PETER JAMES

Bestselerio ***KLASTA IR VILTIS*** *autorius*

MIRĘS GYVENTI

PETER JAMES

MIRĘS GYVENTI

Iš anglų kalbos vertė Bronislovas Bružas

Jotema

UDK 821.111-31
Ja289

Peter James
NOT DEAD ENOUGH
Pan Books, London, 2007

James, Peter
Ja289 Miręs gyventi: [detektyvinis romanas] / Peter James; iš anglų kalbos verté Bronislovas Bružas. — Kaunas : Jotema, [2011]. — 464 p.

ISBN 978-9955-13-289-9

Tą naktį, kai Brajanas Bišopas nužudė žmoną, jis miegojo savo lovoje už šešiasdešimties mylių nuo nusikaltimo vietos. Bent jau su tokiomis keistomis aplinkybėmis susiduria vyresnysis detektyvas Rojus Greisas, tiriantis keistą, iškrypėlišką jaunos Braitono aukštuomenės damos Ketės Bišop žmogžudystę.

UDK 821.111-31

Redaktorė *Lina Čekauskaitė*
Viršelio dailininkė *Vilūnė Grigaitė*
Fotografija iš *dreamstime.com*
Maketavo *Teresė Vasiliauskienė*

SL 250. 29 sp. l. Užsak. Nr. 1301
UAB „Jotema", Algirdo g. 54, 50157 Kaunas
Tel. 337695, el. paštas: info@jotema.lt
http://www.jotema.lt
Spausdino UAB „BALTO print/Logotipas", Utenos g. 41A, 08217 Vilnius

Skiriu Berčiui, Sučiui ir Febei

Padėka

Mano romanų apie Rojų Greisą serijos pagrindą sudaro Sasekso policijos pasaulis, ir aš jaučiuosi skolingas gausybei tenykščių pareigūnų bei pagalbiniams etatiniams darbuotojams už tai, kad jie taip svetingai mane priėmė ir tiek daug pagelbėjo. Sąrašo viršuje atsidurtų policijos viršininkas Džo Edvardsas, širdingai duodavęs visus reikalingus leidimus. Visiškai nepakeičiamu žmogumi pavadinčiau išmintingąjį, gerąjį savo draugą, jau atsistatydinusį vyriausiąjį detektyvą Deivą Geilorą, kuris tiek metų mane globojo Sasekso policijoje ir įkūnijo Rojaus Greiso, pagrindinio veikėjo, prototipą. Būdamas pagrindiniu informacijos tiekėju, kūrybiškų minčių šaltiniu, demonstruodamas šventojo kantrybę, jis įvairiais atžvilgiais prisidėjo ir prie šito, ir prie ankstesnių romanų. Be jo knyga būtų gerokai prastesnė.

Norėčiau išskirti dar kelis vardus — ir atleiskit, jei dėl neapdairumo ko nors nepaminėsiu. Dėkoju vyriausiajam detektyvui Kevinui Mūrui už neapsakomai didelę pagalbą, Rėjui Pekemui, tyrėjui iš Pažangių technologijų nusikaltimų skyriaus, ir jo žmonai už stulbinamą paslaugumą ir išradingas idėjas. Su Braitono padugnių gyvenimu — ir jo kontrole — mane išsamiai supažindino konsteblis Polas Gžegožekas iš vietinės operatyvinės pagalbos komandos. Nepaprastai daug padėjo ir seržantas Džulijanas Klepas, kuris ne sykį man kurstė šiurpulį rodydamas kardomojo įkalinimo procedūras, ir inspektorius Markas Paulsas iš Sasekso policijos identifikavimo skyriaus.

Taip pat dėkoju detektyvui inspektoriui Rojui Epsui, detektyvui inspektoriui Polui Furneliui, konstebliui Metui Vebsteriui, inspekto-

riui Endžiui Parui, seržantui Markui Beikeriui, vyriausiajam detektyvui Piteriui Kolui, seržantui Filui Teilorui, vadovaujančiam Pažangių technologijų nusikaltimų skyriui, ir Džonui Šo, anksčiau tarnavusiam tame pačiame skyriuje, dabar dirbančiam „Rizikos valdymo grupės" konsultavimo kompanijoje, Džulijai Peidž iš Policijos kompiuterių tinklo skyriaus, detektyvui seržantui Keitui Haletui iš Sasekso policijos Holmso* skyriaus, Brajanui Kukui, Mokslinių tyrimų skyriaus vadovui, detektyvui inspektoriui Viljamui Vorneriui, vyresniajam nusikaltimo vietos tyrėjui Stiuartui Leonardui, vyresniajai analitikei Siuzei Strogan, detektyvui seržantui Džeisonui Tingliui, Šeimos centro pareigūnėms detektyvei konsteblei Amandai Straut ir detektyvei seržantei Luizai Pai; atskiro paminėjimo vertas ir vyresnysis pagalbinio personalo pareigūnas Tonis Keisas iš Kriminalinės policijos valdybos, kuris ypač dosniai atseikėjo savo laiko, pagalbos ir entuziazmo.

Labai dėkingas ir fantastiškai padėjėjų komandai iš Miuncheno: *kriminalhauptkommisar* Valteriui Dufteriui ir Detlefui „Tedui" Pušeltui iš *Bayerisches Landeskriminalamt*, Francui Jozefui Viflingui, *Kriminaloberrat* iš Miuncheno *Kriminalpolizeidirektion 1*, Endžiui ir Sabinai iš Miuncheno *Krimifestifal***, Anetei Lipert už sunkų darbą, susijusį su geografiniais Miuncheno aspektais, ir, žinoma, iškiliausiam šių laikų vokiečių aktoriui Hansui Jurgenui Štokeriui už nepalaužiamą kantrybę, kurią jis parodė mažiausiai dešimt kartų mane nuveždamas prie kiekvieno svarbesnio Miuncheno objekto, kai ieškojau knygos epizodams tinkamų vietovių.

Daug pagalbos sulaukiau ir iš Esekso koronerio daktaro Piterio Dyno, konsultanto patologo daktaro Naidželo Kirkhamo, patologės iš Vidaus reikalų ministerijos daktarės Vesnos Dijurovič. Ir daktarui Robertui Dorionui, Monrealio teismo medicinos ir mokslų laborato-

* Didžiosios Britanijos kriminalinės policijos IT sistema (angl. *HOLMES — Home Office Large Major Enquiry System*).

** *Kriminalhauptkommisar* (vok.) — kriminalinės policijos komisaras.
Bayerisches Landeskriminalamt (vok.) — Bavarijos policijos biuras.
Kriminaloberrat (vok.) — kriminalinės policijos vadovas.
Kriminalpolizeidirektion (vok.) — kriminalinės policijos valdyba.
Krimifestival (vok.) — kriminalinių filmų festivalis.

rijoje vadovaujančiam odontologinės ekspertizės skyriui, parašiusiam pavyzdinį „Įkandimų įkalčių“ veikalą. Esu labai dėkingas nuostabiems savo draugams iš Braitono ir Houvo morgo Elzei Svytmen, Viktorui Sindenui ir Šonui Ditkotui už begalinę jų kantrybę, geranoriškumą ir atidumą.

Taip pat Brajanui Elisui, daktarui Endriui Deiviui, daktarui Džonatanui Pešui, patologijos skyriaus laborantui Tomui Farerui ir Robertui Frenkisui — vienam iš kelių žmonių, įvardijusių netikslumus, kurių neišvengiau aprašydamas automobilius... Dėkui Piteriui Beiliui už enciklopedines jo žinias apie praeities ir dabarties Braitoną bei geležinkelio sistemą. Be to, esu itin dėkingas įtėvių šeimų konsultantei Krisei Franklin, energingai ir entuziastingai padėjusiai visapusiškai gilintis į sudėtingą sritį.

Kaip visada dėkoju Krisui Vebui, kuris stengiasi, kad mano kompiuteris veiktų nepriekaištingai, ir rūpinasi duomenų išsaugojimu. Didelę padėką norėčiau išreikšti neoficialioms redaktorėms Imoženai Loid Veber, Anai Lizai Lindeblad ir Sju Ensel, įvairiais knygos sukūrimo etapais skaičiusioms rankraštį ir pasiūliusioms neįkainojamų įžvalgų. Už sunkų darbą ačiū „Midas PR“ viešųjų ryšių komandai — Toniui Mulikenui, Margo Vyl ir Amelijai Rouland.

Aš vis svarstau, kuo nusipelniau tokios puikios vadybininkės Kerolės Bleik — jaučiuosi pagerbtas, jog dėl manęs jai tenka nuolat lakstyti, apsiavus madingus batelius, kurių ji sukaupusi ištisą galybę, — ir Džulijano Fridmano, nuostabaus agento, palaikančio ryšius su filmų pramone. Beje, manau, kad galimybė bendradarbiauti su „Macmillan“ leidykla tolygi tikrai privilegijai. Išskirdamas kelis vardus, noriu padėkoti Ričardui Čarkinui, Deividui Nortui, Džofui Dafildui, Anai Stokbridž, Vivjenai Nelson, Merei Slokomb, Mišelei Teilor, Keitrionai Rou, Klerei Birn, Ali Muirden, Ričardui Evansui, Chlojai Braiton, Lizai Kauven, korektorei Leslei Leven ir, svarbiausia, Stefui Byrvertui — tavo tobulėjimui nėra ribų! Taip pat norėčiau nusiųsti didelį *Danke* kitapus sąsiaurio, tarti „ačiū“ vokiečių „Scherz“ leidyklai už neįtikimą paramą. Ypač dėkoju Peteriui Lomanui, Džiulijai Šade, Andrėjai Engen, Kordelijai Borchard, Brunui Bakui, Indrai Hainc ir nuostabiajai Andrėjai Dyderichs, iškiliausiai šių laikų vokiečių redaktorei!

Kaip įprastai esu dėkingas ištikimiems šunims Berčiui, Sučiui ir Febei, kurie primena apie gyvenimą, egzistuojantį už mano darbo kabineto durų.

Priešpaskutinę, bet didžiausią padėką noriu išsakyti brangiajai savo Helenai — nes ji tikėjo, kad sugebėsiu atlikti darbą, ir nė neleido pagalvoti apie kitus variantus.

Galiausiai, eilinį kartą, ypač dėkoju visiems mano knygų skaitytojams. Ačiū už laiškus ir gražius žodžius. Jie man tiek daug reiškia.

Piteris Džeimsas
Saseksas, Anglija
scary@pavilion.co.uk
www.peterjames.com

1

Tamsa užtruko, kol atslinko, tačiau jos laukti vertėjo. Be to, dėl laiko sunkumų nekilo. Laikas, kaip jis pagaliau suprato, buvo vienas iš tų dalykų, kurių apstu, kai gyvenime beveik nelieka nieko kito. Jis turėjo marias laiko. Taptų milijardieriumi, jei laikas virstų pinigais.

Maždaug prieš vidurnaktį sekama moteris atitolo nuo skiriamosios juostos, išsuko iš kelio ir nuvairavo link vienišo šviesos šaltinio, išplitusio BP degalinės aikštelėje. Jis sustabdė pavogtą furgoną neapšviestame išvažiuojamojo kelio ruože, įsmeigęs akis į raudonąsias šviesas, kurios, rodės, vis ryškėjo. Raudona reiškė pavojų, raudona reiškė sėkmę, raudona reiškė seksą! *Septyniasdešimt vieną procentą aukų nužudo pažįstami.* Statistiniai duomenys šmaižė galvoje tarytum ertmės ieškantis pinbolo rutuliukas. Jis kaupė statistinius faktus lyg voverė, apsirūpinanti riešutų atsargomis, ruošėsi ilgam sąmonės sąstingiui, kurio neabejojo vieną dieną sulauksiąs.

Įdomu, *kiek žmonių iš to 71 procento numanė, kad juos netrukus nužudys?*

O jūs, ponia, ar žinote?

Pro šalį tvykstelėjo priešakiniai žibintai; sunkvežimio sukeltas sūkuriuojantis vėjo srautas pasiūbavo mažą, mėlyną „Renault", ir salone, jam už nugaros, subarškėjo santechnikos įrankiai. Prie kolonėlių testovėjo dar du automobiliai — vienatūris „Toyota", jau pasirengęs tęsti kelionę, ir didžiulis „Jaguar". Šio savininkas, rubuilis su smokingu, kuris jam nė kiek nepritiko, traukėsi nuo mokėjimo langelio ir į švarko kišenę grūdosi piniginę. BP autocisternos vairuotojas, dėvintis kombinezoną, vyniojo ilgą žarną, ketindamas užpildyti degalinės rezervuarus.

Atidžiai išžvalgius aplinką, pavyko aptikti tiktai vieną vaizdo ste-

bėjimo kamerą, kuri šukavo aikštelę. Toji bylojo apie problemas, bet jas išspręsti įmanoma.

Ji negalėjo pasirinkti geresnės vietos, kur sustoti!

Jis pasiuntė nebylų oro bučinį.

2

Kūną glostė šiltas vasaros nakties oras. Ketė Bišop nuo veido atmetė susitaršiusių, kaip ugnis raudonų plaukų sruogą ir apimta nuovargio nusižiovavo. Tiesą sakant, jautėsi ne šiaip pailsusi, o išsekusi — laimė, labai labai maloniai. Moteris žvilgsniu patyrinėjo degalų siurblį, it nežemiškos kilmės padarą, perkeltą į Žemės planetą, kad įvarytų baimės, kurią Ketei sukeldavo dauguma benzino kolonėlių. Sutuoktiniui niekaip nesisekdavo perprasti indaplovės arba skalbiamosios mašinos instrukcijų, ir jis tvirtindavo, esą tie nurodymai pakeverzoti ateivių kalba, vadinama „moteriškių". Na, jos požiūriu, kuro kolonėles irgi margino užrašai, priklausantys ateivių, „vyrukų", kalbai.

Kaip įprastai teko įdėti nemažai pastangų, kol atsuko BMW bako dangtelį. Tai atlikusi, ji įsispoksojo į žodžius *Premium* ir *Super*, kurį laiką stengėsi atsiminti, kokius degalus automobilis naudojo, nors rodėsi, kad jai niekada neišdegdavo įsipilti tinkamų. Jeigu pildavo Premium, Brajanas priekaištaudavo, neva jie per prasti. Jeigu rinkdavosi Super benziną, jis zyzdavo, kad žmona švaisto pinigus. Šiuo momentu netekėjo joks kuras. Viena ranka ji įsikibo į žarnos antgalį ir stipriai paspaudė gaiduką, kitos mostu pabandė į save atkreipti apsnūdusio, kitapus mokėjimo langelio įsitaisiusio operatoriaus dėmesį.

Brajanas vis labiau ją erzino. Ketei atsibodo vyro amžinai keliamas triukšmas dėl kvailų smulkmenų — pavyzdžiui, rodydavo, kokioje tiksliai vietoje ant lentynėlės privalėjo gulėti dantų pasta, arba žiūrėdavo, kad kėdes nuo virtuvės stalo skirtų vienodas atstumas. Ne pėdų, o colių tikslumu. Ir jo iškrypimai nenumaldomai stiprėjo. Iš sekso reikmenų parduotuvių Brajanas neretai parsinešdavo krepšelius, pri-

kimštus keistų daikčiukų, kuriuos jis siūlydavo išmėginti. Štai kas jai kėlė daugiausia rūpesčių.

Ketė taip pasinėrė į mintis, kad nepastebėjo, kaip sutrūkčiojo žarna. Į kolonėlę pažvelgė tik tada, kai siurblys spragtelėjo ir nustojo pumpuoti kurą. Į šnerves traukdama benzino garus, kurių kvapas jai visuomet patiko, įstatė antgalį atgal į vietą, paspaudė rakto pultelyje mygtuką ir užrakino BMW — pasak Brajano, automobilius dažnai vogdavo degalinių aikštelėse — paskui nuėjo susimokėti. Grįždama atgal atsargiai sulankstė ir rankinėje paslėpė kreditinės kortelės kvitą. Atrakino automobilį, smuko į saloną, užsirakino iš vidaus, prisisegė saugos diržą ir įjungė variklį. Iš kompaktinių plokštelių grotuvo vėl nuvilnijo „Il Divo" grupės melodija. Akimirką Ketė svarstė, ar nereikėtų nuleisti BMW stogo, bet vis dėlto nusprendė to nedaryti. Laikrodis jau rodė po vidurnakčio; tokiu metu kabrioletu trankytis po Braitoną per daug pavojinga. Verčiau likti uždaroje, saugioje erdvėje.

Tik tuomet, kai automobilis, pajudėjęs tamsiu išvažiuojamuoju keliu, nutolo nuo aikštelės per šimtą jardų, salone ji kai ką užuodė. Gerai pažįstamą aromatą. Kvepalus iš „Comme des Garçons" kolekcijos. Veidrodėlyje užfiksavo krustelėjimą.

Ir suvokė esanti ne viena.

Baimė įsiskverbė į gerklės gilumą nelyginant kabliukas žuvims gaudyti; vairą gniaužiančios rankos sustingo. Koja iš visų jėgų numynė stabdžio pedalą, ir BMW žviegdamas sustojo. Ji apgraibomis ieškojo atbulinės pavaros, norėdama sugrįžti į saugią degalinės teritoriją, kai pajuto šaltą, aštrų, į kaklą įsirėžiantį metalą.

— Tiesiog važiuok pirmyn, Kete, — tarė jis. — O tu — neklaužada, ar ne?

Įtempusi akis, kad užpakalinio vaizdo veidrodyje įžiūrėtų kalbantį žmogų, ji pamatė šviesos giją, kuri blykstelėjo ant peilio ašmenų tarsi kibirkštis.

Tame pačiame veidrodėlyje jis regėjo siaubą, atsispindintį Ketės Bišop žvilgsnyje.

3

Marlonas kaip visuomet suko ratus apvalainame akvariume, plaukiojo po savo pasaulį ir demonstravo nepalaužiamą ryžtą, būdingą nuotykių ieškotojui, keliaujančiam į eilinį neištirtą žemyną. Žiopčiojančios žiaunos dažniausiai rijo vandenį, bet kartais pastverdavo ir vieną iš mikroskopinių granulių, iš kurių kainos Rojus Greisas spėjo, kad auksinėms žuvelėms jos atstojo pietus Gordono Remzio restorane.

Greisas sėdėjo savo svetainėje, sudribęs fotelyje nuleidžiamu atlošu. Kitados juoda ir balta spalvomis, dzenbudistinio minimalizmo stiliumi, būstą dekoravo seniai prapuolusi žmona Sendė, kurią menantys dalykai tik pastaruoju metu pranyko iš kambarių. Beliko keli įmantrūs, bendrai pirkti, šeštame dešimtmetyje gaminti daiktai (pavyzdžiui, jųdviejų restauruotas, garbingiausioje vietoje pastatytas automatinis patefonas) ir vos viena jos nuotrauka, daryta prieš dvylika metų, per atostogas Kaprio saloje. Sendė dailiu, įdegusiu veidu šelmiškai šypsojosi stovėdama saulėkaitoje, stačių uolų fone, leisdama vėjo gūsiams taršyti ilgus gelsvus plaukus, ir atrodė kaip deivė, kokia Greisas ją visada laikė.

Jis nugurkė ledukais atšaldyto „Glenfiddich" viskio, įbedęs akis į televizoriaus ekraną, per DVD leistuvą įsijungęs seną filmą. Vieną iš dešimties tūkstančių, kuriuos bičiulis Glenas Brensonas ragino *būtinų būtiniausiai* pažiūrėti nesuvokdamas, kaip draugas ligi šiol sugebėjo jų nepamatyti.

Bet nūdien Brensono pranašumas nė nekurstė Greisui įgimto poreikio konkuruoti. Jis užsibrėžė mokytis, šviestis, pripildyti galvoje atsivėrusią kultūrinę juodąją skylę. Per pastarąjį mėnesį pamažu įsisąmonino, kad jo smegenys teįkūnijo talpyklą galybei puslapių, skirtų policijos pratyboms arba faktams apie regbį, futbolą, motociklų lenktynes ir kriketą. Šitą padėtį reikėjo pakeisti. Ir kuo greičiau.

Nes jis pagaliau vėl su kai kuo susitikinėjo, užmezgė santykius su moterimi, kurios troško... kuria beprotiškai žavėjosi... kurią galbūt pamilo. Tačiau savo išsilavinimu ji gerokai pranoko Greisą. Retsykiais susidarydavo įspūdis, kad buvo perskaičiusi visas parašytas knygas, mačiusi visus filmus, lankiusis visose operose, išmanė visų garsių me-

nininkų — ir gyvų, ir mirusių — darbus. Maža to, Atvirajame universitete gilinosi į filosofiją ir jau buvo įveikusi pusę kurso.

Štai kodėl ant kavos staliuko riogsojo krūva tomelių. Didžiumą jis nusipirko „City Books" knygyne, įkurtame Vakariniame kelyje. Likusius susirado išnaršęs faktiškai kiekvieną Braitono ir Houvo knygyną.

Rietuvės viršuje gulėjo du kūriniai daugmaž įkandamais pavadinimais — „Filosofijos paguoda" bei „Zenonas ir vėžlys". Diletantams parašytos knygos, kurias jis beveik suprato. Bent jau tam tikras dalis. Prisiskaitė užtektinai, kad pajėgtų įtikinamai blefuoti kalbėdamas viena kita Kleo mėgstama tema. Keista, bet veikalai jį nuoširdžiai sudomino. Ypač artimas pasirodė Sokratas. Vienišius, dėl savo minčių ir mokymų pasmerktas myriop, kartą pasakęs: „Nepatirsi — negyvensi."

Praeitą savaitę Kleo nusivežė jį į Glaindborno festivalį pasigrožėti Mocarto „Figaro vedybomis". Kai kurie operos epizodai kėlė žiovulį, bet pasitaikė ir neapsakomo grožio momentų — tiek muzikoje, tiek spektaklyje, — kurie jaudino kone iki ašarų.

Dabar žiūrimas nespalvotas filmas prikaustė jo dėmesį. Veiksmas rutuliojosi pokarinėje Vienoje. Šiuo metu Orsonas Velsas, vaidinantis juodosios rinkos prekeivį Harį Laimą, drauge su Džozefu Kotenu sėdėjo apžvalgos rato kabinoje. Kotenas apkaltino seną draugą Harį moralės stoka. Velsas atkirto: „Italijoje per trisdešimt Bordžų valdymo metų neštigo karų, siaubingų smurto proveržių, žudynių, kraujo praliejimo, bet anuomet ten užgimė Mikelandželas, Leonardas da Vinčis, Renesansas. O šveicarai propaguoja brolišką meilę, penkis šimtus metų džiaugiasi demokratija ir taika, bet ką jie sugebėjo pasiūlyti pasauliui? Laikrodį su gegute."

Gerklėn nuslydo dar vienas didelis viskio gurkšnis. Velsas atliko simpatiško veikėjo vaidmenį, bet Greisas jam nejautė jokio prielankumo. Šitas žmogus buvo piktadarys, o per dvidešimt darbo metų Greisui neteko susidurti su nenaudėliu, kuris nebandytų pateisinti savo veiksmų. Iškreiptos jų smegenys tvirtino, esą dėl visko kaltas aplinkinis pasaulis.

Jis nusižiovavo ir mąstydamas apie rytojų pabarškino tuščiame stikle ledukus. Penktadienis, vakarienė su Kleo. Jiedu nesimatė nuo praėjusio penktadienio. Savaitgalį ji lankėsi Saryje, dalyvavo gausiame

šeimos sambūryje — tėvai šventė trisdešimt penktąsias vestuvių metines. Greisas mažumėlę pyktelėjo neišgirdęs pasiūlymo keliauti kartu, tarytum ji būtų siekusi išlaikyti atstumą, norėjusi parodyti, kad jų pora tiktai vaikšto į pasimatymus ir mylisi, bet kol kas nepalaiko *artimų* santykių. Pirmadienį Kleo išvyko į apmokymus. Jie kalbėdavosi kasdien, vienas kitam siųsdavo SMS žinutes ir elektroninius laiškelius, tačiau Greisas beprotiškai jos ilgėjosi.

Beje, rytoj laukė susitikimas su nenuspėjamo būdo viršininke, tai meilia, tai sugižusia Alisonos Vosper, Sasekso policijos viršininko pavaduotoja. Jis ūmai pasijuto nusiplūkęs ir ėmė ginčytis su savimi mintydamas, ką daryti — įsipilti dar viskio ir pabaigti žiūrėti filmą ar pratęsti seansą kitą vakarą, — kai atgijo durų skambutis.

Po galais, kas čia atsibeldė vidurnaktį?

Antrą zvimbtelėjimą lydėjo skardus barbenimas, kuris netrukus pasikartojo.

Suglumęs, įsitempęs Greisas sustingdė ekrane kadrą, atsistojo, šiek tiek pasvyravo ir nuėjo į koridorių. Kažkas vėl primygtinai pabeldė. Ir eilinį sykį nuspaudė skambutį.

Jis gyveno ramiame kvartale, lyg kokiame priemiestyje, sujungtais namais apsuptoje gatvėje, kuri driekėsi iki pat Houvo pajūrio. Atokiau nuo narkomanų, naktinių Braitono ir Houvo bastūnų pramintų takų. Vis dėlto budrumo pasistengė neprarasti.

Dėl savo profesijos per daugelį metų Greisas buvo prigriebęs — ir supykdęs — apsčiai miesto padugnių. Daugumą sudarė smulkmė, bet teko suimti ir galingų veikėjų. Asmenų, turinčių rimtų priežasčių su juo atsiskaityti, netrūko. Bet jis ligi šiol nepasivargino įsitaisyti durų akutės arba grandinėlės.

Taigi pasikliaudamas nuovoka, kurią iš dalies prislopino per didelis alkoholio kiekis, Greisas plačiai atlapojo laukujes duris. Ir suvokė kitapus slenksčio regįs brangiausią žmogų pasaulyje, detektyvą seržantą Gleną Brensoną, šešių pėdų ir dviejų colių žaliūką, juodą ir pliką it meteoritas. Tik šįkart įprastai džiugi šypsena jo veido nepuošė; DS* stovėjo susigūžęs ir raudojo kruvinomis ašaromis

* Detektyvas seržantas.

4

Peilis vis stipriau spaudėsi prie kaklo. Įpjovė odą. Skausmas sustiprėdavo kiekvieną sykį, kai automobilį kresteledavo virš kelio nelygumų.

— Kad ir kokių veiksmų svarstai griebtis, verčiau išmesk tas mintis iš galvos, — ramiu, pakilią nuotaiką išduodančiu balsu perspėjo jis.

Kaklu srovele nutekėjo kraujas, o gal prakaitas, arba ir vienas, ir kitas. Sunku pasakyti. Nors mąstyti trukdė siaubas, ji stengėsi žūtbūt išsaugoti blaivų protą. Prasižiojo norėdama atsiliepti, per langą stebėdama artėjančias priešakines šviesas, drėgnais, slidžiais delnais įsikibusi į BMW vairą, bet ašmenys įsirėžė dar giliau.

Jie riedėjo per kalvos keterą, Braitono ir Houvo žiburius palikę kairėje pusėje.

— Persirikiuok į kairiąją juostą. Iš žiedo išvažiuok ties antruoju posūkiu.

Ketė paklusniai išsuko į plačią dviejų juostų Daiko alėją. Oranžinis gatvės žibintų švytėjimas. Didžiuliai, abipus gatvės stūksantys namai. Ji numanė, kur link traukė, ir suprato privalanti kažko imtis anksčiau, nei pasieks kelionės tikslą. Staiga krūtinėje džiaugsmingai suspurdėjo širdis. Kitoje kelio pusėje žybčiojo ryškios mėlynos lemputės. Policijos automobilis! Sustojantis priešais kitą transporto priemonę.

Kairioji Ketės ranka nuslinko iki avarinių šviesų rankenėlės ir stipriai ją trūktelėjo. Ėmė cypti priekinį stiklą braukiantys valytuvai.

Prakeikimas.

— Kete, kodėl įjungei valytuvus? Juk dabar nelyja, — nuo užpakalinės sėdynės atsklido balsas.

Velnias, velnias, velnias. Ne ta sumauta rankenėlė!

BMW pravažiavo palei policininkų ratus. Veidrodėliuose ji tebematė švieselių mirgėjimą, jos buvo tarsi nutolstančios, pranykstančios oazės. Sykiu įžvelgė barzdotą, šešėliuose slypinčią jo fizionomiją, kurią pridengė beisbolo kepuraitė ir akiniai nuo saulės, nors už lango vieš-

patavo naktis. Veidas priklausė svetimam žmogui, vis dėlto bruožai ir balsas buvo nemaloniai pažįstami.

— Kete, neilgai trukus reikės sukti kairėn. Tau derėtų sumažinti greitį. Tikiuosi, žinai, kur esame.

Prietaisų skydelyje įmontuotas daviklis automatiškai perduos signalą vartų jungikliui. Po kelių sekundžių jie ims vertis. Dar po kelių sekundžių BMW įsmuks pro atvirą ertmę, vartai užsidarys ir ji atsidurs tamsoje, vienui viena su žmogumi, sėdinčiu už nugaros.

Ne. Jokiu būdu negalima leisti, kad taip įvyktų.

Ji galėtų susukti vairą, kėbulu tėkštis į žibinto stulpą. Arba į priešpriešinį, artėjantį, automobilį. Ketė dar stipriau įsitempė. Nukreipė akis į spidometrą. Apmąstė veiksmų planą. Jeigu iš visų jėgų numygs stabdį ar į ką nors atsitrenks, užpuoliką kartu su peiliu nušveis į priekį. Taip, sumanymas neblogas. Ne šiaip *geras*. Kitos išeities paprasčiausiai nebuvo.

O, Dieve, padėk man.

Į pilvą įsismelkė už ledą šaltesnis kirbėjimas. Burna perdžiūvo. Greta, ant keleivio sėdynės, netikėtai subirbė jos mobilusis. Ausis pasiekė idiotiška Karlės, trylikametės podukros, užprogramuota melodija. Sumauta „Vištienos daina“, dėl kurios ji pasijusdavo velniškai nesmagiai kaskart, kai telefonas atgydavo.

— Kete, nė negalvok atsakyti į skambutį.

Aparato ji nelietė. Tik nuolankai pasuko kairėn, praslinko pro plieninius, paslaugiai atsidarančius vartus, pajudėjo trumpu, tamsiu degutbetonio keliuku, nutįsusiu tarp milžiniškų, nepriekaištingai prižiūrimų rododendrų, kuriuos Brajanas už beprotišką kainą nupirko dekoratyvinės sodininkystės centre. Dėl nuošalumo, sakė jis.

Aha. Kurgi ne. Nuošaliau nebūna.

Priešakinių žibintų šviesoje grėsmingai artinosi pastato fasadas. Prieš porą valandų ji žinojo išvažiuojanti iš savo namų. Dabar atrodė, kad čia dunkso visai kitas statinys. Svetimi, priešiški rūmai, kurie riaumodami liepė jai nešdintis.

Bet užnugaryje jau vėrėsi vartai.

5

Rojus Greisas sekundę kitą priblokštas žiopsojo į Gleną Brensoną. Detektyvas seržantas rengdavosi elegantiškai, bet dabar jis buvo užsimaukšlinęs apskritą kepuraitę, virš nertinio vilkėjo sportinę palaidinę su gobtuvu, mūvėjo dukslias kelnes ir avėjo sportbačius. Barzdos ražienų neskuto jau kelias dienas. Užuot kaip visada atsidavęs kokio nors vyriško odekolono, mėnesio naujovės, kvapu, dvokė suplėkusiu prakaitu. Labiau priminė plėšiką nei farą.

Nespėjus Greisui išsižioti, DS jį apkabino, tvirtai suspaudė glėbyje, drėgnu skruostu prigludo prie draugo veido.

— Rojau, ji mane išmetė! O, Viešpatie, ji mane išmetė!

Greisas kažkaip sugebėjo įtempti bičiulį į svetainę ir pasodinti ant sofos. Įsitaisęs šalia, nuleidęs ant plačių jo pečių ranką, neryžtingai pasitikslino:

— Arė?

— Ji mane išmetė.

— *Išmetė?* Ką čia kalbi?

Glenas Brensonas palinko pirmyn, alkūnes įrėmė į stiklinį staliuką ir veidu įsikniaubė į delnus.

— Aš to neištversiu. Rojau, tu privalai man padėti. Aš neištversiu.

— Tuojau duosiu tau išgerti. Viskio? Taurės vyno? Kavos?

— Man reikia Arės. Semio. Remės, — jis vėl pratrūko gokčioti.

Greisas akimirką įsispigino į auksinę žuvelę, kuri plūduriavo vandenyje, trumpam nutraukusi kelionę aplink savo pasaulėlį, kas nutikdavo nedažnai, ir abejingai žiopčiojo. Jis pajuto užsikrėtęs Marlono pavyzdžiu, pražiojąs ir vėl užčiaupiąs burną. Galų gale pakilo, išėjo iš kambario, atidarė „Courvoisier" butelį, kuris spintelėje, po laiptais, ne vienerius metus kaupė dulkes, įpylė į stiklą šlaką brendžio ir šį įgrūdo į mėsingus Gleno delnus.

— Išlenk, — paragino.

Detektyvas seržantas rankoje pasiūbavo stiklą, kelioms sekundėms įsižiūrėjo į skystį, tarsi būtų tikėjęsis pamatyti kokią žinutę, už-

rašytą jo paviršiuje. Pagaliau sriūbtelėjo, tuomet nurijo didelį gurkšnį ir padėjo gėrimą, nuo jo neatplėšdamas niauraus žvilgsnio.

— Kalbėk, — paliepė Greisas, įsmeigęs akis į sustingusį, nespalvotą Orsono Velso ir Džozefo Koteno kadrą. — Netylėk... sakyk, kas atsitiko.

Brensonas taip pat pažvelgė į ekraną. Po pauzės sumurmėjo:

— Jis — apie ištikimybę, teisingai? Draugystę. Meilę. Išdavystę.

— Apie ką tu šneki?

— Apie filmą. „Trečiąjį žmogų". Režisavo Kerolis Rydas. Muzika. Citros garsai. Griebia už širdies kiekvieną kartą, kai juos išgirstu. Orsonas Velsas jaunas užkopė į šlovės viršūnę, vėliau neįstengė vėl pasiekti karjeros aukštumų, ir tai buvo jo tragedija. Vargšas šmikis. Sukūrė kelis iš geriausių visų laikų filmų. O kaip dauguma žmonių jį atsimena? Kaip storulį, kuris vaidino chereso reklamose.

— Man sunkiai sekasi sekti tavo mintis, — tarė Greisas.

— Regis, „Domecq"... „Domecq" chereso. Galbūt. Kam tai rūpi? — Glenas čiupo stiklą ir jį ištuštino. — Vairuosiu aš. Velniop viską.

Greisas kantriai lūkuriavo. Neketino leisti bičiuliui išvažiuoti. Pirmą kartą matė jį tokios būsenos.

Detektyvas seržantas iškėlė stiklą praktiškai nesuvokdamas, ką daro.

— Nori dar?

Nudūręs akis į stalą, DS atsiliepė:

— Kaip pasakysi.

Namo šeimininkas šliūkštelėjo brendžio per keturis pirštus. Maždaug prieš du mėnesius Gleną pašovė per reidą, kurį Greisas suorganizavo ir dėl kurio jis tebesijautė velniškai kaltas. 38-o kalibro kulka, pakirtusi detektyvą seržantą, kažkokiu stebuklingu būdu sugebėjo rimtai jo nesužeisti. Pusė colio į dešinę, ir istorija būtų pasibaigusi visiškai kitaip.

Apvalianosė, lėtai skriejanti kulka sulindo į pilvą, gerokai žemiau šonkaulių, tik per plauką nekliudė stuburo smegenų, aortos, apatinės tuščiosios venos ir šlapimtakių. Ji skverbtelėjo žarnas, — jų dalelę chirurgas turėjo pašalinti, — perskrodė minkštuosius audinius, daugiausia riebalus bei raumenis, todėl jie taip pat neišvengė operacijos.

Po dešimties ligoninėje praleistų dienų Gleną išleido namo, kur jo laukė ilgas gijimo procesas.

Per tuos du mėnesius Greisas nuolat mintyse atgamindavo su reidu susijusias smulkmenas. Kiekvieną mielą dieną arba vakarą. Kad ir kaip kruopščiai planavo antpuolį, kad ir kokių atsargumo priemonių ėmėsi, įvykiai susiklostė tragiškai. Nė vienas iš vadovų nepažėrė kritikos, tačiau Greiso neapleido kaltės jausmas, nes buvo sužeistas jo pavaldinys. Dilgsėjimą širdyje kurstė ir tai, kad kulka pataikė į Brensoną, geriausią draugą.

Bet dar blogiau, kad per pradinius operacijos etapus sunkiai sužalojo kitą jo pareigūnę, Emą Džeinę Boutvud — jauną, nepaprastai protingą detektyvę konsteblę. Nukentėjusi nuo furgono, kurį pati stabdė, ji iki šiol gulėjo ligoninėje.

Tam tikros paguodos teikė ir sąmonėje visam laikui įstrigo vieno neseniai skaityto filosofo mintis. Sioreno Kierkegoro žodžiai: „Gyvenimą galima suprasti tik žvelgiant atgal, o gyventi reikia į priekį."

— Arė, — nelauktai ištarė Glenas. — Jėzau, aš nieko nesuvokiu.

Greisas žinojo, kad draugą užgriuvo šeimyniniai sunkumai, neišvengiama jo profesijos dalis. Pareigūnai plušėdavo įvairiausiu paros metu, jų darbo grafikas būdavo stačiai nenormalus. Jeigu nesusituokdavote su žmogumi, taip pat priklausančiu policijos pajėgoms, todėl jus puikiai suprantančiu, nuo problemų dažniausiai neišsisukdavote. Anksčiau ar vėliau į keblią padėtį patekdavo beveik visi farai. Matyt, taip nutiko ir Sendei, tik ji niekada to neminėjo. Gal todėl ir pradingo? Ėmė ir išsikėlė, kai persipildė kantrybės taurė? Tokia tikimybė tebuvo viena iš gausybės, kurios paaiškintų, kas gi įvyko tą liepos vakarą. Per trisdešimtąjį jo gimtadienį.

Lygiai prieš devynerius metus, skaičiuojant nuo praėjusio trečiadienio.

Detektyvas seržantas į gerklę susivertė dar vieną mauką brendžio ir smarkiai užsikosėjo. Pagaliau aprimęs, į Greisą kilstelėjo didžiules, sielvartingas akis.

— Ką man daryti?

— Papasakosi, kas atsitiko?

— Arei viskas įgriso iki gyvo kaulo, štai kas atsitiko.

— Kas būtent atsibodo?

— Aš. Mūsų gyvenimas. Nežinau. Tiesiog nežinau, — kalbėjo įsmeigęs priešais save akis. — Ji lankė savęs tobulinimo kursus. Pameni, minėjau, kad man vis perka tas knygas? „Vyrai kilę iš Marso, moterys — iš Veneros“, „Kodėl moterys nemoka skaityti žemėlapių, o vyrai nieko neranda šaldytuvuose?“ ir panašų šlamštą. Kuo toliau, tuo labiau siunta, kad namo parsibeldžiu vėlai, todėl ji privalo sėdėti su vaikais ir negali išvažiuoti į paskaitas. Aišku?

Greisas atsistojo, prisipylė viskio, nelauktai pajuto geidžiąs cigaretės.

— Bet argi ne ji tave skatino įsidarbinti policijoje?

— Aha. Štai dar vienas dalykas, dėl kurio Arė niršta — darbo valandos. Kas čia supaisys, kaip mąsto moterys.

— Ar ji supranta, kad esi nuovokus, ambicingas, darai didelę pažangą? Ar žino, kaip puikiai tave vertina viršininkai?

— Manau, jai į tai nusispjaut.

— Susiimk, seni! Glenai, dienomis tu dirbai apsauginiu, o tris naktis per savaitę palaikydavai tvarką klube. Kokia, po velnių, ateitis tavęs laukė? Kai gimė sūnus, sakei, kad tave aplankė praregėjimas. Baiminaisi, kad vaikui nereikėtų bendramoksliams aiškinti, esą tėvas tėra naktinio klubo tvarkdarys. Norėjai profesijos, kuria jis didžiuotųsi. Teisingai?

Brensonas buku žvilgsniu varstė vėl ištuštėjusį stiklą.

— Aha.

— Aš nesuprantu...

— Sveikas prisijungęs prie bendraminčių.

Gėrimas bent jau apramino detektyvą seržantą, todėl Greisas paėmė Brensono stiklą, įpylė dar brendžio ir grąžino draugui. Jis atsiminė, kaip pats darbavosi patruliu ir su kaupu prisižiūrėjo *šeimyninių* reikalų. Policija nepakentė aiškintis skandalų šeimose. Nes pareigūnui dažniausiai prisireikdavo užsukti į namą, kuriame porelė grumdavosi pasičiupusi reples ir plaktuką, — paprastai vienas arba abu būdavo prisigėrę, — ir atvykėlis nė nepastebėdavo, kaip užsidirbdavo smūgį į veidą arba jam vožtelėdavo kėde. Antra vertus, patirtis suteikė Greisui žinių apie šeimos įstatymą.

— Ar kada smurtavai prieš Arę?

— Juokauji? Niekada. *Niekada.* Nieku gyvu, — kategoriškai atsakė Glenas.

Greisas bičiuliu tikėjo; jis negalvojo, kad Brensonas galėtų pakelti ranką prieš mylimuosius. Milžino kūne slypėjo mieliausias, geriausias, švelniausias žmogus.

— Būsto paskolą turi?

— Aha, ėmėm ją bendrai su Are.

Brensonas nuleido stiklą ir vėl pravirko. Po minutės kitos sumikčiojo.

— Jėzau, kaip gaila, kad kulka nepalietė svarbiausių organų. Kaip gaila, kad ji nesudraskė sušiktos mano širdies.

— Nedrįsk taip kalbėti.

— Bet tai tiesa. Jaučiu, man lemta pralaimėti. Arė niršdavo, kai dirbdavau dvidešimt keturias valandas per parą, be jokių išeiginių, o dabar jai atsibodo, kad septynias savaites sėdžiu namuose. Atseit maišausi po kojomis.

Greisas trumpam susimąstė.

— Būstas priklauso ne vien žmonai, bet ir tau. Net jeigu ji ant tavęs pyksta, išmesti negali. Tu turi savo teises.

— Aha, o tu pažįsti Arę.

Taip, bičiulis teisus. Patraukli, valdinga, trečią dešimtį bebaigianti ponia visuomet aiškiai parodydavo, kas vadovauja Brensonų namuose. Galbūt kelnes mūvėjo Glenas, tačiau vyrukas taip į jas sulįsdavo, kad jo veidas šmėžuodavo ties praskiepo sagutėmis.

Greisas iš sieninės spintos ištraukė antklodes ir paklojo draugui lovą tiktai prieš penktą ryto. Viskio ir brendžio buteliai buvo veik tušti, iš peleninės kyšojo keliolika sumaigytų nuorūkų. Jis beveik metė dūmyti, kai visai neseniai morge pamatė juodus užkietėjusio rūkoriaus plaučius, bet valios jėga susvyruodavo per užsitęsusius, tokius kaip šios nakties, išgėrimus.

Mobilusis, regis, suzirzė vos po kelių minučių. Greisas pažiūrėjo į

skaitmeninį laikrodį, stovintį greta lovos, ir su siaubu pamatė, kad jau dešimt po devintos.

Žinodamas, jog skambina, be abejo, iš darbo, jis leido telefonui pačirkšti, pats luktelėjo, kol galutinai išsibudins, idant atsiliepus balsas nebūtų mieguistas. Nors galvą, rodės, skrodė valas sūriui pjauti. Šią savaitę jam skyrė budinčiojo vyresniojo tyrėjo pareigas, todėl į skyrių derėjo nukakti prieš pusę devintos ir pasiruošti bet kokiems galimiems rimtiems incidentams. Po poros sekundžių jis nuspaudė mobiliojo mygtuką.

— Rojus Greisas, — ištarė.

Balsas priklausė rimtam jaunam civiliui iš Valdymo centro, dispečeriui Džimui Voltersui, su kuriuo Greisas porą kartų kalbėjosi, bet nė sykio nesimatė.

— Vyresnysis detektyve, iš Braitono centro nuovados man skambino detektyvas seržantas, kuris norėtų, kad jūs apžiūrėtumėte įtartinos mirties vietą — Houvas, Daiko alėjoje esantis namas.

— Kokias smulkmenas galite pateikti? — visiškai atsipeikėjęs, siekdamas „BlackBerry“ aparato, paklausė Greisas.

Pasibaigus pokalbiui, jis įsisupo į chalatą, į dantų šepetėlio puodelį prisipylė vandens, vonios kambario spintelėje sužvejojo porą paracetamolio tablečių, įsimetė jas į burną, iš folijos išspaudė dar dvi, nušlepsėjo į kitą kambarį, kuris dvokė alkoholiu bei kūno kvapais, ir papurtė Gleną Brensoną.

— Ei, ei, pabusk! Atėjo tavo psichologas iš pragaro!

Detektyvas seržantas perpus praplėšė vieną voką, tarytum jūrų sraigė, tūnanti saugiame savo kiaute.

— Kočiaprisiknisai? — jis delnais suspaudė galvą. — O, velnias, kiek aš vakar išgėriau? Mano makaulė kaip...

Greisas atkišo puoduką su tabletėmis.

— Atnešiau pusryčius į lovą. Per dvi minutes privalai nusiprausti po dušu, apsirengti, praryti šitas ir ko nors užkąsti virtuvėje. Mums metas dirbti.

— Nė nesvajok. Aš turiu nedarbingumo lapelį. Dar vienai savaitei!

— Jau nebe. Taip sako tavo psichologas. Užteks simuliuoti! Tau reikia grįžti į darbą nedelsiant, šiandieną, *tučtuojau*. Mes keliaujame apžiūrėti negyvėlio.

Brensonas lėtai, lyg kiekvienas judesys keltų skausmą, nuleido nuo lovos kojas. Ant raumeningo, kaip lenta plokščio jo pilvo, keliais coliais aukščiau bambos, Greisas įžiūrėjo apvalią, blausią dėmelę, žyminčią tą vietą, kur smigo kulka. Ji atrodė miniatiūrinė. Siauresnė nei pusės colio skersmens. Siaubingai mažutė.

Detektyvas seržantas paėmė tabletes, užgėrė jas vandeniu, tuomet pakilo, susvyravo stovėdamas vienomis trumpikėmis, akivaizdžiai sutrikęs, nagais kasydamasis sėklides.

— Po šimts, seni, aš neturiu nieko, išskyrus šituos smirdančius drabužius. Negaliu važiuoti taip apsirengęs.

— Lavonas neprieštaraus, — užtikrino Greisas.

6

Skunko telefonas skambėjo ir vibravo. *Pryyyp-pryyyp-bnnnzzz-pryyyp-pryyyp-bnnnzzz*. Aparatas žybčiojo ir slydinėjo ant kriauklės spintelės, kur buvo paliktas, nelyginat didžiulis, pakvaišęs, sužalotas vabalas.

Mobiliajam pasisekė jį prižadinti po trisdešimties sekundžių. Skunkas staigiai atsisėdo ir, kaip dažniausiai nutikdavo rytais, galva trinktelėjo į žemą išklerusio namelio ant ratų stogą.

— Šūdas.

Telefonas nukrito ant siauro, kilimu apkloto grindų ruožo, bet nesiliovė klaikiai triukšmavęs. Jis priglaudė mobilųjį vakar, išgriebė iš pavogto automobilio, kurio šeimininkui pristigo nuovokumo palikti instrukcijų vadovą arba PIN kodą. Nuo stimuliatorių Skunkas buvo toks sudirgęs, kad nesumąstė, kaip užtildyti aparatą, ir nedrįso jo išjungti, nes telefonui atgaivinti galėjo prisireikti PIN kodo. Turėjo kai kam paskambinti nelaukdamas, kol savininkas įsisąmonins netekęs savo turto ir užblokuos ryšį. Susisiekė ir su broliu Miku, kuris drauge su žmona ir vaikais gyveno Sidnėjuje, Australijoje. Bet Mikas nė kiek neapsidžiaugė jį išgirdęs — pareiškė, esą dabar tėra ketvirta valanda ryto, ir atsijungė.

Paspygavęs ir padūzgęs telefonas nuščiuvo: išleido paskutinį kvapą. Tas žaisliukas, naujausios kartos „Motorola“ su žvilgančiu nerū-

dijančio plieno korpusu, atrodė šauniai. Parduotuvėse mažmeninė, neakcinė kaina siektų tris šimtus svarų. Jei nusišypsos sėkmė ir palankiai susiklostys derybos, kurių veikiausiai nepavyks išvengti, vėliau šįryt už jį bus galima gauti ketvirtį šimtinės.

Skunkas suvokė drebąs. Kol tysojo ant paklodžių vienais marškinėliais bei glaudėmis, tai prakaituodamas, tai virpėdamas, venomis vėl ėmė smelktis niauri, neapibrėžta tamsa, išplintanti į visas kūno ląsteles. Tokie pojūčiai užplūsdavo kas rytą; pakirdus apimdavo įsitikinimas, kad pasaulis virto priešiška ola, kuri tuojau sukeš ir jį palaidos. Amžiams.

Per akis nuropojo skorpionas.

— EIKTUŠIKT! — jis pašoko, viršugalviu taranavo lubas ir iš skausmo užriko. Ne, jokio skorpiono čia nebuvo. Kiaulystes eilinį kartą krėtė smegeninė. Dabar, pavyzdžiui, rodė vikšrus, ėdančius jo kūną. Oda ropinėjo tūkstančiai padarėlių, tarsi sulipusių į kostiumo audinį. — ATSIKNISKI-I-IT! — Skunkas įniko rangytis, nupurtė gyvius, dar griausmingiau paleido gerklę juos iškeikdamas ir tik tada sumetė, kad savo žodį vėl tarė sąmonė. O ji bandė kažką pasakyti. Kaip kiekvieną mielą dieną. Aiškino, kad jam reikalingi rudi milteliai... arba balti. O, Jėzau, bet kas.

Liepė sprukti nuo kojų, smirdančių drabužių ir sugižusio pieno tvaiko. Keltis ir žygiuoti į kontorą. Betanei patiko *kontoros* pavadinimas, kuris, jos nuomone, skambėjo juokingai. Toji mergina kvatodavo keistai, taip iškreipdama plonytes lūpas, kad į viršutinę įvertas žiedelis trumpam pranykdavo iš akiračio. Skunkas nesuprasdavo, šaipydavosi Betanė ar juokdavosi drauge su juo. Vis dėlto jos prielankumą juto. Anksčiau nieko panašaus nebuvo patyręs. Per televizorių matė, kaip muilo operų veikėjai postringauja apie abipusius šiltus jausmus, bet nenutuokė, ką jie reiškė, kol nesusidūrė su Betane — kol vieną penktadienį, prieš savaites ar net mėnesius, „Pabėgimo 2“ klube su ja užmezgė pažintį.

Prielankumą ji rodydavo protarpiais apsilankydama ir rūpindamasi Skunku kaip mylima lėlyte. Nupirkdavo maisto, apvalydavo namelį ant ratų, išplaudavo drabužius, perrišdavo žaizdas, kurios retsykiais jį nusėdavo, negrabiai pasimylėdavo ir vėl išskubėdavo į dienos šviesą arba nakties tamsą.

Jis pakėlė laibą ranką su ištatuiruota, nuo alkūnės iki plaštakos

nudrikusia virve, ir ant lentynos, iškilusios už dukart sutrenktos galvos, apgraibomis susirado cigarečių pakelį, plastikinį žiebtuvėlį bei folijos peleninę, padėtą šalia spyruoklinio peilio, kurio geležtė, parengta netikėtumams, visada kyšodavo iš kriaunų.

Perkeliant folijos indelį ant grindų, nuo jo pasipylė keliolika nuorūkų ir žiupsnis pelenų. Skunkas iš pakelio iškratė „Camel" cigaretę, įsikando ją ir prisidegė, nugara atsirėmė į kauburiuotą pagalvę, giliai įtraukė dūmą ir lėtai jį išpūtė pro šnerves. Koks malonus, neįtikimai malonus skonis! Sutemos akimirkai išsisklaidė. Širdis ėmė plakti stipriau. Kūną užtvindė energija. Jis pamažu atgijo.

Iš *kontoros* veržėsi garsai. Sužvigo sirena, kuri netrukus užsičiaupė. Nubildėjo autobusas, drebindamas namelio sienas. Kažkas nekantriai paspusčiojo automobilio signalą. Užkriokė motociklas. Jis susiieškojo nuotolinio valdymo pultelį, pirštu pabadė mygtukus ir aptikęs reikiamą įjungė televizorių. Juodaodė mergina, Triša — beje, gan žavi — bendravo su raudančia moterimi, kurios sutuoktinis ką tik ją informavo esąs gėjus. Pasak švieselių, žibančių po ekranu, dar tik šešios minutės po pusės vienuoliktos.

Metas ankstyvas. Praeis nemažai laiko, kol kas nors iš *bendradarbių* nuspręs užsukti į *kontorą*.

Pro šalį nukaukė kita sirena. Cigaretės dūmas sukėlė kosulį. Jis nuropojo nuo lovos, atsargiai persiropštė per miegantį vėplą iš Liverpulio, kažkokį mulkį, kurio vardo neatsiminė, kuris prisistatė naktį kartu su draugužiu, parūkė žolės ir išmaukė degtinės butelį, nušvilptą iš alkoholio parduotuvės. Tuodu, beliko tikėtis, nešdinsis velniop, kai atsibudę neras nei maisto, nei narkotikų, nei gėralo.

Skunkas atidarė šaldytuvo duris ir ištraukė vienintelį jame esantį dalyką — pusbutelį šiltos kokakolos. Šaldymo įranga neveikė tiek pat laiko, kiek jis turėjo šį namuką ant ratų. Atsukant kamštelį, pasigirdo tylus šnypštimas. Skystis buvo gardus. Pasakiškas.

Atsigėręs jis palinko virš kriauklės, apkrautos nešvariais indais ir tuščiais kartono pakeliais — per kitą viešnagę viską sutvarkys Betanė — ir praskyrė oranžines, dėmėtas užuolaidas. Ryški saulės šviesa perliejo veidą tarytum priešiški lazerio spinduliai. Skunkas jautė, kaip ji degina užpakalines tinklainių sieneles. Svilina jas.

Švytėjimas prižadino žiurkėną Elą. Nors viena galūnė buvo įtverta, padarėlis šlubčiodamas įšoko į savo ratą-bėgtakį ir leidosi į kojas. Šeimininkas pažiūrėjo pro grotas, patikrino, ar gyvūnas turi pakankamai vandens ir mitalo granulių. Rodos, nieko netrūko. Vėliau iš narvo pašalins išmatas. Jokia kita namų ruoša jis neužsiimdavo.

Skunkas užtraukė užuolaidas, nurijo dar kelis kolos gurkšnius, nuo grindų pakėlė peleninę, paskutinį sykį trūktelėjo dūmą, iki pat filtro, ir sumaigė nuorūką. Krūtinę vėl ėmė raižyti skausmingas kosulys, besitęsiantis ištisas dienas. Gal net savaites. Netikėtai apsvaigęs jis stvėrėsi už kriauklės, paskui įsikibo į plačią valgomojo sėdynę ir nusigavo atgal iki gulto. Išsitiesė. Lai aplinkui gaudžia diena. Jo garsai, jo ritmai, jo miesto pulsavimas ir balsai. Čia jis gimė ir čia, be jokių abejonių, kada nors numirs.

Mieste, kuriam Skunkas nereikalingas. Brangių parduotuvių, neprieinamų meno ir kultūros centrų, laivų, golfo, nekilnojamojo turto agentų, teisininkų, kelionių biurų, iškylautojų, konferencijose dalyvaujančių delegatų, policininkų mieste. Kad ir kur pažvelgdavo, jis tematė potencialius, išlikti būtinus pasipelnymo šaltinius. Skunkui niekada nerūpėjo, kas tie žmonės. *Jie* ir *aš*.

Jie turėjo vertingus daiktus. Už vertingus daiktus duoda grynųjų.

O grynieji padėdavo išgyventi artimiausias dvidešimt keturias valandas.

Dvi dešimtines, gautas už telefoną, reikės paskirti rudų ar baltų miltelių, heroino arba kreko — žiūrint, ką pavyks rasti — maišeliui. Likusią penkinę, jei įstengs ją išpešti, sumokės už maisto, gėrimų ir rūkalų atsargas, kurias papildys tuo, ką šiandieną nudžiaus.

7

Visi požymiai teikė vilčių, kad išaušo stulbinamai nuostabi angliškos vasaros diena, kas nutikdavo neapsakomai retai. Nė menkiausias vėjelis nedvelkė netgi virš Daunso reido. Be penkiolikos vienuoliktą ryto saulė jau buvo nusvilinusi didžiąją dalį rasos, kuri Šiaurės Braitono

golfo klube drėkino prašmatnias vejas bei žaidimo takus, žemė nusausėjo ir išdžiūvo, ore kybojo svaiginantys ką tik nupjautos žolės ir pinigų kvapai. Taip stipriai kaitino, jog karštį, rodės, galėjai sluoksniais grandyti nuo kūno.

Automobilių aikštelėje spindėjo brangiai kainuojantis metalas; be pypčiojimo, su pertrūkiais sklindančio nuo nepaklusnios automobilio signalizacijos, tebuvo girdėti vabzdžių ūžesys, caksėjimas, pasiekiantis ausis po titano ir duobėto polimerinio kamuolio sąlyčio, elektrinių vežimėlių dūzgimas, į mobiliuosius įrašytos, sparčiai nutildomos skambučių melodijos, vienas kitas prislopintas keiksmažodis, kuris išsprūsdavo golfo žaidėjams po visiškai sumauto smūgio.

Nužvelgiant aplinkines panoramas, užvaldydavo jausmas, kad atsidūrei pasaulio viršūnėje. Pietuose atsivėrė reginys į Braitono ir Houvo miestą, pastatų stogus, spiečius daugiaaukščių, iškilusių Braitono pajūryje, vienišą Šorehamo jėgainės kaminą ir paprastai pilkšvus Anglų kanalo, kitaip sakant, Lamanšo sąsiaurio, vandenis, kurie šiandieną atrodė mėlyni lyg Viduržemio jūra.

Toliau į pietvakarius šmėžavo elegantiško kurortinio Vortingo miestelio siluetas, panyrantis į miglą kaip dauguma senyvų jo gyventojų. Šiaurėje driekėsi Daunlando žolynai, tik vietomis paįvairinti elektros stulpais, ir kviečių laukai. Kai kuriuose neseniai nuėmė derlių, todėl dabar juos nusėjo kvadratiniai arba cilindriniai gniutulai, tarytum figūrėlės milžiniškoje stalo žaidimo lentoje, tačiau netrūko ir išmargintų kombainais, kurie slinko susikryžiuojančiomis linijomis ir, žiūrint iš taip toli, panėšėjo į miniatiūrinius modeliukus.

Bet didžiuma golfo klubo narių, šįryt išėjusių į aikštyną, taip dažnai matė tuos vaizdus, kad jų veik nepastebėdavo. Žaidėjų ratą sudarė elitiniai profesionalai bei verslininkai iš Braitono ir Houvo (taip pat įsivaizduojantys, kad jie priklauso elitui), nemažas skaičius moterų, golfą laikančių priemone tikslui pasiekti, ir gausybė pensininkų, daugiausia pasigailėtinos išvaizdos vyrų, kurie čia praktiškai gyveno.

Bišopas, ketindamas įveikti devintąją duobutę, prakaituodamas kaip ir visi kiti susitelkė į baltą, žvilgantį, ant „T“ formos kuolelio nuleistą „Titleist“ kamuoliuką. Jis sulenkė kelius, klubais pasiūbavo į šonus ir tvirčiau suėmė pirmo numerio lazdos rankeną, pasirengęs ban-

domajam smūgiui. Užsimoti kaip per treniruotes sau leisdavo tik vieną kartą, nes taip save drausmindavo — jis neabejojo teigiamu drausmės poveikiu. Nekreipdamas dėmesio į kamanės zirzimą, Bišopas dėbtelėjo į boružę, kuri netikėtai nutūpė priešakyje. Lyg apsisprendęs ilgėliau įsitaisyti, vabalas įtraukė sparnus ir suglaudė antsparnius.

Apie boružes kažką pasakojo motina, ir dabar jis mėgino atsiminti, ką konkrečiai teko girdėti. Lyg ir prietaringus tvirtinimus, esą jos neša sėkmę arba pinigus, nors pats Bišopas nebuvo prietaringas — bent jau ne daugiau negu kiti. Suvokdamas, kad trys partneriai laukia eilės smūgiuoti, o užnugaryje iki ridenimo aikštelės jau nusigavo įkandin sekantys žaidėjai, jis priklupo, pirštinėta ranka paėmė oranžinį gyvį su juodais taškeliais ir numetė atokiau nuo pavojingos vietos. Tada vėl sustingo savo poza ir susikaupė, iš galvos išmetė mintis apie priešais krentantį šešėlį bei netoliese tebezyziančią kamanę, užsimojo ir atliko bandomąjį smūgį neliesdamas kamuoliuko. *Š-š-šast!*

— O, taip, — tarė sau.

Šįryt į klubą atvyko baisiai išvargęs, tačiau žaidė kaip iš natų. Po pirmų aštuonių duobučių surinko minus tris balus, tuo negalėjo patikėti nei jo partneris, nei abu priešininkai. Kaip eilinis klubo narys, Bišopas lošdavo pakenčiamai ir jau daugelį metų trasą užbaigdavo savo rezultatų kortelėje turėdamas maždaug aštuoniolika taškų, bet šiandieną, rodės, atvažiavo prarijęs stimuliuojamąją piliulę, kuri neatpažįstamai pakeitė rimtą jo būdą ir gebėjimą smūgiuoti riedmuša. Užuot vaikštinėjęs niūrus ir tylus, nugrimzdęs į vidinį pasaulį, mestelėjo porą sąmojų ir net patapšnojo kolegoms per nugaras. Susidarė įspūdis, tarsi jis būtų atsikratęs asmeninio, sieloje tūnančio demono. Bent šiam rytui.

Jam tereikėjo neprisidaryti bėdų ties dabartine duobute, puikiai susidoroti su devinta. Dešinėje pusėje stiebėsi pailgas medžių guotas, kurių tankiuose atžalynuose kamuolėliai galėjo prasmegti be pėdsakų. Kairėje plytėjo atviri žemės plotai. Prie šitos duobelės visuomet saugiau nukreipti smūgį truputėlį kairiau. Bet šiandieną jis taip pasitikėjo savimi, kad ketino taikytis tiesiai į ridenimo zoną. Žengęs prie kamuoliuko, pakėlė Didžiąją Bertą, pirmojo numerio lazdą iš nerūdijančio plieno, ir pakartojo mojį. Po tylaus, bet melodingiausio, kokį teko girdėti, caktelėjimo kamuolėlis tiesiu taikymu šovė pirmyn, puslankiu

nuskriejo per giedrą, kobalto žydrumo dangų, nukrito ant žemės ir pariedėjęs sustojo vos už kelių jardų nuo žaliojo ploto.

Artimas jo draugas Glenas Mišonas, kuris dėl rudų ilgų karčių labiau priminė senstančią roko žvaigždę negu visame Braitone sėkmingiausiai besiverčiantį nekilnojamojo turto agentą, plačiai nusišypsojo ir palingavo galva.

— Bičiuk, kad ir ką tu vartoji, duokš ir man!

Brajanas pasitraukė į šoną, įsikišo į krepšį lazdą, tuomet įbedė akis į partnerį, pakeitusį jį starto aikštelėje. Vienas iš priešininkų, miniatiūrinis, airių kilmės odontologas, mūvintis plačkelnes ir dėvintis škotišką beretę, išlenkė mauką iš plokščio, šikšna padengto buteliuko, kurį be paliovos siūlė kitiems, nors dar buvo tiktai be dešimties minučių vienuolikta ryto. Kitas, Janas Stylas, neblogas, kelerius metus pažįstamas žaidėjas, puikavosi prabangios išvaizdos „bermudos“ šortais ir polo marškinėliais su Hilton Hed Ailendo kurorto emblema.

Niekas iš trijulės savo bandymais jam neprilygo.

Bišopas stvėrė vežimėlį ir nužirgliojo pirmyn, atitoldamas nuo kolegų, pasiryžęs neprarasti koncentracijos, nenorėdamas, kad jį blaškytų plepalai. Jei įstengs taip pamušti kamuoliuką, kad šis nusileistų tiesiai į duobelę, po pirmųjų devynių bus surinkęs stulbinamai mažai, vos minus keturis taškus. Jam *pavyks!* Iki ridenimo zonos velniškai arti!

Išstypęs iki šešių su viršum pėdų, Bišopas buvo keturiasdešimt vienerių metų, geros fizinės formos vyras: veidas prakaulus, šaltokas, bet simpatiškas, plaukai rudi, dailiai pakirpti ir suglostyti atgal. Žmonės neretai tvirtindavo, esą jis primena aktorių Klaivą Ouveną, ir dėl to Brajanas netgi džiaugėsi, nes tokios pastabos glostė gan išvešėjusią jo savimeilę. Bet kuriais gyvenimo atvejais visuomet tvarkingai apsirengęs — tik gal per daug akį rėžiančios spalvos drabužiais, — šį rytą pasipuošė mėlynais „Armani“ polo marškinėliais su prasegta, kaklą apnuoginančia apykakle, languotomis kelnėmis, nepriekaištingai nublizgintais, dvispalviais golfo bateliais ir didžiuliais „Dolce&Gabbana“ akiniais nuo saulės.

Įprastomis aplinkybėmis, darbo dieną, niekaip neišdegtų rasti laiko pažaisti golfą, bet jį, kaip neseniai priimtą į šito prestižinio klubo komitetą — puoselėjantį ambicijas tapti kapitonu — privalėjo matyti

dalyvaujantį visuose klubo renginiuose. Pačios kapitono pareigos nieką tereiškė. Kur kas labiau knietėjo pasimėgauti šlove, neatsiejama nuo laipsnio. Šiaurės Braitone galima užmegzti gerų pažinčių, o vietinių golfo žaidėjų ratui priklausė ir keletas asmenų, investavusių savo finansus į jo verslą. Lygiai taip pat svarbu — ar net svarbiau — suteikti Ketei džiaugsmo, palaikant jos troškimą užimti kuo aukštesnę visuomeninę padėtį, kurios ji atkakliai siekė.

Rodės, kad Ketė galvoje saugojo sąrašus, perimtus iš kokio „visuomeninio alpinizmo“ vadovėlio. Papunkčiui fiksuojamus tikslus. *Įstoti į golfo klubą,* padaryta, *gauti vietą komitete,* padaryta, *prisijungti prie „Rotary“ klubo,* padaryta, *tapti „Rotary“ skyriaus prezidentu,* padaryta, *patekti į „Nacionalinės smurto prieš vaikus prevencijos draugijos“ komitetą,* padaryta, *prisidėti prie „Supamojo arkliuko kreipimosi“ labdaros organizacijos,* padaryta. Visai neseniai ji susikūrė naują sąrašėlį, ėmėsi planuoti dešimtmečiui į priekį, aiškino, kad jiems derėtų bičiuliautis su žmonėmis, kurie vieną dieną padės jį išrinkti Rytų ar Vakarų Sasekso vyriausiuoju šerifu arba lordu leitenantu.

Bišopas stabtelėjo, nuo pirmojo iš keturių kamuoliukų nutolęs pagarbiu atstumu, su tam tikru manieringu pasitenkinimu atkreipdamas dėmesį į savo pranašumą. Dabar, stovėdamas arčiau, aiškiai matė, kaip toli nuskrido jo kamuoliukas. Iki ridenimo aikštelės beliko mažiau nei dešimt pėdų.

— Puikus smūgis, — pagyrė airis atkišdamas butelį.

Jis mostu atsisakė alkoholio.

— Dėkui, Metai. Taip anksti negeriu.

— Žinai, ką pasakė Frenkas Sinatra?

Bišopas, kurio žvilgsnį netikėtai patraukė klubo sekretorius, dabitiškai apsirengęs buvęs armijos karininkas, stovintis prie klubo pastato drauge su dviem vyrais ir rodantis ketvertuko kryptimi, paklausė:

— Ne, ką?

— Jis pareiškė: „Užjaučiau žmones, kurie baidosi gėrimų, nes nuo ryto jų diena nė kiek nepagerėja.“

— Niekada nebuvau Sinatros gerbėjas, — atšovė Bišopas, budriai žiūrėdamas į trijulę, be jokių abejonių, kulniuojančią jų pusėn. — To šleikščiai saldžiai giedančio palaidūno.

— Nebūtina žavėtis Sinatra, kad galėtum pasimėgauti svaigalais!

Nepaisydamas plokščio butelio, kurį airis ištiesė antrą kartą, jis susikaupė ir rimtai pamąstė, kokią riedmušą imti. Jeigu nuspręstų apsistoti ties elegantišku būdu, reikėtų pasirinkti pleištinę geležinę, ir kamuoliukas prisiartintų prie pat duobutės, su sąlyga, jog sėkmė nenusigręžtų. Tačiau per daugelį metų įgyta golfo žaidėjo patirtis bylojo, kad per gerą savo partiją privalai išnaudoti įgytą pranašumą. Žaliosios zonos jis dar nepasiekė, bet, atsižvelgiant į rugpjūčio saulės išdžiovintą žemės paviršių, daug saugiau būtų griebtis ridenimo lazdos ir atlikti gerai apgalvotą smūgį. Švarutėlė veja atrodė lyg išlyginta ne žoliapjovės, o apgremžta barzdaskučio ašmenų. Iš pažiūros niekuo nesiskyrė nuo biliardo stalo gelumbės. Šįryt kamuolėlis pavojingai sparčiai lėkdavo per visus ridenimo plotus.

Bišopas matė, kaip klubo sekretorius mėlynu sportiniu švarkeliu bei pilkomis flanelinėmis kelnėmis sustojo tolimojoje žaliosios zonos pusėje ir pirštu bedė į jį. Pora iš šonų stypsančių nepažįstamųjų — aukštas, plikas juodaodis dailia ruda eilute ir neką mažesnis, bet labai liesas baltaodis mėlynu, prastai gulinčiu kostiumu — linktelėjo. Paskui suakmenėjo lūkuriuodami, stebėdami žaidimą. Kas gi jie tokie, svarstė Bišopas.

Airis nutrenkė kamuolėlį į smėlio duobę ir griausmingai išsiplūdo. Janas Stylas pataikė kaip pirštu į akį stverdamas geležinę devinto numerio riedmušą, nes jo kamuoliukas nuriedėjo prie duobutės ir sustingo vos už kelių colių nuo vėliavėlės. Brajano partneris Glenas Mišonas smūgiavo per aukštai, todėl kamuoliukas nukrito už dvidešimties pėdų nuo žaliojo ploto.

Bišopas rankose pasukinėjo ridenimo lazdą, tuomet, nusprendęs pasirodyti prieš sekretorių, įkišo ją atgal į krepšį ir išgriebė pleištinę geležinę.

Jis atsistojo kaip priderėjo, pailgu savo šešėliu uždengdamas kamuolėlį, pamojavo lazda lyg per treniruotes, paskui žengtelėjo pirmyn ir atliko smūgį. Riedmušos galvutė, per anksti stuktelėjusi į žemę, atskverbė didžiulį velėnos luistą, ir Bišopas, apimtas nusivylimo, žvilgsniu palydėjo kamuoliuką, kuris beveik tobulu statmenu kampu šovė į duobelę.

Velniava.

Sukėlus smiltelių liūtį, kamuoliuką pavyko išmušti iš duobutės, tačiau jis nukrito už kokių trisdešimties pėdų nuo vėliavėlės. Po tekštelėjimo nuriedėjo pirmyn ir sustojo arčiau nei už trijų pėdų iki duobutės, į kurią pateko dar po papildomo smūgio. Taigi atkarpa įveikta su vienu baudos tašku.

Jie užpildė vienas kito lenteles; net ir dabar, įpusėjus trasą, Brajano rezultatas siekė minus du balus. Tačiau mintyse jis save koneveikė. Pasirinkęs saugesnį variantą, pirmuosius devynis ruožus galėjo užbaigti su įspūdingais minus keturiais taškais.

Jam tempiant vežimėlį palei ridenimo aikštelės kraštą, kelią pastojo augalotasis, juodaodis plikis.

— Ponas Bišopas? — nuskambėjo žemas, ryžtingas, savimi pasitikinčio žmogaus balsas.

Jis sudirgęs stabtelėjo.

— Taip?

Priešais save kaipmat išvydo policininko pažymėjimą.

— Aš esu detektyvas seržantas Brensonas iš Sasekso kriminalinės policijos. Čia mano kolega, detektyvas konsteblis Nikolas. Nieko prieš, jei su jumis pasikalbėtume?

Apimtas jausmo, tarytum žemę būtų užklojęs gigantiškas, iš dangaus krintantis šešėlis, jis pasiteiravo:

— Apie ką?

— Atleiskit, sere, — tarė pareigūnas demonstruodamas, regis, nuoširdžiai atsiprašančią veido išraišką, — bet būtų geriau, jei pašnekėtume kitur.

Bišopas dirstelėjo į kolegų trijulę. Prisigretino prie Brensono ir prabilo tyliau, su viltimi, kad jo žodžių nenugirs kiti:

— Dabar tam ne pats tinkamiausias metas — aš įpusėjau golfo partiją. Ar galite palaukti, kol ją pabaigsiu?

— Nepykit, sere, — neatlyžo Brensonas, — bet reikalas labai svarbus.

Klubo sekretorius akimirką jį apdovanojo neįskaitomu žvilgsniu, o paskui, rodės, sąlygiškai sušiauštuose žolės kuokštuose, tarp kurių pats stovėjo, aptiko kažką nepaprastai įdomaus.

— Ką visa tai reiškia? — paklausė Bišopas.

— Privalome pašnekėti apie jūsų žmoną, sere. Deja, turime jums gana blogų naujienų. Būčiau dėkingas, jei kartu su mumis kelioms minutėms užsuktumėte į klubo pastatą.

— Apie mano žmoną?

Detektyvas seržantas pamojo namo link.

— Sere, mums tikrai reikia pabendrauti konfidencialiai.

8

Sofija Harington mintyse skubiai paskaičiavo lavonus. Šitame, keturiasdešimt pirmame, puslapyje jų buvo septyni. Atvertusi keturis puslapius atgal, rado dar vienuolika. Beliko pridėti keturis, žuvusius pirmame puslapyje, kai po automobiliu sprogo bomba, tris iš devintojo, kuriuos sudraskė automatinė uzi šūvių papliūpa, šešis iš devynioliktojo, praradusius gyvybes per privataus reaktyvinio lėktuvo katastrofą, penkiasdešimt du iš dvidešimt aštunto — anuos subombardavo Vilesdene, kreko prekeivių irštvoje. Dabar tie septyni, narkotikų kurjeriai, Karibų jūroje plaukę nuvaryta jachta. Kol kas aštuoniasdešimt trys, o ji nė neįveikė trečdalio iš 136 scenarijaus puslapių.

Na, ir mėšlo krūva!

Vis dėlto, anot prodiuserio, vakar elektroniniu paštu atsiuntusio tekstą, vaidinti filme ruošėsi Entonis Hopkinsas, Metas Deimonas ir Lora Lini, negana to, scenarijų skaitė Keira Naitli, o Saimonas Vestas, pastatęs „Larą Kroft“, jos manymu, gana įspūdingą, ir „Kalinių lėktuvą“, kuris Sofijai labai patiko, akivaizdžiai degė noru užimti režisieriaus kėdę.

Aha, kurgi ne.

Metro traukinys artėjo prie stotelės. Apdujęs, priešais įsitaisęs, ausinių kištukus į ausis įsigrūdęs rastafarianistas tebestukseno keliais, aptemptais nušiurusiomis kelnėmis, ir į taktą kinkavo galva. Šalia jo prasižiojęs miegojo senyvas vyriškis retais plaukais. Greta pastarojo sėdėjo jauna, žavi, azijietiškos kilmės mergina, kuri labai atidžiai skaitė žurnalą.

Tolimajame vagono gale, po siūbuojančia rankenos ąsa ir įdarbinimo agentūros reklama, kiurksojo šiurpus ilgaplaukis, barzdotas pašlemėkas nailonine sportine palaidine ir tamsiais akiniais, retsykiais čiulptelėjantis dešiniąją savo plaštaką, viršugalvį paslėpęs po gobtuvu, veidu įsikniaubęs į nemokamą laikraštį, vieną iš tų, kuriuos per piko valandas dalydavo prie įėjimų į metro stotis.

Sofija jau kurį laiką buvo įjunkusi nužvelgti bendrakeleivius, pasidairyti žmonių, jos nuomone, atitinkančių savižudžių sprogdintojų apibūdinimą. Įprotis tapo eiliniu, išlikimą garantuojančiu kontrolės ir teisingų sprendimų poreikiu — kaip, tarkim, pasižiūrėti į abi puses einant per gatvę, — įsiliejo į nusistovėjusią jos gyvenimo tvarką. Nors šiuo metu režimas iš dalies pakriko.

Ji vėlavo, nes prieš atvykdama į miestą turėjo įvykdyti pavedimą. Laikrodis rodė pusę vienuoliktos, ir bet kurią kitą dieną Sofija būtų prisistačiusi į biurą prieš valandą. Kitapus lango nuslinko stotelės pavadinimas „Žaliasis parkas"; išskydę reklaminiai plakatai paryškėjo iki konkrečių vaizdų ir aiškiai įžiūrimų tekstų. Durys šnypšdamos atsidarė. Ji nukreipė akis į scenarijų, antrąjį iš dviejų, kuriuos vakar ketino baigti skaityti, kol šitą užsiėmimą kai kas nutraukė — oho, ir dar taip šauniai! Viešpatie, vien apie tai pagalvojus, kūną užvaldydavo pavojingas geismas!

Sofija pervertė puslapį, mėgindama susikaupti karštame, tvankiame vagone, siekdama išnaudoti kelias minutes, likusias iki kitos stotelės, „Pikadilio aikštės", kelionės tikslo. Kontoroje teks parašyti ir atspausdinti ataskaitą apie scenarijų.

Taigi kaip klostėsi siužetas... Pinigais aptekęs tėtukas iš sielvarto pameta galvą, kai nuostabioji dvidešimtmetė jo duktė — vienintelė atžala — miršta perdozavusi heroino, ir pasiūlo darbą žudikui, buvusiam samdiniui. Tas gali neribotai švaistytis lėšomis, kad susektų ir nudobtų kiekvieną iš kaltųjų tinklo, pradedant pasodinusiu aguonos sėklą ir baigiant prekeiviu, kuris jo dukrai pardavė mirtiną dozę.

Reklaminis šūkis skelbė: „Mirties troškimas" sukryžmintas su „Narkotikų keliu".

Pagaliau metro traukinys atbildėjo iki „Pikadilio aikštės". Scenarijų raudonu, prabangiai blizgančiu viršeliu ji įsikišo į kuprinę, tarp ne-

šiojamojo kompiuterio, mergiotiško skaitalo, perpus įveiktos knygos „Abėcėliniai savaitgaliai" ir rugpjūčio *Harpers&Queen* leidinio. Tokiais žurnalais Sofija nesižavėjo, bet jos mylimasis — arba *bičiulis*, kaip jį taktiškai vadindavo kalbėdama su aplinkiniais, neskaitant dviejų artimiausių draugių, — buvo šiek tiek vyresnis ir gerokai rafinuotesnis, todėl ji stengėsi neatsilikti nuo naujausių madų tiek maisto, tiek bet kokioje kitoje srityje, idant taptų išmoninga miesto dabita, kuri patenkintų iki planetos apimties išsipūtusią jo savimeilę.

Po kelių minučių Sofija jau pėdino troškioje, prakaitą mušančioje kaitroje, žygiuodama pavėsinga Vorduro gatvės dalimi. Kartą kažin kas užsiminė, neva šioji gatvė buvo vienintelė pasaulyje, kurios abi pusės skendėjo įtartinoje prieblandoje — tuo norėta pasakyti, kad ji tapo namais ir muzikos, ir filmų pramonei. Pastaba, Sofijos įsitikinimu, su tiesa smarkiai neprasilenkė.

Būdama jauna, dvidešimt septynerių metų moteris ilgais, rudais, kaklą supančiais, vilnijančiais plaukais, simpatiško veido su šelmiškai riesta nosyte, klasikiniu reklamos agentūrų supratimu ji neatrodė graži, bet kažkuo jos išvaizda spinduliavo seksualumą. Nūnai vilkėjo lengvą chaki spalvos švarkelį, kurį užsimetė virš kreminės spalvos marškinėlių, mūvėjo dukslius, pasendintus džinsus, buvo įsispyrusi į sportinius batelius ir kaip visada nekantravo pradėti darbą biure. Nors šiandieną skausmingai ilgėjosi *bičiulio* nenutuokdama, kada jiedu vėl pasimatys, ir jautė pavydą, dar stipriau graužiantį širdį, nes šią naktį jis praleis namuose, vienoje lovoje su antrąja puse.

Ji žinojo, kad dabartiniams santykiams lemta patekti į aklavietę, neįsivaizdavo, kad jis visko atsisakytų dėl savo meilužės — tegul ir išsiskyrė su ankstesne žmona, pagimdžiusia du vaikus. Tačiau tai netrukdė juo žavėtis. Sofija tiesiog nepajėgė susilaikyti.

Dėl savo *bičiulio* kraustėsi iš proto. Dievino kiekvieną jo colį. Viską, kas su juo siejosi. Netgi slaptą jųdviejų santykių pobūdį. Su pasitenkinimu stebėdavo, kaip abiem užsukus į restoraną, — tai buvo keli mėnesiai anksčiau, nei jie pradėjo kartu miegoti, — mylimasis vogčiomis apsidairydavo būgštaudamas, kad atsitiktinai nesutiktų jį pažįstančio žmogaus. Jai patiko SMS žinutės. Elektroniniai laiškeliai. Kaip jis kvepėjo. Jo humoro jausmas. Ir tai, kad pastaruoju metu netikėtai at-

lėkdavo vidurnaktį. Kaip, pavyzdžiui, vakar. Visada atvažiuodavo į jos butuką Braitone, dėl to Sofija stebėjosi, nes pats turėjo būstą Londone, kur gyvendavo darbo dienomis.

O, velnias, sukirbėjo galvoje pasiekus biuro duris. *Velnias, velnias, velnias.*

Ji stabtelėjo ir mobiliajame išbarbeno tekstą:

Pasiilgau tavęs. Beprotiškai tave dievinu. Jaučiuosi pavojingai įsiaudrinusi! XXXX

Sofija atrakino duris ir spėjo įveikti pusę siauro laiptatakio, kai telefonas porą sykių šaižiai supypsėjo. Ji sustojo ir patikrino gautą žinutę. Šią, dideliam nusivylimui, parašė geriausia draugė Holė.

Mažiuks, a galės rytoj atlėkt i vakarušk?

Ne, tarė ji sau. Jokie vakarėliai manęs nedomina. Nei rytoj, nei jokią kitą dieną. Aš tik noriu...

Po galais, ko gi aš noriu?

Priekyje esančias duris puošė emblema: žaibo simbolis, sudėliotas iš kino juostelių. Ženklo apačioje tarsi nugrimzdę į sutemas juodavo žodžiai: BLINDING LIGHT PRODUCTIONS.

Ji įžengė į nedidelę, bet šauniai įrengtą kontorą. Viduje stovėjo vien organinio stiklo baldai — skaidrios, vaiduokliškai perregimos kėdutės ir stalai, grindis dengė žalsvai melsvi kilimai, ant sienų kabojo filmų, prie kurių buvo prisidėję šios kompanijos partneriai, plakatai. „Venecijos pirklys“ su Elo Pačino ir Džeremio Aironso veidais. Vienas iš pirmųjų Čarlizos Teron filmų, nutrenktas tiesiai į vaizdo juostų parduotuves. Vampyriškas siaubukas su Dagrėjumi Skotu ir Safrona Barous.

Iš kuklaus priimamojo, kur stovėjo jos rašomasis stalas ir oranžinė sofa, buvo galima patekti į atviro išplanavimo biurą, kurį okupavo Adamas, atsakingas už verslo ir juridinius reikalus, strazdanius plikai nuskusta galva, susikūprinęs prie savo kompiuterio, apsirengęs vienais iš klaikiausių marškinių, kokius jai teko regėti, neskaitant vakarykš-

čių, ir Kristianas, finansų direktorius, susitelkęs į ekraną, itin įdėmiu žvilgsniu tiriantis spalvotą diagramą. Pastarasis vilkėjo šilkinius, kreminius, iš pažiūros fantastiškai brangius marškinius, priklausančius, rodės, neišsenkamai jo kolekcijai, avėjo ryškiaspalvius zomšinius „laivelius". Greta dunksojo juodas sulankstyto jo dviračio rėmas.

— Labas rytas, vyručiai, — pasisveikino Sofija.

Užuot atsakę, abu mostelėjo rankomis.

Ji vadovavo kompanijos plėtros skyriui, be to, vykdydavo sekretorės pareigas, ruošdavo arbatą, kuopdavo įstaigą, nes šiuo metu lenkė valytoja laukėsi kūdikio. Priimdavo klientus. Ir atlikdavo įvairiausius kitus darbus.

— Ką tik skaičiau niekam tikusį scenarijų, — pridūrė ji. — Tikrą šlamštą.

Replika nė vieno nesudomino.

— Kas nors gers kavos? Arbatos?

Šįsyk jie sureagavo akimoju. Elgėsi kaip įprastai. Sofija nuėjo į virtuvėlę, pripylė į elektrinį virdulį vandens ir nuspaudė mygtuką, patikrino sausainių skardinę, kurioje eilinį kartą terado kelis trupinėlius. Kad ir kaip dažnai per dieną pripildydavo dėžutę, tie padūkėliai visada ją ištuštindavo. Praplėšusi pakelį šokoladinių tešlainių, pažiūrėjo į savo telefono ekraną. Jokio atsakymo.

Sofija surinko jo mobiliojo numerį.

Po sekundės kitos mylimasis atsiliepė, ir jos širdis apsivertė kūliu. Neapsakomai gera buvo vien girdėti jo balsą!

— Sveikas, čia aš.

— Negaliu kalbėti. Paskambinsiu vėliau. — Tonas šaltesnis už ledą.

Ryšys nutrūko.

Atrodė, kad žodžius ištarė visiškai nepažįstamas asmuo. Ne tas vyras, su kuriuo prieš kelias valandas dalijosi viena lova, su kuriuo ją siejo gerokai daugiau nei fizinis artumas. Sofija padėbsojo į telefoną pritrenkta, užvaldyta migloto, į širdies gelmes prasiskverbusio siaubo pojūčio.

*

Priešais Sofijos kontorą, kitoje gatvės pusėje, buvo įsikūrusi „Starbucks" kavinė. Pašlemėkas nailonine sportine palaidine, užsmauktu gobtuvu ir tamsiais akiniais, kuris sėdėjo tolimajame metro vagono gale, žengė prie prekystalio, pasikišęs po pažastimi susuktą nemokamą laikraštį, ir užsisakė kavos su neriebiu pienu. Didelį puodelį. Skubėti niekur nereikėjo. Jis žįstelėjo dešiniąją plaštaką mėgindamas apmalšinti dilgčiojimą — taip peršti, kai nusidilgini.

Lyg po signalo dainą užtraukė Lujisas Armstrongas. Galbūt toji sklido iš jo galvos, o gal iš kavinės grotuvo. Sunku pasakyti. Svarbiausia, kad motyvą pavyko išgirsti. Lujisas dainavo tiktai jam. Asmeninę, mėgstamą melodiją. Jo mantrą. „Kiek laiko pasauly yra, tiek jo turim", — sumykė panosėje. Gryna tiesa. Po šimts, žmogus, kuris praktiškai taptų *milijardieriumi*, jei laikas virstų pinigais, žudymui galės skirti visą suknistą dieną, tebūnie pagarbintas Viešpats!

Iš savo vietos jis puikiai matė įėjimą į Sofijos biurą.

Gatve nuriedėjo juodas „Ferrari". Naujas F430 „Spider". Jis abejingai nužvelgė priešais sustojusį automobilį, kuriam kelią užblokavo keleivį išspjaunantis taksi. Šiuolaikiniais ratais niekada nesižavėjo. Priešingai nei dauguma žmonių. Kitaip tariant, nejautė *primygtinio poreikio* juos įsigyti. Bet apie tokius automobilius nemažai išmanė. Žinojo apie kiekvieną visų pasaulyje pagamintų automobilių modelį, gerai atsiminė daugumos techninius duomenis ir kainas. Štai papildomas laiko marių pliusas. Įsižiūrėjęs pro lietų ratlankių tarpus jis pastebėjo, kad feraryje įdiegta patobulinta „Brembo" stabdžių sistema su 380 mm keraminiais diskais — priekiniuose ratuose sumontuotos 8 cilindriukų apkabos, užpakaliniuose įtvirtintos 4 cilindriukų apkabos. Plieninė įranga svertų 20,5 kilogramais daugiau.

F430 „Spider" nuslinko šalin ir dingo iš akiračio. Sofija dirbo trečiame aukšte, tik nežinia, už kokio lango. Ne bėda; įsmukti vidun ir išnirti laukan ji galėjo tiktai pro šitas, kuo aiškiausiai matomas duris.

Daina tebeskambėjo.

Jis džiaugsmingai niūniavo.

9

Sekretoriaus kabinete, įrengtame Šiaurės Braitono golfo klube, tvyrojo kariška atmosfera, daug ką sakanti apie jo savininką atsargos majorą, kuris tarnavo Folklendo salose ir Bosnijoje, tačiau sugebėjo išlipti sausas iš vandens ir, svarbiausia, išsaugojo savo, kaip golfo žaidėjo, lygį.

Kambaryje stovėjo nupoliruotas raudonmedžio stalas; neskaitant kelių tvarkingai sudėtų dokumentų šūsnių, ant jo stiebėsi dvi vėliavėlės — Jungtinės Karalystės ir kita, su žalia, mėlyna ir balta klubo emblema. Ant sienų kybojo įrėmintos golfo žaidėjų bei duobučių nuotraukos, tarp kurių pasitaikydavo tamsiai rusvų kadrų, ir kolekcija senovinių ridenimo lazdų, sukryžiuotų nelyginant dvikovos dalyvių špagos.

Ant didžiulės odinės sofos vienui vienas įsitaisęs Bišopas stebeilijosi priešais save, į detektyvą seržantą Gleną Brensoną ir detektyvą konsteblį Niką Nikolą, sėdinčius ant kėdžių. Bišopą, iki šiol apsirengusį golfo žaidėjo drabužiais ir apsiavusį pakaltais bateliais, gausiai prakaituoti vertė ir karštis, ir pareigūnų naujienos.

— Pone Bišopai, — prabilo aukštaūgis juodaodis detektyvas seržantas, — man nemalonu pranešti, bet šiandien, pusę devintos ryto, valytoja... — atgal pervertęs kelis bloknoto puslapius pratęsė: — ... ponia Ajala atvyko į jūsų namus, esančius Houve, Daiko alėjoje, ir pamatė, kad jūsų žmona, ponia Ketrina Bišop... — policininkas trumpam nutilo, tarsi laukdamas patvirtinimo, kad nesuklydo dėl vardo ir pavardės.

Bišopas į jį spoksojo bejausmiu žvilgsniu

— Hmm... atrodė, kad ponia Bišop nekvėpavo. Be aštuonių minučių devintą atskubėjo greitoji pagalba, tačiau felčeriai, patikrinę pulsą, neaptiko jokių gyvybės ženklų. Pusę dešimtos atvažiavo policijos chirurgas, kuris paliudijo, kad jūsų sutuoktinė, deja, negyva.

Bišopui atvipo lūpos, veidas sutirtėjo, kelias sekundes akys vartėsi akiduobėse, tarsi nieko aplinkui nematydamos ir neįstengdamos įsižiūrėti į jokius objektus. Iš gerklės ištrūko prislopintas krenkštimas.

— Ne. Meldžiu, pasakykite, jog tai netiesa. Meldžiu. — Jis pasviro į priekį ir nukorė pečius, delnais sūpuodamas veidą. — Ne. Ne. Aš netikiu. Meldžiu, pasakykite, jog tai netiesa!

Ilgam įsivyravo tyla, kurią pertraukdavo jo kūkčiojimas.

— Susimildami! To negali būti, ar ne? Tik ne Ketė? Ne mano brangioji... mano brangioji Ketė...

Policijos pareigūnai sėdėjo sustingę, abu jautėsi siaubingai nesmagiai. Dėl stiprių pagirių Gleno Brensono galva skausmingai pulsavo, todėl detektyvas seržantas mintyse keikėsi leidęs Rojui Greisui anksčiau jį ištempti į darbą ir mestelėti šitokią užduotį. Panašias naujienas įprastomis aplinkybėmis pranešdavo Šeimos centro pareigūnai, kuriuos apmokydavo bendrauti su artimųjų netekusiais žmonėmis ir juos konsultuoti, tačiau viršininkas elgdavosi kitaip. Įtartinos mirties atveju, kaip dabar, Greisas asmeniškai imdavosi veiksmų arba įsakydavo vienam iš savo komandos narių perduoti žinią ir įsidėmėti pirmąsias reakcijas. Policininkai iš Šeimos centro turės pakankamai laiko, kad atliktų savo pareigas vėliau.

Nuo tada, kai ryte atsibudo Rojaus namuose, visa Gleno diena prilygo košmarui. Iš pradžių teko keliauti į mirties vietą. Lovoje tysojo simpatiška, ketvirtą dešimtį įpusėjusi raudonplaukė — nuoga ir supančiota kaklaraiščiais, greta gulėjo Antrojo pasaulinio karo laikų dujokaukė, kaklą bjaurojo tamsi plonytė linija, kurią galėjo įspausti ligatūra. Ją, ko gero, pasmaugė, bet daryti prielaidas apie mirties priežastį dar per anksti. Tragiškai užsibaigę seksualiniai žaidimai ar žmogžudystė? Kokia tiksli moters mirties priežastis, nustatys patologas iš Vidaus reikalų ministerijos, netrukus atvyksiantis į nelaimės vietą.

Prakeiktas šunsnukis Greisas, kurį jis absoliučiai dievino — nors kartais pats nesuprasdavo kodėl, — liepė grįžti namo, persirengti, o paskui susitikti su jos vyru ir atsargiai pranešti blogą žinią. Glenas galėjo atsisakyti, nes turėjo galiojantį nedarbingumo lapelį; taip ir būtų padaręs, jeigu nurodymą būtų išgirdęs iš bet kurio kito policijos pareigūno. O ne iš Greiso. Beje, tuo metu iš dalies pasijuto dėkingas dėl suteiktos progos nukreipti mintis nuo savo vargų.

Taigi jis parvažiavo namo, į kuriuos nukako drauge su palydovu detektyvu konstebliu Niku Nikolu, nepaliaujamai pliurpiančiu apie ką tik gimusį kūdikį bei tėvystės džiaugsmus, ir lengviau atsikvėpė, kai ten nerado žmonos. Nūnai apsiskutęs, persiavęs batus, vilkėdamas kostiumą, viešėjo privilegijuotame golfo klube, klojo naujienas, lyg va-

nagas tikrino Bišopo reakcijas ir stengėsi atskirti emocijas nuo darbo. Paprasčiau kalbant, mėgino įvertinti pašnekovą.

Pagal statistiką Jungtinėje Karalystėje daugmaž 70 procentų nužudytų aukų krisdavo nuo pažįstamų rankos. Todėl nieko keista, kad pirmiausia reikėjo kreiptis į mirusios moters sutuoktinį.

— Ar galiu ją pamatyti? Mano brangioji. Mano...

— Tik ne namuose, sere. Visų pirma juos privalo ištirti teismo ekspertai. Jūsų žmoną nuveš į morgą — turbūt dar prieš vidurdienį. Ten ją ir išvysite. Atleiskit, sere, bet prašysime jūsų patvirtinti velionės tapatybę.

Brensonas su Nikolu tylėdami stebėjo Bišopą, delnais užsidengusį veidą, pirmyn ir atgal linguojantį ant sofos.

— Kodėl man negalima vykti į savo namus? Į *mūsų* namus? — staiga pratrūko jis.

Detektyvas seržantas pažiūrėjo į Nikolą, kuris, spėjęs pasirinkti lengvą išeitį, pro platų langą spitrijosi į keturis golfo žaidėjus, siekiančius įveikti devintąją duobutę. Kaip, velniai rautų, taktiškai išaiškinti padėtį? Skvarbiu žvilgsniu varstydamas Bišopo veidą, ir ypač jo akis, Brensonas atsakė:

— Mums nevalia gilintis į smulkmenas, bet esmė ta, kad jūsų būstą laikome nusikaltimo vieta.

— Nusikaltimo? — suglumo Bišopas.

— Deja, taip, sere.

— Apie kokį nusikaltimą jūs šnekate?

Brensonas mažumėlę pamąstė, siekdamas surikiuoti mintis. Išdėstyti esmę ne taip jau lengva.

— Kaip mums pasirodė, jūsų sutuoktinė mirė įtartinomis aplinkybėmis, sere.

— Įtartinomis? Ką turite omeny? Ką? Kaip ji mirė?

— Atleiskit, bet šito neatskleisime. Reikės lukteléti patologo ataskaitos.

— Patologo? — Bišopas lėtai palingavo galva. — Mes šnekam apie mano žmoną. Ketę. Mano žmoną. Jūs neatskleisite, kaip ji mirė? Aš... aš esu jos vyras. — Jo veidas vėl prislėgė delnus. — Ketę nužudė. Ar *tai* bandote pasakyti?

— Kol kas, sere, supažindinti jus su smulkmenomis negalime.

— Nieko panašaus. Galite. Juk esu jos vyras. Turiu teisę žinoti.

Ramiai žiūrėdamas į pašnekovą Brensonas užtikrino:

— Sere, pateiksime jums informaciją, kai tik patys ją gausime. Būtume labai dėkingi, jei atvyktumėte į mūsų valdybą aptarti visų įvykių.

Bišopas iškėlė rankas.

— Aš... aš įpusėjau golfo turnyrą, ir...

Šįkart detektyvas seržantas susižvalgė su partneriu, ir kiekvienas iš jų pastebėjo, kad kito kolegos veide aukštyn šastelėjo antakiai. Prioritetai pasirodė gana savotiški. Bet, atvirai kalbant, sukrėsti žmonės neretai išrėždavo keisčiausių dalykų. Galbūt nevertėjo per daug gilintis į pasakytus žodžius. Be to, Brensonas dalį dėmesio sutelkė į pastangas atsiminti, prieš kiek laiko gėrė paracetamolį. Svarstė, ar nieko baisaus nebus, jei paims dar porą. Nusprendęs, kad nėra ko jaudintis, vogčia įkišo į kišenę pirštus, iš folijos išspaudė kelias tabletes ir įsimetė į burną. Bandant jas nugurgti su seilėmis, detektyvą seržantą apėmė jausmas, kad svetimkūniai įstrigo viduryje gerklės.

— Jūsų draugams, sere, jau paaiškinau padėtį. Jie tęsia žaidimą. — Brensonas vėl pamėgino nuryti vaistus.

Bišopas pakratė galvą.

— Dėl mano kaltės jų žaidimas baigtas. Visus tris diskvalifikuos.

— Užjaučiu, sere. — Jis norėjo pridurti: „Retsykiais tenka įklimpti į mėšlo krūvą“, bet taktiškai nutylėjo.

10

„Blinding Light Productions“ ruošėsi Malibu ir Los Andžele sukti siaubo filmą. Apie grupelę turtingų vaikių, kuriuos vakarėlyje, vykstančiame viename iš Malibu namų, suėda priešiški, iš kosmoso atsibeldę mikroorganizmai. Pirminiame pranešime apie scenarijų Sofija Harington užrašė: „Svetimas“ sukryžmintas su „Orandžo apygardos“ serialu.

Nuo tada, kai vaikystėje žiūrėjo „Ozo šalies burtininką“, ji visuo-

met troško gyvenimą susieti su kino pramone, gauti nors menkiausią vaidmenį. Dabar, turėdama svajonių darbą, plušėjo su vyrukais, prisidėjusiais prie tuzinų filmų — vienus Sofija matė kino teatre, per vaizdo arba DVD leistuvus, kitiems, tebesantiems pradinėse kūrimo stadijose, prognozavo „Oskarus" ar bent neblogą komercinę sėkmę.

Adamui ji įteikė puodelį kavos su pienu ir dviem cukraus šaukšteliais, Kristianui padavė nuostabios jazminų arbatos, įsitaisė už rašomojo stalo, pati apsirūpinusi „darbininkų" arbata (pienas, pora šaukštukų cukraus), prisijungė prie savo elektroninio pašto dėžutės ir nužvelgė šią užtvindžiusius laiškelius.

Į visus reikėjo atsakyti, bet... po perkūnais, dabar svarbiau kas kita. Sofija priglaudė prie ausies mobilųjį ir vėl surinko jo numerį.

Pavyko susisiekti tiktai su balso paštu.

— Paskambink man, — tarė. — Kai tik galėsi. Man labai neramu.

Po valandos dar kartą pabandė užmegzti ryšį. Eilinį sykį į skambutį atsiliepė balso paštas.

Elektroninių žinučių padaugėjo. Arbatos puodelis stovėjo priimamajame nepaliestas. Skaityti scenarijų ji nustojo ties tuo puslapiu, kurį užvertė prieš išlipdama iš metro traukinio. Kol kas šiandieną nieko doro nenuveikė. Vienam iš savo viršininkų, Lukui Martinui, nesugebėjo rytojui rezervuoti pietų stalelio „Caprise" restorane ir užmiršo Adamui pranešti, kad atidedamas popietinis susitikimas su filmo apskaitininku Hariu Hiksu. Žodžiu, ne diena — o tikras jovalas.

Staiga suskambo telefonas, ir įvykiai pakrypo kur kas prastesne linkme.

11

Moteris dar nedvokė, todėl piršosi išvada, kad mirė ne taip jau seniai. Žinoma, kvapą padėjo prasklaidyti Bišopų miegamajame sumontuotas oro kondicionierius, kuris veiksmingai priešinosi kūną ėdančiai rugpjūčio kaitrai.

Patalpoje mėsinės musės kol kas nezvimbė, bet jos turėtų atskris-

ti artimiausiu metu. Mėsinukės, kaip jas meiliai vadindavo, užuosdavo mirties tvaiką net ir būdamos nuo jo šaltinio per penkias mylias. Maždaug tokiu pat atstumu, kaip ir laikraščių žurnalistai — vienas iš šios rūšies atstovų jau šnekino vartus sergėjantį konsteblį, bet, sprendžiant iš reporterio kūno kalbos, neką tepešė.

Rojus Greisas, apsirengęs baltu, steriliu vienkartiniu kombinezonu su gobtuvu, užsitempęs gumines pirštines, apsiavęs antbačius, kelias sekundes jį stebėjo pro kambario langą. Kevinas Spinela, dvidešimties su viršum metų vyrukas kampuotais veido bruožais, dėvintis pilką eilutę, nemokšiškai pasirišęs kaklaraiščio mazgą, rankoje laikantis užrašų knygelę ir čiaumojantis kramtomąją gumą. Greisui jau teko su juo susidurti. Vaikinas dirbo vietinio laikraščio *Argus* redakcijoje ir, regis, nuolat ugdė šiurpulingą savo gebėjimą išdygti nusikaltimo vietoje gerokai anksčiau, nei policija paskelbdavo oficialų pranešimą. Žinodamas, kaip žaibiškai — ir su kokiomis tiksliomis detalėmis — naujienos apie nusikaltimus pastaruoju metu pasiekdavo šalies žiniasklaidą, Greisas spėjo, kad Spinelai informaciją nutekindavo kažkas iš policijos arba Valdymo centro. Bet dabar jį neramino daug rimtesnės problemos.

Jis perėjo miegamąjį, žingsniuodamas palei juostą, kurią ant kilimo nutiesė NVT — nusikaltimo vietos tyrėjų — komanda, ir be paliovos kalbėjo mobiliuoju. Renkamai detektyvų, duomenų surinkėjų ir indeksuotojų grupei organizavo patalpas bei stalus nusikaltimų tyrimo kabinetuose, taip pat tarėsi dėl susitikimo su žvalgybos pareigūnu, nes savo bylos nagrinėjimui privalėjo parengti informacijos kaupimo strategiją. Šią *auksinę valandą* brangi buvo kiekviena minutė. Ką per pirmąją valandą atlikdavai atvykęs į įtartinos mirties vietą, turėjo reikšmingą įtaką paspartinti galimybę suimti nusikaltėlį.

Vaikštinėjant po žvarboką kambarį, atsiduodantį aitriu brangių kvepalų aromatu, galvoje sukosi mintis, bent jau tais momentais, kai jis niekam neskambindavo: *Čia nelaimingas atsitikimas? Iškrypę seksualiniai žaidimai, kurie baigėsi mirtimi?*

Ar vis dėlto ją nužudė?

Beveik kiekvienos žmogžudystės atveju egzistavo nemenka tikimybė, kad nusikaltėlio sąmonėje viešpatavo kur kas didesnis chaosas negu taviškėje. Per daugelį metų Rojus Greisas buvo sutikęs apsčiai

galvažudžių, ir retas kuris gebėdavo neprarasti šaltakraujiškumo, ypač iš karto po to, kai sudorodavo auką. Didžiuma skendėdavo, kaip sakoma, *raudonoje migloje*. Nepajėgdavo suvaldyti adrenalino pliūpsnių, rišliai mąstyti, griebtis suplanuotų veiksmų, nes jie neatsižvelgdavo į smegenyse vykstančią grandininę cheminių medžiagų reakciją, kuri sujaukdavo blaivų protą.

Visai neseniai per televizorių Greisas matė dokumentinį filmą apie fizinę žmogaus evoliuciją, niekaip nebepavejančią socialinės. Stovint priešais mokesčių inspektorių, derėtų išlikti ramiam, tačiau atgiję primityvūs instinktai ragindavo kautis arba sprukti — kurstydavo tokias pat reakcijas, kaip savanoje susidūrus su kardadančiu tigru. Pavojaus akivaizdoje organizmą užliedavo galingas adrenalino srautas, nuo kurio kūną krėsdavo drebulys ir mušdavo šaltas prakaitas.

Su laiku antplūdis, suprantama, atslūgdavo. Todėl piktadarius geriausia gaudyti, kol jie nespėjo išsivaduoti iš pakylėtos, įtampos kupinos būsenos.

Miegamasis driekėsi per visą namo plotį — namo, kurio jis niekuomet neišgalėtų įsigyti, kaip sau pripažino nejausdamas jokio pavydo. Net jei įstengtų, o taip nutiktų nebent išlošus aukso puodą (vargu ar jį kada nors laimės, nes dažniausiai užmiršdavo nusipirkti loterijos bilietų), tokiomis buveinėmis nesidomėtų. Veikiau įsikurtų maloniai jaukiame, karalių Jurgių laikais statytame dvare, ežero ir kelių šimtų kalvotos žemės akrų apsuptyje. Rinktųsi stilingesnes, šiek tiek elegantiškesnes valdas. O, taip. *Skvairas Greisas*. Jis galėjo save įsivaizduoti stambiu žemvaldžiu. Atokiausiose sąmonės kertelėse, kur siautėjo nežabota fantazija.

Bet į vulgarų pseudotiudorinio stiliaus gremėzdą, stūksantį už grėsmingos, baltai kalkėmis išdažytos sienos ir plieninių, elektrinių vartų, pretenzingiausiame gyvenamajame Braitono ir Houvo rajone, Daiko alėjoje, nė nepažvelgtų. Nieku gyvu. Iš visų čia regėtų dalykų Greisui patiko tiktai baltas, dailiai restauruotas, garaže po aptiesalu paslėptas „Jaguar Mark 2“ su 3.8. litrų variklio kubatūra, kuris bylojo, kad Bišopai, jo požiūriu, turėjo šiokį tokį skonį.

Kiti du šeimininkų automobiliai, stovintys įvažiavimo kelyje — tamsiai mėlynas trečios klasės BMW kabrioletas ir juodas „Smart“ —

didelio įspūdžio nepadarė. Įkandin jų žvyruotame rate grūdosi kvadratinis Sunkių nusikaltimų ir nelaimingų atsitikimų skyriaus furgonas, paženklintos policininkų mašinos ir keletas NVT komandos narių automobilių. Netrukus prie jų prisijungs geltonas „Saab" nuleidžiamu stogu, priklausantis vienam iš Vidaus reikalų ministerijos patologų Nadiuškai De Sančai, kuri jau važiavo į nelaimės vietą.

Tolimajame kambario gale, į kairę ir į dešinę nuo lovos, pro langus atsivėrė vaizdas į jūrą, tyvuliuojančią už kokios mylios, regimą virš namų stogų, ir į terasines vejas — jų viduryje, daug aiškiau matomoje vietoje nei tolėliau įrengtas plaukimo baseinas, stiebėsi dekoratyvinis fontanas su tikslia, į patį viršų iškelta besišlapinančio berniuko kopija, akmeniniu, čiurkšlę purškiančiu angelėliu, naktimis, kaip spėjo Greisas skambindamas mobiliuoju, apšviestu ryškiaspalviais prožektoriais.

Šį sykį jis susisiekė su senu vilku detektyvu Normanu Potingu, ne itin mėgstamu tarp komandos narių, bet, kaip išaiškėjo iš ankstesnio sėkmingo tyrimo, patikimu darbo jaučiu. Įtraukęs Potingą į bylos nagrinėjimą, liepė jam pasirūpinti, kad dviejų kilometrų spinduliu aplink žmogžudystės vietą būtų surinkta stebėjimo kamerų filmuota medžiaga. Tuomet subūrė pulkelį uniformuotų pareigūnų ir jiems įsakė užsukti į kiekvieną iš artimiausių kvartalo namų ir apklausti jų gyventojus.

Galų gale vėl nukreipė žvilgsnį į milžinišką lovą su baldakimu, kyšančiu virš dviejų stulpų. Vaizdas nuteikė nemaloniai. Moteris gulėjo sustingusi, išskėstomis, vyriškais kaklaraiščiais prie stulpelių pririštomis rankomis, rodydama neseniai skustas pažastis. Neskaitant plono auksinio vėrinio su oranžine, sąsagoje įtvirtinta boruže bei dviejų žiedų, vestuvinio ir sužieduotuvių, papuošto masyviu deimantu, ji buvo nuoga; simpatišką veidą rėmino ilgi, raudoni, susitaršę plaukai, akis supo juodi ratilai, turbūt likę nuo Antrojo pasaulinio karo dujokaukės, pamanė Greisas, mintyse kartodamas žodžius, kurie, tiek metų tiriant žmogžudystes, jam tapo mantra.

Ką sako nelaimės vietoje rastas lavonas?

Jos kojų pirštai — trumpi ir stori, nagai blizgėjo rausvu, apsilaupusiu laku. Drabužiai išmėtyti ant grindų, tarytum moteris būtų skubėjusi nusirengti. Tarp apdarų drybsojo senas, prieš amžinybę kimštas

pliušinis meškiukas. Jei ne alebastro baltumo linijos, nutįsusios gaktos srityje ir ženklinančios bikinio juostelių uždengtas vietas, įdegęs atrodytų visas kūnas, kuris rudai nusidažė per šiemet karštą Anglijos vasarą, o gal per užjūrio atostogas, arba ir čia, ir ten. Ant kaklo, iš karto virš vėrinio, raudonavo gija, beveik neabejotinai ligatūros žymė, nurodanti tikėtiną mirties priežastį, nors Greisas seniai įsisąmonino, jog daryti skubotų išvadų nedera.

Žiūrint į negyvą moterį, jam sunkiai sekėsi negalvoti apie Sendę, dingusią savo žmoną.

Brangioji, nejau taip nutiko ir tau?

Bent tiek gerai, kad į lauką išvedė isterijos apimtą valytoją. Vienas Dievas numanė, kiek ji priteršė nusikaltimo vietą, nuo velionės veido nuplėšdama dujokaukę ir lakstydama po namus it begalvė višta.

Kai pavyko moterį apraminti, ji suteikė šiek tiek informacijos. Žinojo, kad mirusios šeimininkės vyras Brajanas Bišopas didžiąją savaitės dalį praleisdavo Londone. Šiandieną, iš pat ryto, dalyvavo golfo turnyre, žaidė Šiaurės Braitono klube, į kurį įstoti daugumai policininkų būtų per brangu, antra vertus, Greisas golfu nesidomėjo.

NVT grupės nariai jau kurį laiką triūsė pasiraitoję rankoves. Vienas pareigūnas keturpėsčias slankiojo kilimu ieškodamas pašalinių medžiagų skaidulų, kitas, milteliais apibarstęs visus paviršius, dairėsi pirštų atspaudų. Ekspertams vadovaujantis Džo Tindalas paeiliui šukavo kiekvieną kambarį.

Tindalas, nusikaltimo vietos tyrėjas, neseniai paaukštintas iki mokslinio skyriaus pareigūno, prireikus vienu metu prižiūrintis kelias skirtingas įvykių vietas, išniro iš vonios kambario, sujungto su miegamuoju. Neseniai jis paliko žmoną dėl gerokai jaunesnės merginos ir pats visiškai pakeitė savo išvaizdą. To žmogaus transformacija niekaip nesiliovė Greiso stebinusi.

Vos prieš kelis mėnesius Tindalas priminė kvaištelėjusį mokslininką dideliu pilvu, šiurkščiais plaukais ir storais akinių stiklais. Dabar puikavosi plikai skusta galva ir plokščiu, raumeningu pilvu, *radiatoriumi*, želdinosi statmeną ketvirčio colio pločio barzdelę, nuo apatinės lūpos vidurio nutįsusią iki smakro, nešiojo stačiakampius akinukus su melsvais lęšiais. Greisas, kuris pirmą kartą per daugelį metų vėl susi-

tikinėjo su moterimi, neseniai bandė patobulinti savo išvaizdą. Bet iš dalies pavyduliaudamas pripažino, kad nė iš tolo neprilygo ultrastileiviškam Tindalui.

Kas porą akimirkų velionę nutvieksdavo milisekundei įsijungianti fotoblykstė. Fotografas Derekas Gevinas, pakilia nuotaika trykštantis, penktą dešimtį bebaigiąs žilaplaukis vyras, Houve turėjo fotoateljė, kol namų sąlygomis gaminamos skaitmeninės nuotraukos taip sumenkino jo pajamas, kad studiją teko uždaryti. Gevinas nuklysdavo į juodo humoro lankas juokaudamas, esą jam labiau patinka darbuotis nusikaltimų vietose, nes lavono nereikia versti ramiai sėdėti ir šypsotis.

Geriausias naujienas per visą rytą Greisas išgirdo tada, kai jam pranešė, kad prie bylos tyrimo nurodyta prisidėti numylėtinei patologei iš Vidaus reikalų ministerijos. Ispanijoje gimusi rusų aristokratų kilmės Nadiuška De Sanča buvo linksmų plaučių, kartais elgdavosi nepagarbiai, tačiau puikiai išmanė savo darbą.

Vyresnysis detektyvas atsargiai apėjo negyvą moterį, protarpiais tarsi pajusdamas, kad ligatūra paliko žymę ant jo paties kaklo ir netgi įsirėžė į vidurius. Visą Greiso kūną kaustė vidinė įtampa. Koks prakeiktas sadistas čia prikišo nagus? Jis nudūrė akis į dėmelę, po makštimi bjaurojančią baltą paklodę. Nutekėjusi sperma?

Jėzau.

Sendė.

Kai mirdavo jauna moteris, Greisas visada patekdavo į keblią padėtį. Jis nuoširdžiai gailėjosi, kad šiandieną į iškvietimą neatsiliepė koks kitas budintis pareigūnas.

Ant vieno iš paauksuotų, prie lovos stovinčių staliukų, Liudviko XIV laikais gamintų baldų kopijų, gulėjo mobilusis. Mažai trūko, kad Greisas būtų jį kilstelėjęs — įsisenėjusius įpročius sunku išrauti. Pagal „Geriausios praktikos“ instrukcijas, siekiant apsaugoti galimus ant telefonų rastus įrodymus, aparatus privalo paimti ir apžiūrėti ekspertai. Iš kito kambario jis iškvietė pareigūną, kuriam nurodė pasirūpinti, kad būtų surinkti visi telefonai.

Paskui įniko į tai, ką visada mėgdavo veikti atsidūręs potencialioje nusikaltimo vietoje, kitaip tariant, vaikštinėjo paniręs į savo mintis. Akis trumpam užkliuvo už kabančio ant sienos įspūdingo šiuolaikinio

paveikslo. Greisas perskaitė autorės vardą ir pavardę — Helena Styl — ir paspėliojęs, ar dailininkė garsi, eilinį kartą suvokė, kaip menkai pažįsta meno pasaulį. Galop nuėjo į erdvų, su miegamuoju sujungtą vonios kambarį ir atidarė stiklines duris, vedančias į dušinę, dydžio sulig svetainė. Nužvelgė muilą, ant kabliukų sukabintus dušo želė indelius, šampūno buteliukus. Spintelės durelės su veidrodžiu buvo atviros, tad jis pasidomėjo, kokių piliulių galima rasti ant lentynų. Ausyse nuolat skambėjo valytojos žodžiai.

Darbo dienomis ponas Bišopas čia nebūti. Aną vakarą čia nebūti. Aš žinoti, nes gaminti vakarienę poniai Bišop. Ji valgyti tiktai salotas. O ponui Bišopui patikti mėsa arba žuvis. Tuomet ruošti daug maisto.

Jeigu vakar Brajanas Bišopas su žmona nesimėgavo iškrypusiais seksualiniais žaidimais, kas gi užėmė jo vietą?

Ir jei tas žmogus ją nužudė... kas jį pastūmėjo?

Įvyko nelaimingas atsitikimas?

Ligatūros žymė kategoriškai skelbė: „Ne."

Jai pritarė ir Greiso instinktai.

12

Kaip daugumai namų, iškilusių po karo, per statybų klestėjimą, Sasekso kriminalinės policijos valdybai — stačiakampiui dviaukščiui pastatui — ne itin gerai pavyko atlaikyti laiko išbandymus. Architektui įtaką akivaizdžiai darė *art deco* stilius, todėl visa struktūra, žiūrint į ją iš tam tikrų pusių, priminė nedidelio, nudrengto kruizinio lainerio antstatą.

Šeštame dešimtmetyje suręstame statinyje iš pat pradžių įsikūrė infekcinė ligoninė, anais laikais okupavusi atokią kalvos keterą, už Holingberio priemiesčio, ir architektas, be abejo, sulaukė progos pamatyti, kaip įgyvendintą jo viziją apgaubė nuošalumo puikybė. Tačiau bėgantys metai šviesios ateities nežadėjo. Miestui augant, pastatą apsupo pramoninis rajonas. Dėl kažkokių šiandien niekam tiksliai nežinomų priežasčių ligoninė buvo uždaryta, ir jos patalpas įsigijo kasos aparatus gaminanti kompanija. Po kelerių metų jas perpirko šaldiklių

firma, vėliau savo turtą perleidusi „American Express“ kortelių bendrovei, kuri dešimto dešimtmečio viduryje pardavė nuosavybę Sasekso policijos valdybai.

Atnaujintą ir modernizuotą pastatą pristatė akinančioms viešumo šviesoms kaip technologiškai pažangų Sasekso kriminalinio skyriaus štabą, grafystės policijos flagmaną, išsiveržusį į priešakines šiuolaikinės britų teisėtvarkos pozicijas. Valdžia visai neseniai nusprendė čia perkelti kardomąjį kalėjimą ir vienučių korpusą, todėl statinį teko aplipdyti flygeliais. Kriminalinės policijos valdyba persipildė ir ėmė eižėti ties siūlėmis, bet jos patalpose įkurdino ir kelis uniformuotų pareigūnų padalinius. Automobilių stovėjimo aikštelėje tebuvo devyniasdešimt vietų, skirtų darbuotojams, kurių skaičius išaugo iki 430, todėl ne visiems atrodė, kad šioji vieta pateisino pradinius lūkesčius.

Pavadinimas „Liudininkų apklausos kambariai“ skambėjo per daug didingai, pamanė Glenas, nes juos sudarė tiktai dvi kamarėlės. Mažesniąją, viso labo turinčią monitorių ir dvi kėdes, pareigūnai naudojo stebėjimui. Didesnioji, kur įsitaisė detektyvas konsteblis Nikas Nikolas ir sielvarto apimtas Brajanas Bišopas, buvo taip dekoruota, kad aplinka raminamai veiktų liudininkus ir galimus įtariamuosius — nors iš sienų kyšojo dvi į juos nukreiptos vaizdo kameros.

Patalpoje plieskė skaisčios lempos, grindis dengė pilkas standus kilimas, sienos žvilgėjo kreminiu atspalviu, pro didelį pietinį langą atsivėrė vaizdas į ASDA prekybos centro stogą, tarytum plokščią akmens luitą, už kurio buvo matyti Braitono ir Houvo fragmentai, kambaryje dunksojo trys kaušo formos kėdės vyšniniais apmušalais ir gan neišvaizdus žemas staliukas juodomis kojelėmis, pušies imitacijos viršumi, panašus į baldą, kuriuo „Konran“ parduotuvė, suorganizavusi akcijinę prekybą, atsikratytų paskutiniu.

Ore sklandė gaivus aromatas, tarsi kilimas būtų paklotas vos prieš kelias minutes, o sienų dažai dar nenudžiūvę, bet, kiek Brensonas atsiminė, čia visada taip kvepėdavo. Patalpoje praleidęs vos porą minučių, jis jau sruvo prakaitu. Kaip ir detektyvas konsteblis Nikolas su Brajanu Bišopu. Štai su kokiomis bėdomis susidurdavai valdybos pastate: kondicionavimo sistema veikė sumautai, o pusė langų išvis neatsidarė.

Garsiai paskelbęs datą ir tikslų laiką, Brensonas nuspaudė sienos

jungiklį, kuris privertė atgyti įrašymo įrangą. Jis paaiškino vykdąs standartinę procedūrą, ir Bišopas nuolankiai linktelėjo.

Velionės vyrą, regis, prislėgė širdgėla. Vilkintis brangiu, gelsvai rudu švarku su sidabrinėmis sagomis, bet kaip jį užsimetęs virš mėlynų, atvirakaklių „Armani" polo marškinėlių, į viršutinę kišenę įsikišęs akinius nuo saulės, Bišopas kūprinosi ir sėdėjo sugniuždytas. Už golfo aikštyno ribų languotos kelnės ir dvispalviai bateliai atrodė kvailokai.

Brensonas jį užjautė nepajėgdamas užgniaužti savo emocijų. Beje, kad ir kaip bandė susikaupti, į galvą vis atklysdavo mintys apie filmą „Krupjė" ir jame vaidinusį Klaivą Ouveną. Kitomis aplinkybėmis tikriausiai pasidomėtų, ar jiedu su Bišopu nesusiję giminystės ryšiais. Nors tai neturėjo nieko bendra su dabartine užduotimi, detektyvui seržantui, be kita ko, nedavė ramybės klausimas, kodėl golfo klubai, kuriuose įprasta laikytis, jo nuomone, absurdiškų ir senamadiškų aprangos taisyklių, pavyzdžiui, klubo patalpose ryšėti kaklaraiščius, leisdavo savo nariams išeiti į aikštyną kaip išsipusčiusiems, pantomimoje pagrindinius vaidmenis atliekantiems aktoriams.

— Pone Bišopai, norėčiau paklausti, kada paskutinį kartą matėte žmoną.

DS pastebėjo, kad prieš atsakydamas jis sudvejojo.

— Sekmadienį, maždaug aštuntą vakaro.

Atsiliepta mandagiu, tačiau bejausmiu tonu, kuris jokiomis užuominomis neišdavė priklausomybės vienai ar kitai visuomenės klasei, tarsi Bišopas būtų pasistengęs atsikratyti vaikystėje susiformavusios tarties. Iš balso nepavyko atspėti, kilęs jis iš privilegijuotos šeimos ar viską pasiekęs savo jėgomis. Bet tamsiai raudonas pašnekovo „Bentley", prie golfo klubo paliktas akį rėžiantis automobilis, Brensonui labiau asocijavosi su futbolininkais negu su aukštuomene.

Durys atsivėrė, ir į vidų žengė Eleanora Hodgson, Rojaus Greiso asistentė valdymo reikalams, manieringa, dirgli, penkiasdešimties su viršum metų moteris, nešina apvaliu padėklu su trimis kavos puodeliais ir vandens puoduku. Bišopas pastarąjį ištuštino anksčiau, nei ji spėjo išeiti iš kambario.

— Vadinasi nuo sekmadienio nebuvote susitikęs su žmona? — truputį nustebęs pasitikslino Brensonas.

— Ne. Darbo dienomis gyvenu Londone, nuosavame bute. Į miestą išvykstu sekmadienio vakarą ir dažniausiai grįžtu penktadienio naktį. — Bišopas įdėmiu žvilgsniu įsispoksojo į kavą ir kruopščiai, versdamas save preciziškai tiksliai atlikti reikalingus judesius, pamaišė ją plastikine lazdele, kurią gavo iš Eleanoros Hodgson.

— Taigi judu matydavotės tik savaitgaliais?

— Nebent abu ką nors veikdavome Londone. Ketė kartais atvažiuodavo pavakarieniauti, apsipirkti... arba dėl kitų priežasčių.

— Kokių?

— Teatro. Draugų. Klientų. Jai... patikdavo užsukti... bet...

Stojo ilga tylos pauzė.

Laukdamas pratęsimo, Brensonas dirsčiojo į Nikolą, tačiau jaunesnis detektyvas nepratarė nė žodžio.

— Bet? — paragino DS.

— Braitone ir Houve ji negyveno užsidariusi. Lošdavo bridžą, žaisdavo golfą, užsiimdavo labdaringa veikla.

— Kokioje organizacijoje?

— Keliose. Dažniausiai Nacionalinėje smurto prieš vaikus prevencijos draugijoje. Ir poroje kitų. Dirbdavo vietinėje labdaros įstaigoje, kuri padėdavo vyrų sumuštoms žmonoms. Ketė mielai tiesdavo pagalbos ranką. Ji buvo geras žmogus. — Brajanas Bišopas užsimerkė ir delnais prisidengė veidą. — Velnias. O, Jėzau. Kas atsitiko? Meldžiu, pasakykit.

— Sere, ar jūs turite vaikų? — staiga prabilo Nikas Nikolas.

— Ne su Kete. Iš pirmosios santuokos. Penkiolikmetį sūnų Maksą. Ir dukrą Karlę, kuriai trylika. Maksas su draugu išvykęs į Pietų Prancūziją. Karlė vieši pas pusseseres Kanadoje.

— Gal yra koks asmuo, su kuriuo jums reikėtų padėti susisiekti? — tęsė Nikolas.

Išmuštas iš vėžių Bišopas pakratė galvą.

— Visokeriopą pagalbą jums suteiks Šeimos centro paskirtas pareigūnas. Deja, kelias dienas grįžti į namus negalėsite. Ar rasite, kur apsistoti?

— Aš turiu butą Londone.

— Mums teks vėl su jumis šnektelėti. Būtų patogiau, jei artimiau-

sias porą dienų liktumėte Braitone ir Houve. Gal įsikurkite pas draugus arba viešbutyje?

— O kaip mano drabužiai? Mano daiktai... higienos reikmenys.

— Pasakykit Šeimos centro pareigūnui, ko jums prisireiks, ir jis viską atveš.

— Maldauju, paaiškinkit, kas nutiko.

— Pone Bišopai, kiek laiko esate vedęs?

— Penkerius metus — jubiliejų šventėme balandį.

— Ar savo santuoką apibūdintumėte kaip laimingą?

Bišopas atsilošė ir palingavo galvą.

— Kokia čia velniava? Kodėl mane tardote?

— Sere, mes jūsų netardome. Tik pateikėme kelis, su biografijos faktais susijusius klausimus. Mėginame geriau perprasti tiek jus, tiek jūsų šeimą. Papildoma informacija gali labai padėti tyrimui. Tai standartinė procedūra, sere.

— Man rodos, papasakojau užtektinai. Aš noriu pamatyti savo... savo brangiąją Ketę. Prašau.

Durys atsidarė, ir ant slenksčio Bišopas išvydo vyriškį mėlyna suglamžyta eilute, baltais marškiniais ir kaklaraiščiu, kurį margino balti su mėlynais ruoželiai. Jis buvo daugmaž penkių pėdų ir dešimties colių ūgio, išvaizdus, prastai apsiskutęs, taip trumpai nusikirpęs šviesius plaukus, jog tie priminė pūkelius, akys žydros ir skvarbios, o nosis regėjusi ir geresnius laikus. Jis ištiesė tvirtą, vėjo nugairintą ranką išpuoselėtais nagais.

— Vyresnysis detektyvas Greisas, — prisistatė. — Vadovauju šios, hmm... padėties tyrimui. Pone Bišopai, aš nepaprastai jus užjaučiu.

Bišopas atkišo ilgus, prakaulius, nuo prakaito drėgnus pirštus, ant vieno iš kurių puikavosi žiedas su antspaudėliu, ir paspaudė atvykėliui ranką.

— Prašau pasakyti, kas tiksliai įvyko.

Rojus Greisas trumpam pažiūrėjo į Brensoną, tada pašnairavo į Nikolą. Pastarąsias porą minučių jis klausėsi pokalbio kitame kambarėlyje, bet išsiduoti neketino.

— Sere, šį rytą žaidėte golfą?

Bišopo akys šastelėjo kairėn.

— Taip. Taip, žaidžiau.

— O kada prieš tai paskutinį kartą buvote aikštyne?

Klausimas vyriškį pritrenkė. Greisas, įsispiginęs į jį nelyginant vanagas, aiškiai matė, kad pašnekovo žvilgsnis šovė dešinėn, paskui nuslinko į kairę pusę... ir pakrypo dar kairiau.

— Praėjusį sekmadienį.

Dabar Greisas žinojo galėsiąs nustatyti, meluoja Bišopas ar sako tiesą. Akių stebėjimas prilygo veiksmingam metodui, kurį jis įvaldė susidomėjęs neurolingvistiniu programavimu. Žmogaus smegenys padalytos į du pusrutulius, vienas iš jų saugo atminties informaciją, o kitas atsakingas už kūrybingumą, gebėjimą meluoti. Už *vaizduotę*. Kiekvienam individui skirtingai, smegenų pusrutuliuose vykstantys procesai nebūtinai sutapdavo. Siekiant išsiaiškinti, kur tiksliai sergėjami atminties duomenys, reikėdavo pateikti kontrolinį klausimą — į jį atsakydamas asmuo vargu ar sumeluotų: tarkim, pasiteirauti apie kokią nereikšmingą smulkmeną, į kurią Greisas nukreipė pašnekovo dėmesį. Kaip paaiškėjo, jis skelbs tiesą, jeigu pažvelgs kairėn, bet į dešinę, vaizduotės pusrutulio link krypstančios akys bylos, kad Bišopas mėgina pūsti miglą.

— Pone Bišopai, kur jūs nakvojote?

Jis ryžtingai dėbsojo į priekį, nei atsitiktinai, nei sąmoningai neatskleisdamas minčių.

— Londone, savo bute.

— Ar kas nors galėtų tai patvirtinti?

Sunerimęs Bišopas žvilgtelėjo kairėn. Į atminties saugyklą.

— Turbūt Oliveris, šveicorius.

— Kada jį matėte?

— Vakar vakare, kokią septintą, kai grįžau iš darbo. Ir šįryt.

— Kiek buvo valandų, kai ryte atvykote į golfo klubą ir atsistojote starto aikštelėje?

— Šiek tiek po devintos.

— Iš Londono išvažiavote automobiliu?

— Taip.

— Kada konkrečiai?

— Apie pusę septintos. Oliveris padėjo į bagažinę sukrauti mano daiktus — golfo lazdas.

Greisas sekundėlę susimąstė.

— Ar kas galėtų paliudyti jus matęs tarp septintos vakaro ir pusės septintos ryto?

Bišopas nukreipė akis kairėn, pasitelkė atminties režimą, vadinasi, meluoti neketino.

— Viename iš Pikadilio aikštės restoranų vakarieniavau su savo finansų patarėju.

— O šveicorius pastebėjo jus išvykstantį ir sugrįžtantį?

— Ne. Po septintos jis paprastai prie durų nesisukioja — vėl pasirodo tiktai ryte.

— Kada baigėte vakarieniauti?

— Kokią pusę vienuoliktos. Kas čia, raganų medžioklė?

— Ne, sere. Atleiskit, jei atrodau pedantiškas, bet jus pašalinę iš įtariamųjų rato galėtume susitelkti į kitas tyrimo kryptis. Prašau papasakoti, ką veikėte po vakarienės.

— Grįžau į butą ir griuvau į lovą.

Greisas linktelėjo.

Bišopas jį pervėrė atšiauriu žvilgsniu, paeiliui dėbtelėjo į Brensoną su Niku Nikolu ir susiraukė.

— Kas yra? Manot, kad vidurnaktį parlėkiau į Braitoną?

— Tokia galimybė išties menkai tikėtina, sere, — užtikrino Greisas. — Pasakykite šveicoriaus ir finansų patarėjo telefonų numerius. Ir restorano pavadinimą.

Bišopas pakluso. Brensonas užsirašė gautus duomenis.

— Tiesa, duokite ir savo mobiliojo numerį, — paprašė Greisas. — Be to, mums prireiks naujausių jūsų žmonos nuotraukų.

— Taip, žinoma.

Greisas netikėtai pasiteiravo:

— Pone Bišopai, ar galėtumėte atsakyti į labai asmeninį klausimą? Jūs neprivalote, bet mums padėtumėte.

Vyriškis bejėgiškai gūžtelėjo.

— Ar judu su žmona mėgaudavotės neįprasta seksualine veikla?

Bišopas pašoko nuo kėdės.

— Ką, po velnių, jūs kalbate? Mano Ketę nužudė! Aš noriu žinoti, kas atsitiko. Vyresnysis detek... detek... kad ir kokia būtų jūsų pavardė.

— Greisas.

— Kodėl man neatsakote į elementarų klausimą, vyresnysis detektyve Greisai? Ar policijai taip sunku pateikti atsakymą į paprasčiausią klausimėlį? — Bišopą užvaldė stiprėjanti isterija, ir jo balsas vis garsėjo. — Aš teisus? Iš pradžių pranešėte, jog mano žmona mirė... ir dabar aiškinate, kad aš ją nugalabijau? Štai ką bandote pasakyti?

Jo akys šmaižė po visą kambarį. Greisas žinojo privaląs leisti jam nusiraminti. Tylėdamas apžiūrėjo pašnekovą. Nužvelgė absurdiškas kelnes ir batelius, primenančius blauzdines, kurias ketvirtajame dešimtmetyje nešiodavo gangsteriai. Sielvartas kiekvieną paveikdavo savaip. Šioje srityje nelemtos patirties Greisui padėjo sukaupti ir darbas, ir asmeninis gyvenimas.

Tai, kad apklausiamas asmuo gyveno vulgariame name ir vairavo prašmatnų automobilį, dar nereiškė, kad jis buvo žudikas. Kas žino, galbūt Brajanas Bišopas įkūnijo kuo garbingiausią pilietį. Taip, išankstinių nusistatymų derėtų atsikratyti. Žmogus galėjo įsikurti beveik porą milijonų kainuojančiame būste, bet neprarasti padorumo ir išsaugoti pagarbą įstatymams. Nors spintelėje, stovinčioje greta lovos, apstu sekso žaislų, o kabinete gulėjo knyga apie seksualinius fetišus, aptikti dalykai negarantavo, kad sutuoktinės veidą Bišopas įkalino dujokaukėje ir žmoną pasmaugė.

Bet ir neliudijo, kad jis čia niekuo dėtas.

— Atleiskit, sere, tačiau šitie klausimai būtini. Antraip jų nepateiktume. Puikiai įsivaizduoju, kaip jums sunku, žinau, kad norite išgirsti, kas įvyko. Užtikrinu, kad mes viską paaiškinsime. Tik prašom truputį palaukti. Aš tikrai suprantu, kaip jaučiatės.

— Nejaugi, vyresnysis detektyve? Ar bent nutuokiate, kaip žmogų sukrečia naujiena apie jo žmonos mirtį?

Greisas jau žiojosi atšauti: „Atvirai kalbant, nutuokiu“, tačiau susitvardė. Mintyse atkreipė dėmesį, kad Bišopas nereikalavo iškviesti advokato, kas neretai bylodavo apie kaltę. Vis dėlto čia kažkas ne taip. Tik niekaip nepavyko suvokti, kur šuo pakastas.

Detektyvas pasišalino iš kambario, grįžo į savo kabinetą ir telefonu susisiekė su Linda Baklėj, viena iš dviejų Šeimos centro pareigūnų,

paskirtų prižiūrėti Bišopą. Ji buvo itin kompetentinga konsteblė, su kuria praeityje teko keletą kartų bendradarbiauti.

— Nenuleisk nuo Bišopo akių, — liepė Greisas. — Informuok mane apie bet kokią keistą elgseną. Prireikus liepsiu jį stebėti sekimo komandai.

13

Klaidas Vyvelsas, laibas ilgšis, kurio viršugalvyje stirksojo juodų plaukų kuokšteliai, o lūpas nuolat drėkino liežuvis, stoviniavo už prekystalio ir žvilgsniu tyrinėjo šiuo metu tuščias savo valdas. Mažmeninė jo krautuvėlė, įkurta Brodviko gatvėje, visai šalia Vorduro gatvės, tenkinosi anoniminiu „Asmeninių reikmenų“ pavadinimu, kaip tuzinas panašių įstaigų, išsimėčiusių Soho užkampiuose — viena kita veikė ir arčiau centrinės rajono dalies.

Gelsvai rusvai apšviestoje patalpoje stovėjo lentynų stelažai, nukrauti vibratoriais, lubrikantais ir tepaliukais, įvairių aromatų prezervatyvais, raiščių komplektais, guminėmis lėlėmis, diržais, klubjuostėmis, botagais, pančiais, nešvankiais žurnalais, erotiniais ir pornografiniais DVD — drastiškesnius filmukus, skirtus pažįstamiems klientams, jis saugojo slaptame kambarėlyje. Šauniam vakarojimui reikalingų dalykų parduotuvėje galėjo rasti tradicinės orientacijos atstovai ir gėjai, biseksualai ir pagyvenę, sadomazochistinių polinkių vienišiai, kaip jis pats, nors to neketino pripažinti nei sau, nei kam kitam. Ne-e, nė už ką. Klaidas tiesiog laukė tinkamo žmogaus, su kuriuo užmegztų artimus santykius.

Žinoma, toji moteris niekada čia neužsuktų.

Ji slapstėsi laikraščiuose, „vienišų širdžių“ skiltyse arba internetinėse pažinčių svetainėse. Lūkuriavo Klaido. Troško jį patvarkyti. Prigriebti aukštą, liekną bičą, puikų šokėją ir neką prastesnį kikboksininką. Kaip tik dabar lavinantį kovinius įgūdžius. Už prekystalio ir vaizdo kamerų monitorių, kurie krautuvėlei tapo langais į išorinį pasaulį, kartojantį judesius. *Spyris puslankiu. Tiesus spyris. Šoninis spyris.*

Negana to, jis turėjo dešimties colių ilgio pimpalą.

Ir galėjo gauti įvairiausių gėrybių. Kokių tik panorėtum — ne, rimtai, kokių tik *užsigeistum*. Tam tikros rūšies pornografija? Žaisliukai? Kvaišalai? Mielai prašom!

Jam labiausiai patikdavo stebėti, ką rodydavo ketvirtoji kamera. Ji krypo į gatvės ruožą, nusidriekusį tiesiai už laukujų durų. Klaidas mėgdavo žiūrėti, kaip į krautuvėlę užsuka klientai, ypač kostiumuoti vyrai, kurie neva atsainiai kulniuodavo pro šalį, tarytum keliaudami kažkur kitur, staiga sustodavo, pasiūbuodavo ant kulnų ir maudavo pro tarpdurį, lyg juos būtų pritraukęs nematomas magnetas.

Štai, pavyzdžiui, į vidų neriantis vėpla dryžuotu kostiumu bei rožiniu kaklaraiščiu. Visi atėjūnai žvilgčiodavo į pardavėją it norėdami patikinti: „Iš tiesų aš taip nesielgiu", demonstruodami kvailus pusšypsnius, kokie perkreipia insulto aukų lūpas, galų gale įnikdavo glostyti vibratorius, nėriniuotas moteriškas kelnaites arba antrankius, sakytum seksas dar nebūtų buvęs išrastas.

Link parduotuvės artinosi kitas vyrukas. O, taip, pietų metas. Bet šitas individas skyrėsi nuo eilinių pirkėjų. Pašlemėkas treningo kelnėmis, užsimetęs palaidinę su gobtuvu, nosį pabalnojęs tamsiais akiniais. Jam įėjus į krautuvėlę, Klaidas pakėlė nuo ekrano akis. Klasikinis vagišiaus tipas, po gaubšle slepiantis veidą nuo kamerų. Tačiau jis elgėsi gana keistai. Sustojo kaip įbestas ir žįsdamas plaštaką pažiopsojo pro matinį durų stiklą.

Po kelių sekundžių žengė prie prekystalio ir paklausė:

— Ar turite dujokaukių? — žiūrėti pardavėjui į akis vengė.

— Guminių ir odinių. — Klaidas bedė pirštu į užpakalinę patalpos dalį. Į kaukių bei gaubtuvų rinkinį, sukabintą tarp gydytojų, seselių, stiuardesių, „Playboy" kiškelių kostiumų ir paslėpsnių kapšelių, skirtų neva arkliško ilgio kotams.

Užuot pajudėjęs nurodyta kryptimi, klientas grįžo prie durų ir vėl įsispigino laukan.

Kitapus gatvės, greta itališkų užkandžių krautuvėlės, stovėjo jauna, nuo biuro atsekta moteris — Sofija Harington, kuri po pažastimi pasi-

kišusi žurnalą laukė, kol iš mikrobangų krosnelės ištrauks jos čiabatą, ir gyvai šnekėjo mobiliuoju.

Jis nekantravo užsmaukti dujokaukę merginai ant veido.

14

— Kiekvieną sykį, kai čia atsiduriu, mane nukrato šiurpas, — tarė Glenas Brensonas, išniręs iš niūrių savo minčių ir pažvelgęs į dar nykesnį, priekyje atsivėrusį vaizdą. Rojus Greisas įjungė kairįjį posūkio signalą, pristabdė senstantį kaštoninį „Alfa Romeo" sedaną ir išvažiavęs iš Luiso kelio žiedo nuslinko palei juodą ženklą auksinėmis raidėmis, skelbiančiomis, kad jie artėjo prie BRAITONO IR HOUVO MIESTO MORGO. — Tau derėtų vietiniams paaukoti savo mėšliną muzikinį rinkinį.

— Labai juokinga.

Iš pagarbos čionykštei įstaigai Brensonas palinko į priekį ir pritildė Ketės Melua kompaktinę plokštelę.

— Beje, — teisindamasis pridūrė Greisas, — man *patinka* Ketė Melua.

Kolega patraukė pečiais. Po akimirkos vėl gūžtelėjo.

— Kas yra? — nesuprato vyresnysis detektyvas.

— Verčiau leistum man parinkti, kokią muziką turėtum pirkti.

— Ei, mane tenkina dainos, kurias pats renkuosi.

— Kaip tenkino drabužiai, kol neparodžiau, kad juos vilkėdamas primeni seną apgailėtiną vėplą. Kaip ir šukuosena. Dabar, kai pradėjai manęs klausytis, atrodai dešimtmečiu jaunesnis ir vėl susitikinėji su moterimi, ar ne? O ji — karšta pupytė!

Anapus plieninių vartų, pritvirtintų prie mūrinių kolonų, stovėjo pailgas vienaukštis bungalo tipo statinys, kurį dengė pilkas žvirgždėtas tinkas, regis, iš oro išsiurbiantis visą šilumą net ir svilinančią vasaros dieną. Vienoje jo pusėje buvo matyti dengtas įvažiavimo takas, pakankamai ilgas, kad po stogeliu pasislėptų greitosios pagalbos automobilis arba, kas nutikdavo kur kas dažniau, tamsiai žalias koronerio furgonas.

Kitoje pusėje prie sienos rikiavosi keli automobiliai, įskaitant geltoną „Saab“ nuleidžiamu stogu, priklausantį Nadiuškai De Sančai, ir nedidelį mėlyną sportinį MG, kuris Rojui Greisui buvo reikšmingesnis, nes tie ratai liudijo, kad šiandieną lavoninėje dirbo Kleo Morėj.

Nors artimiausioje ateityje teks ištverti siaubingus vaizdus, jį apėmė pakili nuotaika. Žinojo, kad šiomis aplinkybėmis džiugiai jaustis nederėjo, bet nepajėgė susivaldyti.

Daugelį metų vyresnysis detektyvas nepakentė morgo. Kiekvieno, siekiančio tapti policijos pareigūnu, per ankstyvuosius apmokymo etapus laukdavo vienas iš iniciacijos ritualų — būtinybė dalyvauti skrodime. Bet dabar lavoninė jam įgavo visai kitą prasmę. Pakreipęs galvą į bičiulį, Greisas nusišypsojo ir atkirto:

— Tai, ką vikšras vadina pasaulio pabaiga, mokytojas vadina drugeliu.

— Ką? — vangiai atsiliepė Brensonas.

— Čuanzi citata, — guviai paaiškino jis, mėgindamas bendražygiui perleisti dalelę savo džiaugsmo, kaip nors pralinksminti vargšelį.

— Kieno?

— Kinų filosofo. Mirusio 275-aisiais prieš mūsų erą. — Greisas neatskleidė, kas jam suteikė žinias.

— Ir mes jį rasime morge?

— Ech, tu, sumautas miesčioni. — Vyresnysis detektyvas sustabdė automobilį laisvame aikštelės plote ir išjungė variklį.

Truputėlį atkutęs Brensonas išdrožė:

— Nejaugi? Nuo kada pasinėrei į filosofiją, senučiuk?

Užuominos apie amžių geldavo visada. Greisas ką tik atšventė — jei toks žodis tiko — trisdešimt devintąjį gimtadienį ir iš galvos vijo mintis, kad kitąmet jam sukaks ištisos keturios dešimtys.

— Cha, griūk iš juoko.

— Ar kada matei filmą „Paskutinis imperatorius"?

— Nepamenu.

— Nieko keista, — sarkastiškai pratarė Glenas. — Jis viso labo laimėjo devynias „Oskaro“ statulėles. Tikras šedevras. Tau reikėtų įsigyti DVD — nebent tam neturi laiko, nes stengies peržiūrėti paskutines „Nusivylusių namų šeimininkių“ serijas. Tiesa, — detektyvas

seržantas galva kryptelėjo morgo pusėn, — ar tu... na, supranti... ar ji iki šiol neduoda tau ramybės?

— Ne tavo suknistas reikalas!

Atvirai kalbant, tuo domėtis turėjo teisę ir Brensonas, ir visi kiti, nes santykiai su moterimi blaškė Greiso mintis, skatino sutelkti dėmesį ne ten, kur reikėjo. Tramdydamas poreikį šokti laukan, nulėkti į morgą ir pasimatyti su Kleo, jis skubiai pakeitė temą.

— Na, ką manai? — vėl prašneko apie bylą. — Ar ją nužudė vyras?

— Advokato jis neprašė, — atsakė Glenas.

— O tu mokaisi, — nuoširdžiai nusistebėjo Greisas.

Dauguma iš sulaikytų nusikaltėlių elgdavosi nuolankiai. Griausmingai protestuojantieji dažniausiai pasirodydavo esą niekuo dėti, bent jau dėl konkretaus, jų rankų darbui priskiriamo nusižengimo.

— Bet ar jis nudobė žmoną? Hmm, nežinau, garantuoti nedrįsčiau, — pridūrė Brensonas.

— Pritariu.

— Ką tau sako jo akys?

— Su Bišopu reikėtų pašnekėti ramesnėje aplinkoje. Kaip jis reagavo, kai pranešei naujienas?

— Atrodė sukrėstas. Lyg ir iš tikrųjų.

— Klestintis verslininkas?..

„Alfa Romeo“ sustojo akmeninės sienos pavėsyje, greta aukšto laurų krūmo. Pro atvirus stogo liuką ir langus dvelkė vėjelis. Nuo vidinio veidrodėlio ūmai nusileido voriukas, pakibęs ant savo siūlo.

— Aha, — patvirtino Brensonas. — Prekiauja kažkokia programine įranga.

— Ar žinai, koks charakterio bruožas yra svarbiausias žmogui, kuris siekia sėkmingai vystyti verslą?

— Kad ir kokia būtų toji savybė, aš gimiau be jos.

— Polinkis į sociopatiją. Stoka sąžinės, kaip ją supranta eiliniai žmonės.

Brensonas pirštu bedė į mygtuką ir dar labiau nuleido langą.

— Sociopatas tolygus psichopatui, teisingai? — masyviu delnu suėmęs vorą, švelniai išmetė jį laukan.

— Jie būtų tapatūs, jei ne vienas esminis skirtumas. Sociopatai pajėgūs valdytis, skirtingai nei psichopatai.

— Bišopo verslas klesti, vadinasi, mes susidūrėme su sociopatu ir galime daryti išvadą, kad jis nužudė žmoną. Puikumėlis! Byla baigta. Važiuojam jo suimti?

Greisas plačiai nusišypsojo.

— Būna, kad narkotikais prekiauja augaloti, plikai skusti juodaodžiai. Tu esi aukštas, juodas ir plikas, vadinasi, parduodi kvaišalus.

Brensonas susiraukė ir palinksėjo.

— Be abejo. Gausiu tau, ko tik panorėsi.

Vyresnysis detektyvas atkišo ranką.

— Gerai. Pamėtėk porą mažulių, kuriuos daviau ryte — jeigu tau jų liko.

Glenas padavė dvi paracetamolio tabletes. Greisas jas išspaudė iš folijos ir nuplovė gurkšniu mineralinio vandens, kurio buteliuką sužvejojo dėtuvėje. Išlipęs iš salono, ryžtingais sparčiais žingsniais nusigavo iki mėlynų laukujų durelių su matiniu stiklu ir spustelėjo skambučio mygtuką.

Brensonas stovėjo kone prigludęs prie bičiulio, ir Greisas akimirką užsigeidė, kad detektyvas seržantas atsiknistų, trumpam paliktų jį ramybėje. Su Kleo nesimatė veik savaitę, todėl iš visos širdies troško kelias minutes pabūti vienudu. Norėjo išsiaiškinti, ar nuo anos savaitės jos jausmai nepasikeitė.

Neilgai trukus Kleo atidarė duris, ir Greisas viduje sutirpo iš džiaugsmo, kaip nutikdavo kiekvieną sykį, kai ją išvysdavo.

Pagal *naujakalbę*, kurią sukurpė jo nekenčiamas politinio korektiškumo politbiuras, dabar Kleo Morėj vadinosi vyresniąja patologanatomijos laborante. Pagal senamadišką, eilinių žmonių šnekamą ir suprantamą kalbą ji buvo lavoninės šeimininkė.

Nors jokie nepažįstami žmonės, pamatę ją gatvėje, per begalybę metų nebūtų atspėję, kuo toji moteris užsiėmė.

Penkių pėdų ir dešimties colių ūgio ilgaplaukė blondinė, kupina pasitikėjimo savimi, iš tiesų atrodė kaip pribloškianti gražuolė — jos išvaizda visiškai nederėjo prie darbovietės. Stovėdama siaurame morgo koridoriuje, link pakaušio sukeltais plaukais, apsirengusi žaliu chirur-

go chalatu, pasirišusi standžią prijuostę ir apsiavusi guminius batus, ji priminė nepaprastai dailią, į savo vaidmenį įsijautusią aktorę.

Nors šalia stiebėsi smalsusis, įtarusis Glenas Brensonas, vyresnysis detektyvas nebeįstengė tvardytis. Jų žvilgsniai susikryžiavo ne vien probėgšmais. Stulbinančios, nuostabios, apvalios, plačiai atmerktos padangių žydrumo akys smigo į jo sielą, surado širdį ir šią pasūpavo.

Greisas troško, kad Brensonas išgaruotų, tačiau tas kalės vaikas tebestypsojo greta, paeiliui į juos dairėsi ir šiepėsi kaip silpnaprotis.

— Labas, — šiek tiek virpančiu balsu pasisveikino Greisas.

— Vyresnysis detektyve, detektyve seržante, kaip malonu judu matyti!

Jis degė noru apkabinti Kleo ir pabučiuoti. Bet susivaldęs, vėl persijungęs į darbo režimą, paprasčiausiai šyptelėjo. Paskui, bemaž nepastebėdamas šleikščiai saldaus, į visas patalpas prasisunkusio „Trigene" dezinfekavimo priemonės tvaiko, įkandin jos nusekė į gerai pažįstamą nedidelį kabinetą, sykiu atstojantį priimamąjį. Kambarys, tegul ir beasmenis, Greisui patiko, nes jis priklausė Kleo Morėj.

Ant grindų stovėjo dūzgiantis ventiliatorius, sienos buvo rausvos ir grublėtos, tokios pačios spalvos kilimą slėgė „L" forma išrikiuotos kėdės lankytojams ir metalinis staliukas, ant kurio dunksojo trys telefonai, gulėjo šūsnelė rudų vokų su užrašu ASMENINIAI DAIKTAI ir įspūdingos apimties žalias bei raudonas tomas didelėmis paauksuotomis raidėmis: MORGO REGISTRACIJOS KNYGA.

Ant vienos sienos kybojo šviesos stendas ir eilė įrėmintų VISUOMENĖS SVEIKATOS IR HIGIENOS PRIEŽIŪROS pažymėjimų, taip pat vienas didesnis, iš BRITANIJOS BALZAMUOTOJŲ INSTITUTO, išduotas Kleo Morėj. Ant kitos sienos pritvirtinta stebėjimo kamera demonstravo, kas vyksta išorėje, trūkčiojančia kadrų seka rodė visas pastato puses ir stambiu planu filmavo įėjimą.

— Po puodelį arbatos, ponai, ar iš karto griebsimės darbo?

— Nadiuška pasirengusi pradėti?

Giedros, skaisčios Kleo akys varstė jo vyzdžius dalelę sekundės ilgiau, nei to reikėjo, prieš atsakant į klausimą. Besišypsančios akys. Neįtikimai šiltos akys.

— Išlėkė nusipirkti sumuštinio. Grįš po dešimties minučių.

Greiso skrandį nutvilkė maudulys, ir jis atsiminė nuo ryto nieko nevalgęs. Jau buvo dvidešimt minučių po dviejų.

— Mielai išgerčiau arbatos. Sausainių turėsi?

Iš po stalo ištraukusi skardinę, ji nukėlė dangtelį tarytum trofėjų.

— Trupininių. „Kit-Kat". Zefyrų? Šokoladinį ar paprastą „Leibniz" sausainį? Biskvitų su figų įdaru? — Kleo atkišo dėžutę Brensonui, bet šis papurtė galvą. — Kokios arbatos? Angliškų pusryčių, „Earl Grey", Dardžilingo, kiniškos, ramunėlių, pipirmėčių ar žaliosios?

Jis prašiepė lūpas.

— Vis užmirštu, kad čia įkūrei tikrą „Starbucks" kavinukę.

Tuo metu Glenas Brensonas nė nevyptelėjo. Veidu įsikniaubęs į delnus, jis vėl netikėtai nukabino nosį. Kleo nebyliai pasiuntė Greisui oro bučinį. Vyresnysis detektyvas paėmė „Kit-Kat" ir nuplėšė popierėlį.

Galų gale, dideliam Greiso palengvėjimui, bičiulis ištarė:

— Einu apsirengti.

Detektyvas seržantas pasišalino iš kabineto, ir jiedu liko vieni. Kleo uždarė duris, apkabino jį ir apdovanojo bučiniu. Užsitęsusiu.

Kai jų lūpos išsiskyrė, moteris paklausė, tebespausdama Roją Greisą glėbyje.

— Na, kaip laikaisi?

— Aš tavęs ilgėjausi.

— Tikrai?

— Taip.

— Ar labai? Įvertink ilgesį dydžio matais.

Jis praskėtė rankas maždaug per dvi pėdas.

— Tik tiek? — neva pasipiktino Kleo.

— O tu manęs ilgėjaisi?

— Beprotiškai!

— Puiku! Kaip sekėsi kursuose?

— Abejoju, ar išties norėtum sužinoti.

— Išbandyk mane. — Vyresnysis detektyvas vėl ją pabučiavo.

— Papasakosiu per vakarienę.

Jam patikdavo, kaip Kleo imdavosi iniciatyvos. Kaip mokėdavo sudaryti įspūdį, kad jai reikia Greiso.

Taip jaustis neteko jokios kitos moters draugijoje. Nė karto per visą gyvenimą. Su Sende buvo susituokęs daugybę metų, ir jiedu nuoširdžiai vienas kitą mylėjo, bet pojūtis, kad žmonai jo reikia, niekada neaplankė.

Dabar beliko išspręsti vieną problemą. Greisas ketino suorganizuoti vakarienę namuose. Tiksliau, ko nors nupirkti užkandžių krautuvėlėje, nes gaminti maisto nemokėjo. Deja, planus suardė Brensonas. Vargu ar pavyktų romantiškai vakaroti, kai aplinkui niūrinėtų Glenas, kas dešimt sekundžių liejantis ašaras. Bet negi nakčiai varysi draugą laukan?

— Kur norėtum važiuoti? — paklausė jis.

— Tiesiai į lovą. Su gatavu kinišku maistu. Ar sumanymas geras?

— Nuostabus. Bet turėsime keliauti į tavo namus.

— O ką? Tau kyla kokių nors sunkumų?

— Ne. Tiesiog negalime vykti pas mane. Paaiškinsiu po darbo.

Kleo vėl jį pabučiavo.

— Luktelėk. — Pati nėrė pro tarpdurį, bet netrukus grįžo nešina žaliu chalatu, mėlynais antbačiais, veido kauke ir baltomis latekso pirštinėmis. Aprangą atidavė jam. — Čia paskutinis mados klyksmas.

— Aš maniau, kad kostiumais persirengsime vėliau.

— Ne, vėliau mes *išsirengsime* — o gal po savaitės viską užmiršai? — ji dar sykį pabučiavo Greisą. — Kas nutiko tavo bičiuliui Glenui? Atrodo kaip pasiligojęs šunytis.

— Bėdos namuose.

— Eik ir pakelk jam nuotaiką.

— Stengiuos.

Staiga atgijo detektyvo mobilusis. Dėmesį blaškantis skambutis suerzino, tačiau jis atsiliepė:

— Rojus Greisas.

Pasigirdo pareigūnės iš Šeimos centro Lindos Baklėj balsas:

— Rojau, aš esu „Vyno" viešbutyje, kur prieš valandą apgyvendinau Bišopą. Jis pradingo.

15

Sofijos motina buvo italė. Ji visuomet mokydavo dukrą, esą geriausiai sukrėtimą malšina maistas. Ir šiuo momentu, stovėdama prie itališkų užkandžių prekystalio, nenutuokdama, kad ją stebi žmogus su gaubšlėta palaidine ir tamsiais akiniais, pasislėpęs už matinio „Asmeninių reikmenų" parduotuvės stiklo, Sofija spaudė telefoną prie ausies apimta tikro šoko.

Ji paklusdavo įpročiams, kurie keisdavosi, atsižvelgiant į nuotaiką. Keletą mėnesių, diena iš dienos, pietums į biurą atsinešdavo „Itsu" užkandinėje pirktą sušio dėžutę, kol kartą perskaitė straipsnį apie žmones, kurie paragavę šviežios žuvies užsikrėtė kirminais. Nuo tada užsikabino už vietinės krautuvėlės čiabatos, itališkos duonos, su mocarelos sūriu, pomidorais ir Parmos kumpiu. Valgyti sumuštinį anaiptol ne taip sveika kaip sušį, bet, mm... gardu, nors liežuvį nuryk. Pastarąjį mėnesį, gal net ilgiau, sukirsdavo jį kiekvieną mielą dieną. O šiandien, labiau nei bet kada anksčiau, jai buvo reikalingi pažįstami, ramybę įkvepiantys dalykai.

— Brangusis, meldžiu, pasakyk, kas atsitiko?

Jis nerišliai suvapėjo:

— Golfas... negyva... manęs neįleidžia į namus... Policija. Negyva. O, Jėzau Kristau, negyva.

Žemaūgis plikas italas, stovintis už prekystalio, ūmai ištiesė garuojančią, į popierių įvyniotą čiabatą.

Sofija paėmė sumuštinį ir neatplėšdama mobiliojo nuo ausies žengė laukan.

— Jie galvoja, kad čia mano darbas. Tai yra... O, Dieve. O, Dieve.

— Brangusis, ar aš galiu kuo padėti? Nori, kad atvažiuočiau?

Ilgam įsivyravo tyla.

— Policininkai domėjosi... jie mane tardė, — pagaliau pratrūko Bišopas. — Nusprendė, kad *aš* ją nužudžiau. Vis klausinėjo, kur vakar buvau.

— Elementaru. Su manimi.

— Ne. Dėkui, bet taip elgtis neprotinga. Nėra reikalo meluoti.

— Meluoti? — apstulbusi pakartojo ji.

— Jėzau, mano galvoje viskas taip susimaišė.

— Ką reiškia „Nėra reikalo meluoti"? Brangusis?

Spiegdamas sirenomis pro šalį nuriaumojo policijos automobilis. Bišopas kažką tarstelėjo, bet balsą nustelbė triukšmas.

— Atleisk, neišgirdau, — prisipažino Sofija. — Ką sakei?

— Pasakiau jiems tiesą. Vakarieniavau su Filu Teiloru, savo finansų patarėju. Vėliau griuvau į lovą. — Vėl stojo ilga tylos pauzė, kurią galiausiai nutraukė jo kūkčiojimas.

— Brangusis, man regis, tu kai ką praleidai. Tai, ką veikei po vakarienės su finansininku.

— Nieko aš neveikiau, — nežymiai nustebęs užtikrino jis.

— Ei, ei! Tu, žinoma, esi sukrėstas, bet nejau nepameni, kaip atvažiavai į mano butą? Iš karto po vidurnakčio. Praleidai naktį su manimi ir išlėkei penktą ryto, nes iš savo namų turėjai pasiimti golfo lazdas.

— Labai malonu iš tavęs tai girdėti, bet aš nenoriu, kad imtum meluoti.

Ji sustingo kaip įkalta. Gatve nudardėjo sunkvežimis, jam pavymui sekė taksi.

— Meluoti? Ką čia kalbi? Tai tiesa.

— Mieloji, man nebūtina kurpti alibi. Verčiau apsiriboti tiesa.

— Atleisk, — netikėtai sumišusi išspaudė Sofija, — nebesuvokiu, kur lenki. Aš juk neprasimanau. Tu atvykai, mes kartu miegojome, o vėliau atsisveikinome. Geriausia sakyti teisybę, ar ne?

— Taip. Be jokių abejonių.

— Ir ką?

— Ir ką? — aidu pakartojo Bišopas.

— Tu prisistatei po vidurnakčio, mudu pasimylėjome — gana audringai — ir po penkių ryto vienas kitam tarėme sudie.

— Tik aš to nedariau.

— Ko?

— Nevažiavau pas tave.

Sofija atitraukė mobilųjį nuo ausies, padėbsojo į aparatą ir vėl priplojo spėliodama, ar tik ji neišsikraustė iš proto. O gal kuoktelėjo jis?

— Aš... nesuprantu, — sulemeno.

— Man reikia eiti, — pareiškė jis.

16

Ant kortelės su gundančia patrauklios, azijietiškos kilmės merginos nuotrauka buvo išspausdinti žodžiai „Lyties nepakeitęs transseksualas“ ir telefono numeris. Prie pat jos gulėjo kita kortelė su rimbu mosikuojančios, odiniais drabužiais apsitempusios pasišiaušėlės atvaizdu. Nuo drėgno grindų lopinėlio, ant kurio Bišopas vengė stotis, kilo šlapimo smarvė. Į taksofono būdelę užsuko pirmą kartą per daugelį metų, ir šioji nostalgiškų jausmų nepakurstė. Čia ne vien dvokė, bet ir buvo karšta kaip pirtyje.

Ragelio kampą kažkas sutrupino, kelias stiklo plokštes išraizgė trūkio linijos, į akis krito grandinėlė, pritvirtinta prie popiergalių, kurie greičiausiai priklausė telefono abonentų knygai. Kelkraštyje stabtelėjo sunkvežimis — variklis griaudėjo taip, lyg skardinės pašiūrės sienas iš vidaus būtų trankę tūkstantis kūjais apsiginklavusių vyrų. Bišopas pažiūrėjo į laikrodį. Pusė trijų. Jau dabar atrodė, kad jam pasitaikė ilgiausia diena per visą gyvenimą.

Ką, velniai rautų, sakyti vaikams? Maksui ir Karlei? Ar jiems rūpės, kad prarado pamotę? Kad ją nužudė? Buvusi žmona taip nuteikė atžalas prieš tėvą ir Ketę, jog vargu ar tuodu ką nors pajus. Ir kokiu būdu pranešti naujienas? Telefonu? Nuskristi į Prancūziją ir akis į akį susitikti su Maksu, nulėkti į Kanadą ir pasikalbėti su Karle? Jie turės anksti parsigauti namo, dalyvauti laidotuvėse... o, Jėzau. Ar tikrai nutrauks atostogas? Ar verta kviesti vaikus? Ar jie norės sugrįžti? Staiga jis suvokė, kaip menkai pažinojo savo sūnų ir dukrą.

Kas gi įvyko? Viešpatie, kas įvyko?

Brangioji Kete, kas tau nutiko?

Kas prieš tave pakėlė ranką? Kas? Dėl kokios priežasties?

Kodėl sumauta policija nieko neaiškina? Tas aukštas juodaodis pasipūtęs faras. Ir detektyvas inspektorius ar vyresnysis detektyvas — kad ir kas toks būtų — Greisas, kuris taip spoksojo, lyg būtų žiūrėjęs į vienintelį įtariamąjį ir nė *neabejojęs*, jog žmoną nužudė jis.

Bišopas išniro į saulės kepinamą, priešais rotušę plytinčią Princo Alberto gatvę, po pokalbio telefonu visiškai sutrikęs, jausdamas, kaip

svaigsta galva, svarstydamas, ką daryti toliau. Kartą vienoje knygoje perskaitė, kad mobilusis išduodavo, kur buvai ir su kuo bendravai — visi, kam prisireikdavo, netgi galėdavo nustatyti, ką šnekėjai. Todėl jis pabėgo iš „Vyno" viešbučio, smukęs laukan pro virtuvės duris, išjungė mobilųjį ir pasinaudojo taksofonu.

Sofijos reakcija pasirodė neįtikimai keista. *Elementaru. Su manimi... nejau nepameni, kaip atvažiavai į mano butą... mes miegojome kartu...*

Bet tą naktį jiedu nesimatė. Po vakarienės restorane Bišopas išėjo į lauką, atsisveikino su Filu Teiloru, šveicoriaus iškviestu taksi grįžo į savo butą Noting Hile ir pailsęs, prieš golfo turnyrą norėdamas padoriai numigti, sudribo į lovą. Buvo garantuotas, kad niekur kitur nesilankė.

Negi atmintis ėmė krėsti pokštus? Dėl sukrėtimo?

Ar išties kaltinti derėtų šoką?

Bišopą nelauktai užliejo sielvartas, nelyginant milžiniška, nematoma, gilyn į tamsos bedugnę tempianti banga, ir tuo momentu jam dingojosi, kad danguje visiškai aptemo saulė, o aplinkui nuščiuvo miesto šurmulys.

17

Nieko panašaus į skrodimo kambarį Rojus Greisas nė neįstengė įsivaizduoti. Jis įkūnijo tiglį, kuriame, kaip retsykiais atrodydavo, žmogų suardydavo į esminius elementus. Kad ir kokia švara čia viešpatavo, ore sklandė mirties tvaikas, jis įsiskverbdavo į odą ir drabužius ir išlikdavo netgi praėjus kelioms valandoms po to, kai ištrūkdavai iš morgo.

Patalpoje viskas atrodė pilko atspalvio, tarsi iš aplinkos ir pačių lavonų mirtis būtų ištrynusi spalvas. Matiniai pilkšvi langai saugojo kambarį nuo smalsių akių, pilkos buvo tiek sienų, tiek dėmėtos, drenažiniais grioveliais apsuptų grindų plytelės. Kartkartėmis, kai vyresnysis detektyvas čia likdavo vienas ir turėdavo laiko pamąstyti, jį apimdavo įsitikinimas, kad netgi apšvietimas buvo įgavęs nežemiškos pilkumos atspalvį, kurį skleisdavo sielos aukų, kasmet šimtais mirš-

tančių dėl nepaaiškinamų priežasčių, tarp šių sienų privalančių ištverti visiško pažeminimo procedūrą.

Kambaryje stovėjo du plieniniai stalai, vienas buvo pritvirtintas prie grindų, o kitas su ratukais — ant pastarojo tysojo Ketė Bišop dar blyškesniu veidu nei anuomet, kai Greisas ją matė paskutinį sykį. Šalia stiebėsi mėlynas hidraulinis keltuvas ir eilė šaldytuvų plieninėmis, lubas siekiančiomis durimis. Išilgai vienos sienos stovėjo praustuvės ir gulėjo geltonos žarnos ritinys. Į kitą rėmėsi platus stalviršis, metalinė pjaustymo lenta ir makabriška stiklinė „trofėjų“ spintelė, pilna šiurpių, iš negyvėlių išpjautų objektų — daugiausiai širdies stimuliatorių ir dirbtinių klubo sąnarių. Greta kabojo lentelė su grafomis, skirta velionio vardui ir pavardei, jo smegenų, plaučių, širdies, kepenų, inkstų, blužnies svoriui užrašyti. Kol kas joje tebuvo pažymėta: KETRINA BIŠOP. Tarytum jai pasisekė tapti varžybų nugalėtoja, niūriai pagalvojo Greisas.

Čia, kaip ir operacinėje, nebūtum radęs jokių dekoratyvinių daiktų, nereikalingų ar vėjavaikiškų smulkmenų, nieko, kas galėtų pagyvinti nykų, skrodimo kambaryje atliekamą darbą. Operacinėje plušantys žmonės bent jau puoselėdavo tam tikrus lūkesčius. Šiame skyriuje viltį pakeisdavo bešalis smalsumas. Savo užduotį vykdydavo besielis teisėtvarkos mechanizmas.

Išleidęs kvapą kaipmat nustodavai priklausyti sutuoktiniui, partneriui, tėvams, broliams ir seserims. Prarasdavai bet kokias teises ir atsidurdavai vietinio koronerio globoje, kol jis arba ji patvirtindavo tavo tapatybę ir po analizės nurodydavo, kas tau atėmė gyvastį. Visai nesvarbu, kad mylimieji nenorėdavo leisti skobti tavo vidurių. Visai nesvarbu, kad šeima privalėdavo laukti savaites, kartais ir mėnesius, kol tave palaidodavo arba sudegindavo krematoriume. Iš tavo asmenybės belikdavo biologinis pavyzdys. Yranti skysčių, proteinų, ląstelių, skaidulų ir audinių masė, kurios mikroskopiniai fragmentai galėdavo — arba ne — papasakoti tavo mirties istoriją.

Ši aplinka Greisui ne vien kėlė pasibjaurėjimą, bet ir žavėjo. Jam nuolat tekdavo stebėti, kaip triūsia iš pirmo žvilgsnio niekada nepavargstantys Vidaus reikalų ministerijos patologai, kurių uolumas keldavo baimingą pagarbą. Tyrinėdami lavoną, paguldytą ant skrodimo stalo, jie ne vien nustatydavo mirties priežastį; kūnas pateikdavo

įvairiausios informacijos, tarkim, kada tiksliai žmogus pasimirė, ką valgė, ar jį mušė, žagino, prievartavo. Jei nusišypsodavo sėkmė, odos įbrėžimuose arba spermoje pavykdavo aptikti žudiko DNR, nūdien pripažintą įkalčių Graliu. Šiais laikais nusikaltimus dažnai išaiškindavo būtent skrodimo kambariuose.

Štai kodėl Rojus Greisas, kaip tyrimui vadovaujantis pareigūnas, privalėjo atvažiuoti į morgą, prisistatyti kartu su palydovu Glenu Brensonu tuo atveju, jei pats turėtų išvykti. Prie jųdviejų prisijungė Derekas Gevinas iš NVT komandos, fotografuojantis kiekvieną darbo etapą, taip pat koronerė, penktą dešimtį įpusėjusi, anksčiau policijos pajėgose tarnavusi žilaplaukė — tyli, į akis nekrintanti, kone su fonu susiliejanti moteris. Pasirodė ir Kleo Morėj su kolega Darenu, patologanatomijos laborantu, protingu, išvaizdžiu, maždaug dvidešimtmečiu jaunuoliu, suaugusiojo gyvenimą pradėjusiu nuo mėsininko pareigų, kurios, Greiso nuomone, tiko skrodimo profesionalui.

Nadiuška De Sanča, patologė, ir abu jos asistentai vilkėjo žalius, pižamą primenančius apdarus, buvo pasirišę tokios pat spalvos standžias prijuostes, užsimovę latekso pirštines ir apsiavę guminius batus. Likusieji apsirengė žaliais chalatais ir įsispyrė į antbačius. Ketės Bišop kūnas gulėjo įsuptas į baltą plastiko plėvę, plaštakas ir pėdas dengė plastikiniai, gumelėmis surišti maišai, kurie apsaugojo įkalčius, galbūt išlikusius panagėse. Patologė nuvyniojo plėvę, atidžiai šią ištyrė ieškodama plaukelių, skaidulų, odos ląstelių, kitokių, net ir menkiausių medžiagų, galinčių priklausyti užpuolikui, bet nepastebėtų per apžiūrą Bišopų miegamajame.

Netrukus ji nusisuko ir suskato dudenti į diktofoną. Nadiuška, apytikriai dviem dešimtmečiais vyresnė už Kleo, taip pat atrodė pritrenkiamai daili. Ori ir stuomeninga, su išsišovusiais skruostikauliais, žaliomis skaidriomis akimis, vieną sekundę mirtinai rimtomis, o kitą linksmai kibirkščiuojančiomis, kaip ugnis raudonais, šiuo metu tvarkingai susegtais plaukais. Ji turėjo aristokratišką laikyseną, derančią moteriškei, kurios tėvas, anot gandų, buvo rusų kunigaikštis, ir nešiojo nedidukus akinius storais rėmeliais, išpopuliarėjusiais tarp žiniasklaidos intelektualų. Galop Nadiuška nuleido diktofoną greta praustuvės, grįžo prie lavono ir lėtai nuėmė maišelį nuo dešiniosios Ketės plaštakos.

Apnuoginusi negyvos moters kūną, iš panagių iškrapščiusi ir

žurnale užregistravusi nuograndas, patologė dėmesį sutelkė į žymes ant kaklo. Kelias minutes jas tyrė per didinamąjį stiklą, trumpam įbedė žvilgsnį į akis ir pagaliau kreipėsi į Greisą:

— Rojau, čia negili, peilio ašmenų palikta žaizda, virš kurios, toje pačioje vietoje, matyti ligatūros pėdsakas. Atidžiai įsižiūrėk į odeną — akių baltymus. Pastebėsi kraujavimo požymius. — Jos balso toną nežymiai nuspalvino gomurinė, vidurio Europos gyventojams būdinga moduliacija.

Vyresnysis detektyvas žaliu, šiugždančiu chalatu bei nepatogiais antbačiais prisiartino prie Ketės Bišop ir dirstelėjo pro lupą — iš pradžių į dešiniąją, paskui į kairiąją akį. Taip, Nadiuška teisi. Baltymus neabejotinai margino kraujo taškeliai. Įsitikinęs, kad patologė neklydo, jis atsitraukė atbulas per kelis žingsnius.

Į priekį žengė Derekas Gevinas, kuris įamžino kiekvieną akį, savo fotoaparate įjungęs makroskopinio fotografavimo režimą.

— Spaudimas suslėgė kaklo venas, bet ne arterijas, — garsiau paaiškino Nadiuška, lyg norėdama, kad ją girdėtų ir Greisas, ir kiti kambaryje stovintys žmonės. — Hemoragija gali liudyti apie smaugimą arba uždusinimą. Keisčiausia, kad ant kūno nėra jokių ženklų — jeigu moteris priešinosi užpuolikui, mes turėtume aptikti mėlynes arba nubrozdinimus, teisingai?

Jos tiesa. Greisas galvojo panašiai.

— Galbūt žudiką ji pažinojo? Tragiškai baigėsi sekso žaidimai?

— O kaip pjautinė žaizda? — neryžtingai įsiterpė Glenas Brensonas.

— Sutinku, — tarė Nadiuška. — Tos žymės čia nedera.

— Taikliai pastebėta, — pripažino Greisas nustebęs, kaip galėjo pražiūrėti tokį akivaizdų dalyką — matyt, dėl to kaltas smegenis kamuojantis nuovargis.

Atėjo laikas užsiimti skrodimu. Pirštinėta ranka laikydama skalpelį, patologė pakėlė Ketės kaltūnus ir pjūviu praskverbė odą aplink pakaušį, tada atlupo skalpą kartu su plaukais ir leido jam, iššvirkščiam, pakibti virš moters veido tarsi siaubingai, jokių bruožų neturinčiai kaukei. Darenas, jos asistentas, prisigretino prie stalo nešinas žiediniu pjūkleliu.

Greisas įsitempė ir akimis pagavo Gleno Brensono žvilgsnį. Šitos

akimirkos nepakentė labiausiai iš visų — neskaitant dar vienos, kai perrėždavo skrandį ir laukan išsiverždavo vimdantis dvokas. Darenui nuspaudus mygtuką, instrumentas suūžė, ir aštrūs dantukai ėmė suktis. Kai jie įniko gremžti viršutinę Ketės kaukolės dalį, ausis pasiekė nelemtas brūžavimas, nudiegęs paširdžius, prasismelkęs į kiekvieną kūno ląstelę.

Dėl šleikštulio ir pagirių, galvoje kurstančių skausmingą pulsavimą, vyresnysis detektyvas jautėsi taip prastai, kad panūdo nerti į kampą ir užsikimšti ausis. Bet, žinoma, jis negalėjo judėti iš vietos. Buvo priverstas ištverti procedūrą iki galo, sulaukti, kol jaunasis morgo specialistas pjūkleliu nugrieš pakaušį, it pjuvenas blaškydamas kaulo nuoplaišas, ir užbaigs darbą. Pagaliau Darenas kilstelėjo viršugalvį nelyginant arbatinuko dangtelį ir parodė kaukolėje blizgančias smegenis.

Žmonės tą masę vadindavo „pilkąja medžiaga". Bet Greisui, kuris ją regėjo daugybę sykių, atspalvis labiau priminė kremo rusvumą. Šis papilkėdavo vėliau. Nadiuška žengtelėjo pirmyn ir, jam bežiūrint, keletą sekundžių žvilgsniu tyrinėjo smegenis. Darenas jai įteikė laibaašmenį „Sabatier" peilį, kurį galima rasti virtuvės spintelėje. Patologė įbedė smaigalį į kaukolės ertmę, nukirto sausgysles bei regos nervus, kaip trofėjų iškėlė smegenų pusrutulius ir padavė Kleo. Toji perkėlė nešulį ant svarstyklių, pasvėrė ir gautus duomenis užrašė ant sienos kortelės: 1,6 kg.

Nadiuška pašnairavo į skaičių.

— Kaip tokio ūgio, sudėjimo ir amžiaus žmogui, rezultatas — visai normalus, — tarė ji.

Darenas nuleido metalinį padėklą virš Ketės kulkšnių, įremdamas jo kojeles į stalą, abipus negyvos moters galūnių. Patologė stvėrė mėsininko peilį ilgais ašmenimis, pirštais pabaksnojo smegenis ir atrėžė ploną griežinėlį, tarytum sekmadienio vakarienei pasirengusi sau išsikepti pjausnį.

Tuo momentu suskambo vyresniojo detektyvo mobilusis.

Jis atšlijo nuo stalo per kelis žingsnius ir priglaudė prie ausies telefoną.

— Sveikas, Rojau, — vėl pasigirdo Lindos Baklėj balsas. — Brajanas Bišopas ką tik grįžo. Aš atšaukiau jo paiešką.

— Kur, po šimts, buvo prapuolęs?

— Sakė atseit užsimanė pakvėpuoti tyru oru.

Greisas iš kabineto nėrė į koridorių.

— Skiedžia. Kreipkis į stebėjimo kamerų komandą — gal ką pavyks atkapstyti iš vaizdų, pastarąsias kelias valandas filmuotų aplink viešbutį.

— Taip ir padarysiu. Kada galėsiu jį atvesti į apžiūrą?

— Dar negreitai. Ne anksčiau kaip po trijų keturių valandų. Aš su tavimi susisieksiu.

Vos jam baigus pokalbį, mobilusis vėl sučirškė. Greisas neatpažino numerio — ilga virtinė skaitmenų prasidėjo „49", o tai reiškė, kad skambino iš užjūrio. Jis nuspaudė sujungimo mygtuką.

— Rojau! — ausį pervėrė seno draugo ir kolegos Diko Poupo balsas.

Kadaise Dikas su žmona Lesle buvo geriausi jo draugai. Bet bičiulį perkėlė į Hastingsą, ir nuo tada, kai Poupai ten persikraustė, Greisas su jais matydavosi labai retai.

— Dikai! Kaip malonu tave girdėti! Kur esi?

Draugas atsiliepė neryžtingai:

— Mes atostogaujame, Rojau. Važinėjame po Miuncheną. Ragaujame bavarišką alų.

— Regis, neblogai linksminatės. — Greiso širdyje sukirbėjo nerimas, nes, sprendžiant iš dvejonės, Dikas kažką nutylėjo.

— Klausyk, Rojau, galbūt tik veltui drumsčiu vandenį... nenoriu tavęs skaudinti... bet mudviem su Lesle pasirodė, kad matėme Sendę.

18

Skunko telefonas vėl birbė. Jis pabudo, vienu metu virpėdamas ir šusdamas. Jėzau, kaip čia karšta. Drabužiai — apdriskę marškinėliai su trumpikėmis — ir patalynė permirko kiaurai. Prakaitas nuo kūno tekėjo srovelėmis.

Bryyyp-bryyyp-bryyyp.

Dvokiančią, užpakalinėje namelio dalyje tvyrančią tamsą sudrebino iš Liverpulio atsibeldusio tipelio balsas:

— Kas per šūdas! Užčiaupk tą sukruštą rėksnį, kol jo neišmečiau pro langą.

Dėmesio reikalavo ne vakar pavogtas mobilusis, staiga susiprotėjo Skunkas, o nuosavas telefonas su išankstinio apmokėjimo kortele. *Verslo* telefonas. Kur, po galais, jis padėtas?

Skubiai atsistojęs riktelėjo:

— Jei kas nepatinka, nešk savo mėsas velniop iš mano furgono!

Apžiūrėjęs grindis Skunkas susirado treningo kelnes, įgrūdo rankas į kišenes ir iš vienos iškrapštė nediduką žalią mobilųjį.

— Klausau, — atsiliepė į skambutį.

Kitą akimirką jis suskato dairytis rašiklio ir kokio popiergalio. Tiek vieną, tiek kitą laikė palaidinėje, kad ir kur toji nukišta. Ūmai atsiminė, jog trūnijo panaudojęs ją vietoj pagalvės. Kišenėje sužvejojo plonytį šratinuką su įskeltu koteliu ir drėgną, įplėštą liniuoto popieriaus lapelį, kurį prispaudė prie stalviršio. Ranka taip tirtėjo, kad vos pavyko užrašyti žodžius, bet Skunkas šiaip ne taip pakeverzojo nurodymus ir išjungė telefoną.

Čia tai bent. Pinigėliai. Šlamantys! Tikras aukso puodas!

Šiandieną viduriai nestreikavo. Kol kas pilvo nevarstė jokie skausmingi diegliai, kuriuos lydėdavo tryda, kamuojanti daugelį dienų. Burna perdžiūvo, ir jam žūtbūt reikėjo vandens. Apsvaigęs Skunkas nusiūbavo iki kriauklės, įsikibo į stalviršį ir stvėrėsi už čiaupo. Kadangi tas jau buvo atsuktas, rezervuare nebeliko nė lašo vandens. *Apsišik stačias.*

— Kas naktį neužsuko vandentiekio? — užstaugė jis. — Ei, kas?

— Atvėsk, seni, — pasiūlė balsas.

— Aš tau, sutrauka, atvėsiu! — Skunkas vėl atitraukė užuolaidas ir sumirksėjo, kai akis netikėtai apspigino ryški ankstyvos popietės šviesa.

Parke išvydo moterį, kuri už rankos laikė kokių dvejų metų ant triratuko sėdintį pyplį. Ten, kur prieš porą dienų stūksojo cirko kupolas, lakstė ir saulės svilinamą žolę uostė apšašęs šuo. Jis nužvelgė savo būstą. Krustelėjo trečias, anksčiau nepastebėtas kūnas. Na, dabar atvykėlių niekaip neišspirsi; beliko tikėtis, kad jam sugrįžus svečiai bus išsinešdinę. Taip paprastai ir nutikdavo.

Skunkas išgirdo beveik ritmišką cypčiojimą ir pamatė, kad žiurkė-

nas Elas, nepaisydamas letenos įtvaro, trūkčiodamas ūseliais vėl suka chrominį, blizgantį bėgtakio ratą.

— Biče, nejau tu *niekada* nepavargsti? — paklausė veidu bemaž prigludęs prie narvo grotų, tačiau nepamiršęs laikytis saugaus atstumo — Elas sykį įkando. Tiesą sakant, du kartus.

Gyvūną jis rado narvelyje, kurį kažkoks beširdis šunsnukis nusviedė į atliekų konteinerį, stovintį šalikelėje. Žiurkėną sulaužyta letenėle pamėgino ištraukti, tačiau padaras suleido geradariui į ranką dantis. Antrąkart krimstelėjo, kai Skunkas bandė jį paglostyti įkišęs tarp grotų ranką. Vis dėlto pasitaikydavo dienų, kai atidarius narvo dureles Elas išstraksėdavo laukan ir valandą ar ilgiau su pasitenkinimu gulėdavo įsitaisęs ant ištiesto delno, tik retsykiais ant jo patriesdamas.

Skunkas užsitempė pilkas „Adidas" treningo kelnes, įsisupo į palaidinę su gobtuvu — drabužius nugvelbė ASDA prekybos centre, įkurtame Prieplaukos rajone, — apsiavė visiškai naujus, mėlynus su baltu „Asics" sportbačius, kuriuos pasimatavęs spruko iš Kemptauno parduotuvės, ir į plastikinį „Waitrose" parduotuvės maišiuką, savo instrumentų krepšelį, įsimetė vakar iš automobilio nušvilptą mobilųjį.

— Noriu, kad grįžęs nė vieno iš jūsų, nuokrušų, nerasčiau! — atidaręs namelio duris išniro į Lygumas, pailgą siaurą parkelį, kepantį po giedru dangumi, vešantį viduryje Braitono ir Houvo. Miesto, kurį jis juokais — ir pusiau rimtai — vadino savo *kontora*.

Ant drėgno popieriaus lapelio, sulankstyto ir įkišto į užsegamą vidinę palaidinės kišenę, Skunkas brūkštelėjo, ką reikės padaryti, kur pristatyti prekę ir kokį atlygį gaus. Nors kūną tebepurtė, gyvenimas nelauktai nušvito šviesesnėmis spalvomis. Šiandieną jis užsidirbs tiek, kad pinigų nepritrūks visą savaitę.

Parduodamas mobilųjį, netgi galės nesileisti į kompromisus.

19

Šiandieną tėvas rauda. Iki šiol neteko jo matyti verkiančio. Esu regėjęs girtą ir piktą, koks jis dažniausiai būna, girtą ir piktą, tal-

žantį motiną arba mane, smūgiais gražinantį kurio nors iš mūsų veidą arba užvožiantį abiem — žiūrint, kaip nusiteikęs jaučiasi. Kartkartėmis spardantį šunį, nes tas priklauso man, o jis nemėgsta šunų. Kumščiu, antausiais ir spyriais nešventina tiktai Anės, mano dešimtmetės sesers. Bet ant šitos atsigriebia kitaip. Mes girdime, kaip Anė sriūbauja, kai tėvas užsuka į jos kambarį. Protarpiais ji kūkčioja ir tada, kai po susitikimo lieka viena.

Bet šiandieną ašaras lieja jis. Mano tėvas. Nugaišo visi dvidešimt du jo balandžiai. Įskaitant porą, įsigytą prieš penkiolika metų. Taip pat Birmingamo vartiklius, kurie gebėdavo lakioti aukštyn kojomis ir atlikti kitokius figūrinio skraidymo triukus.

Kiekvienam suleidau po didžiulę dozę insulino, prigriebto iš jo dėžutės su diabetiko vaistais ir instrumentais. Tie balandžiai buvo jo gyvenimas. Keista, jog tėvas mylėjo triukšmingus, smirdančius paukščius, o mūsų nekentė. Niekaip nesupratau, kodėl jam ir motinai išvis atvesdavo vaikus. Retsykiais mūsų skaičius išauga net iki aštuonių. Kiti atsikrausto ir vėl išsikelia. Nuolatiniai esame tik mudu su seserimi. Mes kenčiame kartu su motina.

Šiandieną bent kartą kankinasi tėvas. Jis rimtai susigraužęs.

20

Sofijos čiabata vėso, padėta ant rašomojo stalo, vyniojamasis popierius suzmeko. Ji neturėjo apetito. „Harpers&Queens“ egzempliorius gulėjo neatverstas.

Jai patikdavo akimis ryti pasakiškus apdarus, puošiančius beveik neįtikimo grožio modelius, gėrėtis nuostabių kurortų atvaizdais, pasvajoti, kad Brajanas į vieną iš jų kada nors nusiveš ir ją, vartyti nuotraukas su turtingomis garsenybėmis — keletą išvydo per filmų premjeras, surengtas Kanų festivalyje, kuriame atstovavo savo kompanijai, ir iš toliau matė vaikštinėdama Kruazeto krantinėje arba tuomet, kai be kvietimo prasmukdavo į vakarėlius. Dabartinė aplinka ir kukli, kaimiška jos gimtinė skyrėsi kaip diena nuo nakties.

Keliaudama į Londoną mokytis sekretorių kursuose, Sofija nesiekė kerinčio gyvenimo — pirmasis darbas antstolių kontoroje nieko panašaus nežadėjo, nes ji viso labo užsiimdavo asmeniniu įsiskolinusių žmonių turto perėmimu. Bendrovė, jos nuomone, elgėsi žiauriai, o didžioji darbo dalis draskė širdį. Nusprendusi, kad atėjo metas pokyčiams, ir pradėjusi gilintis į *Evening Standard* laikraščio reklamas, mergina nė nenutuokė, kad pateks į visiškai kitokį pasaulį.

Dabar jos pasaulis prasmego chaose. Sofija suko galvą svarstydama, ką reiškė didžiai keistas pokalbis mobiliuoju, prisiminė, kaip Brajanas pranešė, esą mirė jo žmona, ir paneigė, kad šiąnakt atvyko į jos namus, kur jiedu pasimylėjo.

Suzirzė biuro telefonas.

— „Blinding Light Productions" kompanija, — be įprasto entuziazmo atsiliepė ji, giliai širdyje vildamasi, kad skambina Brajanas.

Bet teišgirdo balsą žmogaus, prašančio sujungti su Verslo ir juridinių reikalų vadovu Adamu Deivisu. Pageidavimą Sofija įvykdė.

Taip, Brajanas išties keistokas. Su juo pirmąkart susitiko prieš pusmetį — mokesčių paskaitas, skirtas investuojantiems į filmus, aptariančioje konferencijoje, į kurią ją nusiuntė šefai, — bet ligi šiol jautė, kad jį pažįsta labai menkai. Kaip itin uždaras žmogus, mylimasis nemėgo pasakoti apie save, ir jį retai kada pasisekdavo prakalbinti. Sofija taip ir nesuprato, ką konkrečiai jis veikė arba, kas dar svarbiau, ko norėjo iš gyvenimo... ir iš jos.

Brajanas buvo geras, dosnus žmogus ir puikus pašnekovas. Maža to, fantastiškas meilužis, kaip neseniai paaiškėjo. Tačiau kažkokią savo asmenybės dalelę saugojo slaptavietėje ir jos neatvėrė.

Dalelę, galinčią kategoriškai tvirtinti, kad naktį jis nebuvo užsukęs į Sofijos butą.

Jai desperatiškai knietėjo sužinoti, kas atsitiko Brajano žmonai. Vargšelis turbūt kraustėsi iš proto. Apimtas sielvarto, pametė galvą. Slėpėsi už *neigimo* sienos. Nejau atsakymas toks paprastas?

Sofija troško ji apkabinti, paguosti, leisti išsilieti. Mintyse jau dėliojosi planas. Kol kas sumanymas skendėjo migloje — naujienos merginą taip sukrėtė, kad ji nepajėgė rišliai mąstyti, bet verčiau ko nors imtis nei likti nežinioje ir sėdėti bejėgiškai sudėjus rankas.

Abu kompanijos savininkai — Tomas Votsas ir Džeimsas Semsonas — mėgavosi vasaros atostogomis. Biure vyravo ramybė, tad vargu ar kas prieštaraus, jeigu kontoroje ji neišbus visos darbo dienos. Trečią valandą Sofija pasakė Kristianui bei Adamui, kad prastai jaučiasi, ir tuodu pasiūlė jai keliauti namo.

Padėkojusi ji išmygo laukan, metro pasiekė Viktorijos stotį ir nuėjo ant platformos, prie kurios stodavo į Braitoną važiuojantis traukinys.

Atsisėdusi karštoje, troškioje kabinoje mergina nepastebėjo, kaip užnugaryje į gretimą vagoną nėrė vyrukas treninginėmis kelnėmis, ant viršugalvio užsmaukęs sportinės palaidinės gobtuvą, akis paslėpęs po tamsiais akiniais. Rankoje jis gniaužė raudoną plastikinį maišelį su pirkiniais iš „Asmeninių reikmenų" parduotuvės ir be garso kartojo senos Luiso Armstrongo dainos „Kiek laiko pasauly yra, tiek jo turim" žodžius, kurie iš „iPod" grotuvo vilnijo tiesiai į ausis.

21

Rojus Greisas baigė kalbėti mobiliuoju ir kaip apkvaitęs grįžo į kambario gilumą. Kleo dirstelėjo jam į akis, lyg pajutusi kažką negero. Vyresnysis detektyvas vangiu, neryžtingu mostu patikino, jog nieko nenutiko.

Jam rodės, tarytum pilvas virto betonmaiše, plakančia šlapią cementą. Be to, sunkiai sekėsi sutelkti žvilgsnį į priešais atliekamą procedūrą, į Nadiušką De Sančą, skalpeliu pjaunančią Ketės Bišop kaklą, atlupančią vieną audinių sluoksnį po kito, ieškančią vidinių sužalojimų požymių.

Greisas velniškai norėjo iš čia ištrūkti. Susirasti kokį kambarį, įsitaisyti tylioje vietoje, kur galėtų pagalvoti.

Apie Sendę.

Miuncheną.

Nejau tai tiesa?

Sendė, žmona, pradingo nuo žemės paviršiaus prieš devynerius metus, per trisdešimtąjį jo gimtadienį. Greisas puikiai atsiminė tuos įvykius, tarsi viskas būtų nutikę vakar.

Gimtadienius abu laikydavo ypatingomis dienomis. Žmona jį prižadino atnešusi padėklą su miniatiūriniu tortu, iš kurio kyšojo viena žvakutė, šampano taure ir siaubingai nešvankiu atviruku. Greisas apžiūrėjo jos dovanas, o paskui jie pasimylėjo.

Iš namų jis išvyko kaip įprastai penkiolika minučių po devynių, prisiekęs anksčiau baigti darbą, idant jiedu galėtų mieste susitikti su Diku bei Lesle Poupais ir kur nors šventiškai pavakarieniauti. Tačiau grįžęs namo bemaž dvejomis valandomis vėliau nei žadėjo, nes tiriamoje žmogžudystės byloje iškilo problemų, Sendės neberado.

Iš pradžių pamanė, kad ji pyksta dėl vėlavimo ir taip protestuoja. Kambariuose viešpatavo švara, žmonos automobilio bei rankinės nebuvo, kaip ir jokių kovos požymių.

Greisas jos ieškojo daugelį metų. Išbandė visas įmanomas galimybes, per Interpolą platino jos nuotraukas po pasaulį. Ir lankėsi pas mediumus — užsukdavo pas kiekvieną naują, patikimą aiškiaregį, apie kurį sužinodavo. Bet pastangos nuėjo vėjais. Nė vienas nepateikė jokių su ja susijusių žinių. Atrodė, kad Sendę teleportavo į kitą planetą. Nepavyko aptikti nė menkiausio pėdsako.

Iki šio skambučio.

Iš Diko Poupo. Pranešusio, kad jiedu su Lesle plaukiojo ežere, tyvuliuojančiame prie vieno iš Miuncheno alaus sodelių. Šalia *Seehous*, „Name prie ežero“, įrengtame *Englischer Garten*, Anglų sode Poupai irstėsi valtimi ir abu galėjo prisiekti išvydę Sendę, sėdinčią prie stalo, minios apsuptyje, dainuojančią kartu su bavariška grupe.

Šūksniu ją kviesdamas, Dikas skubiai nuirklavo laivelį į krantą. Išsiropštė į sausumą ir pasileido tekinas jos link, tačiau Sendė pranyko. Ištirpo žmonių minioje. Jis užtikrino nesąs visiškai tikras, kad pastebėjo būtent Greiso žmoną. Šito garantuoti nedrįso nei Dikas, nei Leslė.

Galų gale nuo tada, kai jiedu paskutinį kartą matė Sendę, prabėgo devyneri metai. O vasarą Miunchene, kaip ir bet kur kitur, apstu žavingų ilgaplaukių blondinių. Vis dėlto, Diko tvirtinimu, moteris šiurpiai ją priminė. Ir spoksojo į Poupus lyg juos atpažinusi. Tad kodėl paspruko nuo stalo?

Palikdama masyvų, vos per ketvirtį nugertą alaus bokalą?

Šalia sėdintys žmonės teigė niekada iki tol jos nematę.

Sendei patikdavo karštą dieną išlenkti alaus. Vienas iš milijono, milijardo, trilijono, begalybės dalykų, dėl kurių Rojus Greisas mylėjo antrąją savo pusę, buvo jos potraukiai. Maistui, vynui, alui. Ir seksui. Sendė skyrėsi nuo didžiumos anksčiau pažinotų merginų. Ji neturėjo stabdžių. Turbūt todėl, kad negalėjo vadintis šimtaprocentine brite, bent jis taip galvojo. Amžinatilsį žmonos senelė, nuostabi asmenybė, su kuria gausybę kartų teko susitikti ir kuri kėlė nuoširdžią simpatiją, gimė Vokietijoje. Būdama žydų kilmės, 1938-aisiais pabėgo iš šalies. Jos šeimos namas stovėjo kaimelyje, visai netoli Miuncheno.

Jėzau. Netikėta mintis dingtelėjo pirmą sykį.

Nejau Sendė grįžo prie savo šaknų?

Ji dažnai kalbėdavo apie kelionę į Vokietiją. Netgi mėgino įtikinti močiutę vykti kartu, parodyti, kur gyveno, tačiau senolei atsiminimai buvo per daug skausmingi. Greisas prisiekė žmonai, kad vieną dieną jie ten nukaks drauge.

Į dabartį jį grąžino šaižus girgždesys, kurį lydėjo pokštelėjimas.

Patologei atvertus Ketės Bišop krūtis ir odos lopinius, pasirodė raumenys ir diafragmos srities organai. Blizgantys inkstai, kepenys, plaučiai bei širdis. Kadangi pastaroji nebepulsavo, į metalinio stalo įdubimus nutekėjo tiktai vangi kraujo srovelė.

Nadiuška, gniauždama instrumentą, panašų į sodininko sekatorių, ėmė pjauti negyvos moters šonkaulius. Sulig eiliniu, atgrasiu traškesiu Greisas ir kiti stebėtojai dar giliau nugrimzdavo į keistą, susitelkimą spinduliuojančią tylą. Kad ir kiek kartų dalyvaudavai skrodimuose, niekas tavęs neparuošdavo tokiems garsams, šiai siaubingai tikrovei. Čia tysojo žmogus, kadaise alsavęs ir mylėjęs, nūnai virtęs skerdiena, kokia kybo ant mėsininko kablio.

Pirmą sykį per visus darbo metus Greisui vaizdas tapo nebepakeliamas. Smegeninėje sūkuriuojant chaotiškoms mintims apie Sendę, jis atsitraukė nuo stalo taip toli, kiek galėjo neišeidamas iš kambario.

Vyresnysis detektyvas pasistengė susikaupti. Moterį beveik neabejotinai kažkas nužudė. Ji nusipelnė šio to daugiau nei išsiblaškęs, apie dingusią, bet neseniai pastebėtą žmoną tepajėgiantis galvoti policininkas. Diko Poupo skambutį kol kas reikėtų nugrūsti į atokiausią sąmonės kertelę ir sukoncentruoti dėmesį į reikalus.

Jis pamąstė apie velionės vyrą Brajaną. Apie Bišopo elgesį liudininkų apklausos kambaryje. Kažkas čia ne taip. Apimtas nuovargio ir išmuštas iš vėžių, Greisas staiga prisiminė, ką užmiršo padaryti.

Tai, ką jis pastaruoju metu sužinojo ir kas padės tvirtai nustatyti, melavo Brajanas Bišopas ar sakė tiesą.

22

Braitono stotyje Sofija išlipo iš vagono ir nužingsniavo platforma. Pasinaudojusi nuolatiniu bilietu, praėjo užkardą ir atsidūrė tviskančioje salėje. Aukštybėse, po milžinišku stikliniu stogu, lakiojo vienišas balandis. Per garsiakalbių sistemą pailsęs vyriškas balsas greitakalbe vardijo stoteles, kuriose sustos kažkoks traukinys.

Drėgnoje, tvankioje patalpoje kūną gausiai mušė prakaitas, o gerklė perdžiūvo. Ji stabtelėjo prie laikraščių kiosko, nusipirko kokakolos, atlaužė ąselę ir dviem maukais ištuštino skardinę. Širdį svilino noras pasimatyti su Brajanu.

Priešais savo nosį Sofija netikėtai išvydo užrašą, juoduojantį baltame reklaminiame *Argus* stende: ***MILIJONIERIAUS NAMUOSE RASTA NEGYVA MOTERIS***.

Ji nusviedė skardinę į šiukšlių dėžę ir nuo šūsnies laikraščių pastvėrė viršutinį egzempliorių.

Po antrašte, tais pačiais žodžiais skelbiančia naujieną, pamatė nuotrauką su impozantišku pseudotiudorinio stiliaus namu, įvažiavimo taku ir gatve, atitverta juostomis, kurias pareigūnai išvynioja nusikaltimo vietose, užgrūsta transporto priemonėmis, įskaitant du paženklintus policijos automobilius, keletą furgonų ir kvadratinį gremėzdą, priklausantį Sunkių nusikaltimų ir nelaimingų atsitikimų skyriui. Greta puikavosi nespalvota, gerokai mažesnė fotografija su Brajanu Bišopu, ryšinčiu peteliškę, ir patrauklia moterimi elegantiškai suveltais plaukais.

Po nuotraukomis buvo išspausdintas pats straipsnis:

Ankstyvą rytą prabangiame, Daiko alėjoje stovinčiame name, kuriame gyvena pasiturintis verslininkas Brajanas Bišopas, 41-erių, ir jo žmona Ketė, 35-erių, rastas negyvos moters kūnas. Buvo iškviestas patologas iš Vidaus reikalų ministerijos. Vėliau lavonas pervežtas į morgą.

Sasekso policija pradėjo tyrimą, kuriam vadovauja vyresnysis detektyvas Rojus Greisas iš Sasekso kriminalinio skyriaus.

Su Braitone gimusiu Bišopu, generaliniu „Tarptautinių tvarkaraščių sprendimų PLC*“ direktoriumi, valdančiu, pasak *Sunday Times*, vieną iš 100 šįmet Jungtinėje Karalystėje sparčiausiai augančių kompanijų, susisiekti nepavyko. Jo žmona buvo įsitraukusi į „Supamojo arkliuko kreipimosi“, Braitone įkurto labdaringos, vaikams padedančios organizacijos, veiklą ir kaip komiteto narė ne kartą rinko pinigus kilniems vietinės reikšmės tikslams.

Skrodimas bus atliktas šiandien popiet.

Mergina stebeilijosi į puslapį jausdama, kaip paširdžius varsto diegliai. Ketės Bišop iki šiol nebuvo regėjusi ir nė nenumanė, kaip Brajano žmona atrodė. Viešpatie, kokia graži toji moteris. Kur kas už ją žavesnė... tiesą sakant, neprilygstamai dailesnė. Prašmatnios išvaizdos, patenkinta savimi ir...

Sofija numetė laikraštį atgal ant krūvos, apimta dar didesnio sąmyšio. Brajanas nenoriai kalbėdavo apie antrąją pusę. Viena jos dalelė degė smalsumu sužinoti apie Ketę kiekvieną smulkmeną, tuo pat metu kitai knietėjo paneigti, kad konkurentė išvis egzistuoja. Ji pirmąsyk užmezgė meilės ryšius su vedusiu vyru, iki tol nė neketino veltis į panašius romanus — bandė gyventi pagal elementarų moralės principą. *Elkis su kitais taip, kaip norėtum, kad kiti elgtųsi su tavimi.*

Bet kokios pastangos nuėjo niekais susipažinus su Brajanu. Jis paprasčiausiai išvertė ją iš koto. Užbūrė. Nors viskas prasidėjo nuo nekaltos draugystės. Ir dabar ji pirmą kartą žvelgė į varžovę. Nieko panašaus išvysti nesitikėjo. Atvirai kalbant, nenutuokė, ką pamatys, nes Brajanas retai kada pasakodavo apie sutuoktinę. Mintyse įsivaizdavo

* PLC (angl. *Public limited company*) — atviroji akcinė bendrovė.

rūgščiaveidę bobšę į kuodą susuktais plaukais. Seną ožką, į santuoką įviliojusią vyrą, kuris jos nemylėjo. Bet tikrai ne stulbinamą, pasitikėjimu ir gyvenimo džiaugsmu trykštančią gražuolę.

Staiga Sofija pasijuto visiškai sutrikusi. Ką, po galais, čia veikė? Neryžtingai iškrapštė telefoną iš rankinės — pigų, drobinį, citrinos spalvos krepšelį įsigijo vasaros pradžioje, bet dabar jo paviršius buvo nevalyvas ir kurstė nesmagius jausmus. Kaip ir jos pačios išvaizda, suvokė mergina, fotokabinos veidrodyje pastebėjusi nešvarių darbinių savo drabužių atspindį.

Reikėtų nedelsiant grįžti namo ir pasikeisti apdarus. Brajanui patikdavo, kai ji puošdavosi. Sofija puikiai atsiminė, kokio priekaištingo žvilgsnio sulaukė, kai į prabangų restoraną, jų susitikimo vietą, atskubėjo nepersirengusi, nes iki vėlumos užtruko biure.

Kelias sekundes ji padvejojo, paskui surinko numerį ir prispaudė mobilųjį prie ausies, su įtampa laukdama, kol Brajanas atsilieps, taip ir neatkreipusi dėmesio į vyriškį, kuris užsismaukęs gobtuvą stovėjo prie kiosko, vos už kelių pėdų, ir, atrodo, tyrinėjo ant sukamojo stovo išdėliotas knygas minkštais viršeliais.

Kai iš garsiakalbių nugriaudėjo eilinis pranešimas, Sofija pakėlė akis į milžinišką laikrodį su keturiais ciferblatais ir romėniškais skaitmenimis.

Be devynių minučių penkta valanda.

— Labas.

Mergina krūptelėjo, nes Brajano atsakymas nuskambėjo jai nė nespėjus išgirsti telefono pypčiojimo.

— Vargšeli, aš tave labai užjaučiu.

— Taip. — Bejausmis jo tonas tarytum sugėrė Sofijos balsą.

Stojo ilga nejaukios tylos pauzė.

— Kur tu esi? — galiausiai paklausė ji.

— Viešbutyje. Prakeikta policija draudžia grįžti namo. Neįleidžia į nuosavus namus. Ir nesako, kas įvyko — gali tuo patikėti? Aiškina, kad mano būstas tapo nusikaltimo vieta, į kurią man nevalia kišti nosies. Man... o, Viešpatie, Sofija, ką man daryti? — jis pravirko.

— Aš atvykau į Braitoną, — tyliai tarė Sofija. — Anksti baigiau darbą.

— Kodėl?

— Pamaniau... galbūt... nežinau... atleisk... pamaniau, kad įstengsiu ką nors nuveikti. Hmm... padėti. — Ji nuščiuvo ir įbedė akis į puošnų laikrodį. Į balandį, kuris nelauktai ant jo tūptelėjo.

— Man nepavyks su tavimi susitikti. Tai neįmanoma.

Sofija jautėsi kvailai, kad apskritai siūlė pasimatyti. Ką, po velnių, sau galvojo?

— Ne, — netikėtai šiurkščiai nuskambėjęs pašnekovo balsas ją įskaudino. — Aš suprantu. Tik norėjau pasakyti, kad jei reikia kuo pagelbėti...

— Nereikia. Labai malonu, kad paskambinai. Aš... turėsiu patvirtinti jos tapatybę. Kol kas nieko nepasakojau netgi vaikams. Man...

Jis nutilo. Sofija kantriai lūkuriavo mėgindama perprasti, kokios emocijos užplūdo Brajaną, suvokdama, kaip menkai pažįstą šitą žmogų, pagaliau įsisąmonindama, kad jo gyvenime įkūnijo visišką pašalietę.

— Paskambinsiu tau vėliau, gerai? — slopiu, lūžtančiu balsu prabilo mylimasis.

— Kada tik panorėsi. Rimtai, — užtikrino ji.

— Ačiū, — sulemeno Brajanas. — Atleisk... a... atleisk.

Kai pokalbis nutrūko, Sofija pabandė užmegzti ryšį su Hole, iš visos širdies trokšdama su kuo nors pašnekėti. Tačiau teišgirdo naujausią, balso pašte įrašytą pranešimą, kuris erzinančiu džiugesiu pranoko net ir ankstesnį. Ji paliko žinutę.

Prieš išnirdama į ryškią saulės šviesą, kelias minutes be tikslo klaidžiojo po stoties salę. Važiuoti atgal į savo butą nejautė jokio noro. Gatve sruvo nuolatinė, stoties pusėn krypstanti įdegusių žmonių tėkmė, didžiuma vilkėjo marškinėlius, sportinukus arba akį rėžiančias palaidinukes ir šortus, tempė paplūdimio krepšius ir priminė iškylautojus, kurie, praleidę dieną Braitone, traukė namolio. Vienas išstypėlis, užsitempęs patrumpintus, ties keliais nukirptus džinsus, sūpavo masyvų radijo imtuvą, visu garsu transliuojantį kažkokio reperio dudenimą; vyruko veidas ir rankos žvilgėjo išvirusio omaro spalva. Mieste sklandė šventinė nuotaika, iki kurios Sofijos ūpui buvo toli kaip iki Jupiterio.

Staiga vėl suzvimbė telefonas. Vildamasi, kad sulaukė skambučio iš Brajano, ji sekundei atkuto. Bet paskui ekranėlyje pamatė Holės vardą.

— Labas, — atsiliepė nuspaudusi sujungimo mygtuką.

Draugės balsą beveik užgožė pamėkliškas, nenutrūkstantis staugimas. Ji pranešė esanti kirpykloje ir sėdinti po džiovintuvu. Kelias minutes Sofija bergždžiai bandė paaiškinti, kas nutiko, galų gale prarado viltį ir pasiūlė šnektelėti vėliau. Holė patikino, kad paskambins, vos tiktai išeis iš grožio salono.

Plaštaką žįsčiojantis tipas su raudonu plastikiniu krepšeliu sekė įkandin, nuo jos nutolęs padoriu atstumu. Ach, kaip gera atsidurti pajūryje, ištrūkti iš apšnerkšto Londono. Jis tikėjosi, kad Sofija keliaus į paplūdimį; pats mielai būtų ten įsitaisęs, gal suvalgęs ledų porciją. Neblogai praleistų kelias valandas iš daugybės jų milijonų, kurias saugojo savajame laiko banke.

Kulniuodamas pirmyn jis mąstė apie pirkinius, įsigytus per pietus, šiuo metu įgrūstus į krepšelį. Neskaitant piniginės ir mobiliojo, užsegtose gaubšlėtos palaidinės kišenėse slėpė lipnios juostos ritinėlį, peilį, chloroformą, buteliuką su migdomaisiais, rohipnolu, kuriuo nusikaltėliai paprastai apkvaišina pasimatymų aukas. Ir keletą kitokių smulkmenų — sunku pasakyti, kada šios gali praversti...

Jo laukė šaunus vakaras. Eilinį kartą.

23

Netrukus po penkių, kai Nadiuška De Sanča užbaigė Ketės Bišop skrodimą, Kleo atėjo laikas parodyti savo įgūdžius.

Rankoje laikydama didžiulį kaušą, ji lėtai išsėmė kraują, nutekėjusį į atvirą diafragmos sritį, ir supylė į grindų latakus. Skystis pateks į rezervuarą, įrengtą po statiniu, ten bus pamažu apdorotas cheminėmis medžiagomis ir tik tuomet nusruvens į pagrindinę miesto kanalizaciją.

Palinkusi virš stalviršio Nadiuška įjungė diktofoną ir apibendrintai nupasakojo atliktus darbus, tada paeiliui užpildė autopsijos, histologijos ir mirties priežasties žinialapius. Darenas savo ruožtu padavė Kleo baltą plastikinį maišą su gyvybiškai svarbiais, iš lavono išgriebtais

ir jau pasvertais organais. Kol Kleo kišo visą krūvą atgal į diafragmos ertmę, tarytum grūsdama kogalvius į vištą, Greisas stebėjo procesą kaip visada apimtas liguisto susižavėjimo.

Jį tebeslėgė galvoje šmėžuojančios mintys apie draugo skambutį. Su Diku Poupu reikės dar kartą pakalbėti, išsiaiškinti, kada tiksliai ir prie kokio stalo jis matė Sendę, ar bičiulis šnekėjosi su aptarnaujančiu personalu, buvo ji viena ar su kokiu palydovu.

Miunchenas. Šitas miestas Greisui visada sukeldavo tam tikrą reakciją. Iš dalies dėl šeimyninių žmonos ryšių, iš dalies todėl, kad jis pasauliui nuolat žadino vienokias ar kitokias asociacijas. „Spalio šventė“, *Octoberfest*, pasaulio futbolo čempionato stadionas, BMW gimtinė... beje, prieš persikeldamas į Berlyną, ten gyveno Adolfas Hitleris. Dabar vyresnysis detektyvas užvis labiausiai norėjo šokti į lėktuvą ir nuskristi į Vokietiją. Galima tik įsivaizduoti, kaip užsirūstintų šefė Alisona Vosper, kuri ieškojo *menkiausios* progos pasukti peilį, jau įbestą Greisui į nugarą, ir jo atsikratyti.

Darenas trumpam pranyko iš kambario ir grįžo nešinas juodu šiukšlių maišu, pilnu skutais virtusių, iš Braitono ir Houvo miesto tarybos atsiųstų, mokesčių klausimus aptariančių laiškų, pasėmė saują popiergalių ir ėmė juos kimšti į tuščią lavono kaukolę. Tuo metu Kleo į storą, patvarią, burėms lopyti naudojamą adatą įvėrė siūlą ir įniko atsargiai, bet stropiai siūti moters diafragmą.

Atlikusi užduotį ji griebė žarną, nuo kūno nuplovė kraujo dryžius ir užsiėmė delikačiausia procedūra. Nepaprastai kruopščiai nugrimavo negyvėlės veidą, parausvino skruostus, sušukavo plaukus, pasistengė, kad Ketė atrodytų lyg prisnūdusi.

Darenas suskato valyti skrodimo kambarį. Grindis išpurškė citrina kvepiančiu dezinfekciniu skysčiu, uoliai jas iššveitė, tada apibarstė chlorkalkėmis, šias papildė „Trigene“ ir „Autoclave“ dezinfekcinėmis priemonėmis.

Dar po valandos Ketę Bišop, paguldytą ant stalo su ratukais, apdengtą purpurine drobule, sukryžiuotomis rankomis — viena jų gniaužė šviežių, rausvų ir baltų rožių puokštelę, Darenas įstūmė į apžiūros patalpą, siaurą, pailgą langą turinčią kamarą, kurioje artimiesiems vos užteko vietos sustoti aplink velionį. Kambarėlis, padailintas mėlyno-

mis, žaviomis užuolaidėlėmis, priminė koplyčią, tik vietoj altoriaus jame stovėjo vazelė su plastikinėmis gėlėmis.

Greisas su Brensonu pro langą matė, kaip konsteblė Linda Baklėj, guvi, malonios išvaizdos, ketvirtą dešimtmetį įpusėjusi moteris trumpais, šviesiais plaukais, apsirengusi balta palaidinuke ir griežto stiliaus, dviejų dalių tamsiai mėlynu kostiumėliu, į kambarį atvedė Brajaną Bišopą.

Detektyvų nebyliai stebimas vyriškis nužvelgė negyvos moters veidą, iš po drobulės išgriebė jos ranką, šią pabučiavo ir stipriai suspaudė. Bišopo veidu plūstelėjo ašaros. Jis suklupo, neatlaikęs širdgėlos naštos.

Tokiomis akimirkomis, kurių per ilgus darbo metus teko išgyventi gerokai per daug, Greisas geisdavo būti bet kuo, tik ne policijos pareigūnu. Vienas iš mokyklos laikų bičiulių susidomėjo bankininkyste ir dabar, Vortinge vadovaudamas statybų kreditavimo bendrovės filialui, mėgavosi geru atlyginimu bei maloniu gyvenimu. Kitas Braitono prieplaukos rajone organizuodavo žvejybines išvykas, ir jo galvos, regis, nekvaršino jokie rūpesčiai.

Greisas žiūrėjo į Bišopą nepajėgdamas užgniaužti emocijų, jausdamas jo širdperšą kiekviena kūno ląstele. Mažai trūko, kad pats būtų pravirkęs.

— Skausmas jį tiesiog drasko, — tyliai tarstelėjo Glenas.

Vyresnysis detektyvas patraukė pečiais, ir jo lūpomis prašneko policininkas, nustelbęs širdies balsą:

— Galbūt.

— Jėzau, koks tu negailestingas šiknius.

— Anksčiau toks nebuvau. Kol pradėjai mane vežioti. Norėdamas išgyventi turėjau pasikeisti.

— Baisiai šmaikštu.

— Na, ar išlaikei aukštesnio lygio vairavimo egzaminą?

— Susikirtau, aišku?

— Tikrai?

— Aha. Nes važiavau per lėtai. Gali tuo patikėti?

— Iš tiesų? Ar tai įmanoma?

— O, Dieve, kaip tu man įkyrėjai. Amžinai vis tas pat. Kad ir ko pasiteiraučiau, visada atsakai klausimu. Nejau nesugebi bent trumpam pamiršti, kad esi prakeiktas detektyvas?

Greisas šyptelėjo.

— Nejuokinga, supratai? Aš tik paklausiau, ar gali patikėti, kad susimoviau, nes vairavau per lėtai?

— Ne-e. — Ir jis nemelavo!

Vyresnysis detektyvas puikiai atminė, kaip palaikė Glenui draugiją, kai bičiulis treniravosi prieš greitaeigio važiavimo egzaminą. Iš salono išlipo sveikas gyvas — nujautė turįs dėkoti aklai sėkmei, o ne draugo vairavimo įgūdžiams, — bet nusprendė, kad verčiau gultųsi ant operacinio stalo ir atsisakęs anestetikų leistų jam pašalinti tulžies pūslę, nei vėl sėstų į automobilį, už kurio vairo įsitaisytų pareigingasis Glenas Brensonas.

— Būtent taip ir atsitiko, seni.

— Malonu žinoti, jog pasaulyje išliko blaiviai protaujančių žmonių.

— Žinai, kokia tavo problema, vyresnysis detektyve Rojau Greisai?

— Apie kurią konkrečiai kalbi?

— Susijusią su mano vairavimu.

— Skelk.

— Tau stinga tikėjimo.

— Tavimi ar Dievu?

— Viešpats neleido kulkai rimtai mane sužaloti.

— Išties tuo tiki?

— Turi geresnę teoriją?

Greisas susimąstęs nutilo. Jis asmeniškai rinkdavosi lengviausią išeitį — Dievui skirtus klausimus nugrūsdavo į atokias sąmonės kertes, iš kur juos iškratydavo tiktai sau patogiu metu. Pats nebuvo nei ateistas, nei agnostikas. Kažkuo lyg ir *norėjo* tikėti, bet neįstengė žodžiais nusakyti kuo būtent. Niekada nepajėgė atvira širdimi priimti Dievo sąvokos, dėl to viduje nuolat kirbėjo kaltės jausmas. Bet nuo tada, kai dingo Sendė ir Greisas nesulaukė atsakymo nė į vieną iš savo maldų, tikėjimas faktiškai nuslopo.

Gyvenimas jį įmurkdė į mėšlo krūvą.

Didžiąją policininko darbo dalį sudarė pastangos atskleisti tiesą. Nustatyti *faktus*. Ką kiti manė apie jo įsitikinimus, Greisas nesuko galvos ir šiuo atžvilgiu niekuo nesiskyrė nuo kolegų. Dabar stovėjo prie apžiūros patalpos nenuleisdamas akių nuo Brajano Bišopo, klūpančio kitapus lango. Tą žmogų visiškai palaužė sielvartas.

Arba jis puikiai įsijautė į vaidmenį.

Neilgai trukus paaiškės, kuris variantas teisingas.

Vis dėlto nors asmeninius dalykus derėjo pamiršti, šiuo momentu Greisas tevaliojo galvoti apie Sendę.

24

Skunkas norėjo prekeiviui skambtelėti iš pavogto mobiliojo, nes dėl išsekusio kredito negalėjo naudotis savo telefonu, tačiau nusprendė nerizikuoti, baimindamasis užsitraukti jo rūstybę. Būtų dar blogiau, jeigu nelemtas kalės išpera, garsėjantis savo šykštumu, pasiųstų klientą velniop. Ne, vyrukas neapsidžiaugtų sužinojęs, kad jo numeris atsirado skambučių sąraše, įtrauktame į nušvilptą mobilųjį — ypač tokį, kurį Skunkas ketino parduoti.

Todėl jis žengė į taksofono būdelę, greta suodinų, regentystės laikais pastatytų namų virtinės, kuri driekėsi priešais Lygumas, ir leido durims užsidaryti, taip prislopindamas eismo gausmą, tvyrantį penktadienio popietę. Rodės, pateko į mažne nepakenčiamai karštą pirtį. Pėda šiek tiek pravėręs duris, surinko numerį ir po dviejų pyptelėjimų išgirdo atžarų: „Taip?“

— Čia Veinas Runis. — Skunkas pasakė sutartą slaptažodį. Tas keisdavosi po kiekvieno jų susitikimo.

— Aišku. Kaip įprastai? — rytų Londono tartimi atsiliepė pašnekovas. — Imsi rudų? Maišelį įsigysi už dešimt svarų ar dvidešimt?

— Už dvidešimt.

— Ką duosi? Grynuosius?

— „Motorola RAZR“. „T-Mobile“ ryšys.

— Turiu jų su kaupu. Gausi tik dešimt.

— Eik šikt, seni. Mažiausiai trisdešimt.

— Niekuo negaliu tau padėti, bičiuk. Lik sveikas.

Supanikavęs Skunkas riktelėjo:

— Ei, palauk, nedėk ragelio.

Trumpam pakibo tyla.

— Aš užsiėmęs, — pagaliau nuskambėjo prekeivio balsas. — Negaliu švaistyti laiko. Gatvėse kainos išaugo, o atsargų trūksta. Jų stigs artimiausias dvi savaites.

Skunkas įsidėmėjo komentarą.

— Atiduosiu už dvidešimt.

— Dešimt. Tai geriausiais mano pasiūlymas.

Mieste vertėsi daugiau narkotikų pardavėjų, tačiau vieną iš jų, su kuriuo paskutinį sykį teko bendrauti, suėmė policija, ir dabar vyrukas kiurksojo už grotų, o kitas, be jokių abejonių, įkišo mėšliną prekę. Galima atrasti ir kelis pirkėjus, sutiksiančius paimti mobilųjį už geresnę kainą, bet Skunkas juto stiprėjančią abstinenciją, jam verkiant reikėjo ko nors pavartoti, kad prašviesėtų galva. Atlikęs šiandieninį darbą, užsidirbs kur kas daugiau šlamančiųjų. Vėliau nusipirks didesnį kvaišalų kiekį.

— Tebūnie. Kur pasimatysime?

Prekeivis, jam težinomas Džo vardu, pateikė instrukcijas.

Skunkas smuko laukan jausdamas, kaip viršugalvį svilina saulė, nuvinguriavo tarp automobilių, užkimšusių Marlboro aikštės gatvę, ir išdygo priešais aludę, kur vakarais vyrų tualete kartais pirkdavo ekstazio. Galbūt, gavęs grynųjų, tablečių įsigys ir šiandieną, jei tik viskas klostysis pagal planą.

Jis pasuko dešinėn, į Šiaurinį kelią, ilgą, judrią, stačiai kylančią vienos krypties gatvę. Žemutines jos juostas supo gan suskretusi aplinka, bet ties pusiaukele į viršų, iš karto už „Starbucks" kavinės, atsivėrė vaizdas į ultramadingiausią, priešais plytinčią Braitono dalį.

Šiaurinio Lauko rajonas buvo siaurų, beveik visą kalvos keterą okupavusių, į rytus nuo stoties nudrikusių gatvelių labirintas. Nėręs už bet kokio kampo, išvysdavai antikvarinius, marmurinius, ant šaligatvio sustatytus židinius, stovus su ekscentriškais apdarais, karalienės Viktorijos laikų kotedžus, sujungtus į vieną vorą, devynioliktame amžiuje pastatytus geležinkelio darbininkams, šiandien paverstus šiuolai-

kiškais miestelėnų namais, arba gruoblėtą fasadą, priklausantį senam fabrikui, kurio pastogėje įrengtos elegantiškos buveinės.

Šlaitu įveikęs nedidelį atstumą, Skunkas pajuto, kad jo jėgos senka. Kitados, kai nugvelbdavo rankinę arba iš parduotuvės pasičiupdavo kokių prekių, galėdavo lėkti su vėjeliu, o dabar fizinė veikla labai greitai jį nuvargindavo — tiesa, po eilinės narkotikų arba stimuliatorių dozės kelias valandas jausdavosi kaip ant sparnų. Niekas jo nepastebėjo, išskyrus du policininkus, dėvinčius civilinius drabužius, — jie sėdėjo už staliuko žmonių prigrūstoje „Starbucks" kavinėje ir pro langą aiškiai matė, kas vyksta lauke.

Pora nevalyvai apsirengusių vyrų priminė studentus, kurie stengėsi kaip įmanoma ilgiau gurkšnoti kavą. Vienas iš jų, žemesnis, stambesnis, plikai skusta galva ir smailia barzdele, vilkėjo juodus marškinėlius ir mūvėjo sudriskusius džinsus; kitas, augesnis tipas glotniais plaukais, buvo įsisupęs į dukslius marškinius, palaidai kybančius virš kariško stiliaus kelnių. Didžiumą vietinių padugnių abu pažinojo iš matymo, o Braitono centrinėje nuovadoje Skunko ir dar apytiksliai keturiasdešimties nuolatinių įstatymų pažeidėjų nuotraukas jie regėjo ant sienos nuo tada, kai įstojo į policijos pajėgas.

Daugumai Braitono ir Houvo gyventojų Skunkas buvo faktiškai nematomas. Apsitaisęs lygiai taip pat kaip paauglystėje — virš apspurusių oranžinių marškinėlių užsimetęs nailoninę sportinę palaidinę, užsitempęs treningo kelnes, apsiavęs sportukus — į kišenes susikišęs rankas ir visu kūnu palinkęs į priekį, jis susiliejo su miestu it chameleonas. Tokią uniformą nešiojo Skunko gauja KT — „Kieta chebra", konkuruojanti su seniai suburta „Sunkiasvore brigada". Pasak gandų, SB per iniciacijos apeigas liepdavo naujokui sumušti farą, išprievartauti moterį arba peiliu subadyti niekuo nekaltą praeivį. Nuožmiu būdu KT nė iš tolo jai neprilygo, bet mėgo vaizduoti esanti grėsminga šutvė. „Kietos chebros" nariai užsitraukę gobtuvus slankiodavo po prekyvietes, vogdavo viską, kas pakliūdavo po ranka, apiplėšdavo kiekvieną, kuris sukvailiodavo ir atsiskirdavo nuo žmonių minios, pinigus dažniausiai išleisdavo alkoholiui bei narkotikams. Skunkas buvo per senas savo gaujai, sudarytai veik iš paauglių, bet šitos aprangos neatsisakė, nes jam patiko bendrumo jausmas, suvokimas, kad kažkam priklauso.

Galvą jis skusdavosi plikai — tiksliau, per kiekvieną apsilankymą viršugalvį nugremždavo Betanė — ir želdinosi siaurą, nelygų barzdaplaukių ruožą, tįstantį nuo apatinės lūpos vidurio iki smakro. Betanei barzdelė patiko. Anot merginos, ji suteikdavo Skunkui paslaptingą išvaizdą, ypač tuomet, kai nosį pabalnodavo purpuriniai akiniai nuo saulės.

Bet pastaruoju metu jis retai kada žiūrėdavo į veidrodžius. Vaikystėje į atspindį spoksodavo ištisas valandas, mėgindamas įtikėti, jog nėra bjaurus, bent jau ne *toks* atgrasus, kaip tvirtindavo motina su broliu. Dabar dėl išorės nekvaršino galvos. Užmegzti santykius su panelėmis sekėsi be jokio vargo. Nors kartais Skunkas išsigąsdavo savo paties veido — išdžiūvusio, pūslėto, nualinto, tarytum per jėgą aptempto virš kaukolės.

Jo kūnas puvo — norint tai suprasti, nereikėjo būti raketų mokslininku. Organizmą naikino ne tiek narkotikai, kiek priemaišos, kuriomis juos papildydavo nesąžiningi tiekėjai. Jam dažnai svaigdavo galva, lyg sergant gripu, vieną akimirką Skunkas prakaituodavo karščio migloje, o kitą šaldavo žiemiškose ūkanose. Atmintis tapo sumauta; dėmesys išsiblaškydavo greičiau, nei pavykdavo iki galo peržiūrėti filmą arba televizijos laidą. Kūną nuolat nusėdavo opos. Skrandis nenulaikydavo maisto. Jis nebesiorientavo laike. Pasitaikydavo dienų, kai nė neprisimindavo savo amžiaus.

Man dvidešimt ketveri, sau tarė Skunkas. Apytikriai. Metus ketino pasitikslinti šnekėdamas su broliu, kai vakar šiam skambino į Australiją, bet pokalbis neišdegė.

Būtent brolis, trejais metais vyresnis ir visa pėda aukštesnis, sugalvojo Skunkui pravardę, kuri jam, tiesą sakant, skambėjo visai neblogai. Skunkai buvo laukiniai, nartūs žvėriukai. Tie padarai slankiodavo niekur neskubėdami ir puikiai sugebėdavo apsiginti nuo priešų. Niekas nedrįsdavo prie jų kišti nagų.

Automobiliai tapo jo arkliuku dar paauglystėje. Kaip paaiškėjo, nudžiauti ratus visai nesudėtinga, nors sąmoningai tokiai karjerai jis nesiruošė. Pasklidus kalboms, kad mieste atsirado žmogus, gebantis nuvaryti bet kokias vežėčias, Skunkas nejučia įsigijo draugų. Į policijos rankas pakliuvo du kartus: pirmąsyk sulaukė lygtinio nuosprendžio ir draudimo sėstis už vairo, nors dėl savo amžiaus nė negalėjo gauti vairuotojo pažymėjimo, antrąsyk, atsižvelgdamas į sunkinančias aplinky-

bes, vagystę *ir* užpuolimą, teisėjas jį metams nusiuntė į nepilnamečių pataisos namus.

Šiandieną ant drėgno, sulankstyto, kišenėje paslėpto popiergalio Skunkas užsirašė instrukcijas, kokį automobilį turėtų nugvelbti. Naują, mažai važinėtą, mėlyną, sidabrinį arba juodą „Audi A4" su atidengiamu stogu ir automatine pavarų dėže.

Jis stabtelėjo atsikvėpti ir staiga pasijautė lyg įstumtas į šaldiklį, nes kūną užtvindė neaiškios prigimties baimė, kuri ištirpdė dienos kaitrą. Oda, kaip ir šįryt, nuėjo pagaugais, tarytum ją būtų apspitę milijonai termitų.

Skunkas pastebėjo telefono būdelę. Jam reikėjo tos būdelės. Reikėjo dozės, kad atgautų pusiausvyrą ir vėl pajėgtų susitelkti. Jis žengė į kabiną, bet traukdamas duris išeikvojo tiek jėgų, kad ėmė švokšti iš nuovargio. *Šūdas*. Apkvaitęs, tvankiame karštyje atsirėmęs į sieną, pajuto, kaip linksta keliai. Priplojo prie būdelės šono delną, idant išsilaikytų ant kojų, stvėrė ragelį, iš kišenės išgriebė monetą ir surinko Džo numerį.

— Čia Veinas Runis. — Prabilo tyliai, tarsi būgštaudamas, kad pokalbio kas nors slapta klausėsi. — Aš jau vietoje.

— Padiktuok numerį. Tuojau tau paskambinsiu.

Jis lūkuriavo apimtas nerimo. Telefonas subirbė po kelių minučių. Naujos instrukcijos. Po galais, Džo paranoja stiprėjo sulig kiekviena diena. O gal jis matė per daug filmų apie Džeimsą Bondą?

Paklusdamas nurodymams Skunkas išniro laukan, sukorė penkiasdešimt jardų, stabtelėjo ir pro vitriną pažvelgė į krautuvėlę, kuri prekiavo pagal užsakymą pjaustomu putplasčiu.

Porelė policininkų tebesiurbčiojo šaltą kavą. Žemesnis ir stambesnis, Polas Pekeris, laikė puoduką, ąselę suėmęs didžiuoju pirštu. Prieš aštuonerius metus per muštynes Skunkas jam nukando dalį dešiniojo smiliaus, beveik iki pirmojo krumplio.

Per pastarąją valandą jie stebėjo jau trečią sandėrį. Šiuo metu, kaip jie žinojo, kvaišalus pardavinėjo dar pustuzinyje pavojingų Braitono rajonų. Dvidešimt keturias valandas per parą. Deja, pastangos iš miesto pašalinti narkotikų prekeivius tolygios mėginimams sustabdyti ledyną, į jį mėtant akmenėlius.

Narkomanas, savo polinkiui kas dieną aukojantis po dešimt svarų, per mėnesį nusikalsdavo tiek, kad jo aukos, visas paėmus, prarasdavo nuo trijų iki penkių tūkstančių svarų. Bet retam užtekdavo dešimtinės į dieną — didžiuma išleisdavo dvidešimt, penkiasdešimt, šimtą ar net daugiau. Kai kurie prisikasdavo net iki trijų ar keturių šimtų. Dalis pinigų nusėsdavo tarpininkų kišenėse. Puikiai pasipelnydavo kiekvienas, įsitraukęs į prekybos tinklą. Jeigu sulaikydavai govėdą žmonių, netrukus gatves užplūsdavo nauji veidai ir šviežia pasiūla. Atvykėliai iš Liverpulio. Bulgarai. Rusai. Visus siejo tai, kad jie nugręždavo tokius apgailėtinus mulkius kaip Skunkas.

Tačiau Polas Pekeris su kolega Trevoru Salisu neketino suimti Skunko, kurį rasti padėjęs informatorius iš policijos fondų gavo penkiasdešimt svarų. Pareigūnams rūpėjo ne smulkmė, o visai kituose vandenyse plaukiojanti žuvis, link kurios, kaip abu tikėjosi, narkomanas juos nuves.

Po kelių akimirkų prie Skunko nedrąsiai prisigretino žemaūgis, kokių dvylikos metų rubuilis berniūkštis apvaliu, strazdanotu veidu ir ežiuku kirptais plaukais, gausiai prakaituojantis, apsirengęs purvinais „Pietų parko“ marškinėliais, šortais ir nesuvarstytais krepšinio sportbačiais.

— Veinas Runis? — spigiai sušvebeldžiavo vaikis.

— Aha.

Berniukas išspjovė į celofaną įvyniotą paketą, kurį įteikė pirkėjui, o šis įsimetė jį į burną ir atidavė vaikui „Motorola“. Po sekundės kitos mažylis jau skuodė šlaitu aukštyn. Skunkas patraukė atgal link savo namelio ant ratų.

Polas Pekeris su Trevoru Salisu išėjo iš „Starbucks“ kavinės ir sekdami jam įkandin nužingsniavo į papėdę.

25

Sasekso kriminalinės policijos valdyboje didžiąją dalį pirmo aukšto užėmė Sunkių nusikaltimų ir nelaimingų atsitikimų skyrius. Kilstelėjęs

pažymėjimą priešas duryse įmontuotą skenerį, patekdavai į didžiulę vyresniųjų kriminalistų ir jų pagalbininkų būstinę, iš esmės atviro išplanavimo patalpas.

Rojaus Greiso nuomone, šioje valdybos dalyje tvyranti atmosfera nė iš tolo nepriminė vyraujančios likusiuose štabo skyriuose — arba bet kuriuose kituose Braitono ir Houvo policijos pastatuose. Didžiumos nuovadų koridoriai ir biurai atsidavė įstaigoms būdingu nusidėvėjimu, o čia viskas atrodė nauja.

Per daug nauja, šiuolaikiška, švaru, tvarkinga. Per mažai... *sielos.* Tokios patalpos galėjo egzistuoti buhalterių išsinuomotose kontorose arba administracinėse bankų ir draudimo bendrovių zonose.

Ant raudonu veltiniu apmuštų, lygiais tarpais prie sienų pritvirtintų skelbimų lentų bolavo iš pirmo žvilgsnio irgi naujut naujutėlės kortelės su diagramomis, pateikiančios procedūrinę informaciją, kurią kiekvienas detektyvas privalėjo išmokti atmintinai. Vis dėlto eilinio tyrimo pradžioje Greisas neskubėdamas vėl jas perskaitydavo.

Jis gerai žinojo, kaip lengva nusiraminti ir pamiršti svarbius dalykus. Vyresniojo detektyvo požiūrį patvirtino ir laikraštyje skaitytas straipsnis. Šio autorius skelbė, jog per penkiasdešimt metų daugumą baisiausių, ore įvykusių katastrofų nulėmė piloto klaida. Dažniausiai suklupdavo ne patirties neturintis jaunikis, o senas vilkas. Straipsnį parašęs žmogus netgi drįso teigti, esą įlipęs į lėktuvą ir išsiaiškinęs, kad jį pilotuos vyriausiasis kapitonas, privalai tučtuojau nešdintis laukan!

Nusiraminimas. Jis trukdė ir medikams. Sasekse kažkoks ortopedas chirurgas neseniai amputavo ne tą paciento koją. Tiesiog suklydo. Pernelyg pasitikėjo savimi ir leidosi užvaldomas ramybės būvio.

Štai kodėl, likus kelioms minutėms iki šeštos vakaro, Greisas sustojo karštame, troškiame koridoriuje, greta įėjimo į Sunkių nusikaltimų ir nelaimingų atsitikimų skyrių, jausdamas, kaip dėl siaubingos popiečio kaitros kūną išmušė prakaitas, kuris prie odos prilipdė marškinius, bet iš galvos niekaip nepajėgė išvyti Miunchene pastebėtos Sendės vaizdo. Jis linktelėjo Brensonui ir pamojo į pirmąją diagramą ant sienos, — iš karto už durų, kurios vedė į HOLMES sistemos administratoriaus kabinetą, — prisegtą popieriaus lapą su užrašu GALIMI NUSIKALTIMŲ MOTYVAI.

— Ką reiškia „poreikis išsaugoti aktyvią gyvenseną"? — paklausė Brensonas, perskaitęs kortelę.

Viduryje nubrėžtame ovale puikavosi *motyvo* sąvoka. Ją supo brūkšniai, užsibaigiantys žodžiais *pavydas, rasinė neapykanta, pyktis/išgąstis, plėšimas, galios siekimas, noras pirmauti, troškimai, nauda, atlygis, homofobija, neapykanta, kerštas, psichiniai sutrikimai, seksualiniai akstinai ir poreikis išsaugoti aktyvią gyvenseną.*

— Kai planuoji žmogžudystę vildamasis paveldėti aukos pinigus, — atsakė Greisas.

Glenas nusižiovavo.

— Trūksta dar vieno motyvo. — Susiraukė ir niūriai pridūrė: — Jei tiksliau, dviejų.

— Kokių?

— *Smagumo* ir *pagarbos siekio.*

— Smagumo?

— Aha. Pameni, kaip pernai autobusų stotelėje tie vaikiščiai padegė seną valkatą? Benzinu apipylė miegančią moterį. Jokios neapykantos jai nejautė, taip elgėsi, nes neturėjo kuo užsiimti, supranti? Dėl smagumo.

Greisas pritardamas palinksėjo. Kol kas neįstengė įsitraukti į darbą. Vis galvojo apie Sendę. Miuncheną. Jėzau, kaip visa tai ištverti? Šiuo metu jis labiausiai norėjo sėsti į lėktuvą ir skristi į Vokietiją.

— Jei kalbėsime apie pagarbos siekį... — pratęsė Glenas. — Na, prisijungiant prie gaujos, tenka susidoroti su išbandymais, kad gatvėse užsitarnautum atitinkamą reputaciją.

Vyresnysis detektyvas žengė prie kitos lentos, ant kurios kabojo sąrašas, pavadintas ATLIEKAMOS EKSPERTIZĖS ŽINGSNIAI. Nukreipė žvilgsnį į išvardytus punktus, bet dabar žodžiai jam susiliejo į beprasmę miglą. *Įvertinti potencialią informaciją, gautas žinias, liudininkų parodymus. Iš naujo peržiūrėti duomenis. Paruošti ir realizuoti ekspertizės strategiją.* Staiga Greisas akies krašteliu pamatė žvitrų, energingą, penkiasdešimties su viršum metų, jų pusėn kulniuojantį vyriškį gelsvai rudomis kostiuminėmis kelnėmis, smėlio spalvos marškiniais ir rudu kaklaraiščiu. Tonis Keisas šitame pastate vadovavo pagalbiniam personalui.

— Labas, Rojau, — džiugiai pasisveikino jis. — Paruošiau tau kabinetą Nr. 1. Įrašymo įranga irgi parengta darbui. Galėsit pasilinksminti. — Atsisukęs į detektyvą seržantą, stipriai paspaudė jam ranką. — Sveikas sugrįžęs, Glenai. Maniau, kad dar kurį laiką ilsėsies.

— Artimiausiu metu dirbti neketinau.

— Kai gurkšnoji, turi būti labai atsargus, ar ne? Kad skystis neištrykštų pro pilvo skyles?

— Aha, tikriausiai, — atsiliepė Brensonas, praleidęs šmaikščią repliką pro ausis — arba sąmoningai, arba todėl, jog mintimis klaidžiojo kitur.

— Dar čia pasisukinėsiu, — guviai tarė Keisas. — Praneškit man, jei ko prireiks. — Jis patapšnojo per mobilųjį, įkištą į marškinių kišenę.

— Tokiame karštyje praverstų šalto vandens aparatas, — pasakė Greisas.

— Tuo jau pasirūpinau.

— Šaunuolis. — Vyresnysis detektyvas dirstelėjo į savo laikrodį. Iki pusės septynių, kada įvyks jo suorganizuotas įžanginis pasitarimas, liko daugiau nei dvidešimt minučių. Greisas nusivedė Gleną Brensoną palei NVT įkalčių skyriaus ir informacijos paieškos komandos kabinetus, pasuko dešinėn, tiesiai link liudininkų apklausos patalpų, kur šiandieną abu jau lankėsi.

Jie žengė į siaurą, ankštą, šalia pagrindinio pokalbių kambario esančią kamarėlę. Akiratyje pasirodė dvi kėdės, nė kiek nederančios tarpusavyje, pristumtos prie stalviršio, kuris buvo nusidriekęs per visą patalpos plotį — ant jo riogsojo metalinis, tvirtas vaizdo aparatūros korpusas ir monitorius, iš liudininkų apklausos kambario nuolat transliuojantis spalvotus, nykius žemo staliuko ir trijų raudonų kėdžių kadrus.

Greisas suraukė nosį. Sprendžiant iš kvapo, kažkas čia valgė aštrų ragu, turbūt įsigytą ASDA prekybos centro užkandinėje. Jis įbedė akis į šiukšlinę ir išvydo įrodymus — kartono pakelius. Po skrodimo turėdavo praeiti nemažai laiko, kol maistas nebekeldavo šleikštulio, ir dabar, ką tik susipažinus su Ketės Bišop skrandžio turiniu, iš kurio patologai ištraukė kažin ką panašaus į krevečių *rogandžošo* likučius, koktus aštrių prieskonių tvaikas maloniai nenuteikė.

Vyresnysis detektyvas pasilenkė, stvėrė šiukšlių dėžę ir nutrenkė ją kitapus tarpdurio. Smarvė neprasisklaidė, bet jis pasijuto mažumėlę geriau. Įsitaisęs priešais monitorių, pasistengė atgaminti, kaip valdyti vaizdo leistuvą, ir nuspaudė *paleidimo* mygtuką.

Galvoje sūkuriavo mintys. Nepaliaujamai. *Sendė dievino aštrius troškinius. Ypač vištienos „kormą".*

Ekrane nušvito Brajano Bišopo apklausos kadrai. Greisas atsuko įrašą į priekį, neatplėšdamas žvilgsnio nuo tamsiaplaukio vyro, dėvinčio gelsvai rusvą, modelių namuose pirktą švarką su sidabrinėmis, tviskančiomis sagomis, įsispyrusio į dvispalvius, rudus su baltu, golfo batelius.

— Apavas primena blauzdines, — prabilo Brensonas atsisėdęs šalia. — Tokias nešiodavo gangsteriai iš ketvirto dešimtmečio filmų. Esi matęs „Džiaze tik merginos"? — paprastai energingam balsui stigo emocijų, bet jis dėjo nežmogiškas pastangos, kad atrodytų pakiliai nusiteikęs.

Greisas suvokė, kad tokiu paros metu, ankstyvą vakarą, Glenui ypač sunku. Kitomis aplinkybėmis bičiulis būtų namuose ir padėtų abiem vaikams ruoštis miegui.

— Kur vaidino Merlin Monro?

— Aha, su Toniu Kertisu, Džeku Lemonu ir Džordžu Raftu. Komedija fantastiška. Kaip man patinka scena, kai į salę įstumia milžinišką tortą, iš kurio išniręs kulkosvaidžiu apsiginklavęs vyrukas visus nupila, o Džordžas Raftas sako: „Torte buvo tai, kas jam nepritarė!"

— Šiuolaikinė Trojos arklio versija, — tarė Greisas.

— Kalbi apie perdirbinį? — suglumo Brensonas. — „Trojos arklio"? Hmm, aš jo neprisimenu.

Vyresnysis detektyvas papurtė galva.

— Čia ne filmas, Glenai. O graikų išdaiga Trojoje!

— Ko gi jie prikrėtė?

Greisas rūsčiai dėbtelėjo į draugą.

— Nejau švietiesi tiktai žiūrėdamas sumautus filmus? Ar kada domėjaisi istorija?

Brensonas patraukė pečiais tarsi teisindamasis.

— Užtektinai.

Greisas išjungė spartaus prasukimo režimą. Ekrane Glenas Brensonas ištarė: *Pone Bišopai, norėčiau paklausti, kada paskutinį kartą matėte žmoną.*

Vyresnysis detektyvas sustabdė kadrą.

— Noriu, kad susitelktum į Bišopo akis. Ir skaičiuotum mirksnius. Kiek kartų per minutę jis sumirksi. Ar NASA valdymo cente, kuris užsegtas ant tavo riešo, yra sekundmatis?

Brensonas įdėmiai įsižiūrėjo į savo turtą, lyg klausimas jį būtų išmušęs iš vėžių. Didžiulis, madingas „Casio" laikrodis turėjo tiek daug ciferblatų ir mygtukų, kad Greisas ėmė spėlioti, ar draugas numanė, kaip pusė jų veikė.

— Kažkur pasislėpęs, — atsakė detektyvas seržantas.

— Gerai, pradėk skaičiuoti.

Glenui porą sykių nepavyko atlikti nurodymų. Galop ekrane į kambarį užsuko Rojus Greisas, kuris pratęsė Bišopo apklausą:

— *Pone Bišopai, kur jūs nakvojote?*

— *Londone, savo bute.*

— *Ar kas nors galėtų tai patvirtinti?*

— Dvidešimt keturis! — paskelbė Glenas, nuo laikrodžio ciferblato nukreipęs akis į monitorių ir atgal.

— Įsitikinęs?

— Taip.

— Puiku. Pakartok.

Ekrane vyresnysis detektyvas pasiteiravo Bišopo:

— *Kiek buvo valandų, kai ryte atvykote į golfo klubą ir atsistojote starto aikštelėje?*

— *Šiek tiek po devynių.*

— *Iš Londono išvažiavote automobiliu?*

— *Taip.*

— *Kada konkrečiai?*

— *Apie pusę septintos.*

— Vėl dvidešimt keturi!

Greisas sustingdė kadrą.

— Įdomu, — tarė.

— Kas būtent? — pasitikslino Brensonas.

— Čia eksperimentas. Išbandau tai, ką skaičiau užsiprenumeruotame psichologijos laikraštyje. Anot straipsnio autoriaus, vieno universiteto laboratorijoje — jei neklystu, Edinburge — nustatė, kad per minutę žmonės dažniau sumirksi kalbėdami tiesą, o ne meluodami.

— Tikrai?

— Kai sako tiesą, mirkteli 23,6 kartų per minutę, pūsdami miglą — 18,5 kartų per minutę. Esmė ta, kad melagiai sėdi suakmenėję — jie stipriau laužo galvą negu šnekantieji atvirai. Mes visada aprimstame, kai įtemptai mąstome. — Jis įjungė juostą.

Brajanas Bišopas vis labiau nervinosi, galiausiai pašoko ir įniko gestikuliuoti.

— Tie patys dvidešimt keturi, — užtikrino Brensonas.

— Prie mirksėjimo dera ir kūno kalba, — sutiko Greisas. — Panašu, kad tas žmogus sako teisybę.

Tačiau jis per daug gerai žinojo tematąs atitinkamus požymius. Sykį jau teko klaidingai perprasti kūno kalbą ir pakliūti į rimtą bėdą.

26

Spauda praminė rugpjūtį *apmirusiu sezonu*. Kadangi parlamentas vasarą padarydavo pertrauką, o pusė pasaulio atostogaudavo, šitas mėnuo naujienomis nelepino. Iš nereikšmingų istorijų, kurios kitu metu išvis nepatektų į žiniasklaidą, laikraštininkai pūsdavo burbulus; didžiausią jų susidomėjimą keldavo rimti nusikaltimai — kuo žiauresni ir baisesni, tuo geriau. Poilsio dienomis nesimėgaudavo, kaip ir neplušėdavo kontorose, tiktai nusikaltėliai.

Ir jis pats, dingtelėjo Rojui Greisui.

Paskutinį sykį normaliai atostogavo seniau nei prieš devynerius metus, kai su Sende išskrido į Ispaniją ir apsistojo netoli Malagos išsinuomotame bute. Kambarėliai pasirodė besą ankšti, o vietoj išreklamuotos jūros panoramos pro langus atsivėrė vaizdas į daugiaaukštę automobilių stovėjimo aikštelę. Be to, didžiąją savaitės dalį lijo.

Priešingai nei šiandienos Braitone, kurį užliejo karščio banga, pa-

skatinusi poilsiautojus ir vienadienius iškylautojus dar didesniu srautu užplūsti miestą. Paplūdimiai knibždėte knibždėjo, barai su kavinėmis taip pat. Vietų užeigose, kur galėtų pastovėti ir išgerti, rastų šimtas tūkstančių žmonių, ir dabar, Greiso nuomone, kiekviena iš jų buvo užkimšta. Toks metas gatvės nusikaltėliams įkūnijo rojų. Rugpjūtis jiems labiau priminė ne *apmirusį*, o *medžioklės sezoną*.

Jis puikiai suprato, kad dėl žinių stygiaus spauda gilinsis į žmogžudystę gerokai uoliau nei įprastomis aplinkybėmis. Prabangiame name aptikta negyva turtuolė, jos mirtis, galimas daiktas, susijusi su iškrypusiais seksualiniais žaidimais, velionė turėjo išvaizdų, prašmatnų sutuoktinį.

Pirmiausia reikėjo sukurpti planą, kaip bendrauti su žiniasklaidos priemonėmis, nepamiršti atsargumo ir kaip visada pasistengti, kad įvykių nušvietimas ne kenktų, o padėtų. Rytojaus rytą teks surengti spaudos konferenciją, pirmąją iš būsimos jų serijos. Prieš tai pasiruošti bylos tyrimui, porą sykių trumpai aptarus reikalus su renkama komanda.

Vis dėlto, kad ir kaip pasinertų į darbus, jis turės rasti laisvo laiko ir nuskristi į Miuncheną. Privalės.

Būtinai.

Sąmonėje verpetu sukosi visa galybė minčių apie Sendę. *Sėdėjo alaus sodelyje.* Su meilužiu? Praradusi atmintį? O gal asmens tapatybė nustatyta neteisingai? Jeigu naujieną būtų pranešęs kas kitas, Greisas būtų į ją numojęs ranka. Tačiau Dikas Poupas, geras detektyvas, kruopštus žmogus, puikiai įsidėmėdavo veidus.

Likus porai minučių iki pusės septintos, Greisas drauge su Glenu Brensonu išniro iš liudininkų apklausos kambarių, virtuvėlėje iš smulkių prekių automato pasičiupo porą kavos puodelių ir koridoriumi nužygiavo iki kabineto Nr. 1, kurį jo tyrimo komandai paskyrė Tonis Keisas. Pakeliui praėjo pro didžiulę, raudonu veltiniu aptrauktą skelbimų lentą — po jos viršuje prisegtu pavadinimu OPERACIJA „LISABONA" kabojo azijietiškų veido bruožų vyro reta barzdele nuotrauka, o šią supo kitos fotografijos su uolėtu Byči Hed pajūriu ir stačiais skardžiais, kurių kiekvienas atskirai buvo pažymėtas raudonu apskritimu.

Kreidingas iškyšulys traukė akį stulbinamu savo grožiu, bet garsėjo kaip visoje Anglijoje populiariausia savižudžių vieta. Potencialius

šoklius masino uolos, per 570 pėdų iškilusios virš Anglų kanalo kranto. Sąrašas žmonių, kurie žengė, nėrė, nusirideno arba automobiliu nuvairavo nuo žolėto pakraščio ir išgyveno, buvo labai trumpas.

Nenustatytos tapatybės bėdžių rado negyvą gegužės mėnesį. Iš pradžių manyta, jog tai dar vienas savižudis, tačiau atlikus skrodimą paaiškėjo, kad vyriškiui kažkas ištiesė pagalbos ranką, nes gyvybę jis prarado kur kas anksčiau, nei nuskriejo nuo skardžio. Bylos nagrinėjimas tęsėsi ligi šiol, bet jai skirtos pajėgos sumažėdavo kaskart, kai tyrimas atvesdavo į eilinį aklagatvį.

Kiekvienam sunkiam nusikaltimui suteikdavo kodinį pavadinimą, kurį aklai išrinkdavo Sasekso kriminalinės policijos valdybos kompiuteris. Dažniausiai tie vardai su pačiu tyrimu neturėdavo nieko bendra, o bet kokias sąsajas nulemdavo atsitiktinumas, ir jų pasitaikydavo itin retai.

Kitaip negu likusiuose valdybos skyriuose — arba visoje grafystėje veikiančiose policijos įstaigose — ant rašomųjų kabineto Nr. 1 stalų nebuvo nieko asmeniško. Nei šeimos, nei futbolininkų nuotraukų, nei rungtynių tvarkaraščių, nei šmaikščių karikatūrų. Kiekviena interjero detalė, išskyrus baldus ir darbo kompiuterį, susijusi su atliekamu tyrimu. Užuot tarpusavyje laidę geraširdiškus juokelius, bendradarbiai visą dėmesį sutelkdavo į užduotis. Aplinkui tebuvo girdėti telefonų trelės, klavišų taukšėjimas, popieriaus lapų, išnyrančių iš lazerinių spausdintuvų, šiugždesys. Patalpa skendėjo susikaupimo tyloje.

Jis perėjo kambarį ir nužvelgė ten jau esančius komandos narius, apimtas dviprasmiškų jausmų. Išvydęs kai kuriuos pažįstamus veidus nuoširdžiai apsidžiaugė. Pavyzdžiui, detektyvę seržantę Belą Moj, simpatišką trisdešimt penkerių metų moterį rudais, chna dažytai plaukas, prieš save kaip paprastai pasidėjusią atidarytą šokoladinių „Maltesers" rutuliukų — savo silpnybės — dėžutę. Nikas Nikolas, trumpaplaukis išstypėlis trumparankoviais, ties kaklu prasegtais marškiniais atrodė nesveikai pablyškęs ir nusiplūkęs, kaip pusantro mėnesio kūdikį turintis tėvas. Indeksuotojos pareigas atliko jauna apkūni moteris ilgais, rudais plaukais, darbščioji, stropioji Siuzana Gredli. Jiems draugiją palaikė Normanas Potingas, senas vilkas, kurį derėjo akylai prižiūrėti.

Detektyvas seržantas Potingas buvo penkiasdešimt trejų metų. Retėjančiais, virš pliktelėjusio viršugalvio užšukuotais plaukais, gan

prakaulaus, iš pirmo žvilgsnio tąsoko veido, pamarginto susikryžiuojančiomis, nutrūkstančiomis kraujagyslėmis, atsikišusiomis lūpomis ir nuo tabako pageltusiais dantimis. Šiuo metu vilkėjo gelsvai rusvą lininį suglamžytą švarką bei geltonus nutrintus trumparankovius marškinius, ant kurių, regis, užsidrėbė didžiąją dalį pietų. Ir puikavosi sau neįprastu įdegiu — Greisui teko pripažinti, kad po saulės vonių jo išvaizda pagerėjo. Dėl siaubingų, politiškai nekorektiškų pažiūrų ir daugumos pareigūnių tvirtinimų, neva jo elgesys pernelyg užgaulus, Potingą svaidė po visą šalį, siųsdavo užpildyti spragų, kai vienam ar kitam padaliniui verkiant prireikdavo darbo jėgos.

Mažiausiai simpatijų Greisui kurstė detektyvas konsteblis Alfonsas Zaferonė. Arogantiškas, trečią dešimtmetį bebaigiąs paniurėlis dailiais lotynų amerikiečio bruožais ir geliu išteptais, sušiauštais plaukais, virš juodų marškinių užsimetęs elegantišką juodą švarką, pasirišęs kreminės spalvos kaklaraištį. Paskutinį sykį, kai jiedu dirbo kartu, Zaferonė įrodė esąs įžvalgus, tačiau DK elgsena kėlė rimtų problemų. Įtraukti jį į savo komandą Greisą paskatino tiek alternatyvų stoka, įprasta per atostogų metą, tiek noras pamokyti šmikį gerų manierų.

Paeiliui su kiekvienu sveikindamasis Greisas mąstė apie Ketę Bišop, kurią ryte rado negyvą jos namuose, esančiuose Daiko alėjoje. Prisiminė, kaip po pietų ji gulėjo ant skrodimo stalo. Juto tą moterį, tarytum į širdį būtų įsiskverbusi jos siela. Pečius užgulė įsipareigojimų našta. Šitą būrelį ir likusius komandos narius, kurie netrukus ateis į pasitarimų kambarį, prislėgs milžiniška atsakomybė.

Todėl mintis apie Sendę derėtų nustumti į atokią sąmonės kertelę ir artimiausiu metu jas užmiršti. Kažkaip.

Per kitas valandas ir dienas Greisas pažins Ketę Bišop taip gerai, kaip niekas kitas pasaulyje. Geriau už sutuoktinį, tėvus, brolius, seseris ir draugus. Jie turbūt manė *pažįstantys* Ketę, bet iš tiesų žinojo tik tiek, kiek ji apie save atskleisdavo. Kažką vis vien nuslėpdavo. Panašiai elgdavosi kiekvienas žmogus.

Rojui Greisui byla neišvengiamai taps asmeniško pobūdžio. Taip atsitikdavo visada.

Bet kol kas vyresnysis detektyvas nė nenutuokė, su *kokiomis* asmeninėmis jo gyvenimo smulkmenomis bus susijęs tyrimas.

27

Skunkas jautėsi kur kas stipresnis. Pasaulis ūmai nutvisko šviesesnėmis spalvomis. Dėl heroino poveikio kūną įsupo šilta migla, viskas atrodė nuostabu, po organizmą sruvo endorfinai. Štai toks turėtų būti gyvenimas; štai tokiu pojūčiu norėjosi mėgautis amžinai.

Šiek tiek anksčiau į namelį ant ratų užsuko Betanė, iš motinos šaldytuvo prigriebusi vištienos, bulvių garnyro ir karamelės kremo indelį; visi čia nakvoję subingalviai išsinešdino, ir jis padulkino mažulę „šuniuko“ poza, kaip jai patiko — taip barškintis, kai stambus merginos pasturgalis plekšėdavo jam į pilvą, mėgo ir Skunkas.

Dabar Betanė pajūryje vairavo nediduką motinos „Peugeot“, o jis, įsitaisęs keleivio sėdynėje ir atlošęs galva, pro akinius purpuriniais stiklais spiginosi į savo *kontorą*. Apžiūrinėjo visus stovinčius automobilius. Įvairiausias, kokias tik galima įsivaizduoti, vežėčias. Dulkėtas ir kepančias saulėje. Jų savininkai kaitinosi paplūdimiuose. Skunkas žvalgėsi konkrečios markės ir modelio, aprašyto drėgname, suglamžytame liniuoto popieriaus lapelyje, ant kelių padėtame *pirkinių sąraše*, į kurį nuolat dairėsi, nes jo atmintis buvo nė velnio neverta.

— Netrukus turėsiu keliauti namo, — prabilo Betanė. — Motinai reikės ratų. Ji išvažiuos lošti bridžo.

Šį vakarą pajūrio gatvėse rikiavosi kiekvienas suknistas, pasaulyje pagamintas automobilis. Kiekvienas suknistas modelis... išskyrus tą, kurio jis ieškojo. Naujos formos, mažai važinėjusio, mėlyno, sidabrinio arba juodo „Audi A4“ su nudengiamu stogu ir automatine pavarų dėže.

— Pirmyn į Širlės alėją, — liepė Skunkas.

Laikrodis prietaisų skydelyje rodė penkiolika minučių po šeštos.

— Klausyk, aš privalau grįžti prieš septynias. Atiduoti motinai automobilį. Jei pavėluosiu, ji mane pribaigs.

Akimirkai Skunkas ją apdovanojo vertinančiu žvilgsniu. Betanė turėjo juodus, trumpus plaukus ir stambias rankas. Iš po palaidų marškinėlių veržėsi krūtys, putlias rudas šlaunis menkai pridengė mėlynas džinsinis mini sijonėlis. Viena jo ranka, įsibrovusi po moteriškų kelnai-

čių gumele, jaukiai prigludo prie minkštos, drėgnos gaktos, pora pirštų įsiskverbė tarp lytinių lūpų.

— Suk dešinėn, — nurodė jis.

— Tu mane vėl sujaudinsi!

Skunkas įstūmė pirštus giliau.

Mergina aiktelėjo.

— Ką tu darai! Liaukis!

Jį taip pat apėmė geismas. Prie šviesoforo Betanė pasuko į dešinę, bet vos tiktai užnugaryje liko karalienės Viktorijos statula, Skunkas suriko:

— Stok!

— Ką?

— Ana ten! Ten! Ten! — jis stvėrė vairą priversdamas pežo užlėkti ant šaligatvio krašto, nepaisydamas stabdžių žviegimo ir griausmingo signalo pypsėjimo, sklindančio nuo automobilio, kuris riedėjo iš paskos.

Kai Betanė sustabdė pežo, Skunkas ištraukė laukan pirštus, paskui ir visą ranką.

— Apsišik stačias! Tikras puikumėlis! Iki!

Jis atlapojo dureles, išvirto iš salono ir nė sykio neatsigręždamas nudrožė šalin.

Kitapus kelio, prie šviesoforo, stovėjo žvilgantis tamsiai mėlynas „Audi A4" su atidengiamu stogu. Skunkas kišenėje sužvejojo šratinuką, ant popiergalio užsirašė numerius ir iš kišenės išgriebė mobilųjį.

— „GU 06 LGJ", — perskaitė susisiekęs su reikiamu žmogumi. — Pristatysi per valandą?

Jis taip apsidžiaugė, kad nepamatė, kaip Betanė pamojo ranka, ir pežo pajudėjo iš vietos, neišgirdo signalo cyptelėjimo.

Nuostabu, sau tarė mintyse. *O, taip!*

Skunkas nepastebėjo ir pilko, mažučio fordo, sustingusio kelkraštyje, per kelis šimtus jardų nutolusio jam už nugaros. Vieno iš penkių sekimo komandos automobilių, kurie važinėjo pavymui ištisą pusvalandį, nuo tada, kai jis pasitraukė iš savo namelio ant ratų.

28

Brajanas Bišopas, pritūpęs ant plačios lovos kraštelio, į rieškučias įrėmęs smakrą, akimis varstė viešbučio televizorių. Ant padėklo nuleistas arbatos puodelis seniai atvėso, pora sausainių gulėjo nepaliesti, įvynioti į celofaną. Jis išjungė kondicionierių, nes tas pūtė per šaltą orą, ir dabar, po švarku tebevilkėdamas golfo žaidėjo drabužius, gausiai prakaitavo.

Nors kambario langai buvo su dvigubo stiklo paketais, lauke girdėjosi sirenos kauksmas, tylus sunkvežimio pūkšėjimas, su protrūkiais nuskambantis automobilio signalizacijos *pypt-pypt-pypt*. Bet šiandieną, prakeiktam „Sky News" kanalui rodant jo būstą — *namus* — Bišopas jautėsi visiškai nutolęs nuo išorinio pasaulio. Tas atrodė keistas ir siurrealistinis. Tarytum jis būtų tapęs pašalietis savo gyvenime. Ir ne vien pašalietis. O parijas.

Tokie patys pojūčiai buvo užplūdę, kai teko neoficialiai skirtis su Zoja, paskui teisiškai nutraukti santuoką, kai Karlė su Maksu stojo motinos pusėn, nes jai pasisekė nuteikti vaikus prieš tėvą ir tie beveik dvejus metus atsisakė su juo bendrauti.

Netoli jo buveinės, priešais mėlyną ir baltą juostą su užrašu POLICIJA — NUSIKALTIMO VIETA — EITI DRAUDŽIAMA, mikrofonu mostagavo tipiškas žiniasklaidos atstovas tobulai sušukuotais plaukais ir lygutėliais dantimis.

— Skrodimą atliko po pietų. Šią istoriją pratęsime per septintos valandos žinias. Aš esu Deividas Viltširas iš „Sky News".

Brajanas skendėjo sąmyšio gelmėse.

Atgijo mobilusis. Neatpažinęs numerio jis leido telefonui čirkšti. Šiandieną dauguma skambučių buvo iš spaudos arba televizijos stočių, kurios, matyt, rado mobiliojo numerį jo kompanijos tinklalapyje. Įdomu tai, kad, be Sofijos, susisiekti bandė vos pora draugų, — bičiulis Glenas Mišonas ir Janas Stylas. Paskambino ir verslo partneris Saimonas Voltonas, kuris kalbėjo, sprendžiant iš balso, nuoširdžiai sunerimęs, teiravosi, ar galėtų kuo padėti, ragino iš galvos išmesti mintis apie darbą, nes, kol tik Brajanui reikės, jis viskuo pasirūpins.

Brajanas keletą sykių bendravo su žmonos tėvais, apsistojusiais Alikantėje, Ispanijoje, kur Ketės tėvas mėgino pradėti eilinį rizikingą — ir bemaž garantuotai pasmerktą — verslą. Į Angliją jiedu išskris ryte.

Gal skambtelėti advokatui, savęs paklausė Bišopas. Bet kokio velnio? Jis dėl nieko nekaltas. Tik nežinojo, ką daryti, todėl sėdėjo sustingęs, tarsi užhipnotizuotas, spitrijosi į ekraną, išsiblaškiusiu žvilgsniu nudelbdamas policijos automobilius, kurie užgrūdo įvažiavimo taką ir gatvę. Pro šalį nuolatiniu srautu šliaužė transporto priemonės, į nusikaltimo vietą smalsiai paspoksodavo kiekvienas vairuotojas ir keleivis. Jis turėjo kuo užsiimti. Reikėtų su kai kuo susisiekti, atsakyti į elektroninius laiškelius. Darbo buvo su kaupu, bet šiuo momentu Brajanas nepajėgė imtis jokios veiklos.

Nenustygdamas vietoje atsistojo, kelias sekundes pavaikščiojo po miegamąjį, galop numynė į švarų, blizgantį vonios kambarį, pažiūrėjo į rankšluosčius ir kilstelėjo klozeto sėdynę. Ketino nusišlapinti, bet nieko neišspaudė. Tuomet veidrodyje, kybančiame virš kriauklės, nužvelgė savo veidą. Staiga pastebėjo į eilę sudėtus tualeto reikmenis. Plastikinius, į marmurines statulėles panašius šampūno, minkštiklio, dušo želė ir losjono buteliukus. Lygiais tarpais atskyręs vienus nuo kitų nutarė, kad jie netinkamai sustatyti ant lentynos, ir visus pastūmė per kelis colius į dešinę, tačiau vienodus intervalus išsaugojo.

Tai šiek tiek pakėlė nuotaiką.

Dešimtą ryto jis jautėsi puikiai, mėgavosi pasakišku vasaros oru. Lošė vieną iš geriausių golfo partijų, žaidė vieną iš nuostabiausių dienų per visus metus. Dabar, vos po aštuonių su puse valandos, gyvenimas žlugo. Ketė negyva.

Brangioji, brangioji, brangioji Ketė.

Nors policija aiškiai manė, kad jis susijęs su žmonos mirtimi.

Jėzau.

Didžiąją dalį popietės teko prasėdėti kartu su dviem policininkėmis, pareigūnėmis iš Šeimos centro. Moterys elgėsi labai maloniai, stengėsi paremti, tačiau jų klausimų nukamuotas Brajanas norėjo atokvėpio.

O kur dar mieloji Sofija — ką reiškė jos kalbos? Ką, velniai grieb-

tų, mergina turėjo omenyje sakydama, kad naktį jie praleido drauge? Nieko panašaus neįvyko.

Brajanas, žinoma, jai puoselėjo prielankumą. Bet palaikyti meilės ryšius? Nė už ką. Romaną buvo užmezgusi Zoja, pirmoji žmona, kuri apgaudinėjo vyrą ištisus trejus metus. Kai pavyko atskleisti tiesą, širdį perliejo kone nepakeliamas skausmas. Pats nieku gyvu jo nekeltų kitam žmogui. Pastaruoju metu juto, kad santuoka su Kete braška, ir iš visų jėgų stengėsi — bent taip galvojo — sutvirtinti jų santykius.

Flirtuoti su Sofija, be abejo, patiko. Jos draugija džiugino. Po šimts, kai dvidešimties su viršum metų panelė dėl tavęs kraustosi iš proto, jos rodomas dėmesys negali neglostyti savimeilės. Tačiau jų santykiai nepasistūmėjo toliau pokalbių. Nors derėtų pripažinti, kad jis suteikė Sofijai per daug vilčių. Nė nesuprato, kodėl po konferencijos, skirtos mokestinėms nuolaidoms, kurias gaudavo investuojantieji į filmus, pasiūlė greta sėdėjusiai merginai kartu papietauti. Numojęs ranka į plazdenančias, apie pavojų įspėjančias vėliavėles. Vėliau jiedu matėsi dar keletą sykių. Per dieną apsikeisdavo dviem, trimis elektroninėmis žinutėmis — paskutiniuose jos laiškeliuose vis daugėjo dviprasmiškų užuominų. Keletą kartų, tais nenumaldomai retėjančiais atvejais, kai mylėdavosi su žmona, jis, atvirai sakant, pasvajodavo apie Sofiją.

Bet niekada su ja nemiegojo. Po velnių, netgi nebuvo bučiavęs į lūpas.

Ar tikrai?

Gal paprasčiausiai neatsiminė, ką daręs? Žmonių, neįstengiančių atkurti savo poelgių, *pasitaikydavo*. Stresas sukeldavo psichinių problemų, priversdavo smegenis keistai funkcionuoti. O pastaruoju metu slegiančią įtampą kurstė ir verslo, ir santuokos reikalai.

Jo kompanijai, „Tarptautinių tvarkaraščių sprendimams", įkurtai prieš devynerius metus, sekėsi puikiai — net per daug gerai. Kasryt į kontorą Brajanas atvykdavo anksčiau vien tam, kad peržvelgtų visas vakarykštes elektronines žinutes, kurių susikaupdavo iki poros šimtų, bet per dieną atplūsdavo naujas jų srautas. Dabar, kai filialai išsisklaidė po visą pasaulį — naujausi atvėrė duris Niujorke, Los Andžele, Tokijuje, Sidnėjuje, Dubajuje ir Kvala Lumpūre, — informacija kursuodavo dvidešimt keturias valandas per parą, visą savaitę. Etatinio personalo

skaičių, suprantama, teko padidinti, tačiau Brajanas niekada nemokėjo dalyti pavedimų. Taigi kuo toliau, tuo dažniau užsisėdėdavo biure, grįždavo namo, pratęsdavo darbus po vakarienės ir, dideliam Ketės nepasitenkinimui, plušėdavo net savaitgaliais.

Be to, jautė, kad jų ryšiai eižėja. Nors Ketė dalyvaudavo labdaringoje ir „Rotary" klubo veikloje, ji piktinosi, kad vis daugiau laiko praleidžia viena. Brajanas bandė paaiškinti, esą taip nesitęs amžinai — po kelerių metų jie išplukdys kompaniją į plačiuosius vandenis arba parduos ir taip praturtės, kad galės nebedirbti iki gyvenimo pabaigos. Bet ji priminė girdėjusi tokius patikinimus prieš dvejus metus. Ir prieš kitus dvejus metus.

Neseniai Ketė paskelbė, kad jis visada liks darboholiku, nes be savo verslo daugiau niekuo nesidomėjo. Brajanas užsikirsdamas paprieštaravo, jog domisi savo *mažuliu*, su meile restauruotu, 1962-aisiais gamintu „Jaguar". O žmona kandžiai atkirto nepamenanti, kada pastarąjį kartą jis buvo išvairavęs automobilį iš garažo. Atsiminti neįstengė ir pats Brajanas.

Kai nutrūko santykiai su Zoja, su užgriuvusiais pokyčiais vos pavyko susidoroti, todėl gydytojas pasiūlė porai savaičių atsigulti į psichiatrijos ligoninę. Jis atsisakė ir kažkaip ištvėrė sunkumus. Bet šiuo momentu, kaip ir anuomet, ramybę drumstė nemalonūs, migloti pojūčiai. Maža to, iš Ketės sklido tokie patys fluidai, kokie vilnijo nuo Zojos, prieš paaiškėjant tiesai apie jos romaną. Gal tiesiog įsisėlo jo vaizduotė?

Galbūt dabar protas veikė ne taip gerai kaip anksčiau?

29

Daiko alėjoje, 97-uoju numeriu pažymėtame name, Bišopų miegamąjį filmavo lėtai, su nežymiais pertrūkiais besisukanti kamera. Objektyvas trumpam stabtelėjo ties Kete Bišop, kuri tysojo nuoga, praskėstomis rankomis, prie medinių, gan dailių lovos stulpelių pririštais riešais. Ant kaklo buvo matyti gijos žymė, šalia lavono gulėjo dujokaukė.

— Kai kūną rado, dujokaukė dengė veidą, — pranešė Rojus Grei-

sas savo komandai, padidėjusiai iki dvidešimties narių, susispietusiai pasitarimų kambaryje ir stebinčiai NVT kameros įamžintą nusikaltimo vietą.

Patalpoje geriausiu atveju tilpdavo dvidešimt penki žmonės, sėdintys ant kietų, raudonų kėdžių aplink stačiakampį stalą, ir, iškilus būtinybei, dar trisdešimt stovinčių. Neskaitant kitų paskirčių, ją naudojo per spaudos konferencijas, kai policija informuodavo žiniasklaidą apie įvykdytą sunkų nusikaltimą. Štai kodėl prie tolimosios sienos stiebėsi išlenkta, dviejų mėlynos spalvos atspalvių, šešių pėdų aukščio ir dešimties pėdų ilgio lenta, iškilusi priešais vaizdo ekraną, akiplėšiškai demonstruojanti Sasekso policijos tinklalapio adresą, Kovos su nusikaltimais organizacijos raginimus ir telefono numerį. Jos fone pareigūnai kreipdavosi į spaudos ir televizijos atstovus.

— Rojau, kas nuėmė dujokaukę? — maloniu, bet atsakymo reikalaujančiu balsu paklausė detektyvė inspektorė Kima Merfi.

Vyresnysis detektyvas kartą dirbo su Merfi, kai vieno Braitone nuomojamo būsto savininką apkaltino prisidėjus prie žmogžudystės ir sėkmingai jį patraukė į teismą. Bendras darbas nuteikė maloniai, todėl Greisas paprašė valdžios paskirti ją į komandą kaip tyrimui vadovaujančio pareigūno pavaduotoją. Guvi, nepaprastai protinga, ketvirtą dešimtį įpusėjusi detektyvė inspektorė jam labai patiko. Merfi buvo ne vien sumani, bet ir itin simpatiška moteris gelsvais, pečius siekiančiais plaukais su vietomis šviesiau padažytomis sruogomis, plataus, atviro veido, kone nuolat puošė kerinti šypsena, slepianti — daugumos piktadarių nuostabai ir apmaudui — stulbinamai ryžtingą, jokių kvailiojimų nepripažįstantį, gatvėse užgrūdintą būdą. Nors turėjo aukštą laipsnį, sudarė padaužiškos mergiotės įspūdį. Šiandieną jį pabrėžė lininis smėlio spalvos, gan vyriško sportinio stiliaus švarkelis su petukais, balti trumparankoviai marškinėliai ir kelnės. Į darbovietę Merfi dažniausiai atburgzdavo nuosavu „Harley Davidson“ motociklu.

— Valytoja. Vienas Dievas žino, kiek kitų įrodymų ji sumindė.

Šį vakarą Greisas kovojo su savimi. Iš visų jėgų. Jam, kaip žmogžudystę tiriančios grupės vadovui, nestigo atsakomybės. Bet pastangas susitelkti blaškė mintys, vis nuklystančios į kitą vietą, kitą miestą, kitą tyrimą. *Sendė*. Jis tik dabar prisiminė užmišęs paskambinti Kleo ir per-

duoti, kada tikisi baigti darbą. Galbūt per pasitarimą pavyks vogčiomis jai išsiųsti SMS žinutę.

Dėl santykių su Kleo jį ūmai apėmė sąmyšis. O jeigu Sendė išties Miunchene? Kas bus, jei su ja susitiks?

Įvertinti visų niuansų tiesiog neįmanoma. Ypač dabar, sėdint darbo vietoje, nusikaltimų tyrimo kabinete Nr. 1, stebint aplinkinių veidus, kuriuose atsispindėjo lūkuriavimo išraiška. Jam tik pasivaideno ar iš komandos narių tikrai sulaukė keistų žvilgsnių?

Susiimk!

— Rugpjūčio 4-oji, penktadienis, šešios valandos trisdešimt minučių, — perskaitė Greisas iš savo užrašų.

Tvankus karštis jį privertė nusimesti švarką, atlaisvinti kaklaraiščio mazgą ir atsisegti dvi viršutines marškinių sagas.

— Čia pirmasis mūsų pasitarimas dėl operacijos „Chameleonas", — pratęsė vyresnysis detektyvas. — Nužudyta trisdešimt penkerių metų moteris, ponia Ketrina Margareta Bišop, dar žinoma kaip Ketė — tapatybė patvirtinta, — gyvenusi Rytų Sasekse, Houve, Daiko alėjos 97-ajame numeryje. Lavonas aptiktas pusę devintos ryto, tyrimas pradėtas tą pačią dieną. Dabar apibendrinsiu incidentą.

Per kelias minutes Greisas glaustai nupasakojo įvykius, kurie atvedė iki Ketės kūno atradimo. Kai prašneko apie dujokaukę, monologą nutraukė Normanas Potingas, ko ir buvo galima tikėtis:

— Rojau, gal jį kamavo chroniškas vidurių pūtimas? O dujokaukė uždėta, siekiant jai padaryti paslaugą? — Potingas plačiai nusišypsojęs apsidairė. Niekas nė nevyptelėjo.

Greisas mintyse sudejavo.

— Normanai, ačiū už nuomonę, bet mes turime daug ką aptarti. Galėtume apsieiti be juokų.

Detektyvas seržantas tebesižvalgė ir nevaržomai šiepėsi aplinkiniams; bejausmiai veidai jo nė kiek netrikdė.

— Beje, pasistenkite, kad žinios apie dujokaukę niekur nenutekėtų, — pridūrė Greisas. — Tylėkite kaip vandens į burną prisisėmę. Supratot?

Policija dažnai nuo visuomenės nuslėpdavo informaciją, susijusią su esminiais, nusikaltimo vietoje rastais įkalčiais. Taigi, jei kas paskam-

bins ir užsimins apie dujokaukę, tyrimo komanda bemat supras, kad bendrauja su žmogumi, kuris žino, apie ką kalba.

Greisas ėmė tikrinti, kaip kiekvienas atliko jam arba jai patikėtus darbus. Pirmiausia derėjo sudaryti Ketės Bišop genealogijos medį, iškapstyti visų jos pažįstamų pavardes ir biografijos faktus. Šitą užduotį vykdė Šeimos centro pareigūnai, kuriems, jo nurodymu, vadovavo Bela Moj.

— Kol kas labai daug duomenų nesurinkau, — tarė Bela ir paskaitė iš atspausdintų, priešais pasidėtų užrašų. — Ketrina Margareta Bišop, mergautine Denton pavarde, buvo vienturtė duktė. Tėvai iki šiol gyvena Braitone. Ketė ištekėjo už Brajano Bišopo prieš penkerius metus. Ji tuokėsi trečią kartą, jis — antrą. Vaikų neturėjo.

— Gal numanai kodėl? — pasiteiravo vyresnysis detektyvas.

— Ne. — Klausimas truputį nustebino Belą. — Bišopas turi porelę iš pirmosios santuokos.

Greisas bloknote brūkštelėjo pastabą.

— Aišku.

— Darbo dienomis ji paprastai niekur nevažiuodavo iš Braitono. Į Londoną užsukdavo tik kokiam vienam vakarui. Brajanas Bišopas Londone įsigijęs butą, kur gyvena nuo pirmadienio iki penktadienio.

— Nuosavame viešnamyje? — surizikavo tarstelėti Normanas Potingas.

Greisas nutylėjo. Jei atvirai, replika taikli. Apie itin artimus santykius neliudijo nei penkeri santuokos metai, per kuriuos nesusilaukė vaikų, nei iš esmės atskiri gyvenimai. Antra vertus, jis pats su Sende išgyveno devynerius metus, ir per tą laiką žmona nepagimdė nė vienos atžalos, tačiau taip atsitiko dėl konkrečių priežasčių. Sveikatos sutrikimų. Savo bloknotą vyresnysis detektyvas papildė dar viena pastabėle.

Alfonsui Zaferonei, kramtančiam gumą, nutaisiusiam kaip visada įžūlią išraišką, buvo liepta dirbti išvien su HOLMES sistemos specialistu, atkurti įvykių eigą, sudaryti įtariamųjų sąrašą, į kurį kol kas teįtrauktas vienas asmuo — jos vyras. Siekiant sužinoti, ar Brajanas Bišopas galėjo atvykti į namus maždaug tuo metu, kai buvo nužudyta Ketė, teks išsiaiškinti, ką tiksliai tuo metu jis veikė. Taip pat nustatyti, ar pastaruoju metu šioje ir kitose grafystėse buvo įvykdytos panašios

žmogžudystės. Bet kokie nusikaltimai, kuriuose figūravo dujokaukės. Zaferonė įrėmė nugarą į kėdės atlošą; stebėtinai platūs detektyvo konsteblio pečiai bylojo, kad jis neabejotinai kilnodavo sunkumus. Kaip ir kiti kambaryje susibūrę vyrai, Zaferonė sėdėjo be švarko. Ant juodų, elegantiškų marškinių rankovių žioravo akį rėžiantys segtukai su netikrais briliantais ir aukso spalvos raiščiai.

Normanas Potingas iš Greiso gavo nurodymus surasti Bišopų buveinės planą, iš oro fotografuotas nuosavybės bei apylinkių nuotraukas ir pasirūpinti, kad būtų kruopščiai ištirti visi keliai, kuriais žudikas galėjo patekti į namą. Negana to, vyresnysis detektyvas norėjo, kad Potingas, o paskui ekspertams vadovaujantis pareigūnas įvertintų nusikaltimo vietą ir pateiktų ataskaitas, kaip sekėsi popiet prasidėjusi kaimynų apklausa.

Detektyvas seržantas pranešė, jog Pažangių technologijų nusikaltimų skyrius jau tikrino porą iš namų paimtų kompiuterių. „British Telecom" ir mobiliųjų ryšių bendrovių, kuriomis naudojosi abu Bišopai, paprašė perduoti dvylikos mėnesių pokalbių išklotines.

— Jos automobilyje rastą telefoną patikrino žmonės iš Telekomunikacijų skyriaus — tarė Potingas. — Vakar ryte, dešimt minučių po vienuolikos, gauta viena žinutė. Šnekėjo vyriškas balsas. — Detektyvas seržantas nukreipė akis į savo bloknotą. — Jis pasakė: „Iki pasimatymo."

— Tik tiek? — paklausė Greisas.

— Jie mėgino paskambinti tuo numeriu, bet niekas neatsiliepė.

— Privalome sužinoti, kam jis priklauso.

— Aš bandžiau iškamantinėti telefonų kompaniją, bet informaciją man suteiks tik tada, kai pirmadienį pradės dirbti biurai.

Pradėti žmogžudystės tyrimą blogiausia penktadieniais, šeštadieniais ir sekmadieniais, pagalvojo Greisas. Savaitgaliais neveikdavo nei laboratorijos, nei administracijos skyriai. Tuo momentu, kai tau skubiai reikėdavo duomenų, laukdamas galėjai prarasti dvi tris gyvybiškai svarbias dienas.

— Pristatyk juostelę su žinute. Pažiūrėsim, ar Brajanas Bišopas atpažins balsą. Galbūt tas priklauso jam.

— Ne, aš jau tikrinau, — atsakė Potingas. — Buvau susitikęs su sodininku, kuriam leidau pasiklausyti įrašo.

— Jis yra tarp įtariamųjų?

— Na, žmogeliui maždaug aštuoniasdešimt, ir jis neatrodo labai tvirto sudėjimo. Sakyčiau, atsidurtų kažkur sąrašo apačioje

Šįkart visi šyptelėjo.

— Pagal mano apskaičiavimus jis pakliūtų į apačią sąrašo, kurį sudaro vos du įtariamieji, — atšovė Greisas.

Nutilęs vyresnysis detektyvas atsigėrė kavos ir nurijo kelis vandens gurkšnius.

— Ką gi, turėsime pasitelkti atitinkamus išteklius. Kol kas padaliniuose sąlyginai ramu. Noriu, kad kiekvienas pamąstytų, kokia pagalba reikalinga mūsų žmonėms. Stokodama kitų reikšmingų naujienų, spauda į mus nukreips visą dėmesį. Todėl privalome pasirodyti šauniai ir nedelsdami pateikti rezultatus. Surenkime žiniasklaidai įtikinamą spektaklį. — Greisas žinojo ne vien siekiąs patenkinti visuomenės susidomėjimą, tačiau apie savo interesus neprasitarė. Eilinį sykį teks demonstruoti patikimumą gaižiajai šefei, policijos viršininko pavaduotojai Alisonai Vosper, kuriai knietėjo, kad jis vėl susimautų.

Artimiausiu metu naujas *auksinis berniukas*, kurį Vosper prisiviliojo iš Londono policijos ir paaukštino iki Greiso rango, pataikūniškasis vyresnysis detektyvas Kasianas Pijus, išsilaižys žaizdas po automobilio avarijos ir įsikurs Sasekso kriminalinės policijos valdyboje. Tylomis stengsis praryti Rojų Greisą pietums ir nutrenkti į kokį užkampį.

Jis pajuto, kad komandos nariai susitelkė šiek tiek rimčiau tik tuomet, kai pokalbis nukrypo į ekspertizės specialistų ataskaitas. Numojęs ranka į terminais ir techninėmis smulkmenomis užpildytus puslapius, kuriuos prirašė Nadiuška De Sanča, Greisas perėjo prie reikalo esmės.

— Ketę Bišop pasmaugė plona virve arba laidu. Kaklo audiniai išsiųsti į laboratoriją — išsamesnė analizė galbūt patikslins žudymo įrankį. — Vėl užsivertė kavos puodelį ir pratęsė: — Nemažas spermos kiekis, aptiktas vaginoje, rodo, kad prieš mirtį ji turėjo lytinių santykių.

— Mirtinai užsikrušo, — sumurmėjo Normanas Potingas.

Į jį atsigręžė Bela Moj.

— Koks tu šlykštus!

Greisas įtūžo.

— Normanai, užteks kvailioti. Po pasitarimo šnektelėsime akis į akį. Nė vienas iš mūsų nenusiteikęs klausytis vulgarių tavo juokelių. Supratai?

Potingas nudūrė akis lyg sugėdintas moksleivis.

— Aš nenorėjau nieko įžeisti.

Rūsčiai į ji dėbsodamas, vyresnysis detektyvas kalbėjo toliau:

— Sėklą taip pat nusiuntėme į laboratoriją, kur ją nuodugniai ištirs.

— Kada mums praneš rezultatus? — paklausė Nikas Nikolas.

— Ne anksčiau kaip pirmadienį.

— Reikės paimti tepinėlį iš Brajano Bišopo, — įsiterpė Zaferonė.

— Gavome jį popiet, — atsakė Greisas patenkintas, kad šį kartą aplenkė detektyvą konsteblį. Prašydamas patvirtinti, kad neklysta, įbedė žvilgsnį į Gleną Brensoną. Tas niūriai sulinksėjo, ir Greisui nelauktai nudiegė širdį. Gal nevertėjo taip anksti ištempti jo į darbą? Čia sėdėti ne itin malonu, kai kankiniesi dėl pašlijusių šeimyninių santykių, kai esi ne pačios geriausios fizinės savijautos ir tave kamuoja ligi šiol neišsivadėjusios pagirios. Bet dabar per vėlu ką nors keisti.

Potingas iškėlė ranką.

— Hmm, Rojau... kalbant apie spermą... ar galime manyti, kad aukos mirtis susijusi su sekso faktoriumi... kad ją išprievartavo?

— Normanai, — griežtai atsiliepė jis, — prielaidos yra visų sumautų klaidų versmė. Aišku? — Greisas gurkštelėjo vandens. — Dvi Šeimos centro pareigūnes, konsteblę Lindą Baklėj ir konsteblę Megę Kembel, paskyrėme...

Jį nutraukė užgriaudėjęs Niko Nikolo mobilusis. Jaunasis detektyvas nutaisė atsiprašančią veido išraišką, pakilo nuo kėdės, susirietė beveik dvilinkas, tarytum sumažėjęs jo ūgis kaip nors galėtų pritildyti telefoną, ir per porą žingsnių atšlijo nuo stalo.

— Detektyvas konsteblis Nikolas, — atsiliepė į skambutį.

Pasinaudojęs pertraukėle Zaferonė įdėmiai nužvelgė Potingo veidą.

— Normanai, keliavai po svečias šalis?

— Po Tailandą. — Potingas nusišypsojo moterims lyg įsitikinęs, kad toks egzotiškas klajūnas joms padarys įspūdį.

— Neblogai įdegei.

— Aš ten ne vien deginausi. — Detektyvo seržanto veidas švytėte švytėjo. Jis kilstelėjo ranką ir parodė pirštą, ant kurio žiburiavo auksinis vestuvių žiedas.

— Kad aš prasmegčiau, — išsižiojo Zaferonė. — *Susituokei?*

Bela įsimetė į burną perpus ištirpusį šokoladinį „Malteser" rutuliuką. Jos balsas Greisui labai patiko — bendravimo manieros buvo malonios, bet tiesmukos. Kartais dingodavosi, kad toji moteris, pasislėpusi po plaukų kupeta, skrajoja kitame pasaulyje, tačiau įžvalgumo jai netrūko. Pro Belos akis niekas neprasprūsdavo.

— Jau ketvirtoji žmona?

— Teisingai. — Potingas vis dar džiugiai šiepėsi, tarsi didžiuodamasis savo pergale.

— Nė nemaniau, jog dar kartą vesi, Normanai, — tarė Greisas.

— Rojau, juk žinai, kaip sakoma. Moteris turi išimtinę teisę keisti vyro nusistatymus.

Vypsnis, kuriuo jį apdovanojo Bela, spinduliavo ne tiek pašaipą, kiek užuojautą, lyg bendradarbis būtų buvęs įdomus, bet groteskiškas padarėlis iš zoologijos sodo.

— Ir kur su ja susipažinai? — pasiteiravo Zaferonė. — Bare? Klube? Masažo kabinete?

Potingas netikėtai susidrovėjo.

— Tiesą sakant, per pažinčių tarnybą.

Vieną sekundės dalelę Greisas pamatė, kaip jo veide šmėkštelėjo — kas nutikdavo itin retai — užuomina į nuolankumą. Liūdesį. Vienatvę.

— Tvarka, — prabilo Nikas Nikolas, vėl atsisėsdamas prie stalo ir įsimesdamas telefoną į kišenę. — Sulaukėme įdomių naujienų. — Priešais save pasidėjo bloknotą.

Visi įsistebeilijo į detektyvą konsteblį.

— Getviko oro uostas veikia sustiprinto saugumo režimu. Ant tiltų, esančių jo prieigose, abipus M23 greitkelio, sumontuoti ANAS aparatai. Vakar, likus trylikai minučių iki vidurnakčio, jie užfiksavo „Bentley Continental", registruotą Brajano Bišopo pavarde. Automobilis riedėjo į pietus, Braitono pusėn. Į šiaurines juostas nukreiptas greičio matuoklis neveikė dėl techninių gedimų, todėl jis nenufotografavo, kaip Bišopas parlėkė atgal į Londoną — jei tik išvis ten grįžo.

Siekdamos nustatyti, kokios transporto priemonės įvažiuodavo į stebimą sektorių, policijos pajėgos ir apsaugos tarnybos vis dažniau naudodavosi ANAS, automatine numerių atpažinimo sistema.

Glenas Brensonas pažiūrėjo į vyresnįjį detektyvą.

— Rojau, rodos, jis neišlaikė „mirksnių“ patikrinimo. Priskiedė mums pasakėlių. Sakė, kad tuo metu buvo Londone ir miegojo savo lovoje.

Bet žinios Greiso nė kiek neprislėgė. Jo nuotaika ūmai pagerėjo. Jeigu, tarkim, dar šį vakarą pavyks prakalbinti Brajaną Bišopą, ir tas prisipažins įvykdęs nusikaltimą, bylos nagrinėjimas užsibaigs vos prasidėjęs. Ir jis galėtų, pavyzdžiui, rytoj išskristi į Miuncheną. Egzistavo dar viena alternatyva — trumpam savo vietą perleisti Kimai Merfi, bet Greisas dirbdavo kitaip. Jam patikdavo stačia galva nerti į tyrimą, viskam vadovauti, žinoti kiekvieną smulkmeną. Klaidų pasitaikydavo, kai plušėdavai išvien su žmogumi, kuris tau beveik prilygdavo savo rangu. Tokiais atvejais atsivėrusiose spragose lengvai prasmegdavo svarbūs dalykai.

— Pašnekėkime su Šeimos centro pareigūnėmis, — pasiūlė vyresnysis detektyvas. — Gal sugebėsime gauti daugiau informacijos apie jo automobilį. Ir atgaivinti Bišopo atmintį.

30

Penkiolika minučių po septynių iš Sasekso pakrantės galiausiai ėmė trauktis saulė. Laiko Milijardierius sėdėjo prie staliuko sausakimšoje lauko kavinėje, sriūbčiojo trečią becukrės kokakolos skardinę ir protarpiais stikliniame indelyje pagrandydavo ledų su pekano riešutais likučius. Žarstė savo laiko dolerius, laiko svarus, laiko eurus. Kodėl gi jų nepašvaisčius — juk į kapą visų nenusineši.

Pakėlęs dešiniąją ranką, jis kelias sekundes žįsčiojo plaštaką. Peršulys niekur nedingo, o raudonos mažutės žymės, supančios blyškią, į nikotino dėmelę panašią mėlynę, rodės, nusidažė melsvai pilkšvu atspalviu.

Netoliese plieninius būgnus mušė muzikantų grupė. Kompozicija vadinosi „Sala saulėkaitoje“.

Kártą jis ketino nukeliauti į saulės nutviekstą salą. Bet, pasiruošus išvykai, *kai kas* nutiko. Iš aukštybių ant jo nusičiurškė visuomenė. Tai yra ne pati visuomenė, ne, ne, ne.

Tik vienas iš jos atstovų.

Oras atsidavė druska. Kvepėjo lynais, rūdimis, laivų laku ir silpnu, bet aiškiai užuodžiamu, kas porą minučių atvilnijančiu šlapimo dvoku. Netrukus po saulėlydžio patekės mėnulis. Žmonės myždavo ir ant jo.

Dvelktelėjus brizui, lyg merdėjantis drugelis suplazdėjo jau apmokėtas, pelenine prislėgtas kvitas. Kaip visada jis buvo pasirengęs kitam žingsniui. Nors šio nuspėti niekada neįstengdavo. Priešingai nei saulės judėjimo.

Paspėliojęs, kur nuslinko geltonas idiotiškų, kunkuliuojančių dujų diskas, jis pabandė mintyse apžvelgti kelias laiko zonas. Nūnai už trylikos su puse tūkstančių mylių tamsiai raudonas rutulys pamažu šliauš aukštyn link Sidnėjaus horizonto. Rio de Žaneire saulė tebeplieks visu pajėgumu, įkopusi į popietės dausas. Kad ir kur būtų, pati nenumanė, kokia galybe pasižymėjo. Ir kiek jėgų suteikdavo Žemės gyventojams. O jis puikiai žinojo savyje turįs galią.

Galią spręsti, kam gyventi ir kam mirti.

Požiūris. Viskas susiję su požiūriu. Kas vienam esti tamsu, kitam būna šviesu. Ir kodėl tiek daug žmonių šito nesuvokė?

O kaip toji kvėša, sėdinti paplūdimyje, vos už kelių jardų, nukreipusi žvilgsnį virš kūnų, kurie brinksojo pajūryje, žiopsanti į plokščią, raibuliuojančią vandenyno masę? Į burlentes ir suglebusias pramoginių laivelių bures? Į tolimas pilkas tanklaivių dėmes ir konteinervežius, sustingusius virš horizonto linijos nelyginant ant lentynos padėti žaisliukai? Į mulkius, besipliuškenančius apšnerkštoje išvietėje, kurią jie įsivaizdavo esant tyru, švariu jūros vandeniu?

Ar Sofija Harington nutuokė, kad visa tai regi paskutinį kartą?

Kad jai nebelemta į šnerves įtraukti dervuotų lynų, laivų dažų ir nepažįstamųjų šlapimo tvaiko?

Suknistas paplūdimys virto mėsgalių kloaka. Beveik nuogi kūnai puikavosi menkai juos pridengiančiais apdarais. Baltais, raudonais, rudais, juodais. Kai kurios moterys, sušiktos kekšės, nė nesiteikė užsirišti liemenėlių. Akiratyje kaip tik krypavo viena tokia kalė rausvai gelsvais,

sutaršytais, pečius siekiančiais plaukais, iki bambos nutįsusiais papais, ligi dubens nudribusiu pilvu, rankoje gniaužianti tamsaus arba šviesaus alaus butelį, — žiūrint iš taip toli, sunku pasakyti, ką tiksliai ji gėrė, — riebiu paskuigaliu, besiveržiančiu iš po žalsvai melsvų, nailoninių kelnaičių juostelių, celiulitinėmis, grublėtomis šlaunimis. Įdomu, kaip ji atrodytų su dujokauke — tuo metu, kai jis veidu įsikniaubtų į išdrikusius, imbiero spalvos gaktiplaukius? Koks kvapas sklistų iš tarpkojo? Austrių?

Jo akys vėl pakrypo į pusgalvę, jau dvi valandas kiurksančią paplūdimyje. Atsistojusi, rankose laikydama apavą, sulig kiekvienu žingsniu krūptelėdama, ji pėdino per akmenėlius. Kodėl neįsispyrė į batus? Negi išties buvo *tokia* buka?

Šį klausimą pateiks vėliau, kai su paikše susitiks jos miegamajame ir merginos veidą užspaus dujokauke, iš po kurios viso labo sklis duslus vapėjimas.

Antra vertus, koks skirtumas, ką ji atsakys.

Jam terūpėjo tai, ką dvylikos metų brūkštelėjo tuščiame pastabų skyriuje, moksleiviškos „Letts" užrašų knygos pabaigoje. Išsaugojo ją nuo vaikystės kartu su keliais kitais dalykais. Laikė metalinėje dėžutėje, kurioje slėpdavo smulkmenas, žadinančias malonius prisiminimus. O pačią dėžę užrakino greta įrengtame, prieš mėnesį išsinuomotame garaže. Dar būdamas mažyliu suprato, kaip svarbu šiame pasaulyje turėti nuosavą, tegul ir labai ankštą nišą. Kur gali sudėti savo daiktus. Ir netrukdomas pamąstyti.

Būtent asmeninėje erdvėje jam, dvylikamečiui, į galvą dingtelėjo mintis, vėliau persikėlusi į užrašų knygą.

Jei tau maga ką nors rimtai įskaudinti, nebandyk jų žudyti, nes aukos kankinsis trumpai. Kur kas geriau pribaigti tuos, kuriuos jie myli. Tuomet kančia tęsis amžinai.

Jis kartojo žodžius it mantrą sekdamas paskui Sofiją Harington, nutolęs kaip įprastai saugiu atstumu. Sustojusi ji apsiavė ir nulingavo pasivaikščiojimo taku — pro parduotuves, įsikūrusias Braitono pajūryje, po raudono mūro Skliautais, vietinių menininkų galeriją, jūros gėrybių restoraną, plieninius būgnus mušančią grupę, Antrojo pasaulinio karo laikų miną, išplautą į krantą, dabar užkeltą ant cokolio, krautuvėlę, prekiaujančią panamomis, kibiriukais, kastuvėliais ir vėjo malūnėliais.

Neatsilikdamas jis skverbėsi tarp galybės nerūpestingų, įdegusių poilsiautojų, nuožulniu taku užkilo iki judraus Karalių kelio, ties kuriuo Sofija pasuko kairėn ir nukulniavo vakarų kryptimi, pro „Karališkojo Albiono“ ir „Senojo laivo“ viešbučius, „Odeono“ kino teatrą, „Thistle“, „Grand“ ir „Metropolio“ viešbučius.

Su kiekviena minute stiprėjo jį apėmęs geismas.

Vėjelis patimpčiojo gaubšlės šonus ir bemaž ją atsmaukė. Sunerimęs jis energingai užsitraukė virš kaktos gobtuvą ir kišenėje sužvejojo mobilųjį. Reikėjo paskambinti svarbiu reikalu.

Prieš surinkdamas numerį luktelėjo, kol pro šalį pralėks kaukiantis policijos automobilis. Kaip ir anksčiau, sekė paskui Sofiją, atitolęs per penkiasdešimt jardų. Kaip ji parsigaus į namus — pėsčiomis, autobusu ar taksi? Tiesą sakant, kam tai rūpi. Jis turėjo raktą.

Ir tiek laiko, kiek šio buvo pasauly.

Staiga suvokus, kad plastikinis maišelis su dujokauke liko kavinėje, širdį pervėrė panikos dūris.

31

Linda Baklėj parodė nuovokumą, įsitaisydama odiniame fotelyje, stovinčiame erdviame, dailiame, jaukiame „Vyno“ viešbučio vestibiulyje, dingtelėjo Greisui, kai jiedu su Glenu Brensonu įžengė į pastatą. Ji sėdėjo ganėtinai arti registratūros, todėl nesunkiai išgirstų, jei kas teirautųsi Brajano Bišopo, ir puikiai matė vidun įeinančius ir laukan neriančius žmones.

Šeimos centro pareigūnė nenoriai nuleido knygą, „Plimsolo sensaciją“, Nikoletės Džouns parašytą istoriją apie vaterlinijos išradimą, kurios jai dalimis teko klausytis per radiją, ir atsistojo.

— Labas, Linda, — pasisveikino Greisas. — Gera knyga?

— Fantastiška! Stivenas, mano vyras, dirbo prekybos laivyne, todėl šiek tiek išmanau apie laivus.

— Ar mūsų svečias savo kambaryje?

— Taip. Mudu bendravome prieš pusvalandį. Tik norėjau patik-

rinti, kaip jam sekasi. Megė išėjo kažkam paskambinti. Leidome Bišopui atsipūsti — jis išgyveno audringą popietę, ypač morge, kur turėjo patvirtinti žmonos tapatybę.

Greisas nužvelgė žmonių pilną fojė. Tolimojoje patalpos dalyje, prie nerūdijančio plieno stalo stiebėsi kėdutės, ir jos visos buvo užimtos. Grupė vyrų su smokingais ir moterys vakarinėmis suknelėmis spietėsi į būrį, tarytum susiruošę keliauti į pokylį. Jokių žurnalistų jis nepastebėjo.

— Laikraštininkai dar neatsibeldė?

— Kol kas ne. Užregistravau jį kita pavarde — kaip poną Stiveną Brauną.

Greisas nusišypsojo.

— Šaunuolė.

— Mes laimėsime šiek tiek laiko, gal net visą dieną, bet jie netruks čia sulėkti.

Jei pasiseks, iki tol Brajanas Bišopas jau sėdės areštinėje, tarė sau vyresnysis detektyvas.

Jis pajudėjo laiptų pusėn, bet po kelių sekundžių sustingo. Brensonas svajingu žvilgsniu varstė keturias labai simpatiškas, iš paauglystės amžiaus veik išaugusias merginas, kurios sėdėjo ant plačios odinės sofos ir gurkšnojo kokteilius. Greisas rankos mostu pakvietė kolegą. Glenas, kurio veide atsispindėjo mąsli išraiška, prisiartino prie draugo.

— Aš tik galvojau... — išsižiojo detektyvas seržantas.

— Apie ilgas kojas?

— Ilgas kojas?

Iš sutrikusios jo veido išraiškos Rojui paaiškėjo, kad bičiulis į merginas nesidairė; į keturias gražuoles nė neatkreipė dėmesio. Tiesiog spoksojo į tolumą. Jis globėjiškai apkabino Brensono juosmenį, liauną, dėl sunkumų kilnojimo kietą kaip uola, labiau primenantį į švarką įsuptą jauno, tvirto medžio kamieną nei žmogaus liemenį.

— Nesijaudink, tau viskas bus gerai, — patikino.

— Žinai, jaučiuosi lyg patekęs į kito žmogaus gyvenimą... supranti, apie ką kalbu? — tarė Brensonas, jiems kopiant pirmuoju laiptatakiu. — Tarsi būčiau pasitraukęs iš savojo ir per klaidą atsidūręs svetimame.

Bišopą įkurdino trečiame aukšte. Greisas pabeldė į duris. Jokios reakcijos nesulaukė. Pastukseno garsiau. Tuomet, palikęs Brensoną ko-

ridoriuje, nusileido į vestibiulį ir grįžo su budinčiu administratoriumi, dabitiškai apsirengusiu, trisdešimties su viršum metų vyriškiu, kuris atrakino apartamentus atsarginiu raktu.

Patalpa pasirodė besanti tuščia. Įkaitusi, tvanki ir tuščia. Greisas su Brensonu, neatsiliekančiu nė per žingsnį, perėjo kambarį ir atlapojo tualeto duris. Jei ne pakelta klozeto sėdynė, vyresnysis detektyvas tikrai būtų nusprendęs, kad juo niekas nesinaudojo.

— Tai mums reikalingas kambarys? — pasitikslino Greisas.

— Taip, sere, pono Stiveno Brauno, — atsakė budintis administratorius.

Vienintelai įrodymai, liudijantys, jog per pastarąsias kelias valandas čia kažkas lankėsi, buvo gilus, šalia kojūgalio purpurinę lovatiesę sudarkęs įdubimas, taip pat sidabrinis, viduryje lovos kėpsantis padėklas su atšalusiu arbatos puodeliu, arbatinuku, pieno ąsotėliu ir neprapleštu dviejų sausainių pakeliu.

32

Žingsniuodama plačiu, praeiviais užkimštu Karalių kelio šaligatviu, Sofija stengėsi atsiminti, kokių vakarienei tinkančių produktų turėjo šaldytuve arba šaldymo kameroje. Ir kokias skardines atrastų maisto spintelėje. Nors valgyti nenorėjo, žinojo privalanti ko nors užkąsti. Pro šalį pedalus numynė dviratininkas, užsimaukšlinęs šalmą ir apsirengęs sportiniu aptemptu kostiumu. Pavymui, bildėdami ant riedlenčių, pralėkė du jaunuoliai.

Kadaise viename romane ji perskaitė frazę, kuri įstrigo galvoje: *Nelaimės atsitinka nuostabiomis dienomis.*

Rugsėjo 11-oji, pavyzdžiui, išaušo graži. Be visų kitų dalykų, nufilmuoti vaizdai padarė įspūdį ir katastrofiška lėktuvų akistata su dangoraižiais nebūtų sukėlusi tokios stiprios emocinės reakcijos, jeigu dangus būtų buvęs aptrauktas pilkais lietaus debesimis. Kažkodėl atrodė, kad prakeiktos nelaimės turėtų užgriūti apniukusiomis dienomis.

Šiandieną ją užklupo ne viena, o dvi ar net trys mėšlinos negan-

dos. Iš pradžių žinia apie Brajano žmonos mirtį, paskui atšiaurumas, pasigirdęs jo balse, kai ji telefonu bandė paguosti mylimąjį. Ir dar paaiškėjo, kad žlugo savaitgalio planai.

Sofija sustojo, prasmuko pro spragą šezlongų virtinėje ir įrėmė alkūnes į metalinius turkio spalvos turėklus, iškilusius virš paplūdimio. Tiesiai po kojomis, žvirgždėtoje žaidimų aikštelėje, — kitados čia tyvuliavo tvenkinys, kuriame poilsiautojai irstydavosi valtelėmis, — ryškiaspalvius kamuoliukus svaidė vaikai. Už kelių jardų plepėjo jų gimdytojai, budriai dirsčiojantys į atžalas. Jai taip pat magėjo tapti motina, stebėti savo mažylius, dūkstančius su draugais. Sofija manė būsianti gera mama. Pačios tėvai visada gražiai su ja elgdavosi.

Jiedu buvo malonūs, padorūs žmonės, po trisdešimties santuokos metų tebemylėjo vienas kitą, vaikščiodami kartu ligi šiol laikydavosi už rankų. Užsiėmė smulkiu verslu: iš Prancūzijos ir Kinijos importuodavo nėriniuotas rankų darbo servetėles, rankšluostukus, staltieses, o prekes parduodavo amatų mugėse. Gyveno Safolke, netoli Oksfordo, ir darbavosi neišvykdami iš kotedžo, stovinčio nuosavame žemės sklypelyje, sandėliu pavertę daržinę. Rytoj Sofija galėtų sėsti į traukinį ir su jais pasimatyti. Tėvai džiaugdavosi, kai dukra atvykdavo pasisvečiuoti, bet ji abejojo, ar norėtų taip praleisti savaitgalį.

Šiuo momentu nė nenutuokė, ko norinti. Keista, bet nuo tada, kai susipažino su Brajanu, pirmą kartą buvo tikra, kad bendravo su kitu žmogumi. Atsisakydamas pasimatyti jis priėmė teisingą sprendimą. O Sofija nė už ką neketino tūnoti užkulisiuose lūkuriuodama, kol įvyks laidotuvės ir baigsis gedėti skirtas laikotarpis. Taip, ji puoselėjo Brajanui šiltus jausmus. Netgi karštus. Tiksliau sakant, jį *dievino*. Mylimasis ją jaudino — širdį, suprantama, glostė mintis, kad dėl jos galvą pametė vyresnis, be galo žavus, pasiturintis žmogus, tačiau jis, maža to, buvo nepakartojamas meilužis, tik gal šiek tiek linkęs į iškrypimus. Geriausias iš visų turėtų, nors reikėtų pripažinti, kad jų skaičius nedidelis.

Bet kodėl Brajanas tvirtino pas ją nenakvojęs? Baiminosi, kad mobiliajame kas nors slapta įtaisė „blakę"? Neigti skatino sielvartas? Bėgant metams, ji jautė vis aiškiau įsisąmoninanti, kad vyrai retsykiais elgiasi kaip labai keisti padarai. Gal net visada.

Sofija nukreipė akis už žaidimų aikštelės. Paplūdimį užtvindė po-

relės. Įsimylėjėliai, kurie bučiavosi, glaustėsi vienas prie kito, vaikštinėjo susikibę už parankių, kvatojo, ilsėjosi ir nekantriai laukė savaitgalio. Jūroje tebeplaukiojo apsčiai laivelių. Dar tik pusė aštuonių — sutems negreitai. Prieš atsėlinant rudeniškai, o vėliau ir žiemiškai tamsai, vakarai išliks šviesūs kelias artimiausias savaites.

Staiga, be jokios akivaizdžios priežasties, kūną nukratė drebulys.

Ji nuėjo toliau, pro Vakarinio jūros tilto griuvėsius. Šiuos ilgokai laikė akį rėžiančia bjaurastimi, bet dabar toji struktūra ėmė patikti. Iš išorės nebepriminė sukežusios konstrukcijos. Veikiau panėšėjo į monstro, išnirusio iš gelmių, šonkaulius. Žmones apims šokas, kai vieną dieną priešais Braitoną visą jūrą okupuos tos esybės, dingtelėjo jai.

Keista, kokios mintys kartais ateidavo į galvą. Gal todėl, kad prisiskaitė per daug siaubo filmų scenarijų. Galbūt už blogą elgesį ją baudė sąžinė. Miegoti su vedusiu vyru? Siaubingai nedora.

Kai Sofija išsipasakojo geriausiai draugei Holei, toji iš pradžių džiūgavo. It sąmokslininkė. Su pasitenkinimu išklausė įspūdingiausios kada nors girdėtos paslapties. Bet vėliau Holė — praktiškas asmuo, mėgstantis viską apmąstyti — išvardijo tokių santykių minusus.

Kažkuriuo metu, jau nusipirkusi kelis ekologiškus pomidorus, prinokusį avokadą ir indelį su krevečių salotomis, bet dar nepasiekusi laukujų savo būsto durų ji tvirtai apsisprendė, kad nutrauks ryšius su Brajanu Bišopu.

Tik būtina sulaukti tinkamesnio momento. Sofija netikėtai prisiminė ryte atsiųstą žinutę, kurioje Holė kvietė į rytojaus vakarėlį. Štai kuo derėtų užsiimti. Dalyvauti pobūvyje ir pasilinksminti su bendraamžiais.

Ji gyveno ketvirtame gan nustekento, karalienės Viktorijos laikais statyto, su kitais pastatais sujungto namo aukšte, į šiaurę nuo judraus, parduotuvių pilno Bažnyčios kelio. Spyna taip klibėjo paradinėse duryse, kad užtektų jas stipriau stumtelėti, ir iš medienos išlėktų varžteliai. Nuomojamo buto savininkas, smulkutis, draugiško būdo iranietis, vis žadėjo užraktą sutvarkyti — lygiai taip pat, kaip nuolat tikino sutaisysiąs varvantį klozeto bakelį, bet savo žodžio iki šiol netesėjo.

Kitapus slenksčio ją pasitiko drėgnų kilimų dvokulys, vos užuodžiamas išsineštinių kiniškų patiekalų aromatas ir stipraus žolytės

kvapo dvelktelėjimas. Iš už durų, vedančių į pirmo aukšto butą, sklido pašėlęs bosinių ritmų dundėjimas. Paštas, kurio nuo pat ryto niekas nelietė, gulėjo išsibarstęs ant susidėvėjusio koridoriaus kilimėlio. Sofija priklupo ir jį peržiūrėjo. Įprasti, niekam neįdomūs picų valgiaraščiai su dešimtadaliu sumažintomis kainomis, reklamos, skelbiančios apie vasaros prekių išpardavimą, koncertų skrajutės, siūlymai apsidrausti namus ir visa tona kitokių atliekų kartu su keliais asmeniniais laiškais bei sąskaitomis.

Iš prigimties tvarkinga Sofija surinko popierius į dvi šlamšto ir tikros korespondencijos krūveles, kurias padėjo ant lentynos. Prasispraudė tarp dviejų, didžiąją praėjimo dalį užtvėrusių dviračių ir ėmė lipti nutrintais laiptais. Antro aukšto laiptinėje išgirdo ponios Harsent televizorių. Trankų, TV studijoje skambantį juoką. Ponia Harsent, maloni, aštuoniasdešimt penkerių metų senutė, buvo kurčia kaip kelmas, todėl triukšmingi, apačioje gyvenantys studentai jai problemų nesukeldavo.

Sofijai patiko mažas, bet šviesus ir jaukus, viršutiniame aukšte įrengtas jos butelis, kurį šeimininkas atnaujino — paklojo rusvai gelsvą kiliminę dangą, baltos grietinėlės atspalviu nudažė sienas, langus uždengė lininėmis kreminės spalvos užuolaidomis ir žaliuzėmis. Ji papuošė kambarį įrėmintais „Blinding Light Productions" filmų plakatais ir milžiniškais, nespalvotais, niaurokais eskizais su dievinamų žvaigždžių veidais. Džonio Depo, Džordžo Klūnio, Bredo Pito ir numylėtinio Hyto Ledžerio, kurio atvaizdas kabėjo garbingiausioje vietoje — ant sienos, iškilusios priešais lovą.

Ji įjungė televizorių, pamaigė nuotolinio valdymo pultelį ir atrado kanalą, rodantį pamėgtą „Amerikos dievaičio" laidą. Padidinusi garsą, idant nustelbtų griausmą, vilnijantį iš ponios Harsent buto, ir sykiu iš virtuvėlės girdėtų televizorių, Sofija šaldytuve sužvejojo „Sauvignon" rūšies vyną iš Naujosios Zelandijos, atsidarė butelį ir prisipildė taurę. Paskui perpjovė avokadą, jo kauliuką nusviedė į šiukšlių dėžę, o virš vaisiaus išspaudė citrinos sultis.

Po pusvalandžio, išsimaudžiusi vonioje ir pažvalėjusi, pusiausėda įsitaisiusi ant lovos, tevilkėdama baltus, dukslius marškinėlius, ant kelių nuleidusi padėklą su avokadu, krevečių salotomis bei trečia vyno taure, ji žiūrėjo „Kas nori tapti milijonieriumi?" laidą, kurią prieš kelias

dienas įsirašė, ir stebėjo vėpliškos išvaizdos vyruką masyviais akiniais, besirengiantį atsakyti į šešiasdešimt keturių tūkstančių svarų vertės klausimą. Galų gale, už lango pamažu temstant, jos diena pagerėjo.

Sofija neišgirdo, kaip trakštelėjo raktas, sukamas paradinių durų spynoje.

33

Stovėdamas tuščiame viešbučio kambaryje, Rojus Greisas surinko Brajano Bišopo mobiliojo numerį. Jį kaipmat sujungė su balso paštu.

— Pone Bišopai, čia vyresnysis detektyvas Greisas. Kai tik išklausysite žinutę, prašau nedelsdamas man paskambinti. — Jis paliko savo numerį. Tada susisiekė su Linda Baklėj, laukiančia vestibiulyje. — Ar mūsų bičiulis turėjo bagažą?

— Taip, Rojau. Nedidelį krepšį ir nešiojamojo kompiuterio lagaminėlį.

Greisas su Brensonu patikrino kiekvieną stalčių ir spintelių lentyną. Bet nieko nerado. Kad ir ką Bišopas atsivežė, jis viską pasiėmė. Vyresnysis detektyvas atsigręžė į budintį administratorių.

— Kur artimiausias atsarginis išėjimas?

Vaikinas, segintis kortelę su užrašu ROLANDAS RAITAS — BUDINTIS ADMINISTRATORIUS, nusivedė juos koridoriumi iki atsarginio išėjimo durų. Greisas jas atlapojo ir nužvelgė metalinius laiptelius, kurie vedė į kiemą, prigrūstą ratuotų šiukšlių konteinerių. Iš apačios kilo sodrus gaminamo maisto aromatas. Jis užtrenkė duris laužydamas galvą, kurių galų Bišopas vėl pasišalino. Ir kur išlėkė?

— Pone Raitai, aš privalau patikrinti, ar Stivenas Braunas kam nors skambino iš viešbučio. Ir išsiaiškinti, ar jis pats sulaukė skambučių.

— Žinoma. Eime į mano kabinetą.

Po dešimties minučių Greisas su Brensonu prisijungė prie Lindos Baklėj ir atsisėdo viešbučio fojė.

— Ką gi, — prabilo vyresnysis detektyvas. — Su Brajanu Bišopu kažkas susisiekė dvidešimt minučių po penktos. — Jis pašnairavo į savo laikrodį. — Maždaug prieš dvi su puse valandos. Bet mes ne-

žinome, kas būtent. Jis pats nebandė skambinti viešbučio telefonu. Galimas daiktas, kalbėjo mobiliuoju, tačiau tai nustatysime tik gavę jo pokalbių išklotines — anksčiausiai pirmadienį, nes žinome, kaip dirba ryšių bendrovės. Bišopas pasigriebė daiktus ir išsmuko laukan, turbūt pro atsarginį išėjimą. Tavęs, Linda, vengė sąmoningai. Kodėl?

— Nekalti žmonės taip nesielgia, — tarė Glenas Brensonas.

Į apmąstymus nugrimzdęs Greisas palydėjo akivaizdų komentarą galvos linktelėjimu.

— Jis turėjo krepšį ir lagaminėlį. Nusprendė pasivaikščioti ar sėdo į taksi?

— Žiūrint, kur keliavo, — atsakė Brensonas.

Greisas pervėrė kolegą žvilgsniu, kuriuo paprastai apdovanodavo silpnapročius.

— Ir kur, tavo nuomone, jis patraukė?

— Namo? — paslaugiai įsiterpė Linda Baklėj.

— Linda, apklausk vietines taksi bendroves. Visas iki vienos. Tarp dvidešimties minučių po penktos ir pusės šeštos galbūt kas nors sustojo netoliese ir pavėžėjo į Bišopą panašų žmogų. Pasidomėk, ar kas kvietė automobilį į viešbučio apylinkes. Glenai, šnektelėk su personalu. Gal kuris nors iš darbuotojų matė, kaip Bišopas sėdo į taksi.

Stvėręs savo mobilųjį jis paskambino Nikui Nikolui.

— Ką veiki?

Jaunasis detektyvas konsteblis atsiliepė prislėgto žmogaus balsu:

— Aš... hmm... sūnui keičiu vystyklus.

Velniškai smagu, ar ne, pagalvojo Greisas, tačiau liežuvį už dantų nulaikė.

— Nenorėčiau trikdyti tavo šeimyninės palaimos.

— Patikėk, Rojau, tu mane išgelbėtum.

— Prie žmonos verčiau taip nekalbėk, — perspėjo Greisas. — Man reikia, kad nuvažiuotum į Braitono stotį. Brajanas Bišopas vėl nuo mūsų paspruko. Pažiūrėk, ką rodo stebėjimo kameros — gal jis išdygs salėje arba ant vienos iš platformų.

— Jau lekiu! — Nikas Nikolas nebūtų labiau apsidžiaugęs, jei Nacionalinėje loterijoje būtų laimėjęs aukso puodą.

*

Dar po dešimties minučių mirtinai persigandęs, diržu prisisegęs keleivio sėdynėje Rojus Greisas švilpė jokiais skiriamaisiais ženklais nepažymėtu policijos „Ford Mondeo“.

Nors ir susikirto per aukštesnio lygio vairavimo egzaminus, kurie suteiktų teisę dalyvauti automobilių gaudynėse, Glenas vėl ruošėsi juos laikyti. Instruktorius jo galvą užkimšo savo patarimais, bet Greisas nemanė, kad jie prasiskverbė iki smegenų. Stebėdamas, kaip artėja kairėn nusidriekęs, į Šiaurės Braitono golfo klubą vedantis lankstas, o spidometro rodyklė kyla iki 100 mylių per valandą atžymos, vyresnysis detektyvas graudžiai savęs paklausė: *Kodėl vėl sutikau sėstis į šito maniako vairuojamą automobilį? Nuilsusio, pagiringo, depresijos apimto, į savižudybę linkusio maniako, kuris nebeturi asmeninio gyvenimo?*

Į stiklą tarytum kruvinos snaigės tiško musės. Iš priekio atvažiuojantys automobiliai, kiekvienas iš kurių, Greiso manymu, baudėsi įsirėžti į fordą, galingu sprogimu sumaitoti metalą ir koše paversti jų kūnus, kažkaip praūždavo pro šalį. Abipus kelio šviesos greičiu vyniojosi gyvatvorės. Tolimiausiu akies kampučiu jis įžiūrėjo šmėžuojančius, golfo riedmušomis mosikuojančius žmones.

Galop, ignoruodamas bet kokius jam žinomus ir suvokiamus fizikos dėsnius, fordas sustojo Šiaurės Braitono klubo aikštelėje. Sveikut sveikutėlis.

Tarp kitų aplinkui stovinčių automobilių buvo matyti tamsiai raudonas Brajano Bišopo „Bentley“.

Išlipęs iš fordo, kuris dvokė perkaitusia alyva ir dzingsėjo lyg prastai suderintas pianinas, Greisas paskambino detektyvui inspektoriui Viljamui Vorneriui, išsiųstam į Getviko oro uostą.

Bilas Vorneris atsiliepė po antro pyptelėjimo. Nors ir grįžęs namo, jis užtikrino, jog tučtuojau nurodys oro uosto apsaugai pasidairyti Brajano Bišopo.

Egzistavo tikimybė, kad bėglys panūdo atsisveikinti su gyvenimu, todėl Greisui teko perspėti Istborno policijos nuovadą, atsakingą už patruliavimą Byči Hedo iškyšulyje. Paskui jis skambtelėjo Kleo Morėj, atsiprašė sumovęs pasimatymą, kurio ji laukė visą savaitę. Suprasdama, kad jį užgriuvo darbas, Kleo pasiūlė prieš miegą pas ją užsukti ir išlenkti taurelę, jei tik Greisas nebus nusiplūkęs.

Pagaliau vyresnysis detektyvas užmezgė ryšį su policijos valdyba, vienam iš savo pagalbininkų liepė komandos nariams perduoti, kad dingo Brajanas Bišopas, todėl jie vienuoliktą vakaro privalo susirinkti pasitarimų kambaryje. Baigęs pokalbį iš karto surinko raidžių bei skaičių derinį CG99, kuriuo išsikvietė budintį, padaliniui vadovaujantį inspektorių — pranešė jam naujienas ir užsitikrino, kad iškilus būtinybei nepritrūks žmonių. Sykiu įspėjo, jog Daiko alėjoje paliktas, nusikaltimo vietą sergėjantis pareigūnas neprarastų budrumo tuo atveju, jeigu Brajanas Bišopas mėgintų įsilaužti į savo namus.

Grįždamas prie „Mondeo" Greisas nusprendė paskambinti Bišopo draugams, su kuriais ryte jis žaidė golfą, išsiaiškinti, ar bėglys bandė ką nors iš jų susirasti. Kol galvoje sukosi mintys apie tolesnių veiksmų planą, netikėtai zvimbtelėjo jo mobilusis.

Greisas išgirdo vietinėje taksi kompanijoje dirbančios dispečerės balsą. Pasak moters, apytikriai prieš pusantros valandos, netoli „Vyno" viešbučio Brajanas Bišopas įsėdo į jų bendrovės taksi.

34

Krisas Tarantas įrėmė į delną smakrą. Publika nuščiuvo. Nuo didžiulių, nemadingų akinių, kuriuos nešiojo susikaupęs, krėsle sėdintis pavėpėlis, atsispindėjo nemaloniai ryškios televizijos studijos šviesos. Statymai sparčiai išaugo. Už gautus pinigus — jei tik juos laimės — lošėjas ketino nupirkti nedidelį namuką neįgaliai žmonai, ir dabar aukšta jo kakta žiburiavo prakaito lašais.

Laidos vedėjas Krisas Tarantas prabilo:

— Džonai, jūs turite šešiasdešimt keturis tūkstančius svarų. — Nutilęs iškėlė čekį, kad visi jį matytų, ir vėl padėjo ant staliuko. — Kartoju klausimą už šimtą dvidešimt penkis tūkstančius svarų. Kur yra Monastiro kurortas: a) Tunise, b) Kenijoje, c) Egipte ar d) Maroke?

Kameros objektyvas nukrypo į žaidimo dalyvio žmoną, sėdinčią vežimėlyje, tarp kitų žiūrovų, panašią į žmogų, kuriam kažkas baudėsi užvožti kriketo lazda.

— Na... — išsižiojo akiniuotis, — aš nemanau, kad jis Kenijoje.

Sofija, nuo lovos žiūrinti televizorių, gurkštelėjo vyno ir balsu ištarė:

— Ne Maroke.

Geografija per daug nesidomėjo, bet kartą savaitę atostogavo Marakeše ir prieš išvykdama daug sužinojo apie tą šalį. Monastiro pavadinimas nebuvo girdėtas.

Pro plačiai atvertą langą sunkėsi neatvėsęs, šutnus vakaro oras. Laimė, dvelkė vėjelis. Ji atidarė miegamojo duris ir svetainės bei virtuvės langus, kad kambarius pravėdintų skersvėjis. Gatvėje vyraujančią tylą drumstė prislopintas, erzinantis šokių muzikos *bum-bum-bum-bum*. Galbūt dunksėjimas atsklido iš kaimynų, gyvenančių pirmame aukšte, o gal iš kitur.

— Jums liko dvi pagalbos, — priminė Krisas Tarantas.

— Aš paskambinsiu draugui.

Jai pasivaideno ar palei miegamojo duris tikrai sušmėžavo šešėlis? Sofija akimirką sustingo, televizoriaus teklausydama puse ausies, įsmeigusi žvilgsnį į tarpdurį, jausdama, kaip nugarą kutena nerimo šiurpuliukai.

Ne, nieko ten nėra. Įsišėlo vaizduotė. Ji nuleido taurę, pakėlė šakutę, pervėrė krevetę su avokado gabalėliu ir įsimetė maistą į burną.

— Labas, Ronai! Čia Krisas Tarantas!

— Labas, Krisai. Kaip sekasi?

Nurydama kąsnį Sofija vėl pastebėjo šešėlį. Šįkart savo akimis nesuabejojo. Link durų slinko žmogaus figūra. Ausis pasiekė drabužių ir plastiko šiugždesys. Lauke nukriokė motociklas.

— Kas ten? — nerimastingai cyptelėjo ji.

Tyla.

— Ronai, priešais mane sėdi jūsų bičiulis Džonas. Jis ką tik laimėjo šešiasdešimt keturis tūkstančius svarų, bet išloštą sumą ketina padidinti iki šimto dvidešimt penkių tūkstančių. Ar gerai išmanote geografiją?

— Aha, neblogai.

— Gerai, Ronai, jums skiriamos trisdešimt sekundžių. Pradedam. Klausimas už šimtą dvidešimt penkis tūkstančius svarų. Kur yra Monastiro kurortas: a) Tuni...

Sofijos gerklė įsitempė. Ji griebė nuotolinio valdymo pultelį ir išjungė garsą. Akys vėl šovė tarpdurio pusėn, nukrypo į nepasiekiamą, ant tualetinio staliuko gulinčią rankinę, kurioje gulėjo mobilusis.

Šešėlis krutėjo. Mėšlungiškai virpčiojo. Kažkas stiebėsi už durų ir vos pastebimai siūbavo, nes nepajėgė išlikti suakmenėjęs kaip statula.

Sofija sekundei įsikibo į padėklą. Neskaitant šakutės, kito ginklo neturėjo.

— Kas ten? — pakartojo. — Kas ten?

Staiga jis įžengė į kambarį, ir jos baimė akimoju išgaravo.

— Čia *tu!* Jėzau Kristau, kaip išgąsdinai.

— Nebuvau tikras, kad apsidžiaugsi mane išvydusi.

— Susimildamas! Aš... aš labai džiaugiuosi, — patikino Sofija. — Taip norėjau su tavimi susitikti ir pasikalbėti. Kaip laikaisi? Nė negalvojau...

— Atnešiau tau dovaną.

35

Jo vaikystėje Braitonas ir Houvas buvo du atskiri, savitai apšepę miesteliai. Papūtus naujiems mados vėjams, tuodu suvienijo tariama riba — tokia padrika ir nelogiška, kad ją galėjo nubrėžti girta ožka. Arba, kas Greisui atrodė labiau tikėtina, miesto planavimo komitetas, kurio galvoti nariai, bendrai paėmus, turėjo mažiau sveiko proto negu ožka.

Porelė, oficialiai praminta Braitono ir Houvo miestu, amžiams susiliejo į vieną visumą. Pusę pastarojo šimtmečio jaukę Braitono eismą ir pajūryje sklaidę elegantišką regentystės epochos atmosferą, idiotai planuotojai nutarė pademonstruoti savo neišmanymą Houve. Važiuojant palei jūrą ir milžiniškas šlykščias struktūras — „Thistle“ viešbutį, „Odeono“ kino teatrą baisiu, tarsi aukso lakštais apdengtu stogu ar Braitono salių kompleksą, kuris savo grakštumu niekuo nesiskyrė nuo maksimalaus saugumo kalėjimo, — jam kiekvieną sykį tekdavo tramdyti norą nulėkti į rotušę, čiupti kelis planavimo komiteto narius ir taip papurtyti, kad jie išbarstytų visas dantų plombas.

Ne, Rojus Greisas anaiptol nejautė priešiškumo šiuolaikinei architektūrai. Daugybe modernių pastatų žavėjosi. Naujausias, kuris kėlė simpatiją, stūksojo Londone ir buvo pramintas „Agurku". Bet jis nė kiek nesidžiaugė matydamas, kaip mylimą gimtąjį miestą nuolatos teršia vidutinybės, įsisukusios tarp planavimo skyriaus sienų.

Eilinis atvykėlis pastebėdavo, kaip Braitonas tampa Houvu, vienintelėje vietoje, pažymėtoje dailiu, sparnuotu angelu, stovinčiu virš pasivaikščiojimo tako ir vienoje rankoje laikančiu karališkąją regaliją — rutulį su kryžiumi, kitoje gniaužiančiu alyvmedžio šakelę — Taikos statula. „Ford Mondeo" keleivio sėdynėje įsitaisęs Greisas pasuko akis kairėn ir pro langą nužvelgė jos siluetą, regimą tamsėjančio dangaus fone.

Dviem priešingomis kelio juostomis į Braitoną veržėsi transporto priemonės. Langai buvo nuleisti, todėl jis girdėjo kiekvieną automobilį. Pamaiviškų išmetamųjų vamzdžių kriokimą, ritmišką bosinį dundėjimą, iš vidaus drebinantį salonus, triračių taksi girgždesį. Penktadienio vakarais centrinė Braitono dalis įkūnydavo tikrą pragarą. Per artimiausias valandas mieste išsprogs gyvybė, o policija pasiųs būrius patrulių į gatves, daugiausia į Vakarų gatvę — Braitono atsaką Las Vegaso juostai, — ir, kaip kiekvieną penktadienį, stengsis, kad rajonas nepavirstų karo zona, kurioje siautėtų prisišvampusieji narkotikų.

Atsimindamas tuos laikus, kai pats dirbo patruliu, jis nė trupučio nepavydėjo šįvakar budintiems uniformuotiems pareigūnams.

Užsižiebė žalias šviesoforo signalas. Brensonas įjungė pavarą, ir fordas, pajudėjęs iš vietos, įsiliejo į vangų eismo srautą. Iš dešinės slinko Regentystės aikštė. Nukreipęs akis palei gremėzdišką Brensono korpusą, Greisas stebėjo į parkelius ir kreminio atspalvio, aštuonioliktame amžiuje pastatytų namų fasadus, prie kurių nesiderino požeminių stovėjimo aikštelių ir įvairių nuomos agentūrų ženklai. Antai Norfolko aikštė, pigių būstų rajonas. Čia gyveno studentai. Laikini atvykėliai. Keksės. Ir nuskurdęs senimas. Greisui iš kairės pasirodė miesto dalis, kuri jam ypač patiko, Houvo Vejos, tvarkingai nupjautos, už pasivaikščiojimo tako išplitusios pievos, kurias margino žalios pavėsinės ir, šiek tiek tolėliau, paplūdimio būdelės.

Dieną čia tuntais atsibelsdavo karšinčiai. Senukai trumpais mėlynais sportiniais švarkeliais, zomšiniais raštuotos odos batais ir kaklas-

karėmis slankiodavo pasiramsčiuodami lazdelėmis arba vaikštynėmis. Turtingos mėlynplaukės damos baltai išpudruotais veidais ir skaisčiai raudonai padažytomis lūpomis, užsitempusios baltas pirštinaites, už pasaitėlio vedžiojančios kinų mopsus. Pakumpusios, baltas flanelines kelnes mūvinčios figūros, kurios judėjo lygiose vejose lyg sulėtintuose filmo kadruose. Netoliese, ignoruodamos senolius, tarytum šie jau būtų atgulę po velėna, spietėsi grupelės vaikiščių su „iPod" grotuvais — už turėklų nudrikusią pasivaikščiojimo tako dalį jie okupavo riedučiais, riedlentėmis, tinkliniu ir tyra, per kraštus trykštančia jaunyste.

Kartais Greisas spėliodavo, ar jam lemta nukaršti. Ir kaip jausis tapęs klibikščiuojančiu pensininku, kuris painiojasi mėgindamas atkurti praeitį, baiminasi trikdančios dabarties ir nebesusimąsto apie ateitį. O gal sėdės vėžimėlyje, vienu pledu užsiklojęs kelius, kitu apsigaubęs sąmonę?

Jiedu su Sende kartais apie tai pajuokaudavo. *Greisai, prižadėk niekada netaukšti kvailysčių, kad ir kiek suvaikėtum.* Bet pašaipos kurstydavo šiltus jausmus, taip vienas kitą erzindavo du laimingai sugyvenantys žmonės, kurių negąsdino perspektyva pasenti, jei tik gyvenimo keliu jie žygiuos kartu. Štai dar viena priežastis, neleidžianti suprasti, kodėl ji pradingo.

Miunchenas.

Reikia ten nuvykti. Kažkaip ir kuo greičiau nusigauti į Vokietiją. Greisui desperatiškai knietėjo jau rytoj sėsti į lėktuvą, deja, skrydį teks atidėti. Jis buvo atsakingas už tyrimą ir žinojo, kad šio eigai lemtingą įtaką padarys pirmosios dvidešimt keturios valandos. O kur dar Alisona Vosper, alsuojanti į sprandą... Galbūt, jei rytoj reikalai klostysis neblogai, į Miuncheną bus galima išlėkti sekmadienį. Ir grįžti tą pačią dieną. Visai įmanoma, kad nė šuo nesuuos, ką jis veikė.

Beliko išspręsti vieną problemą: ką pasakyti Kleo?

Glenas Brensonas, nors ir sėdėjo už vairo, prie ausies spaudė mobilųjį. Staiga paniuręs įsimetė telefoną į viršutinę švarko kišenę.

— Arė neatsiliepia. — Jis prabilo garsiau, kad nustelbtų dainą, sklindančią iš automobilio kolonėlių: — Tik norėjau vaikams palinkėti labos nakties. Ką, tavo nuomone, turėčiau daryti?

Bičiulis, numojęs ranka į vyresniojo detektyvo muzikos kolekciją, radijo imtuve susirado popmuzikos stotį. Iš garsiakalbių griaudėjo pa-

sibaisėtina repo daina, kurią atliko Greisui nežinoma grupė, dudenanti taip trankiai, kad jam užgulė ausis.

— Visų pirma pritildyk nelemtą radiją!

Brensonas pakluso.

— Kaip manai, ar man ten nuvažiuoti? Po darbo, suprantama.

— Jėzau, — atsiduso Greisas. — Aš esu paskutinis žmogus planetoje, į kurį derėtų kreiptis patarimo dėl šeimyninių reikalų. Pažiūrėk, koks suknistas mano gyvenimas.

— Ei, tavo padėtis kitokia. Juk aš, hmm, galėčiau grįžti namo, ar ne?

— Pagal įstatymus turi tokią teisę.

— Nenoriu vaidytis su žmona vaikų akivaizdoje.

— Klausyk, suteik jai erdvės. Palik ramybėje kelias dienas. Gal pati paskambins.

— Nieko tokio, kad atsitrenkiau į tavo namus? Aš nevaržau tavo gyvenimo būdo? Nepyksti, jog tave štai taip užgriuvau?

— Žinoma, ne, — sukandęs dantis atsakė Greisas.

Brensonas pajuto, kad jo balsui stinga entuziazmo.

— Jei nori, galiu apsistoti viešbutyje.

— Tu esi mano bičiulis. O draugai rūpinasi vienas kitu.

Detektyvas seržantas pasuko vairą dešinėn, ir automobilis nuriedėjo plačia elegantiška gatve, apibus kurios driekėsi virtinės sujungtų, kadaise didingai atrodžiusių, regentystės laikais statytų namų. Jis pamažino greitį, sustabdė „Ford Mondeo" priešais „Lansdowne" viešbučio duris, išjungė variklį, podraug maloningai užčiaupdamas radijo imtuvą ir šviesas.

Ne taip seniai čia tebuvo aptriušusi dviejų žvaigždučių lindynė, kurioje įsikurdavo nusenę svečiai arba turistai pustuštėmis kišenėmis, susiruošę į pigias ekskursijas po pajūrį. Dabar ją transformavo į vieną iš madingiausių miesto viešbučių.

Abu detektyvai išlipo iš salono, pro duris nėrė į purpurinio veliūro, blizgančio chromo bei paauksuoto kičo atmosferą ir nudrožė priimamojo link. Atėjūnams dalykiškai nusišypsojo aukšta, išlaki registratorė juodu švarkeliu ir juodais Betės Peidž* kirpčiukais. Prie atlapo prisegtas aukso spalvos ženklelis skelbė, kad ji vardu GRETA.

* *Bettie Page* (1923–2008) — garsus JAV modelis, pozuodavęs „Playboy" žurnalui.

Greisas parodė policininko pažymėjimą.

— Vyresnysis detektyvas Greisas iš Sasekso kriminalinio skyriaus. Mudu su kolega norėtume šnektelėti su jūsų svečiu, neseniai apsistojusiu viešbutyje — Brajanu Bišopu.

Jai nudūrus akis į kompiuterio ekraną ir subarbenus per klaviatūrą, prašieptos lūpos susitraukė lyg bliūkštantis balionas.

— Ponu Brajanu Bišopu?

— Taip.

— Sekundėlę. — Moteris telefono aparate nuspaudė porą mygtukų. Maždaug po pusės minutės nuleido ragelį. — Atleiskit, bet jis neatsiliepia.

— Šitas asmuo mus labai domina. Ar galėtume užsukti į jo kambarį?

Registratorė visiškai sutriko.

— Aš privalau pasikalbėti su administratoriumi.

— Prašom, — atsakė Greisas.

Po penkių minučių jis antrą kartą per pastarąją valandą įžengė į tuščią viešbučio miegamąjį.

36

Penktadienio vakarais, per kuriuos pasipelnydavo geriau nei bet kokiomis kitomis savaitės dienomis, Skunkas visada sukiodavosi savo *kontoroje*. Mieste besilinksminantys žmonės elgdavosi nerūpestingai... ir neatsargiai. Prieš aštuonias automobiliai beveik sausakimšai užpildydavo centrines stovėjimo aikšteles. Ir vietiniai, ir atvykėliai grūsdavosi senose, siaurose Braitono gatvelėse, aludėse, baruose ir restoranuose, o vėliau jaunesni — įkaušę arba apsvaigę nuo kvaišalų — imdavo rikiuotis eilėse prie naktinių klubų.

Skunko rankoje siūbavo didžiulis „Tesco" parduotuvės maišelis, jis pats lėtai spraudėsi pro minią ir išrikiuotus, neretai užeigų lankytojų okupuotus staliukus. Šiltas, centrinėje miesto dalyje tvyrantis oras atsidavė tūkstančiais kvapų. Odekolonu, moteriškais kvepalais, cigarečių dūmais, Provanso aliejumi, keptuvėse svylančiais prieskoniais ir kaip

visada jūros druska. Mintimis jis klaidžiojo kitur, negirdėjo plepėjimo, juoko, į grindinio akmenis caksinčių aukštų kulniukų ir pro atviras duris bei langus trenkiančios muzikos. Beveik nekreipė dėmesio į „Rolex“ laikrodžius ant įdegusių riešų, deimantines sages, vėrinius, žiedus ir storas pinigines, išdavikiškai pūpsančias vyriškų švarkų kišenėse.

Šį vakarą ketino sužvejoti stambesnę žuvį.

Judėdamas Rytine gatve jautėsi taip, lyg mėgintų įveikti atplūstančią bangą. Pasirinkęs dešinįjį išsišakojimą, nulingavo palei italų restoraną, įrengtą už „Thistle“ viešbučio, vėl pasuko dešinėn, nupėdino lygiagrečiai pajūriui, apėjo paauglę, kuri ašarojo ir triukšmingai vaidijosi su dygiaplaukiu vaikinuku, praslinko pro „Senąjį laivą“, Braitono salių kompleksą, prabangius „Grand“ ir „Metropolio“ viešbučius — nė viename iš jų gyvenime nesilankė. Galiausiai, apsipylęs lipniu prakaitu, pasiekė Regentystės aikštę.

Prie įėjimo/išėjimo jis nesiartino, nes ten sėdėjo automobilių saugojimo aikštelės budėtojas. Skunkas nusigavo į šiaurinį aikštės galą ir betoniniais, šlapimu dvokiančiais laipteliais nulipo į antrąjį garažo lygį. Šiandieną uždirbs tiek grynųjų, kad nusipirks dar vieną rudų miltelių pakelį ir tai, ką vėliau gaus klubuose. Tereikėjo nušvilpti ratus, panašius į automobilį iš pirkinių sąrašo, sulankstyto ir įkišto į kelnių kišenę.

Maišelyje jis nešėsi numerius, kuriuos nukopijavo nuo anksčiau matyto modelio. Aptikęs naujos formos, mažai važinėtą, mėlyną, sidabrinį arba juodą „Audi A4“ su automatine pavarų dėže ir pakeliamu stogu, prie jo pritvirtins naujus skydelius. Net jeigu savininkas praneš policijai apie pavogtą turtą, farai dairysis automobilio su kitokiais numeriais.

Skunkas bemaž neabejojo ką nors čia rasiąs. Jei ne, užsuks į kitą garažą. Pačiu blogiausiu atveju, tinkamo modelio pasiieškos gatvėse. Tokiomis vežėčiomis lakstydavo turtingos kalės, o mieste netrūko piningų, peroksidinių, plastinėmis operacijomis odą išsitempusių bobšių. Jis ir pats būtų mielai įsigijęs „Audi“ atverčiamu viršumi. Mintyse galėjo įsivaizduoti, kaip jiedu su Betane kažkokiame paraleliniame pasaulyje rieda pajūriu, mėgaujasi šiltu penktadienio vakaru ir oro srove, kuri vilnydama iš salono šildytuvo glosto kojas, klausosi trankios muzikos, į šnerves traukia naujos odos kvapą.

Kada nors...

Kada nors viskas pasikeis.

Automobilį jis užtiko per kelias minutes, užpakalinėje trečiojo lygio dalyje. Tamsaus, opalo mėlynumo arba žalio atspalvio — mėšlinoje prieblandoje sunkiai sekėsi įžiūrėti spalvą — su juodu stogu ir kremine oda apmuštomis sėdynėmis. Sprendžiant iš numerių, „Audi" gaminta ne vėliau kaip prieš pusmetį, tačiau prisiartinęs ir užuodęs nuo kapoto kylantį šviežios įkaitintos alyvos aromatą, Skunkas, dideliam savo džiaugsmui, suprato, kad ji naujutėlė. Ant kėbulo nebuvo nė menkiausio įbrėžimo!

O savininkas, laimė, pastatė ratus pirmagaliu į sieną, prie pat kolonos.

Apsidairęs ir įsitikinęs, kad aplinkui nematyti nė gyvos dvasios, Skunkas žengė prie variklio gaubto ir į jį įrėmė delną. Karštas. Labai gerai. Vadinasi, šeimininkas atvažiavo į garažą neseniai ir grįš — jei nusišypsos sėkmė — tiktai po kelių valandų. Nusprendęs, kad atsargumas nepamaišys, iš maišiuko jis išgriebė dvipusę lipnią juostą su abiem numerių skydeliais ir šiuos priklijavo virš originalų.

Paskui iš krepšelio išgriebė tai, kas bet kuriam jį sustabdžiusiam policininkui primintų „Sky" televizijai pritaikytą nuotolinio valdymo pultelį. Pro vairuotojo langą jį nukreipė į prietaisų skydą, surinko jam padiktuotą kodą ir spustelėjo žalią mygtuką.

Nieko neįvyko.

Skunkas pabandė dar kartą. Ant pultelio viso labo užsižiebė raudona lemputė.

Prakeikimas. Jis vėl apsižvalgė, šįsyk baikščiau, paėjo iki priešakinio buferio ir atsiklaupė greta dešiniojo žibinto. Pasislėpęs už kėbulo ir kolonos, truputėlį atsipalaidavo. Niekų darbas. Atliks jį ne pirmą kartą — ligi tol buvo pavogęs mažiausiai tuziną „Audi" modelių. Užtruks ne ilgiau kaip penkias minutes.

Maišelyje Skunkas sužvejojo atsuktuvą ir iš dešiniųjų šviesų apvado išsuko varžtelius. Paskui iškrapštė žibintą ir pakabino jį ant laidų. Laikydamas plokščiareples įkišo į atsivėrusią angą ranką, apgraibomis susirado ir perkirpo garso signalo laidelį. Apsideginęs krumplius į karštą variklio korpusą nusikeikė, bet pagaliau užčiuopė centrinio užrakto mechanizmą, kurį atjungė perrėždamas laidukus.

Jis įstatė žibintą atgal į ertmę, atidarė vairuotojo dureles ir užge-

sino žybsinčius avarinius signalus — apgadinta signalizacijos sistema savo arsenale nebeturėjo jokių kitų ginklų. Po kelių akimirkų išplėšė ir į plastikinį krepšelį įsimetė mirksinčių lempučių saugiklį. Tada pakėlė variklio gaubtą ir sujungė solenoidą su starteriu. Kaipmat pasigirdo malonus variklio ūžesys.

Skunkas įsitaisė salone ir stipriai trūktelėjęs vairą sulaužė jo blokavimo mechanizmą. Staiga nudžiugo pamatęs, kad šįvakar užsidirbs premiją. Keleivio vietoje šeimininkas teikėsi palikti stovėjimo aikštelės bilietėlį. O Baris Spaikeris, šykštus išpera, kurio nurodymu jis vykdydavo tokias užduotis, atseikėjo dvidešimt septynis svarus, kad Skunkas, sumokėjęs nuobaudą, visos dienos mokestį, galėtų išvairuoti automobilį laukan, ir apie papildomus pinigus tas šunkara nieko nesužinos!

Po dviejų minučių, kai garažo prižiūrėtojui atskaitė du svarus ir sau į kišenę įsidėjo dvidešimt penkis, jis piktdžiugiaudamas užkilo nuožulniu taku. Nuotaika taip pagerėjo, kad viršuje Skunkas garsiai įsijungė radijo imtuvą ir nuleido stogą.

Pasielgė labai neapgalvotai.

37

— Kaip tu? — maldingai pasiteiravo Sofija. — Kas nutiko? Kaip...

— Pasimatuok, — griežtai tarė jis, ant padėklo nuleisdamas paketą, nekreipdamas jokio dėmesio į klausimus.

Už lango, tirštėjančioje prieblandoje, sustūgo sirena, trumpam nustelbusį slopų, keturtaktį, vis labiau erzinantį šokių muzikos *bum-bum-bum-bum*.

Priblokšta — ir sunerimusi dėl keisto jo elgesio — Sofija nuolankiai atmazgė raištelį ir įbedė žvilgsnį į dovanos dėžę. Bet prieš save tematė vyniojamąjį popierių.

Užtildyto televizoriaus ekrane akies krašteliu pastebėjo, kaip Krisas Tarantas be garso ištarė:

— Čia galutinis jūsų atsakymas?

Pavėpėlis didžiuliais akiniais linktelėjo.

Po sekundės aplink žodį „Tunisas" sumirgėjo žalia šviesėlė.

Kriso Taranto antakiai šastelėjo į viršų per kelis colius.

Ponia vežimėlyje, anksčiau atrodžiusi taip, lyg ją kas ruoštųsi pašventinti kriketo lazda, dabar priminė žmogų, kuriam užvožė kūju.

Iš laidos vedėjo lūpų Sofija išskaitė:

— Džonai, jūs turėjote šešiasdešimt keturis tūkstančius svarų...

— Žiūrėsi televizorių ar vis dėlto atidarysi mano dovaną?

Padėklą su maistu ji perkėlė ant naktinio staliuko.

— O, taip, dovana! Bet man norisi žinoti, kaip tu laikaisi. Ir kas...

— Aš nesiruošiu apie tai kalbėti. Atidaryk! — jis pareikalavo taip agresyviai, kad Sofija krūptelėjo.

— Gerai.

— Kodėl apskritai žiūri tokį mėšlą?

Moters žvilgsnis vėl kryptelėjo į ekraną.

— Aš mėgstu šitą laidą, — atsiliepė ji mėgindama nuraminti svečią. — Vargšelis. Žmona sėdi vežimėlyje, o jis ką tik susikirto ties klausimu už šimtą dvidešimt penkis tūkstančius.

— Čia tikra suktybė.

— Nieko panašaus!

— Mus mulkina pats gyvenimas. Negi dar nesupratai?

— Mulkina?

Šįkart į ekraną parodė jis.

— Nei aš, nei kas kitas iš viso pasaulio nenutuokia, koks žmogus ten sėdi. Vos prieš kelias minutes jis neturėjo nieko. Dabar išeis iš studijos praturtėjęs trisdešimt dviem tūkstančiais ir jausis nusivylęs, nors jam derėtų krykštauti iš džiaugsmo. Kuo tau ne apgavystė?

— Viskas priklauso nuo požiūrio. Tai yra... jam rodosi...

— Išjunkt tą sušiktą daiktą!

Nuožmiai skambantis jo tonas tebestulbino Sofiją, tačiau, iš prigimties nestokodama įžūlumo, ji atšovė:

— Ne. Man patinka laida.

— Nori, kad išeičiau? Tuomet galėsi džiaugtis savo sumauta, apgailėtina programa.

Sofija jau gailėjosi dėl to, ką pasakė. Šiek tiek anksčiau ryžtingai apsisprendė nutraukti santykius su Brajanu, bet regėdama mylimąjį

suvokė, kad jai milijoną kartų labiau maga būti su juo, negu žiūrėti „Kas nori tapti milijonieriumi" arba bet kokią kitą laidą. Viešpatie, ką tam bėdžiui teko išgyventi... Ji išjungė televizorių, nuotolinio valdymo pultelyje paspausdama mygtuką.

— Atleisk, — atsiprašė.

Jis varstė Sofiją ligi šiol jai neregėtu žvilgsniu. Rodės, tarytum anapus akių nusileido žaliuzės.

— Nepyk, gerai? Aš tik nustebau tave išvydusi.

— Vadinasi, tu nepatenkinta, kad mane pamatei?

Sofija atsisėdo, apkabino jo kaklą ir pabučiavo į lūpas. Iš mylimojo burnos dvelkė gaižus tvaikas, kūnas atsidavė prakaitu, bet jai tai buvo nė motais. Čia vyriški kvapai, jo kvapai. Jauna moteris traukė juos į šnerves it svaigiausius aromatus visoje planetoje.

— Aš labiau nei patenkinta. Tik... — ji pažiūrėjo į šviesiai rudas akis, kurias taip dievino, — ... esu labai nustebusi. Na, žinai, po to, kaip šiandieną šnekėjai... Meldžiu, pasakyk, kas nutiko. Papasakok viską.

— Atidaryk dovaną! — garsiau paliepė jis.

Sofija nuplėšė dalį vyniojamojo popieriaus, bet, kaip ir kiniškoje dėžutėje, apačioje rado dar vieną sluoksnį, paskui trečią.

— Pabandysiu atspėti, kas čia, — tarė mėgindama nukreipti jo mintis nuo to, kas žadino pyktį. — Manau, kad...

Staiga mylimojo veidas atsidūrė per porą colių nuo jos akių, ir dabar jiedu beveik lietėsi nosimis.

— Atidaryk! — sužvigo jis. — Atidaryk dėžę, nuokruša!

38

Skunkas, vairuojantis tamsėjančioje, purpuriniu atspalviu nusidažiusioje prieblandoje, vėl pastebėjo ryškias, veidrodėlyje atsispindinčias priešakines šviesas. Jos pasirodė lyg iš niekur prieš kelias akimirkas, kai jis išniro iš Regentystės aikštės garažo. Dabar automobilis padidino greitį aplenkdamas gretimas transporto priemones ir užlindo už žibintų neįjungusio, paskui „Audi" lekiančio BMW.

Galbūt nėra ko nerimauti, dingtelėjo Skunkui. Tačiau, kai priešais pasirodė Braitono jūros tiltas ir dvi sausakimšos, link žiedo vedančios juostos, jį apėmė panika, nes užpakalinio vaizdo veidrodėlyje sušmėžavo keleivio vietoje sėdinčio vyro veidas, kurį atšiauriu, neoniniu žvilgesiu nutvieskė gatvės žibintas.

Jis nedrįso garantuoti, bet žmogysta per daug priminė jauną, civilinius drabužius dėvintį farą Polą Pekerį — Skunkas nukando to tipelio pirštą po kivirčo dėl nudžiauto automobilio, už kurį turėjo atsėdėti nepilnamečių pataisos namuose.

Radijo imtuvas bliovė visu garsu transliuodamas Lindsės Lohan dainą „Sudužusios širdies išpažintys“, bet, užuot klausęsis žodžių, jis nenuleido akių nuo eismo tėkmės, srūvančios į žiedą ir atgal, sykiu svarstė, kokį išvažiavimą pasirinkti. Užpakalyje pyptelėjo automobilis. Šio vairuotojui Skunkas parodė didįjį pirštą. Ką gi, iš žiedo galima išsukti keturiose vietose. Jei rinktųsi pirmąją, reikėtų važiuoti į miesto centrą, kur vienos spūstys. Pernelyg rizikinga, nes grūstyse lengvai pakliūtų į spąstus. Antrasis posūkis atvestų į Prieplaukos Promenadą, plačią, gausybe šalutinių kelių apsuptą gatvę, už kurios, maža to, driekėsi atviras greitkelis. Pasitraukęs iš žiedo ties trečiuoju išsukimu, nusigautų į pajūrį, bet iš pakrantės ištrūktų tik dviem keliais — tiesiu taikymu vairuodamas pirmyn arba grįždamas, — o juos nesunku užblokuoti. Ketvirtasis posūkis nukreiptų ten, iš kur jis atvažiavo. Į remontuojamas gatves ir judrų eismą.

Skunkas apsisprendė ir iki galo nuspaudė akceleratoriaus pedalą. „Audi“ šastelėjo į priekį, prasmuko palei balto furgono pirmagalį. Nepaprastai susitelkęs, didindamas greitį, jis nuūžė Prieplaukos Promenada, pro parduotuves ir ištaigingą Van Aleno statinį. Pažvairavo į veidrodėlį, bet „Vauxhall Vectra“ niekur nepamatė. Labai gerai. Turbūt užstrigo prie žiedo.

Priekyje užsižiebė raudonas šviesoforo signalas. Jis numygo stabdį ir išsiplūdo. Veidrodėliuose vėl įžiūrėjo „Vectra“, skriejantį priešinga kelio juosta, mitriai artėjantį, lekiantį taip, lyg už vairo sėdėtų maniakas. Automobilis sustojo ne toliau kaip už colio nuo užpakalinio „Audi“ buferio. Švarus ir blizgantis. Su radijo antenomis, styrančiomis ant stogo. Ir dviem vyrais priekyje. Porelę apšvietė raudonosios stabdžių šviesos, ir Skunkas suprato neapsipažinęs.

Velniai griebtų.

Veidrodyje matė Pekerio akis, didžiules, ramias, jau anksčiau regėtas akis, kurios perverdavo nelyginant lazeriai. Atsiminė, kaip nukandant šūdžiaus pirštą tos spangės į jį spitrijosi nerodydamos nei nuostabos, nei skausmo. Gręžė keistu, pakilią nuotaiką išduodančiu žvilgsniu, tarytum faras iš jo būtų šaipęsis. Regis, tyčiojosi ir dabar, sėdėdamas salone, nė neketindamas šokti laukan, kaip, beje, ir kitas pareigūnas.

Kodėl jūs, šikniai, manęs nesuimate?

Nervai spirgėjo tarytum pakvaišęs gyvis, kuris strykčiojo ant tramplino, ištempto jo skrandyje. Skunkas kinkavo galva muzikos ritmu. Bet jautėsi sudirgęs. Organizmui kažko reikėjo. Eilinės dozės. Menko, jau suvartoto kiekio poveikis sparčiai blėso. Jis pabandė mintyse išsirinkti tinkamiausią maršrutą.

Podraug mėgino suvokti, kodėl policininkai nelipa iš automobilio.

Užsižiebė žalia šviesa. Skunkas spustelėjo pedalą, viduryje sankryžos žaibiškai susuko vairą kairėn ir nuslydo į Žemutinės Uolos Sodų gatvę, vos nekliudydamas iš priekio atvažiuojančio taksi. Dideliam savo palengvėjimui, veidrodėlyje pastebėjo, kad „Vectra" nurūko tiesiai.

Žaibiškai didėjančiu tempu jis braukė gatve, iš abiejų pusių apstatyta sujungtais, karalienės Viktorijos laikais iškilusiais namais. Daugumos savininkai siūlė pigių privačių viešbutėlių paslaugas arba tiesiog nuomojo kambarius. Kai dėl eilinio raudono šviesoforo signalo teko stabtelėti ties sankryža, vėl pasirodė spėriai artėjanti „Vectra".

Pasidairęs į šalis, Skunkas išvydo du autobusus, atbildančius iš kairės pusės, bemaž prilipusius vienas prie kito. Išlaukęs, kiek tik galėjo, nuspaudė akceleratorių ir kaip vėjas nugairino priešais pirmąjį autobusą. Egremont Pleiso gatvėje įveikė pavojingus „S" formos vingius, priešinga kelio juosta aplenkė vos pakrutantį „Nissan". Dėl staigaus posūkio nematė, kas atvažiuoja iš priekio, bet, visa laimė, akiratyje automobiliai neišdygo.

Sustojęs prie judrios Guobų Giraitės gatvės sankryžos jis nekantriai laukė, kol eismo sraute atsivers spraga. Toli už nugaros tamsą ūmai perskrodė du priekiniai žibintai. Skunkas pasuko dešinėn nelaukdamas plyšio, nepaisydamas cypiančių stabdžių, kaukiančių signalų, mirksin-

čių švieselių, asfalto dangoje palikdamas padangų žymes, pralėkė pro Braitono hipodromą ir atsidūrė Vudingdino priemiestyje.

Kurį laiką jis svarstė, ar nevertėtų nuimti padirbtų numerių, tačiau rizikuoti pabūgo, nes stabtelėjusį automobilį vėl galėjo prisivyti „Vectra". Todėl nukūrė pirmyn, į greičio matuoklio blykstelėjimą sureagavęs kreiva šypsenėle.

Po dešimties minučių, kai nusigavo į plentą ir nuo Niuheiveno uosto atitolo per dvi mylias į šalies gilumą — veidrodėliuose juodavo tamsa, priekinį stiklą dergė ištiškę vabzdžiai, — Skunkas sumažino greitį ir ties ženklu su užrašu *Mydso ferma* pasuko į dešinę.

Jis pranėrė pro tarpą aukštoje, pasišiaušusioje gyvatvorėje, nubarškėjo žvyrkeliu, kuriame išsiteko vos vienas automobilis. Pusę mylios traukė palei laukus, apžėlusius laiku nenupjautais javais, stebėjo per kelią praliuoksinčius triušius kamikadzes. Apvažiavo gigantiškas, apleistas vištides ir dešinėje stūksančią atvirą daržinę, kurioje įžvelgė seniai nenaudojamų, surūdijusių fermos mechanizmų šešėlius. Staiga priekiniai žibintai nušvietė milžiniškos, plieninės, uždarytos stoginės šoną

Skunkas sustabdė „Audi". Iš pastato šviesa nesklido, lauke joks transportas nestovėjo. Nebuvo matyti nieko, kas išduotų tarp šitų sienų kunkuliuojančią veiklą.

Iš kišenės iškrapštęs mobilųjį, jis surinko atmintinai žinomą telefono numerį.

Atidengdamos erdvią, ryškiai apšviestą patalpą, elektroninės durys nuslydo į šoną, prasidarė tiek, kad pakaktų vietos įvažiuoti, ir užsitrenkė, vos tiktai „Audi" nuriedėjo pro angą. Viduje dunksojo dvi dešimtys automobilių, iš kurių didžiumą sudarė prabangūs, naujausio modelio, aukščiausios klasės ratai. Į akis krito du „Ferrari", „Aston Martin DB9", „Bentley Continental", pora „Range Rover", „Cayenne" ir ne tokie egzotiški „Golf GTI", „Mazda MX5", klasikinis geltonas „Triumph Stag" ir iš išvaizdos naujutėlis MG TF. Vieni automobiliai atrodė sveiki, nė kiek neapgadinti, kiti buvo išnarstyti. Net ir tokį vėlyvą metą prie jų triūsė keturi kombinezonus dėvintys mechanikai — du krapštėsi po variklio gaubtais, trečias gulėjo po pakeltu sportiniu „Lexus", ketvirtas tvirtino „Range Rovers Sports" sparną.

Skunkas išjungė variklį, tuo pat metu nutildydamas ir muziką.

Pastato gelmėse iš pigaus radijo imtuvo sklido senas Džyno Pitnio šlamštas. Kažkur dūzgė grąžtas.

Tolimajame angaro gale, išlindęs iš įstiklinto kabineto, prie ausies prispaudęs mobilųjį, atvykėlio pusėn pajudėjo Baris Spaikeris. Žemaūgis, liesas, bet raumeningas, kadaise tapęs bokso čempionu lengviausio svorio kategorijoje, trumpai kirptais plaukais ir tokiais kampuotais veido bruožais, kad jais buvo galima raižyti ledą. Virš tinklinių, berankovių marškinėlių jis vilkėjo kombinezoną, avėjo sandalus ir atsidavė šleikščiai saldžiu losjonu. Po kaklu ant auksinės grandinėlės kabojo medalionas. Spaikeris pavaikščiojo aplink „Audi", nė nesiteikęs dirstelėti į vairuotoją, tebekalbėdamas telefonu, su kažkuo ginčydamasis, iš pirmo žvilgsnio bjaurios nuotaikos.

Kai Skunkas išlipo iš salono, stoginės savininkas užbaigė pokalbį ir žengė artyn, lyg durklu sumostagavęs mobiliuoju.

— Kokia čia mėšlo krūva? Man reikėjo trilitrinio su šešiais cilindrais. O ne dviejų litrų myžpuodžio. Ir ką su juo veiksiu? Manau, nesitiki, kad jį pirksiu?

Skunkas nukabino nosį.

— Bet tu... tu ne... — iš kišenės ištraukė suglamžytą popiergalį ir atkišo jį Spaikeriui. Ant lapelio drebančia rašysena buvo pakeverzojęs: *naujas, mažai važinėjęs, mėlynas, sidabrinis arba juodas „Audi A4" pakeliamuoju stogu ir automatine pavarų dėže.* — Tu nenurodei variklio kubatūros.

— Mulki, iš kokio medžio iškritai? Žmonės, perkantys dailius automobilius, nori, kad jie turėtų galingus variklius.

— Šitas lekia kaip įkirptas, — patikino Skunkas.

Spaikeris gūžtelėjo ir mąsliai nužvelgė „Audi".

— Ne-e, man jis nereikalingas. — Telefonas vėl suskambo. — Ir spalva nepatinka. — Pašnairavęs į ekranėlį, Spaikeris priglaudė mobilųjį prie ausies. — Aš užsiėmęs. Paskambinsiu vėliau. — Nutraukė ryšį ir pareiškė: — Gausi šešiasdešimt.

— Ką? — Skunkas vylėsi praturtėti dviem šimtinėmis.

— Kaip sau nori.

Jis tūžmingai nudelbė Spaikerį. Prakeiktas šunsnukis visada rasdavo, prie ko prisikabinti. Ant kėbulo aptikdavo įbrėžimų, kitais kar-

tais aiškindavo, kad reikės keisti nusidėvėjusias padangas arba skylėtą duslintuvą. Kibdavo prie menkiausių smulkmenų. Na, bent jau pavyko slapta pasipelnyti stovėjimo aikštelėje, gal ir nežymiai, bet šauniai jam atkeršyti.

— Iš kur atvarei ratus?

— Iš Regentystės aikštės.

Angaro šeimininkas palinksėjo, įdėmiai apžiūrinėdamas saloną. Skunkas žinojo, kodėl jis taip elgėsi. Ieškojo kokių žymių ar įdrėskimų, kad dar labiau numuštų kainą. Kažką pastebėjusios po keleivio sėdyne, Spaikerio akys godžiai nušvito. Jis atidarė dureles, pasilenkė ir vėl atsitiesė, tarytum trofėjų iškėlęs popieriaus lapelį, kurį patyrinėjo įdėmiu žvilgsniu.

— Puikumėlis! — paskelbė. — O tu mitriai apsisukai!

— Kas ten?

— Garažo kvitas iš Regentystės aikštės. Išduotas prieš dvidešimt minučių. Tik du svarai! Šaunuolis! Vadinas, iš tos smulkmės, kurią tau daviau, esi man skolingas dvidešimt penkis svarus.

Skunkas į šuns dienas išdėjo savo kvailumą.

39

Nuskambėję žodžiai ją sukrėtė. Išgąsdino. Jo akys buvo apsiblaususios ir pasruvusios krauju. Gal ką gėrė? Pavartojo kvaišalų?

— Atidaryk! — pakartojo jis. — Atidaryk dėžę, nuokruša!

Sofijai knietėjo pasiųsti jį velniop — kaip apskritai drįso su ja taip kalbėti? Bet žinodama, kokie išgyvenimai vargšą užgriuvo, nutarė pakelti jam nuotaiką, apraminti, priversti išnirti iš savo kiauto. Todėl tylėdama nutraukė dar vieną vyniojamojo popieriaus sluoksnį. Čia kažkoks keistas žaidimas. *Iš pradžių mane aprėksi ir iškoneveiksi, o paskui įteiksi dovaną, teisingai?*

Atplėšusi eilinį sluoksnį, sumaigė jį į gniutulą ir numetė ant lovos. Tačiau mylimojo atšiaurumas neištirpo. Netgi priešingai: iš pykčio jis net purtėsi.

— Greičiau, šliundra! Ko tu delsi?

Moters kūną nukratė nerimo virpulys. Sofija ūmai pajuto nebenorinti su juo likti įkalinta viename kambaryje. Nė nenutuokė, ką aptiks dėžutėje. Anksčiau jis niekada nepirkdavo dovanų, neskaitant kelių kartų, kai neseniai buvo užsukęs į jos butą ir atnešęs gėlių. Nuojauta tvirtino, kad čia kažkas ne taip; atrodė, tarytum pasaulis apsivertė aukštyn kojomis. Sulig kiekvienu nudraskytu vyniojamojo popieriaus klodu ji vis labiau baiminosi pamatyti, kas slypi dėžėje.

Bet pagaliau prisikasusi iki paskutinio sluoksnio, užčiuopė iš dalies tvirtą ir sykiu lankstų paviršių, rodos, iš odos pagamintą daiktą. Sofija suprato, ką rasianti, atsipalaidavo ir nusišypsojo. Tas šelmis ją erzino. Viso labo nutarė panervinti!

— Rankinė, — cyptelėjo ji. — Ar ne? Ak, brangusis, kaip sužinojai, kad man trūks plyš reikia naujos rankinės? Buvau užsiminusi?

Jis nė nešyptelėjo.

— Atidaryk, — šaltai ištarė.

Sekundės dalelę pakilęs ūpas išgaravo kaip dūmas, ir jos pasaulyje vėl įsivyravo sumaištis. Ir jo veidas, ir žodžiai tryško lediniu šalčiu. Tiesą sakant, keista, kad mylimas vyras nutarė jai įteikti dovaną tą pačią dieną, kai jo žmoną rado negyvą. Galų gale Sofija nuplėšė paskutinį popieriaus sluoksnį.

Ir pritrenkta įsistebeilijo į dėžėje tūnantį daiktą.

Ne, čia anaiptol ne rankinė, o pilkas, grėsmingos išvaizdos šalmas su stikliniais išsprogusiais lęšiais, dirželiu ir nukarusia, rumbėta žarna, kurios gale pritvirtintas kažkoks filtras. Ji nusiminė supratusi, kad prieš save regi dujokaukę, vieną iš tokių, kokias Irake nešioja kareiviai, ar net senesnio modelio. Nuo kaukės trenkė suplėkęs gumos kvapas.

Nustebusi Sofija kilstelėjo akis.

— Mus ruošiasi užpulti kažkokie priešai?

— Užsidėk.

— *Šitą?*

— Užsidėk.

Moteris pakėlė dujokaukę prie veido ir tučtuojau nuleido suraukusi nosį.

— Nori, kad ją užsismaukčiau ant galvos? Ir taip apsitaisiusi my-

lėčiausi su tavimi? — truputį apdujusi, bet jausdama, kaip atslūgsta baimė, Sofija plačiai prašiepė lūpas. — Tai tave įkaitins?

Jis nieko neatsakė. Tik išplėšė kaukę, prispaudė ją Sofijai prie veido, o dirželį užtempė virš pakaušio, skausmingai peštelėdamas plaukus. Nelemtas diržas buvo toks standus, kad galvos šonus nutvilkė sopuliai.

Akimirkai ji visiškai prarado orientaciją. Stiklai pasirodė besą užtamsinti ir purvini. Svečias ir kambarys paniro į žalią miglą. Kryptelėjus galvą, jis pranyko iš akiračio, į kurį grįžo tik tuomet, kai Sofija atsisuko. Ji tegirdėjo savo alsavimą, duslius kvėptelėjimus, užgulančius ausis it jūros šniokštimas.

— Aš neturiu kuo kvėpuoti, — slopiai išspaudė jausdama, kad pateko į klaustrofobijos gniaužtus.

— Aišku, kad turi, todėl neknisk man smegenų. — Jo paties balsas atrodė deformuotas.

Supanikavusi ji pabandė nusiplėšti dujokaukę. Tačiau jis griebė Sofiją už dilbių, juos atitraukė nuo dirželio ir taip stipriai suspaudė, kad rankas pervėrė diegliai.

— Liaukis vaizdavusi idiotę kekšę.

— Brajanai, man nepatinka tokie žaidimai, — verkšlendama išlemeno Sofija. Bemat pajuto stumtelėjimą ir suvokė krentanti ant lovos. Pro akis praskriejant sienoms ir luboms, panika sustiprėjo. — Neee! — Sofija spyrė ir dešiniąja pėda pataikė į kažkokį kietą paviršių. Iš skausmo jis užriaumojo. Moteris išsivadavo iš užpuoliko rankų, nusirideno į šoną, netikėtai suprato skriejanti apačion ir skaudžiai tėškėsi į kilimu išklotas grindis.

— Ak, tu, nuokruša!

Vargais negalais atsiklaupusi ji patimpčiojo dirželį, bet nusimauti dujokaukės nespėjo, nes kūną sudrebino galingas, triuškinantis smūgis į pilvą, po kurio užėmė kvapą. Skausmo banga privertė susiriesti dvilinkai. Supratus, kas atsitiko, Sofiją ištiko šokas.

Mylimas vyras jai trenkė.

Staiga tapo akivaizdu, kad ant kortos pastatyta šis tas daugiau nei jų santykiai. Jis išprotėjo.

Nusviesta ant lovos, ji blauzdomis uždrožė per rėmo kraštą. Nors paleido gerklę, balsas liko įkalintas dujokaukėje.

Privalau nuo jo pasprukti, staiga suprato Sofija. *Privalau iš čia išsinešdinti.*

Jis nuplėšė jos marškinėlius. Jauna moteris trumpam liovėsi priešintis, susikaupusi pabandė suregzti planą. Nuo griausmingo savo alsavimo kone apkurto. *Reikia nusiplėšti prakeiktą dujokaukę.* Krūtinėje sopulį kėlė įnirtingai spurdanti širdis. *Pasiekti duris, nusigauti apačion, pas ten gyvenančius vyrukus. Jie man padės.*

Ji žaibiškai pasukiojo galvą, žvilgsniu ieškodama ko nors panašaus į ginklą.

— Brajanai, maldauju, Brajanai...

Kaip kūjis sunkus jo kumštis užvožė per kaukę ir supurtė Sofijai kaklą.

Ant vieno naktinio staliuko gulėjo stora, per Kalėdas dovanų gauta knyga kietais viršeliais, Bilo Braisono „Trumpa istorija beveik apie viską", kurią ji retsykiais pavartydavo. Mitriai apsivertusi, čiupo veikalą, užsimojo ir kiek leido jėgos šėrė užpuolikui per veidą. Iš nuostabos bei skausmo jis sukriokė ir nusirideno nuo lovos.

Sofija tučtuojau pašoko, išskuodė iš miegamojo nė nemėgindama nusiimti dujokaukės, kad negaištų brangaus laiko, įveikė trumpą koridorių, pripuolė prie laukujų durų, suktelėjo rankenos bumbulą, idant atšautų automatinį užraktą, ir ją patraukė į save.

Durys atsivėrė per porą colių, bet netikėtai sustingo pasigirdus šaižiam metaliniam žvangėjimui.

Brajanas užkabino apsauginę grandinėlę.

Jos viduje išsprogo ledinės baimės pliūpsnis. Užtrenkusi duris, Sofija patrūkčiojo grandinėlę, bet šios antgalis užstrigo... sumautas daiktas užstrigo! Kaip tai galėjo nutikti? Virpėdama visu kūnu ji suklykė, ir iš po dujokaukės atsklido dusulingi riksmai:

— Padėkit! Padėkit man! Padėkit man! Maldauju, PADĖKIT MAN!

Už nugaros pasigirdo metalo zvimbimas.

Sofija kaipmat atsisuko. Ir pamatė, ką jis laiko rankose.

Ji prasižiojo, bet šįsyk neišstenėjo nė garso, nes gerklę sukaustė siaubas. Tepajėgė stovėti ir apimta klaiko inkšti. Kūną apleido visos jėgos, jis tarsi sukežo. Nebeįstengdama tvardytis, Sofija apsišlapino.

40

Man teko skaityti, kad pribloškiančios naujienos keistai paveikia mūsų smegenis. Į sąmonę neišdildomai įspaudžia ir tikslų laiką, ir vietovę. Galbūt, be visų kitų dalykų, žmogui įgimta atkreipti dėmesį į signalą, kuris perspėja apie pavojingas vietas jo gyvenime arba pasaulyje.

Tai nutiko prieš man gimstant, todėl nieko negaliu garantuoti, bet žmonės tvirtina puikiai atmeną, kur buvo ir ką veikė, kai 1963-iųjų lapkričio 22-ąją sužinojo, jog Dalase nužudė Džoną F. Kenedį.

Aš asmeniškai pamenu, kuo užsiėmiau, kai 1980-ųjų gruodžio 8-ąją nušovė Džoną Lenoną. Be to, labai aiškiai prisimenu, kaip 1997-ųjų rugpjūčio 31-ąją, sekmadienio rytą, sėdėdamas savo darbo kambarėlyje ir internetinėse svetainėse ieškodamas instaliacinių laidų, reikalingų 1962-aisiais gaminto „Jaguar Mark 2" salonui, išgirdau, kad Paryžiaus tunelyje per autokatastrofą žuvo Velso princesė Diana.

Bet geriausiai atsimenu, kur buvau ir ką konkrečiai veikiau praėjus vienuolikai mėnesių nuo jos mirties, tą liepos rytą, kai gavau laišką, kuris sugriovė mano gyvenimą.

41

Rojus Greisas, įsitaisęs prie rašomojo stalo, ankštame ir tvankiame Sasekso policijos valdybos kabinete laukė bet kokių žinių apie Brajaną Bišopą ir prieš vienuoliktos valandos pasitarimą stengėsi kaip nors užpildyti laisvą laiką. Niūriai spoksojo į tokio pat rūškano, septynis svarus ir šešias uncijas sveriančio margojo upėtakio iškamšą, kuri, įkalinta stiklinėje vitrinoje, kabėjo ant sienos. Iš karto po apvaliu mediniu laikrodžiu, policijos nuovadoje iš „Farų" serialo naudotu rekvizitu, kurį geresniais laikais aukcione jam nupirko Sendė.

Prieš porą metų impulso pagautas Greisas įsigijo žuvį Portobelo

kelio prekyvietėje. Kartais ją paminėdavo, kai dalydamas nurodymus jauniems, skaistaveidžiams detektyvams mestelėdavo vis labiau pabostantį sąmojį apie kantrybę, reikalingą didelei žuviai sugauti.

Priešais, ant stalo, riogsojo šūsnis dokumentų, kuriuos vyresnysis detektyvas turėjo kruopščiai peržiūrėti besirengdamas Karlo Venerio teismui. Bylos nagrinėjimas prasidės po kelių mėnesių, ir, jeigu jis tinkamai pasiruoš, už įvykdytus nusikaltimus Veneriui, šlykščiausiam tipui, su kokiu teko susidurti per savo karjerą, gresia kalėti iki gyvos galvos. Bet dar neaišku, koks nuosprendis bus paskelbtas, jei procesui vadovaus kuris nors iš apkiautusių, maišu trenktų teisėjų.

Greta popierių krūvos gulėjo ir vakarienė, neseniai prigriebta iš ASDA prekybos centro. Sumuštinis su tunu, įdėtas į perregimą plastikinę dėžutę, ant kurios geltonavo etiketė, skelbianti „Mažesnė kaina!“, obuolys, „Twix“ šokoladukas ir dietinės kokakolos skardinė.

Vieną kitą minutę Greisas tyrinėjo elektroninių laiškų srautą — į porą atsakė, didžiumą ištrynė. Kad ir kaip sparčiai reaguodavai į pranešimus, tas jų srautas niekada neišsekdavo, ir dabar pašto dėžutėje neatsakytų žinučių skaičius beveik išaugo iki dviejų šimtų. Laimė, daugumą pasirūpins Eleanora, beje, jau išvaliusi jo užrašų knygelę — šią procedūrą atlikdavo kaskart, kai Greisas pasinerdavo į naują sunkaus nusikaltimo tyrimą.

Asistentė paliko tiktai perspėjimą, kad sekmadienį reikės pietauti su seserimi Džoude, kurios jis nematė ilgiau nei mėnesį, ir porą žodžių, raginančių krikštaduktei Džėjai Somers nupirkti atviruką bei gimtadienio dovaną, nes kitą savaitę jai sueis devyneri. Greisas ėmė svarstyti, ką mergaitei padovanoti, galiausiai nusprendė, kad atsakymą žinos Džoudė, turinti tris panašaus amžiaus vaikus. Jis priminė sau, kad atšauktų pietus, jei vis dėlto išskristų į Miuncheną.

Daugiau kaip penkiolika elektroninių laiškų buvo susiję su policijos regbio komanda, kuriai rudenį Greisas vadovaus kaip naujai išrinktas prezidentas. Jie tarsi ragino nepamiršti, kad šiandien pasakiškai šilta, bet greičiau negu po keturių savaičių ateis rugsėjis. Neilgai trukus vasarai lemta baigtis. Dienos pastebimai trumpėjo.

Pabaksnojęs per klaviatūrą jis įjungė „Vantage“ programą, skirtą vidiniam policijos kompiuterių tinklui, ir peržvelgė ataskaitas apie in-

cidentus, norėdamas patikrinti, kas naujo įvyko per pastarąsias porą valandų. Permetė akimis oranžinius įrašus, bet nieko įdomaus neaptiko. Vakaras dar ankstyvas; vėliau pasipils pranešimai apie muštynes, užpuolimus ir plėšimus. Kol kas teužfiksuota autoavarija — Londono kelyje, pakeliui į Braitoną. Nudžiauta rankinė. „Tesco" parduotuvėje Paribio kelyje sugautas ilgapirštis. Degalinėje vagis paliko nušvilptą automobilį. A27 greitkelyje pastebėtas iš kažkur atklydęs arklys.

Suzirzė telefonas. Skambino detektyvas seržantas Gajus Bečeloras, į tyrimo komandą priimtas naujokas, kurį jis nusiuntė pakalbinti žmones, ryte žaidusius golfą su Brajanu Bišopu.

Greisui patiko Bečeloras. Jis visuomet galvojo, kad jeigu filmo scenai prisireiktų vidutinio amžiaus policijos pareigūno, aktorių atrankos agentūra atsiųstų vyruką, atrodantį kaip Gajus Bečeloras. Aukštą, stambų, į regbio kamuolį panašia galva, retėjančiais plaukais ir malonaus, bet dalykiško būdo. Nors ir ne gigantiško augumo, detektyvas seržantas priminė švelniasielį milžiną — ne tiek dėl sudėjimo, kiek dėl charakterio.

— Rojau, aš mačiausi su trijule, kuri šiandien su Bišopu žaidė golfą. Pamaniau, kad naujienos tave gali sudominti. Visi tikino, esą jis buvo ypač puikiai nusiteikęs ir lošė kaip iš natų, geriau nei bet kada anksčiau.

— Ar jis kaip nors paaiškino savo elgesį?

— Ne. Regis, Bišopas garsėjo kaip vienišius, skirtingai nei sutuoktinė, kuri, anot jų, buvo itin visuomeniška moteris. Artimų draugų jis neturi ir įprastomis aplinkybėmis šneka nedaug. O šįryt laidė sąmojus. Vienas iš tų trijų, ponas Mišonas, neblogai jį pažįstantis, sakė, kad Brajanas atrodė lyg išgėręs stimuliuojamųjų piliulę.

Greiso galvoje viena mintis vijo kitą. *Žmona negyva... pavyko atsikratyti slegiančios naštos?*

— Žmogus, ką tik nužudęs savo antrąją pusę, taip nereaguotų, ar ne, Rojau?

— Žiūrint, kokiais aktoriniais gebėjimais pasižymi.

Kai Bečeloras baigė dėstyti ataskaitą, ją tepapildęs nereikšmingomis detalėmis, Greisas padėkojo ir pasakė, kad jiedu susitiks per pasitarimą, kuris įvyks vienuoliktą vakaro. Tuomet, įtemptai mąstydamas

apie detektyvo seržanto žinią, nuplėšė nuo sumuštinio plėvelę, iškėlė jį iš dėžutės ir atsikando. Pajutęs skonį akimoju suraukė nosį. Egzotišką, kmynais atsiduodančią duoną ragavo pirmą kartą ir dabar labai dėl to gailėjosi. Mieliau būtų sukrimtęs paprastą sumuštinį su kiaušiniu ir kumpiu, bet Kleo stengėsi jį įpratinti prie sveikesnės dietos, skatindama valgyti daugiau žuvies — nors Greisas jai smulkiai nupasakojo *Daily Mail* skaitytą straipsnį apie pavojingą, žuvyse aptinkamą gyvsidabrio kiekį.

Jis išjungė „Vantage" programą, atsidarė expedia.com tinklalapį ir patikrino, kokiu laiku sekmadienį į Miuncheną skrenda lėktuvai, svarstydamas, ar įmanoma tą pačią dieną nuvykti į Vokietiją ir sugrįžti. Ten nukakti stačiai *privalo*, kad ir koks menkas būtų informacijos šiaudas, kurį ištiesė Dikas Poupas. *Reikia* keliauti į Miuncheną ir pačiam viską išsiaiškinti.

Greisas vos tvardėsi, kad neišlėktų artimiausiu reisu. Prisivertęs nurimti dirstelėjo į laikrodį. Be dešimties minučių dešimta valanda. Vokietijoje jau be dešimties minučių vienuolikta. Bet, po velnių, Dikas Poupas tikrai nemiegos, jis juk atostogauja. Rankoje laikydamas alaus bokalą sėdi kokioje Bavarijos kavinėje arba bare. Savo mobiliajame Greisas surinko bičiulio numerį, deja, jį iš karto nukreipė į balso paštą.

— Dikai, čia vėl Rojus. Atleisk, kad įkyriu, bet norėčiau tave dar šiek tiek paklausinėti apie alaus sodelį, kur tariesi matęs Sendę. Paskambink, kai tik galėsi.

Vyresnysis detektyvas nutraukė ryšį ir kelioms sekundėms įsmeigė akis į vertingąją savo kolekciją - ją sudarė trys tuzinai senoviškų žiebtuvėlių, išstatytų ant atbrailos, kyšančios tarp priešakinės stalo dalies ir lango, pro kurį atsivėrė vaizdas į automobilių aikštelę ir areštinę. Jie atspindėjo Sendės susižavėjimą antikvaro turgavietėmis, senienų krautuvėlėmis ir prekyba iš bagažinių. Turėdamas laisvo laiko, jis ligi šiol lankydavosi tokiose vietose, bet dabar ten jausdavosi visai kitaip. Kitados malonumą teikdavo ne vien galimybė ką nors įsigyti, tačiau ir stebėti, kaip Sendė reaguoja į Greiso atrinktus objektus. Jeigu įvertindavo palankiai, jiedu imdavosi derėtis dėl kainos; jei nutardavo, kad daiktas jos nedomina, atmesdavo jį akimirkai susiraukdama.

Didžiąją dalį patalpos užėmė televizorius, vaizdo leistuvas, ketu-

rios kėdės, stovinčios prie apskrito stalo, nukloto šūsnelėmis prasklaidytų dokumentų, odinis krepšys su instrumentų rinkiniu, reikalingu nusikaltimo vietai tyrinėti, ir nuolat augantys segtuvų bokšteliai. Kartais Greisas spėliodavo, ar tik naktimis jie nesidaugina.

Ant grindų sudėti aplankai reiškė neatskleistas žmogžudystes. Tokias bylas policija nutraukdavo nebent tada, kai būdavo garantuota, kad nusikaltėlio surasti neišdegs. Kiekvieno nužudymo tyrimas pasiekdavo momentą, kai pareigūnai baigdavo nagrinėti visą gautą informaciją ir išnaudodavo visas galimybės. Bet tai nereiškė, kad jie pasiduodavo. Net ir praėjus daugeliui metų po nusikaltimą tiriančios komandos išformavimo byla likdavo neužbaigta, o įrodymai tūnodavo dėžėse, kol rusendavo bent menkiausia viltis, kad incidento dalyviai tebėra gyvi.

Jis nurijo kolos gurkšnį. Viename tinklalapyje skaitė, neva menkai angliarūgšte prisotintuose skysčiuose apstu žmogaus organizmui kenksmingų chemikalų, bet šiuo momentu dėl to nekvaršino galvos. Atrodo, kad bet koks užkandis arba gėrimas tave greičiau numarins negu aprūpins maistingomis medžiagomis. Galbūt netrukus ateis jau suvirškintų patiekalų mada, kurių nė nereikės valgyti — nusipirksi juos ir iš karto sviesi išvietėn.

Greisas paspaudė klavišą kompiuterio klaviatūroje. Sekmadienį, septintą ryto, iš Hitrou oro uosto į Vokietiją skrido „British Airways" lėktuvas. Miunchene orlaivis nusileis dvidešimt minučių po pusės dešimtos. Jis nusprendė susisiekti su pažįstamu, ten gyvenančiu policininku, *kriminalhauptkommisar* Marselu Kulenu, pasidomėti, ar bičiulis turės laisvo laiko.

Prieš porą metų Marselą pusmečiui komandiravo į Saseksą, ir jiedu tapo neblogais draugais. Komisaras iš Vokietijos kvietė Greisą į svečius, ragino atvykti, kada tik jis galės. Detektyvas įbedė akis į rankinį laikrodį. Be penkių minučių dešimta. Miunchene bus valanda vėliau; naktį skambinti gal ir nederėtų, kita vertus, labai tikėtina, kad Marselą pavyks rasti namuose.

Siekiant telefono, tas suskambo.

— Rojus Greisas, — atsiliepė jis.

Ragelyje pasigirdo Brajano Bišopo balsas.

42

Greisas atkreipė dėmesį, kad Bišopas pasikeitė anksčiau dėvėtus golfo žaidėjo drabužius. Šiuo metu vilkėjo baltus marškinius, ant jų juodą, iš pirmo žvilgsnio brangiai kainuojantį bluzoną, buvo užsitempęs mėlynas kelnes ir basomis įsispyręs į gelsvai rudus „laivelius". Labiau priminė ūžaujantį plevėsą negu gedintį žmogų.

Tarsi perskaitęs Greiso mintis ir dėl to, matyt, pasijutęs nesmagiai, jis prisėdo ant raudonos kėdės, stovinčios ankštame liudininkų apklausos kambaryje, ir tarė:

— Apdarus iš mano garderobo pristatė jūsų Šeimos centro pareigūnė Linda Baklėj. Dabartinėmis aplinkybėmis aš asmeniškai rengčiausi kitaip. Ar pasakysite, kada man leisite grįžti namo?

— Kai tik galėsime, — atsakė vyresnysis detektyvas. — Manau, po kelių dienų.

Bišopas įtūžęs atsitiesė.

— Ką? Kas per absurdas!

Greisui į akis krito nubrozdinimas, mėlynuojantis ant dešinės pašnekovo plaštakos. Į patalpą įžengęs Brensonas ant stalo padėjo tris stiklines vandens, uždarė duris, tačiau liko stovėti.

— Pone Bišopai, tai nusikaltimo vieta, — švelniai atsiliepė Greisas. — Stengdamasi kaip galima geriau ją apsaugoti, policija vykdo šiais laikais įprastą procedūrą. Prašau suprasti, kad taip elgiamės savo pačių labui, siekdami sugauti nusikaltėlį.

— Įtariamasis jau atsirado?

— Prieš pratęsdamas pokalbį norėčiau paklausti, ar neprieštarausite, jei apklausą įrašysime? Ji baigsis greičiau, jei mums nereikės rašytis pastabų.

Bišopas šaltai vyptelėjo.

— Vadinas, įtariate mane?

— Anaiptol, — patikino Greisas.

Savo sutikimą pašnekovas išreiškė rankos mostu.

Glenas Brensonas įjungė garso bei vaizdo įrašymo įrangą ir atsisėsdamas aiškiu balsu paskelbė:

— Rugpjūčio ketvirta, penktadienis, dvidešimt minučių po dešimtos vakaro. Vyresnysis detektyvas Greisas ir detektyvas seržantas Brensonas apklausia poną Brajaną Bišopą.

— Ar... ar įtariamasis jau atsirado? — vėl pasiteiravo Bišopas.

— Dar ne, — atsakė Greisas. — Ar numanote, kas galėjo taip pasielgti?

Ketės Bišop vyras prunkštelėjo, tarsi klausimas būtų nuskambėjęs pernelyg idiotiškai. Jo žvilgsnis šovė kairėn.

— Ne. Nė neįsivaizduoju.

Vyresnysis detektyvas įdėmiai spiginosi pašnekovui į akis atsimindamas, kad tiesą bylojo kairioji pusė. Bišopas atsiliepė per greitai ir, kaip sielvartaujantis žmogus, per daug pakiliu tonu. Su panašia elgsena teko susidurti ne kartą — su šaltakraujiškais, sklandžiais, surepetuotais atsakymais ir emocijų stoka. Bišopas demonstravo klasikinius žmogžudystę įvykdžiusio asmens požymius. Bet tai negarantavo, kad jis išties prikišo nagus prie žmonos mirties. Juoką gali sukelti ir nervinė įtampa.

Greisas pažiūrėjo į jo plaštaką. Į pamėlusį, lyg ir neseną, žemiau nykščio odą bjaurojantį nubrozdinimą.

— Jūs susižeidėte ranką, — pratarė.

Bišopas dirstelėjo į žaizdelę ir atsainiai patraukė pečiais.

— Aš, hmm... ją susitrenkiau į taksi.

— Kuriuo iš „Vyno“ viešbučio nuvažiavote į „Lansdowne“?

— Taip. Kai... kai į bagažinę dėjau krepšį.

— Vaizdas nekoks.

Greisas sau priminė neužmiršti iškamantinėti taksi vairuotoją, ar jo keleivis tikrai susižalojo. Be to, pastebėjo, kad Bišopas nukreipė akis į dešinę. Pasitelkė kūrybinį režimą. Kitaip tariant, melavo.

— Apsidraskėte kaip reikiant. Ką sakė vairuotojas? — vyresnysis detektyvas pašnairavo į Brensoną, kuris linktelėjo.

Bišopas paeiliui juos nužvelgė.

— Kas jums daros, vyručiai? Elgiatės kaip sumauti inkvizitoriai. Aš noriu padėti. Kuo, po velnių, čia dėtas nubrozdinimas ant mano rankos?

— Dėl savo profesijos ypatumų, pone Bišopai, esame priversti nuolat visko teirautis. Toks jau mūsų darbas. Tokia prigimtis. Šiandieną

dirbau labai ilgai, kaip ir detektyvas seržantas Brensonas. Jūs, be abejo, taip pat nusiplūkęs. Jei pasistengsite neprarasti kantrybės ir atsakyti į klausimus, užsisėdėti šiame kambaryje nereikės. Kuo daugiau mums pagelbėsite, tuo greičiau sugausime jūsų žmonos žudiką. — Greisas atsigėrė vandens ir švelniu tonu pridūrė: — Beje, mums įdomu, kodėl apleidote „Vyno“ viešbutį ir persikraustėte į „Lansdowne“? Ar galite paaiškinti priežastis?

Bišopo akys krutėjo tarytum sekdamos kilimu ropojantį vabzdį. Greisas pažvairavo ta pačia kryptimi, bet nieko neišvydo.

— Kodėl? — našlys ūmai pakėlė galvą ir skvarbiu žvilgsniu pervėrė vyresnįjį detektyvą. — Ką turite omeny? Man liepė išvykti.

Šįsyk susiraukė Greisas.

— Kas?

— Na... policija. Spėju, kad jūs.

— Nelabai suprantu, kur lenkiate.

Bišopas plačiai praskėtė rankas. Jis sudarė nuoširdžiai nustebusio žmogaus įspūdį.

— Man paskambino į kambarį. Kažkoks pareigūnas pranešė, kad „Vyno“ viešbutį apgulė spaudos atstovai, todėl turėsiu persikelti kitur.

— Kokia to pareigūno pavardė?

— Aš... nepamenu. Hmm... regis, Keningas? Detektyvas seržantas Keningas?

Greisas atsisuko į Brensoną.

— Ką nors apie tai žinai?

— Nieko, — užtikrino kolega.

— Su jumis išties bendravo vyras? — pasitikslino Greisas.

— Taip.

— Tikrai prisistatė detektyvu seržantu Keningu?

— Taip. Keningu. Rodos, detektyvu seržantu. Dėl pavardės abejonių nekyla.

— Ką konkrečiai jums pasakė? — Greisas spitrijosi jam į akis. Tos vėl šastelėjo kairėn.

— Kad man užsakytas kambarys „Lansdowne“ viešbutyje. Prie tarnybinio įėjimo, kuris veda į užpakalinę virtuvių dalį, manęs lauks taksi. Nusileisti į apačią privalau pro atsarginį išėjimą.

Greisas užsirašė bloknote: *DS Keningas*.

— Su pareigūnu kalbėjote mobiliuoju ar viešbučio telefonu?

— Stacionariu, — pamąstęs atsakė Bišopas.

Vyresnysis detektyvas mintyse nusikeikė. Įsitikinti, kad jis nemeluoja, arba nustatyti, kas skambino, bus gerokai sudėtingiau. Viešbučio komutatorius fiksuodavo sulaukiamų skambučių laiką, bet ne numerius.

— Kada su juo šnekėjotės?

— Maždaug pusę šešių.

— Jūs prisiregistravote „Lansdowne" ir išėjote. Kur patraukėte?

— Į pajūrį. — Bišopas kišenėje sugraibė nosinę ir jos kampeliu nusišluostė akis. — Mudviem su Kete ten patikdavo vaikštinėti. Ji dievino paplūdimį. Ir labai mėgdavo maudytis jūroje. — Sriūbtelėjęs vandens pratęsė: — Man reikėjo paskambinti vaikams — abu atostogauja užsienyje. Aš... — jis vėl nuščiuvo.

Tylėjo ir Rojus Greisas. Jo komandai Keningas nepriklausė.

Atsiprašęs vyresnysis detektyvas nėrė pro tarpdurį, įveikė trumpą koridorių ir žengė į nusikaltimų tyrimo kambarį Nr.1. Užteko porą sykių pabarbenti per darbinio kompiuterio klaviatūrą, kad gautų reikalingą informaciją: pareigūnas tokia pavarde nedirbo jokiame Sasekso policijos skyriuje.

43

Prieš pat vidurnaktį Kleo atidarė savo būsto duris tevilkėdama juodus, šilkinius, praskleistus marškinukus, kurie pridengė tiktai du colius blyškių, liaunų šlaunų. Ištiestoje rankoje laikė stiklą, pilną atšaldyto „Glenfiddich" viskio. Menką drabužėlį papildė tik sodrus, muskusinis, gundantis kvepalų aromatas ir gašliausias vypsnis, kokį Rojus Greisas regėjo moters veide.

— Oho! Štai, ką aš vadinu... — išsižiojo jis.

Kleo spyriu užtrenkė duris atvykėliui už nugaros, jos naktiniai marškinėliai smuktelėjo dar žemiau, nuslysdami nuo didžiulių, stan-

grių krūtų. Greisas nespėjo nieko pridurti, nes moteris, nepaleisdama stiklo, apkabino svečio kaklą ir drėgnomis lūpomis įsisiurbė jam į burną. Po sekundės į šią įsmuko viskio prieskonio ledukas.

Priešais jo veidą sužiburiavo besišypsančios, apsiblaususios akys.

Atlošusi galvą tik tiek, kad Greisas įžiūrėtų išskydusius jos bruožus, Kleo tarė:

— Ei, tu per daug prisirengęs. — Perleido jam stiklą, karštligiškai atsegė marškinius, suskato bučiuoti spenelius ir krūtinę, paskui liežuviu į bambą įspraudė dar vieną ledinį kubelį. Apdovanojo jį džiugesio sklidinu, tarsi liepsna svilinančiu žvilgsniu, pervėrė akimis, kurios tvieskė it saulės šviesa, atsispindinti nuo ledo paviršiaus. — Koks tu žavus, Rojau. Dieve, koks tu žavus.

Dantimis traiškydamas leduką, Greisas išspaudė:

— Tu irgi visai nebloga.

— Tik nebloga? — aidu pakartojo Kleo, taip timpčiodama jo diržo sagtį, lyg nuo šios priklausytų pasaulio išlikimas, galop trūktelėdama kelnes ir trumpikes žemyn iki batų.

— Ta prasme, kad esi gražiausia, šauniausia, nuostabiausia moteris visoje planetoje.

— Nori pasakyti, jog kitose planetose atrastum dailesnių? — vienu mitriu judesiu Kleo sugrūdo į viskį pirštus, įsimetė dar vieną ledo kubelį sau į burną, iš stiklo išgriebė ketvirtą ir jį prispaudė Greisui prie sėklidžių.

Užuot atsiliepęs, detektyvas sušvokštė. Papilvę nutvilkė toks stiprus pasitenkinimo pojūtis, kad kūną perliejo skausmas. Jis nutraukė nuo Kleo pečių šilkinį apdarą, lūpomis įsisiurbė į švelnų moters kaklą, ji savo ruožtu nusėjo Greisą godžiais bučiniais, slinkdama žemyn, iki pat vyriškų gaktiplaukių raizgynės.

Greisas stypsojo apsvaigęs nuo nakties kaitros, jos kvepalų aromato ir sąlyčio su moters oda, tolimoje sąmonės kertelėje trokšdamas, kad sustingtų neįtikėtinoje, grynos palaimos kupinoje akimirkoje ir galėtų amžinai mėgautis ledinėmis Kleo lūpomis, šypsena akyse, tyru pasitenkinimu, kuris užtvindė jo sielą.

Kažkur, vos už kelių colių, pleveno šešėlis. *Miunchenas*. Ne, tai eilinė pamėklė. Lai ji prasmenga. Čia tik vaiduoklis.

Jis geidė šitos moters iš visos širdies. Norėjo su ja būti ne vien artimiausiu metu, bet ir iki gyvenimo pabaigos. Visapusiškai ją dievino. Puoselėjo Kleo tokius karštus jausmus, kokie, jo manymu, negalėjo aplankyti nė vieno kada nors planetoje egzistavusio žmogaus. Nė nesitikėjo, kad po devynerių ilgų, emociniuose tyruose praleistų metų taip karštai įsimylės.

Pirštais braukdamas per ilgus šilkinius jos plaukus, bemaž praradęs amą, Greisas sulemeno:

— Viešpatie, Kleo, kokia tu...

— ... nepakartojama...

— ... fantastiška...

— ... ir...

Taip ir neatsikratęs švarko, su kelnėmis ir dryžuotomis trumpikėmis, nusmauktomis iki kulkšnių, pusiau prasegtais marškiniais, jis užgulė Kleo, išsitiesusią ant balto, storo, pūkuoto kilimo, kuris dengė ąžuolines nublizgintas grindis, ir giliai, neįtikimai giliai į ją įsiskverbė — sykiu spaudė savo glėbyje, bučiavo audringą, besirangančią, daugybę kontrastų įkūnijančią esybę.

Greisas tvirtai laikė Kleo galvą, niekaip neatsiplėšdamas nuo jos lūpų, jausdamas šilkinę, prie jo prigludusią odą. Lankstų, dangišką kūną. Retsykiais ji primindavo stulbinamą, grynaveislę lenktyninę kumelę. Kartais, kaip dabar — atšlijusi, susitelkusi ir įsmeigusi į Rojų įtemptą žvilgsnį, panėšėjo į silpną, lengvai pažeidžiamą mergytę.

— Juk tu manęs nenuskriaustum? — graudžiai paklausė Kleo.

— Niekada.

— Žinai, kad esi nuostabus?

— Tu dar nuostabesnė. — Greisas vėl ją pabučiavo.

Mylima moteris įsikibo jam į pakaušį, pirštus skausmingai įspaudė į viršugalvį.

— Noriu, kad išsilietum žiūrėdamas man į akis, — ryžtingai sukuždėjo.

Po kurio laiko jis pabudo; dešinę ranką varstė velniškai stiprus skausmas. Greisas sumirksėjo sutrikęs, akimirką nepajėgdamas suvokti,

kur esąs. Grojo muzika. Girdėta Dido daina. Detektyvo akys nukrypo į kvadratinį akvariumą, kuriame vieniša auksinė žuvelė plaukiojo kiaurai išilgai struktūrą, panašią į miniatiūrinę graikų šventyklą.

Marlonas?

Ne, čia ne jo akvariumas. Greisas pabandė pajudinti ranką, bet toji brinksojo nutirpusi. Krestelėjo galūnę. Ji sutirtėjo. Akiratį netikėtai okupavo šviesūs, papurę, susiraizgę gaktiplaukiai. Jų vaizdas užleido vietą viskio stiklui.

— Kalorijų? — pasiteiravo Kleo, stovinti visiškai nuoga.

Jis perėmė stiklą ir nurijo gurkšnį. Dieve, kaip gardu. Nuleidęs viskį pakštelėjo į pliką moters kulkšnį. Ji atsigulė šalia ir prigludo prie Greiso.

— Gerai jautiesi, miegaliau?

Ranka mažumėlę atgijo. Užtektinai, kad pavyktų ją apkabinti. Jiedu pasibučiavo.

— Kiekdbrvalandų? — suliedamas žodžius paklausė Greisas.

— Penkiolika minučių po dviejų.

— Atleisk. Aš... aš neketinau taip užknarkti.

Kleo bučiniais sudrėkino jo akis. Paeiliui ir labai lėtai.

— Tu ir neužknarkei.

Priešais save Greisas regėjo šviesius jos plaukus ir dieviškus, šiuo momentu gana miglotus bruožus. Į šnerves traukė salsvus prakaito ir sekso kvapus. Vėl pastebėjo žuvelę, sukančią ratus akvariume, nekreipiančią dėmesio į žmones, pramogaujančią, kaip įprasta auksinėms žuvytėms. Pamatė uždegtas žvakes. Augalus. Naujoviškus, abstrakčius, ant sienų kabančius paveikslus. Knygomis užgrūstų, nuo grindų iki lubų iškilusių lentynų eiles.

— Norėsi įsitaisyti lovoje?

— Gera mintis, — atsakė jis.

Nusimetęs visus drabužius, vienoje rankoje laikydamas Kleo ranką, kitoje spausdamas viskio stiklą, kilnodamas švinines kojas, Greisas užlipo dviem siaurų medinių laiptelių laiptatakiais ir pagaliau žnektelėjo ant milžiniškos lovos, kurią dengė švelniausios paklodės, su kokiomis buvo susidūręs per visą savo gyvenimą. Iš grotuvo kolonėlių tebesiliejo Dido balsas.

Kleo tvirtai jį apsikabino. Leido savo pirštams nuslysti vyrišku pilvu ir apglėbti genitalijas.

— Ar Dičkis mieguistas?

— Šiek tiek.

Ji pakėlė Greisui prie lūpų stiklą. Tas sriūbtelėjo nelyginant kūdikis.

— Na, ir kaip praėjo tavo diena? O gal tau maga numigti?

Vyresnysis detektyvas pamėgino surikiuoti mintis. Geras klausimas. Kaip, po velnių, praėjo jo diena?

Kokia diena?

Atsiminimai grįžo nuotrupomis. Priverstinis vienuoliktos valandos pasitarimas. Nė vienas iš komandos narių neturėjo jokios reikšmingos informacijos, išskyrus jį patį. Brajanas Bišopas iš „Vyno“ viešbučio persikėlė į „Lansdowne“ ir aiškindamas savo elgesį išklojo labai keistą istoriją.

— Sudėtingai. — Greisas nosimi prisiglaudė prie dešiniosios krūties, apžiojo spenelį, galų gale jį pabučiavo. — Ar tau kas sakė, kad esi gražiausia moteris pasaulyje?

— Tu. — Ji plačiai nusišypsojo. — Tik tu.

— O tai įrodo, kad kiti planetos vyrai neturi jokio skonio.

Kleo pabučiavo jam į kaktą.

— Tave, žinoma, nustebins mano, kaip tikros kekšės, žodžiai, bet visų nesu išbandžiusi.

Greisas atsakė vypsniu.

— Dabar galėsi juos mesti iš galvos.

Jos akyse nušvito ironiškas žvilgsnis. Pakeitusi kūno pozą, Kleo įrėmė smakrą į savo dilbį.

— Nejaugi?

— Be tavęs neradau sau vietos visą savaitę.

— Aš taip pat tavęs ilgėjausi.

— Ar labai?

— Nesakysiu — nenoriu, kad išpuiktum!

— Ot kalė!

Ji pakėlė laisvą kairiąją ranką ir erzindama, vaizduodama suglembantį pimpalą, žemyn nulenkė smilių.

— Neilgam, — patikino Greisas.

— Gerai.

— Esi siaubingai išdykusi.

— Nes tu man kurstai norą šėlioti. — Kleo jį pabučiavo, atšlijo per kelis colius ir įdėmiau nužvelgė Rojaus veidą.

— Man patinka tavo šukuosena.

— Išties?

— Mm-hmm. Tau dera. Man ji tikrai patinka.

Komplimentas privertė Greisą nežymiai nurausti.

— Džiaugiuosi. Dėkui.

Glenas Brensonas zyzė dėl vyresniojo detektyvo ševeliūros nuo neatmenamų laikų, teigė, kad ją reikia pagražinti, galop užsakė jam susitikimą su stileiva, vardu Janas Habinas, nusiuntė į grožio saloną, įsikūrusį madingiausiame Braitono rajone. Daugelį metų Greisas lankydavosi senamadiškoje kirpykloje, kur jo gaurus trumpai nugremždavo niaurus pagyvenęs italas. Teko išgyventi visiškai naujus potyrius, kai meno kūriniais nukabintoje, roko muzika užtvindytoje patalpoje galvą ištrinko plepi mergina.

— Taigi sekmadienį pietausime su tavo seserimi? — pasitikslino Kleo. — *Džoude*, ar ne?

— Taip.

— Gali apie ją papasakoti? Ar ji tave labai globoja? Turėsiu ištverti trijų lygių kvotą? Pavyzdžiui, *ar toji sena paleistuvė tinka mano broliui?* — Kleo pašaipiai vyptelėjo.

Greisas nurijo didelį viskio mauką neskubėdamas atsakyti, mėgindamas surikiuoti mintis ir pasiruošti pranešti naujieną. Išlenkė dar vieną gurkšnį. Pagaliau atsiliepė:

— Man kilo problema.

— Tęsk.

— Sekmadienį privalau išskristi į Miuncheną.

— Miuncheną? Visuomet norėjau ten apsilankyti. Mano draugė, Ana Liza, dirbanti stiuardese, sako, kad pasaulyje nerastum geresnės vietos, kur nusipirkti drabužių. Klausyk, aš galėčiau keliauti su tavimi! Įsigytume pigius bilietus į kokį „easyJet" reisą.

Jis nepaleido iš rankų stiklo. Dar sykį siurbtelėjo viskio svarstydamas, sakyti jai tiesą ar kaip nors nekaltai pameluoti. Riesti pasakėlių

nejautė jokio noro, bet šiuo metu atrodė, kad jos skaudintų mažiau negu teisybė.

— Tai oficialus vizitas — skrisiu drauge su kolega.

— O... su kuo? — Kleo persmeigė jį skvarbiu žvilgsniu.

— Su detektyvu inspektoriumi iš kito padalinio. Mes dalyvausime susitikime, kuriame aptarsime pusmečio trukmės pareigūnų mainų programą. Vykdysime Europos Sąjungos projektą.

Ji palingavo galva.

— Man regis, Rojau, mudu sutarėme niekada vienas kitam nemeluoti.

Greisas paspoksojo į Kleo ir po kelių sekundžių nudūrė akis jausdamas, kaip jo skruostus nudažo raudonis.

— Rojau, aš permatau tave kiaurai. Žinau, kada skiedi. Iš akių. Pats mane šito išmokei — pameni? Dešinysis ir kairysis smegenų pusrutuliai. Atmintis ir vaizduotė.

Širdies gelmes pervėrė dieglys. Padvejojęs jis prisipažino, kad sulaukė skambučio iš Diko Poupo, kuris pranešė matęs Sendę.

Kleo sureagavo staigiai nuo jo atšlydama. Greisui ūmai pasirodė, kad tarp jų atsivėrė praraja, — plati, kaip žemę nuo mėnulio skirianti bedugnė.

— Aišku, — ji prašneko tokiu tonu, lyg būtų atsikandusi citrinos.

— Klausyk, aš privalau ten nuvykti.

— Suprantama.

— Nenorėjau, kad taip nuskambėtų...

— Tikrai?

— Kleo, maldauju, aš...

— Kas bus, jeigu ją rasi?

Greisas bejėgiškai kilstelėjo rankas.

— Abejoju, ar man pavyks.

— Ir vis dėlto?..

— Nežinau. Bent jau išsiaiškinsiu, kas jai nutiko.

— O jeigu ji užsimanys tave susigrąžinti? Ar todėl man melavai?

— Po devynerių metų?

Kleo nusirideno šalin ir sustingo atsigręžusi į tolimąją sieną.

— Dar nežinia, ar ten tikrai buvo Sendė.

Jokio atsakymo.

Greisas paglostė jai nugarą, ir moteris pasitraukė dar toliau.

— Kleo, susimildama!

— Kuo tu mane laikai — prieglobsčiu, kuriuo naudojies, kol rasi dingusią žmoną?

— Nieko panašaus.

— Įsitikinęs?

— Visiškai.

— Aš tavimi netikiu.

44

Viena Laiko Milijardieriaus sukurta programa į kompiuterio ekraną iškeldavo analoginius laikrodžius, kuriuos ženklino pavadinimai, priklausantys didmiesčiams iš kiekvienos laiko juostos. Nūnai jis žiūrėjo į tuos ciferblatus.

— Darau apskaitą, — staiga ištarė ir nusišypsojo dėl savo sąmojo.

Už lango brėško, virš Braitono ir Houvo miesto sutemas sklaidė švintantis dangus. Čia, Anglijoje, netrukus bus penkta ryto. Šešta valanda Paryžiuje. Aštunta Sankt Peterburge. Vienuolikta Bangladeše. Pirma Kvala Lumpūre. Trečia Sidnėjuje.

Neilgai trukus vietiniai ims keltis. O peruiečiai tuojau grius į lovas. Išskyrus jį, saulei vergaudavo visi pasaulio gyventojai. Laiko pančiai jo nevaržė. Nusispjauti, diena dabar ar naktis, veikia akcijų biržos, bankai ir kitos įstaigos ar ne.

Už tai padėkoti derėtų vienam žmogui.

Tačiau kartėlis širdies nebegraužė. Neigiamos emocijos nugrūstos į praeities dėžę. Reikia išlikti pozityviam, užsibrėžti tikslus. Internete jis rado tinklalapį, kurio autoriai dėstė ilgaamžiškumo paslaptis. Ilgiau gyvendavo turintieji konkrečių siekių, viskas labai paprasta. Jei dar pasisekdavo juos realizuoti... na, tokiu atveju gyvenimo trukmė šaudavo į padebesius. O jis sugebėjo įvykdyti du išsikeltus uždavinius! Užsidirbo dar daugiau laiko, kurį galės švaistyti, kaip užsigeis.

Nuo greta padėto arbatos puodelio vinguriavo garai. Angliškos pusryčių arbatos su pieno šlakeliu. Jis išmaišė gėrimą, septynis kartus pamakaluodamas šaukštelį. Taip, būtina apsukti lygiai septynis ratus.

Vėl nukreipęs dėmesį į kompiuterį, įsijungė kitą savo sukurtą programą. Jo niekada netenkino internetinės paieškos sistemos — visos iki vienos stokojo tikslumo ir pateikdavo informaciją, kaip pačios užsimanydavo. Bet šitoji naršė pagrindinius paieškos variklius ir išgriebdavo duomenis, kurių *jis* norėjo.

Pavyzdžiui, dabar geidavo rasti autentišką, techninį 1966-aisiais gaminto „Volkswagen Karman Ghia" žinyną.

Laiko Milijardierius įniko žįsti dešiniąją plaštaką. Sustiprėjęs, gilyn į ranką įsismelkęs peršulys privertė atsibusti ir nebeleido sumerkti akių. Tiesa, jis niekada nebuvo miegalius. Dėl nežymaus, žaizdelę supančio tinimo sunkiau sekėsi krutinti nykštį, arba jam tiktai vaidenosi. Krūtinės ląstą tebebadė skausmas.

— Kalė, — garsiai pareiškė.

Nuėjęs į vonios kambarį įsijungė šviesą, atsisegė marškinius ir nusilupo „Elastoplast" pleistro juostelę. Prieš kelias valandas ilgas nagas jo krūtinėje išskobė daugmaž colio ilgio rėžį, iš kurio pasruvęs kraujas jau spėjo sukrešėti.

45

Netrukus po penktos ryto Rojus Greisas pasišalino iš Kleo būsto, įrengto uždarame Braitono centro komplekse, ir kaip galima tyliau užvėrė laukujes namo duris. Jis jautėsi siaubingai. Apyaušrio dangus, tamsi, kaip marmuras pilkšva marška, pamarginta sodriai raudonomis, išskydusiomis gijomis, įgavo sušaldyto žmogaus lavono atspalvį. Rytmečio tylą trumpam perskrodė nedrąsus kelių paukščių čiulbėjimas. Ženklas kitiems sparnuočiams, tarytum į kosmosą pasiųstas radijo signalas.

Paspaudus raudoną mygtuką, kuris atidarė kaltinius vartus, ir iš kiemo išnirus į gatvę, jo kūną nukratė drebulys. Šylantis oras žadėjo eilinę, kepinančią vasaros dieną. Bet Greiso sieloje tvyrojo dargana.

Jis nebuvo sudėjęs nė bluosto.

Jiedu su Kleo artimai bendravo jau du mėnesius, bet ligi šiol niekuomet nesipyko. Tiesą sakant, nesivaidijo ir šiąnakt. Tačiau pastarąsias kelias valandas Greisas vartėsi lovoje apimtas įsitikinimo, kad kažkas jų santykiuose pakito.

Gatvės žibintai tebešvietė; nors sparčiai aušo, kiekviena lempa vis dar skleidė oranžinį švytėjimą. Priešais per kelią nusliūkino rainas katinas. Vyresnysis detektyvas, žingsniuodamas palei virtinę automobilių, pastebėjo kokakolos skardinę, gulinčią nutekamajame griovelyje, išvamų klaną, kartoninę išsineštinio kiniško patiekalo dėžutę. Apėjęs mėlyną, rasotą Kleo MG, pasiekė savo „Alfa", kurią blizgino gerokai mažiau rasos lašų. Automobilį buvo pastatęs šalia geltonos linijos, jau įprasta tapusioje vietoje, priešais antikvariatą, prekiaujantį dvidešimtame amžiuje gamintais retro stiliaus baldais.

Jis sėdo prie vairo, pasuko užvedimo raktelį, kelis sykius mygtelėjo akceleratoriaus pedalą; sučiaudėjusį variklį tampė traukulys, kol po kelių sekundžių ant elektros įrangos nudžiūvo drėgmė; nuo priekinio stiklo rasą braukė caksintys valytuvai. Iš radijo imtuvo pratrūko šnypšti statiniai trikdžiai; paspaudęs mygtuką Greisas pakeitė stotį. Nuskambėjo kažkieno balsas, bet tariamų žodžių jis negirdėjo. Atsisuko į uždarytus vartus svarstydamas, ar nereikėtų grįžti ir ką nors pasakyti.

Ką būtent?

Kleo manymu, Sendė atstojo grėsmę, kuriai neįmanoma pasipriešinti. Akivaizdu, kad derėtų įlįsti į mylimos moters kailį ir paklausti savęs, kaip *pats* jaustųsi, jeigu ji turėtų seniai išnykusį vyrą ir rytoj ketintų skristi į Miuncheną ieškoti pražuvėlio?

Atvirai kalbant, Greisas atsakymo nežinojo. Iš dalies dėl nuovargio, trukdančio blaiviai mąstyti, iš dalies todėl, kad nenumanė, kokius pojūčius jam kurstė perspektyva — tegul ir labai menka — pamatyti Sendę.

Po dešimties minučių Naujosios Bažnyčios kelyje jis pravažiavo palei raudoną pašto dėžutę, tapusią riboženkliu prieš dvylika metų, ir iš karto pasuko kairėn. Neskaitant pienininko furgono, savo rajone neišvydo nė gyvos dvasios. Vyresnysis detektyvas buvo įsikūręs ramioje plačioje gatvėje, iš abiejų pusių apsuptoje sublokuotais, pseudotiudorinio stiliaus statiniais, kurių didžiuma turėjo tris miegamuosius ir

integruotus garažus. Keli puikavosi atgrasios išvaizdos pastogėmis, perdarytomis į gyvenamąsias patalpas, o vieną kitą — bet ne jo buveinę — papildė šlykštūs langai su dvigubo stiklo paketais.

Jiedu su Sende įsigijo nekilnojamąjį turtą likus apytiksliai dvejiems metams iki jos dingimo, ir kartais Greisas spėliodavo, ar persikėlimas kaip nors nepaveikė žmonos. Galbūt čia ji nesijautė laiminga? Pirmaisiais santuokos metais juos visiškai tenkino butukas Hengeltone, bet šitą namą abu stačiai įsimylėjo, ypač Sendė, nes vidiniame kieme buvo nemažas sodas, kurio ji visada troško.

Pirkinys ir pastangos jį sutvarkyti ištuštino abiejų kišenes. Anuomet Greisas tebeplušėjo detektyvu seržantu, nuolat nerdavosi iš kailio ir niekada neatsisakydavo viršvalandžių. Sendė finansininkų kompanijoje dirbo sekretore ir taip pat nenumodavo ranka į papildomas valandas.

Jai, regis, patiko iš esmės keisti ir modernizuoti interjerą. Ankstesni savininkai čia išgyveno keturiasdešimt su viršum metų, todėl namas atrodė tamsus ir papilkėjęs. Sendė transformavo kambarius į šviesias, šiuolaikines patalpas, vietomis jas padailindama dzenbudistinio stiliaus niuansais, ir, iš pirmo žvilgsnio, kėlėsi į dausas dėl to, ką sugebėjo pasiekti. O sodas tapo jos džiaugsmu ir pasididžiavimu — tiesa, dabar kiemas siaubingai apleistas, kaltai pagalvojo Greisas. Kiekvieną savaitgalį sau žadėdavo jį sutvarkyti. Bet visada pritrūkdavo laiko — arba noro. Žolei išvešėti neleido, bet save įtikino, jog daugumą piktžolių galima laikyti gėlėmis.

Per radiją, kuris kelioms minutėms iškrito iš smegeninės, kažkoks vyras uoliai aiškino ES žemės ūkio politiką. Jis pariedėjo įvažos taku, sustojo priešais vienvietį garažą ir išjungė variklį, podraug užčiaupdamas imtuvo transliuojamą pliurpimą.

Įžengus į namus, niaurią nuotaiką netikėtai užgožė pyktis. Pirmame aukšte ryškiai degė visos šviesos. Veikė ir senovinis automatinis patefonas. Greisas pamatė, kad ant disko sukasi viena iš retų jo vinilinių plokštelių, „Shadows“ singlas „Apačis“; nuo adatėlės, įstrigusios rievėje, sklido nenutrūkstantys *čekš-dryks-čekšt-drykts-čekšt-drykst*. Muzikinis centras taip pat buvo įjungtas, ant grindų mėtėsi dalis kompaktinių plokštelių kolekcijos, keli branginami „Pink Floyd“ albumai, išslydę iš savo dėklų, atidaryta šviesaus „Grolsch“ alaus skardinė, pora brošiūrų

apie „Harley Davidson“ motociklus, svarmenų rinkinys ir įvairūs kiti svoriai, padedantys pumpuotis raumenis.

Jis uždūmė laiptais aukštyn, pasiruošęs visa gerkle aprėkti Gleną, bet antrame aukšte stabtelėjo ir susitvardė. Tas vargšas iš sielvarto pametė galvą. Matyt, po vakarykščio pasitarimo grįžo namo ir sulaukė nurodymo išsikraustyti. Štai kaip čia atsirado sunkumų kilnotojo inventorius. Lai bičiulis miega.

Greisas pažiūrėjo į laikrodį. Dvidešimt minučių po penktos. Nors kūną slėgė nuovargis, pats jautėsi per daug įsitempęs, kad sumerktų akis. Todėl nusprendė pabėgioti lauke, praskaidrinti mintis, sukaupti energijos artėjančiai sunkiai darbo dienai, kuri prasidės nuo pusės devintos, kai tyrimo komanda susirinks aptarti savo reikalus, ir nuo spaudos konferencijos, rengiamos vienuoliktą valandą. Vėliau ketino dar sykį oficialiai pašnekinti Brajaną Bišopą. Jam nekilo nė menkiausių abejonių, kad su šituo žmogumi kažkas ne taip.

Užsukęs į vonios kambarį Greisas kaipmat pastebėjo, jog dantų pasta palikta be dangtelio. Tūbelės vidurį bjaurojo įdubimas, o dalis pastos, išspaustos iš kaklelio, nuterliojo lentyną. Jis nesuvokė kodėl, bet dabartinis vaizdas sudirgino dar stipriau negu jovalas pirmame aukšte.

Nuo tada, kai prieš porą minučių parsigavo namo, vis labiau stiprėjo pojūtis, kad realybė deformavosi ir jį nutrenkė į seną komedinį serialą „Blogai besielgiantys vyrai“, kuriame Martinas Klūnsas ir Nailas Morisis vaidino apsileidusius, viename bute gyvenančius viengungius. Staiga Greisas perprato, kodėl dantų pasta taip dilgino nervus: panašiai elgdavosi Sendė, ir tokios manieros, vienos iš nedaugelio, jį erzino. Žmona amžinai spusčiodavo tūbelę per vidurį, o ne iš galo, ir neužsukdavo dangtelio, todėl šiek tiek pastos išvarvėdavo ant lentynos.

Siutą kėlė ir tai, kokią tvarką Sendė palaikė savo automobilio salone — keleivio sėdynę ji turbūt įsivaizdavo esant šiukšline, kurios niekuomet nereikėjo ištuštinti. Juodą senučiuką golfą taip apšnerkštė pirkinių kvitais, saldumynų popierėliais, tuščiais parduotuvių maišeliais, loterijos bilietais ir aibe kitokių šiukšlių, kad Greisui jis labiau priminė vištidę nei transporto priemonę.

„VW Golf“ tebestovėjo garaže. Visos atliekos seniai buvo iškuoptos, bergždžiai ieškant kokių nors užuominų, kur Sendė galėjo pradingti.

— Kaip matau, anksti atsikėlei.

Atsisukęs jis pamatė Brensoną, išdygusį užnugaryje vienais baltais apatiniais, kaklą apsijuosusį plonyte auksine grandinėle, ant riešo užsisegusį masyvų, vandeniui nepralaidų laikrodį. Kolega stovėjo susikūprinęs, bet jo sudėjimas, po žvilgančia oda pūpsantys raumenys vis tiek kėlė pasigėrėjimą. Užtat veidą darkė kančia.

— Neturėjau kitos išeities. Kažkam reikia sutvarkyti tavo paliktą chaosą, — atšovė Greisas.

Nenugirdęs kandžių gaidų draugo balse arba sąmoningai jas ignoruodamas, Brensonas pratęsė:

— Ji nori žirgo.

Greisas krestelėjo galva spėliodamas, ar ausys jo neapgavo.

— Ko?

— Arė nori žirgo. — Brensonas patraukė pečiais. — Gali tuo patikėti? Pirkti arklį už mano atlyginimą?

— Na, jis ne toks žalingas aplinkai kaip automobilis. Ir eksploatacija tikriausiai pigesnė.

— Labai šmaikštu.

— Apie kokį *žirgą* tu šneki?

— Anksčiau ji jodinėdavo — vaikystėje dirbo arklidėse. Užsimanė atminti gerus laikus. Pasakė, kad leis man sugrįžti, jeigu jai nupirksiu žirgą.

— Kur galėčiau jį gauti? — pasidomėjo Greisas.

— Ei, aš kalbu rimtai.

— Aš taip pat.

46

Rojus Greisas neapsiriko. Parlamentas užsidarė vasaros atostogoms, per pastarąsias dvidešimt keturias valandas reikšmingiausiu pasauliniu įvykiu tapo traukinio katastrofa Pakistane, todėl tituliniuose laikraščių, ypač bulvarinių, puslapiuose tarpusavyje tesivaržė istorijos apie „Premier" lygos futbolininką, skandalingai įsivėlusį į grupinius ho-

moseksualius sekso žaidimus, kaimiškas Dorseto apylinkes terorizuojančią panterą ir princą Harį, kuris paplūdimyje dūko su pavydėtinai žavia mergina. Visoje šalyje naujienų redaktoriai troško sensacijos, o kas galėjo būti geriau už turtingos, dailios moters žmogžudystę?

Per jo organizuotą rytinį susitikimą su spaudos atstovais posėdžių kambaryje prisigrūdo tiek žmonių, kad keliems reporteriams teko likti koridoriuje. Vyresnysis detektyvas kalbėjo trumpai ir glaustai, nes dabartinėje tyrimo stadijoje neturėjo ko pasakoti. Naktį naujos informacijos negavo, per ankstesnį komandos pasitarimą skirstė užduotis, užuot vertinęs įvykių eigą.

Keturioms dešimtims spaudos ir televizijos atstovų, spiečiui korespondentų ir fotografų, buvo aiškiai perduota tiktai viena žinia: policijai rūpi nustatyti, kuo konkrečiai ponia Bišop užsiėmė prieš mirtį, tad pareigūnai laukia skambučių iš piliečių, galbūt mačiusių ją per pastarąsias kelias dienas. Žurnalistai gaus nuotraukas, kurias Greisas asmeniškai atrinko iš visų, rastų Bišopų namuose; daugumoje jų buvo užfiksuota jos veikla. Vienoje velionė vilkėjo bikinį ir plaukė kateriu, kitoje vairavo BMW atidengiamu stogu, trečioje, pasipuošusi ilga suknele ir skrybėlaite, dalyvavo kažkokiose prašmatniose žirgų lenktynėse — Eskote arba Epsome, kaip spėjo Greisas.

Vyresnysis detektyvas rinkosi fotografijas itin kruopščiai, žinodamas, kas patiktų naujienų redaktoriams. Skaitytojai mėgdavo paganyti akis į nuostabių moterų palaidos ir prabangios gyvensenos vaizdus. Greisas buvo tikras, kad juos išspausdins ir, žinoma, papildys ilgomis straipsnio skiltimis. Nuodugniai išklota istorija galėtų atgaivinti kokio svarbaus liudininko atmintį.

Spaudos konferencijai artėjant į pabaigą, jis išsmuko iš kambario nekantraudamas paskambinti Kleo, susisiekti su ja anksčiau, nei prasidės tolesnė, vidurdienį suplanuota Brajano Bišopo apklausa, palikęs Denį Pondsą, vyresnįjį viešųjų ryšių pareigūną, išdalyti nuotraukas. Bet už kelių jardų nuo durų, kurios vedė į prieglobstį žadantį kabinetą, kažkas šūksniu jį pakvietė. Greisas atsigręžė ir sudirgo pamatęs, kad įkandin atsekė Kevinas Spinela, jaunasis, *Argus* laikraštyje nusikaltimus aprašantis reporteris.

— Ką čia darote? — paklausė vyresnysis detektyvas.

Atsirėmęs į sieną, greta lentos, ant kurios kabėjo struktūrinė schema, pavadinta ŽMOGŽUDYSTĖS TYRIMO MODELIS, nutaisęs įžūlią išraišką, čiaumodamas kramtomąją gumą, Spinela rankose laikė atverstą juodą bloknotą ir šratinuką. Vilkėjo tamsų, pigų, per platų švarką, kurį buvo užsimetęs ant baltų, taip pat per didelių marškinių, ryšėjo purpurinį kaklaraištį didžiuliu, gumuluotu mazgu. Virš nuovokaus veido stirksojo trumpi, madingai sušiaušti plaukai.

— Vyresnysis detektyve, norėčiau kai ko jūsų paklausti.

Greisas pakėlė savo kortelę priešais elektroninį užraktą. Spyna spragtelėjo, ir jis atidarė duris.

— Viską, ką reikėjo, pranešiau per spaudos konferenciją. Kitų komentarų neturiu.

— O man rodos, jūs kai ką praleidote. — Savimi patenkinto Spinelos veido išraiška pakurstė dar stipresnį susierzinimą.

— Tuomet kreipkitės į Denį Pondsą.

— Galėjau klausimą pateikti viešai, — tarė žurnalistas, — bet jūs nebūtumėte man padėkoję. Kalbu apie dujokaukę.

Priblokštas Greisas apsisuko ant kulno, leido durims užsiverti ir žengė arčiau reporterio.

— Ką jūs pasakėte?

— Kiek girdėjau, nusikaltimo vietoje radote dujokaukę, kuri, visai įmanoma, priklausė žudikui. Gal ją naudojo per kažkokį iškrypėlišką ritualą?

Greiso galvoje mintys sūkuriavo verpetu. Jis virė pykčiu, bet žinojo, kad išliejęs siutą nieko nepeštų. Taip jau buvo nutikę anksčiau. Prieš porą mėnesių, tiriant kitą bylą, *Argus* laikraščiui kažkas atskleidė gyvybiškai svarbius, bet nuo spaudos nuslėptus duomenis apie radinį nusikaltimo vietoje — tuo atveju apie vabalą. Dabar informacijos nutekėjimas pasikartojo. Kas už tai atsakingas? Deja, nenulaikyti liežuvio galėjo bet kas. Per susitikimą su reporteriais jis neminėjo dujokaukės, tačiau apie ją jau girdėjo pusė Sasekso policininkų.

Užuot apšaukęs Spinelą, vyresnysis detektyvas jį nudelbė vertinančiu žvilgsniu. Vaikinas atrodė sumanus ir kriminalinės žurnalistikos srityje aiškiai jautėsi kaip savo rogėse. Labai tikėtina, kad po metų ar dvejų atsisveikins su vietiniu, regioniniu laikraščiu ir persikels į

didesnio, galbūt šalies mastu platinamo dienraščio redakciją. Jis nieko neišloštų, jeigu vyruką nuteiktų prieš save.

— Gerai, dėkui, kad neklausinėjote per spaudos konferenciją.

— Ar tai tiesa?

— Mudu šnekamės neoficialiai?

Spinela įžvalgiai užvertė bloknotą.

— Suprantama.

Greisas padvejojo, vis dar nepatikliai žiūrėdamas į reporterį, nenutuokdamas, ar galima juo pasitikėti.

— Nusikaltimo vietoje radome Antrojo pasaulinio karo laikų dujokaukę, bet mes nežinome, ar ji susijusi su žmogžudyste.

— Nieko nesakėte, nes apie ją žinotų tik žudikas?

— Teisingai. Ir jūs labai mums padėtumėte, jeigu apie dujokaukę nerašytumėte. Kol kas.

— O kas man iš to? — bemat atkirto Spinela.

Akiplėšiškas jaunuolio elgesys privertė Greisą nusišypsoti.

— Bandot sudaryti sandėrį?

— Jeigu jums pagelbėsiu, liksite man skolingas. Tikiuosi, kada nors ateityje man atsidėkosite. Sutarėm?

Vyresnysis detektyvas išsišiepęs palingavo galva.

— Na ir įžūlumas!

— Džiaugiuosi, kad vienas kitą supratome.

Greisas pasisuko durų link.

— Dar viena smulkmena, — išsižiojo Spinela. — Ar tiesa, kad jūs su policijos viršininko pavaduotoja Alisona Vosper niekada nebesimatote akis į akį?

— Mes tebesikalbam neoficialiai?

Žurnalistas linktelėjo, prieš save pakėlęs užverstą bloknotą.

— Jokių komentarų. — Detektyvas perkreipė lūpas, pademonstruodamas rūgščiausią vypsnį iš savo repertuaro, nėrė pro tarpdurį ir įkandin savęs užtrenkė duris.

Po dešimties minučių Greisas su Brensonu atsisėdo ant raudonų kaušo formos kėdžių, stovinčių liudininkų apklausos kambaryje, įsitaisė prie-

šais sielvarto palaužtą Brajaną Bišopą. Iš viešbučio jį atvežė konsteblė Megė Kembel, kuri globotinio lūkuriavo lauke.

Nusiėmęs švarką, tevilkėdamas marškinius trumpomis rankovėmis, Greisas pasidėjo ant žemo staliuko bloknotą, čiupo nosinę ir nuo kaktos nusišluostė prakaitą. Brensonas baltais, prie kūno prigludusiais marškinėliais, plonais mėlynais džinsais ir sportiniais bateliais šiandieną nebeatrodė kaip žemę pardavęs.

— Neprieštarausite, sere, jei vėl įrašysime pokalbį ir taip sutaupysime laiko? — pasiteiravo vyresnysis detektyvas.

— Elkitės kaip tinkamas.

Brensonas įjungė aparatūrą.

— Rupjūčio 5-a, šeštadienis, trys minutės po dvyliktos dienos. Vyresnysis detektyvas Greisas ir detektyvas seržantas Brensonas apklausia poną Brajaną Bišopą.

Nurydamas gurkšnį vandens Greisas pamatė, kad Bišopas dėvi tuos pačius drabužius kaip ir penktadienį — neskaitant naujų, gelsvai žalsvų polo marškinėlių. Regis, buvo kur kas labiau susielojęs nei vakar, tarsi tik dabar įsisąmonino netektį. Turbūt iš karto po žmonos mirties jį užplūdo adrenalinas, kurio perteklių nulėmė patirtas sukrėtimas. Taip kartais atsitikdavo. Kiekvienas širdgėlą išgyvendavo savaip, tačiau daugumai artimuosius praradusių žmonių tekdavo įveikti seniai pramintą emocinių etapų kelią. Šokas. Neigimas. Pyktis. Liūdesys. Kaltė. Vienatvės pojūtis. Neviltis. Laipsniškas susitaikymas. Bet, kiek Greisas žinojo iš savo patirties, kai kurie iš šaltakraujiškiausių žudikų taip puikiai suvaidindavo visas stadijas, kad už parodytus aktorinius gebėjimus būtų pelnę „Oskaro" nominaciją.

Bišopas palinko į priekį ir dėmesingai pamaišė kavą, kurią atnešė Brensonas. Greisas susiraukė pastebėjęs, koks susitelkimas atsispindi našlio veide. Negi tas žmogus skaičiavo, kiek sykių ratu pasuko plastikinę mentelę?

— Kaip jūsų ranka? — pasidomėjo vyresnysis detektyvas.

Bišopas jam prieš akis iškėlė dešiniąją plaštaką. Nubrozdinimai jau buvo apšašę.

— Ačiū, geriau.

— Jūs esate iš tų žmonių, kuriems nuolat sekasi susižeisti?

— Nemanau.

Greisas linktelėjo ir nutilo. Į pašaipiai klausiamą Brensono žvilgsnį niekaip nesureagavo.

Jeigu Bišopas išties buvo žudikas, galimas daiktas, jis susižalojo ranką, kol marino žmoną. Arba per savo nevikrumą. Tačiau priešais sėdintis vyras nepriminė kerėplos. Nieko keista, jei dėl širdgraužos jam sutriko judesių koordinacija, vis dėlto žaizda galėjo atsirasti ir dėl kitų priežasčių. Pirmomis valandomis po nusikaltimo dauguma jį įvykdžiusių individų virsdavo nervų kamuoliais.

Pone Bišopai, ar jūs panirote į raudoną miglą?

— Kaip juda tyrimas? — kimiai paklausė Brajanas Bišopas, paeiliui juos nužvelgdamas. — Įtariamąjį turite?

Taip. Nuojauta man sako, kad į jį žiūriu, tarė sau Greisas, bet pasistengė, kad veidas minčių neišduotų.

— Deja, sere, nuo vakar dienos toliau nepasistūmėjome. Gal jums pačiam kilo kokių minčių? Ar judu su ponia Bišop buvote kam nors rimtai pagadinę nuotaiką? Ir įsigiję priešų?

— Ne... nieko panašaus. Man rodos, kai kurie žmonės mums tiesiog pavydėjo.

— Jums *rodos*.

— Na, mudu su Kete... esame... tai yra buvome... viena iš miesto *auksinių* porelių. Nenoriu, kad mano žodžiai nuskambėtų vulgariai ir neketinu puikuotis. Tik konstatuoju faktą. Apie mūsų gyvenimo būdą.

— Primestą? — nesusivaldęs leptelėjo Greisas. Akies krašteliu jis pastebėjo Brensono vypsnį.

Bišopas nelinksmai nusišypsojo.

— Ne, mes savanoriškai jį pasirinkome. Galbūt labiau Ketė — ji dievino būti dėmesio centre. Ir visada geidė įsilieti į aukštuomenę.

Per kambarį blaškydamasi nuzyzė musė. Kelias sekundes ją pasekęs akimis, Greisas paklausė:

— O tą savitą „Bentley“ rinkotės jūs ar jūsų žmona?

Vyriškis sutrūkčiojo pečiais.

— Aš... bet spalvą, jei neklystu, nusižiūrėjo Ketė. Žmonai ji labai patiko.

Greisas pasistengė savo šypsena jį nuginkluoti.

— Esu tikras, kad elgėtės itin diplomatiškai. Moterys kartais neigiamai nusistato prieš berniukų žaislus, jeigu pačios niekaip nebūna su jais susijusios. — Jis pabrėžtinai dirstelėjo į Brensoną. — Ir atvirkščiai.

Detektyvo seržanto veidą perkreipė grimasa.

Bišopas pasikasė viršugalvį.

— Klausykit, man... man reikėtų jūsų pagalbos dėl... dėl laidotuvių organizavimo... ką turėčiau daryti?

Greisas su užuojauta palinksėjo.

— Kada jums perduoti kūną, nuspręs koroneris. Tuo tarpu siūlyčiau pasidomėti laidojimo biurais. Jums padės Linda Baklėj.

Našlys nudelbė akis į kavą, iš išvaizdos ūmai tapdamas sutrikusiu berniuku, tarytum jiems prašnekus apie laidojimo kontoras tikrovė būtų prislėgusi pečius kaip nepakeliama našta.

— Žinot, norėčiau drauge su jumis patikslinti įvykių seką, — pasakė Greisas. — Įsitikinti, kad niekur nesuklydau.

— Taip? — Bišopas į jį įsmeigė kone maldingą žvilgsnį.

Vyresnysis detektyvas pasviro arčiau staliuko ir atvertė kelis ankstesnius bloknoto puslapius.

— Ketvirtadienį jūs nakvojote Londone, ankstyvą penktadienio rytą išvažiavote į Braitoną žaisti golfo. — Greisas grįžo atgal dar per vieną puslapį ir perskaitė aiškiai tardamas žodžius: — Minėjote, kad vakar, pusę septintos ryto, jūsų šveicorius Oliveris Dauleris pagelbėjo į automobilį sukrauti golfo lazdas ir kitą bagažą. Teisingai?

— Taip.

— Pavakarieniavęs su savo finansų patarėju, ponu Filu Teiloru, naktį praleidote Londone.

— Taip. Filas galėtų patvirtinti, kad buvau su juo.

— Jau paliudijo, pone Bišopai.

— Gerai.

— O šveicorius užtikrino pusę septintos ryto padėjęs jums sukrauti į automobilį daiktus.

— Natūralu.

— Taip, žinoma. — Greisas vėl patyrinėjo savo užrašus. — Ar po susitikimo su ponu Teiloru ir prieš rytinę kelionę į Braitoną jūs tikrai niekur nebuvote išvykęs?

Brajanas Bišopas sudvejojo pagalvojęs apie keistą pokalbį su Sofija Harington, kuri tikino, kad po vakarienės su Filu Teiloru jiedu miegojo vienoje lovoje. Kažkokia nesąmonė. Kaip galima pusantros valandos važiuoti į Braitoną, kur mergina gyveno, paskui grįžti į Londoną ir to neatsiminti?

O gal įmanoma?

Iš eilės nužvelgęs policijos pareigūnus, jis atsakė:

— Ne. Niekur.

Abejonė nepraslydo vyresniajam detektyvui pro akis. Bet dabar ne metas atskleisti turimą informaciją ir pranešti, kad ketvirtadienio naktį, septyniolika minučių po pusės dvyliktos, Bišopo „Bentley“, rūkstantį Braitono kryptimi, įamžino greičio matuoklis.

Sasekso policijoje Greisas galėjo pasitelkti užtektinai tardymo metodų apmokytų detektyvų, kurie sugebės našlį paspausti. Jis nutarė patylėti ir išmesti kozirį vėliau, kai sulauks tinkamo momento.

Kvotos procesas prasidės, Bišopą oficialiai paskelbus įtariamuoju. Greisas buvo tikras, kad tokį sprendimą priims artimiausiu metu.

47

Per antros valandos žinias, kurias transliavo „Pietinių grafysčių“ radijo stotis, kaip ir per kitas naujienų laidas, girdėtas pastarąją parą, didžiausią dėmesį žurnalistai skyrė Ketės Bišop žmogžudystei. Kiekvieną pranešimą apipindavo didėjantis skambių, kruopščiai parinktų žodžių kiekis, idant įvykiai dar labiau pakerėtų klausytojus. Šita istorija tampa panaši į muilo operą, dingtelėjo jam.

Braitono *aukštuomenės dama*, Ketė Bišop.

Turtingas verslininkas, jos vyras Brajanas.

Milijonierių gatvė, Daiko alėja.

Laidos vedėjas Dikas Diksonas kalbėjo it jaunuolis, bet BBC tinklalapio nuotraukoje atrodė kur kas vyresnis ir aštrių bruožų, visiškai nederančių prie balso. Jo fotografija buvo kompiuterio ekrane — dėl savo niršios veido išraiškos diktorius priminė aktorių Stivą Bušemi iš

„Pasiutusių šunų". Tokiam tipui maišytis po kojomis nesinorėtų, bet iš draugiško tono nė už ką neatspėtum, kas jis per vienas.

Padedant visai redaktorių komandai, Dikas Diksonas kaip įmanydamas stengėsi, kad iš pranešimo susidarytų įspūdis apie neišvengiamą proveržį, nors nebuvo jokių naujų, su žmogžudystės tyrimu susijusių smulkmenų, kurias jis galėtų pateikti. Artėjančių permainų pojūtį kurstė intarpai iš spaudos konferencijos, įrašytas vyresniojo detektyvo Rojaus Greiso balsas.

— Mes susidūrėme su ypač atgrasiu nusikaltimu, — šnekėjo pareigūnas, — už kurį atsakingas asmuo įsibrovė į nuosavą namą su sudėtinga signalizacijos sistema ir žiauriai nužudė žmogų. Įvyko tikra tragedija, nes ponia Bišop nenuilstamai darbavosi vietinėse labdaros organizacijose ir buvo viena iš populiariausių miesto gyventojų. Jos vyrui ir visiems artimiesiems reiškiame nuoširdžią užuojautą. Dirbsime kiauromis paromis, kol sugausime ir nubausime jai gyvybę atėmusį niekšą.

Niekšas.

Klausydamasis policininko jis žįsčiojo plaštaką. Skausmas stiprėjo.

Niekšas.

Sudėjus vieną prie kito delnus, buvo aiškiai matyti tinimas. Ir dar šis tas nemalonaus: plonytės raudonos gijos, rodės, nuo žaizdos nusidriekė iki riešo. Jam magėjo iščiulpti bet kokius į sužeistą vietą įsigėrusius nuodus. Ant stalo stovėjo ką tik užplikytos arbatos puodelis. Jis pamaišė gėrimą kruopščiai skaičiuodamas, kiek kartų pasuko šaukštelį.

Vienas, du, trys, keturi, penki, šeši, septyni.

Dikas Diksonas prašneko apie pasiūlymą Getviko oro uoste įrengti trečiąjį terminalą ir augantį tam prieštaraujančių žmonių ratą.

Niekšas.

Jis pašoko užsiplieskęs pykčiu, atsitraukė nuo darbo stalo, nudrožė per rūsį, užverstą kompiuterine įranga, žurnalų apie transporto priemones šūsnimis ir techniniais automobilių žinynais, prisiartino prie suodino, dieninėmis užuolaidomis pridengto erkerio. Iš lauko niekas negalėjo įžiūrėti patalpos, o jis puikiai matė, kas vyksta anapus lango. Nukreipęs žvilgsnį iš savo *irštvos*, kaip praminė būstą, maždaug

akių lygyje išvydo porą dailių kojų, žingsniuojančių šaligatviu, palei turėklus. Ilgas, plikas, rudas kojas — tvirtas ir raumeningas, taip pat mini sijonėlį, vos pridengiantį sėdimąją.

Papilvę pervėrė geismo dūris, dėl kurio jis bemat pasijuto prastai.

Koks siaubas.

Niekšas.

Atsiklaupęs ant plono, išblukusio, dulkėmis atsiduodančio kilimo, veidu įsikniaubęs į delnus, sukalbėjo tradicinę maldą. Kai ją baigė, nuo savęs pridėjo dar kelis žodžius:

— Viešpatie, dovanok dėl gašlių minčių. Neleisk, kad man jos trukdytų. Neleisk, kad joms švaistyčiau laiką, kurį maloningai suteikei.

Jis pasimeldė dar kelias minutes, galiausiai atsistojo pažvalėjęs, kupinas energijos, džiaugdamasis, kad kambaryje jaučia Dievo buvimą. Grįžo prie darbo stalo ir atsigėrė arbatos. Per radiją kažkas aiškino, kaip skraidinti aitvarą. Jam niekada neteko užsiimti tokia veikla — iki šiol nė nebuvo apie tai pagalvojęs. O gal derėtų pamėginti? Trumpam pamirštų ramybės neduodančius dalykus. Neblogai išnaudotų laiką, kuris kaupėsi jo banko sąskaitoje.

Taip, aitvaras.

Gerai.

Bet kur jį nusipirkti? Sporto prekių parduotuvėje? Žaislų? Per internetą, be abejo!

Tik nelabai didelį, nes bute ne tiek jau daug erdvės. Jam patiko čia gyventi, šita vieta buvo tobula, nes turėjo tris įėjimus — arba, kas dar svarbiau, tris *išėjimus.*

Tobula *niekšui.*

Jis įsikūrė judriajame Sekvilio kelyje, prie sankirtos su Portlando keliu, ir pro šalį visą parą ūžė transporto priemonės. Vietinis kvartalas atrodė gana apšepęs. Už ketvirčio mylios į pietus, arčiau jūros, apylinkės spėriai dailėjo. O šiaurinėje dalyje, netoli pramoninės zonos, greta traukinių tilto ir kelių parduotuvių purvinomis vitrinomis, stiebėsi nušiurę, sujungti, Viktorijos arba Edvardo epochoje statyti vidutinio dydžio pastatai, kuriuose buvo įrengti nuomojami kambariai, pigūs butai ir kontoros.

Gatve nuolat slankiodavo žmonės. Dažniausiai studentai, taip pat

eiliniai praeiviai ir benamiai, kartais vienas kitas kvaišalų prekeivis. Retsykiais autobuso lūkuriuodavo arba į krautuvę siūbuodavo senyvos, orios mėlynplaukės Houvo damos. Šiame rajone galėjai klaidžioti ištisomis paromis, į save neatkreipdamas jokio dėmesio.

Užsibrėžtiems tikslams įgyvendinti jis nerastų idealesnės buveinės. Aišku, jei numotų ranka į drėgmę, per silpnus sandėlio šildytuvus ir varvantį klozeto bakelį, kurį turėdavo amžinai taisytis. Savo jėgomis. Nes nenorėjo, kad į butą nosį kištų santechnikas. Nieko gero nebūtų, jeigu įsileistų pašalinius.

Visiškai nieko gero.

Pirmas išėjimas vedė laukan pro paradines duris. Pasinaudojęs antru, atsidurdavai vidinio kiemo sodelyje, kuris priklausė virš jo, pirmame aukšte, gyvenančiam vyrukui. Savininkas, nustekentos išvaizdos tipas sutaršytais plaukais, sėkmingai želdino piktžoles bei rūdis. Trečiasis buvo skirtas lemtingajai dienai — tik šios pirmiausia reikėtų sulaukti — ir slypėjo po netikra fanerine siena, apklijuota pilkai rusvais, gėlėtais tapetais, kaip ir likusi kambario dalis. Ir ant jos, ir ant kitų sienų jis prilipdė laikraščių iškarpas, nuotraukas ir genealogijos medžių fragmentus.

Viena fotografija, visiškai nauja, papildė jų kolekciją vos prieš ketvirtį valandos. Grūdėtas, į kompiuterį nuskenuotas, padidintas ir išspausdintas vyresniojo detektyvo Rojaus Greiso galvos bei pečių atvaizdas iš šiandieninio *Argus*.

Jis įsispoksojo į policininką. Į skvarbias akis, tylaus ryžto sklidiną veido išraišką. *Vyresnysis detektyve Greisai, tu man pridarysi bėdų. Stovi man skersai kelio. Turėsiu imtis kokių nors priemonių. Pamokyti tave. Niekas manęs nevadins* niekšu.

— Niekas manęs nevadins NIEKŠU, vyresnysis detektyve Rojau Greisai iš Sasekso kriminalinio skyriaus! — staiga suriko jis. — Ar supratai? Dar pasigailėsi, kad mane apšaukei *niekšu*. Aš žinau, ką tu myli.

Kurį laiką stypsojo pernelyg tankiai ir giliai alsuodamas, spausdamas kairės rankos pirštus į kumštį ir vėl juos atgniauždamas. Kelis sykius apėjo kambarį, atsargiai pavingiavęs tarp žurnalų, techninių žinynų ir ant grindų montuojamų kompiuterių vidurių, galų gale grįžo prie nuotraukos. Puikiai suvokė, kad aplinkybės pasikeitė. Kai kas ap-

silankė jo banke. Mėgautis savo, kaip Laiko Milijardieriaus, padėtimi jis nebegalės, nes turto atsargos jau seko.

48

Prieš pat ketvirtą Holė Ričardson stovėjo šalia kasos, vienoje iš Braitono naujausių, madingiausių moteriškų reikmenų parduotuvių, ir mokėjo už beprotiškai brangią, juodą, siaurutę, dirbtiniais deimantais papuoštą suknelę, be kurios nusprendė nepasirodyti šiandienos vakarėlyje. Pirko ją kreditine „Virgin" kortele, taip laiku, prieš kelias dienas, drauge su PIN kodu atsiradusia ant durų kilimėlio. „Barclaycard" kreditą seniai išeikvojo — atsižvelgiant į einamąsias išlaidas ir atlyginimą, gaunamą iš Falmeryje įsikūrusio „Esporta" sporto klubo, kuriame dirbo sekretore, visas skolas pavyks išsimokėti sulaukus devyniasdešimt penktojo gimtadienio.

Santuoka su turtuoliu, užuot figūravusi galimų variantų sąraše, tapo tikra būtinybe.

Galbūt į vakarėlį, kuriame ji dalyvaus kartu su Sofija, užsuks ir *ponas Piningasis Gražuolis, Jaučiantis Prielankumą Garbanotoms Tamsiaplaukėms Su Didokomis Nosimis.* Pobūvį organizavo klestintis muzikos prodiuseris. Stulbinanti mauriška jo buveinė stūksojo paplūdimyje, visai netoli namo, kurį Polis Makartnis nupirko buvusiajai savo mylimajai Heterai.

Ir... *o, velnias!* Ji ką tik atsiminė, kad užmiršo paskambinti Sofijai, kaip žadėjo vakar, kai kirposi grožio salone.

Už rankenų-virvelių nešdama elegantišką parduotuvės krepšelį su siaubingai brangiu pirkiniu, moteris išniro į Rytinę gatvę, rankinėje sužvejojo mažutį, naujausio modelio „Nokia" ir skambtelėjo Sofijai į mobilųjį. Ją kaipmat sujungė su balso paštu. Atsiprašiusi Holė pasiūlė susitikti pusę aštuntos, išlenkti po gėrimą, vėliau sėsti į taksi ir nuvažiuoti į vakarėlį. Paskui surinko stacionariojo telefono, stovinčio draugės bute, numerį, bet į skambutį sureagavo tiktai atsakiklis.

Ji paliko antrą žinutę.

49

Rojus Greisas jokios žinutės nebeįrašė. Pranešimus jau buvo palikęs Kleo namų telefone, mobiliajame ir morgo atsakiklyje. Dabar, trečią kartą per dieną, klausėsi jos, džiaugsmingai pristatančios savo balso paštą. Jis nutraukė ryšį. Kleo akivaizdžiai jo vengė ir ligi šiol pyko dėl Sendės.

Šūdas, šūdas, šūdas.

Greisas niršo ant savęs, kad pasirodė kaip nevykėlis. Kad pūtė miglą į akis ir taip prarado jos pasitikėjimą. Na, žinoma, melavo nekaltai. Bet sykiu suvokė nenutuokiąs, ką atsakyti į mylimos moters klausimą. Į paprastą, bet esminį klausimą.

Kas bus, jeigu ją rasi?

Bėda ta, kad jis nežinojo. Šitas reikalas susijęs su aibe neapčiuopiamų niuansų. Žmonės prapuldavo dėl įvairiausių priežasčių, ir apie didžiumą Greisas buvo girdėjęs. Nes su darbuotojais iš Dingusių asmenų pagalbos linijos ir psichologu, pas kurį per tuos devynerius metus protarpiais apsilankydavo, bendravo begalę kartų. Giliai širdyje vis dar tikėjosi, kad Sendę, jei tik ji gyva, kankina amnezija. Kai žmona pradingo, pirmomis dienomis ir savaitėmis tokia galimybė atrodė reali, bet prabėgus tiek daug metų vilties šiaudas taip ištežo, kad į jį vargiai sekėsi įsikibti.

Vyresniojo detektyvo akiratyje tabalavo rožinis „Swatch" laikrodukas baltu ciferblatu ir baltu dirželiu.

— Tokį nupirkau savo devynmetei dukrai. Mažė jautėsi kaip devintame danguje, iš džiaugsmo kone paklaiko, suprantat, ką turiu omeny? — paslaugiai tarė pardavėjas, šviesoko gymio juodaodis, kilęs iš Karibų jūros regiono, draugiškas, madingai apsirengęs, į ketvirtą dešimtį įkopęs vyrukas, kurio ševeliūra priminė stirksančias sulūžusio laikrodžio spyruokles.

Greisas sutelkė dėmesį į artimiausią užduotį. Sesuo pasiūlė per rytojaus gimtadienį krikštaduktei padovanoti rankinį laikrodį, ir jis paskambino mergaitės motinai norėdamas pasitikslinti, ar toji nesiruošia įteikti panašios dovanėlės. Ant stiklinio prekystalio gulėjo dešimt pavyzdžių, tačiau Greisas nenumanė, kuris devynmetę pradžiugintų

ir kuris pašiurpintų. Pats per daug gerai atsiminė, koks nusivylimas apimdavo, iš geranoriškų krikštatėvių gavus nykias dovanas. Kojines. Pižamą. Palaidinę. Medinį trečiame dešimtmetyje važinėjusio „Harrods" siuntų furgono modelį, kurio net ratai nesisuko.

Visi laikrodukai buvo skirtingi. Bet rožinis su baltu ciferblatu iš pirmo žvilgsnio atrodė dailiausias ir subtiliausias.

— Aš nieko neišmanau apie laikrodžius. Ar jis patiktų devynmetei?

— Mergaitė juo susižavės. Garantuoju. Tokius nešioja visos. Ar kada matėte laidą, šeštadienio rytais rodomą per Ketvirtąjį kanalą?

Greisas pakratė galvą.

— Aną savaitę jį buvo užsisegęs kažkoks vaikis. Mano dukra pašėlo!

— Kiek kainuoja?

— Trisdešimt svarų. Ir dar duosiu gražią dėžutę.

Detektyvas linktelėjo ir iš kišenės išsitraukė piniginę. Laimė, pavyko išspręsti bent vieną problemą. Tegul ir elementariausią iš visos jų galybės.

Per pasitarimą, pusę septynių surengtą posėdžių kambaryje, jo laukė akistata su gerokai rimtesniais sunkumais, iš kurių menkiausias buvo patalpoje tvyrantis troškus karštis. Visi dvidešimt du komandos nariai nusimetė švarkus, dauguma vyrų, kaip ir Greisas, vilkėjo marškinius trumpomis rankovėmis. Duris jie pravėrė apsimesdami, kad iš koridoriaus dvelkia gaivesnis oras; kaitrą bergždžiai stengėsi prasklaidyti ir du elektriniai, triukšmingai dūzgiantys ventiliatoriai. Žmonės žliaugė prakaitu. Kai paskutinis iš jų atsisėdo, tamsėjantį dangų sudrebino griaustinis.

— Na, štai, — išsižiojo Normanas Potingas, vilkintis kreminius, drėgmės dėmėmis išmargintus marškinius. — Tradicinė angliška vasara. Dvi nuostabios dienos baigiasi audra su perkūnija.

Keletas komandos narių šyptelėjo, tačiau vyresnysis detektyvas, paniręs į minčių liūną, jo beveik negirdėjo. Kleo taip ir nepaskambino. Rytoj, septintą ryto, Greisas išskris į Miuncheną, iš kurio grįš penkiolika minučių po devintos vakaro. Nors su Marselu Kulenu nesišnekėjo

ilgiau nei ketverius metus, vokiečių komisaras sureagavo į skambutį per valandą ir, kiek pasisekė suprasti iš laužytos jo anglų kalbos, parodė primygtinį norą asmeniškai pasitikti svečią oro uoste. Beje, reikės atšaukti sekmadienio pietus pas seserį — dideliam Džoudės nusivylimui ir nebyliam Kleo pykčiui.

— Rugpjūčio 5-a, šeštadienis, pusė septynių vakaro, — oficialiai paskelbė susirinkusiai kompanijai skaitydamas iš savo užrašų, kuriuos jam paruošė Eleanora Hodgson. — Tai ketvirtasis pasitarimas dėl operacijos „Chameleonas". Nužudyta ponia Ketrina Margareta Bišop, dar žinoma kaip Ketė. Lavonas aptiktas vakar ryte, pusę devintos, tyrimas pradėtas tą pačią dieną. Dabar apibendrinsiu incidentą lydėjusius įvykius.

Naujienų santrauką Greisas išdėstė glaustai, praleisdamas vieną kitą smulkmeną, ir ją užbaigė piktai paskelbęs, esą *Argus* žurnalistui Kevinui Spinelai kažkas nutekino esminę informaciją apie dujokaukę. Jis tūžmingai žvelgė į klausytojus.

— Ar kas žino, iš kur reporteris gavo tuos duomenis?

Vietoj atsakymų sulaukė bereikšmių žvilgsnių.

Suirzęs dėl kaitros, Kleo ir visų prakeiktų nesklandumų, Greisas kumščiu smogė į stalą.

— Per pastaruosius mėnesius taip atsitiko jau antrą kartą. — Jis pažvairavo į savo dešiniąją ranką, detektyvę inspektorę Kimą Merfi, kuri sulinksėjo tarsi pritardama. — Nė vieno iš jūsų nekaltinu, — pridūrė, — bet, po paraliais, prižadu išsiaiškinti, kas už tai atsakingas, ir noriu, kad jūs įtemptumėte ausis. Aišku?

Visi sutartinai pakinksėjo galvomis. Trumpam įsivyravo slogi tyla, kurią sudrumstė žaibo blyksnis, kambaryje netikėtai sumirgėjusios lempos ir eilinis perkūnijos trenksmas.

— Grįžtam prie organizacinių reikalų — rytoj per pasitarimus manęs nebus, todėl jiems vadovaus detektyvė inspektorė Merfi.

Kima Merfi vėl linktelėjo.

— Kelioms valandoms išvyksiu iš šalies, — pridūrė Greisas. — Pasiimsiu mobilųjį ir „BlackBerry", tad su manimi galėsite bet kada susisiekti telefonu arba elektroniniu paštu. Ką gi, išklausykime jūsų ataskaitų. — Jis nudūrė akis į užrašus, pasitikslino, kokias užduotis skyrė, nors daugumą ar net visas labai gerai atsiminė. — Normanai?

Potingas prašneko kimiu balsu, retsykiais virstančiu neaiškiu urzgimu, kurį paryškindavo kaimiškas greblavimas.

— Man regis, Rojau, atkasiau šį tą reikšmingo, — tarė detektyvas seržantas.

Greisas mostu paragino jį tęsti.

Normanas Potingas, smulkmenų maniakas, išklojo informaciją, apraizgydamas ją oficialia ir gremėzdiška terminija, kokią tikriausiai vartotų duodamas parodymus teismo salėje.

— Tu prašei manęs patikrinti visas tame rajone sumontuotas stebėjimo kameras. „Vantage" registre peržvelgiau ketvirtadienio vakarą užfiksuotus įvykius ir pastebėjau, kad vakar ryte išvažiuojamajame BP degalinės kelyje, vakarinėje A27 greitkelio juostoje, už dviejų mylių į rytus nuo Luiso, atrado ketvirtadienio vakarą Luise pavogtą santechniko furgoną.

Jis padarė pauzę ir pervertė atgal kelis savo liniuoto bloknoto puslapius.

— Nusprendžiau ištirti šį atvejį, nes jis pasirodė keistas...

— Kodėl? — užsipuolė Bela Moj. Greisas žinojo, kad detektyvė seržantė nepakentė Potingo ir stengėsi jį pažeminti pasitaikius bet kokiai progai.

— Supranti, Bela, man dingtelėjo, kad eiliniai vagišiai, mėgstantys pasivažinėti svetimais ratais, vargu ar rinktųsi santechninės įrangos pilną furgoną. — Po Normano paaiškinimo per kambarį nuvilnijo krizenimas. Šykščiai vyptelėti sau leido netgi Greisas.

Bela Moj, nutaisiusi ledinę veido išraišką, atšovė:

— Nebent automobilis priklausė nesąžiningam santechnikui.

— Žinant, kiek jie plėšia, visi turėtų vairuoti rols roisus.

Šįkart kolegos prajuko garsiau. Juos tildydamas Greisas pakėlė ranką.

— Nenukrypkim į lankas, gerai? Mes kalbame apie labai rimtus reikalus.

Potingas tęsė:

— Man kažkaip nesuėjo galai. Buvo paliktas santechniko furgonas. Maždaug tuo metu, kai nužudė ponią Bišop. Nė nepasakysiu, kodėl čia įžvelgiau sąsajas — kaltinkit faro uoslę.

Jis įbedė akis į Greisą, ir tas atsakė kinktelėdamas galva. Puikiai suprato, apie ką šnekėjo Potingas. Geriausi policininkai turėjo išlavintus instinktus. Nuojautą. Gebėjimą paskelbti arba, kitaip tariant, užuosti keistus neatitikimus, nors patys niekuomet neįstengdavo logiškai paaiškinti, kokios priežastys nulemdavo jų įtarumą.

Bela varstė Normaną Potingą vaikiškai piktu žvilgsniu, tarytum mėgindama jį sugluminti vien savo dėbsojimu. Greisas pagalvojo, kad tik vėliau nepamirštų su detektyve seržante pakalbėti apie jos elgesį.

— Šįryt nuvykau į BP degalinę ir paprašiau leidimo peržvelgti filmuotą į priešakinę aikštelę nukreiptos apsaugos kameros medžiagą. Personalas reagavo paslaugiai, bet iš dalies todėl, kad du žmonės prisipylė kuro ir išvažiavo nesusimokėję. — Nepaprastai patenkintas savimi Potingas įsispigino tiesiai į Belą. — Kamera fiksuoja po vieną kadrą kas trisdešimt sekundžių. Tikrindamas vaizdus pamačiau prieš pat vidurnaktį šalia kolonėlės sustojusį BMW nudengiamu stogu — vėliau nustačiau, kad transporto priemonė priklausė poniai Bišop. Atpažinau ir ją pačią, kai moteris nuėjo į degalinės krautuvėlę.

— Tai gali būti svarbu, — pasakė Greisas.

— Kuo toliau, tuo įdomiau. — Veteranas detektyvas dar labiau pasipūtė. — Bišopų rezidencijoje, Daiko alėjoje, apžiūrėjau BMW saloną ir aptikau stovėjimo vietos kvitą, kurį ketvirtadienį popiet, penktą valandą vienuolika minučių, išdavė automatas, stovintis Luise, Sautoverio kelyje. Furgonas pavogtas iš automobilių aikštelės, įrengtos už Aukštojo Skardžio gatvės — iki jos pėstute nusigautum per penkias minutes.

Potingas nutilo. Po kelių sekundžių Greisas jį paragino:

— Ir?

— Nieko daugiau aš nesužinojau. Bet nujaučiu, kad kažkokia sąsaja egzistuoja.

Greisas griežtai nužvelgė detektyvą seržantą. Normanas Potingas, kuriam asmeninis gyvenimas siaubingai nenusisekė, o politiškai nekorektiška jo elgsena galėjo įsiutinti pusę Jungtinių Tautų, vis dėlto ne kartą buvo pasiekęs įspūdingų rezultatų.

— Gerai, nenutrauk tyrimo, — ištarė ir atsisuko į DK Zaferonę.

Alfonsui Zaferonei skyrė svarbią, bet nuobodžią užduotį — ištirti laiko seką. Įžūliai kramtydamas gumą, jaunuolis papasakojo apie dar-

bą su HOLMES komanda, su kuria atkūrė įvykių eigą prieš atrandant Ketės Bišop kūną.

Detektyvas konsteblis pranešė, kad prieš mirtį Ketės Bišop diena prasidėjo namuose vienos valandos mankšta kartu su jos asmeniniu treneriu. Greisas brūkštelėjo į bloknotą, kad su juo reikės pašnekėti.

Vėliau moteris išvažiavo į vietinį grožio saloną, ten jai padarė manikiūrą. Vyresnysis detektyvas pasižymėjo, jog apklausti teks visą personalą. Pietus ji valgė Braitono „Havanos“ restorane, kur drauge su Kerolaina Eš, organizuojančia pareiškimus vietinei vaikų labdarai, „Supamojo arkliuko kreipimuisi“, aptarė lėšų rinkimo akciją, rugsėjį rengiamą Bišopų namuose, Daiko alėjoje. Greisas užsirašė, kad pakalbėti būtina ir su ponia Eš.

Poniai Bišop pasitaikė varginanti diena, neslėpdamas sarkazmo pastebėjo Zaferonė, nes trečią valandą ji turėjo apsilankyti pas kirpėją. Vėliau pėdsakai atšalo. Spragą užpildė Normano Potingo pateikti duomenys.

Kitą ataskaitą paskelbė naujausias Greiso komandos narys — ryžtinga ir akyla, ketvirtą dešimtį bebaigianti detektyvė konsteblė Pamela Baklėj, nuolat maišoma su Šeimos centro pareigūne Linda Baklėj ir tokia į ją panaši, kad jos atrodė kaip seserys. Abi buvo blondinės, tik Linda kirposi berniokiškai trumpai, o Pamela nešiojo ilgesnius, iš pažiūros nelygiai nurėžtus plaukus.

— Radau taksi vairuotoją, iš „Vyno“ viešbučio vežusį Brajaną Bišopą į „Lansdowne“. — Moteris nukreipė akis į bloknotą. — Markas Takvelas, dirba Houvo „Streamline“ bendrovėje. Jis neprisimena, kad keleivis būtų susižalojęs.

— O Bišopas negalėjo nusibrozdinti rankos jam nematant?

— Toks variantas įmanomas, sere, bet mažai tikėtinas. To paties paklausiau vairuotojo, ir jis atsakė, kad Bišopas per visą kelionę nepravėrė burnos. Takvelo nuomone, jis tikrai nebūtų tylėjęs, jeigu būtų susižeidęs.

Greisas linktelėjo, šį tą greitosiomis užsirašė, nors abejojo, ar iš Pamelos informacijos peš kokios nors naudos.

Bela Moj smulkmeniškai apibūdino Brajaną ir Ketę Bišopus. Pastaroji gero įspūdžio nesudarė. Anksčiau buvo ištekėjusi du kartus,

pirmą sykį vos aštuoniolikos, kai susituokė su nevykėliu roko grupės dainininku. Dvidešimt dvejų su juo išsiskyrė ir susirado pasiturintį Braitono statybų rangovą, bet antrąją santuoką nutraukė po šešerių metų, sulaukusi dvidešimt aštuonerių. Bela šnektelėjo su abiem vyrais, ir tuodu tiesiai šviesiai išdrožė, kad ji kraustėsi iš proto dėl pinigų. Dar po dvejų metų Ketę vedė Brajanas Bišopas.

— Kodėl ji neturėjo vaikų? — paklausė Greisas.

— Gyvendama su roko grupės dainininku du sykius nutraukė nėštumą. Statybų vykdytojas jau augino keturis vaikus ir daugiau nenorėjo.

— Ar todėl išsiskyrė su antruoju vyru?

— Būtent taip jis sakė.

— Pagal skyrybų susitarimą Ketrina gavo daug?

— Anot jo, maždaug du milijonus.

Vyresnysis detektyvas pasižymėjo skaičių bloknote.

— Su Brajanu ji pragyveno penkerius metus, — tarė. — Bet mes nežinome, kodėl nepagimdė vaikų. Reikėtų pakamantinėti Bišopą. Galbūt dėl to jie kivirčijosi.

Toliau Greiso sąraše buvo DS Gajus Bečeloras. Neskaitant kitų užduočių, detektyvas seržantas privalėjo lukteléti, kol teismo ekspertai užbaigs darbą Bišopų namuose, ir pasirūpinti, kad jie būtų kruopščiai išnaršyti.

— Man rodos, aptikau reikšmingą dalyką, — informavo Bečeloras ir prieš save iškėlė raudoną aplanką su indekso numeriu. Atvertęs jį, ištraukė šūsnį susegtų, HSBC banko emblema paženklintų A4 formato popieriaus lapų. — Štai ką nusikaltimo vietos tyrėjai rado Bišopo kabineto spintelėje. Gyvybės draudimą, prieš pusmetį išduotą ponios Bišop vardu. Trims milijonams svarų.

50

Tam tikru gyvenimo momentu daugumai iš mūsų į galvą šauna FANTASTIŠKA IDĖJA. Kiekvienas savaip sulaukia meto, kai norisi sušukti „Eureka!“, ir jį dažniausiai nulemia atsitiktinumas arba

įžvalgumas. Aleksandrui Flemingui tokia akimirka išpuolė, kai jis nakčiai laboratorijoje paliko bakterijų, o ryte grįžęs atrado peniciliną. Stivas Džobsas vieną dieną pažiūrėjo į „Swatch" laikrodžius ir suvokė, kad „Apple" kompanija žengtų toli į priekį, pirkėjams siūlydama įvairiaspalvius kompiuterius. Bilui Geitsui, be abejo, irgi teko mėgautis panašiais momentais.

Tos idėjos kartais atklysta, kai mes visiškai jų nesitikime: kai gulime vonioje ir dirgliai mąstome apie šį bei tą, kai vidurnaktį tysome ant lovų plačiai pramerktomis akimis, kai darbovietėje sėdime prie stalo ir nieko neveikiame. Mums topteli mintis, kuri iki šiol nebuvo aplankiusi nė vieno žmogaus. Mintis, kuri apipils turtais, leis atsikratyti nuobodaus darbo ir kasdienės prakeiktos rutinos. Mintis, kuri pakeis mūsų gyvenimus ir suteiks laisvę!

Man asmeniškai taip nutiko 1996-ųjų gegužės 25-ą, šeštadienį, likus trisdešimt penkioms minutėms iki vidurnakčio. Aš dirbau Koventrio kompanijoje, lenktyniniams automobiliams tobulinančioje pavarų dėžes, ir nepakenčiau savo, kaip programinės įrangos inžinieriaus, pareigų. Anuomet, būdamas beveik trisdešimt dvejų, stengiausi išmąstyti, kaip susitvarkyti gyvenimą, ir pagaliau įsisąmoninau, kad ateityje nieko doro nebenuveiksiu. Po savaitės Ispanijoje praleistų sumautų atostogų užsakomuoju reisu turėjau skristi namo, bet Malagos oro uoste sustreikavo personalas, ir visi lėktuvai liko ant žemės.

Tenykščiai darbuotojai bergždžiai stengėsi mus išskirstyti po viešbučius. Vienui viena mergina, atstovaujanti užsakomųjų reisų bendrovei, bandė surasti kambarius 280 žmonių. Siekdami padėti keleiviams, lygiai taip pat elgėsi ir kitų kompanijų tarnautojai. Oro uoste įstrigo nuo trijų iki keturių tūkstančių asmenų, ir buvo tiesiog neįmanoma juos visus kur nors apgyvendinti.

Laukiamajame išsitiesiau ant staliuko, ir būtent tada man dingtelėjo išganinga mintis! Problemas lengvai išspręstų kompiuterinė programa, įdiegta vietiniuose viešbučiuose ir oro transporto įmonėse. Nakvynės namų pelnas išaugtų akimoju, žaibiškai pasibaigtų ir košmaras, kamuojantis oro linijų bendroves. Paskui ėmiau svarstyti, kur dar galima ją pritaikyti. Ogi bet kokioje įstaigoje,

ieškančioje būsto dideliam žmonių būriui, ir bet kokioje kambarius nuomojančioje organizacijoje. Turistinių kelionių agentūros, kalėjimai, ligoninės, su katastrofų padariniais kovojančios tarnybos, ginkluotosios pajėgos sudarytų tik dalį potencialios klientūros.

Aš aptikau savo aukso gyslą.

51

Braitone ir Houve artėjo potvynio metas, tačiau tarp žvirgždėto paplūdimio ir putojančios mūšos tebesidriekė platus dumblėtos seklumos ruožas. Nors laikrodis rodė beveik pusę devintos vakaro, o saulė sparčiai leidosi horizonto link, pajūryje žmonių netrūko.

Su druskos, jūržolių ir dervos kvapais susimaišė malonus ant grotelių kepamos mėsos aromatas. Šiltą, ramų orą virpino muzikos garsai, sklindantys nuo apkvaitusių grupės narių, kurie mušė plieninius būgnus įsitaisę ant pasivaikščiojimo tako. Pora nuogų mažylių plastikiniais kastuvėliais kapstė pliurzę, o jiems pagelbėjo apkūnus, saulėje siaubingai nudegęs vyriškis ryškiaspalviais šortais ir beisbolo kepuraite, papildomu sluoksniu aplipdydamas ir taip neblogai atrodančią smėlio pilį.

Du įsimylėjėliai, tevilkintys šortus ir trumparankovius marškinėlius, basi pėdino per vėsią, drėgną žemę. Jie kulniavo per smiltkirmių paliktas dumblo krūveles, apverstas kriaukleles, jūržolių sruogas žiūrėdami, kad neužliptų ant vienos kitos surūdijusios skardinės, išmesto butelio arba tuščios plastikinės dėžutės. Vaikštinėjo susikibę už parankių, kas porą žingsnių sustodavo ir pasibučiuodavo, o laisvose jų rankose kadarojo pliažinės šlepetės.

Laiminga, besišypsanti porelė apėjo orų senyvą vyriškį balta, suglamžyta, virš ausų užtempta kepurėle, kuris švytavo metalo detektoriumi, nuo žemės paviršiaus nutolusiu vos per kelis colius. Vėliau prasilenkė su jaunuoliu, avinčiu guminius batus, dėvinčiu chaki spalvos kelnes ir palaidus, prasegtus marškinius — šalia pasidėjęs krepšį su žūklės reikmenimis, apsiginklavęs sodininko kastuvu, vyrukas rausė sliekus ir juos purtė į guminį kibirėlį.

Priešais, it iš seklumos kylančios šiurpios skulptūros, blėstančioje šviesoje juodavo Vakarinio tilto griuvėsių santvaros. Kas minutę vanduo, rodės, tvino vis sparčiau ir atkakliau, bangos išaugo, o jų šniokštimas pagarsėjo.

Purslams netikėtai suvilgius basas kojas, mergina spygtelėjo ir pabandė nusitempti vaikiną į sausumą.

— Benai, aš sušlapau!

— Tamara, kokia tu baikšti! — jis nė nepajudėjo iš vietos, kai antroji bangelė perliejo kulkšnis, o trečia bemaž pasiekė kelius. Pirštu dūrė į jūros tolybes, tamsiai raudono šviesulio link. — Pasigrožėk saulėlydžiu. Ar kada esi mačiusi žalią blyksnį, kuris užsižiebia, kai saulė paliečia horizontą?

Užuot stebėjusi vakaro žarą, ji spoksojo į rąstą, siūbuojantį vilnyse, iš vieno galo aplipusį jūržolių gijomis. Suošė didesnė banga, kuri patraukė rąstgalį atokiau nuo kranto, ir vieną sekundės dalelę, kai jis apvirto, Tamara išvydo veidą. Rankas bei kojas. Ūmai suvokė reginti ne jūržoles, o žmogaus plaukus.

Mergina pratrūko klykti.

Benas išvadavo iš jos gniaužtų ranką ir puolė į vandenį. Per kelius smogusi banga purslais aptaškė kūną, veidą ir tamsintus akinių stiklus, todėl vaizdas prieš akis išskydo. Kūnas vėl apsivertė, ir jis pamatė nuogą moterį dalinai nuėstu veidu, išpurtusia, lajaus spalvos oda. Vandenynas tempė ją tolyn nuo Beno, tarytum nusprendęs, kad užteks ir trumpos lavono apžiūros.

Jaunuolis įbrido iki šlaunų į vandenį, kiaurai peršlapo užlietas eilinės, lūžtančios bangos, sugriebė už riešo ir iš visų jėgų trūktelėjo kūną. Jausmas toks, lyg būtų palietęs šaltą, gleivėtą roplio odą. Vaikinas sudrebėjo, bet rankos nepaleido. Moteris buvo smulkaus sudėjimo, tačiau dėl jūros traukos atrodė sunki tarsi švino luitas. Jis tempė negyvėlę į save, įsivėlęs į negailestingą dvikovą su vandenynu.

— Tame! — užriko. — Kviesk pagalbą! Skambink 999!

Staiga, nors ir įsistvėręs į riešą, Benas prarado pusiausvyrą ir nugara plojosi į dumblą; virš jo veido nugurguliavo kurtinamai lūžusi banga. Ausis pasiekė kitas garsas: prislopintas, vibruojantis, nepaliaujamai stiprėjantis ir šaižėjantis riksmas.

Spiegė Tamara. Mergina stovėjo suakmenėjusi, prasižiojusi, išsproginusi akis, klyksmas veržėsi iš jos gerklės gilumos.

Benas ne iš karto suvokė, kad dilbis, į kurį jis įsikibo, atitrūko nuo kūno.

52

Sučirškė telefonas. Stacionarus. Ant sofos sėdinti Kleo palinko į priekį, kad įžiūrėtų ekranėlį. Numeris buvo Rojaus mobiliojo.

Ji klausėsi telefono. Pati lūkuriavo. Ketvirtas skambutis. Penktas. Šeštas. Pagaliau įsijungė balso paštas, ir aparatas nutilo. Šia linija Greisas mėgino su ja susisiekti gal keturis ar penkis sykius. Ir, žinoma, nepamiršo mobiliojo.

Kleo suprato, kad neatsiliepdama elgiasi vaikiškai, žinojo, kad anksčiau ar vėliau privalės pakelti ragelį, tik kol kas nenutuokė, ką norėtų jam pasakyti.

Prislėgta pastvėrė taurę ir suglumo pastebėjusi, jog toji tuščia. Vėl. Griebė butelį čilietiško baltojo „Sauvignon" vyno, bet, dar didesnei savo nuostabai, pamatė, kad jame skysčio teliūskuoja vos per porą colių.

— Prakeikimas, — urgztelėjo ir susipylė vyną į didžiulę savo taurę, teužliedama jos dugną.

Šį savaitgalį teko atlikti budėtojos pareigas, todėl daug gerti — arba išvis liestis prie svaigalų — nederėjo. Bet dabar Kleo jautė stiprų alkoholio poreikį. Diena buvo bjauri. *Rimtai* suknista. Po vaido su Rojumi nemiegojo likusią nakties dalį, o dešimtą ryto sulaukė iškvietimo į morgą, kur priėmė automobilio partrenktą šešiametę.

Per aštuonerius darbo metus lavoninėje ji įprato prie daug ko, bet tik ne prie vaikų kūnų. Juos regint, kaskart nukratydavo šiurpas. Dėl mažylių mirties žmones, rodos, užvaldydavo kitoks sielvartas — stipresnis už širdgėlą, kuri apimdavo, kai gyvybės netekdavo suaugęs mylimasis, tarytum būtų neįmanoma suvokti, kaip vaiką galima išplėšti iš jo artimųjų gyvenimo. Ji paniurdavo stebėdama laidojimo biuro atstovus, pristatančius mažutėlius karstus, ir nepakentė tokių skrodimų.

Mergaitę ant stalo guldys pirmadienį — o, taip, Kleo laukė nuostabus pirmadienio rytas.

Maža to, šiandieną turėjo apsilankyti varganame, sujungtame name netoli Houvo stoties ir paimti senos ponios lavoną, pragulėjusį nykiame bute mažiausiai mėnesį, bent jau taip tvirtino kolega Volteris Hordenas, įvertinęs kūno būklę ir musių bei lervų kiekį.

Volteris važiavo kartu, sėdęs už koronerio furgono vairo. Paslaugus, penktą dešimtį įpusėjęs dabita visuomet rengdavosi dalykišku kostiumu, lyg dirbtų viename iš Londono centro biurų. Oficialiai jis buvo Braitono ir Houvo kapinių viršininkas, tačiau dalį laiko skirdavo padėti surinkti kūnus iš mirties vietų ir kiekvienu atveju užpildydavo krūvas dokumentų.

Pastaruoju metu Volteris ir Darenas varžėsi tarpusavyje, kas atspės mirties laiką. Gan netiksliai mokslo sričiai didelę įtaką darė oro sąlygos ir begalė kitų veiksnių — kuo ilgiau negyvėlis nepatekdavo į morgą, tuo užduotis tapdavo sunkesnė. Siekiant ją išspręsti, gan apytikrius orientyrus suteikdavo vienas nemalonus metodas: pastangos suskaičiuoti tam tikrų vabzdžių vystimosi stadijas. O Volteris Hordenas mintinai iškalė visą su šia procedūra susijusią informaciją, kurią aptiko teismo medicinos tinklalapyje.

Vos prieš porą valandų paskambinusi Čarlė, mylima sesuo, pranešė, kad ją metė vaikinas, su kuriuo maždaug prieš pusmetį užmezgė artimus santykius. Dvidešimt septynerių, dvejais su puse metų jaunesnė už Kleo, išvaizdi, bet audringo charakterio sesutė nuolat sueidavo su netinkamais vyrais.

Kaip ir aš pati, ne tiek su kartėliu, kiek liūdnai pagalvojo ji. Spalį sukaks trisdešimt. Geriausia draugė Milė — vadinta *Pakvaišėle Mile*, kuomet jos, maištingos paauglės, mokėsi Roudyno mokykloje, — surimtėjo ištekėjusi už buvusio jūrų karininko, kuris susikrovė turtą iš konferencijų organizavimo verslo, ir dabar laukėsi antro vaiko. Pirmajam, Džesikai, ir dar porai atžalų, kurias pagimdė senos mokyklos laikų bičiulės, Kleo tapo krikšto motina. Ar tik ne toks likimas jai nulemtas? Krikštamotės, turinčios keistą darbą, nepajėgiančios užsiimti *normalia* veikla, nė nesugebančios palaikyti *normalių* santykių.

Ričardą, advokatą, ji beprotiškai įsimylėjo, kai tas, gindamas

žmogžudyste apkaltintą asmenį, užsuko į morgą apžiūrėti lavono. *Didžiąją staigmeną* mylimas vyras pateikė tik po dvejų metų, kai jiedu susižadėjo. Jis atrado Dievą. Ir dėl tikėjimo kilo problemų.

Iš pradžių ji manė, kad įstengs su tuo susitaikyti. Bet po keliolikos apsilankymų charizmatinėse pamaldose, per kurias Šventosios Dvasios paliesti žmonės krisdavo ant žemės, Kleo suprato negalėsianti susieti gyvenimo su religija. Ji regėjo per daug neteisingų mirčių. Per daug vaikų. Per daug žavių jaunuolių kūnų, pritrėkštų arba, o tai dar baisiau, sudegusių per autokatastrofas. Žuvusių nuo sąmoningo arba atsitiktinio vaistų perdozavimo. Eilinių vidutinio amžiaus vyrų ir moterų, kurie prarasdavo gyvybę virtuvėse nukritę nuo kėdžių arba įjungdami elektrinius buities prietaisus. Ir malonių senukų, kuriuos sumaitodavo autobusas, kai jie eidavo per kelią, arba pakirsdavo širdies smūgis.

Kleo godžiai žiūrėdavo žinias. Matė reportažus apie Afrikos šalis ir tenykštes moters — kaip būriai vyrų jas prievartaudavo, į vaginas grūsdavo peilius ar revolverius, iš kurių vėliau paleisdavo šūvius. Atleisk, pasakė ji Ričardui, bet Dievo, leidžiančio vykti toms šlykštynėms, pamilti neįmanoma.

Sužadėtinis tesuėmė Kleo ranką ir pasiūlė drauge pasimelsti Viešpačiui, kad jai pavyktų suprasti *Jo valią*.

Kai planas neišdegė, Ričardas ėmė ją persekioti, karštligiškai, negailestingai atakuodamas meilės ir neapykantos proveržiais.

Šią vasarą jos gyvenimo dalimi tapo Rojus Greisas, kurį Kleo seniai laikė padoriu ir nepaprastai išvaizdžiu vyru. Širdyje netgi įsižiebė naivoka viltis, kad pasisekė atrasti tikrą sielos draugą. Bet šįryt galiausiai paaiškėjo, kad ji tebuvo laikinas šmėklos pakaitalas. Ir iš dabartinių santykių daugiau nieko neverta tikėtis.

Visi šiandieninių *Times* ir *Guardian* priedai gulėjo išskleisti ant sofos, bet Kleo prie jų beveik neprisilietė. Bandė pasinerti į mokslus, studijuojamus Atvirajame universitete, bet neprisivertė susitelkti. Ir nepajėgė įsigilinti į naują knygą — Margaretos Etvud romaną „Tarnaitės pasakojimas", kurią seniai norėjo įsigyti ir pagaliau nusipirko pamėgtame Houvo knygyne „City books". Pirmąjį puslapį akimis permetė keturis kartus, bet taip ir nesugebėjo sutelkti dėmesio į skaitomus žodžius.

Nenoriai, nes jai nepatiko švaistyti laiko, kaip tai atsitikdavo žiū-

rint daugumą televizijos laidų, Kleo pakėlė nuotolinio valdymo pultelį ir peržvelgė „Sky" kanalus. Paskui įsijungė „Discovery", vildamasi pamatyti kokį dokumentinį filmą apie laukinę gamą, tačiau teišvydo iškaseną primenantį profesorių, kuris postringavo apie geologinius Žemės sluoksnius. Įdomu, bet atidėkim tai kitam kartui.

Telefonas vėl atgijo. Ji nukreipė žvilgsnį į ekranėlį, tačiau skambinantysis neleido rodyti savo numerio. Beveik nekilo abejonių, kad reikalas susijęs su darbu. Kleo kilstelėjo ragelį.

Operatorius iš policijos iškvietimo centro pranešė, kad prie Vakarinio jūros tilto į krantą išplovė lavoną. Jai reikėjo palydėti kūną į morgą.

Pasibaigus pokalbiui, Kleo mintyse skubiai atliko paskaičiavimus. Kada atidarė vyno butelį? Apie šeštą. Prieš keturias su puse valandos. Dviejų alkoholio vienetų pakako, kad vidutinio sudėjimo moteriai nederėtų sėstis prie automobilio vairo. Vyno butelį sudarė šeši vienetai. Kas valandą išgaruodavo po vieną. Ką gi, ji galės vairuoti — iš bėdos.

Po penkių minučių išėjusi iš namų, nužingsniavo šaligatviu ir atrakino sportinio MG automobilio dureles.

Jai atsisėdus ir sugraibius saugos diržą, netoliese, iš parduotuvės tarpdurio, skendinčio šešėliuose, išniro figūra, kuri įveikė kelis metrus ir įsitaisė savajame automobilyje. Kleo užvedė MG, padidino variklio apsukas ir nuriedėjo gatve. Juodas, mažutis, elektra varomas „Toyota Prius" tamsoje tyliai nuslydo pavymui.

53

Kol kas apie suknelę niekas neužsiminė nė žodžiu. Naujienos nesiteikė pastebėti nei Siuzana Merė, nei Mendė, nei Ketė, nei jokia kita iš bičiulių, su kuriomis susitiko vakarėlyje. Tai buvo labai neįprasta. Ji paklojo keturis šimtus penkiasdešimt svarų, bet nesulaukė nė vieno komentaro. Gal draugės tiesiog pavyduliavo.

Arba suknelė visiškai jai netiko.

Velniop tas kales! Atklydusi į sausakimšą kambarį, kuriame pulsavo įvairiaspalvės šviesos, griaudėjo muzika, sklandė sodrus hašišo aro-

matas, panašus į gumos kvapą, Holė ištuštino trečią persikų martinio taurę ir suvokė, kad kaip reikiant įkaušo.

Na, ji bent jau nestokojo vyrų dėmesio.

Juoda, dirbtiniais deimantais puošta suknutė atrodė dar siauresnė ir trumpesnė nei tuomet, kai ją matavosi parduotuvėje. Ir su tokia didele iškirpte, kad liemenėlę reikėjo pamiršti — po velnių, jos papuliai nuostabūs, tad kodėl jų nepademonstravus? Be to, apdaras, tiksliau, jo stygius, leido pasipuikuoti kojomis, kiekvienu jų coliu, faktiškai iki pat bambos. Taip apsirengusi Holė jautėsi kaip tikra padykėlė!

— Šauni suk... suknelė. Iš kur tu?

Vyriškis, sunkiai spaudžiantis žodžius pro smailius dantis, kurie priminė piranijos nasrus, svyrinėjo priekyje, jo cigaretės dūmai vinguriavo Holei į akis. Buvo užsitempęs juodas odines kelnes ir juodus, prie kūno prigludusius marškinėlius, užsisegęs diržą su netikrais briliantais ir įsivėręs masyvų auksinį auskarą. O viršugalvį bjaurojo idiotiškiausia, kokią teko matyti, šukuosena.

— Iš Marso. — Ji praėjo pro šalį ir apimta vis stiprėjančio nerimo pasidairė Sofijos.

— Šiaurės ar pietų? — išvogravo vyrukas, bet Holė jo beveik nebegirdėjo. Draugė neatsakė į dvi paskutines žinutes, kuriose ji siūlė susitikti, išgerti ir į vakarėlį nuvažiuoti vienu taksi. Jau pusė dešimtos. Vadinasi, Sofija turėtų būti čia.

Braudamasi pro grūstį, žvilgsniu visur ieškodama bičiulės, Holė pasiekė atvirus, grindis su lubomis jungiančius langus ir žengė į sąlyginai ramią terasą. Ant suoliuko sėdėjo vaikinas su mergina, liežuviais įnirtingai tyrinėjantys vienas kito tonziles. Į paplūdimį stebeilijosi ir nepaliaujamai šnarpščiojo visiškai apdujęs ilgaplaukis blondinas. Iš rankinės ji iškrapštė telefoną. Neradusi naujų atsiųstų žinučių, saspaudė Sofijos mobiliojo numerį.

Ją vėl sujungė su balso paštu.

Holė paskambino draugei į namus. Bet teišgirdo atsakiklį.

— O, štai kur tu! Aš pameššiau tave iš akių! — žybčiojant stoboskopui, jo aštrūs kandžiai tviskėjo tarsi demono iltys. — Išėjai pakvėpuot grynu oru?

— Jau grįžtu vidun, — atšovė ji ir smuko į svečių spūstį. Širdyje

kirbėjo nuogąstavimai, nes Sofija garsėjo kaip patikimas žmogus ir niekada taip nesielgdavo.

Vis dėlto nerimas buvo per silpnas, kad Holei sutrukdytų pasimėgauti vakarėliu.

54

Dėl problemų su bagažo skyriaus durimis lėktuvas vėlavo pakilti pusvalandžiu. Visą skrydį Rojus Greisas prasėdėjo tiesus kaip strėlė, nė neketindamas nuleisti atlošo, pro langą žiopsodamas į kniedes, kurios buvo nusėjusios išgaubtą, pilką dešiniojo variklio gaubto metalą.

Dvi iki begalybės užsitęsusias valandas ore jis neįstengė ilgam sutelkti minčių į jokius reikalus, tesugebėjo pavartyti Miuncheno žemėlapį ir įsiminti dalį centrinių gatvių. Kai orlaivis vibruodamas nėrė kiaurai debesis ir ėmė leistis, ant padėklo sudrebėjo kartoninis, vyniojamąja plėvele uždarytas paketas, tuščia dėžutė, priklausanti nemalonaus skonio bandelei su sūriu, kurią jis prarijo vien todėl, kad pasijuto siaubingai alkanas, ir iki nuosėdų išgertas antras karčios kavos puodelis.

Greisas suirzo, nes dėl prarastų trisdešimties brangių minučių neilga vienos dienos išvyka dar labiau sutrumpėjo. Žiūrėdamas į atsiveriantį peizažą tik probėgšmais matė, kaip stiuardesė pasilenkė ir surinko pusryčių likučius.

Jis žvelgė į beribį kraštovaizdį.

Pirmąsyk besidairant į Vokietijos žemes, jam ėmė virpėti kinkos. Žvelgė į neaprėpiamas lygumas, kuriose matėsi rudi, geltoni ir žali dirbamų laukų stačiakampiai. Vienur kitur stiebėsi balti namukai raudonais ir rusvais stogais, vešėjo giraitės, o medžiai švytėjo tokia sodria žaluma, tarsi būtų apipurkšti smaragdinio atspalvio dažais. Štai ir miestelis. Kiti gyvenamųjų namų ir pastatų spiečiai.

Greisas jautė viduje išsikerojančią paniką. Ar atpažins Sendę, jeigu ją ras? Pasitaikydavo dienų, kai, nepažvelgęs į nuotrauką, nė neatmindavo žmonos veido, tarytum laikas pamažu trynė ją iš atminties — ir visai nesvarbu, norėjo jis to ar ne.

O jeigu Sendė tikrai apsistojusi ten, neišmatuojamuose vietinio krašto plotuose? Kur jos ieškoti? Didmiestyje, dar nepasirodžiusiame akiratyje? Viename iš atokių kaimelių, lėtai slenkančių apačioje? Ar ji gyveno kažkur tose platybėse? Kaip eilinė vokiečių namų šeimininkė, dėl kurios kilmės niekam nekilo jokių abejonių?

Priešais vėl sušmėžavo stiuardesės ranka — ji pakėlė pilką stalo paviršių ir jį užfiksavo spaustuku. Žemė artėjo, statiniai pastebimai didėjo. Keliuose jis įžvelgė automobilius. Per vidaus ryšio garsiakalbį išgirdo kapitoną, kuris nurodė įgulos nariams atsisėsti ir pasiruošti nusileidimui, vėliau padėkojo keleiviams, kad šie pasirinko „British Airways" reisą ir palinkėjo geros dienos Miunchene. Dar prieš porą dienų šitas miestas Greisui asocijavosi tiktai su pavadinimu žemėlapyje. Su laikraščių antraštėmis, išlikusiomis giliausiose sąmonės kertelėse. Dokumentiniais televizijos filmais. Ir istorijos pamokomis mokykloje. Su tolimais, bet tebegyvenančiais Sendės giminaičiais, nors praeityje, nuo kurios ji atitrūko, žmona niekada su jais nebendravo.

Būtent Miunchene įsikūrė Adolfas Hitleris, ir čia jį, dar jauną vyrą, suėmė už bandymą surengti valstybės perversmą. Būtent Miunchene 1958-aisiais žuvo pusė „Manchester United" futbolininkų, kai ant apsnigto kilimo ir tūpimo tako sudužo lėktuvas. Būtent Miunchene 1972-aisiais Olimpines žaidynės šiurpiai įamžino arabų teroristai, paskerdę vienuolika Izraelio atletų.

Lėktuvas dunkstelėjo į tako pagrindą, po kelių sekundžių, kai įsijungus atbulinės eigos sistemoms užriaumojo varikliai, ėmė sparčiai mažinti tempą, dėl ko į pilvą įsirėžė saugos diržas. Galų gale nuriedėjęs pirmyn nedideliu, stabiliu greičiu pravažiavo pro kūgiškąjį vėjarodį ir seną rūdijantį orlaivį lūžusia važiuokle. Per vidaus ryšio sistemą nuskambėjo pranešimas keleiviams, kuriems Miuncheno oro uostas tebuvo tarpinė stotelė. Tuo pat metu Rojui Greisui pasidingojo, kad kinkų virpulys įsimetė į visą kūną.

Greta sėdintis vyriškis, kurio jis beveik nepastebėjo, įsijungė mobilųjį. Iš kreminio lininio švarko kišenės Greisas išgriebė savąjį, įvedė PIN kodą ir įsispitrijo į ekranėlį, tikėdamasis pamatyti trumpą laiškelį nuo Kleo. Aplinkui pypsėjo tekstinių pranešimų signalai. Staiga cyptelėjo ir jo telefonas. Detektyvo širdis suspurdėjo. Bet po akimirkos

ją nudiegė nusivylimas. Žinutę atsiuntė vokiečių telekomunikacijų kompanija.

Naktį keletą sykių pabudęs jis dirgliai svarstė, kaip apsirengti. Nerimavo, žinoma, dėl niekų, nes nujautė, kad šiandieną Sendės nepamatys, net jeigu ji tikrai gyveno kažkur Vokietijoje. Bet Greisas dėl visa ko norėjo atrodyti kuo geriau... atrodyti toks, koks kaip galbūt išliko jos prisiminimuose. Ir, be abejo, atsiduoti gerai pažįstamu aromatu. Žmonos dovanotą „Bulgari" odekoloną turėjo iki šiol. Šįryt juo apsipurškė, po kreminiu švarku apsivilko baltus marškinėlius. Džinsus užsitempė plonus, nes patikrinęs orų prognozes sužinojo, kad Miunchene temperatūra sieks dvidešimt aštuonis laipsnius. Ir apsiavė patogius sportinius batelius numanydamas, jog teks daug vaikščioti.

Vis dėlto, nusileidus lėktuvo trapu ir pajudėjus lūkuriuojančio autobuso link, jį pribloškė slegiantis, tvankus, žibalo smarve atmieštas karštis. Dar po kelių minučių, daugmaž be penkiolikos pusę vienuoliktos vietiniu laiku, be jokio bagažo numygo per jaukią, ramią, kondicionieriais vėsinamą muitinę, įžengė į atvykstančiųjų salę ir kaipmat pamatė aukštą Marselo Kuleno figūrą.

Vokiečių komisaras juodais, banguotais, trumpai kirptais plaukais, kurių kelios sruogos kadarojo virš kaktos, šviečiantis geraširdiška veido išraiška ir plačia šypsena, buvo apsirengęs kasdieniškai — vilkėjo geltonus polo marškinėlius ir lengvą rusvą striukę, mūvėjo dukslius džinsus, avėjo rudus odinius „laivelius". Jis abiem rankomis suspaudė atkištą Greiso delną ir prabilo gomurine tartimi:

— Rojau, tavęs beveik neatpažįstu. Atrodai toks jaunas!

— Kaip ir tu!

Greisą sujaudino, kaip šiltai jį pasitiko Kulenas, iš esmės ne itin artimai pažįstamas žmogus. Tiesą sakant, vyresnįjį detektyvą užliejo tokios stiprios emocijos, kad jis netikėtai pasijuto besąs arti ašarų, nors žinojo, kad dideliu jautrumu niekada nepasižymėjo.

Žingsniuodami juodomis ir baltomis plytelėmis išklotomis, į šaškių lentą panašiomis veik tuščio pastato grindimis, jiedu persimetė mandagiais žodeliais. Kulenas angliškai kalbėjo neblogai, bet Greisui prireikė šiek tiek laiko įprasti prie vokiečio tarties. Abu vyrai nusekė paskui vienišą figūrą, tempiančią lagaminėlį ant ratų, praėjo pro dry-

žuotą suvenyrų krautuvėlės tentą, išniro į troškų karštį ir patraukė palei kremo atspalvio taksi, kurių virtinę daugiausia sudarė mersedesai. Per tas kelias minutes, kol nusigavo į automobilių stovėjimo aikštelę, Greisas spėjo palyginti kone priemiesčio ramybę, viešpataujančią šitame oro uoste, su Hitrou arba Getviko šurmuliu. Jautėsi lyg atsidūręs vaiduoklių mieste.

Kulenas šypsodamasis pranešė, kad jam neseniai gimė trečias vaikas, berniukas, pridūrė labai norintis nusivežti svečią į namus, jei tik šis turės laisvo laiko, ir supažindinti su artimaisiais. Įsitaisęs sename, bet tviskančiame BMW penktos serijos modelyje, ant sueižėjusia oda aptrauktos keleivio sėdynės, Greisas atsakė, kad mielai pas jį užsuktų. Nors slapta vylėsi apsieiti be viešnagių. Į Vokietiją atvyko ne tam, kad poilsiautų draugų kompanijoje — visas brangias minutes norėjo paaukoti Sendės pėdsakų paieškoms.

Išvažiavus iš oro uosto zonos, nuriedėjus kaimiškomis, iš lėktuvo stebėtomis vietovėmis, jam į veidą padvelkė malonus vėsaus oro srautas, plūstantis iš oro kondicionieriaus, kuris švokštė tarytum astmatikas. Greisą, besižvalgantį pro langus, ūmai pribloškė jo užmačių mastai. Vyresnysis detektyvas sumojo gerai neapgalvojęs veiksmų plano. Ką, velniai rautų, tikėjosi nuveikti per vieną dieną?

Pro šalį šmėkščiojo kelio ženklai, baltos raidės mėlyname fone. Vienas skelbė, kad jiedu ką tik išvyko iš Franco Jozefo Štrauso oro uosto, ant kito buvo užrašytas žodis *München*. Kulenas tebepliurpė minėdamas pareigūnus, su kuriais dirbo Sasekse. Greisas pasistengė suteikti kuo daugiau žinių apie kiekvieną iš jų, tačiau atsakinėjo beveik automatiškai, nes mintyse blaškėsi tarp Ketės Bišop žmogžudystės, santykių su Kleo ir mėginimų susitelkti į šiandieninę užduotį. Kelias minutes akimis sekė sidabrinį ir raudoną, lygiagrečiai dundantį miesto traukinį.

Kuleno balsas staiga pagyvėjo. Greisas išgirdo žodį „futbolas" ir dešinėje pusėje išvydo naują, baltą, milžiniškos padangos formos stadioną, paženklintą didžiuliais mėlynais žodžiais *Allianz Arena*. Tolėliau, iškilęs ant kalvos, kurią, rodės, supylė žmonės, stūksojo vienišas baltas vėjo jėgainės stulpas su pritvirtintomis orasraigčio mentėmis.

— Aprodysiu tau miestą, kad pajustum Miuncheno atmosferą. Vėliau mes keliausim į kontorą ir *Englischer Garten*?

— Planas neblogas, — atsakė Greisas.

— Sąrašą sudarei?

— Taip.

Komisaras pasiūlė jam prieš atvykstant pasižymėti, kuo žmona domėjosi. O jiedu užsuks ten, kur Sendė galėjo apsilankyti. Vyresnysis detektyvas nudūrė žvilgsnį į savo bloknotą. Sąrašas buvo ilgas. Knygos. Džiazas. „Simply Red" grupė. Rodas Stiuartas. Šokiai. Maistas. Antikvariniai daiktai. Sodininkystė. Filmai, ypač su Bredu Pitu, Briusu Vilisu, Džeku Nikolsonu, Vudžiu Alenu ir Pirsu...

Mintis nutraukė suzirzęs telefonas. Greisas išsitraukė mobilųjį iš kišenės ir pažiūrėjo į ekranėlį vildamasis, kad su juo susisiekti bandė Kleo.

Tačiau skambinantis žmogus numerį nuslėpė.

55

Sekmadienio rytą, penkiolika minučių po dešimtos, Deivido Kerčio pamaina jau buvo įpusėjusi — jaunas konsteblis stažuotojas dirbo Braitone dar tik antrą dieną. Aukštas, rimtas devyniolikmetis tamsiai rudais, trumpai, bet gana madingai kirptais plaukais sėdėjo keleivio vietoje, „Vauxhall" patruliniame automobilyje, kuris atsidavė vakarykštėmis keptomis bulvytėmis, vairą užleidęs nuobodžiausiam pliurpaliui visoje Džono gatvės policijos nuovadoje.

Anot Bilo Noriso, į šeštą dešimtį įkopusio garbaniaus mopso veidu, ko tik jis nematė, ko tik nedarė per visus darbo metus, bet aukščiau seržanto laipsnio taip ir nepakilo. Dabar, likus keliems mėnesiams iki pensijos, smaginosi mokydamas jaunuolį. Jei tiksliau, džiaugėsi susiradęs klausytoją ir mėgavosi galimybe vargšei aukai porinti kovų istorijas, kurios kitiems buvo įgrisusios iki gyvo kaulo.

Jie važiavo šiukšlėmis nuklota Vakarų gatve; ryte klubai nebeveikė, šaligatvius margino stiklo duženos, išmestas mėsainis, vyniojamasis kebabų popierius, įprastas šlamštas, likęs po šeštadienio nakties. Palei kelkraščius vilkosi uoliai plušančios šluojamosios mašinos.

— Aišku, tada viskas buvo kitaip, — kalbėjo Bilas Norisas. — Anuomet naudojomės nuosavais informatoriais. Kartą, kai darbavausi narkotikų skyriuje, gavau patikimų žinių, ir mes du mėnesius sekėme užkandžių krautuvėlę iš Vaterlo gatvės. Žinojau, kad mano žmogus neklydo. — Jis paplekšnojo sau per nosį. — Turiu faro uoslę. Arba ją turi, arba ne. Ilgai netruksi, kol suprasi, ar ji pas tave yra.

Nuo saulės, patekėjusios virš Anglų kanalo, link kurio vedė gatvė, krito įžambūs spinduliai. Deividas Kertis dairėsi į šaligatvius ir pravažiuojančius automobilius prisidengęs akis. Faro uoslė. O, taip, jaunuolis neabejojo ją turįs.

— Reikalingas ir tvirtas skrandis, — pridūrė Norisas.

— Maniškis geležinis.

— Žodžiu, mes sėdėjome apleistame name, kitoje gatvės pusėje — vidun ir laukan kursavome pro užpakalines duris. Klaikiai žvarbome. Ištisus du mėnesius! Nušalome pautus! Aš susiradau geležinkelininko apsiaustą, kurį ten paliko kažkoks valkata. Praleidome pasaloje du mėnesius, dienomis krautuvėlę stebėdavome per žiūronus, sutemus naudodavomės naktinio matymo teleskopais. Visiškai nebuvo ką veikti, galėjome tik belsti posmus. Supranti, apie ką kalbu? „Belsti posmus" andai reiškė „porinti istorijas". Taigi vieną vakarą privažiuoja didžiulis sedanas „Jag..."

Kvietimas iš Braitono valdymo centro trumpam išgelbėjo konsteblį stažuotoją nuo pasakojimo, kurį jis girdėjo jau du kartus.

— Siera Oskaras kreipiasi į Čarlį Čarlį 109.

Deividas Kertis atsiliepė per asmeninę radijo stotelę, kuri kyšojo iš plastikinio laikiklio, pritvirtinto prie apsauginės liemenės.

— 109 klauso.

— Gavome žinią apie galimai dingusį asmenį. Įtraukėme pranešimą į eilę. Jūs laisvi?

— Taip, taip. Dėstykit smulkmenas.

— Niuman Vilas gatvė 17-4. Bute gyvena Sofija Harington. Vakar nesusitiko su drauge, nuo vakarykštės popietės neatsiliepė nei į telefono, nei į durų skambučius, kas jai nebūdinga. Patikrinkite adresą, kad galėtume jį išbraukti iš eilės.

— Patvirtinu — Niuman Vilas gatvė 17-4, Sofija Harington?

— Teisingai.

— Supratau. Jau važiuojame.

Apimtas palengvėjimo, kad šįryt kažkuo užsiims, Norisas taip staigiai apsuko automobilį, kad sucypė padangos. Ties sankryža šovė į kairę ir didesniu nei būtina greičiu nurūko Vakariniu keliu.

56

Jis atsiprašė Marselo Kuleno, priglaudė mobilųjį prie ausies ir paspaudė žalią mygtuką.

— Rojus Greisas, — prabilo.

Išgirdęs gaižų balsą akimoju pasigailėjo, kad kišo nagus prie nelemto telefono.

— Kur tu, Rojau? Jei neklystu, užsienyje? — sprendžiant iš tono, Alisona Vosper, policijos viršininko pavaduotoja, kiek suglumo. — Čia ne britiškas signalas.

Šito skambučio jis visiškai nesitikėjo, todėl iš karto nesumąstė, ką atsakyti. Kai nutarė telefonu pašnekėti su Marselu, atkreipė dėmesį, kad mėginant susisiekti su Vokietija signalas išties pasikeisdavo — vietoj dvigubų pyptelėjimų, įprastų Jungtinėje Karalystėje, ausį gręžė pratisas zyzimas. Meluoti, žinoma, nebuvo jokios prasmės.

Giliai įkvėpęs Greisas prisipažino:

— Miunchene.

Iš mobiliojo atsklido driokstelėjimas, koks nugriaudėtų, jei gofruota geležimi apkaltoje, rutulinių guolių pilnoje pašiūrėje sprogtų atominis užtaisas. Trenksmą lydėjo trumpa tylos pauzė. Ją nutraukė atžarus Vosper balsas.

— Išliejau kavą. Perskambinsiu vėliau.

Ryšys nutrūko, ir vyresnysis detektyvas iškeikė save, kad geriau neapgalvojo plano. Be abejo, normaliame pasaulyje jis turėtų teisę pasiimti laisvadienį ir tyrimo vadovavimą trumpam perleisti savo padėjėjai. Deja, pasaulis, kuriame šmirinėjo policijos viršininko pavaduotoja, toli gražu nebuvo normalus. Dėl kažkokių neaiškių priežasčių Alisona

Vosper pajuto jam antipatiją — matyt, iš dalies kalta neseniai įvykusi, prastai nusisekusi spaudos konferencija, kurioje jis dalyvavo — ir ieškojo būdų, kaip Greisą pažeminti pareigose, nebeleisti kilti karjeros laiptais arba perkelti į kitą šalies galą. Pasidarius išeiginę būtent dabar, trečiąją nusikaltimo tyrimo dieną, Vosper nuomonė apie jį nepagerės.

— Viskas gerai? — paklausė Kulenas.

— Geriau nebūna.

Telefonas vėl suskambo.

— Ką konkrečiai tu veiki Vokietijoje? — pasidomėjo Alisona Vosper.

Rojus nepakentė riesti pasakėlių — kaip įrodė neseni potyriai, meluodamas žmogus tampa silpnesnis, — bet žinojo, kad už tiesą meilių žodžių nesulauks, todėl nutarė kaip nors išsisukti.

— Tikrinu informaciją.

— Vokietijoje?

— Taip.

— Ir kada tyrimui vadovaujantis asmuo žada grįžti į Angliją?

— Šį vakarą. Mane pavaduoja detektyvė inspektorė Merfi.

— Nuostabu. Vadinasi, rytoj, po rytinio pasitarimo, galėsi su manimi susitikti?

— Taip. Ateisiu pusę dešimtos.

— Naujienų apie bylą turėsi?

— Mes pažengėme toli į priekį. Nedaug trūksta, kad suimtume įtariamąjį. Laukiame DNR tyrimo rezultatų, kuriuos rytoj atsiųs iš Hantingtono.

— Puiku, — atsakė ji ir po akimirkos švelnesniu tonu pridūrė: — Man sakė, kad Vokietijoje verda skanų alų.

— Iš kur man žinoti.

— Hamburge praleidau medaus mėnesį. Patikėk manimi, gero alaus ten apstu. Tau derėtų paragauti. Pasimatysime ryte.

Ji nutraukė ryšį.

Šūdas, mintyse suurzgė Greisas niršdamas ant savęs, kad taip prastai atliko parengiamuosius darbus. *Šūdas, šūdas, šūdas!* Rytoj Vosper, žinoma, paklaus, kokia informacija jį atvedė į Miuncheną. Reikėjo sugalvoti velniškai įtikinamą pasiteisinimą.

Jie pravažiavo pro aukštą daugiabutį namą su apskritu BMW

ženklu, kabančiu netoli jo viršaus. Netrukus pralėkė pro „Marriott" viešbutį.

Išmaniajame „BlackBerry" telefone jis pasitikrino žinutes. Nuo tada, kai išlipo iš lėktuvo, elektroninio pašto dėžutę užplūdo tuzinas laiškelių, ir dauguma jų buvo susiję su operacija „Chameleonas".

— Senasis Olimpinis stadionas! — paskelbė Kulenas.

Greisas žvilgtelėjo kairėn ir pamatė struktūrą, savo forma panašią į perpus sukežusią milžinišką palapinę. Pasirinkę dešinįjį kelio išsišakojimą, jie įveikė tunelį, pasuko į kairę ir nubildėjo per tramvajaus bėgius. Mėgindamas susiorientuoti aplinkoje, vyresnysis detektyvas ant kelių praskleidė žemėlapį.

Kulenas pažvairavo į savo laikrodį.

— Žinai, — tarė, — iš pradžių galvojau, kad turėtume užsukti į mano kontorą ir į sistemą įvesti visus duomenis apie Sendę. Bet dabar manau, jog pirmiausia vertėtų apsilankyti *Seehausgarten*. Šiuo metu ten bus labai daug žmonių. Bet gal sugebėsi ją pastebėti. Į mano darbo vietą nukaksime vėliau. Taip bus gerai?

— Tu esi gidas, tau ir spręsti! — atsakė Greisas. Priekyje išvydo mėlyną tramvajų, ant kurio stogo kyšojo didžiulis reklaminis „Adelholzener" mineralinio vandens stendas.

Lyg neteisingai jį supratęs, Kulenas suskato vardyti galerijas, stūksančias greta plataus prospekto.

— Antai Šiuolaikinio meno muziejus. Ten *Haus der Kunst*, meno galerija, pastatyta, kai šalį valdė Hitleris.

Dar po kelių minučių Kulenas nuvairavo automobilį ilgu tiesiu keliu, kuriam iš dešinės driekėsi medžiais apžėlusi Izaro upės pakrantė, o iš kairės dunksojo elegantiškų daugiabučių virtinės. Miestas pasirodė besąs gražus, bet didelis. Velniškai didelis. Prakeikimas. Kaip, po šimts, ieškoti Sendės? Ir dar čia, taip toli nuo namų? Jeigu žmonai magėjo prapulti be pėdsakų, ji išsirinko tinkamą vietą.

Vokietis uoliai jam vardijo turistinių įdomybių, regimų už lango, ir vietinių rajonų pavadinimus. Greisas klausėsi, nuolat dirsčiodamas į žemėlapį, stengdamasis įsiminti gatvių išsidėstymą ir svarstydamas: *Jei Sendė tikrai čia apsistojo, kokioje miesto dalyje ji įsikūrė? Centre? Priemiestyje? Gretimame kaimelyje?*

Kiekvieną kartą, kai pakeldavo akis, jis nužvelgdavo visus praeivius, vairuotojus ir šių keleivius; giliai širdyje puoselėjo menkutę viltį, kad galbūt kur nors pastebės Sendę. Sekundę kitą žiopsojo į laibą, moksliuko išvaizdos vyriškį apsmukusiais marškinėliais ir šortais, po pažastimi spaudžiantį laikraštį, kramtantį sūrų riestainį, kurį laikė mėlynoje popierinėje servetėlėje. *Ar tavo gyvenime atsirado naujas vyras? Ar jis panašus į aną tipą?*

— Mes sustosime *Osterwald Garten*, dar viename alaus sodelyje, kuris įrengtas netoli *Englischer Garten* — ten lengviau susirasti vietą automobiliui. Iki *Seehaus* nusigausime pėstute, — informavo Kulenas.

Netrukus jie pasiekė gyvenamąjį kvartalą ir nuriedėjo siaura gatvele, iš abiejų pusių apsupta nedidukais patraukliais namais. Galop apvažiavo rožinį ir baltą, gebenėmis apraizgytą pastatą su kolonomis.

— Metrikacijos biuras, — pasakė Kulenas. — Čia žmonės tuokiasi.

Greisą viduje perliejo šaltis. *Tuokiasi.* Ar gali taip būti, kad Sendė, susikūrusi naują tapatybę, vėl ištekėjo?

Jie patraukė lapais nuklota, tarp gyvatvorės ir medžių nutįsusia gatve, pagaliau išniro į jaukią aikštę ir nubarškėjo akmenimis grįstu keliu, aplink kurį stiebėsi kiti gebenėmis apipinti namai. Jei ne automobiliai su vairu kairėje pusėje ir ženklai su vokiškais užrašais, susidarytų įspūdis, kad esi Anglijos miestelyje, pamanė Greisas.

Kriminalhauptkommisar įsuko BMW į stovėjimo vietą ir išjungė variklį.

— Pradėsime nuo čia?

Greisas linktelėjo, nors neįstengė užgniaužti šiokio tokio bejėgiškumo jausmo. Pagal žemėlapį nesusigaudė, kokioje vietoje atsidūrė, ir, vokiečiui paslaugiai bakstelėjus pirštu, suprato žiūrėjęs visiškai ne ten. Iš kišenės išgriebė planelį, kurį Dikas Poupas atspausdino iš internetinio tinklalapio ir persiuntė jam, apskritimu pažymėjęs tašką, kur, jų įsitikinimu, matė Sendę. Vyresnysis detektyvas padavė popieriaus lapelį Marselui Kulenui, ir tas jį patyrinėjo įdėmiu žvilgsniu.

— *Ja*, tvarkelė! — galiausiai pareiškė ir atlapojo duris.

Lauke svilino karšta ryto saulė, bet abiem vyrams nužygiavus dulkėta gatve danguje padaugėjo debesų. Nusitraukęs ir ant peties užsimetęs švarką, Greisas pasidairė kokio baro arba kavinės. Organizmą

užtvindė adrenalinas, bet kūną slėgė nuovargis, o gerklė perdžiūvo, todėl jam būtų pravertęs vanduo ir kofeino dozė. Vis dėlto gaišti brangaus laiko nesinorėjo — Greisas nekantravo kuo greičiau nusidanginti iki tos vietos, kurią miglotame žemėlapyje ženklino juodas apskritimas.

Kur pirmą kartą po devynerių metų buvo pastebėta jo mylima moteris.

Drauge su Kulenu artėdamas prie didžiulio ežero, vyresnysis detektyvas kulniavo vis sparčiau. Vokietis jį nuvedė per tiltelį, pasuko kairėn ir nupėdino takeliu — iš dešinės tyvuliavo vanduo ir plytėjo medžiais apaugusi sala, kairėje žaliavo tankus miškas. Greisas įkvėpė malonaus žolės bei lapų aromato, mėgaudamasis gaivia paunksnės vėsa ir nuo ežero dvelkiančiu vėjeliu.

Pro šalį pedalus numynė du dviratininkai, jiems įkandin, gyvai plepėdami, riedučiais nudardėjo jaunuolis ir mergina. Dar po kelių sekundžių pralėkė stambus pudelis, kurį vijosi vyriškis storais raginiais akinių rėmeliais, su sklastymu, skiriančiu plaukus viduryje viršugalvio. Paskui šuns savininką, tūžmingai rėkiantį „Adini! Adini! Adini!“, sekė ryžtingai nusiteikusi, ryškiai raudonus laikros šortus apsitempusi, dantis sukandusi šešiasdešimties su viršum metų moteris, kuri į gudronuotą taką caksėjo skandinaviško ėjimo lazdomis. Kai pareigūnai įveikė vingį, priešais juos atsivėrė įspūdingas vaizdas.

Greisas išvydo milžinišką parką, knibždėte knibždantį žmonių; kitapus salos vilnijantis ežeras buvo gerokai didesnis, nei iš pradžių atrodė — ne mažiau kaip pusės mylios ilgio ir kelių šimtų jardų pločio. Tarp tuzinų baltų ir mėlynų, iš stiklo pluošto sumontuotų vandens dviračių plaukiojo kelios elegantiškos medinės valtys bei ančių flotilės.

Suoliukus, sustatytus prie kranto, buvo apsėdę poilsiautojai, kiekvieną žolės lopinėlį nugulė saulėje besideginantys kūnai, kai kurie, užsidėję „iPod“ grotuvų ausines ir apsirūpinę radijo imtuvais, klausėsi muzikos arba, pamanė Greisas, tiesiog bandė atsiriboti nuo nenutrūkstamo vaikų spygavimo.

O blondinių — gyvas galas. Tuzinai. Šimtai. Jo žvilgsnis nuslydo per veidus, ištirdamas vieną ir smigdamas į kitą. Taką perbėgo dvi mergaitės, pirmoji rankoje laikė vaflinį ledų indelį, antroji žviegė visa gerkle. Ant žemės tupėjo ir seiliojosi sunkiai dvėsuojantis mastifas.

Stabtelėjęs šalia vyriškio visiškai prasegtais marškiniais, kuris sėdėjo ant suoliuko ir taip arti akių laikė knygą, lyg būtų užmiršęs pasiimti akinius, Kulenas mostu parodė į kitą ežero pusę.

Greisas pamatė nemažą, patrauklų, tik kiek per daug pretenzingą paviljoną, iš išorės primenantį anglišką, šiaudiniu stogu apdengtą kotedžą. Alaus sodelyje, įsitaisę prie lauko stalų, spietėsi būriai žmonių, į kairę nuo jų buvo matyti mažutė valčių pašiūrė ir medinė prieplauka. Šalia jos plūduriavo vos pora laivelių, netoli pastarųjų, sausumoje, džiūvo ant šono paverstas vandens dviratis.

Supratęs, į ką žiūri, Greisas ūmai pajuto adrenalino antplūdį. Čia toji vieta! Kur Dikas Poupas su žmona Lesle manė regėję Sendę. Jiedu plaukiojo viena iš tų medinių irklinių valčių. Ir ją pastebėjo alaus sodelyje.

Vyresnysis detektyvas išsiveržė į priekį ir privertė vokietį paspartinti žingsnį. Nužirgliojo gudronuotu, ežerą juosiančiu taku, įsmeigęs akis kitapus vandens telkinio, atidžiai nužvelgdamas kiekvieną, besideginantį saulėkaitoje ar sėdintį ant suoliuko, visus dviratininkus, bėgikus, ėjikus ir riedutininkus. Porą sykių atkreipė dėmesį į ilgus šviesius plaukus, kurių savininkės panėšėjo į Sendę, ir įsispoksojo į jas tarytum Pavlovo šuo, bet abu kartus paaiškėjo, kad jis žiūri į nepažįstamas moteris.

Ji galėjo pasitrumpinti šukuoseną. Arba nusidažyti plaukus kita spalva.

Vyrai praėjo pro dailų, akmeninį, virš cokolio iškilusį monumentą. Greisas perskaitė vardus, išraižytus ant jo šono: VON WERNECK... LUDVIG I... Kai jie pasiekė paviljoną, Kulenas sustojo priešais valgiaraščius, prisegtus prie elegantiškos skydo formos lentos, iš karto po pavadinimu SEEHAUS IM ENGLISCHER GARTEN.

— Norėsi ko užkąsti? Eime į restoraną, kur vėsiau, arba likime lauke.

Greisas akimis permetė pailgų, tankiai užsėstų stalų eiles. Vieni stovėjo medžių lapijos pavėsyje, kiti slėpėsi po gigantišku žaliu tentu, bet didžiuma buvo atviroje erdvėje.

— Mieliau pasėdėčiau lauke — bent jau galėsiu pasidairyti.

— Taip. Žinoma. Visų pirma reikia atsigerti. Ko pageidausi?

— Vokiško alaus, — išsišiepęs atsakė Greisas. — Ir kavos.

— *Weissbier* ar *Helles*? *Radler*, tai yra alaus kokteilio, ar *Russn*?*

— Šalto alaus bokalą. Didelį.

— Litrinį?

— Kokį?

Kulenas pamojo į du vyriškus, geriančius iš bokalų, dydžio sulig namo kaminais.

— O mažesnių atsirastų?

— Puslitrinį?

— Pats tas. Ką gersi tu? Aš nupirksiu.

— Ne. Kai tu atvyksti į Vokietiją, statau aš, — užprotestavo Kulenas.

Paviljonas gana išvaizdus, nusprendė Greisas. Prie vandens rikiavosi grakštūs žibintų stulpai; baro ir užkandžių priestatai buvo neseniai nudažyti tamsiai žalia ir balta spalvomis; ant marmurinio cokolio stūksojo įmantri bronzinė skulptūra, vaizduojantį nuogą, pliką vyrą sunertomis rankomis ir mažutėliu peniu; aplinkui netrūko plastikinių dėžių ir žalių šiukšliadėžių, skirtų atliekoms, tuštiems indams, alaus bokalams, ir ženklų su mandagiais vokiškais bei angliškais užrašais.

Po medine stogine sėdėjo ilgą klientų eilutę aptarnaujanti kasininkė. Kai žmonės atsistodavo ir išeidavo, stalus nuvalydavo padavėjai raudonomis kelnėmis ir geltonais marškinėliais. Greisas paliko vokiečių pareigūną eilėje prie baro, šiek tiek atsitraukė, tyrinėdamas Poupo žemėlapį ir mėgindamas nustatyti, prie kurio iš šimto pailgų aštuonviečių stalų galėjo sėdėti Sendė.

Šiuo metu, pasak apytikslių jo skaičiavimų, paviljone valgė ir gėrė kokie penki šimtai žmonių, ir beveik visi priešais save turėjo po aukštą bokalą. Ore sklandė alaus kvapas, papildytas cigarečių bei cigarų dūmeliais, taip pat viliojantys keptų bulvyčių ir ant grotelių kepamos mėsos aromatai.

Vasarą Sendė neatsisakydavo išlenkti alaus ir tokiais atvejais dažniausiai juokaudavo, esą polinkį gėrimui nulėmė vokiški jos genai. Dabar Greisas suprato, ką žmona turėjo omenyje. Be to, pasijuto labai

* Alaus rūšys: *Weissbier* — kvietinis baltasis alus, *Helles* — šviesusis alus, *Radler* — alaus ir limonado kokteilis, *Russn* — baltojo alaus ir citrinų limonado kokteilis.

keistai. Dėl nuovargio, troškulio ar siaubingai gąsdinančio suvokimo, jog vis dėlto pavyko atsibelsti į Miuncheną? Kažkodėl širdį virpino nuojauta, kad jis įsibrovė į Sendės teritoriją — kad jis čia nepageidaujamas.

Detektyvas nejučia įsižiūrėjo į rūsčią, regis, jam pritariančią ir priekaištaujančią, mokyklos direktoriaus veidą primenančią fizionomiją. Pilkas akmeninis barzdoto vyro biustas buvo panašus į antikos filosofų statulas, parduodamas sendaikčių krautuvėlėse arba bagažinių turguje. Kol kas Greisas tebuvo pasiekęs pradines filosofijos pažinimo stadijas, tačiau tas žmogus tikrai atrodė kaip senovės laikų mąstytojas.

Ant kertinio akmens jis pastebėjo įspaustą, oriai skambantį žodį: PAULANER.

— Na, ar jau nutarei, kur sėsimės? — paklausė prisiartinęs Kulenas, kuris nešė padėklą su dviem alaus bokalais ir kavos puodukais.

— Ar tas barzdočius buvo vokiečių filosofas?

Kulenas plačiai nusišypsojo.

— Filosofas? Nemanau. „Paulaner" vadinasi didžiausia alaus darykla visame Miunchene.

— O... — nutęsė Greisas, pasijautęs tikru bukagalviu. — Aišku.

Vokiečių komisaras dūrė pirštu į ežero pakraštyje stovintį stalą, nuo kurio traukėsi grupelė jaunuolių su kuprinėmis.

— Gal ten?

— Geresnės vietos nerastume.

Kol jie nusigavo iki tikslo, Greisas nesiliovė žvilgsniu varstęs būrio žmonių, susigrūdusių už stalų. Įvairiausio amžiaus vyrų ir moterų, pradedant jaunimu ir baigiant senimu, apsirengusių kasdieniais drabužiais, su trumparankoviais marškinėliais, palaidais marškiniais arba išvis be viršutinio apdaro, mūvinčių šortus ir kelnes. Beveik visi nešiojo akinius nuo saulės, beisbolo kepuraites, plačiakraštes arba šiaudines skrybėles. Gėrė iš litrinių arba puslitrinių bokalų, valgė dešreles, skrudintas bulvytes, kiaulės šonkauliukus, sūrio luistus, didumo sulig teniso kamuoliuku, ir, jei tik Greiso neapgavo akys, maltos mėsos kepsnius su raugintais kopūstais.

*

Ar savaitės pradžioje Sendę pastebėjo būtent šiame sodelyje? Ar ji nuolat čia lankydavosi, praeidavo pro nuogą bronzinę statulą ir barzdočiaus biustą, iš fontano reklamuojantį „Paulaner" kompaniją, sėdėdavo, gurkšnodavo alų ir dairydavosi į ežerą?

Ir su kuo?

Nauju vyru? Naujais draugais?

Jeigu žmona gyva, kokios mintys sukosi jos galvoje? Ką ji galvojo apie praeitį, sutuoktinį, bendrą gyvenimą, svajones, pažadus, kartu patirtus džiaugsmus ir rūpesčius?

— Iki dugno!

Kulenas, pasibalnojęs nosį tamsintais lakūno akiniais, iškėlė bokalą. Greisas pasekė jo pavyzdžiu.

— *Sköl!*

Geraširdiškai linguodamas galva, vokietis pataisė:

— Ne, mes sakome *prost*.

— *Prost!* — pakartojo detektyvas, ir jiedu susidaužė.

— Išgerkime už sėkmę, — pridėjo Kulenas. — O gal tu nenori, kad pasisektų?

Greisas karčiai suprunkštė svarstydamas, ar Marselas nutuokia, kaip arti tiesos jis buvo. Lyg sulaukęs signalo, du kartus pyptelėjo mobilusis.

Žinutę atsiuntė Kleo.

57

Konsteblis stažuotojas Deividas Kertis ir seržantas Bilas Norisas išlipo iš patrulinio automobilio netoli namo, kurio adresą jiems nurodė. Niuman Vilas gatvė driekėsi tipiškame gyvenamajame Houvo rajone, apstatytame nutriušusiais, sujungtais, karalienės Viktorijos laikais iškilusiais namais. Kitados pastarieji buvo vienbučiai, su viršuje įrengtais tarnų miegamaisiais, bet dabar juos perdarė į ankštesnes buveines. Per visą gatvės ilgį driekėsi nekilnojamojo turto agentams priklausančios skelbimo lentos, ir dauguma iš jų reklamavo nuomojamus butus bei kambarius.

Laukujų durų, kurios vedė į 17-uoju numeriu pažymėtą statinį, regis, niekas nedažė porą dešimtmečių. Didžiuma pavardžių, brūkštelėtų ant domofono skydelio, buvo išblukusios. *S. Harrington* atrodė užrašyta gana neseniai.

Bilas Norisas paspaudė mygtuką.

— Žinai, pasaloje sėdėdavome tiktai keturiese. Šiandien tuo užsiimti galėtų net dvidešimt pareigūnų. Kartą pakliuvau į bėdą. Pamačiau prostitutę, kuri mėgdavo apsilankyti mūsų stebimoje krautuvėlėje. Žurnale palikau įrašą: „Gražūs papai ir sėdynė." Gaila, kad nesusivaldžiau. Oho, kokią pirtį man užkūrė nuovados inspektorius! Nors, aišku, velnių gavau pagrįstai. — Jis vėl spustelėjo skambutį.

Keletą sekundžių jiedu lūkuriavo tylėdami. Kai niekas neatsiliepė, Norisas bedė pirštu į kitą mygtuką, paskui į trečią.

— Metas kažkam patrukdyti sekmadienio pogulį. — Seržantas patapšnojo per laikrodį ir suprunkštė. — Gal ji bažnyčioje?

— Klausau? — staiga sutraškėjo garsiakalbis.

— Aš iš ketvirto buto. Pamečiau raktus. Ar galite mane įleisti? — paprašė Norisas.

Netrukus pasigirdo džeržgimas ir spynos spragtelėjimas.

Seržantas atidarė duris ir pasisukęs į jaunąjį kolegą prabilo tylesniu balsu:

— Niekad nesakyk, kad esi iš policijos, antraip tavęs neįleis. — Jis tarsi sąmokslininkas palietė savo nosį. — Ateis laikas, ir tu viską išmoksi.

Kertis žiūrėjo į Norisą spėliodamas, kiek dienų teks kankintis patruliuojant drauge su seržantu. Ir vildamasis, kad jeigu pats ims virsti apgailėtinu vėpla, kas nors būtinai jį nušaus.

Policininkai nužingsniavo trumpu, pelėsiais atsiduodančiu koridoriumi, pro du dviračius ir pašto lentynėlę, daugiausia apkrautą tiktai vietinių picerijų bei išsineštinius kiniškus patiekalus siūlančių užkandinių skrajutėmis. Antro aukšto laiptinėje, iš už antruoju numeriu pažymėtų durų atsklido šūvių garsai ir griausmingas Džeimso Garnerio balsas: „Nė iš vietos!"

Lipdami aukštyn jie praėjo pro duris, pažymėtas trečiuoju numeriu. Galų gale siaurėjančiu laiptatakiu užsikorė į viršutinį, ketvirtą, aukštą.

Norisas triukšmingai pabaladojo. Jokios reakcijos. Jis pastukseno garsiau. Ir dar sykį. Pažvelgė į konsteblį stažuotoją.

— Ką gi, sūneli, vieną dieną tokia užduotis klius ir tau. Ką darytum mano vietoje?

— Išlaužčiau duris? — spėjo Kertis.

— O jeigu ji ten barškinasi?

Jaunuolis pagūžčiojo pečiais. Atsakymo jis nežinojo.

Seržantas vėl pabeldė.

— Ei! Panele Harington? Ar yra kas namuose? Čia policija!

Nieko.

Norisas šonu tvojo į duris. Jos sudrebėjo, bet išsilaikė. Seržantas tėškė stipriau, ir šįkart durys atsilapojo, išlūždamos iš staktos. Apkūnusis policininkas įvirto į siaurą, tuščią koridorių ir atsirėmė į sieną, kad neprarastų pusiausvyros.

— Ei! Policija! — Norisas pajudėjo pirmyn, bet po akimirkos atsigręžė į jaunąjį pareigūną. — Sek paskui mane. Nieko neliesk. Juk mes nenorime užteršti įkalčių.

Sulaikęs kvapą Kertis nerangiai nustypseno įkandin vyresnio partnerio. Seržantas pravėrė kambario duris ir sustojo kaip įkaltas.

— Kad aš nusprogčiau! — iškošė. — Kad aš nusprogčiau!

Jaunasis konsteblis pasivijo kolegą ir sustingo, apimtas pasibjaurėjimo bei šoko. Į vidurius įsismelkė šaltis. Kerčiui desperatiškai norėjosi nusukti akis šalin, bet jis neprisivertė pakreipti galvos. Liguista trauka visiškai nustelbė profesinės pareigos jausmą ir prikaustė žvilgsnį prie lovos.

58

Rojus Greisas telefono ekranėlyje perskaitė Kleo atsiųstą žinutę:

Sutvarkyk savo reikalus Miunchene.

Paskambink, kai grįši namo.

Jokio parašo. Ar bučinio. Tik pora lakoniškų, apie pyktį bylojančių sakinių.

Na, ji bent jau atsiliepė.

Greisas sumąstė trumpą atsakymą, bet nusprendė jį pakeisti kitu. Sukurpė antrą, tačiau išbrokavo ir šį. Kaip Kleo turėtų jaustis žinodama, kad bendrus sekmadienio pietus jis išmainė į viešnagę Miunchene, kur bandys ieškoti žmonos?

Vis dėlto ji galėtų parodyti daugiau užuojautos. Rojus niekada neslėpė, kad Sendė dingo — papasakojo istoriją su visomis smulkmenomis. O dabar... kitokių alternatyvų nebuvo, ar ne? Kiekvienas elgtųsi taip pat, kaip ir jis, teisingai?

Greisas trumpam užsiplieskė pykčiu, kurį pakurstė nuovargis, įtampa, viršugalvį nepaliaujamai kepinantys saulės spinduliai. *Po galais, moterie, nejau negali manęs suprasti?*

Pagavęs Marselo Kuleno žvilgsnį, trūktelėjo pečiais.

— Moterys.

— Viskas gerai?

Jis nuleido telefoną ir abiem delnais suėmė sunkų bokalą.

— Geras yra šitas alus, — tarė. — Netgi nuostabus. — Išlenkė didelį mauką ir paragavo lašelį liežuvį plikinančios kavos. — Apie kitką taip nepasakyčiau.

Kriminalhauptkommisar nusišypsojo lyg nenumanydamas, kaip reaguoti.

Prie gretimo stalo sėdintis vyras papsėjo pypke, išdrožta ir erikos šaknies. Jųdviejų link atvilnijo dūmai, ir kvapas Greisui nelauktai sužadino prisiminimus apie tėvą, kuris irgi rūkydavo pypkę. Jis puikiai atminė visus ritualus. Kaip paruduodavo ilgas, baltas, į kandiklį kišamas valiklio virbas. Kaip gimdytojas mažučiu žalvariniu grandikliu pagremždavo kaušelio apvadą. Stambiais pirštais sumaišydavo tabaką, kurio žiupsniu prikimšdavo pypkę. Įžiebdavo jį „Swan Vesta" degtuku, patrombuodavo ir vėl pridegdavo. Svetainę bemat užtvindydavo svaigus pilkšvai melsvų dūmų aromatas. Jeigu jiedu išplaukdavo žvejoti arba įmerkdavo meškeres į vandenį, atsisėdę ant Rūmų tilto ar Šorehamo uosto molo, Rojus pasitikrindavo vėjo kryptį ir visada įsitaisydavo pavėjui, kad užuostų dūmelių dvelksmą.

Jis paspėliojo, kaip tėvas elgtųsi tokiomis aplinkybėmis. Džekas Greisas mylėjo Sendę. Kai atsigulė nepagydomų ligonių slaugos ligo-

ninėje, kur, būdamas pernelyg jaunas, merdėjo nuo storosios žarnos vėžio, Sendė ištisas valandas praleisdavo prie Džeiko lovos, šnekėdavosi, žaisdavo žodžių loto, skaitydavo *Sporting Life*, kol jis išsirinkdavo kasdienius statymus, dėl kurių ji vėliau užsukdavo į lažybų kontorą. Ir tiesiog plepėdavo. Jiedu tapo geriausiais draugais nuo tada, kai Greisas pirmą kartą atsivedė ją į namus supažindinti su tėvais.

Džekas Greisas visuomet tenkinosi tuo, ką turėjo — iki pensijos tarnavo seržantu ir dirbo policijos registratūroje, krapštydavosi prie automobilių, laisvalaikiu domėdavosi lenktyniniais žirgiais ir nepuoselėjo jokių ambicijų pakilti karjeros laiptais. Tačiau jis pasižymėjo kruopštumu, pedantiškai gilindavosi į smulkmenas, laikydavosi procedūrų, stengdavosi surišti bet kokius palaidus galus. Tėvas būtų pritaręs kelionei į Vokietiją. Dėl to nekilo nė menkiausių abejonių.

Prakeikimas, staiga dingtelėjo Rojui. *Miunchene pilna vaiduoklių.*

— Klausyk, Rojau, — prašneko Kulenas, — ar inspektorius Poupas gerai pažinojo Sendę?

Grįžęs į tikrovę, vėl sutelkęs mintis į šiandieninę užduotį, Gresias atsakė:

— Geras klausimas. Jie buvo geriausi mūsų draugai — nuolat kasmet kartu atostogaudavome.

— Taigi jis lengvai nesusipintų... tai yra, nesusipainiotų?

— Ne. Kaip ir Poupo žmona.

Prie gretimo atlaisvinto stalo bokalus nurinkinėjo aukštas, tvirtas jaunuolis geltonais marškinėliais, raudonomis kelnėmis ir šviesiais, madingai sulakuotais plaukais.

— Atleiskit, ar kalbate angliškai? — pasiteiravo Greisas.

— O tai ne! — išsišiepė vaikinas.

— Australas?

— Deja, taip!

— Kaip gerai! Gal jūs sugebėsite man padėti. Kur buvote praeitą ketvirtadienį?

— Kas dieną sukiojuosi čia. Nuo dešimtos ryto iki vidurnakčio.

Greisas iš švarko kišenės ištraukė nuotrauką ir ją atkišo padavėjui.

— Ar esate matęs šitą asmenį? Aną ketvirtadienį ji pietavo jūsų paviljone.

Vyrukas įdėmiai patyrinėjo fotografiją.

— Sakot, aną ketvirtadienį?

— Taip.

— Ne, bičiuli, nepamenu. Bet tai nereiškia, kad ji nesėdėjo prie kokio stalo. Kiekvieną dieną sodelyje apsilanko šimtai žmonių. — Jis padvejojo. — Velnias, aš prisižiūriu tiek veidų, kad jie ima lietis prieš akis. Jei norit, paklausiu savo draugų.

— Būčiau dėkingas, — tarė Greisas. — Man tai labai svarbu.

Vaikinas pasišalino, bet po kelių minučių grįžo su grupele jaunų padavėjų, dėvinčių tokias pačias uniformas.

— Atleiskit, kad turėjau atvesti būrį didžiausių idiotų visoje planetoje. Bet nieko geresnio nesuradau.

— Eik šikt, Ronai, — pasiūlė vienas vyrukas, žemaūgis, stambaus sudėjimo australas styrančiais plaukais, dėl kurių viršugalvis priminė adatų pagalvėlę. Jis atsigręžė į Rojų. — Nepykit dėl mano bičiulio. Vaikis jau gimė protiškai atsilikęs — mes tik stengiamės jam palaikyti gerą nuotaiką.

Greisas prisivertė nusišypsoti ir padavė jam nuotrauką.

— Aš ieškau šito asmens. Manau, praeitą ketvirtadienį ji pietavo jūsiškiame paviljone. Gal kuris nors ją atpažįstate?

Žaliūkas australas trumpam įsižiūrėjo į fotografiją, galų gale perleido ją kitiems. Visi paeiliui krestelėjo galvomis.

Marselas Kulenas iš savo kišenės išėmė šūsnelę vizitinių kortelių, atsistojo ir jas padalijo jaunuoliams. Šie staiga surimtėjo.

— Aš atvažiuosiu rytoj, — pasakė policijos pareigūnas. — Kiekvienam duosiu po nuotraukos kopiją. Jeigu moteris vėl pasirodys, prašau tučtuojau paskambinti kortelėje nurodytu mano mobiliuoju arba *Landeskriminalamt* telefonu. Reikalas itin svarbus.

— Nesijaudinkite, jei ją pastebėsime, būtinai skambtelėsime, — užtikrino Ronas.

— Aš būčiau nepaprastai dėkingas.

— Tvarkelė.

Greisas jiems padėkojo.

Kai jaunimas sugrįžo prie darbo, Kulenas pakėlė alaus bokalą ir pažvelgė vyresniajam detektyvui į akis.

— Rojau, jeigu tavo žmona Miunchene, aš ją surasiu. Kaip ten sako Anglijoje? Įdėsiu visas išgales?

— Panašiai. — Vokiečio bokalą Greisas palietė savuoju. — Ačiū.

— Aš taip pat sudariau sąrašą. — Vidinėje švarko kišenėje Kulenas sužvejojo bloknotą. — Tarkim, Sendė išties apsistojo Miunchene, bet iki tol ji gyveno Anglijoje. Todėl turėtų ilgėtis tam tikrų dalykų, taip?

— Pavyzdžiui?

— Kokio nors maisto? Ar ji pasigestų kokio produkto?

Greisas susimąstė. Klausimas buvo neblogas.

— „Marmite“ užtepo! — sušuko. — Sendė jį dievino. Kasryt užsitepdavo ant skrebučių.

— Aišku. „Marmite“ užtepas. *Viktualienmarkt* turguje yra parduotuvė, kur jūsiškiai emigrantai perka anglišką maistą. Ar ji turėjo sveikatos sutrikimų? Gal sirgo alergija?

Detektyvas įniko sukti galvą.

— Ne, alergiška nebuvo, bet iš prigimties siaubingai sunkiai virškino riebų maistą. Kiekvieną sykį, kai jį valgydavo, vėliau tekdavo išgerti vaistų.

— Koks jų pavadinimas?

— Lyg ir chlomotilas. Namuose atsidarysiu vaistinėlę ir pasitikslinsiu.

— Aš pasidairysiu po Miuncheno klinikas — išsiaiškinsiu, ar gydytojai kam nors prirašė tokių vaistų.

— Protingai mąstai.

— Mums derėtų pasidomėti ir daugybe kitų dalykų. Kokia muzika jai patiko? Ar vaikščiodavo į teatrus? Kokie mėgstami filmai ir kino žvaigždės?

Greisas išpyškino, ką buvo pasižymėjęs savo sąraše.

— O kaip sportas? Ar Sendė sportavo?

Staiga vyresnysis detektyvas atsiminė, su kuo bendraująs, atsiminė, kaip vokietis užsidirbdavo pragyvenimui. Tyrimas, kuris vos prieš porą valandų asocijavosi su neįmanoma misija, dabar taip susiaurėjo, kad tapo įvykdoma užduotimi. Be to, pokalbis labai aiškiai parodė, koks apsiblausęs jo protas. Senasis posakis apie mišką, nematomą per medžius, šiuo atveju skambėtų kaip niekad taikliai.

— Plaukiodavo! — atsakė jis mintyse klausdamas savęs, kodėl pats, velniai rautų, apie tai nepagalvojo. Sendė kaip apsėsta rūpinosi fizine savo forma. Ji nebėgiodavo ir nevaikščiodavo į treniruoklių salę, nes dėl krūvių imdavo mausti kelį. Bet plaukiodavo su užsidegimu. Kasdien lankydavosi Braitono baseinuose — „Karaliaus Alfredo" pramogų centre ir „Regentystės" plaukimo komplekse — arba, jeigu oras būdavo šiltas, maudydavosi jūroje.

— Mes apžiūrėsime Miuncheno baseinus.

— Puikus planas.

Kulenas vėl nudūrė akis į savo užrašus.

— Ar jai patinka skaityti?

— O popiežius — katalikas?

Vokietis sutriko.

— Popiežius?

— Tiek to. Čia angliškas posakis. Taip, ji dievino knygas. Ypač kriminalines. Ir anglų, ir amerikiečių rašytojų. Labiausiai mėgo Elmorą Leonardą.

— Prie posūkio į *Schelling Strasse* gatvę yra knygynas, vadinamas „Miuncheno skaitykla". Jo savininkas amerikietis. Ten užsuka daug anglakalbių. Keičiasi knygomis, supranti? Mainosi. Teisingai pasakiau?

— Šiandien jis veiks?

Kulenas pakratė galvą.

— Čia Vokietija. Sekmadieniais niekas neveikia. Ne taip, kaip Anglijoje.

— Man derėjo pasirinkti geresnę dieną.

— Rytoj ten nuvažiuosiu. Dabar gal užkąsi?

Vyresnysis detektyvas dėkingai linktelėjo. Jis netikėtai atgavo apetitą.

Vėl nukreipęs žvilgsnį į veidų jūrą, pastebėjo moterį šviesiais, trumpai kirptais plaukais. Blondinė, kartu su grupele žmonių žingsniuojanti jų link, staiga sustojo, apsisuko ir nudrožė šalin.

Greisas, pajutęs, kad iš krūtinės tuojau iššoks širdis, stryktelėjo, prasmuko pro japoną, spragsintį fotoaparatu, ir nuskuodė pirmyn — laviruodamas tarp kuprines nusiimančių atvykėlių, neatplėšdamas nuo moters akių mėgino ją pasivyti.

59

Užsimetusi vien baltus suglamžytus marškinėlius, Kleo sėdėjo savo pamėgtoje vietoje — įsitaisė ant kilimo ir atsirėmė į sofą. Aplinkui nestigo praskleistų sekmadieninių laikraščių, rankoje ji laikė perpus nugertą vėstančios kavos puodelį. Stačiakampiame akvariume savo valdas kaip įprastai tyrinėjo Žuvis. Kelias sekundes plaukė lėtai, tarsi sėlindama prie nematomos aukos, paskui link kažko šastelėjo, galbūt prie maisto kruopelės, įsivaizduojamo priešo arba mylimojo.

Nors kambarį pritemdė užtrauktos užuolaidos, o visi langai buvo praverti, nemaloniai tvankus karštis neprasisklaidė. Televizorius rodė „Sky News" kanalą, bet pats veikė tiktai kaip fonas, nes garsą ji pritildė ir žinių faktiškai nežiūrėjo. Ekrane kilo juodų dūmų debesis ir raudojo žmonės; rankinė operatoriaus kamera fiksavo trūkčiojančius vaizdus: isterijos apimtą moterį, lavonus, sumaitoto, liepsnojančio metalo gniutulą, kuris anksčiau buvo automobilis, kruviną, neštuvais gabenamą vyrą. Eilinis sekmadienis Irake.

O Kleo sekmadienį švaistė niekams. Diena išaušo nuostabi, po vidurdienio jau praėjo pusvalandis, o ji tepajėgė nusileisti į pirmą, aptemdytą, aukštą, kur vartė laikraščių skiltis, kol įsiskaudėjo akis. Smegenys taip aptingo, kad sunkiai sekėsi mąstyti. Kambarys virto tikru sąvartynu, jį reikėjo iškuopti, bet Kleo neturėjo nei noro, nei jėgų. Ji pašnairavo į mobiliojo ekranėlį, vildamasi pamatyti Rojaus atsakymą į žinutę. *Kad tu prasmegtum,* pagalvojo. Bet iš tiesų keikė save.

Kilstelėjusi telefoną paskambino artimiausiai draugei Milei.

Atsiliepė mergaitė. Tęsiamu, užsikertančiu penkiametės balsu.

— Alio? Čia Džesika. Kas kalba?

— Ar tavo mamytė namuose? — krikštaduktės paklausė Kleo.

— Mamytė dabar užsiėmusi, — oriai atsakė Džesika.

— Ar gali jai perduoti, kad skambina teta Kilo? — Milė ją taip vadino nuo neatmenamų laikų. Iškraipė vardą, nes buvo disleksikė.

— Matai, teta Kilo, ji dirba virtuvėje, nes šiandieną pietauti ateis daug žmonių.

Po sekundės kitos dukrą pakeitė motina.

— Ei, labas! Kaip sekasi?

Kleo papasakojo apie kivirčą su Greisu.

Štai kuo jai visada patiko draugė: kad ir kokia skaudi būtų tiesa, Milė niekada nepūsdavo miglos.

— Kvaiša, ko tu tikėjaisi? Ką pati tokiomis aplinkybėmis būtum dariusi?

— Jis man melavo.

— Visi jie skiedžia. Kitaip elgtis negali. Jei tau maga užmegzti ilgalaikius santykius su vyru, susitaikyk su mintimi, kad gyvensi su melagiu. Poreikis pūsti miglą įsigėręs jiems į kraują, į genetinį kodą — po velnių, aš šneku apie darvinišką, evoliucijos įskiepytą, išlikti būtiną savybę. Jie sako tai, ką nori išgirsti.

— Nuostabu.

— Aha, taip jau yra. Moterys irgi linkusios muilinti akis, bet savitai. Pavyzdžiui, Robertui aš pribūriau apie didžiumą neva patirtų orgazmų.

— Man neatrodo, kad melas yra geras santykių pagrindas.

— Ei, vyro ir moters ryšiai paremti ne vien tuo — tik norėjau pasakyti, kad ieškodama tobulybės galų gale liksi viena. Tau niekada nemeluos tiktai vyrukai, gulintys morgo šaldytuvuose.

— Velniava, — ūmai burbtelėjo Kleo.

— Kas yra?

— Nieko tokio. Tu priminei, kokį darbą turėjau atlikti.

— Klausyk, mane tuojau užgrius svečių armija — Robertas pietums pasikvietė būrį klientų. Nieko prieš, jei tau paskambinčiau vakare?

— Jokių problemų.

Baigusi pokalbį Kleo žvilgtelėjo į laikrodį ir suvokė, kad Rojus taip užvaldė jos mintis, jog ji visiškai pamiršo turinti nuvykti į morgą. Moters kūną, vakar atvežtą iš paplūdimio, jiedu su Darenu paguldė ant stalo, nes šaldytuvuose nebuvo vietos — vieną jų bloką, išėjusį iš rikiuotės, kažkuriuo metu turėjo pakeisti. Vietinio laidojimo biuro žmonės ketino vidurdienį pasiimti du negyvėlius, todėl juos reikėjo įleisti į lavoninę, o vėliau perkelti moterį į vieną iš atlaisvintų šaldytuvų.

Kleo sunkiai atsistojo. Atsakiklyje rado sesers žinutę, ji skambino maždaug dešimtą valandą. Puikiai numanė, ką išgirsianti. Čarlė nuosekliai, su menkiausiomis smulkmenomis porins, kaip ją metė vaikinas. Gal sesuo sutiktų pasimatyti po darbo morge, ir jos galėtų parke

ąrba prie jūros pasivaišinti vėlyvais pietumis? Surinkusi numerį Kleo lengviau atsiduso, nes Čarlė be vargo leidosi įkalbama ir netgi pasiūlė vietelę po Skliautais.

Ištisą pusvalandį ji vėžlio žingsniu slinko automobilių sraute, judančiame paplūdimių kryptimi, pagaliau įvažiavo pro morgo vartus ir apsidžiaugė pamačiusi, kad prie šoninio, dengto, atokiau nuo pašalinių akių įrengto įėjimo, pro kurį pristatydavo arba išnešdavo lavonus, kol kas tuščia — žmonės iš laidojimo biuro dar neatvyko.

MG viršus buvo atidengtas, jos pačios nuotaika mažumėlę pakilo, o galvoje pasigirdo Rojaus Greiso žodžiai, nuskambėję prieš kelias savaites, kai Kleo jį vežė į užmiesčio barą. *Žinai, kai šiltą vakarą sėdi atvirame automobilio salone, šalia tavęs, sunku patikėti, kad pasaulyje yra tiek bjaurasties!*

Ji sustabdė mėlynąjį MG įprastoje vietoje, priešais laukujes pilko tinkuoto pastato duris, atsidarė rankinę norėdama išsitraukti mobilųjį ir perspėti seserį, jog vėluos. Bet aparato nerado.

— Po velnių! — riktelėjo.

Kaip, po paraliais, galėjo užmiršti savo telefoną? Be jo niekada, *niekada* neišeidavo iš namų. Su „Nokia" ją tarsi jungė nematoma bambagyslė.

Rojau Greisai, ką, po perkūnais, padarei mano smegeninei?

Kleo pakėlė stogą, nors sugrįžti ruošėsi po kelių minučių, ir užrakino automobilį. Tuomet, stovėdama prie morgo darbuotojams skirto įėjimo, po išorine apsaugos kamera, įkišo raktą į durų spyną ir jį pasuko.

Į vientisą eismo tėkmę, sruvenančią Luiso kelio žiedu, kitapus plieninių morgo vartų, buvo įsimaišęs ir juodas „Toyota Prius". Užuot pratęsęs kelionę į pajūrį, kaip dauguma transporto priemonių, jis pasuko kairėn, į gatvę, besidriekiančią palei lavoninę, apsuptą nedidukų, sujungtų namų, ir lėtai nuriedėjo stačiu šlaitu aukštyn. Vairuotojas dairėsi, kur sustoti. Priešakyje išvydęs laisvą vietą automobiliui, Laiko Milijardierius nusišypsojo. Tarpas buvo tinkamo ilgio. Ir aiškiai jo laukė.

Jis vėl įsisiurbė į plaštaką. Nuo stiprėjančio skausmo jautėsi apsvaigęs. Beje, žaizda atrodė nekaip. Per naktį ranka dar labiau ištino.

— Idiotė kekšė! — užsiplieskęs įtūžiu suriko.

*

Kleo plušėjo morguose aštuonerius metus, bet prie dvoko taip ir neįprato. Šiandieninis, atplūdęs pro tarpdurį, vos neparvertė jos ant menčių. Kaip ir visi etatiniai lavoninės darbuotojai, ji seniai išmoko alsuoti pro burną, bet pūvančios mėsos tvaikas — gižus, dygus, smardus — kybojo lyg nematoma, šleikšti, nuo papildomų atomų apsunkusi migla, kurios gijos sūkuriavo aplinkui ir smelkėsi į kiekvieną odos porą.

Sulaikiusi kvapą, pamiršusi apie skambutį seseriai, Kleo kaip įmanydama greičiau pralėkė pro savo kabinetą ir nėrė į persirengimo kambarėlį. Apsivilko naują žalią aprangą, prigriebtą nuo vagio, įsispyrė į baltus guminius batus, iš pakelio ištraukė latekso pirštines ir į jas įspraudė rankas. Žinojo, kad veido kaukė nepadės kaip reikiant prislopinti smarso, tačiau vis tiek ją užsidėjo vildamasi, kad bent šiek tiek bus lengviau kvėpuoti.

Pasukusi į dešinę, Kleo nukulniavo trumpu, pilkomis plytelėmis išklotu koridoriumi, įžengė į priimamąjį, kuris ribojosi su pagrindiniu skrodimo kambariu, ir įjungė šviesas. Negyvėlę užregistravo kaip „nežinomą moteriškos lyties asmenį"; ir šiuo atžvilgiu ji niekuo nesiskyrė nuo kitų į morgą atvežamų neatpažintų moterų. Mintis, kad galėjai mirti, o tavo tapatybės niekam nepavyktų nustatyti, Kleo visada kėlė liūdesį.

Ji tysojo ant nerūdijančio plieno stalo, šalia trijų lavonų, ištiestų vienas greta kito, nuplėšta ranka gulėjo tarp kojų, o tiesių, nukarusių plaukų sruogose žaliavo trumputė dumblių gija. Priartėjusi prie kūno, Kleo sumostagavo ranka ir po kambarį išblaškė tuziną mėsinių musių. Neskaitant puvimo dvokulio, užuodė dar kai ką. Druską. Savitą jūros kvapą. Iš moters plaukų atsargiai išimdama jūržolės ūselį staiga suvokė abejojanti, ar norėtų su seserimi susitikti paplūdimyje.

Suskambėjo užpakalinių durų skambutis. Prisistatė žmonės iš laidojimo biuro. Ji žvilgtelėjo į vaizdo kameros monitorių, tik tada atidarė duris, vedančias į pakrovimo skyrių, dviem kasdieniškai apsirengusiems jaunuoliams perdavė į plastikinius maišus įdėtus kūnus ir padėjo juos įstumti į rudą, neišvaizdų furgoną. Kai vyrai išvažiavo, Kleo užsirakino ir grįžo į priimamąjį.

Iš kampinės spintelės ji išsitraukė baltą lavonmaišį ir grįžo prie

negyvos moters. Skenduolių tvarkyti nepakentė. Po kelių vandenyje praleistų savaičių kūnas įgaudavo vaiduokliška, taukams būdingą balzganą atspalvį, jo išvaizda taip pakisdavo, kad primindavo nuoviromis nežymiai apsitraukusią kiaulieną. Pagal oficialią terminiją išsiskyrusi medžiaga praminta „lavono varške". Pirmasis morgo specialistas, pas kurį Kleo dirbo ir kuris mėgdavo makabriškai juokauti, žybčiodamas akimis paaiškino, kad substancija dar vadinama *mirties vašku.*

Moters lūpas, akis, pirštus, dalį skruostų, krūtinę, makštį ir kojų pirštus apėdė žuvelės arba krabai. Krūtys kėpsojo siaubingai apkramtytos, susiraukšlėjusios, nuleipusios kairėn ir dešinėn — didžiuma vidinių jų audinių dingo, kaip ir menkiausi vargšės orumo likučiai.

Kas tu tokia, savęs paklausė Kleo, praskleisdama maišą ir pakišdama jį po kūnu, kurį teko kilstelėti labai atsargiai, kad nenudrykstų oda.

Vakar kartu su dviem uniformuotais pareigūnais, detektyvu inspektoriumi, policijos chirurgu ir koroneriu Roniu Pirsonu apžiūrėjusi lavoną nerado jokių akivaizdžių požymių, kad moteris buvo nužudyta. Ant kūno aptiko tiktai įbrėžimus, bet odą veikiausiai įdrėskė medgaliai, kuriuos drauge su lavonu blaškė bangų mūša. Antra vertus, įkalčiai galėjo pranykti dėl įsibėgėjusio irimo proceso. Perdavusi informaciją koroneriui, ji gavo leidimą pasilikti negyvėlę, idant pirmadienį atliktų skrodimą ir nustatytų asmens tapatybę — greičiausiai iš dantų.

Kleo vėl atidžiai nužvelgė kūną, paieškojo ligatūros žymės, galbūt įsirėžusios į kaklą, bet praspūdusios pro akis, arba kulkos ertmės. Stengėsi kuo daugiau sužinoti apie negyvėlę. Nustatyti ilgai vandenyje plūduriavusio žmogaus amžių visuomet sudėtinga. Ji spėjo, kad moteriai nuo dvidešimt penkių iki keturiasdešimties metų.

Nepažįstamoji, visai įmanoma, nuskendo plaukiodama arba iškritusi iš valties. Galbūt nusižudė. O gal, kaip retsykiais nutikdavo, ją palaidojo jūroje, bet dėl svarmenų stokos kūnas iškilo į paviršių, nors dažniausiai tokias laidotuves surengdavo vyrams. Arba ji buvo viena iš tų tūkstančių žmonių, kurie kasmet prapuldavo be žinios. *Pražuvėlių.*

Atsargiai paėmusi nudrėkstą ranką, Kleo ją nuleido ant gretimo, tuščio, nerūdijančio plieno stalo. Kol bandė švelniai apversti lavoną ant pilvo, ketindama apžiūrėti nugarą, kažkur morge pasigirdo tylus spragtelėjimas.

Pakėlusi galvą ji trumpam įsiklausė. Sprendžiant iš garso, atsivėrė arba užsidarė paradinės durys.

60

— Sende! — suriko jis. — SENDE!!!

Moteris nutolo. Po šimts, kaip sparčiai skuodė!

Tevilkėdama paprastus baltus marškinėlius ir mėlynus dviratininko šortus, apsiavusi sportinius batelius, delne spausdama rankinę, ji driuokė ežerą juosiančiu taku. Įkandin lekiantis Greisas staigiai metėsi į šalį, kad neatsitrenktų į statulą, pamatė, kaip šviesiaplaukė nulaviravo tarp kelių žaidžiančių vaikų. Ji apibėgo du vienas kitą besivaikančius šnaucerius, grįžo į takelį, prasilenkė su jojančia, dabitiškai apsirengusia panele ir visa virtine poromis vaikštinėjančių, skandinavišką ėjimą propaguojančių matronų.

Rojus jau gailėjosi gėręs alų. Veidu žliaugiantis, akis graužiantis prakaitas iš dalies apakino. Link jo artinosi du riedutininkai. Greisas pasuko dešinėn. Pora šastelėjo į tą pačią pusę. Jis nėrė kairėn. Ir tuodu — ten pat. Paskutinę akimirką, desperatiškai mėgindamas išvengti susidūrimo, detektyvas šoko į dešinę, koja skausmingai atsitrenkė į neužimtą suoliuką ir veidu plojosi į kietą jo paviršių.

— *T'schuldigen!** — virš Greiso iškilo vienas iš riedutininkų, aukštaūgis paauglys. Antras priklupo ir ištiesė ranką.

— Nieko tokio, — sušvokštė jis.

— Jūs amerikietis?

— Anglas.

— Atleiskit, kad taip nutiko.

— Viskas gerai. Pats kaltas. Aš... — po smūgio kaip reikiant apsvaigęs, pasijutęs kvailai, įsikibo berniukui į ranką ir leidosi pakeliamas. Vos tiktai atsistojo, žvilgsniu suskato ieškoti Sendės.

— Jūs susižeidėte koją, — tarė stovintis jaunuolis.

* Atsiprašau (*vok.*).

Greisas nė nesiteikė į ją dirstelėti. Atkreipė dėmesį, kad ties kairiąja blauzda džinsai įplyšo ir kelnės parusvėjo nuo prasisunkusio kraujo, bet jam tai buvo nė motais.

— Ačiū... *danke.* — Apimtas panikos, nukreipė akis pirmyn, pažiūrėjo kairėn ir dešinėn.

Ji pranyko.

Keletą šimtų jardų takas driekėsi tiesiai, per tankų mišką, tolumoje išnirdamas į proskyną. Bet priešakyje buvo matyti išsišakojimas, vedantis dešinėn, link siauro tiltelio metaliniais turėklais.

Šūdas, šūdas, šūdas, šūdas, šūdas.

Įsiutęs jis sugniaužė kumščius. *Galvok!*

Kuriuo takeliu ji patraukė? Kur link?

Greisas atsigręžė į riedutininkus.

— Atleiskit, kaip greičiausiai nusigauti iki gatvės?

Vienas iš jų dūrė pirštu į tiltelį.

— *Ja*, štai trumpiausias kelias. Ir vienintelis.

Detektyvas padėkojo berniukams, nuklupčiojo kelis jardus įtemptai mąstydamas, galiausiai pasirinko dešinįjį išsišakojimą, nuvinguriavo tarp būrelio dviratininkų, atriedančių per tiltą, ir pasileido tekinas. Dilgsėjimo kojoje nepaisė. Sendė keliaus išėjimo pusėn, sumojo jis. Pasimes minioje. Nors ir šlubčiodamas, Greisas driuokė sprinterio greičiu, bėgo per žolę, atokiau nuo praeivių užgrūsto tako. Kartkartėmis nudurdavo žvilgsnį žemyn, kad neužkliūtų už suoliukų, po kojomis lakiojančių šunų arba saulėje besideginančių žmonių, bet dažniausiai akimis šukavo tolybes, trūks plyš mėgindamas įžiūrėti blondinės plaukų šmėstelėjimą.

Ana, kur ji! Tiesą sakant, jis tematė profilį, o ne visą veidą, bet to užteko. Ten tikrai Sendė. *Neabejotinai.* Antraip ji nebūtų sprukusi, ar ne?

Greisas paspartino žingsnį, faktiškai nejausdamas skausmo, kurį nustelbė neviltis. Sukoręs tokį kelią, tokį velniškai ilgą kelią, nė už ką nenorėjo jos paleisti iš savo rankų.

Kur tu?

Sekundę akis apžlibino ryškus saulės žybsnis, tarytum prožektoriaus spindulys — švytėjimas atsispindėjo nuo autobuso, važiuojančio už šimto jardų. Jį palydėjo dar vienas tvykstelėjimas. Bet šįkart ne saulės šviesos.

Linksmai nusiteikusių, besifotografuojančių žmonių būrelį Greisas aplenkė tuo momentu, kai suveikė aparato blykstė. Peršokęs aukštą žolę atsidūrė beveik tuščiame, miškais apsuptame kelyje, visai šalia sustojusio autobuso. Sendė išgaravo be pėdsakų.

Autobusui pajudėjus, ji vėl išdygo akiratyje. Tebekūrė nutolusi per šimtą jardų į priekį!

— SEEENNNDEEE! — užriaumojo Rojus.

Blondinė sustojo kaip įkalta, pažvelgė Greiso pusėn, lyg svarstydama, kam skirtas šūksnis.

Jis pasistengė išsklaidyti abejones įnirtingai mataruodamas rankomis, dumdamas pirmyn ir staugdamas:

— Sende! Sende! Sende!

Tačiau ji vėl paraitė kulnus ir pranyko už vingio. Priekyje pasirodė du raiti policininkai, ir Greisas pasvarstė, gal reikėtų paprašyti jų pagalbos. Užuot kreipęsis į pareigūnus, visu greičiu pralėkė pro šalį, nors puikiai jautė budrius abiejų žvilgsniu.

Tolumoje jis išvydo geltoną pastato sieną. Nepaisydama raudonos šviesos, moteris perbėgo gatvę, nušvilpė pro atliekų konteinerį, per tiltą, palei namus ir grupę autobusų.

Galop stabtelėjo prie sidabrinio BMW ir įniko naršyti savo rankinę — turbūt ieškojo rakto.

Dar po akimirkos prie blondinės pripuolė vos prašnopuojantis Greisas.

— Sende! — džiugiai sušuko.

Moteris atsisuko ir sunkiai dvėsuodama kažką vokiškai atsakė.

Tik tada, pirmą sykį gerai įsižiūrėjęs, Greisas suvokė, kad priešais stovi ne Sendė.

Anaiptol ne ji.

Širdis nusmuko žemyn nelyginant liftas, kurio kabelis nutrūko. Savo profiliu nepažįstamoji šiurpiai priminė žmoną, tačiau šitos moters veidas buvo platesnis, plokštesnis ir ne toks išraiškingas. Akis slėpė tamsūs akinių stiklai, bet jų pamatyti nė neprisireikė. Siauros plonos lūpos skyrėsi nuo Sendės burnos. O vaikiškų spuogų randeliais išmarginti skruostai neturėjo nieko bendra su nuostabia šilkine Sendės oda.

— Oi... atleiskit. Atleiskit.

— Jūs anglas? — maloniai nusišypsojusi pasiteiravo ji. — Kuo galėčiau padėti?

Iš rankinės jau iškrapščiusi raktą, moteris paspaudė nuotolinio valdymo pultelio mygtuką, ir automobilis atsirakino. Ji pradarė vairuotojo dureles ir kažko paieškojo viduje. Iš salono atvilnijo monetų žvangesys.

— Atleiskit, — pakartojo Greisas. — Aš... aš apsirikau. Sumaišiau jus, hmm... su kitu žmogumi.

— Man iš galvos visai iškrito laikas! — šviesiaplaukė pliaukštelėjo sau per galvą, taip parodydama, kad pasielgė labai kvailai. — Vietinė policija greita išrašyti baudą. O mano bilietėlis galioja tiktai dvi valandas!

Durelių kišenėje ji sukrapštė saujelę metalinių eurų.

— Nieko prieš, jei šio to jūsų paklausiu? Ar jūs, hmm... ketvirtadienį buvote čia... *Englischer Garten?* Maždaug tokiu pat metu?

Blondinė patrūkčiojo pečiais.

— Tikriausiai. Kai taip šilta, prie ežero atvykstu dažnai. — Ji susimąstė ir po kelių sekundžių pasitikslino: — Praeitą ketvirtadienį?

— Taip.

Moteris linktelėjo.

— Aha. Tikrai buvau.

Padėkojęs Greisas nusigręžė. Prie kūno lipo prakaitu permirkę drabužiai. Kairįjį sportinį batelį nudažė kraujo juosta. Netoliese žingsniavo link jo artėjantis Marselas Kulenas. Vyresnysis detektyvas pasijuto visiškai sugniuždytas. Kai nepažįstamoji perėjo gatvę, kad susimokėtų už automobilio stovėjimą ir iš automato pasiimtų bilietėlį, jis išsitraukė mobilųjį ir pakėlė prie ausies. Skambinti nesiruošė. Tik norėjo pasinaudoti fotoaparatu.

61

Kleo vis dar įdėmiai klausėsi. Galėjo prisiekti išgirdusi *spragt*.

Ji liovėsi ant pilvo versti liekną, gležną, papilkėjusį lavoną ir atsargiai prigludo prie nerūdijančio plieno stalo.

— Kas ten? — šūktelėjo. Dėl kaukės balsas skambėjo dusliai.

Nekrutėdama, įtempusi ausis, sudirgusi pro tarpdurį įsispitrijo į pilkšvas, nebylias koridoriaus plyteles.

— Ei! Kas ten! — garsiau sušuko jausdama, kaip gerklę sukausto nerimas. Nusitraukė kaukę ir leido jai pakibti ant raištelių. — Ei!

Aplinkui vyravo tyla. Šią drumstė tiktai prislopintas šaldytuvų ūžesys.

Širdį pervėrė baimės dūris. Negi ji tik pridarė lauko duris? Ne, jas užtrenkdavo *visada*. Kleo pamėgino surikiuoti mintis. Pro tarpdurį tvokstelėjo smarvė... galbūt durų neužvėrė, nes norėjo, kad prasivėdintų patalpos?

Ne, ji niekuomet taip idiotiškai nesielgtų. Duris garantuotai, *be jokių abejonių*, uždarė — jos užsirakindavo automatiškai.

Bet kodėl į šūksnius niekas neatsiliepia?

Giliai širdyje, kuri dabar tvinksėjo pernelyg sparčiai, atsakymą jau žinojo. Mieste pasitaikydavo morgais besižavinčių keistuolių. Praeityje jie ne kartą buvo įsilaužę į lavoninę, bet naujausios, prieš pusantrų metų sumontuotos apsaugos sistemos buvo veiksminga atbaidymo priemonė.

Ji pakėlė galvą ūmai prisiminusi, jog ant sienos kabo stebėjimo kameros monitorius. Ekrane tepamatė nespalvotą degutbetonio aikštelės, gėlių lysvės ir mūrinės sienos vaizdą. Į kadrą tilpo ir užpakalinis jos automobilio buferis bei žibintai.

Iš koridoriaus atsklido drabužių šiugždesys.

Visas kūnas nuėjo pagaugais. Kleo sekundę sukaustė sąstingis; galvoje mintys ėmė suktis verpetais, tarytum jų nebebūtų veikusi sukibimo jėga. Prie kabineto ant lentynos stovėjo telefono aparatas, bet iki jo nusigauti neliko laiko. Ji kaip paklaikusi įniko dairytis ranka pasiekiamo ginklo. Netgi kvailai savęs paklausė, ar nevertėtų pasinaudoti nuplėštu velionės dilbiu. Iš baimės oda taip įsitempė, kad skalpas, rodės, virto šlike.

Čežėjimas artėjo. Per grindų plyteles nuslinko šešėlis.

Išgąstį netikėtai pakeitė pyktis. *Kad ir kas atsibeldė į lavoninę, tas šunsnukis neturi teisės čia šlaistytis.* Kleo nutarė, kad jos neįbaugins joks iškrypėlis, kuriam pasistoja įsibrovus į morgą. Jos morgą.

Keliais ryžtingais žingsniais pasiekė spintelę, į šoną pastūmė

dureles ir viduje sužvejojo vieną iš ilgiausių „Sabatier“ peilių. Tvirtai gniauždama rankeną nėrė pro atvirą tarpdurį. Ir suspigo iš siaubo atsitrenkusi į aukštą, oranžinius marškinėlius bei gelsvai žalsvus šortus dėvinčią figūrą, kuri griebė moters rankas ir prispaudė jai prie šonų.

62

Marselas Kulenas kelkraštyje sustabdė automobilį ir pamojo į kitą gatvės pusę. Rojus Greisas išvydo parduotuvę, įkurtą didžiuliame kampiniame smėlio spalvos pastate. Vitrinose rikiavosi knygos, viduje tvyrojo prieblanda, kurios nesugebėjo prasklaidyti įjungtos, po stiebeliais nukarusios, veikiausiai dekoratyvinės lemputės. Greisui jos panėšėjo į jonvabalius.

Fasadą puošė elegantiškas, pilkas užrašas: MIUNCHENO SKAITYKLA. Kitas skelbė: NENAUJOS ANGLIŠKOS KNYGOS.

— Tik norėjau parodyti knygyną, — pratarė vokiečių komisaras. — Rytoj čia užsuksiu.

Vyresnysis detektyvas linktelėjo. Jis išgėrė du alaus bokalus, prisišveitė keptų dešrelių su raugintais kopūstais ir bulvėmis, todėl dabar jautėsi mieguistas. Tiksliau, vos pajėgė sėdėti atsimerkęs.

— Minėjai, kad Sendė buvo užkietėjusi skaitytoja?

Buvo. Žodis suerzino Greisą. Jam nepatikdavo, kai žmonės kalbėdavo apie Sendę būtuoju laiku, lyg apie mirusiąją. Bet dabar nusprendė į tai nesigilinti. Pasąmoningai pats gana dažnai vartodavo tokį gramatinį laiką. Nelauktai pajutęs energijos pliūpsnį, jis patvirtino:

— O, taip, skaityti dievina. Kriminalinius romanus, trilerius, įvairiausius detektyvus. Taip pat biografijas — ypač apie moteris tyrinėtojas.

Kulenas įjungė pavarą, ir BMW pajudėjo iš vietos.

— Kaip jūs ten sakot Anglijoje — nenukabink nosies?

Greisas paplekšnojo draugui per ranką.

— Turi gerą atmintį!

— Užsuksime į vyriausiąją policijos valdybą. Ten yra dingusių

asmenų bylos. Tam skyriui vadovauja mano draugė Sabina Tomas, *Policeirat*.* Ji atvyks su mumis susitikti.

— Ačiū. Labai gražus poelgis, kad ji sutiko į darbą atvažiuoti sekmadienį.

Išsekus optimizmo antplūdžiui, Greisą vėl prislėgė suvokimas, kokio masto tikslą jis užsibrėžė. Stebėdamas tylias gatves, neveikiančias parduotuves, pro šalį slenkančias transporto priemones ir praeivius, detektyvas įsisąmonino, kad ji gali būti bet kur. Kažin kokiame kambaryje, įrengtame už vietinių fasadų, automobilyje ar kvartale. Ir čia tik vienas miestas. Kokioje gausybėje kitų vietų Sendė galėjo įsikurti?

Jis užčiuopė durelių mygtuką ir nuleido langą. Į veidą tvokstelėjo šutnus, drėgnas oras. Greisas nebepyko ant savęs dėl kvailumo, kaip tuomet, kai po bergždžių gaudynių grįžo prie stalo, bet dabar jautėsi visiškai sutrikęs.

Po Diko Poupo skambučio kažkodėl dingojosi, jog nukeliavus į *Englischer Garten* paaiškėtų, kad Sendė jo čia laukė. Tarkim, specialiai leido Dikui ir Leslei save pamatyti, tokiu subtiliu būdu perduodama jam žinutę.

Na, ir avigalvis!

— Jei nori, pakeliui į kontorą pasivaikščiotume po centrinę *Marienplatz* aikštę. Užsuktume į *Viktualienmarkt* turgų ir apsilankytume parduotuvėje, kur anglai perka sau įprastą maistą.

— Taip, ačiū.

— Paskui nuvažiuosime į mano namus, ir aš tave supažindinsiu su savo šeima.

Greisas nusišypsojo mintyse spėliodamas, ar vokietis nutuokia, kaip jis pavydi iš pirmo žvilgsnio normalaus bičiulio gyvenimo. Staiga suzirzė mobilusis. Vyresnysis detektyvas nudūrė akis į ekranėlį.

Numeris nerodomas.

Jis lūkuriavo dvejodamas. Galbūt skambino iš darbo, bet šiuo momentu Greisas nebuvo nusiteikęs kalbėtis su bendradarbiais. Vis dėlto savo pareigų neužmiršo. Nors ir sunkia širdimi, žalią mygtuką paspaudė.

— Labutis!

* Policijos nuovados viršininkė (*vok.*).

Gleno Brensono balsas.

— Kas naujesnio?

— Kur tu?

— Miunchene.

— *Miunchene?* Iki šiol?

— Čia praleidau tik kelias valandas.

— Beje, kokį velnią ten veiki?

— Ieškau tau arklio.

Stojo ilga tylos pauzė.

— *Ko?* — po akimirkos Brensonas pratęsė: — O, aišku. Labai šmaikštu. Miunchenas... po galais, seni. Ar esi žiūrėjęs „Naktinį traukinį į Miuncheną"?

— Ne.

— Režisavo Kerolis Ridas.

— Niekada jo nemačiau. Dabar ne pats tinkamiausias metas filmams aptarinėti.

— Aha, bet kažkurį vakarą buvai įsijungęs „Trečiąjį žmogų". Ridas pastatė ir jį.

— Skambini norėdamas mane informuoti apie filmus?

— Ne. — Brensonas ketino kažką pridurti, bet tuo momentu Kulenas pasviro virš Greiso ir bedė pirštu į gana neįspūdingos išvaizdos pastatą.

— Minutėlę. — Vyresnysis detektyvas delnu pridengė telefoną.

— Ana ten yra aludė, iš kurios išspyrė Hitlerį, nes jis nesusimokėjo sąskaitos! — pasakė vokietis. — Čia tik gandai.

— Važiuoju pro Adolfo Hitlerio girdyklą, — Brensonui pranešė Greisas.

— Tikrai? Verčiau nesustok. Mums iškilo problema.

— Kokia?

— Didelė. Milžiniška. Supratai?

— Klausausi įtempęs ausis.

— Tu kažkoks suirzęs. Gėrei?

— Ne. — Greisas prisivertė pažvalėti. — Pasakok.

— Dar viena žmogžudystė. Netrūksta panašumų į Ketės Bišop atvejį.

Suklusęs Rojus Greisas išsitiesė kaip styga.

— Kokių panašumų?

— Rasta negyva jauna moteris, Sofija Harington. Su dujokauke ant veido.

Vyresniojo detektyvo stuburą nutvilkė šiurpuliai.

— Prakeikimas. Kas dar?

— O ko tau dar reikia? Klausyk, seni, nešk savo pasturgalį namo.

— Su tyrimu gali susidoroti detektyvė inspektorė Merfi.

— Ji tėra tavo dubleris, — paniekinamai tarstelėjo Brensonas.

— Vadink kaip nori. Aš asmeniškai ją laikau tyrimui vadovaujančio pareigūno pavaduotoja.

— Ar žinai, ką sakydavo apie Gretos Garbo dublerę?

Mėgindamas atsiminti bent vieną matytą filmą, kuriame vaidino kino legenda, Greisas dirgliai paklausė:

— Ne. Ką gi sakydavo?

— Gretos Garbo dublerė daro tą patį, ką ir Greta Garbo, bet niekas jos *nesumaišytų* su tikra Greta Garbo.

— Paglostei man širdį.

— Aišku, ką turiu galvoje?

— Taip.

— Tuomet artimiausiu reisu nešdinkis iš Miuncheno. Alisona Vosper neabejoja, kad pričiups tave už pakarpos. Man nusišvilpt ant politikos, bet ne ant tavęs. Tu mums reikalingas.

— Nepamiršai pamaitinti Marlono? — pasiteiravo Greisas.

— Marlono?

— Auksinės žuvelės.

— O, velnias.

63

Kleo pabandė surikti, tačiau nepavyko išleisti jokio garso. Kaip paklaikusi įniko muistytis, pamėgino išvaduoti rankas, neįstengdama aiškiai įžiūrėti vyriškio veido, kurio kontūrai išskydo prieš akis. Atsivėdėjusi spyrė jam į blauzdą.

Ir išgirdo balsą.

— Kleo!

Tylų, graudų balsą.

— Kleo! Čia aš! Viskas gerai.

Juodi stirksantys plaukai. Sąmyšio išraiška jauname, maloniame veide. Eiliniai oranžiniai marškinėliai ir žali šortai, į ausis įspraustos grotuvo ausinės.

— Po paraliais. — Ji suakmenėjo, žandikaulis atvipo. — Darenai!

Vaikinas paleido moters rankas labai lėtai ir atsargiai tarsi bijodamas, kad jį gali peršnioti peiliu.

— Kaip tu jautiesi?

Kleo godžiai rijo orą, jai atrodė, kad širdis krūtinėje pragręš skylę ir iššoks laukan. Ji žengė atatupsta, pažvelgė į kolegą, įsispoksojo į ant grindų gulintį peilį ir vėl pažiūrėjo į rudas jo akis. Surakinta sąstingio, sekundę kitą nepajėgė išspausti nė žodžio.

— Tu siaubingai mane išgąsdinai, — vos girdimai šnipštelėjo.

Darenas iš ausų išsitraukė ausines ir jos pakibo ant baltų laidelių. Tada vėl iškėlė rankas lyg pasiduodamas. Ji pastebėjo, kad vyrukas dreba.

— Atleisk, — virpančiu balsu, vis dar per tankiai alsuodama išspaudė Kleo. Paskui nusišypsojo, idant prasklaidytų baimės atmosferą.

— Aš toks baisus? — paklausė Darenas, taip ir neatsikratęs dvejonių.

— Išgirdau... kaip atsidarė durys. — Ji pasijuto kvailai. — Sušukau, bet tu neatsiliepei. Pamaniau, kad kažkas įsibrovė vidun, ir man... — Kleo palingavo galva.

Vaikinas nukorė rankas, delnais suimdamas ausines.

— Klausiausi gana trankios muzikos, — atsakė. — Todėl tavęs negirdėjau.

— Dar kartą atleisk.

Jis pasilenkė ir pasitrynė blauzdą.

— Aš tave sužalojau?

— Tiesą sakant, taip! Nieko tokio, išgyvensiu. — Koją papuošė bjauri žymė. — Prisiminiau, kad kambaryje palikome kūną. Kai taip karšta, jį derėtų įdėti į šaldytuvą. Bandžiau susisiekti su tavimi, bet tu neatsiliepei nei mobiliuoju, nei namų telefonu, todėl nusprendžiau pats atvykti į morgą.

Aprimusi Kleo vėl atsiprašė.

Darenas patraukė pečiais.

— Nesuk sau galvos. Nors turiu pripažinti: niekada nemaniau, kad darbas lavoninėje prilygsta kontaktiniam sportui.

Ji nusijuokė.

— Garbės žodis, aš velniškai gailiuosi. Pastarosios dvidešimt keturios valandos buvo klaikiai sumautos. Todėl...

— Atsipalaiduok. Man nieko nenutiko.

Kleo dirstelėjo į randą, raudonuojantį ant jo blauzdos.

— Gerai, kad atvažiavai. Dėkui.

— Kitąsyk pagalvosiu, ar verta, — geraširdiškai nusišaipė Darenas. — Gal man nederėjo išeiti iš buvusios darbovietės — ten su smurtu susidurdavau rečiau.

Ji išsišiepė. Kiek atsiminė, anksčiau kolega dirbo mėsininko pagalbininku.

— Puiku, jog sekmadienį skyrei laiko atvykti čia.

— Radau dingstį, kaip ištrūkti iš mano merginos tėvų surengto pikniko. Štai morgo minusas. Nuo tada, kai jame įsidarbinau, nebegaliu pakęsti ant grotelių kepamos mėsos.

— Ne tu vienas.

Abu turėjo omeny nudegimų aukas. Paprastai šių kūnai pajuoduodavo, tapdavo traškūs kaip paskrudusi kiaulienos odelė. Atsižvelgiant į laiką, praleistą liepsnose, lavonų mėsa sukietėdavo ir įgaudavo pilką atspalvį arba išlikdavo žalia ir kraujinga, tarytum apsvilęs, per trumpai ant ugnies čirškėjęs kepsnys. Kleo kartą skaitė, kad centrinėje Afrikos dalyje gyvenančios kanibalų gentys baltaodžius praminė „ilgosiomis kiaulėmis". Ji puikiai suprato, kas nulėmė tokį pavadinimą. Būtent todėl nemažai morgo darbuotojų piknikuose jausdavosi nesmagiai. Ypač kai ant grotelių skrudindavo kiaulieną.

Jiedu bendromis jėgomis apvertė negyvėlę ant pilvo, įdėmiai apžiūrėjo nugarą, ieškodami tatuiruočių, apgamų ar kulkų praskverbtų angelių, bet nieko nerado. Apimti palengvėjimo, įkėlė kūną į lavonmaišį, užsegė jį ir įstūmė į šaldytuvą nr. 17. Rytoj prasidės tapatybės nustatymo procesas. Pirštuose nebeliko minkštųjų audinių, tad paimti jų atspaudų nepavyks. Žandikaulis atrodė nenukentėjęs, todėl bus galima patikrinti dantų registrus. Dėl DNR kils sunkumų — siekiant atrasti

derančią porą, reikia, kad toji būtų įtraukta į duomenų bazę. Velionės apibūdinimą, nuotrauką ir matmenis gaus Dingusių asmenų pagalbos linija, o Sasekso policija užmegs ryšį su visais, kurie kreipėsi į teisėtvarkos pajėgas dėl pradingusios, į negyvą moterį panašios draugės arba artimosios.

Ryte konsultantas patologas daktaras Naidželas Čerčmenas išskros lavoną ir nustatys mirties priežastį. Aptikęs kokių įtartinų detalių, tučtuojau nutrauks darbą, perduos žinią koroneriui, ir skrodimą perims iš Vidaus reikalų ministerijos iškviestas patologanatomas — arba Nadiuška, arba daktaras Teoboldas.

Kleo su Darenu dar galėjo pasimėgauti likusiomis žavingos popietės valandomis.

Darenas išlėkė pirmas, sėdęs į mažąjį raudoną „Nissan". Patraukė atgal į pikniką, be kurio kuo puikiausiai būtų apsiėjęs. Kleo nuo tarpdurio stebėjo, kaip kolega nutolsta, neįstengdama užgniaužti pavydo. Jis buvo jaunas, kupinas entuziazmo, patenkintas darbu ir santykiais su mergina.

O ji netrukus įkops į ketvirtą dešimtį. Savo profesine veikla džiaugėsi ir sykiu jautė nerimą. Norėjo pagimdyti vaikų, kol dar nepaseno. Bet kaskart, kai manydavo susiradusi poną Tinkamą Vyrą, tas mestelėdavo staigmeną. Rojus atrodė nuostabus. Deja, vos tik ji nusprendė, kad santykiai klostosi tobulai, tarsi strakalas iš žaislinės dėžutės iššoko be žinios pranykusi jo žmona.

Kleo įjungė signalizacijos sistemą, žengė laukan ir užrakino paradines duris. Galvoje kirbėjo vienintelė mintis — grįžti namo ir išsiaiškinti, ar Rojus atsiuntė žinutę. Tačiau prisiartinusi prie savo mėlyno MG ji sustojo kaip įbesta.

Kažkas perrėžė juodą, brezentinį stogą. Nuo priekinio iki užpakalinio lango.

64

Už medinės pakylos ir stiklinio langelio sėdinti moteris padavė tamsiai geltoną stačiakampį blanką.

— Prašom įrašyti vardą, pavardę ir kitą asmeninę informaciją, — tarė pailsusiu balsu. Regis, čia kiurksojo pernelyg ilgai — dabar priminė muziejinį, vitrinoje dulkantį eksponatą. Dėl nuolatinio tūnojimo uždarose patalpose skruostai pablyško; veidą supo rudi beformiai plaukai, nukarę iki pečių, panašūs į užuolaidas, kurios atitrūko nuo kelių savo žiedelių.

Greitosios pagalbos skyriuje, priklausančiame Karališkajai Sasekso grafystės ligoninei, virš registratūros kabėjo didžiulis skystųjų kristalų ekranas, kurio juodame fone švietė geltonas užrašas: LAUKTI REIKĖS 3 VALANDAS.

Jis atidžiai peržiūrėjo formą. Turėjo nurodyti vardą, pavardę, gimimo datą ir artimiausius giminaičius. Vienas langelis skirtas alergijoms.

— Viskas gerai? — paklausė moteris.

— Sunku rašyti, — atsakė jis parodęs dešiniąją, ištinusią, plaštaką.

— Gal padėti?

— Susidorosiu pats.

Palinkęs virš registratūros stalo, kelias sekundes žiopsojo į blanką. Nuo skausmo apsiblaususios smegenys išties veikė prastokai. Jis bandė mąstyti sparčiai, bet reikalingos mintys atsisakė rikiuotis atitinkama eilės tvarka. Staiga ėmė svaigti galva.

— Užpildykite anketą atsisėdęs.

— JUK SAKIAU, KAD SUSIDOROSIU! — užkriokė jis.

Ant plastikinių pilkų kėdučių susėdę žmonės krūptelėjo ir pakėlė akis. *Taip elgtis neišmintinga,* save perspėjo Laiko Milijardierius. *Neverta į save patraukti aplinkinių dėmesio.* Jis paskubomis surašė duomenis ir, lyg mėgindamas prisigerinti, „Alergijų" langelyje sąmojingai, kaip pats manė, brūkštelėjo „Skausmas".

Tačiau blanką paimanti registratorė, regis, nepastebėjo prierašo.

— Prašau atsisėsti. Prie jūsų netrukus prieis seselė.

— Po trijų valandų?

— Aš perduosiu, kad jums būtina skubi pagalba, — bejausmiu balsu atsiliepė moteris ir budriai nužvelgė keistą vyriškį ilgais, rudais, išdrikusiais plaukais, vešliais ūsais ir barzda, masyviais tamsintais akiniais, berankovius apatinius pridengusį baltais, duksliais marškiniais, užsitraukusį pilkas laisvas kelnes ir apsiavusį sandalus. Kai jis įsitaisė

laisvoje vietoje, tarp vyro kruvina ranka ir senutės apibintuota galva, registratorė kilstelėjo telefono ragelį.

Iš dėklo, pritvirtinto prie diržo, Laiko Milijardierius išsiėmė savo „BlackBerry", bet nieko nespėjo nuveikti, nes grindis priešais jį aptemdė šešėlis. Greta išdygo tamsiaplaukė, simpatiška, penktą dešimtį bebaigianti moteris seselės uniforma ir prie atlapo prisegtu ženkliuku: BARBARA LYČ — GP SESELĖ.

— Sveiki! — guviai pasilabino ji. — Prašau eiti su manimi.

Moteris nusivedė jį į ankštą kabiną ir pasiūlė prisėsti.

— Kokios problemos?

Laiko Milijardierius pakėlė ranką.

— Susižeidžiau remontuodamas automobilį.

— Seniai?

Pagalvojęs jis atsakė:

— Ketvirtadienio popietę.

Seselė atsargiai pasukiojo dešiniąją plaštaką ir sulygino ją su kairiąja.

— Rodos, įsimetė infekcija, — paaiškino. — Kada paskutinį kartą skiepijotės nuo stabligės?

— Nepamenu.

Kurį laiką moteris mąsliai tyrinėjo ranką.

— Sakot, remontavote automobilį?

— Seną. Aš jį restauruoju.

— Pasirūpinsiu, kad gydytojas kuo greičiau jus apžiūrėtų.

Grįžęs į laukiamąjį jis sutelkė dėmesį į išmanųjį „BlackBerry" telefoną. Prisijungė prie interneto ir paspaudė „Google" piktogramą. Luktelėjo, kol ekrane pasirodys tinklalapis, ir į paieškos laukelį įvedė raides MG TF.

Tokio modelio automobilį vairavo Kleo Morėj.

Nors skausmas drumstė mintis, galvoje jau formavosi planas. Netgi labai neblogas planas.

— Velniškai genialu! — ištarė balsu, nebesutramdęs jaudulio. Ir susigūžė, akimoju pasislėpdamas savo kiaute.

Kūną nukratė drebulys.

O tai visuomet bylodavo, kad Viešpats pritaria jo veiksmams.

65

Nenoriai atsisakęs kelių papildomų brangių valandų, kurias galėjo praleisti Miunchene, Rojus Greisas sugebėjo išskristi ankstesniu reisu. Anglijoje oras per dieną drastiškai pakito, ir šeštą vakaro, kai jis nukako į daugiaaukštį Hitrou oro uosto garažą pasiimti automobilio, dangų buvo aptraukusi grėsminga pilka marška, o ant priekinio stiklo tiško šaltų gūsių blaškomi lietaus lašai.

Ilgomis karštomis dienomis, kurios vyravo pastaruoju metu, kone pamiršdavai, kad tokie vėjai egzistuoja. Motina Gamta tarsi rūsčiai priminė, kad vasara ilgai nebesitęs. Vakarai jau ilgėjo. Maždaug po mėnesio atslinks ruduo. Paskui žiema. Kiti metai.

Nusiplūkęs ir išsikvėpęs jis paklausė savęs, ką šiandien nuveikė, neskaitant užsidirbos dar vienos juodos žymės Alisonos Vosper knygelėje. Bent ką nors?

Greisas įkišo bilietėlį į aparatą, ir užkarda pakilo. Nuspaudęs akceleratoriaus pedalą išgirdo, jog variklis, kurio šiaip jau patikdavo klausytis, burzgia krenkšdamas. Akivaizdu, kad jis ne pačios geriausios formos. Kaip ir šeimininkas.

Sutvarkyk savo reikalus Miunchene.

Paskambink, kai grįši namo.

Artėdamas prie žiedo, vedančio į M25 greitkelį, Greisas įstatė telefoną į laisvųjų rankų dėklą ir spustelėjo Kleo mobiliojo numerį. Po kelių pypsėjimų atsiliepė žodžius nežymiai suliejantis, dėl triukšmingos, fone skambančios džiazo muzikos vos girdimas jos balsas.

— Labutis, vyriašnyšišš detektyve Rojau Greisai! Kur tu?

— Ką tik išvažiavau iš Hitrou. O tu?

— Mudvi su sesute bandome prisisriuobti. Prie Skliautų tuštiname po trečią „Brizo" kokteilį... atsiprašau... suklydau... po penktą! Pučia velnioniškai šaltas vėjas, pila kaip iš kibiro, bet groja puiki grupė. Prisijunk prie mūsų!

— Turiu važiuoti į nusikaltimo vietą. Gal vėliau?

— Manau, kad netrukus mes nusilaksime iki sąmonės netekimo.

— Vadinas, šiandien nebudi?

— Išeiginė!
— Nieko prieš, jei vakare pas tave užsuksiu?
— Negarantuoju, jog nemiegosiu. Bet tu gali pamėginti!

Jo vaikystėje Bažnyčios kelias tebuvo niūrus Houvo užkampis, į kurį, daugmaž į vakarus nuo „Waitrose" prekybos centro, įsiliedavo judri, gaudžianti, prekyvietėmis užgrūsta Braitono gatvė, Vakarinis kelias. Per pastaruosius metus vietinis rajonas gerokai atkuto, čia atsidarė ultramadingi restoranai, užkandžių krautuvėlės, parduotuvės, demonstruojančios prekes, kurias mielai įsigytų jaunesni nei devyniasdešimties metų žmonės.

Kaip ir didžiojoje miesto dalyje, dauguma praeityje pažįstamų, su Bažnyčios keliu susijusių pavadinimų, tokių kaip „Cullens" bakalėja, „Paris and Greening" vaistinė, „Houvo kalvų" ir „Plummer Roddis" universalinės parduotuvės, seniai pranyko. Nors kai kas išliko. Pavyzdžiui, „Forfars" duonos gaminių parduotuvė. Už jos pasukęs į dešinę, Greisas nuriedėjo vienpusio eismo gatvele, šios gale vėl pasirinko dešinę kryptį ir neilgai trukus, trečią kartą nėręs dešinėn, atsidūrė Niuman Vilas gatvėje.

Aplinkui akis badė nuomos agentūrų skelbimai, kaip beveik visuose gyvenamuosiuose rajonuose, kur laikinai apsistodavo mažesnes pajamas gaunantys žmonės. Septynioliktuoju numeriu pažymėtas namas netapo išimtimi. Aiškiai matoma RAND&CO. skelbimo lenta siūlė išsinuomoti butą su dviem miegamaisiais. Vos keliais coliais žemiau jos, priešais mėlyną ir baltą juostą, naudojamą nusikaltimo vietose ir šiuo metu atitvėrusią dalį šaligatvio, stūksojo stambus uniformuotas konsteblis. Kelkraštyje stovėjo nemažai pažįstamų transporto priemonių. Greisas išvydo kvadratinį sunkių nusikaltimų ir nelaimingų atsitikimų tyrėjų vairuojamą furgoną, keletą policijos automobilių, sustatytų dviem eilėmis dėl to dar labiau susiaurėjusioje neplačioje gatvėje, reporterių spiečių ir tarp jų įsimaišiusį senąjį gerąjį Keviną Spinelą.

Pasislėpęs asmeniniame „Alfa Romeo", vyresnysis detektyvas pravažiavo pro šalį, pasuko už kampo ir Bažnyčios kelyje, ties dvigubomis geltonomis linijomis, rado laisvą vietą. Išjungė variklį ir trumpam sustingo.

Sendė.

Kaip elgtis toliau? Laukti, kol naujienas pateiks Kulenas? Grįžti į Miuncheną ir ten praleisti daugiau laiko? Jam priklausė dviejų savaičių atostogos — jiedu su Kleo tarėsi susiorganizuoti kelionę, kad ir į Naująjį Orleaną, kur Greisas ketino dalyvauti mėnesio pabaigoje rengiamame policijos simpoziume. Bet dabar jis jautėsi draskomas į dalis.

Jeigu Sendė apsistojusi Miunchene, su laiku ją neabejotinai pavyktų surasti. O šiandieninė išvyka prilygo tikrai kvailystei. Per kelias valandas neįmanoma pasiekti reikšmingų rezultatų. Na, pradžia yra — jis padarė, ką galėjo. Marselas Kulenas, patikimas žmogus, kaip įmanydamas stengsis jam padėti. Galbūt Vokietijoje užtektų paviešėti savaitę? Vieną skirtų Miunchenui, kitą atsipūstų Naujajame Orleane, kur nuskristų drauge su Kleo. Taip, planas neblogas... su sąlyga, kad pasiseks ją įtikinti. Su labai didele sąlyga.

Sutelkęs mintis į dabartinę užduotį, Greisas iš bagažinės išėmė darbinį krepšį ir nužingsniavo prie 17-uoju numeriu paženklinto statinio. Jį šūksniais pakvietė keletas reporterių, porolonu aptrauktą mikrofoną panosėn kyštelėjo vietoje nenustygstanti mergina, sužybsėjo fotoaparatų blykstės.

— Kol kas jokių komentarų, — tvirtai pareiškė Greisas.

Staiga kelią užstojo Spinela.

— Dar viena, vyresnysis detektyve? — pusbalsiu paklausė žurnalistas.

— Kas „dar viena"?

Spinela, nutaisęs supratingą miną, prašneko tyliau:

— Jūs žinote, ką turiu galvoje, ar ne?

— Atsakysiu, kai savo akimis pamatysiu, kas čia nutiko.

— Nesijaudinkit, vyresnysis detektyve. Jeigu informacijos nesuteiksite jūs, ją gausiu iš kitų. — Reporteris patapšnojo per šnervę. — Iš savo šaltinių!

Mintyse regėdamas malonų vaizdelį — kaip jis nokautuoja Spinelą, — bemaž girdėdamas lūžtančio nosikaulio traškesį, Greisas prasispraudė pro žurnalistą ir paliko savo autografą ant segtuvo lentelės. Konsteblis nurodė lipti į viršutinį aukštą.

Jis pasilenkė, prasmuko po juosta, iš krepšio išgriebė naują, baltą,

vienkartinį kombinezoną ir suskato nerangiai rengtis. Į vieną klešnę netyčia įkišo abi kojas ir vos neparpuolė priešais visą Sasekso žiniasklaidą. Iš gėdos nusidažęs raudoniu, pagaliau įsisupo į apdarą, užsitempė antbačius bei latekso pirštines ir žengė per slenkstį.

Greisas uždarė paradines duris, sustojo koridoriuje, šnarpštelėjo, bet teužuodė seno kilimo ir verdamų daržovių kvapus, būdingus tūkstančiui nudrengtų pastatų, kuriuose teko lankytis darbo reikalais. Jokios pūvančio lavono smarvės, vadinasi, auka nužudyta neseniai — per vasaros karštį irstančio negyvėlio dvokas netruktų patraukti aplinkinių dėmesį. Jis apsidžiaugė pastebėjęs juostelę, kuri tįso iki ketvirto aukšto, žymėdama kelią laukan ir vidun. Laimė, čia prisistačiusi policininkų komanda žinojo, ką daro, ir pasistengė neužteršti nusikaltimo vietos. To reikėjo išvengti ir jam pačiam. Lipti į viršų būtų neišmintinga, nes vėliau, vertindami kryžminę taršą, gynybos advokatai išnarstytų parodytą aplaidumą iki paskutinio siūlelio. Todėl Greisas mobiliuoju paskambino Kimai Merfi ir perdavė jai, kad stovi apačioje.

Antrame aukšte vyresnysis detektyvas netikėtai išvydo nusikaltimo vietos tyrėją Edį Griblą, dėvintį baltą kombinezoną su gobtuvu. Jis klūpėjo ir nuo grindų kažką skuto. Pasisveikindamas linktelėjo. Akiratyje pasirodė antrasis, lygiai taip pat apsirengęs NVT atstovas Tonis Moningtonas, jis ant sienų ieškojo pirštų atspaudų.

— Labas vakaras, Rojau! — linksmai sušuko Tonis.

Greisas pakėlė ranką.

— Maloniai leidi sekmadienį?

— Bent ištrūkau iš namų. O Belinda per televizorių galės žiūrėti, ką norės.

— Nėra to blogo, kas neišeitų į gera, — niūriai atsiliepė Greisas.

Dar po kelių akimirkų į pirmą aukštą nusileido kitos dvi gaubšles užsismaukusios figūros — Kima Merfi, laikanti vaizdo kamerą, ir detektyvas vyresnysis inspektorius Brendanas Duiganas, augalotas, malonaus būdo pareigūnas švelniu, sveikata trykštančiu veidu ir per anksti pražilusiais, beveik plikai nuskustais plaukais. Greisas pakeliui sužinojo, kad būtent Duiganui pavedė vadovauti šiam tyrimui. Jis paskambino Kimai Merfi dėl aptiktų panašumų į Ketės Bišop žmogžudystę.

Kai visi apsikeitė mandagybėmis, vyresniajam detektyvui Kima

Merfi parodė vaizdus, užfiksuotus ketvirto aukšto bute. Greisas juos žiūrėjo per kameros ekranėlį.

Kai tiek metų išdirbi policijoje, pradedi manyti, kad esi atsparus baisybėms, kad matei viską, kas tiktai įmanoma, kad niekas nebegali tavęs nustebinti ar sukrėsti. Tačiau regint filmuotą medžiagą jam į paširdžius įsismelkė slegianti, kūną šiurpinanti žvarba.

Nežymiai trūkčiojančiuose kadruose Greisas pastebėjo dar du keturpėsčius, baltus kombinezonus vilkinčius nusikaltimo vietos tyrėjus, stovintį jų kolegą ir negyvą nuogą moterį, kurios kūnas atrodė alebastro spalvos, ilgi rudi plaukai draikėsi ant lovos, o veidą dengė dujokaukė.

Beveik tokioje pačioje pozoje buvo aptikta Ketė Bišop.

Bet pastaroji nesipriešino. Vaizdai kameros ekrane liudijo, kad ši jauna moteris grūmėsi su žudiku. Ant grindų gulėjo sudaužyta lėkštė. Virš jos sieną išskobė rievė. Miegamąjį apšnerkštė duženomis virtęs tualetinio staliuko veidrodis, kvepalų buteliukai ir kosmetikos indeliai; aukščiau baltos galvūgalio lentos sieną bjaurojo kraujo dryžis. Paskui objektyvas smigo į nukritusią abstrakčią šezlongų virtinės nuotrauką ir sueižėjusį jos rėmelio stiklą.

Braitone, be abejo, žmogžudysčių pasitaikydavo, bet miesto, visa laimė, niekuomet netemdė serijinių žudikų pamėklės. Į tokią sritį Greisui nė nereikėjo gilintis... ligi šiol.

Netoliese griausmingai sužvigo automobilio signalizacija: *pyp-pyp-pyp*. Jis pasistengė atsiriboti nuo garsų ir įsmeigė žvilgsnį į sustabdytą negyvos jaunos moters kadrą. Dalyvaudamas kasmetiniuose Tarptautinės žmogžudysčių tyrėjų asociacijos rengiamuose — dažniausiai Jungtinėse Valstijose — simpoziumuose, nuolat klausydavosi paskaitų, kurias skaitydavo serijinių žudikų bylas nagrinėję detektyvai. Nūnai bandė mintyse atgaminti bendrus jų bruožus. Kol kas Spinela laikėsi duoto žodžio, ir dujokaukės spauda neminėjo, todėl menkai tikėtina, kad čia nagus prikišo mėgdžiotojas.

Iš vienos paskaitos jis labai aiškiai prisiminė diskusijas apie baimę, kuri apimtų bendruomenę, viešai paskelbus, kad laisvėje slankioja serijinis žudikas. Vis dėlto ta pati bendruomenė turėjo teisę žinoti, tiksliau, jai *reikėjo* žinoti tiesą.

Greisas atsigręžė į detektyvą vyresnįjį inspektorių Duiganą.

— Ką sugebėjome išsiaiškinti? — pasidomėjo.

— Nadiuškos nuomone, jauna moteris mirė daugmaž prieš dvi dienas.

— Ar numano kaip?

— Taip. — Kima Merfi vėl įjungė kamerą ir pritraukė lavono gerklės vaizdą. Tamsi, aiškiai matoma ligatūros žymė dar labiau išryškėjo, kai ją nutvieskė policijos fotografo blykstė.

Greisui susuko vidurius anksčiau, nei jis išgirdo Kimos Merfi patvirtinimą.

— Dryžis identiškas tam, kurį aptikome ant Ketės Bišop kaklo.

— Mes susidūrėme su serijiniu žudiku — kad ir ką reikštų toks apibūdinimas? — paklausė jis.

— Iš to, ką regėjome, Rojau, dar per anksti ką nors garantuoti, — atsakė Duiganas. — O aš nesu serijinių žudikų specialistas. Laimė, man nė karto neteko tirti jų bylų.

— Kaip ir man.

Vyresnysis detektyvas įtemptai susimąstė. Panašiai nužudytos dvi patrauklios moterys, jųdviejų mirtis skyrė dvidešimt keturios valandos.

— Ką apie ją išsiaiškinome?

— Manome, kad tai Sofija Harington, — atsiliepė Merfi. — Dvidešimt septynerių metų, dirbo Londone, filmus prodiusuojančioje kompanijoje. Šiek tiek anksčiau sulaukiau skambučio iš jaunos moters, Holės Ričardson, kuri tikino esanti geriausia jos draugė. Vakar visą dieną mėgino su ja susisiekti — nes abidvi ketino dalyvauti pobūvyje. Paskutinį kartą Holė kalbėjo su Sofija penktadienį popiet, apie penktą valandą.

— Informacija mums padės, — tarė Greisas. — Bent žinosime, jog tuo metu ji buvo gyva. Ar kas apklausė Holę Ričardson?

— Jos ieškoti išvažiavo Nikas.

— Panelė Harington, regis, kovėsi kaip pašėlusi, — pridūrė Duiganas.

— Kambaryje viskas sudaužyta į šipulius, — sutiko Greisas.

— Kojos nykščio panagėje Nadiuška kai ką atrado. Odos lopinėlį.

Vyresnįjį detektyvą užliejo adrenalinas.

— Žmogaus?

— Ji taip galvoja.

— Per grumtynes išrėžtą iš žudiko?

— Galimas daiktas.

Staiga galvoje nušvito ryškus netolimos praeities vaizdas. Rojus Greisas atsiminė sužalojimą, pastebėtą ant Brajano Bišopo rankos. Ir tai, kad penktadienio vakarą jis kelioms valandoms pasišalino iš policijos akiračio.

— Privalome ištirti radinio DNR. Ir kuo greičiau. — Nė nebaigęs sakinio, prie ausies jis prispaudė mobilųjį. Po antro skambučio išgirdo Lindos Baklėj, pareigūnės iš Šeimos centro, balsą. — Kur Bišopas? — paklausė.

— Vakarieniauja su uošviais. Jie grįžo iš Alikantės.

Pasiteiravęs adreso, Greisas skambtelėjo Brensonui.

— Labutis, senučiuk, kas naujesnio?

— Ką šiuo momentu veiki?

— Valgau nemaloniai sveikus vegetariškus „Kaneloni" makaronus, kuriuos iškrapščiau iš tavo šaldiklio, klausausi niekam tikusios tavo muzikos ir žiūriu antikvarinį tavo televizorių. Seni, kodėl nenusiperki plačiaekranio, kaip likę planetos gyventojai?

— Mesk iš galvos visas savo problemas. Turėsi darbo. — Greisas jam perdavė adresą.

66

Moirai Denton maišant arbatą trapiame kaulinio porceliano puodelyje, tylą trumpam nutraukė šaukštelio dzingsėjimas. Brajanui Bišopui visada sunkiai sekdavosi bendrauti su uošviais. Iš dalies todėl, kad pati pora tarpusavyje sutardavo nekaip. Jis atsiminė sykį skaitytą citatą apie žmones, *gyvenančius tylioje neviltyje*. Taikliau apibūdinti santykių, siejančių Frenką ir Moirą Dentonus, deja, neįmanoma.

Frenkas nuolat bandydavo įsukti kokį verslą... ir nuolat susimaudavo. Į pastarąją jo avantiūrą, fabriką Lenkijoje, iš kviečių gaminantį biodyzelinį kurą, Brajanas investavo nedidelę sumą, bet labiau dėl šei-

myninio solidarumo, nei tikėdamasis gauti pelną — gerai, kad nepuoselėjo jokių vilčių, nes įmonė žlugo, kaip ir viskas, prie ko Frenkas prisiliete anksčiau. Aukštas, sulaukęs veik septyniasdešimties metų, nors ligi šiol atrodęs gerokai jaunesnis, Frenkas Dentonas, maža ko, niekada nepraleisdavo progų pasidulkinti su kitomis moterimis. Uošvis nešiojo elegantiškai ilgus plaukus, tik dabar dėl kažkokių naudojamų dažų sruogos įgavo purvinai oranžinį atspalvį; suglebus kairiojo voko raumeniui, jo akis, regis, visada būdavo pusiau primerkta. Praeityje Brajanui jis panėšėjo į draugišką plevėsą piratą, bet dabar, tyliai susikūprinęs fotelyje, kuris stovėjo karštame lyg pirtis bute, nesiskutęs ir nesusišukavęs, apsirengęs klostėtais baltais marškiniais, Frenkas niekuo nesiskyrė nuo eilinio apšepusio, palūžusio senio. Prie brendžio taurės, nuleistos greta kresno „Torres 10 Gran Reserva" butelio, nė neprisilietė.

Moira sėdėjo kitapus žemo, medinio, raižiniais išpuošto staliuko, ant kurio gulėjo vakarykštis *Argus* numeris su negailestinga antrašte. Priešingai negu vyras, savo išvaizda ji pasirūpino. Septintą dešimtmetį įpusėjusi moteris buvo patraukli ir galėjo atrodyti dar simpatiškesnė, jei ne veidą išvagojusios kartėlio raukšlės. Plaukus, kuriuos tvarkingai susisuko į kupetą, dažėsi juodai. Vilkėjo pilką palaidinukę ir tamsiai mėlyną plisuotą sijoną, avėjo juodus bekulnius batelius. Nepamiršo ir makiažo.

Pritildyto televizoriaus ekrane per pievą bėgo briedis. Didžiąją metų dalį Dentonai gyvendavo Ispanijoje, todėl atvykę į Angliją net ir pačiame vasaros įkarštyje stingdavo iš šalčio. Štai kodėl savo bute netoli Houvo pajūrio įsirengė centrinį šildymą, pasirūpino, kad kambariuose tvyrotų kokių dvidešimt šešių ar septynių laipsnių temperatūra. Ir užsidarė langus.

Įsitaisęs žaliu veliūru aptrauktame fotelyje, Brajanas žliaugė prakaitu. Sriūbčiojo jau trečią „San Miguel" alaus butelį, klausėsi gurgiančio savo pilvo, nors Moira ką tik buvo patiekusi užkandžių. Šaltos vištienos su salotomis tiktai paragavo, konservuotų persikų skiltelių išvis nelietė. Tiesiog neturėjo apetito. Ir nesijautė nusiteikęs plepėti. Nuo tada, kai prieš porą valandų atėjo pas uošvius, didžiąją laiko dalį jų trijulė praleido tylėdama. Iš pradžių svarstė, ar palaidoti Ketę, ar kremuoti. Tokiomis temomis Brajanas niekada su žmona nesišnekėdavo, bet Moira tvirtai paskelbė, esą duktė norėtų būti sudeginta.

Vėliau aptarė organizacinius laidotuvių reikalus — ceremonijas, žinoma, teks atidėti, kol koroneris leis pasiimti kūną, kurį Frenkas su Moira vakar pamatė morge. Pokalbis abu pravirkdė.

Nieko nuostabaus, kad dukters mirtis tėvams sukėlė tiek skausmo. Būdama vienintelis vaikas šeimoje, Ketė įprasmino Dentonų gyvenimą ir buvo kaip „klijai", kurie jų porai neleido iširti. Per vienas ypač nejaukias Kalėdas, išgėrusi per daug chereso, šampano ir „Bailey's" likerio, Moira gaižiai prisipažino Brajanui, kad neištikimybę vyrui atleido tiktai dėl Ketės.

— Patinka alus, Brajanai? — paklausė Frenkas.

Per daugelį metų išmoko pabrėžtinai taisyklingai šnekėti, idant nuslėptų darbininkišką savo kilmę. Moiros kalbėjimo manieros irgi pakito, tačiau kaip reikiant įkaušusi ponia Denton numodavo į jas ranka ir prabildavo gimtąja Lankašyro tarme.

— Taip, skanus, ačiū.

— Ispaniška kokybė! — staiga atgijęs Frenkas Dentonas pakėlė ranką — Toji šalis per menkai vertinama — turiu galvoje vietinį maistą, vyną, alų. Ir kainas, suprantama. Kai kurios sritys išvystytos neblogai, bet jei žinai, ko nori, ten galima daug ką nuveikti.

Brajanas suvokė, kad Ketės tėvas, nors ir apimtas sielvarto, pabandys kažką įpiršti. Nuojauta neapgavo.

— Ispanijoje nekilnojamojo turto kainos dvigubėja kas penkerius metus. Svarbiausia — išsirinkti perspektyvias vietas. Statybos kainuoja nebrangiai, o tarp ispanų pilna šaunių, stropių darbininkų. Netoli Alikantės aptikau fantastišką sklypą. Patikėk manim, uždarbis garantuotas.

Šiuo metu Brajanas mažiausiai norėjo klausytis eilinių Frenko projektų, kurie iš pirmo žvilgsnio teikdavo daug vilčių, bet nestokodavo pražūtingų trūkumų. Jau verčiau sėdėti nemalonios, slegiančios tylos apsuptyje — ji bent leido pasinerti į savo mintis.

Jis nurijo dar vieną alaus gurkšnį ir sumojo beveik ištuštinęs visą bokalą. Gerti reikėjo atsargiau, nes teks vairuoti, juolab kad neaišku, kaip į alkoholio kvapą reaguos Šeimos centro pareigūnė, laukianti automobilyje tarsi sargybinė.

— Kas atsitiko tavo rankai? — paklausė Moira, nukreipusi akis į pleistru apklijuotą plaštaką.

— Susitrenkiau... lipdamas iš automobilio, — atsainiai tarstelėjo Brajanas.

Atgijo durų skambutis.

Dentonai susižvalgė, ir Frenkas, sunkiai atsiplėšęs nuo fotelio, nuvilko kojas į koridorių.

— Mes nieko nelaukiame, — paaiškino Moira.

Po kelių akimirkų Frenkas grįžo į kambarį.

— Policija. — Jis keistai pažiūrėjo į žentą. — Lipa viršun. — Uošvis tebedėbsojo į dukters vyrą, tarytum koridoriuje jam į galvą būtų atėjusios slogios mintys.

Ar tik policija nepranešė dar kažko, ką senis nutylėjo, savęs paklausė Brajanas.

67

Liudininkų kambaryje, įjungęs garso bei vaizdo įrašymo įrangą ir prisėsdamas, Glenas Brensonas aiškiai ištarė:

— Rugpjūčio 6-a, sekmadienis, dvidešimt pirma valanda dvylika minučių. Vyresnysis detektyvas Greisas ir detektyvas seržantas Brensonas apklausia poną Brajaną Bišopą.

Kuo toliau, tuo geriau Bišopas pažino Kriminalinės policijos valdybą ir dėl to nė kiek nesidžiaugė. Pirmiausia užlipo paradiniais laiptais, praėjo pro vitrinas, kuriose ant mėlynu veltiniu aptrauktų lentų buvo eksponuojamos policininkų lazdos, vėliau nužingsniavo palei atviro išplanavimo kabinetus, traukdamas koridoriais su kreminės spalvos sienomis bei diagramomis ir galiausiai atsidūrė šiame kambarėlyje, kur stovėjo trys raudonos kėdės.

— Pradedu jaustis lyg patekęs į „Švilpiko dieną“, — pasakė jis.

— Nuostabus filmas, — pakomentavo Brensonas. — Geriausias Bilo Murėjaus vaidmuo iš visų, kokius jis sukūrė. Man asmeniškai „Švilpiko diena“ patiko labiau už „Pasiklydusius vertime“.

Bišopas matė „Pasiklydusius vertime“ ir jau buvo bepradedąs įsijausti į Murėjaus suvaidintą personažą, kuris negalėdamas užmigti

klaidžiojo po nepažįstamą pasaulį. Bet dabar nejautė jokio noro gilintis į filmų aptarimą.

— Ar jūsų žmonės jau baigė darbuotis mano namuose? Kada man leisite sugrįžti?

— Turėsite palaukti dar kelias dienas, — atsakė Greisas. — Dėkui, kad sutikote čia atvykti sekmadienio vakarą. Ir atleiskit už sutrukdymą.

— Beveik mane prajuokinote, — dygiai atšovė Bišopas. Vos susilaikė nepridūręs, kad nutraukti viešnagę pas sielvartaujančius uošvius ir apsieiti be Frenko liaupsių naujam, rizikingam verslui nebuvo labai sunku. — Ką man pranešite?

— Deja, dabartiniame bylos etape nieko naujo nepapasakosime. Rytoj tikimės gauti DNR analizę, ir tuomet galbūt kas nors paaiškės. Tačiau per tyrimą mums iškilo klausimų. Ar galėtumėte į juos atsakyti?

— Rėžkite.

Greisas pastebėjo, kad Bišopas suirzęs. Nė iš tolo nepriminė liūdno, sutrikusio našlio, su kuriuo bendravo per ankstesnę apklausą. Bet vyresniajam detektyvui nestigo patirties, ir iš tokių permainų jis nedarė vienareikšmių išvadų. Pyktis tebuvo viena iš širdgėlos stadijų, o gedintis žmogus galėjo užsipulti bet ką.

— Pone Bišopai, pradėkime nuo jūsų verslo. Paaiškinkite, kuo konkrečiai užsiimate.

— Mano kompanija tiekia logistines sistemas. Mes kuriame, įdiegiame ir prižiūrime programinę įrangą. Verslo pagrindas yra tvarkaraščių sudarymas.

— Tvarkaraščių? — Greisas pamatė, kad Brensonas taip pat raukosi.

— Štai jums pavyzdys. Tarkim, dėl kokių nors priežasčių — techninių gedimų, prastų oro sąlygų ar kitų — iš Getviko vėluoja išskristi lėktuvas ir jam leis pakilti tiktai rytojaus dieną. Oro linijų bendrovė staiga privalo ieškoti, kur apnakvinti tris šimtus penkiasdešimt keleivių. Dėl grandininės reakcijos ją užgriūva lavina problemų — reikia kitų orlaivių, bet jų nėra, ekipažų grafikai žlunga, kai kam iš įgulos tenka dirbti viršvalandžius, nors tai draudžia įstatymai, o kur dar maistas, kompensacijos, pastangos išsklaidyti keleivius po skirtingus reisus, kad jie laiku pasiektų savo tikslą. Ir panašūs dalykai.

— Žodžiu, esate kompiuterių specialistas?

— Aš verslininkas. Bet kompiuteriją išmanau neblogai. Sasekso universitete sėkmingai baigiau kognityvinių mokslų studijas.

— Kaip suprantu, jūsų reikalai klesti?

— *Sunday Times* įtraukė mus į pernai sparčiausiai augusių Britanijos kompanijų šimtuką, — atsakė Bišopas. Niaurų balso skambesį atmiešė pasididžiavimo gaida.

— Tikiuosi, šitie įvykiai neigiamai jūsų nepaveiks.

— Koks dabar skirtumas, — šaltai atsiliepė jis. — Aš tik stengiaus dėl Ketės. Man... — Bišopas užsikirto. Išsitraukė nosinę ir veidu į ją įsikniaubė. Netikėtai užsiplieskęs įniršiu suriko: — Sugaukit tą niekšą! Tą iškrypėlį! Sumautą nuokrušą... — Jis paplūdo ašaromis.

Šiek tiek luktelėjęs Greisas paklausė:

— Gal norite ko išgerti?

Gokčiodamas našlys pakratė galvą.

Vyresnysis detektyvas palaukė, kol jis susitvardys.

— Atleiskit. — Bišopas nusišluostė akis.

— Nėra reikalo atsiprašinėti, sere. — Leidęs jam galutinai aprimti, Greisas pasidomėjo: — Kaip jūs apibūdintumėte santykius su savo žmona?

— Gerai. Mudu siejo tikra meilė. Manau, mes puikiai papildome... — Po pauzės Bišopas niūriai pasitaisė: — *Papildėme* vienas kitą.

— Ar pastaruoju metu vaidijotės?

— Ne, garbės žodis.

— Ar jūsų sutuoktinei kas nors kėlė rūpesčių? Gal kas nors neramino?

— Neskaitant maksimaliai išsunktų kreditinių kortelių?

Greisas su Brensonu blausiai vyptelėjo nujausdami, kad Bišopas bandė nevykusiai pajuokauti, bet dėl to nebūdami tikri.

— Sakykit, sere, ką šiandieną veikėte? — pakeitė temą vyresnysis detektyvas.

Jis nuleido nosinę.

— Ką šiandieną veikiau?

— Taip.

— Kiaurą rytą praleidau mėgindamas atsakyti į elektronines

žinutes. Paskambinau sekretorei, aptariau sąrašą susitikimų, kuriuos jai reikės atidėti. Trečiadienį ruošiausi keliauti į Jungtines Valstijas, ketinau Hiustone pasimatyti su potencialiu nauju klientu. Atšaukiau ir skrydį. Vėliau pietavau su draugu ir jo žmona — užsukau į jų namus.

— Jie patvirtintų?

— Jėzau! Žinoma.

— Jūsų ranka apklijuota pleistru.

— Mano bičiulio žmona dirba sesele — ji nusprendė, kad žaizdą derėtų pridengti. — Bišopas krestelėjo galva. — Ką visa tai reiškia? Vėl grįžtame į Ispanijos inkvizicijos laikus?

Brensonas pakėlė abi rankas.

— Mums tik rūpi, kaip jūs, sere, laikotės. Pro gedinčių žmonių akis gali nepastebimai praslysti tam tikri dalykai.

Greisas mielai būtų atskleidęs, kad taksi vairuotojas, į kurio automobilį Bišopas teigė nusibrozdinęs plaštaką, neatsiminė, kaip keleivis susižeidė. Tačiau jis norėjo pataupyti šūvį kitam kartui.

— Dar pora klausimų, pone Bišopai, ir bus baigta. — Vyresnysis detektyvas nusišypsojo, bet mainais sulaukė bejausmio žvilgsnio. — Ar Sofijos Harington vardas jums ką nors sako?

— Sofijos Harington?

— Jaunos moters, kuri gyvena Braitone, bet kasdien važinėja į Londoną, kur dirba filmus prodiusuojančioje kompanijoje.

— Sofijos Harington? Ne, — ryžtingai atsakė jis. — Visiškai nieko.

— Nė nesate apie ją girdėjęs? — neatlyžo Greisas.

Ir vyresnysis detektyvas, ir Brensonas pastebėjo, kad Bišopas sudvejojo.

— Ne.

Jis melavo. Akys aiškiai kryptelėjo *kūrybinio režimo* pusėn. Du kartus.

— Aš turėčiau ją pažinoti? — daugiau informacijos pabandė išgauti Bišopas.

— Ne, — atsakė Greisas. — Pasidomėjau tiktai dėl visa ko. Pereikime prie paskutinio klausimo — prie gyvybės draudimo, kurį jūs išrūpinote žmonai.

Nuoširdžiai pritrenktas arba puikiai vaidindamas, Bišopas papurtė galvą.

— Prieš šešis mėnesius, sere, — pratęsė Greisas, — HSBC banke jūs apdraudėte sutuoktinę trimis milijonais svarų.

Energingai kratydamas galvą, našlys kvailai išsišiepė.

— Nieko panašaus. Atleiskit, bet aš nepasitikiu gyvybės draudimais. Poliso nebuvau išsiėmęs nė sykio gyvenime.

Kelias sekundes Greisas jį varstė tiriančiu žvilgsniu.

— Ar aš teisingai supratau? Jūs sakote, kad ponios Bišop gyvybės nedraudėte?

— Būtent taip ir sakau!

— Bet polisas yra. Siūlyčiau pasitikrinti iš banko gaunamas ataskaitas. Už draudimą jūs pervedate kasmėnesines įmokas.

Sukrėstas Bišopas tebelingavo galva.

Iš to, kur krypo jo akys, vyresnysis detektyvas suvokė, kad pašnekovas nemeluoja.

— Spėju, kad man nebederėtų su jumis kalbėtis, — pagaliau tarė Bišopas. — Bent jau be savo advokato.

— Gera mintis, sere.

68

Dar po kelių minučių Rojus Greisas ir Glenas Brensonas, stovėdami priešais Sasekso policijos valdybą, žvilgsniais lydėjo tamsiai raudoną Bišopo „Bentley“, kurio užpakalinės šviesos nutolo dešiniu, nuolaidžiu vingiu ir pranyko už gremėzdiško „British Bookstores“ knygyno pastato.

— Na, ką manai, senučiuk? — paklausė Brensonas.

— Manau, kad man reikia išgerti.

Jie nuvažiavo į Pečemą, kur užsuko į „Juodojo liūto“ barą. Greisas nupirko Glenui pintą „Guinness“ alaus, o sau užsisakė didelį „Glenfiddich“ viskio stiklą su ledukais, ir jiedu įsitaisė už stalo.

— Niekaip neperprantu to vyruko, — prisipažino vyresnysis detektyvas. — Jis sumanus. Bet kažkoks šaltas. Ir nujaučiu, kad pažįsta Sofiją Harington.

— Matei, kur krypsta akys, ar ne?

— Pastebėjai ir tu? — Greisas nudžiugo, kad globotinis taip sparčiai iš jo mokėsi.

— Taip, Bišopas ją pažįsta.

Greisas nurijo viskio lašelį ir staiga užsigeidė cigaretės. Po velnių. Praeis dar metai, ir baruose rūkyti uždraus. Tad kodėl neišnaudojus progos? Žengęs prie pardavimo automato, jis nusipirko „Silk Cut" pakelį. Nuplėšė celofaną, iškratė cigaretę ir jaunos barmenės paprašė ugnies. Giliai traukdamas dūmą, mėgavosi kiekviena malonaus pojūčio akimirka.

— Tau derėtų mesti cigaretes. Jos tik pakenks.

— Kenkia pats gyvenimas, — atšovė Greisas. — Jis visus veda prie mirties.

Brensonas apsiniaukė.

— Gali man nepasakoti. Toji kulka? Vienas colis į dešinę, ir ji būtų perskrodusi mano stuburą. Tuomet likusią gyvenimo dalį būčiau praleidęs invalido vežimėlyje. — Jis pakratė galva ir į gerklę susivertė didelį alaus mauką. — Iškenčiu prakeiktą gydymą, grįžtu namo, kur tikiuosi rasti mylinčią žmoną... o kas manęs ten lauka? Suknistas šūdo gabalas! — palinkęs į priekį, delnais užsidengė veidą.

— Aš galvojau, jog tau tereikia nupirkti žirgą, — tarstelėjo Greisas, atsargiai mėgindamas išsiaiškinti padėtį.

Draugas neatsiliepė.

— Neįsivaizduoju, kiek kainuoja pats gyvulys ir jo išlaikymas, bet už patirtus sužalojimus tu gausi kompensaciją — nemažai pinigų. Sakyčiau, pakankamai, kad išgalėtum įsigyti arklį.

Prie jųdviejų netikėtai prisiartino jaunoji barmenė, kuri jam pridegė cigaretę.

— Gal dar ko norėsite? Mes netrukus užsidarysime.

Greisas jai nusišypsojo.

— Dėkui, mums užteks. — Jis apkabino Brensoną jausdamas, kaip ranka priglunda prie minkštos, plonos striukės zomšos.

— Žinai, kas ironiška? — paklausė detektyvas seržantas. — Jau sakiau, tiesa? Policijoje įsidarbinau, kad vaikai manimi didžiuotųsi. Bet dabar man nė neleidžia prieš miegą jų pabučiuoti ir palinkėti geros nakties.

Gurkštelėjęs viskio Greisas vėl supapsėjo cigarete. Dūmo skonis,

nors ir gardus, nebesuteikė tokio pasitenkinimo, kaip jį įtraukus pirmą kartą.

— Bičiuli, su įstatymais tu susipažinęs. Ji neturi teisės tau kliudyti.

Vyresnysis detektyvas nukreipė akis į medinį baro paviršių, anapus jo apverstus butelius bei dozatorius, tuščias, aukštas kėdutes ir apleistus staliukus. Diena buvo ilga. Sunku patikėti, kad šiandieną jis viešėjo Miunchene ir pietavo prie tenykščio ežero.

— O kaip tavo reikalai? — staiga pasiteiravo Glenas Brensonas. — Nė nepaklausiau, kaip tau klojosi. Kas ten nutiko?

— Nieko, — atsakė jis. — Visiškai nieko.

— Nesek mano pavyzdžiu, Rojau. Nesusimauk. Judviem su Kleo puikiai sekasi. Brangink tą moterį. Ji — tikras saldainiukas.

Kai po pusės vienuoliktos Greisas nusigavo iki plieninių vartų, stūksančių priešais gyvenamąjį Kleo kompleksą, paaiškėjo, kad ji girta.

— Reikia tavo pagalbos, — per vidaus ryšio garsiakalbį informavo ji. — Dieve, kokia aš nusitašiusi.

Elektroninė spyna atsirakindama spragtelėjo tarsi atlaužiamas pistoleto gaidukas. Greisas prasmuko pro vartus ir kulniuodamas blausaus neoninio žvilgesio apšviestomis akmens plokštėmis priartėjo prie jos namo. Kai atsidūrė prie paradinių durų, šios atsivėrė. Tarpduryje, šalia keisto daikto, panašaus į apverstą gigantiško mutavusio krabo kiautą, stovėjo Kleo.

Jam bandant pakštelėti moterį į lūpas, toji atsuko skruostą — nors ir apdujusi, sugebėjo parodyti, jog tebepyksta.

— Čia metalinis mano MG viršus. Kažkoks šunsnukis peiliu suraižė automobilio stogą. Padėsi uždėti šitą?

Greisas nė neatsiminė, kada gyvenime kilnojo tokią sunkenybę.

— Kaip jautiesi? — paklausė stenėdamas, svirduliuodamas, nešdamas griozdą pro vartus. Jį nuliūdino nuo Kleo sklindanti žvarba.

— Lengva kaip plunksna! — linksmai atšovė ji ir vos nenuvirto ant šono.

Tamsioje nebylioje gatvėje jiedu apėjo „Alfa Romeo“ ir neilgai trukus pasiekė mėlynąjį MG. Sustojęs Greisas apžiūrėjo stogą darkantį pjūvį.

— Šunkaros! — suurzgė. — Kur tai įvyko?

— Prie morgo, šiandien popiet. Lopyti neverta. Nes jį vėl sudraskys.

Virpančiais pirštais sugraibiusi nuotolinio valdymo pultelį, Kleo atrakino automobilį, prisėdo salone ir nuleido brezentinį stogą. Kitas kelias minutes jie prakaitavo ir plūdosi, iš visų jėgų stengdamiesi pritvirtinti metalinį viršų.

Kadangi abu susitelkė į užduotį, nė vienas neatkreipė dėmesio į figūrą, kuri su pasitenkinimu šiepėsi nugrimzdusi į gretimo skersgatvio šešėlį ir neatplėšė nuo porelės akių.

69

Rojus Greisas pirmadienio rytą pradėjo nuo to, kad pusę aštuonių kabinete susitiko su savo pavaduotoja Kima Merfi, detektyvu vyresniuoju inspektoriumi Brendanu Duiganu, nusikaltimo vietos tyrėju Džo Tindalu ir Glenu Brensonu. Draugą stačiai užvertė pareigomis, idant jos atitrauktų mintis nuo šeimyninių problemų. Pokalbyje dalyvavo ir Eleanora, asistentė valdymo reikalams. Paprašytas Duiganas prižadėjo planuoti rytinį ir vakarinį pasitarimus pusvalandžiu vėliau nei tie, kuriuos organizuos Merfi, kad Greisas galėtų vadovauti ir vieniems, ir kitiems, bet šiandien pirmuosius teks sujungti ir abi komandas nuodugniai supažindinti su ligšioliniais įvykiais.

Prieš aštuntą vyresnysis detektyvas išniro iš kabineto pasiimti šįryt jau antro kavos puodelio. Kai parsigavo prie savo stalo, iš mobiliojo į kompiuterį perkėlė tris nuotraukas su blondine vokiete, vakar fotografuota *Englischer Garten*, ir parašė elektroninę žinutę Dikui Poupui, kuris šiandieną turėjo grįžti į darbą.

Dikai,
Ar čia ta moteris, kurią judu su Lesle matėte aną savaitę?
Rojus

Jis apžiūrėjo fotografijas. Vienoje veidas matyti visu gražumu,

kitose dvejose — tiktai profiliai. Moteris fotografuota gana iš arti. Greisas išsiuntė visas tris.

Paskui brūkštelėjo žinutę, papildytą tomis pačiomis nuotraukomis, Marselui Kulenui. Vokiečių komisarui jau rodė jas mobiliojo ekranėlyje, tačiau kompiuterio monitoriuje vaizdas bus gerokai ryškesnis. Galiausiai atsidarė nusikaltimų bei nelaimingų įvykių registrą ir patikrino, kas atsitiko pernakt. Sekmadienio vakarai dažniausiai išpuldavo gana ramūs, tiesa, vasarą keliuose, kai namo grįždavo nuvargę arba įkaušę iškylautojai, nelaimingų nutikimų netrūkdavo. Tarp peržvelgtų tuzinų incidentų jis rado nemažai smulkių autoavarijų, užpuolimų gatvėse, automobilių vagysčių, perskaitė apie šeimyninį susirėmimą Pečeme, pabėgimą iš eismo įvykio, per kurį buvo sužalotas senyvas pėsčiasis, įsilaužimą į meškeriotojų klubą ir grumtynes restorane. Bet neaptiko nieko, kas būtų susiję su Ketės Bišop arba Sofijos Harington mirtimi.

Greisas parašė dar porą elektroninių laiškelių, iš Eleanoros pričiupė darbotvarkės klausimus, parengtus pusės devintos pasitarimui, ir nužygiavo į posėdžių kambarį, kur jo laukė suvienyta komanda — daugiau nei keturiasdešimt žmonių.

Vyresnysis detektyvas pasisveikino ir visiems, ypač naujokams, išaiškino bendro darbo struktūrą. Jis pats vadovaus abiem tyrimams, savo padėjėjais skirs detektyvę inspektorę Kimą Merfi, kuri bus atsakinga už Ketės Bišop bylą, ir detektyvą vyresnįjį inspektorių Duiganą, užsiimsiantį Sofijos Harington žmogžudyste. Tada informavo, kad parodys kadrus iš nužudytos Sofijos Harington namų ir supažindins klausytojus su naujausiomis tyrimų detalėmis.

Kai jie peržiūrėjo vaizdo medžiagą, kambaryje trumpam pakibo tyla. Ją pirmas nutraukė Normanas Potingas. Jis vilkėjo lininiu, kreminiu, suglamžytu ir maisto dėmėmis išterliotu švarku, sėdėjo susikūprinęs, įrėmęs alkūnes į stalo paviršių.

— Manding, medžiojame žudiką dvokiančiomis kojomis, — urgztelėjo ir apsidairė plačiai nusišiepdamas.

Į pastabą vypsniu sureagavo tiktai Alfonsas Zaferonė. Tačiau veido išraiška liudijo, kad jaunasis detektyvas nenusiteikęs juokauti. Jis, rodės, nusišypsojo iš gailesčio.

— Ačiū, Normanai, — šaltai atsiliepė Greisas, kurį suerzino Potin-

go netaktiškumas ir šiurkštumas. Jis nenorėjo nukrypti nuo darbotvarkės, parengtos drauge su Kima Merfi ir asistente, bet dabar apsisprendė pasinaudoti proga ir nusodinti išsišokėlį. — Gal pradėtum rytinį pasitarimą išklodamas surinktus įrodymus, kurie paremtų tavo teiginius?

Potingas ėmė taisytis kreivai šleivai surištą, Sasekso grafystės kriketo klubo spalvomis padailintą, kaip ir jo ševeliūra nudilusį kaklaraištį. Aiškiai jautėsi patenkintas savimi.

— Manau, šį tą atradau, kai pasidomėjau kita tyrimo kryptimi. — Jis nesiliovė kamavęs mazgo.

— Mes klausomės įtempę ausis, — patikino Greisas.

— Ketė Bišop turėjo romaną! — triumfuodamas paskelbė detektyvas seržantas.

Kiekvieno patalpose esančio žmogaus akys smigo į policijos veteraną.

— Kai kurie iš jūsų pamena, — tęsė Potingas, pasitikslindamas duomenis savo bloknote, — kaip nustačiau, kad BMW atidengiamu stogu, registruotą ponios Bišop pavarde, užfiksavo apsaugos kamera. BP degalinėje, A27 greitkelyje, už dviejų mylių į rytus nuo Luiso, aną ketvirtadienį, prieš pat vidurnaktį — tą naktį, kai ją nužudė, — visai be reikalo priminė. — Filmuotoje, iš degalinės darbuotojų gautoje medžiagoje atpažinau ponią Bišop. Vėliau, penktadienio popietę, Bišopų rezidencijoje apžiūrinėdamas transporto priemonę, aptikau stovėjimo vietos bilietėlį, kurį išdavė automatas Sautoverio kelyje, Luise... — jis pasitikslino užrašus, — ...ketvirtadienį, vienuolika minučių po penktos valandos.

Detektyvas seržantas nutilo ir vėl įniko krapštyti kaklaraiščio mazgą. Greisas dirstelėjo pro langą. Dangus buvo žydras ir giedras. Į miestą sugrįžo vasara. Tarytum vakar dienos popietę oras pabjuro visiškai atsitiktinai, kaip mechanizmas, kuris trumpam išėjo iš rikiuotės, nes kažkas patraukė ne už tos svirties.

— Toks Džonas Smitas, dirbantis valdybos telekomunikacijų skyriuje, skolingas man paslaugą, — toliau kalbėjo Potingas. — Vakar paprašiau jo ateiti ir patikrinti ponios Bišop mobilųjį. Greitojo rinkimo registre atkapstėme Luiso numerį. Kaip paaiškėjo, jis priklauso ponui Barčiui Kancleriui — kiek žinau, tarptautiniu mastu išgarsėjusiam portretų tapytojui, — o jis gyvena Luise, Sautoverio kelyje.

Pasididžiavimas savimi, kurį demonstravo Normanas Potingas, tryško per kraštus.

— Vakar, ketvirtą popiet, nuvažiavau į pono Kanclerio namus, kur jis prisipažino, kad su ponia Bišopo matosi apytikriai metus. Žinia apie jos mirtį sukėlė dailininkui sielvartą, ir jis, regis, net apsidžiaugė — jei galima taip pasakyti — radęs kam išlieti širdį.

— Ką iš jo sužinojai? — paklausė Greisas.

— Atrodo, Bišopai nebuvo auksinė porelė, kokia juos laikė vietinis pasaulėlis. Anot Kanclerio, ponui Bišopui rūpėjo tik darbas ir jis retai kada grįždavo namo. Nė nesuprato, kad žmona jaučiasi vieniša.

— Atsiprašau, Normanai, — piktai įsiterpė Bela Moj, — bet mėgindamas pateisinti romaną elgiesi kaip tipiškas vyras. *Ak, sutuoktinis nė velnio jos nesupranta, štai kodėl jo žmona puolė man į glėbį, ir tai gryna tiesa!* — jaunoji detektyvė seržantė įraudusi apžvelgė komandos narius. — Pripažinkit, kiek kartų mums teko girdėti tokius pasiaiškinimus? Vyras *ne visada* kaltas — tarp moterų pilna tikrų kekšių.

— Gali nepasakoti, — atšovė Potingas. — Tris buvau vedęs.

— Ar Bišopas žinojo? — įsiterpė Glenas Brensonas.

— Kancleris taip nemano, — atsakė detektyvas seržantas.

Greisas mąsliai užsirašė pavardę bloknote.

— Taigi atsirado dar vienas potencialus įtariamasis.

— Beje, visai neblogas dailininkas, — pridūrė Potingas. — Nors tuo stebėtis nevertėtų. Už portretą prašo nuo penkių iki dvidešimties gabalų. Už tiek galima nusipirkti prakeiktą automobilį. Arba namą gimtojoje mano naujos žmonikės šalyje.

— Ar tavo komentaras kaip nors susijęs su tyrimu? — pasiteiravo Greisas.

— Manau, kai kurie iš tų meno žmonių gali turėti keistų pomėgių. Skaičiau, kad Pikasas tratino moteris net ir būdamas daugiau kaip aštuoniasdešimties.

— O, pasak tavęs, jei Kancleris tapo paveikslus, vadinasi, jis yra iškrypėlis? — Šiandieną Potingas rimtai suerzino Belą Moj. — Todėl užsmaukė dujokaukę Ketei Bišop ant galvos ir ją pasmaugė, ar ne? Kokio velnio švaistome laiką, jei mums tereikia parodyti įkalčius prokurorui ir paprašyti, kad jis išduotų suėmimo orderį?

— Bela, — tvirtai ištarė vyresnysis detektyvas. — Ačiū. Užteks.

Moteris dėbsojo į Potingą nusidažiusi raudoniu. Greisas sekundėlę paspėliojo, ar priešiškumą detektyvui seržantui sukėlė kokie nors giliai įsišakniję jausmai. Menkai tikėtina, nusprendė žvilgsniu sugretinęs seną, chuliganiškų polinkių veteraną su skaisčiaveide, patrauklia, išsiskyrusia trisdešimt penkerių metų brunete. Veikiau neįmanoma.

— Kokie daiktai jo namuose liudija apie keistus pomėgius? — paklausė Kima Merfi. — Ant sienos kabančios dujokaukės? Ar tai, kas nutapyta paveiksluose?

— Na, jis pasikabinęs kelis nešvankius nuogalių atvaizdus. Patikėkite, tokių gražuolių nė už ką nenorėtumėte rodyti senyvai savo mamulei. Štai dar vienas dalykas, į kurį atkreipiau dėmesį: Kancleris pareiškė ketvirtadienio vakarą praleidęs kartu su ponia Bišop. Beveik iki vidurnakčio.

— Mes privalome kuo greičiau jį pristatyti į skyrių ir apklausti, — tarė Greisas.

— Vyrukas atvyksta dešimtą.

— Gerai. Kas prie tavęs prisijungs?

— Detektyvas konsteblis Nikolas.

Greisas žvilgtelėjo į Niką Nikolą. Jaunas, neprityręs tėvas tramdė žiovulį ir vos sugebėjo išsėdėti neužsimerkęs. Akivaizdu, kad eilinę naktį kūdikis kėlė skandalus. Jis nenorėjo, kad svarbų liudininką apklaustų neišsimiegojęs zombis. Pažiūrėjęs į Zaferonę nutarė, kad šis, nors ir antipatiškas, pasipūtęs jaunikli, idealiai tiks darbui. Vaikino arogancija supainiotų ir išvestų iš kantrybės kiekvieną, ypač jautriasielį menininką. Paprastai, siekiant išgauti informaciją, geriausia liudininką suerzinti, kad jis prarastų savitvardą ir įsiustų.

— Ne, tau draugiją palaikys detektyvas konsteblis Zaferonė. — Greisas nukreipė akis į išspausdintą dienotvarkę ir pažvelgė į Džo Tindalą, trisdešimt septynerių metų vyrą plikai skusta galva, siaura barzdele ir tamsintais, mėlynais akiniais. — Ką gi, — oficialiai prabilo, — dabar išklausysime nusikaltimo vietos tyrėjams vadovaujančio asmens ataskaitą.

— Visų pirma, — prabilo Džo Tindalas, — tikiuosi šiandieną popiet iš Hantingtono gauti spermos, rastos ponios Bišop makštyje,

tyrimo ir DNR analizės rezultatus. — Paskaitęs savo užrašus pratęsė: — Šįryt į laboratoriją pasiųsime keletą įkalčių iš panelės Harington buto — odos lopinėlį, kurį iškrapštėme iš dešiniojo kojos nykščio panagės, ir nuo aukos veido nuimtą dujokaukę, regis, tokio pat modelio, kaip ir aptiktoji ponios Bišop namuose.

Jis užsivertė butelį vandens ir nurijo didelį gurkšnį.

— Be to, siųsime drabužių plaušelius iš panelės Harington buto ir kraujo pavyzdžius. Pastarieji, mūsų nuomone, gali suteikti svarbią informaciją. Kraujas išterliojo sieną virš lovos, ant kurios gulėjo auka, ir tos žymės niekaip nesiderina prie nužudytosios žaizdų. Todėl gali būti, kad jas paliko įsibrovėlis. — Tindalas vėl pašnairavo į bloknotą. — Abejose nusikaltimo vietose paimtus pirštų atspaudus atmetėme kaip nereikšmingus tyrimams, vadinasi, moterų žudikas juos išvalė arba — ir tai labiausiai tikėtina — mūvėjo pirštines. Bet, pasinaudoję tobulesnėmis cheminėmis priemonėmis, vonios kambaryje, ant grindų plytelių, įžvelgėme pėdsakus, kurie nepriklausė aukai. Pamėginsime išanalizuoti bato tipą.

Tindalui baigus dudenti, prašneko skvarbiaakė, ryžtingoji detektyvė konsteblė Pamela Baklėj, kuri papasakojo, kaip sekėsi naršyti greitųjų pagalbų skyrius — Sasekso grafystėje, Istborne, Vortinge, Heivards Hite, — ieškant rankas susižeidusių žmonių.

— Mums kelią pastojo paciento konfidencialumo taisyklės, — neslėpdama sarkazmo tarė ji ir perskaitė, kokius rankų sužalojimus pastaruoju metu gydė kiekviena iš ligoninių. Nė vienas nesutapo su žaizda, kurią Greisas matė ant Brajano Bišopo plaštakos, ir niekas iš nuotrauką apžiūrėjusio personalo neatpažino paties Bišopo.

Savo ataskaitą pateikė ir detektyvas seržantas Gajus Bečeloras. Augalotasis pareigūnas kaip visada kalbėjo dalykiškai:

— Man rodos, atradau kai ką įdomaus. — Jis linktelėjo, taip įvertindamas Potingo pastangas. — Normanas šauniai padirbėjo, privertęs savo bičiulį Džoną Smitą iš telekomunikacijų skyriaus atsisakyti sekmadieninio poilsio. Džonas užmetė akį ir į mobilųjį, paimtą iš Sofijos Harington būsto.

Jis atsigėrė kavos iš didžiulio „Starbucks" puodelio ir nusišypsojo.

— Sprendžiant iš informacijos, gautos iš panelės Harington tele-

fono, paskutinis numeris, kurį ji rinko, buvo... — Bečeloras akimirkai nutilo ir perskaitė iš savo bloknoto: — ...07985 541298. Aš, žinoma, patikrinau numerį. — Detektyvas seržantas triumfuodamas pažvelgė Rojui Greisui į akis. — Jis priklauso Brajano Bišopo mobiliajam.

70

Kalbama, esą gyvenime sėkmę nulemia vienas procentas įkvėpimo ir 99 procentai prakaito. Bet niekas neužsimena, kad norėdamas įsukti naują verslą privalai sukaupti nemažai grynųjų. Kai steigi kompaniją, reikia teisininko, buhalterių, patentų agento, kuris registruos autorines tavo programinės įrangos teises, dizaino bendrovės, kuri sukurs tavo firmos ženklą ir korporacinį įvaizdį, atitinkamos produktų pakuotės, kuri būtina, jei ketini tapti pasaulinės klasės žaidėju, ir, suprantama, internetinės svetainės. Reikia biuro, baldų, fakso aparato ir sekretorės. Visa tai brangiai kainuoja. Praėjus dvylikai mėnesių nuo tada, kai man šovė Fantastiška Idėja, savo kišenę jau buvau patuštinęs šimtu tūkstančių svarų, bet dar neįsivažiavęs. Man trūko labai nedaug.

Antrą kartą užstačiau butą, pardaviau viską, ką įstengiau, maža to, banko vadybininkas taip manimi pasikliovė, kad suteikė didesnę paskolą nei priderėjo. Kaip sako amerikiečiai, ant kortos pastačiau rančą.

Aš skaitydavau finansines laikraščių skiltis, prenumeravausi kiekvieną verslo žurnalą, susijusį su man rūpimomis sritimis. Tad įsivaizduokite, kaip nusivyliau, vieną dieną atsivertęs Financial Times *priedą ir išvydęs straipsnį, kuriame žurnalistas Gotemas Melkonis aprašė mano verslą. Tobulai nukopijuotą nuo to, kuo pats planavau užsiimti. Bendrovė jau dirbo visu pajėgumu. O rausvame laikraščio puslapyje išvydau išspausdintą savo nuotrauką.*

Tačiau kompanijos pavadinimas skyrėsi nuo manojo.

Ir po fotografija buvo užrašyta pavardė žmogaus, apie kurį man niekada neteko girdėti.

71

Marija Dijapič surinko įėjimo kodą ir žengė pro plieninius vartus. Laikrodis rodė šiek tiek po devynių ryto — ji vėlavo dėl savo dukters. Moteris iš karto pastebėjo vyriškį, iš pirmo žvilgsnio jau ilgokai lūkuriuojantį greta 5-uoju numeriu pažymėtų laukujų durų.

Marija numynė per kiemo grindinį, pūškuodama po ilgo pasivaikščiojimo, kurį apsunkino visur tampomas krepšys su darbo drabužiais, batais, užkandžiais ir gėrimu. Nuo karščio žliaugė prakaitas. Ir po eilinio vaido su Danica buvo bjauriai nusiteikusi. Kas ten per žmogus? Ko jis nori? Ar čia eilinis skolų surinkėjas, reikalausiantis padengti išeikvotą kortelės kreditą?

Trisdešimt penkerių metų serbė visur vaikštinėdavo pėsčia, taip taupydama pinigus autobuso bilietams. Iš socialinio būsto Vaithoke, kur gyveno drauge su maištingąja keturiolikmete primadona, savo darbdavius pėstute pasiekdavo greičiau nei per valandą. Kai jos apsigyveno Anglijoje, beveik kiekvieną kruvinu prakaitu uždirbtą pensą motina paaukodavo Danicai, kiek išgalėdama pirko jai geriausius dalykus. Stengėsi, kad duktė valgytų gerą maistą, rengtųsi tokiais drabužiais, kokiais tik užsigeisdavo — na, bent jau kai kada. Ir turėtų tuos daiktus, kurie reikalingi norint, kad ji pritaptų prie draugų: kompiuterį, mobilųjį, „iPod" grotuvą, prieš dvi savaites gautą gimtadienio proga.

Ir kaip mergaitė jai atsidėkojo? Šiandieną grįžo namo dešimt minučių po ketvirtos ryto! Nusitrynusiu makiažu, išsiplėtusiais akių vyzdžiais.

O dabar prie darbdavės durų stoviniavo lipšnios išvaizdos tipas, neabejotinai laukiantis, kada galės iš rankų išplėšti grynuosius, paliktus ant virtuvės stalo. Krepšyje ieškodama rakto nuo Kleo Morėj namo, Marija atsargiai nužvelgė vyriškį. Aukštą, rudais, link pakaušio sulaižytais plaukais, išvaizdų kaip kino aktorius, kurio pavardės nepavyko atsiminti, apsirengusį gana padoriai — dėvintį baltus marškinius, ryšintį vienspalvį kaklaraištį, mūvintį mėlynas kelnes, avintį juodus batus, užsimetusį tamsiai mėlyną, medvilninį, regis, uniforminį švarkelį su ženkleliu, įsiūtu į krūtinės kišenę.

Marija budriai apsidairė, kieme ieškodama kitų gyvybės ženklų, ir, dideliam savo palengvėjimui, už poros namų pamatė jauną moterį aptemptais laikros šortais bei marškinėliais, laukan stumiančią kalnų dviratį. Atkutusi serbė įstūmė raktą į spyną ir jį pasuko.

Vyriškis žengtelėjo į priekį, atkišęs tapatybės kortelę su nuotrauka. Laminuotas, prie dviejų baltų virvelių pritvirtintas asmens liudijimas kybojo po kaklu.

— Atleiskit, — labai mandagiai pratarė, — aš esu iš dujų tiekimo tarnybos. Ar jūs nieko prieš, jei užsirašyčiau skaitiklių rodmenis?

Tik dabar jai į akis krito mažutis metalinis aparatas su klaviatūra, kurį atėjūnas laikė rankoje.

— Susitaręs su panele Morėj? — griežtai ir net agresyvokai paklausė Marija.

— Ne. Šiandieną apeinu vietinį rajoną. Užtruksiu ne ilgiau kaip pora minučių, jei tik parodysite, kur rasti skaitiklius.

Moteris dvejojo. Vyriškis lyg ir normalus, be to, turėjo pažymėjimą. Su žmonėmis, fiksuojančiais skaitiklių duomenis, ji keletą kartų susidūrė kituose namuose, kuriuose dirbo. Nieko čia naujo. Svarbiausia, kad jie nešiotųsi tapatybės korteles. Bet panelė Morėj griežtai prisakė nieko neįleisti į namus. Galbūt derėtų jai paskambinti? Antra vertus, nejau dėl vyruko, viso labo ketinančio užsirašyti skaitiklio rodmenis, reikia atitraukti žmogų nuo svarbaus darbo?

— Prašau asmens liudijimą. Dar kartą.

Jis vėl iškėlė pažymėjimą. Anglų kalbą Marija mokėjo ne itin gerai, tačiau ant kortelės aiškiai buvo matyti nepažįstamojo nuotrauka ir žodis SEEBOARD*. Skambantis reikšmingai. Oficialiai.

— Gerai, — sutiko serbė. Vis dėlto apdairumo neprarado. Žengė pirma, laukujes duris paliko praviras. Perėjo svetainę ir nėrė į virtuvę, nuo tarpdurio nutoldama tiktai per kelis žingsnius, nė sekundei neleisdama jam pranykti iš akiračio.

Pinigai gulėjo ant kvadratinio pušinio stalo, prislėgti keraminiu vaisių dubeniu, šalia raštelio, kuriame Kleo išvardijo, kokius namų ruošos darbus šįryt reikėtų atlikti. Marija godžiai stvėrė dvi kupiūras po

* Britų elektros tinklų kompanija.

dvidešimt svarų ir paslėpė jas piniginėje. Tuomet mostelėjo link skydelio, įmontuoto sienoje, į kairę nuo milžiniško sidabrinio šaldytuvo.

— Manau, skaitiklis ten, — pasakė ir pirmą kartą atkreipė dėmesį į sutvarstytą jo plaštaką.

— Aštrūs kampai! — tarė vyriškis pastebėjęs, kad jos akys nežymiai išsiplėtė. — Nepatikėsite, kokiose vietose kai kurie žmonės įsistato skaitiklius. Kaip matot, mano gyvenime pavojų nestinga. — Jis nusišypsojo. — Gal pasiūlysite, ant ko atsistoti, kad pasiekčiau tą plokštę?

Marija pristūmė medinę virtuvės kėdę, jis padėkojo ir priklupo nusiauti batus, tačiau, užuot žiūrėjęs į skaitiklį, žvairavo į valytojos raktus, padėtus ant stalo. Laužė galvą, kaip išblaškyti moterį ir priversti pasitraukti iš kambario, kai netikėtai suskambo jos mobilusis.

Moteriškė rankinėje sužvejojo nediduką žalią „Nokia“, dirstelėjo į ekranėlį ir pastebimai suvirpėjusi atsiliepė:

— Taip, Danica?

Paskui įniko tūžmingai erzėti nesuprantama kalba. Netrukus kivirčas su pašnekovu, vardu Danica, sustiprėjo. Kuo toliau, tuo griausmingiau burbuliuodama, ji suskato žingsniais matuoti virtuvę, galop išbildėjo į svetainę ir užlipo laiptais į antrą aukštą, iš kur atsklindantis šurmulys bylojo, kad pokalbis virto rėksnių dvikova.

Nuo atėjūno valytoja nukreipė akis vos minutei, bet tiek laiko pakako, kad jis spėtų prigriebti raktą, įspausti šį į minkštą vašką, kuriuo pripildytą skardinę slėpė delne, ir grąžinti ant stalo.

72

Nuo Greiso kontoros iki Molinge įsikūrusios Sasekso policijos vyriausiosios valdybos reikėjo važiuoti penkiolika minučių. Iš padriko pastatų komplekso, įsikūrusio Luiso, Rytų Sasekso „sostinės“, priemiestyje, penkis tūkstančius teisėtvarkos pareigūnų ir tarnautojų kontroliavo administracijos bei vadovybės žmonės.

Iš visų pastatų labiausiai išsiskyrė triaukštė, futuristinė, iš stiklo ir plytų suręsta konstrukcija, kurioje tilpo valdymo centras, nusikal-

timų registravimo ir tyrimo biuras, policijos vadovybė bei didžiuma techninės kompiuterių įrangos ir impozantiškas raudonų plytų dvaras, kitados įkūnijęs karališkąją buveinę, o dabar atsidūręs architektūrinio paveldo sąraše ir išlikęs puikios būklės. Jo šeimininkės — karalienės Onos — vardu buvo pavadinta visa vyriausioji valdyba. Nors greta stiebėsi aptriušę automobilių garažai, vienaukščiai surenkamieji namai, šiuolaikinės žemos konstrukcijos ir vienas tamsus belangis statinys su aukštu kaminu, dėl kurio Greisui jis priminė fabriką, raudonieji rūmai, rodės, stūksojo, išdidžiai įsisupę į nuošalumo skraistę. Juose įsikūrė policijos viršininkas, dešinioji jo ranka, pavaduotojai, kurių ratui priklausė ir Alisona Vosper, pagalbinis jų personalas ir kiti vyresnio rango, laikinai arba visam laikui į vyriausiąją valdybą atsikraustę pareigūnai.

Vosper kabinetas buvo pirmame aukšte, priešakinėje pastato dalyje. Pro platų pakeliamą langą atsivėrė vaizdas į žvyruotą įvažiavimo kelią ir tolėliau vešančią apskritą pievą. Artėdamas prie jos rašomojo stalo, Greisas akies krašteliu pastebėjo strazdą, stovintį ant žolės ir mirkstantį po purkštuvo lašais.

Priimamieji puikavosi dailia medžio apdaila, subtiliais tinko pagražinimais, įspūdingomis lubomis — po gaisro, prieš kelerius metus kone sunaikinusio dvarą, visa tai teko kruopščiai atrestauruoti. Kitados namą statė kaip prabangų būstą, kurio svečius turėjo priblokšti savininko turtai.

Tokiame kabinete turbūt malonu dirbti, pagalvojo jis. Sėdėti ramybės oazėje, atokiau nuo ankštų, nemalonių Kriminalinės policijos valdybos patalpų. Kartais Greisas įtikėdavo, kad sugebėtų mėgautis aukštomis pareigomis ir nuo jų neatsiejama valdžia, tik nenumanė, ar įstengtų pakęsti politinius žaidimus. Ypač prakeiktą politinį korektiškumą, prieš kurį vadovybė keliaklupsčiaudavo gerokai dažniau negu eiliniai darbuotojai. Bet šiuo momentu jam ne tiek norėjosi sulaukti paaukštinimo, kiek išvengti pažeminimo.

Prieš kelerius metus Alisoną Vosper dėl jos nuotaikų kaitos kažkoks šmaikštuolis praminė „Nr. 27“, kaip saldžiarūgštį, išsineštinį vietinės kinų užeigos patiekalą, ir pravardė prilipo. Vieną dieną policijos viršininko pavaduotoja galėjo būti geriausia tavo bičiulė, o kitą tapti pikčiausiu priešu. Greisui, stovinčiam priešais stalą, įpratusiam, kad ji retai siūly-

davo svečiams prisėsti, idant susitikimai ilgai netruktų ir būtų dalykiški, dingojosi, jog Alisona jau labai ilgai jam nepuoselėjo draugiškų jausmų.

Todėl vyresnįjį detektyvą apėmė grėsmės pojūtį paširdžiuose kurstanti nuostaba, kai viršininkė, nepakeldama galvos nuo žaliai įrišto dokumento, mostu paragino įsitaisyti viename iš dviejų krėslų, pastatytų šalia plataus poliruoto palisandro stalo.

Pradėjusi penktą dešimtį, šviesiais, griežtu stiliumi kirptais plaukais, kurie įrėmino atšiaurų, bet gana simpatišką veidą, ji vilkėjo baltą palaidinukę, susegtą iki pat kaklo, nors visur tvyrojo karštis, ir konservatyvų, tamsiai mėlyną, pagal užsakymą siūtą dviejų dalių kostiumėlį, o į atlapą buvo įsisegusi mažutę sagę su dirbtiniais deimantais.

Kaip visada ant stalo gulėjo išskleisti rytiniai dienraščiai. Greisas užuodė įprastą, gaižoką jos kvepalų aromatą, kurį papildė daug malonesni, ką tik nupjautos vejos kvapai, sklindantys pro atvirą langą kartu su gaivinančio vėjelio dvelksmu.

Rojus nepajėgė sutramdyti jaudulio. Kaskart, kai užeidavo į šitą kabinetą, pasitikėjimas savimi išgaruodavo kaip vaikystėje, kai privalėdavo keliauti pas mokyklos direktorių. Vis labiau nervino ir tai, kad Alisona Vosper jį ignoravo, tebesigilindama į savo skaitinius. Greisas klausėsi lauke čeksinčio purkštuvo. Kitame kambaryje du kartus tyliai suskambo mobilusis.

Visų pirma, žinoma, policijos viršininko pavaduotoja puls kamantinėti apie Miuncheną, bet Greisas spėjo sugalvoti pasiteisinimą — tegul ir nelabai vykusį. Tačiau pakėlusi akis ji maloniai nusišypsojo, nors džiugesiu ir netryško.

— Atsiprašau, Rojau, — prabilo. — Skaičiau prakeiktą Europos Sąjungos direktyvą apie procedūrų, taikomų nusikaltėliams, kurie prašo prieglobsčio kitoje šalyje, sunorminimą. Nenorėjau pamesti minties gijos. Na, ir šlamštas! Negaliu patikėti, kiek mokesčių mokėtojų pinigų — tavo ir mano — eikvojama tokiems niekams.

— O, taip! — atsiliepė Greisas, galbūt per daug uoliai jai pritardamas, laukdamas, kol Alisonos veido išraiška pakis, ir ji mestelės paruoštą bombą.

Viršininkė iškėlė kumštį.

— Tu neįsivaizduoji, kiek laiko iššvaistau nagrinėdama panašią rašliavą, kai turėčiau užsiimti tiesioginiu savo darbu ir padėti Sasekso

policijai. Pradedu rimtai nekęsti Europos Sąjungos. Štai įdomi statistika: esi girdėjęs apie Getisbergo kalbą?

— Taip. Netgi sugebėčiau ją pacituoti mintinai. Išmokau mokykloje, kai ruošiausi kažkokiam projektui.

Rodės, kad Vosper nuleido repliką negirdom. Ji praskėtė ant stalo rankas, tarytum jausdama poreikį į ką nors įsiremti.

— Abraomo Linkolno kalba nulėmė švenčiausių principų atsiradimą, „laisvė" ir „demokratija" įsiliejo į nedalomą Amerikos konstitucijos visumą. — Policijos viršininko pavaduotoja nutilo ir atsigėrė vandens. — Jis ištarė vos tris šimtus žodžių. Ar žinai, kiek sudaro Europos direktyvą apie kopūstų apimtis?

— Nė nenumanau.

— Šešiasdešimt penki tūkstančiai!

Greisas nusišiepė linguodamas galva.

Vosper atsakė tokia šilta šypsena, kokios Rojus, kiek atsiminė, niekada nebuvo iš jos sulaukęs. Gal šįryt pavartojo kažkokių stimuliatorių? Staiga pakeisdama temą, bet neprarasdama gero ūpo, ji pasiteiravo:

— Kaip sekėsi Miunchene?

Vėl suklusęs ir įsitempęs Greisas atsakė:

— Na, galima sakyti, kad man pasitaikė norvegiškas omaras.

Policijos viršininko pavaduotoja susiraukė.

— Kas? *Norvegiškas omaras?*

— Šitą posakį vartoju, kai mano lūkesčiai nepasiteisina.

Ji pakreipė galvą, tačiau tarpuakyje įsispaudusi raukšlė nepranyko.

— Nesuprantu.

— Prieš porą metų Lansinge užsukau į restoraną. Valgiaraštyje radau patiekalą, pavadintą „Norvegišku omaru". Užsisakiau jį tikėdamasis, be abejo, gardaus omaro, bet man atnešė tris krevetes, dydžio sulig mažyliu pirštu.

— Tu pasiskundei.

— Taip. Ir man teko pabendrauti su Sasekso Beizilu Folčiu*, atnešusiu senovinę receptų knygą, kurioje buvo parašyta, jog tos konkrečios krevetės retsykiais vadinamos „norvegiškais omarais".

* Aktoriaus Džono Klizo vaidinamas snobiškas mizantropas iš britų serialo „Folčio viešbutis".

— Tokį restoraną verčiau apeiti ratu.

— Nebent tau labai maga nusivilti maistu.

— Aišku. — Moteris vėl šyptelėjo, bet nebe taip šiltai, tarsi suvokusi, kad ją su pašnekovu visuomet skirs praraja. — Taigi Miunchene žmonos neradai?

Mintyse savęs klausdamas, kaip Vosper išsiaiškino, kuo jis ketino užsiimti, Greisas papurtė galvą.

— Kiek laiko prabėgo nuo jos dingimo?

— Daugiau nei devyneri metai.

Viršininkei, rodės, knietėjo kažką pridurti, tačiau ji nutylėjo ir į stiklinę prisipylė vandens.

— Norėsi atsigerti? Vandens? Arbatos? Kavos?

— Dėkui, bet ne. Kaip praėjo tavo savaitgalis? — pasiteiravo Greisas nekantraudamas nutolti nuo Sendės temos ir tebesvarstydamas, kurių galų jį iškvietė.

— Beizingstoke dalyvavau policijos viršininko pavaduotojams surengtoje konferencijoje. Klausiausi, kaip pagerinti teisėtvarkininkų darbą, tiksliau, kaip geriau pasirodyti visuomenės akyse. Eilinės kosmetinės, nieko nevertos Tonio Blero korekcijos. Šutvė gražbyliaujančių rinkodaros guru aiškino, kaip naudotis savo veiklos rezultatais, kaip paruošti proceso strategiją ir ją įgyvendinti. — Vosper gūžtelėjo.

— Na, ir kur slypi paslaptis?

— Reikia skinti žemiausiai kabantį vaisių. — Suzirzė jos mobilusis. Žvilgtelėjusi į ekranėlį, viršininkė atmetė skambutį. — Bet šiuo metu svarbiausia yra žmogžudystės. Kaip einasi reikalai? Beje, žadu atvykti į rytinę spaudos konferenciją.

— Tikrai? — Greisas maloniai nustebo ir lengviau atsiduso suvokęs, kad jam nebeteks visos naštos tempti vien ant savo pečių. Nuojauta tvirtino, kad pranešus naujienas apie antrą auką pokalbis su žiniasklaidos atstovais, įvyksiantis vienuoliktą valandą, pareikalaus daug jėgų.

— Glaustai nupasakok man padėtį. Kokių smulkmenų galėtume pamėtėti spaudai? Ar turime įtariamųjų? Ką sužinojote apie vakar aptiktą kūną? Rojau, ar tau pakanka žmonių? Gal praverstų papildomi ištekliai?

Jai numojus ranka į Miuncheną, Greisą užliejo kone fiziškai apčiuopiamas palengvėjimas. Policijos viršininko pavaduotojai jis pateikė

trumpą naujienų suvestinę. Kai užsiminė, kad ketvirtadienio naktį, be trylikos minučių dvyliktą, greičio pažeidėjus fiksuojantis fotoaparatas įamžino į Braitoną važiuojantį Brajano Bišopo „Bentley“, ir supažindino su gyvybės draudimo detalėmis, Vosper pakėlė ranką.

— Ką gi, Rojau, duomenų sukaupėte nemažai.

— Du žmonės parūpino jam labai patikimą alibi. Apklaustas finansų patarėjas tiksliai atsiminė, kada vakarieniavo su Bišopu — o tai nė kiek mums nepadėjo. Jeigu jis sako tiesą, Bišopas niekaip nebūtų pasiekęs greičio matuoklio iki vienuoliktos valandos keturiasdešimt septynių minučių. Antrasis liudininkas, šveicorius iš Londono ponas Oliveris Dauleris, patvirtino atsikėlęs anksti ryte ir maždaug pusę septintos pagelbėjęs jam sukrauti golfo reikmenis į automobilį.

Kurį laiką Vosper tylėjo, mintyse apdorodama informaciją. Galiausiai ištarė:

— Problema bado akis.

Greisas niūriai nusišypsojo.

Staiga suzvimbė jos telefonas. Atsiprašydama policijos viršininko pavaduotoja kilstelėjo pirštą ir atsiliepė į skambutį.

Dar po kelių akimirkų atgijo ir jo mobilusis. Ekranėlyje nušvitę žodžiai „numeris nerodomas“ bylojo, kad skambino greičiausiai iš darbo. Vyresnysis detektyvas pakilo nuo krėslo, per porą žingsnių atsitraukė nuo stalo ir nuspaudė žalią aparato mygtuką.

— Rojus Greisas.

— Mes gavome reikšmingos informacijos, Rojau, — pasigirdo detektyvo seržanto Gajaus Bečeloro balsas. — Su manimi ką tik buvo susisiekusi Sandra Teilor, žvalgybinio skyriaus analitikė, paskirta prie šitos bylos. Ar žinojai, kad Brajanas Bišopas teistas?

73

Polas Pekeris sėdėjo už lauko staliuko, greta „Cha! Cha!“ baro, įrengto Paviljono Promenadoje, priešais vartus, vedančius į Braitono karališkąjį paviljoną, siurbčiojo baltintą kavą ir žvalgėsi į aplinkinį pasaulį. Jis

šypsojosi. Saulėtą rugpjūčio pirmadienį, pusę vienuoliktos ryto, galėtum rasti aibę prastesnių vietų nei ši. Ir čia kiurksoti velniškai smagiau, nei lieti prakaitą darbe! Pekeris, be abejo, juokavo pats su savimi, nes dabar jis dirbo.

Nors taip neatrodė nei padavėjai, nei praeiviams. Jie tematė žemaūgį, kresną, kokių dvidešimt penkerių metų vyruką plikai skusta galva ir smailia barzdele, užsimetusį pilkus, beformius marškinėlius, priešais pasidėjusį užrašų knygą, kurioje protarpiais kažką brūkštelėdavo — žodžiu, vieną iš daugybės studentų, besilankančių miesto kavinėse.

Pro jo akis niekas neprasprūsdavo. Pareigūnas atkreipdavo dėmesį į kiekvieną, abiem kryptimis praslenkantį veidą.

Į susitikimus skubėjo ar tiesiog į darbą vėlavo kostiumuoti žmonės, kai kurie iš jų nešėsi krepšius arba lagaminėlius. Gatvėse netrūko ir turistų; viena senyva pora slankiojo ratais mėgindama perprasti, kas nurodyta žemėlapyje, vyriškis pirštu baksnojo į vieną pusę, moteris mojavo į kitą. Pro šalį ryžtingai nužygiavo vidutinio amžiaus porelė, turbūt svečiai iš Olandijos — jie dėvėjo juokingus drabužius, o ant pečių tempė sunkias kuprines, tarytum išsiruošę į safarį ir todėl nusprendę pasirūpinti reikalingomis atsargomis. Per atokiau stovintį informacijos ženklą liuoksėjo parkūro treniruotę surengę du vaikiai, kurie vilkėjo apsmukusius drabužius.

Per pusvalandį regėjimo lauke pasirodė ir keletas iš matymo pažįstamų benamių valkatų. Prieš persikeldami ant eilinio durų slenksčio arba po arkiniu praėjimu, jie, ko gero, užsigeidė praleisti dieną paviljono vejose. Nepamiršo pasiimti ir visų savo gėrybių, sugrūstų į parduotuvių maišus, apgaubtų plastiko plėvelėmis, suverstų į prekybos centrų vežimėlius. Tuos bastūnus lydėjo gižus drėgnų krepšių dvokas. Į dienos šviesą pamažu niro Braitono padugnės: kvaišalų prekeiviai, kurjeriai ir vartotojai. Išsiblaivę narkomanai pradėjo kasdienes, varginančias pinigų paieškas, stengėsi bet kokiomis priemonėmis susiveikti eilinę dozę.

Tais momentais, kada trumpam nukreipdavo nuo praeivių žvilgsnį, detektyvas konsteblis Pekeris tikrai kai ką užsirašydavo. Jis svajojo tapti rašytoju ir nūnai kurpė filmo scenarijų apie grupelę ateivių, kurie dėl sugedusios navigacijos sistemos nusileido į Braitono apylinkes. Ke-

lias dienas ieškoję pagalbos, jie užsigeidė žūtbūt ištrūkti iš Žemės. Du atvykėlius sumušė ir apiplėšė, erdvėlaivį išniekino vandalai, paskui jis buvo konfiskuotas, nes ateiviai negalėjo susimokėti už vilkiką, kuris nutemptų laivą nuo magistralinio kelio, o maisto skonis jiems pasirodė atgrasus. Maža to, svečiai nesulaukė jokios pagalbos, kadangi internetinėje svetainėje neužpildė atitinkamo blanko — šiame reikėjo įrašyti pašto kodą ir kreditinės kortelės numerį, bet jie neturėjo nei vieno, nei kito. Kartais Pekeris spėliodavo, ar dėl savo darbo pakraipos netapo per dideliu ciniku.

Krūptelėjęs jis grįžo į tikrovę. Akies kamputyje sušmėžavo pažįstama, sukumpusi, kojas velkanti figūra. Ir taip malonus rytas nutvisko dar šviesesnėmis spalvomis, nes žmogysta nugūrino jo nepastebėjusi.

Išsekusios išvaizdos sulysėliui, kuris buvo užsimetęs nutrintą palaidinę su gobtuvu, mūvėjo treningines kelnes ir avėjo purvinus sportinius batelius, Pekerio žvilgsnis lygiomis dalimis atseikėjo neapykantą, pasibjaurėjimą ir užuojautą. Rausvai gelsvus savo plaukus, tarsi sekdamas detektyvo konsteblio pavyzdžiu, jaunuolis nusirėžė pirmo numerio skustuvu, nuo apatinės lūpos vidurio iki smakro kaip įprastai driekėsi siauras, statmenas barzdos ruoželis. Jis lėtai praėjo palei jauną vyriškį, fotografuojantį draugę arba žmoną, nepaisydamas, kad pakliuvo į kadrą. Nuvinguriavo pro šutvę turistų, kuriuos vedžiojo gidas. Pagaliau detektyvas sumetė, kur vyrukas traukė.

Į kitą aikštės pusę, link sienos, kurioje buvo įmontuoti du bankomatai. Na, žinoma, sudžiūvėlis atsisėdo tarp jų. Įsitaisė populiarioje elgetų vietoje. Netgi spėjo nusižiūrėti auką — jauną moterį, į automato plyšį kišančią banko kortelę.

Pasinaudojęs proga Polas Pekeris perlėkė aikštę ir išdygo priešais vaikiną tuo metu, kai šis kimiai suvebleno:

— Atleiskit, ponia, gal turėsite smulkių?

Detektyvas pasisveikino iškeldamas patrumpėjusį dešinįjį smilių.

— Labas, Skunkai. Pameni mane?

Skunko akyse atsispindėjo budrumas. Moteris įniko naršyti piniginę. Pekeris atsisuko į ją.

— Aš esu policijos pareigūnas. Elgetavimą draudžia įstatymas. Šiaip ar taip, mūsų bičiulis žino geresnių būdų, kaip apdoroti šviežie-

ną. — Jis atsigręžė į narkomaną, pamataravo smiliaus strampu ir sukaleno dantimis vaizduodamas, kaip kandžiojosi buvęs užpuolikas.

— Nesuprantu, ką tu šneki, — atšovė Skunkas.

— Reikia atgaivinti atmintį? Gal padėtų dienelė kalėjimo kameroje? Ten būtų sudėtinga gauti kvaišalų, ar ne?

— Atsiknisk. Palik mane ramybėje.

Pekeris dirstelėjo į moterį, kuri nebenumanė, kur dėtis. Ji čiupo grynuosius su kortele ir paraitė kulnus.

— Aš švarus, — staiga niūriai pridūrė Skunkas.

— Taip, taip. Neketinu tavęs suimti. Tik pamaniau, kad man galėtum suteikti informacijos.

— Ką gausiu mainais?

— Ką žinai apie Barį Spaikerį?

— Nesu apie jį girdėjęs.

Šiaurine gatve nušvilpė ugniagesių mašina, kuri žviegė garsiau negu priešrūkinė laivo sirena. Pekeris luktelėjo, kol ji pravažiuos.

— Meluoji. Tu vykdai Spaikerio pavedimus.

— Nesu apie jį girdėjęs.

— Vadinasi, penktadienio vakarą pajūryje šlaisteisi savo automobiliu? „Audi" atverčiamu stogu?

— Ką čia paistai?

— Neapsimesk, kad tau neaišku, apie ką kalbu.

Pekeris prikišo smiliaus strampą jaunuoliui prie veido.

— Skunkai, mano atmintis labai gera.

— Už tai jau atsėdėjau.

— Ir išėjai į laisvę. Bet mano pirštas neataugo, ir aš iki šiol ant tavęs siuntu. Todėl pasiūlysiu sandėrį. Arba trinsiuos tavo akiratyje, kol užbaigsi mėšlino gyvenimėlio dienas, arba tu man padėsi.

Po trumpos pauzės Skunkas paklausė:

— Kaip padėsiu?

— Perduosi man žinią. Užteks vieno telefono skambučio. Susisieksi su manimi, kai Spaikeris tau duos darbo.

— Kas tada?

Pekeris paaiškino, ko nori iš Skunko, ir pridūrė:

— Tuomet būsime atsiskaitę.

— Bet mane suimsite?

— Ne, mes tavęs neliesime. Ir aš pranyksiu tau iš akių. Sutarėm?

— O grynųjų gausiu?

Perkeris nužvelgė narkomaną. Šitas tipelis buvo toks beviltiškas, kad detektyvui konstebliui jo net pagailo.

— Kaip atlygį duosim ir šlamančiųjų. Tvarka?

Skunkas vangiai, abejingai patraukė pečiais.

— Tarkim, kad sutinki.

74

Šeštadienio spaudos konferencija maloniai nenuteikė, bet šiandieninė buvo dar prastesnė. Pasitarimų kambaryje susigrūdo apytikriai penkiasdešimt žmonių, koridoriuje jų spietėsi dar daugiau nei prieš porą dienų. Pilnas teatras, niūriai pagalvojo Greisas. Vieninteliu pliusas buvo sunkiasvorė parama, kurios šįryt sulaukė.

Vyresnysis detektyvas stovėjo priešais išgaubtą lentą su Sasekso policijos internetiniu adresu ir Kovotojų su nusikaltimais organizacijos raginimais, šalia jo iš vienos pusės policijos viršininko pavaduotoja Alisona Vosper, kuri savo kabinete atsisveikinusi su Greisu persirengė švarutėle, ką tik išlyginta uniforma, iš kitos — Braitono policijos padalinio vadas, vyriausiasis detektyvas Kenas Brikhilas, tiesmukas, gražbyliauti nemėgstantis senosios mokyklos atstovas lygiai tokia pat nepriekaištingai tvarkinga uniforma. Brikhilas, ryžtingas, griežtas individas, neturėjo laiko politinio korektiškumo žaidimams ir mielai būtų pakoręs daugumą Braitono ir Houvo piktadarių, jei tik jam kas būtų suteikęs tokią progą. Nieko keisto, kad vyriausiąjį detektyvą gerbė faktiškai visi pavaldiniai.

Keletą langų teko atidaryti, tačiau saulės spinduliams besiskverbiant pro žaliuzes patalpoje tvyrojo tvanki, dusinanti kaitra. Kažkas mestelėjo sąmojį apie juodąją Kalkutos skylę*. Prie trijulės pagaliau

*Juodoji Kalkutos skylė (Indijoje, Kalkutoje) — ankšta Viljamo Forto sarginė, kurioje 1756-aisiais tariamai užduso 123 iš 146 britų karo kalinių.

prisijungė spaudos atašė Denis Pondsas ryškiu, bet mažumėlę apšepusiu apdaru, ir pusbalsiu atsiprašė dėl vėlavimo.

Pondsas palinko per arti mikrofono, tad pirmuosius žodžius nustelbė cypimas.

— Labas rytas, — pasilabino ir pratęsė šiek tiek atsilošęs, todėl dabar lipšnus, pataikūniškas jo balsas skambėjo aiškiau: — Spaudos konferenciją pradės vyresnysis detektyvas Rojus Greisas, vadovaujantis ponios Ketrinos Bišop ir panelės Sofijos Harington mirčių tyrimams. Paskui į visuomenę kreipsis policijos viršininko pavaduotoja Vosper ir Braitono vyriausiasis detektyvas Brikhilas. — Jis atsitraukė, teatrališku rankos mostu leisdamas kalbėti Greisui.

Kol vyresnysis detektyvas bendrais bruožais dėstė tyrimo eigą, kelioms sekundėms pareigūną nutvieskė sužybsėjusios blykstės. Žinoma, klausytojams jis nepasakojo visko, tik supažindino su esminiais, tiksliu laiku papildytais įvykiais, patvirtino daugumą informacijos, kurią žurnalistai jau buvo gavę. Sykiu paprašė abiejų tyrimų liudininkus susisiekti su policija — ypač pažinojusius vieną ar kitą moterį, mačiusius jas pastarosiomis dienomis. Be to, pranešė norįs pašnekėti su visais asmenimis, netoli nusikaltimų vietų pastebėjusiais ką nors įtartina.

Apie žmogžudystes išklojęs tai, ką šioje stadijoje norėjo atskleisti, Greisas pasiteiravo žiniasklaidos atstovų, ar jie turi klausimų.

Iš kambario galo sušuko moteris, kurios vyresnysis detektyvas neįžiūrėjo:

— Kiek mes suprantame, laisvėje siautėja serijinis žudikas. Ar jūs galite mus užtikrinti, kad Braitono ir Houvo žmonės saugūs?

Kaip visada Greisas nežinojo, kur dėti rankas, nors puikiai suprato, kad kūno kalba ne mažiau svarbi už pasakytus žodžius. Atsispyręs pagundai sunerti dilbius ant krūtinės, nukorė juos prie šonų ir pasviro arčiau mikrofono.

— Kol kas nėra jokio pagrindo teigti, kad susidūrėme su serijiniu žudiku. Bet žmonės privalo elgtis truputį budriau nei įprastai.

— Kodėl jūs tikinate, kad serijinis žudikas čia niekuo dėtas, jei per dvidešimt keturias valandas dviem moterims buvo atimta gyvybė? — suciepsėjo pagyvenęs neetatinis, daugybėje provincinių laik-

raščių redakcijų dirbantis korespondentas. — Vyresnysis detektyve Greisai, ar jūs galite garantuoti, kad Braitone gyvenančioms moterims negresia joks pavojus?

Dešiniąją Greiso akį ėmė graužti nuo kaktos nuvarvėjęs prakaito lašas.

— Į klausimus, susijusius su bendruomene, geriau atsakys mano kolegos. — Jis pažiūrėjo į Alisoną Vosper, nukreipė žvilgsnį į Keną Brikhilą.

Tuodu linktelėjo, ir vyriausiasis detektyvas dalykiškai tarė:

— Šiuolaikiniame mieste niekas negali šimtu procentu to garantuoti. Bet policija ir vietinės bendruomenės vadovai, pasitelkę papildomus išteklius, iš visų jėgų stengiasi sugauti žudiką... arba žudikus.

— Vadinasi, neatmetate tikimybės, jog dėl abiejų žmogžudysčių atsakingas vienas asmuo? — neatlyžo žurnalistas.

Brikhilas išsisuko nuo tiesaus atsakymo:

— Jei ką nors apims nerimas dėl saugumo, tie žmonės turėtų iškviesti policiją. Patrulių gretos padidės. Pastebėję įtartiną veiklą, skambinkite mums. Nenorime, kad visuomenę apimtų panika. Tyrimui skyrėme daug savo išgalių ir darome viską, kad Braitono ir Houvo gyventojai jaustųsi saugūs.

Netoliese, minios priešakyje, stovintis Kevinas Spinela pasidomėjo:

— Vyresnysis detektyve, jūs nepripažinsite, kad po Braitoną šlaistosi pakvaišęs serijinis žudikas?

Greisas ramiai, pasikartodamas apibūdino savo įspūdžius iš nusikaltimo vietų. Ir pridūrė:

— Mes tepradėjome tyrimą, bet taip, abu atvejai iš dalies panašūs.

— Vyresnysis detektyve, ar jau turite pagrindinį įtariamąjį? — paklausė jaunas *Mid-Sussex Times* korespondentas.

— Mes nagrinėjame įvairius variantus ir kasdien gauname vis daugiau informacijos. Norėtume padėkoti visuomenei už visas iki šiol jos suteiktas žinias. Mūsų komanda analizuoja didžiulį skambučių kiekį, netrukus laboratorijos atsiųs ekspertizių rezultatus. Detektyvai plušia kiaurą parą mėgindami išsiaiškinti nusikaltėlio tapatybę ir perduoti jį teismui.

— Žodžiu, jūs sakote, — garsiai ir oriai paskelbė Kevinas Spine-

la, — kad Braitono ir Houvo žmonėms derėtų užsirakinti namuose ir neišeiti laukan, kol nesugausite žmogžudžio?

— Ne, — atkirto Greisas, — aš taip nesakau. Policija nenutuokia, kas yra žudikas ir kur jį rasti, todėl grėsmė iškilusi visoms miesto moterims. Bet tai nereiškia, kad turėtume panikuoti. — Jis atsisuko į bosę. — Smulkmenų teiraukitės policijos viršininko pavaduotojos Vosper.

Jeigu veido išraiška galėtų žudyti, Vosper šypsena Greisą būtų perskrodusi ir išdarinėjusi.

Iš kambario galo atsklido tvirtai sudėtos matronos šūksnis:

— Policijos viršininko pavaduotoja, ar jūs leisite vyresniajam detektyvui Greisui kreiptis į mediumą?

Per patalpą nuvilnijo krizenimas. Moteris pabėrė ant žaizdos druskos. Greisas išsaugojo pokerio lošėjo veidą, bet viduje išsišiepė, su pasimėgavimu stebėdamas Alisonos Vosper sąmyšį. Prieš kelis mėnesius pats buvo prikaltas prie gėdos stulpo, kai teismo salėje paaiškėjo, kad tirdamas bylą jis matėsi su mediumu, kuriam nunešė batą, esminį žmogžudystės įrodymą. Spauda kaip reikiant pasismagino. Taip pat ir Vosper, išsiliedama ant Greiso.

— Įprastomis aplinkybėmis policija neužsiima tokia veikla, — griežtai atšovė pareigūnė. — Vis dėlto mes išklausysime visus, kurie suteiks informacijos, ir tik tada vertinsime, kaip tai padėtų tyrimui.

— Kitaip tariant, šitos galimybės neatmetate?

— Man rodos, atsakymą jau išgirdote. — Vosper apsidairė. — Dar klausimų bus?

Spaudos konferencijai artėjant į pabaigą ir Greisui susiruošus išeiti, Alisona Vosper nusitempė jį į tuščią kabinetą.

— Rojau, tave stebi visos miesto akys. Jei užsimanysi apsilankyti pas vieną iš savo aiškiaregių, prašau pasitarti su manimi.

— Kol kas nieko panašaus neplanuoju.

— Gerai, — su užsidegimu pareiškė ji, tarytum girdama šunytį, kad šis nusišlapino tinkamoje vietoje. Akimirką Greisas buvo tikras, kad Vosper paplekšnos jam per galvą ir duos sausainuką.

75

Po pusvalandžio Greisas jau stovėjo morgo persirengimo kambaryje, kur bandė sugraibyti žalio chalato lipdukus ir avėsi guminius batus. Pro tarpdurį galvą iškišo smarkiai pagiringa Kleo ir apdovanojo atvykėlį neįskaitomu žvilgsniu.

— Atleisk dėl ano vakaro! — atsiprašė ji. — Garbės žodis, nenorėjau nugeibti tavo draugijoje.

Jis šyptelėjo.

— Tu visada taip prisigeri, kai mieste susitinki su seserimi?

— Mano jaunėlę ką tik metė avigalvis draugužis, todėl ji užsigeidė nusitašyti. Pagalvojau, kad būtų nemandagu neprisijungti.

— Be abejo. Kaip jautiesi?

— Maždaug taip pat, kaip atrodo Sofija Harington. Galbūt nežymiai geriau. Šiek tiek anksčiau man smarkiai sukosi galva.

— Geriausias vaistas — natūrali kokakola.

— Jau išgėriau dvi skardines. — Ji vėl pervėrė Greisą sunkiai įskaitomu žvilgsniu. — Regis, neklausiau, kaip tau klojosi Vokietijoje. Žmoną radai? Puolėte vienas kitam į glėbį?

— Klausei kokius penkis kartus.

Kleo apstulbo.

— O tu atsakei?

— Gal šiandien pavakarieniaujam kartu, ir aš tau atskleisiu visas paslaptis.

Moteris skvarbiai nužvelgė Greisą, kurį vieną sekundės dalelę užvaldė baimė, kad jam bus liepta atšokti. Staiga Kleo šyptelėjo... bet anaiptol ne šiltai.

— Verčiau atvažiuok pas mane. Paruošiu elementarų patiekalą ir pavaišinsiu nealkoholiniu gėrimu. Maloniai užkąsime. Manau, mums reikia pasikalbėti.

— Atlėksiu, kai tik baigsis vakarinis pasitarimas. — Žengęs į priekį Greisas jai pakštelėjo.

Kleo žaibiškai atšlijo.

— Rojau, aš esu labai įskaudinta ir ant tavęs nirštu.

— Man patinka, kai tu pyksti.

Ji truputėlį atlėgo.

— Šunsnukis, — sumurmėjo ir nusišypsojo.

Greisas vėl ją pabučiavo, bet šįkart bučinys užsitęsė. Priglusdami vienas prie kito, sušiugždėjo žalieji chalatai; vyresnysis detektyvas akies krašteliu stebėjo duris būgštaudamas, kad į kambarį gali įeiti pašalinis žiūrovas.

Galų gale Kleo atsitraukė ir vėl išsišiepdama nudūrė akis į save.

— Mums nederėtų taip elgtis. Aš tebesiuntu. Tave jaudina šitie apdarai?

— Labiau negu juodi šilkiniai apatiniai.

— Verčiau grįžk prie darbo, vyresnysis detektyve. Viduriniuose *Argus* puslapiuose pasirodęs straipsnis apie tai, kaip buvai pričiuptas besidulkinantis morge, pakenks tavo įvaizdžiui.

Sekdamas paskui ją, Greisas nupėdino plytelėmis išklotu koridoriumi; galvoje siautulingu verpetu sukosi mintys apie Kleo, Sendę, darbą. Šįryt žiniasklaida pašokdino policiją, bet priežastys, nulėmusios spaudos puolimą, buvo akivaizdžios. Vieną patrauklios moters žmogžudystę įmanoma priskirti vienkartinių incidentų atvejams, asmeniniams reikalams. Bet antroji galėjo miestui ar net visai grafystei sukelti paniką. Jei žurnalistai sužinos apie dujokaukę, jie užgrius teisėtvarkos atstovus kaip išbadėję maitvanagiai.

Jis neatskleidė informacijos, kad Sofija Harington skambino Brajanui Bišopui, pagrindiniam įtariamajam Kėtės Bišop byloje. Neminėjo ir to, jog klestintis verslininkas, gerbiamas Braitono ir Houvo pilietis, golfo klubo komiteto narys, kurio iš išorės respektabili, aukštuomenei priklausanti žmona buvo užmezgusi nesantuokinius meilės ryšius, slėpė bjaurią nusikaltėlio praeitį.

Anot PKT — policijos kompiuterių tinklo — duomenų bazės, penkiolikmetis Bišopas porai metų pateko į nepilnamečių nusikaltėlių pataisos namus, nes mokykloje išprievartavo keturiolikmetę mergaitę. Vėliau, būdamas dvidešimt vienerių, užpuolė ir rimtai sužalojo moterį, ir dėl to jį lygtinai nuteisė dar dvejiems metams.

Iš pirmo žvilgsnio, kuo giliau tyrėjų komanda kapstėsi po Bišopo gyvenimą, tuo svaresnių įkalčių pavykdavo atrasti. Ryte Alisona Vosper tarstelėjo, jog vyruko alibi prilygsta akis badančiai problemai. Bet

šiai draugiją palaikė dar viena — Bišopas kategoriškai neigė žinojęs apie žmonos gyvybės draudimą. Greisui kėlė nerimą įsitikinimas, kad jis, regis, sakė tiesą.

Bet lygiai taip pat akivaizdu, jog Brajanas Bišopas nestokojo apsukrumo. Greiso požiūriu, malonūs žmonės retai kada pasiekdavo tokį finansinės sėkmės lygį — iš atstumiančios, smurtiškos įtariamojo praeities kai kas išniro. Ir, žinoma, iš Bišopo priesaikų — galbūt melagingų — esą apie gyvybės draudimo polisą jis nieko nenutuokė, nederėtų daryti toli siekiančių išvadų.

Nuo painiavos ėmė mausti galvą. Vyresniajam detektyvui knietėjo įsitaisyti ramioje, tamsioje kertelėje ir apmąstyti kiekvieną smulkmeną, susijusią su Ketės Bišop ir Sofijos Harington bylomis. Nusikaltimo vietos tyrėjų komanda darbuosis Bišopų name dar kelias dienas, ir dėl to Greisas tiktai džiaugėsi. Norėjo, kad įtariamasis, atskirtas nuo jau įprastos aplinkos, jaustųsi nejaukiai ir nesaugiai. Gyvendamas viešbučio kambaryje tarsi narve įkalintas gyvūnas, bus lengviau pažeidžiamas, todėl ne taip priešinsis apklausai.

Bišopui nepalankios informacijos kiekis nepaliaujamai gausėjo, bet jį areštuoti dar per anksti. Nepateikusi kaltinimų policija galėtų sulaikyti žmogų nebent parai — geriausiu atveju suėmimą pratęstų dar dvylikai valandų. Kol kas trūko nepaneigiamų įrodymų, juolab kad alibi, tegul ir ne šimtaprocentinis, atrodė gana patikimas. Du nešališki liudininkai tikino jį matę Londone tiek prieš žmogžudystę, tiek po jos, o jų parodymams prieštaravo tiktai vienas, automobilius automatiškai fiksuojantis fotoaparatas. Piktadariai, ypač šiais laikais, dažnai naudodavosi padirbtais numeriais būgštaudami, kad juos įamžins greičio matuokliai; sumanus advokatas, kreipdamasis į prisiekusiuosius, be vargo pasėtų abejonę dėl numerių autentiškumo.

Greisą domino ir dailininkas, su kuriuo susitikinėjo Ketė Bišop. Dabartinėje tyrimo stadijoje jį taip pat reikėjo įtraukti į potencialių įtariamųjų sąrašą.

Giliai susimąstęs vyresnysis detektyvas įžengė į ryškiai apšviestą skrodimo kambarį. Sofijos Harington kūną užstojo žaliai apsirengusios figūros, kurios nelyginant studentai auditorijoje įdėmiai žiūrėjo, į ką Nadiuška De Sanča baksnojo pirštu.

Neskaitant patologės, Kleo bei Dareno, patalpose dar buvo detektyvas vyresnysis inspektorius Duiganas ir liauno sudėjimo, šeštą dešimtmetį pradėjęs koroneris Ronis Pirsonas, kuris anksčiau tarnavo policijos pajėgose.

Prie patologanatomės prisigretinusį Greisą aplankė nemalonus nuostabos pojūtis, užklumpantis kaskart, kai išvysdavo lavonus. Jie primindavo keistas nežemiškas būtybes, o baltaodžių kūnai — išskyrus smarkiai apdegusius arba supuvusius — įgaudavo vaiduokliška alebastro atspalvį. Rodės, kad per mirties procesą jie tapdavo nespalvoti, priešingai nei negyvėlius supanti aplinka.

Sofija Harington gulėjo apversta ant pilvo. Po pirštinės lateksu slypintis Nadiuškos smilius krypo į tuzinus tamsiai raudonų, velionės nugaroje žiojinčių skylučių. Jų visuma, išsiplėtusi iki liemens, panėšėjo į tatuiruotę.

— Ar visi matot, kas čia parašyta? — prabilo ji.

Greisas pasviro į priekį, bet iš pradžių teįžvelgė neišskaitomą raštą.

— Sprendžiant iš angelių švarumo ir nuoseklumo, jas galėjo praskverbti elektriniu grąžtu, — pratęsė patologė.

— Aukai esant gyvai? — pasitikslino Duiganas. — Ar po mirties?

— Sakyčiau, po mirties. — Nadiuška palinko virš stalo ir atidžiai apžvelgė moters nugarą. — Skylės gilios, o kraujo mažai. Jas gręžiant, širdis nepulsavo.

Bent šiuo požiūriu vargšei pasisekė, dingtelėjo Greisui. Staiga, lyg išvydęs vaizdiniame galvosūkyje paslėptą užrašą, jis aiškiai perskaitė žodžius.

NES TU JĄ MYLI

76

Niurzglė valytoja apleido Kleo Morėj būstą po pusės pirmos. Laiko Milijardierius įsidėmėjo, kada ji pasišalino, sėdėdamas už „Toyota Prius" vairo. Moteris išsinešdino pačiu laiku, keliomis minutėmis anksčiau, negu baigėsi galioti stovėjimo vietos talonas. Kai paniurėlė nutrepsėjo į kalną piktai bambėdama mobiliuoju, jis nejučia paspėliojo, ar toji moteriškė

prapliurpė telefonu visas tris su puse valandos. Kleo Morėj būtų įdomu sužinoti, už ką moka namų tvarkytojai. Bet tai, žinoma, ne jo reikalas.

Įjungus pavarą, automobilis tyliai veikiančiu elektriniu varikliu praslinko pro valytoją, įveikė gatvių labirintą, nukako iki Karalienių kelio, už laikrodžio bokšto pasuko dešinėn ir nuriedėjo lygiagrečiai pajūriui.

Atsidūręs Houve jis apvažiavo planuojamą statyti „Karaliaus Alfredo" kompleksą, sustojo prie šviesoforo, vėl pajudėjo pirmyn ir neilgai trukus įsuko į plačią Vestburn Vilas alėją, nudrikusią sublokuotų, karalienės Viktorijos laikais pastatytų namų apsuptyje. Dar sykį nėrė į dešinę ir nuvairavo tojotą palei virtinę garažų, link galinių, pažymėtų numeriais 11 ir 12, kuriuos buvo išsinuomojęs.

Laiko Milijardierius sustabdė automobilį šalia vienuolikto numerio ir išlipo laukan. Atrakino garažą, pakėlė duris ir žengęs į vidų trankiai jas nuleido, tik iš pradžių uždegė šviesą. Durims dunkstelėjus į žemę, patalpą perliejo aidintis žvangėjimas. Bet griausmas veikiai išsisklaidė, užleisdamas vietą vos girdimam dviejų oro drėkintuvų dūzgesiui.

Pagaliau! Tyla ir ramybė!

Jis įtraukė į šnerves šiltus, mėgstamus variklio alyvos, senos šikšnos ir neką naujesnio kėbulo kvapus. Čia jo namai. *Šventykla!* Šitame garaže — protarpiais ir gretimame, kur laikė apdengtą priekabą — leisdavo laiko banke saugojamas valandas. Tuzinus jų per vieną kartą! Šimtus per mėnesį! Tūkstančius per metus!

Jo akys meilingai įsmigo į apdangalą, prigludusį prie grakščių automobilio kontūrų. Tai buvo kaip mėnulio akmuo baltas, 1962-aisiais gamintas „Jaguar Mark 2", kuris užėmė tiek erdvės, jog teko šonu spraustis palei jaguaro sparną.

Ant sienų kybojo atitinkamai išdėstyti įrankiai, kurie tviskėjo tarytum ką tik ištraukti iš dėžės ir visi turėjo savo konkrečias vietas. Vieną jų ekspoziciją sudarė plaktukai. Atskirus meno kūrinius įkūnijo žiediniai raktai, veržliarakčiai, stormačiai, atsuktuvai. Ant lentynų stovėjo skardinės, politūros buteliai, ratų, chromo, stiklo valymo priemonės ir odos lako indai, gulėjo kempinės, zomšos atraižos, šepetys buteliams plauti, vamzdžių valikiai — viskas atrodė kaip nauja.

— Sveikas, mažuti, — sušnibždėjo Laiko Milijardierius, glostydamas apklotą, ranka braukdamas per išlenktą metalinį stogą. — Tu esi nuostabus. Nepaprastai žavingas.

Jis nuslinko į priekį, leisdamas delnui slysti per langus ir variklio gaubtą. Šitame automobilyje pažinojo kiekvieną laidelį, skydelį, movą ir varžtą, kiekvieną plieno, chromo, odos, stiklo, riešutmedžio apdailos ir bakelito colį. Čia jo mažylis. Apleistos fermos daržinėje rastą lūženą, kurioje gūžtas sukosi pelės ir žiurkės, uoliai restauravo ištisus septynerius metus. Dabar „Jaguar" geresnės būklės nei tada, kai prieš keturiasdešimt metų nuriedėjo nuo gamyklos konvejerio. Tai liudijo ir prie sienos prisegtos, už pirmą vietą gautos elegancijos konkursų rozetės. Jiedu apvažiavo visą šalį. Nesyk laimėjo antrą, trečią ir net ketvirtą vietas, bet šie apdovanojimai keliaudavo tiesiai į šiukšliadėžę.

Šiandieną reikės pašlifuoti vidines, eiliniam žmogui nematomas buferių puses. Teisėjai galėjo netikėtai tave užklupti, nutarę jas apžiūrėti. Defektus būtina ištaisyti iki mėnesio pabaigos, kuomet įvyks reikšmingas, „Jaguar" vairuotojų klubo organizuojamas susibūrimas.

Bet šiuo metu jam rūpėjo svarbesni dalykai. Ant grindų, greta darbastalio, prie kurio šliejosi nuo to momento, kai prieš du mėnesius pasirodė garaže, dunksojo raktų gaminimo agregatas, tūnantis įpakavimo dėžėje su užrašu TRAPU. Komplektą papildė įvairūs ruošiniai — tinkami bet kokiai spynai, kaip teigė internetinė reklama.

Štai kodėl gerai būti Laiko Milijardieriumi. Tu gali iš anksto rengti planus. Numatyti netikėtumus. Viename laikraštyje jis perskaitė kažkokio Viktoro Hugo citatą: „Stipresnė už visas pasaulio armijas tėra subrandinta mintis, kurią atėjo metas įgyvendinti."

Jis paplekšnojo švarko kišenę nusvarinusią vaško skardinę su Kleo Morėj rakto įspaudu. Šypsodamasis ėmėsi išpakuoti mechanizmus. Kaip puiku, kad į galvą šovė mintis įsigyti aparatą.

Laikas ją realizuoti.

77

Greisas įvažiavo į automobilių aikštelę, plytinčią prie Sasekso grafystės Karališkosios ligoninės, kur ketino aplankyti sužeistą pareigūnę, ir lėtai nuriedėjo pirmyn ieškodamas laisvos vietos. Kai pamatė, kad nediduką „Nissan Micra" atrakino senyva ponia, kantriai luktelėjo, kol

ji atsisės į saloną, užsisegs saugos diržą, įkiš į starterio spynelę raktą, pasitaisys užpakalinio vaizdo veidrodėlį, išsiaiškins, kam reikalingas priešais kyšantis apvalus ratas, atsimins, kur ieškoti pavarų svirties, ir pagaliau įjungs atbulinę pavarą. „Nissan" šovė atgal nelyginant torpeda, tik per colį nekliudydamas jo „Alfa Romeo". Vyresnysis detektyvas nuvairavo automobilį į atlaisvintą plotą ir išjungė variklį.

Laikrodis rodė beveik pusę dviejų, ir suurzgęs skrandis priminė, jog derėtų ko nors užkrimsti, bet Greisas neturėjo apetito. Viešnagės morge retai kada sužadindavo norą valgyti, be to, mintyse jis aiškiai tebematė mįslingą, gluminantį, ant Sofijos Harington nugaros ištatuiruotą užrašą.

NES TU JĄ MYLI

Ką, po velnių, tai reiškė? „Ja", ko gero, pavadinta Sofija Harington? O kas buvo „tu"? Nužudytos moters mylimasis?

Suskambo mobilusis. Kima Merfi buvo pasirengusi jį supažindinti su šiandieninėmis naujienomis. Svarbiausią žinią perdavė Hantingtono laboratorija, kuri patvirtino, jog DNR rezultatus atsiųs vėlyvą popietę. Bebaigiant kalbėti su pavaduotoja, telefonas pyptelėjo pranešdamas, kad eilėje laukia kitas žmogus, mėginantis su juo užmegzti ryšį. Su vyresniuoju detektyvu susisiekęs Duiganas informavo apie naujienas Sofijos Harington byloje.

— Prieš valandą nusikaltimo vietą saugojantį pareigūną užkalbino kitapus gatvėje gyvenanti senutė, — džiugiai paskelbė jis. — Penktadienį, maždaug aštuntą vakaro, prie Sofijos Harington namo ji pastebėjo keistai besielgiantį vyrą. Nepažįstamasis nešėsi raudoną krepšelį ir vilkėjo palaidinę su gobtuvu. Bet moteris, rodos, neblogai į jį įsižiūrėjo.

— Veido bruožus nusakė?

— Mes pasiuntėme žmogų ją apklausti. Kol kas iš to, ką girdėjome turint galvoje ūgį ir sudėjimą, apibūdinimas atitinka Bišopą. Kiek supratau iš įvykių eigos ataskaitos, tam laikui jis neturi alibi?

— Teisingai. Ar liudininkė Bišopą atpažintų?

— Ši užduotis į darbų sąrašą įtraukta pirmuoju numeriu.

Greisas pasiteiravo, kaip sekasi aiškintis, ar Sofija palaikė artimus santykius su kokiu nors vyru. Detektyvas vyresnysis inspektorius at-

sakė kol kas nieko naujo nesužinojęs ir pridūrė, esą netrukus bus apklausta draugė, kuri pranešė, kad ji dingo.

Baigęs šnekėti su kolega, Greisas „BlackBerry“ telefone pasitikrino elektroninį paštą, tačiau nerado jokių su abiem tyrimais susijusių laiškelių. Jis grąžino aparatą į dėklą, prisegtą prie diržo, ir trumpam susimąstė. Iš esmės Duigano žinios labai neblogos. Jeigu moteris užtikrintai atpažins Brajaną Bišopą, byla pasipildys dar vienu reikšmingu įkalčiu.

Skrandis vėl urgztelėjo. Pro atvirą stogo liuką plieskė svilinantys saulės spinduliai, ir Greisas jį uždarė, su pasitenkinimu nugrimzdamas į laikiną pavėsį. Tuomet prigriebė degalinėje įsigytą sumuštinį su kumpiu bei kiaušiniais ir nuo jo nuplėšė celofano plėvelę. Pirmas kąsnis savo skoniu šiek tiek priminė rūkytu bekonu atsiduodantį kartoną. Lėtai ir be jokio entuziazmo kramtydamas maistą, vyresnysis detektyvas pakėlė naujausią *Argus* laikraščio numerį ir įsistebeilijo į sensacingą pirmo puslapio straipsnį. Kaip visada nuostabą kėlė tai, kaip sparčiai redakcija išspausdino istoriją. Kada nors reikės pasidomėti Spinelos šaltiniais, nustatyti, kas iš policijos dirba jo informatoriumi. Tačiau dabar minėtas tyrimas buvo prioritetų sąrašo apačioje.

ANTROJI BRAITONO SERIJINIO ŽUDIKO AUKA

Itin patraukliojе portretinėje nuotraukoje Sofija Harington puikavosi trumparankoviais marškinėliais, jos kaklą puošė paprastas karolių vėrinys, saulėkaitoje plevėsavo ilgi rudi plaukai. Jauna moteris plačiai šypsojosi objektyvui arba fotoaparatą laikančiam žmogui.

Greisas perskaitė Kevino Spinelos straipsnį, pratęstą antrame bei trečiame puslapiuose ir pagražintą Ketės Bišop gyvenseną atspindinčių fotografijų serija, taip pat sielvartaujančių Sofijos Harington tėvų ir geriausios draugės, su kuria vyresnysis detektyvas ketino susitikti vėliau, atvaizdais. Ir, žinoma, nuolat demonstruojama jo paties nuotrauka.

Spinela jam būdinga maniera taip ištrimitavo apie nusikaltimą, kad mieste sukeltų kuo didesnę paniką, artimiausioms dienoms gerokai padidintų laikraščio tiražą, į savo gyvenimo aprašymą įtrauktų papildomą pliusą, kuris padėtų — kaip lipšnus padlaižys, be jokių abejonių, vylėsi — įsidarbinti viename iš dienraščių, platinamų šalies mastu. Greisas nekaltino nei žurnalisto, nei redaktoriaus, nes pats, būdamas

jų vietoje, greičiausiai elgtųsi lygiai taip pat. Vis dėlto iš konteksto išimtos citatos, tokios kaip „Braitono policijos vyriausiasis inspektorius Kenas Brikhilas patarė visoms Braitono ir Houvo moterims užsirakinti namuose“, galėjo tiktai pakenkti.

Atsargiai ir kruopščiai rengdami spaudos konferencijas, kaip šiandieninė, teisėtvarkos atstovai ne vien siekdavo informuoti visuomenę apie įvykdytus nusikaltimus, bet ir vildavosi mainais sulaukti vertingos informacijos. Tačiau dėl panašių gąsdinimų policijos komutatorius viso labo užplūs šimtai įbaugintų moterų skambučių.

Į pilvą susikimšęs tiek sumuštinio, kiek įstengė, nuplovęs maistą drungna dietine kokakola, jis išniro laukan ir liekanas su celofanu nutrenkė į šiukšlių dėžę. Pareigingai susimokėjo už stovėjimo vietą ir užkišo už priekinio stiklo taloną. Tada prisiartino prie gėlių kiosko, įsigijo puokštelę ir numynė palei ilgą, vietomis baltai, o kai kur pilkai arba kreminiu atspalviu nudažytą ligoninės fasadą. Galop žengė po didžiule organinio stiklo stogine ir praėjo pro greitosios pagalbos automobilį, kurio paskirtį nurodė ant antvožo milžiniškomis žaliomis raidėmis atvirkščiai užrašyti žodžiai.

Rojus nepakentė šios vietos. Jautėsi nesmagiai ir niršo dėl to, kad Braitono ir Houvo lygio miestas teturėjo pasibjaurėtinai suskretusią gydymo įstaigą. Nepaisant didingo pavadinimo, įspūdį darančio pastatų komplekso ir kelių aukščiausios klasės sektorių, tarkim, širdies liga skyriaus, apskritai paėmus, šiai ligoninei gėdą užtrauktų bet kokia laikina medicinos centro pašiūrė, suręsta vienoje iš trečiojo pasaulio šalių.

Kartą jis skaitė, kad per Antrąjį pasaulinį karą, pirmą sykį per visą istoriją, daugiau kareivių pražudė pačios žaizdos, o ne gydyklose pasigautos infekcijos. Pusė Braitono ir Houvo gyventojų bijojo lankytis ligoninėje prisiklausę gandų, esą ten išleisi kvapą ne dėl sveikatos problemų, kurios privertė į ją atvažiuoti — labiau tikėtina, jog tave numarins tenykščiai užkratai.

Medikai čia niekuo dėti; didžiumą personalo sudarė kvalifikuoti, savo darbui atsidavę specialistai — pačiam ne kartą savo akimis teko stebėti, kaip jie nerdavosi iš kailio. Greisas kaltino vietinę administraciją ir vyriausybę, leidusią sveikatos apsaugos standartams nusiristi iki tokio žemo lygio.

Jis nužingsniavo pro dovanėlių krautuvėlę ir pigų, apgailėtinos išvaizdos „Nuovo Caffè“ bufetą, koks galėtų priklausyti greitkelyje įrengtam techninės priežiūros punktui, pasitraukė iš kelio artėjančiai senyvai pacientei bejausmiu veidu, kuri atlingavo nuožulniomis grindimis.

Ligoninei puoselėjamas pyktis sustiprėjo nusigavus iki medinio, išriesto registratūros stalo ir pamačius lentelę su užrašu, gulinčią šalia plastikinių gėlių puokštės.

ATSIPRAŠOME. REGISTRATŪRA NEDIRBA

Laimė, Eleanora sugebėjo atrasti jaunąją pareigūnę — prieš kelias dienas iš ortopedijos skyriaus ją perkėlė į kitą, pavadintą Čičesteriu. Ant sienos kabantis sąrašas informavo, kad jis įkurtas trečiame šio priestato aukšte.

Spiraliniais laiptais užlipęs į antrą aukštą jis perėjo mėlynu linoleumu išklotomis grindimis, įveikė dar du laiptatakius su mediniais turėklais ir sustojo nudrengtame, apšepusiame koridoriuje. Link atvykėlio artėjo jauna, azijietiškos kilmės seselė mėlyna palaidinuke ir juodomis kelnėmis. Šnerves pakuteno silpnas, mokykliniams pietums būdingas kopūstų ir bulvių košės kvapas.

— Ieškau Čičesterio skyriaus, — pasakė Greisas.

Mergina mostelėjo ranka.

— Ana ten.

Vyresnysis detektyvas nudrožė palei išrikiuotus dujų balionus, atidarė duris stikliniu, perspėjimais apklijuotu langu ir atsidūrė patalpoje, kurioje stovėjo šešiolika lovų. Čia vyravo dar stipresni mokyklinio maisto kvapsniai, atmiešti gižiu, vos užuodžiamu šlapimo bei dezinfekuojamųjų priemonių tvaiku. Grindis dengė senas linoleumas, sienos buvo purvinos. Pro plačiai pradarytus langus atsivėrė vaizdas į kitą ligoninės flygelį, iš kurio ventiliacijos angos kilo garai. Keletą lovų supo iš dalies užtrauktos pasibaisėtinos išvaizdos užuolaidos.

Mišrioje palatoje, regis, daugiausia buvo iškaršusių pacientų ir psichinių ligonių. Vyresnysis detektyvas akimirką pažiopsojo į miegančią, bedantę burną pražiojusią senutę kuokštėtais, vatos spalvos plaukais ir neką tamsesniais, įdubusiais skruostais. Kambaryje veikė keli televizoriai. Vienoje iš lovų drybsantis jaunuolis kažką garsiai vapėjo.

Tolimajame patalpos gale nerišliai ir nežinia kam klykavo kita gulinti senolė. Greisui iš dešinės į akį pūtė žemaūgis, sudžiūvęs senučiukas — apklotai buvo nuspardyti į šoną, ant staliuko, iškilusio virš knarkiančio žmogaus, stiebėsi du tušti kolos buteliai, iš po dryžuotų, nusmukusių pižaminių kelnių kyšojo suglebęs, prie sėklidžių prilipęs penis.

O gretimoje lovoje, dideliam savo siaubui, jis išvydo dulkėtais medicinos prietaisais apsuptą moterį, kurią atėjo aplankyti. Iš kišenės krapštydamas mobilųjį, pralėkdamas pro savo reikalais užsiėmusias seseles, Greisas pajuto, kad jam užvirė kraujas.

Vieną iš numylėtinių jaunųjų pareigūnių, detektyvę konsteblę Emą Džeinę Boutvud, rimtai sužeidė per tą pačią operaciją, kai pašovė Gleną Brensoną. Furgonas ją įtrėškė į stovintį automobilį, smarkiai sužalojo vidaus organus, įskaitant blužnį, kurią gydytojai turėjo pašalinti, daugybėje vietų lūžo kaulai. Dvidešimt penkerių metų moteris visą savaitę tysojo komos būsenos, prijungta prie gyvybę palaikančios aparatūros. Kai ji atsipeikėjo, gydytojai ėmė nuogąstauti, kad pacientė nebegalės vaikščioti. Bet pastaruoju metu jos būklė drastiškai pagerėjo; dabar Ema įstengė nepadedama atsistoti ir su užsidegimu prakalbo apie sugrįžimą į darbą.

Greisas nuoširdžiai jai simpatizavo. Ema buvo nuostabi detektyvė ir, jo manymu, teisėtvarkos pajėgose galėjo aukštai kilti. Bet dabar, išsitiesusi lovoje, blausiai šypsodamasi, moteris panėšėjo į sugluimintą, iš vėžių išmuštą vaiką. Smulkaus sudėjimo kūnas, kurį pridengė ligoninės apdaras, atrodė išsekęs; oranžinė žymelė beveik nuslydo nuo jos riešo. Šviesūs plaukai, netekę sveiko žvilgesio, priminė sausus šiaudus ir buvo netvarkingai pakirpti — kelios pavienės sruogos krito žemyn tarsi atsiskyrusios nuo kitų. Prie lovos stovintį staliuką perpildė atvirukai, gėlės ir vaisiai.

Jos akys viską pasakė anksčiau, nei jiedu prašneko, ir Greiso viduje kažkas nutrūko.

— Kaip laikaisi? — paklausė jis, kol kas iš savo gniaužtų nepaleisdamas puokštelės.

— Kaip niekad gerai! — Ema aiškiai mėgino svečiui pakelti nuotaiką. — Vakar tėčiui prižadėjau dar iki vasaros jį įveikti teniso aikštyne. Nemanau, kad bus sunku. Iš jo nekoks žaidėjas!

Vyresnysis detektyvas šyptelėjo ir švelniai pasiteiravo:

— Ką, velniai rautų, veiki šioje palatoje?

Ji pagūžčiojo.

— Mane perkėlė prieš tris dienas. Sakė, kad kitoje palatoje prisireikė laisvos lovos.

— Nejaugi? Tu nori čia likti?

— Nelabai.

Greisas atšlijo ir žvilgsniu pasidairė laisvos seselės, galų gale prisiartino prie azijietės, kuri iš po paciento išgriebė antį.

— Atleiskit, aš ieškau jūsų viršininkės.

Apsisukusi mergina pamojo link suvargusios, į palatą įžengiančios, rankose segtuvo lentelę laikančios seselės, kokių keturiasdešimties metų moters smeigtukais susegtais plaukais, moksliukės veidu ir didžiuliais akiniais.

Pakako kelių ryžtingų žingsnių, kad Greisas užkirstų jai kelią. Prie mėlynos palaidinukės pritvirtintas ženklelis skelbė: ANDŽELA MORIS, SKYRIAUS VEDĖJA.

— Atleiskit, — prabilo jis, — ar galėčiau su jumis šnektelėti?

— Deja, šiuo metu esu užsiėmusi, — iš aukšto atsiliepė vedėja, kurios tonas skambėjo dirgliai ir akivaizdžiai priešiškai. — Bandau išspręsti problemą.

— Ką tik sulaukėte dar vienos. — Jai prieš nosį atkišdamas savo pažymėjimą, Greisas bemaž purtėsi iš pykčio.

Moteris sunerimo.

— Kas... kas atsitiko? — balsas ūmai pritilo keliais decibelais.

Vyresnysis detektyvas parodė į Emą Džeinę.

— Duodu jums lygiai penkias minutes, kad aną merginą iškraustytumėte iš šitos dvokiančios pragaro skylės ir perkeltumėte į vienvietę arba tiktai į moterų palatą. Aišku?

Vedėja vėl užrietė nosį.

— Vyresnysis detektyve, pasistenkite įsisąmoninti, kad mūsų ligoninėje apstu sunkumų.

Pakėlęs balsą, kone šaukdamas, Greisas atrėžė:

— Toji jauna moteris yra didvyrė. Buvo sužalota, kai pademonstravo neįtikimą narsą atlikdama tarnybinę pareigą. Padėjo apsaugoti

miestą nuo monstro, kuris dabar už grotų laukia teismo, ir išgelbėjo dviejų nekaltų žmonių gyvybes. Faktiškai paaukojo savąją! O jūs atsidėkojate paguldydami ją mišrioje, geriatrinėje palatoje, šalia vyro atsikišusiu pimpalu. Čia ji daugiau nepraleis nė vienos valandos. Ar mane supratote?

Seselė suirzusi apsižvalgė.

— Vėliau pažiūrėsiu, kuo galėsiu jai pagelbėti.

Greisas užrėkė dar garsiau:

— Ar jūs prastai girdite? Jokio „vėliau" nebus. Imsitės darbo nedelsdama. Nes aš sukiosiuos jums priešais nosį, kol ją paguldysite mane tenkinančioje palatoje. — Jis parodė vedėjai telefoną. — Darysite, ką nurodžiau, antraip į *Argus* ir visus kitus šalies laikraščius išsiųsiu elektronines žinutes su nuotraukomis, ką tik įamžinusiomis Braitono didvyrę detektyvę konsteblę Boutvud, iš kurios apgailėtina jūsų nekompetencija atėmė bet kokį orumą.

— Čia draudžiama naudotis mobiliaisiais. Ir jūs neturite teisės fotografuoti pacientų.

— O jūs neturite teisės taip elgtis su mano pareigūne. Pakvieskit ligoninės direktorių. TUČTUOJAU!

78

Po pusvalandžio Emą Džeinę Boutvud koridorių labirintais nuvežė į modernesnį ligoninės sektorių.

Kai jaunąją detektyvę konsteblę įkurdino saulėtoje vienvietėje palatoje, iš kurios atsivėrė vaizdas į Anglų kanalą, tyvuliuojantį anapus namų stogų, Greisas įteikė jai gėles ir pasišalino, bet pirmiausia iš vyriausiojo šulo, kuris bendravo telefonu, įsitaisęs savajame dramblio kaulo bokšte, išpešė pažadą, kad pacientė liks šitame kambaryje, kol ją išrašys.

Vadovaudamasis nurodymais, gautais prie paradinio įėjimo, jis sustingo šalia lifto ir nuspaudė mygtuką. Laukti teko taip ilgai, kad Greisas panūdo numoti ranka ir pasivaikščioti, bet durys netikėtai nu-

slydo į šoną. Nėręs į kabiną detektyvas linktelėjo jaunam, išvargusiam, energetinį batonėlį kramsnojančiam indui.

Žemiau stetoskopo, kabančio po vyriškio kaklu, ant žalių mediko marškinėlių jis buvo prisisegęs ženkliuką su užrašu: DAKTARAS RADŽAS SINGAS, GREITOJI PAGALBA. Durims užsidarius, kabinoje pakibo tvanki kaitra. Greisas pasijuto lyg atsidūręs pirtyje. Staiga suvokė, kad gydytojas smalsiai į jį žiūri.

— Karšta, tiesa? — mandagiai pastebėjo.

— Taip, netgi per daug, — taisyklinga angliška tartimi atsakė daktaras. Susiraukęs pridūrė: — Atleiskit, kad klausiu, bet jūs atrodote pažįstamas. Ar mudu buvome kur nors susitikę?

Greisas puikiai įsimindavo veidus, turėjo mažne fotografinę atmintį. Bet galėjo prisiekti, kad Radžą Singą regi pirmą kartą.

— Nemanau.

Liftas sustojo, ir Greisas išsmuko laukan. Gydytojas nusekė iš paskos.

— Šiandieniniame *Argus* numeryje atspausdinta jūsų nuotrauka?

Vyresnysis detektyvas linktelėjo.

— Štai kur šuo pakastas. Laikraštį skaičiau prieš kelias minutes. Tiesą sakant, ketinau susisiekti su jūsų tyrimo komanda.

Nekantraudamas grįžti į savo kontorą, Greisas klausėsi daktaro Singo tiktai puse ausies.

— Tikrai?

— Galbūt tai nieko nereiškia... bet straipsnyje parašyta, kad jūs prašėte žmonių neprarasti budrumo ir pranešti policijai, jeigu jie pastebės ką nors įtartina.

— Taip.

— Na... aš privalau nepamiršti paciento konfidencialumo taisyklių... bet vakar mačiau žmogų, nuo kurio mane nukratė šiurpas.

— Kodėl?

Daktaras pažvairavo į tuščią koridorių, rūsčiai nužvelgė vandens kolonėlę ir atsisukęs įsitikino, kad lifto durys uždarytos.

— Jei atvirai, jis keistokai elgėsi. Pavyzdžiui, apšaukė registratorę.

Nieko čia keista, pagalvojo Greisas neabejodamas, kad ligoninėje žmonės nuolat paleisdavo gerklę — ir ne be priežasties.

— Kai mudu su pacientu susitikome, man pasirodė, kad jis neap-

sakomai įsiaudrinęs, — paaiškino gydytojas. — Nesupraskite manęs klaidingai, aš esu matęs užtektinai asmenų, turinčių psichinių problemų, bet tas vyriškis, rodės, dėl kažko siaubingai nerimavo.

— Kodėl į jus kreipėsi?

— Čia ir visa esmė. Paaiškėjo, kad plaštaką bjauroja užkrėsta žaizda.

Staiga Greisas sukluso.

— Kaip susižeidė?

— Pacientas tvirtino, atseit ranką privėręs durimis, bet vargu ar sakė tiesą.

— Durimis? — pasitikslino Greisas, mintyse išgirdęs Bišopą, teigiantį, esą jis susižeidė plaštaką lipdamas į taksi.

— Taip.

— Kodėl manote, kad pacientas melavo?

— Nes žaizdelė priminė įkandimą. Visai įmanoma, kad žmogaus. Žymes aptikau viršutinėje riešo dalyje ir apatinėje, iš karto po nykščiu.

— Jos atsirastų ir tuo atveju, jeigu prisivertumėte ranką automobilio durelėmis arba bagažinės dangčiu.

— Tačiau nebūtų išriestos, — atsakė daktaras. — Ir viršutinė, ir apatinė buvo pusmėnulio formos. Be to, įvairaus gylio įdubimus galėjo palikti tiktai dantys.

— Kodėl būtent žmogaus? O ne gyvūno? Tarkim, stambaus šuns?

Gydytojas nuraudo.

— Žinote, esu gan didelis kriminalinės literatūros gerbėjas. Kai turiu laiko, dievinu skaityti romanus, kuriuose nusikaltimus tiria teismo ekspertai, arba per televizorių žiūrėti serialus, tokius kaip „CSI kriminalistai“. — Pyptelėjo jo pranešimų gaviklis. Daktaras trumpam užsičiaupė, bet netrukus vėl pratęsė: — Aš padariau dar vieną išvadą. — Antrąsyk nutilo ir apniukęs perskaitė jam atsiųstą žinutę. — Kurių galų pacientui reikėtų neigti, kad nukentėjo nuo šuns? Bet jei į ranką dantis suleido užpultas žmogus, tuomet nieko nuostabaus, kad jis bandė tai nuslėpti. Vėliau, išgirdęs siaubingą naujieną apie nužudytą jauną moterį, tiesiog pridėjau du prie dviejų.

Greisas nusišypsojo.

— Iš jūsų išeitų geras detektyvas! Nors prielaidos gali ir nepasitvirtinti. Sugebėtumėt jį apibūdinti?

— Taip. Maždaug šešių pėdų ūgio, labai liesas, ilgoki rudi plaukai, tanki barzda ir tamsinti akiniai. Įžiūrėti veidą sekėsi sunkiai. Vilkėjo mėlyną lininį švarką ir kreminio atspalvio marškinius, buvo su džinsais ir sportiniais bateliais. Atrodė šiek tiek apsileidęs.

Vyresnysis detektyvas nusiminė. Žmogus nė kiek nepriminė Bišopo, nebent tas pasirūpino užsimaskuoti — tokios tikimybės niekada nevalia atmesti.

— At jį atpažintumėte?

— Žinoma!

— Galbūt vyriškį nufilmavo kuri nors iš ligoninės vaizdo kamerų?

— Viena sumontuota greitosios pagalbos skyriuje. Ji tikrai bus užfiksavusi pacientą.

Greisas padėkojo, užsirašė daktaro pavardę ir telefonų numerius. Nudrožęs ieškoti kamerų kontrolės punkto, pakeliui dėkle sužvejojo „BlackBerry" ir pasitikrino elektroninį paštą.

Į rytinį laiškelį, pasiųstą kartu su nuotraukomis iš Miuncheno, atsakė Dikas Poupas. Perskaitęs draugo žinutę, jis sustojo kaip įbestas.

Rojau, čia ne ta moteris, kurią mudu su Lesle pastebėjome aną savaitę. Mes įsitikinę, kad matėme Sendę. Sėkmės. Dikas.

79

Prieš pusę ketvirtos Nadiuška De Sanča užbaigė skrodimą ir drauge su detektyvu vyresniuoju inspektoriumi Duiganu bei koroneriu išėjo iš morgo.

Iš ligatūros žymės ant Sofijos Harington kaklo ir taškinės kraujosruvos akyse patologė padarė išvadą, kad vargšę jauną moterį pasmaugė. Bet, siekiant atmesti kitas galimas mirties priežastis, teks sulaukti toksikologinės kraujo analizės rezultatų, pranešimų apie ištirtą skrandžio turinį ir skysčių pavyzdžius, paimtus iš aukos šlapimo pūslės. Makštyje rasta sperma liudijo, kad prieš mirtį ją greičiausiai žagino.

Kleo ir Darenas privalėjo padirbėti dar porą valandų. Iš pradžių ruošėsi išskrosti jūros išplautą neatpažintą moterį. Ir atlikti nemalonų šeštadienį automobilio partrenktos šešiametės mergaitės skrodimą. Be to, reikėjo pasirūpinti dar keturiais lavonais, įskaitant keturiasdešimt septynerių metų ŽIV infekuotą vyrą, kurį paguldė izoliatoriuje.

Vakar, vėlyvą popietę, mažylės gimdytojai norėjo čia apsilankyti, ir Darenas porelę įleido. Prieš kelias valandas tėvai vėl atvyko į morgą, bet šįsyk su jais susitiko Kleo. Ji tebesijautė prislėgta.

Daktaras Naidželas Čerčmenas, vietinis konsultantas patologas, užsiimsiantis šitais lengvesniais skrodimais, pasirodys po pusvalandžio. Kristoferis Gentas, teismo ekspertas odontologas, padėsiantis identifikuoti moterį, sėdėjo kabinete, gurkšnojo kavą ir rūstavo, kad jį verčia laukti.

Kleo su Darenu iškėlė moterį iš šaldytuvo ir ištraukė iš maišo. Patalpoje akimoju pakibo pūvančio kūno tvaikas. Tuomet jiedu perleido lavoną Gentui.

Kristoferis Gentas, aukštas, rimtas, akiniuotas, apytikriai keturiasdešimt penkerių metų vyriškis retėjančiais plaukais, buvo tarptautinio masto įžymybė. Konkuruodamas su itin sėkmingu Monrealio odontologo Roberto Doriono veikalu „Įkandimų įkalčiai“, kuris seniai tapo savo srities etalonu, jis parašė visuotinai gerbiamą knygą apie dantų tyrimus, atliekamus per teismo ekspertizes. Taip pat garsėjo kaip paukščių stebėtojas ir vienas iš pasaulyje autoritetingiausių kirų specialistų.

Apsirengęs žalia ligoninės apranga, Gentas darbavosi sparčiai, bet kruopščiai, tuo tarpu fone buvo girdėti, kaip Darenas traškina kitų lavonų šonkaulius ir pjūkleliu raižo kaukoles. Patalpoje viešpatavo ypač niauri nuotaika, kurios komandos nariai nė nebandė sklaidyti įprastais geraširdiškais pasišaipymais. Mažo vaiko kūnas slėgė labiau negu žudiko auka.

Gentas paspragsėjo standartiniu ir nešiojamu rentgeno spindulių fotoaparatais, diagramoje užsirašė su kiekvienu dantimi susijusias smulkmenas, galų gale viršutinę ir apatinę dantų eiles įspaudė į paruoštus minkštos masės šablonus. Vykdydamas koronerio nurodymus, vėliau nuodugnias ataskaitas išsiųs visiems odontologams, gyvenan-

tiems penkiolikos mylių spinduliu nuo Braitono ir Houvo. Negavęs rezultatų, pamažu praplės jų ratą, kol — jeigu tiktai prisireiks — apklaus kiekvieną Jungtinėje Karalystėje užsiregistravusį odontologą.

Ligi šiol neegzistavo jokia tarptautinė sistema, koordinuojanti duomenis apie žmogaus dantis. Jei nė vienas JK dantistas neatpažins moters ir jei asmens tapatybės nepadės nustatyti pirštų atspaudai arba DNR analizė, velionė atguls į kapą, už kurį sumokės Braitono ir Houvo valdžia, ir ateities kartoms išliks tik kaip tragiškos statistikos dalelė.

Naidželas Čerčmenas neseniai apskaičiavo, kad per penkiolika metų šiame morge atliko daugiau nei septynis tūkstančius skrodimų. Tačiau prie kiekvieno lavono plušėdavo trykšdamas tuo pačiu, kone vaikišku entuziazmu kaip ir tuomet, kai apdorojo patį pirmąjį. Savo darbą tiesiog dievino ir tikėjo, kad visi individai, patekę į jo rankas, nusipelnė kuo visapusiškesnės apžiūros.

Išvaizdus, puikios formos keturiasdešimt devynerių vyriškis, jaučiantis aistrą lenktyniniams automobiliams, turėjo vaikėzišką veidą — didžiąją jo dalį pridengė žalia kaukė, dėl kurios atrodė gerokai jaunesnis.

Įdėmiai nužvelgęs neatpažintą moterį, mostu pabaidęs mėsines muses ir privertęs jas sprukti nuo smegenų, perkeltų ant metalinio padėklo, kuris gulėjo ant pravertos krūtinės, jis ėmėsi darbo. Abu pusrutulius atsargiai supjaustė ilgaašmeniu skrostuvu ieškodamas svetimkūnių, tokių kaip kulka, peilio dūrio arba kraujavimo požymių, liudijančių, kad moteris mirė dėl stipraus smūgio į galvą. Tačiau smegenys buvo sveikos ir niekaip nepažeistos.

Beveik išėstos akys nepateikė nė menkiausios informacijos. Širdis lyg ir normali, arterijos neužsikimšusios. Dabartiniame tyrimų etape nustatyti jos amžių sekėsi nelengvai. Sprendžiant iš dantų spalvos bei išvaizdos, fizinių duomenų ir krūtų — taip pat iš dalies išgremžtų — būklės, jai galėjo būti maždaug nuo dvidešimt penkerių iki keturiasdešimties su viršum.

Darenas pernešė širdį ant svarstyklių ir sieninėje lentelėje pažymėjo skaičius. Čerčmenas linktelėjo; svoris nebuvo nei per mažas, nei

per didelis. Jis išpjovė plaučius ir abiem pirštinėtomis rankomis perkėlė juos ant padėklo; nuo audinių nuvarvėjo tamsus skystis.

Vos po kelių minučių Čerčmenas nutraukė naujo tyrimo objekto apžiūrą ir atsisuko į Kleo.

— Įdomu, — tarė. — Moteris nenuskendo. Plaučiuose nėra vandens.

— Ką nori tuo pasakyti? — kvailas klausimas Kleo išsprūdo nejučia, blaivų protą trumpam aptemdė liūdesys, užvaldęs po akistatos su žuvusios mergaitės tėvais, pagirios ir nerimas dėl Sendės, kuri drumstė santykius su Rojumi Greisu. Atsakymą ji, suprantama, žinojo. Puikiai numanė, ką kolega turėjo galvoje.

— Moteris mirė dar prieš panirdama į jūrą. Deja, darbą reikės sustabdyti. Tu privalėsi perduoti žinią koroneriui.

Skrodimą perims patologė iš Vidaus reikalų ministerijos, veikiausiai Nadiuška De Sanča. Velionei ką tik buvo suteiktas įtartinai mirusio asmens statusas.

80

Rojus Greisas mintyse save perspėjo, jog karštą dieną niekuomet neužsidarytų ankštoje patalpoje kartu su Normanu Potingu. Jie sėdėjo vienas šalia kito priešais monitorių, įsitaisę prie liudininkų apklausos kambario prijungtoje kamarėlėje. Į žaliuzes, nuleistas virš vienintelio lango, be gailesčio plieskė vėlyvo popiečio saulė, iš oro kondicionieriaus nebuvo jokios naudos. Greisas žliaugė prakaitu. Potingas baltais, trumparankoviais marškiniais ir nuo drėgmės pajuodusiomis pažastimis dvokė kaip vidinė senos kepurės pusė.

Maža to, detektyvas seržantas valgė kažkokį maistą, gausiai pagardintą česnakais, ir dabar nuo jo burnos kvapo rietė nosį. Iš švarko, kybančio ant kėdės atkaltės, kišenės Greisas sužvejojo mėtinės gumos pakelį ir pasiūlė vieną gabaliuką kolegai vildamasis, kad taip apsisaugos nuo mirtino jo alsavimo.

— Ačiū, Rojau, bet aš gumos nekramtau, — atsakė Potingas. — Nuo jos man krenta plombos. — Pasikrapštęs prie valdymo įtaisų,

sparčiai atgal persuko vaizdo įrašą. Greisui bežiūrint į ekraną, Potingas, Zaferonė ir trečiasis vyriškis pagreitintu žingsniu atbulomis išėjo iš kambario, paeiliui pranykdami tarpduryje. — Esi susikūręs „MySpace“ profilį? — staiga paklausė.

— Ar aš ne per senas kiurksoti „MySpace“ svetainėje?

Potingas pakratė galvą.

— Ten pilna įvairaus amžiaus žmonių. Li tėra dvidešimt ketveri. Mudu užregistravome bendrą profilį. *Norma-Li*. Aišku? Anglijoje ji susirado jau tris drauges iš Tailando. Viena netgi gyvena Braitone. Neblogai, ar ne?

— Genialu, — atsiliepė Greisas, sutelkęs dėmesį ne tiek į pokalbį, kiek į pastangas išvengti pašnekovo kvapo.

— Beje, viena merguželė velniškai graži, — pridūrė detektyvas seržantas. — Karšta paukštytė!

— O aš maniau, kad esi laimingai vedęs vyras — kad džiaugiesi nuotaka.

Akimirką Potingas spinduliavo tikrą palaimą; mopsišką jo veidą išvagojo pasitenkinimo raukšlelės.

— Ji nepakartojama, Rojau! Išmokė mane naujų triukų. Jie verčia iš koto! Ar kada miegojai su rytiete?

Vyresnysis detektyvas papurtė galvą:

— Patikėsiu tavo žodžiu.

Jis stengėsi susikaupti. Mėgino nustumti mintis apie Sendę į sąmonės užkaborį ir pasinerti į darbą. Pečius slėgė neapsakomai sunki atsakomybės našta, ir Greisas žinojo, kad veiksmai, kurių imsis per artimiausias kelias dienas, gali reikšmingai paveikti tolesnę jo karjerą. Dėl visuotinio susidomėjimo šia byla į jį bus nukreiptas ne vien kritiškas Alisonos Vosper žvilgsnis.

Ekrane ant vienos iš trijų raudonų, liudininkų apklausos kambaryje stovinčių kėdžių sėdosi lieknas, prakaulus, įspūdingo, veikiau įdomaus nei simpatiško veido vyriškis. Jo plaukai buvo nevalyvai sutaršyti, veidą dengė tanki olando naujakurio barzda. Svečias vilkėjo palaidus havajietiškus marškinėlius, buvo užsitempęs mėlynus džinsus ir apsiavęs odinius sandalus. Blyškus gymis liudijo, kad didžiumą vasaros jis, ko gero, praleido uždarose patalpose.

— Čia Ketės Bišop meilužis? — paklausė Greisas.

— Taip, — atsakė Potingas. — Bartis Kancleris.

— Kokia pretenzinga pavardė.

— Koks pretenzingas mulkis, — pridūrė detektyvas seržantas, įjungęs garsą.

Greisas klausėsi pokalbio neatplėšdamas nuo monitoriaus akių. Abu detektyvai nuolat kažką užsirašydavo bloknuotose. Bartis Kancleris, nors ir atrodė keistai, dudeno užtikrintu, nežymiai viršesnio uždaros privilegijuotos mokyklos absolvento balsu, demonstravo įtampos nekaustomą, savimi pasitikinčio žmogaus kūno kalbą, o dirglumą parodydavo tik retsykiais, kai tarp pirštų pasukiodavo medžiaginę apyrankę.

— Pone Kancleri, ar ponia Bišop kada nors su jumis šnekėjo apie savo vyrą? — pasiteiravo Normanas Potingas.

— Be abejo.

— Ar jus tai jaudino? — paklausė Zaferonė.

Vyresnysis detektyvas šyptelėjo. Arogantiškasis jaunuolis elgėsi būtent taip, kaip Greisas tikėjosi — apklausiamą žmogų siekė išvesti iš kantrybės.

— Ką konkrečiai turite omenyje? — tarė Kancleris.

Zaferonė atlaikė jo žvilgsnį.

— Ar jus džiugino mintis, kad miegate su moterimi, kuri apgaudinėja sutuoktinį?

— Esu čia, kad jums padėčiau surasti mano brangiosios Ketės žudiką. Nemanau, kad šitas klausimas svarbus tyrimui.

— Mes patys spręsime, kas svarbu, sere, — šaltai atsiliepė detektyvas konsteblis.

— Aš atvykau savo noru, — keldamas balsą, pastebimai suirzęs išdrožė dailininkas. — Ir man nepatinka jūsų tonas.

— Pone Kancleri, jūs, žinoma, susikrimtęs, — mandagiai įsiterpė Normanas Potingas, vaizduodamas klasikinį *gerą farą*, kaip atsvarą Zaferonės vaidinamam *blogiukui*. — Iš dalies suprantu, ką išgyvenate. Labai mums pagelbėtumėte, jei atskleistumėte, kokie santykiai siejo poną ir ponią Bišopus.

Kancleris kelias sekundes timpčiojo apyrankę.

— Tas žmogus buvo tikras gyvulys, — staiga ištarė.

— Kokia prasme? — paklausė Potingas.

— Jis mušdavo žmoną? — kolegai paantrino Zaferonė. — Smurtavo?

— Ne fiziškai, o psichologiškai. Nuolat ją kritikavo — dėl išvaizdos, dėl to, kaip Ketė rūpinosi namais, — sakyčiau, elgėsi perdėtai pedantiškai. Be to, siaubingai pavyduliavo... štai kodėl ji buvo ypač atsargi. Ir... — dailininkas trumpam nutilo tarsi dvejodamas, ar verta pratęsti mintį. — Na, nežinau, ar jums tai pasirodys reikšminga, bet Ketė minėjo, kad jis turi keistokų polinkių.

— Kokioje srityje? — sukluso Potingas.

— Sekso. Bišopas mėgsta žaisti vergus. Ir naudotis fetišu.

— Pavyzdžiui?

— Odiniais, guminiais ir panašiais dalykėliais.

— Jums taip sakė ponia Bišop? — pasitikslino Zaferonė.

— Taip.

— Ir jos žodžiai jus įaudrino?

— Po velnių, kas čia per klausimas? — užsiplieskė Kancleris.

— Ar jos pasakojimas jums sužadino aistrą?

— Aš nesu nesveikas iškrypėlis, — atkirto menininkas.

— Pone Kancleri, — prabilo Normanas Potingas, vėl įsijausdamas į *gero faro* personažą, — spėju, kad ponia Bišop jums neužsiminė apie dujokaukę?

— Apie *ką?*

— Gal kartais žinote, ar tarp pono Bišopo fetišų buvo dujokaukė?

Dailininkas pamąstė.

— Aš... nepamenu, kad Ketė būtų apie ją šnekėjusi.

— Tikrai? — paklausė Zaferonė.

— Toks dalykas lengvai iš galvos neiškristų.

— Bet jūs sugebėjote be jokio vargo pamiršti, kad ji ištekėjusi, — įgėlė detektyvas konsteblis.

— Kaip matau, man laikas išsikviesti advokatą. Jūs nebesivaldote.

— Ar jūs nužudėte ponią Bišop? — pasiteiravo Zaferonė.

Atrodė, kad Kancleris tuojau sprogs.

— KĄ?

— Klausiu, ar jūs nužudėte ponią Bišop.

— Aš ją mylėjau... mudu ketinome kartu gyventi iki mirties... kurių galų man reikėjo ją žudyti?

— Jūs sakote, kad norite advokato. — Zaferonė į jį įsikibo it rotveileris. — Iš savo patirties žinau, kad teisininkus paprastai kviečiasi nusikaltėliai.

— Aš ją labai mylėjau. Man... — Bartis Kancleris užsikirto. Nelauktai nukorė pečius, veidu įsikniaubė į delnus ir pratrūko raudoti.

Abu detektyvai lūkuriuodami apsimainė žvilgsniais. Neilgai trukus menininkas susitvardęs atsisėdo tiesiau.

— Atleiskit.

Pagaliau Zaferonė mestelėjo klausimą, kurį Greisui taip magėjo išgirsti.

— Ar Bišopas žinojo apie jūsų santykius?

— Jokiu būdu!

— Aplinkiniai atsiliepia apie poną Bišopą kaip apie nepaprastai protingą žmogų, — vėl įsiterpė Normanas Potingas. — Judu su ponia Bišop palaikėte artimus ryšius ilgiau nei metus. Nejau išties galvojate, kad jos sutuoktinis nieko nenutuokė?

— Mes elgėmės itin atsargiai... šiaip ar taip, didžiumą darbo dienų jos vyras praleisdavo Londone.

— Galbūt viską žinojo, bet tylėjo? — spėjo Zaferonė.

— Gal ir taip, — nenoriai sutiko Kancleris. — Bet mažai tikėtina... Ketė neabejojo, kad mūsų paslapties jis neatskleidė.

Detektyvas konsteblis staigiais judesiais atgal atvertė kelis bloknoto puslapius.

— Anksčiau sakėte, esą tam laiko tarpui, kuris praėjo nuo atsisveikinimo su ponia Bišop iki ją užklupusios mirties, — mūsų vertinimu, maždaug po valandos, — alibi neturite.

— Teisingai.

— Nes paprasčiausiai užmigote.

— Buvo beveik vidurnaktis. Mudu mylėjomės. Jūs niekada gyvenime nesimylėjote? Pabandęs sužinotumėte, koks mieguistas vėliau jautiesi. — Jis rūsčiai dėbtelėjo į Zaferonę.

Greisas sau išvardijo pastebėjimus. Nesantuokiniai meilės ryšiai

tęsėsi ilgiau nei metus. Prieš pusmetį Brajanas Bišopas apdraudė antrosios pusės gyvybę trimis milijonais svarų. Praeityje ne sykį smurtavo. O jei vis dėlto išsiaiškino apie žmonos neištikimybę?

Anot Kanclerio, jiedu su Kete planavo kartu gyventi ligi mirties. Čia ne eilinis meilės romaniūkštis. Galimas daiktas, mintis, kad ją praras, Bišopui buvo nepakeliama.

Taigi visos reikalingos varnelės sudėliotos. Tas žmogus turėjo motyvą.

Galbūt kruopščiai planavo žmogžudystę ištisus mėnesius? Londone užsitikrino alibi, tik padarė klaidelę, apie kurią nieko nežinojo. Jo automobilį įamžino slaptas, prie Getviko oro uosto sumontuotas greičio matuoklis.

Vyresnysis detektyvas toliau stebėjo apklausą, per kurią Zaferonė vis labiau erzino Kanclerį. Menininko, aišku, nevalia išbraukti iš įtariamųjų rato. Jis akivaizdžiai kraustėsi iš proto dėl Ketės Bišop. Taip dievino, jog pamestas ryžtųsi ją nužudyti? Kas žino. Buvo pakankamai sumanus, kad kaltę dėl mylimos moters mirties perkeltų ant jos vyro pečių? Visai įmanoma. Bet šiuo metu nenumaldomai daugėjo tik Brajano Bišopo kaltės įrodymų.

Greisas žvilgtelėjo į laikrodį. Jau penkiolika minučių po penkių. Iš Sasekso grafystės Karališkosios ligoninės jis atsivežė vaizdo įrašą su įtartinu, greitosios pagalbos laukiamajame užfiksuotu žmogumi ir Kriminalinės policijos valdyboje iš karto perdavė gautą medžiagą filmavimo skyriaus darbuotojams. Prieš pokalbį su Kima Merfi ir Brendanu Duiganu, su kuriais ruošis bendram, pusę septintos numatytam pasitarimui, dar turėjo laiko patikrinti, kaip sekėsi paryškinti kadrus.

Prastos kokybės įraše buvo nelengva įžiūrėti vyriškio bruožus, nes veidą dengė ilgi plaukai, tamsūs akiniai, ūsai ir barzda. Bet vietinės technologijos jo atvaizdui suteiks raiškumo. Greisui išnyrant į koridorių, suzvimbė mobilusis. Jam paskambinusi Bela Moj taip karštai ir nerišliai burbuliavo, tarsi būtų pilna burna čiaumojusi šokoladinius „Maltesers“ rutuliukus. Ketės Bišop byloje paaiškėjo DNR analizės rezultatai.

Kai detektyvė seržantė pranešė, ką parodė laboratorijos tyrimas, Greisas kumščiu džiugiai perskrodė orą.

81

Nuostabiame Braitono Skersgatvių rajone, karalienės Onos laikais iškilusiame name įrengtas Roberto Vernono kabinetas neturėjo oro kondicionieriaus. Iš siauros gatvelės, akmeninių pastatų apsuptyje nudrikusios pajūrio link, pro trečio aukšto langus sklido pneumatinio grąžto ūžesys, nuo kurio sustiprėjo skausmas, ryte, po eilinės, faktiškai bemiegės nakties, įnikęs varstyti Brajano Bišopo galvą.

Kabinetas buvo erdvus ir malonus pažiūrėti, didžiumą šviesiai mėlynų sienų dengė lentynos, užkimštos teisinės literatūros tomais, ir dokumentų spintelės. Dvi senos, aukštai pakabintos Braitono nuotraukos vaizdavo grandinėmis atitvertą prieplauką ir Old Staino aikštę. Ant rašomojo stalo riogsojo šūsnys laiškų, keletas jų gulėjo ir ant grindų.

— Brajanai, prašau atleisti dėl netvarkos, — prabilo Vernonas, kaip visada tikras mandagumo įsikūnijimas. — Po atostogų tik šįryt atėjau į darbą — nė nežinau, nuo ko pradėti!

— Aš neretai pagalvoju, ar išvis verta atostogauti, — atsiliepė Bišopas. — Prieš išvykstant tenka sutvarkyti kalną dokumentų, o grįžus tavęs laukia krūva problemų.

Dailiame porcelianiniame puodelyje jis septynis kartus pamaišė arbatą, nenuleisdamas akių nuo spalvotos, įrėmintos, ant palangės pastatytos Trišos nuotraukos. Žavi šviesiaplaukė Vernono žmona golfo žaidėjo apranga pozavo starto aikštelėje. Gretimuose sidabriniuose rėmeliuose su trimis ovaliomis skylėmis šiepėsi trijulė mažylių. Fotografija nenauja, suvokė Bišopas, nes Vernonų vaikai jau buvo paaugliai. Bepigu jam mėgautis šeima ir gyvenimu, staiga į galvą šovė karti mintis. Nei bėdų, nei rūpesčių. Koks skirtumas, ką šnekėdavo čia atsliūkinę, sunkumų prislėgti klientai. Advokatas išnagrinėdavo faktus, suteikdavo patarimą, žvilgsniu palydėdavo svečius, pranykstančius tarpduryje kartu su savo vargais, šokdavo į „Lexus“ ir džiugiai šypsodamasis nurūkdavo į golfo aikštyną.

Septintą dešimtį įpusėjęs vyriškis spinduliavo elegantišką, rafinuotą žavesį. Žilus plaukus šukuodavosi dailiai ir tvarkingai, rengdavosi konservatyviais, nepriekaištingai švariais drabužiais, demons-

truodavo manieras, liudijančias apie išmintį ir pasitikėjimą savimi. Bišopų šeimai, rodės, dirbo ištisą amžinybę. Po Brajano tėvo, o vėliau ir motinos mirties jis pasirūpino visais formalumais. Būtent į Vernoną kreipėsi Brajanas Bišopas, kai beveik prieš penkerius metus pasimirė mama, ir jis, jos rašomojo stalo stalčiuose tikrindamas dokumentus, atskleidė tai, ką slėpė tėvai. Sužinojo, kad buvo įvaikintas.

Ne kas kitas, o Vernonas jį įtikino atsisakyti ketinimų surasti tikruosius gimdytojus. Juk tu turėjai nuostabią vaikystę, kalbėjo advokatas. Ir nuoširdžiai mylinčius įtėvius, kurie susituokė per vėlai, kad galėtų į pasaulį paleisti nuosavas atžalas, bet lepino tiek įsūnį, tiek įdukrą, priimtą į šeimą dar po dvejų metų — nelaimei, pastarąją, sulaukusią trylikos, pražudė meningitas.

Būdami pasiturintys Bišopai jį užaugino mielame namelyje, iš kurio atsivėrė vaizdas į Houvo žaidimų aikštelę, gerokai patuštino savo finansinius išteklius, kad galėtų suteikti sūnui išsilavinimą privačioje mokykloje, per atostogas nuvežti į užsienį ir padovanoti nediduką automobilį, vos tik jis išlaikė vairavimo egzaminą. Bišopas labai juos mylėjo, kaip ir daugumą giminaičių. Tėvo netektį smarkiai išgyveno, tačiau dar labiau krimtosi, kai amžino poilsio atgulė motina. Jau kelis mėnesius buvo susituokęs su Kete, bet ūmai pasijuto klaikiai vienišas. Ir visiškai sutrikęs.

Štai tada rašomojo stalo stalčiuje aptiko nelemtą dokumentą.

Tačiau Vernonas jį nuramino. Paaiškino, esą tėvai saugojo paslaptį, nes manė, kad sūnui taip bus geriausia. Tetroško Brajaną apgaubti meile ir saugumu, idant jis mėgautųsi dabartimi ir būtų stiprus ateityje. Baiminosi, kad išgirdus tiesą jo gyvenimą įsuks suirutės verpetas ir Brajanas puls ieškoti praeities, kuri nebeegzistavo, arba, — o tai dar blogiau, — neapsakomai skirsis nuo įsivaizduojamos.

Vernonas pripažino, jog Bišopų požiūris atrodė senamadiškas, vis dėlto jis pasiteisino. Brajano reikalai ėjosi neprastai, jis nestokojo pinigų, jautėsi patenkintas gyvenimu ir užtikrintas savimi — bent jau išoriškai. Žinoma, atradęs vieną ar net abu tikrus tėvus, sulauktų emocinio atlygio, kita vertus, nauji potyriai galėjo ir išmušti iš vėžių. O jeigu jis nusivils pamatęs tuos žmones? Arba bus paprasčiausiai atstumtas?

Tačiau ramybės neduodantis troškimas kuo daugiau sužinoti apie savo kilmę nenumaldomai stiprėjo. Norą kurstė supratimas, kad bėgant metams menkės tikimybė aptikti juos gyvus.

— Užjaučiu tave, Brajanai. Ir atleisk, kad šiandieną negalėjau su tavimi pasimatyti anksčiau. Buvau teisme.

— Nieko tokio, Robertai. Jokių problemų. Man blaškytis neleido gausybė verslo reikalų, kuriais teko užsiimti.

— Sunku tuo patikėti, ar ne?

— Taip. — Bišopas nežinojo, ar užsiminti apie Sofiją Harington. Desperatiškai geidė kam nors atsiverti, bet jautė, kad taip elgtis nedera, tik ne šiuo momentu.

— Kaip pats laikaisi?

— Nekaip, — vyptelėjo Bišopas. — Tam tikra prasme, esu įkalintas Braitone. Jau kelias dienas negaliu patekti į namus. Policija neišleidžia manęs į Londoną, todėl esu priverstas likti čia... ir tvarkyti savo verslą kaip įmanydamas.

— Jei tau reikia lovos, apsistok pas mudu su Triša.

— Ačiū už pasiūlymą, bet aš turiu kur nakvoti.

— Ar policija numano, kas atsitiko? Kas atsakingas dėl tokio siaubingo nusikaltimo?

— Sprendžiant iš pareigūnų elgesio, jie įsitikinę, kad tai — mano darbas. — Abiejų vyrų žvilgsniai trumpam susikryžiavo.

— Brajanai, aš nesu baudžiamosios teisės specialistas, bet žinau, kad tiriant žmogžudystes artimiausi šeimos nariai išlieka įtariamaisiais tol, kol juos iš sąrašo išbraukia gauti įrodymai.

— Nė kiek dėl to neabejoju.

— Tau nėra reikalo nerimauti. Kuo greičiau detektyvai atmes tavo kandidatūrą, tuo sparčiau suras žudiką. Beje, kur tavo vaikai? — būgštaudamas, kad pašnekovas nesupyktų, advokatas iškėlė ranką. — Atleisk, nenorėjau kištis...

— Ne, viskas gerai. Maksas su draugu atostogauja Pietų Prancūzijoje. Karlė vieši pas pusseseres Kanadoje. Kalbėjau su jais abiem, liepiau negrįžti — parsigavę į Angliją vis tiek niekuo nepagelbėtų. Kiek

suprantu, praeis koks mėnuo, kol galėsiu... kol koroneris... — nuo emocijų antplūdžio jis užsikirto.

— Deja, formalumų yra visa galybė. Aibė biurokratinių kliūčių, kurios nė kiek nepadeda, kai tau, esu tikras, viso labo norisi likti su savo mintimis.

Bišopas linktelėjo, išsitraukė nosinę ir pasišluostė akis.

— Jeigu jau prabilome šita tema, pirmiausia turėtume pasigilinti į kelis dalykus. Tu nieko prieš?

— Ne.

— Iš pradžių pašnekam apie Ketės turtą — gal žinai, ar ji parašė testamentą?

— Štai kas keisčiausia. Pasak policijos, Ketės gyvybę apdraudžiau trimis milijonais svarų.

Advokatas įsispitrijo į Bišopą nepaisydamas telefono skambučio.

— Bet tu nieko panašaus nedarei?

Kokia laimė, kad lauke pagaliau nustojo gręžti.

— Kiek pamenu, ne — o aš tiktai nebūčiau užmiršęs, kad pasirašiau prakeiktą draudimo polisą.

Vernonas trumpam susimąstė.

— Jei neklystu, visai neseniai antrą kartą įkeitei namą, esantį Daiko alėjoje? Prisireikė pinigų kompanijos plėtrai?

Bišopas kinktelėjo galva.

— Teisingai.

Kad ir kaip ironiškai tai skambėtų, bendrovei sekėsi netgi per gerai, todėl ji kaip dauguma sparčiai augančių įmonių susidūrė su grynųjų stygiumi. Verslą jis pradėjo su grupele turtingų draugų, įstatinį kapitalą sudarė sąlygiškai maža suma. Siekiant iškelti kompaniją į naują lygmenį, jie privalėjo daug investuoti į technologijas, erdvesnes patalpas, labiau kvalifikuotus kompiuterių specialistus. Užuot bandę parduoti akcijas, savininkai nusprendė papurtyti kišenes arba rasti pinigų kitais būdais, ir Bišopas užstatė namą, kad įneštų savo dalį.

— Hipotekos bankai paprastai reikalauja gyvybės draudimo, kuris nelaimės atveju padengtų didelę paskolą — gal todėl ir išsiėmei polisą.

Visai įmanoma, kad advokatas teisus, dingtelėjo Bišopui. Privalomas gyvybės draudimas... kažkur lyg ir girdėta. Nors suma, regis, buvo

kitokia. Jis nė negalėjo pasitikrinti dokumentų, nes tie, velniai griebtų, padėti namuose.

— Galbūt, — dvejodamas atsiliepė. — Ir taip, ji parašė testamentą — labai trumpą. Jo vykdytojai esame mudu su Deividu Kraučiu, mano buhalteriu. Raštas guli mūsų name.

— Na, žinoma, visai pamiršau. Ketė turėjo asmeninių lėšų, ar ne? Kai skyrėsi su ankstesniu vyru, tas nemažai jai sumokėjo. Ar atsimeni, ką įtraukė į testamentą?

— Taip. Kažkiek pinigų ketino perleisti tėvams. Kadangi buvo vienintelis vaikas šeimoje, didžiąją turto dalį paliko man.

Roberto Vernono galvoje netikėtai užgaudė pavojaus varpas. Advokatas susiraukė, bet taip nežymiai, kad jo veide Bišopas nepastebėjo jokių papildomų raukšlelių.

82

— Rupjūčio 7-a, pirmadienis, pusė septintos vakaro, — iš savo užrašų guviai perskaitė Rojus Greisas, jausdamas pliūpsnį optimizmo, kurio pastaruoju metu taip trūko. — Pradėsime antrą, bendrą pasitarimą operacijos „Chameleonas“ ir operacijos „Mistralis“ klausimais.

Kodinį „Mistralio“ pavadinimą Sofijos Harington bylai visiškai atsitiktinai parinko policijos valdybos kompiuteris. Posėdžių kambarys buvo sausakimšas, pareigūnai ir pagalbiniai darbuotojai grūdosi aplink stalą, įsitaisydami siaurose kėdžių eilėse. Patalpoje tvyrojo kone įelektrinta lūkesčių atmosfera. Ir bent sykį kaip pridera veikė oro kondicionierius.

Greisas glaustai išdėstė naujienas ir baigdamas kalbėti pridūrė:

— Man malonu pranešti, kad šiandieną apstu reikšmingų įvykių. — Jis pažvelgė į išstypusį jauną tėvelį, detektyvą konsteblį Niką Nikolą. — Gal norėtum pirmas pateikti ataskaitą?

Nikolas, kuris sėdėjo be švarko, atsisegęs viršutinę marškinių sagą ir atleidęs kaklaraiščio mazgą, ėmė oficialiai skaityti iš bloknoto:

— Šįryt, vienuoliktą valandą, apklausiau panelę Holę Ričardson

jos darbovietėje, „Regento" ryšių su visuomene agentūroje, esančioje Braitone, Trafalgaro kelio Nr. 71. Ji teigia, kad drauge su panele Harington lankė sekretorių mokyklą ir nuo tų laikų išliko geriausios draugės. Panelė Ričardson mane informavo, kad Sofija jai prisipažino daugmaž prieš pusmetį užmezgusi slaptus santykius su Brajanu Bišopu. Anot Sofijos, pastaruoju metu jos atžvilgiu Bišopas kartais elgdavosi šiurkščiai. Ir nuolat reikalaudavo tenkinti lytinius jo poreikius, vis labiau atsiduodančius sadizmu ir iškrypimais.

Detektyvas konsteblis nusišluostė kaktą, atsivertė kitą puslapį ir pratęsė:

— Džonas Smitas, technikas iš mūsiškio telekomunikacijų skyriaus, ištyręs panelei Harington ir Brajanui Bišopui priklausančių mobiliųjų atmintines, pranešė, jog per pusmetį tuodu kasdien bendraudavo telefonu. Paskutinį kartą šnekėjosi, kai penktadienį popiet, be devynių minučių penktą, likus kelioms valandoms iki apytikriai nustatyto jos mirties laiko, panelė Harington paskambino ponui Bišopui.

Greisas padėkojo ir atsigręžė į stambią Gajaus Bečeloro figūrą.

Detektyvas seržantas abiem komandoms atskleidė, kaip Brajanas Bišopas kreipėsi į investuotojus, savo bendrovei, „Tarptautinių tvarkaraščių sprendimams PLC", prašydamas išskirti grynųjų.

— Verslas plečiasi ir klesti, bet Bišopas iki ausų paskendęs skolose.

Kiekvienas iš pasitarimo dalyvių puikiai suprato jo pastabos svarbą. Galų gale Bečeloras paviešino savo sensaciją — papasakojo apie kriminalinę įtariamojo praeitį.

Greisas stebėjo klausytojų veidus. Kambaryje vyravo bemaž apčiuopiamas pažangos pojūtis.

Kai Bečeloras baigė kalbėti, vyresnysis detektyvas įjungė vaizdo grotuvą ir parodė sutrumpintą Barčio Kanclerio apklausos versiją. Ekranui aptemus, Normanas Potingas komandai perdavė, jog pasidomėjo ant abiejų aukų aptiktų dujokaukių modeliu. Nustatyti gamintoją pavyko; dabar policija laukė informacijos apie bendrą gaminių kiekį ir jais prekiaujančių, Jungtinėje Karalystėje veikiančių firmų sąrašo.

Paskui prašneko detektyvas vyresnysis inspektorius Duiganas, kuris pranešė, ką matė priešais Sofijos Harington namą gyvenanti kaimynė. Ji užtikrino, kad *Argus* laikraštyje išspausdintoje nuotraukoje

pavaizduotas Bišopas, ir mielai sutiko dalyvauti oficialioje atpažinimo procedūroje.

Geriausią žinią teatrališkai išsaugojęs pabaigai, Rojus Greisas atsisuko į Belą Moj.

Detektyvė seržantė išsitraukė nuotrauką su Bišopo „Bentley" numeriu ir pasakė, kad ketvirtadienio naktį, vienuoliktą valandą keturiasdešimt septynios minutės, jį įamžino netoli Getviko oro uosto, ties pietine M23 greitkelio juosta sumontuotas ANAS fotoaparatas. Bišopas teigė vakarą praleidęs Londone, ir įtariamojo alibi pasitvirtino, bet maždaug prieš pusvalandį iki to laiko, kai apytikriai buvo nužudyta Ketė Bišop, jo automobilį užfiksavo važiuojantį Braitono link.

Vis dėlto Greisas abejonių neatsikratė, nes fotografuota buvo naktį. Numeris matomas aiškiai, tačiau nustatyti automobilio markės neįmanoma. Policija teturėjo vertingą netiesioginį, bet anaiptol ne triuškinantį įrodymą. Per kelias sekundes jį į miltus sumaltų netgi eilinių gabumų advokatas. Kad ir kaip ten būtų, pasinaudoti informacija derėjo. Kaip papildomu faktu, kurį per diskusijas aptars prisiekusieji.

Bela pridūrė, kad stacionaraus, Bišopų namuose atrasto kompiuterio turinį analizuoja Rėjus Pekemas iš Pažangių technologijų nusikaltimų skyriaus ir ji laukia kolegos ataskaitos.

— Laboratorija ištyrė ponios Bišop makštyje aptiktos spermos DNR ir atsiuntė gautus duomenis, — iš savo užrašų dalykiškai perskaitė detektyvė seržantė. — Pavyzdžiuose, kuriuos per skrodimą paėmė patologė, nustatytos dvi spermatozoidų ejakuliacijos. Jos nuomone, paremta ponios Bišop makštyje buvusių spermatozoidų judrumu, abi ejakuliacijos įvyko rugpjūčio 3-ią, ketvirtadienio naktį, ir jas skiria kelių valandų tarpas. Pirmųjų ligi šiol neidentifikavome, tačiau, kaip manome, DNR testai paliudys, kad jie priklauso ponios Bišop meilužiui, kuris prisipažino ketvirtadienio vakarą lytiškai su ja santykiavęs. Antrųjų tyrimo rezultatai šimtu procentu sutampa su Brajano Bišopo DNR.

Kelias sekundes patylėjusi ji pridūrė:

— Pagal alibi Bišopas nakvojo Londone, tačiau įrodymai teigia, kad jis turėjo lytinių santykių su žmona — prieš pat jos mirtį.

Jausdamas kambaryje kybančią įtampą, Greisas kantriai palaukė, kol komandos nariai įsisąmonins informaciją.

— Jūs visi šauniai padirbėjote. Šį vakarą mes suimsime Brajaną Bišopą, kaip įtariamą sutuoktinės nužudymu. Dar nesu tikras, ar jis kaltas dėl Sofijos Harington mirties, todėl nenoriu rytojaus *Argus* numeryje perskaityti, neva išaiškinome abi žmogžudystes. Supratot?

Klausimą lydinti tyla bylojo, jog pavaldiniai įsisąmonino viršininko žodžius.

83

Brajanas Bišopas išniro iš viešbučio dušinės, apsišluostė rankšluosčiu ir panaršė Megės Kembel prieš valandą atneštą krepšį su švariais drabužiais, kuriuos Šeimos centro pareigūnė pristatė iš Daiko alėjoje esančių namų.

Jis užsitempė tamsiai mėlynus polo marškinėlius ir tokios pat spalvos laisvas kelnes. Pro atvirą langą vėjelis atginė ant grotelių kepamos mėsos aromatą. Nors apetitą slopino sutrauktas skrandis, teko pripažinti, kad kvepėjo gardžiai. Bišopas jau gailėjosi nepriėmęs kvietimo pavakarieniauti su Glenu ir Barbara Mišonais, geriausiais jo ir Ketės draugais. Paprastai jųdviejų kompaniją mėgo, juolab kad šiandieną paskambinusi Barbara įtikino jį atvykti į svečius.

Tuo metu perspektyva susitikti su bičiuliais atrodė patrauklesnė už vienišą vakarą viešbučio kambaryje, skendint apmąstymuose ir staliuko ant ratų, kurį atstumtų patarnautojas, draugijoje. Bet pokalbis su Robertu Vernonu privertė grįžti į širdgėlą kurstančią tikrovę. Iki šiol ji priminė blogą sapną. Dabar prislėgė kaip neapsakomai sunki našta. Jam būtina daug apie ką pagalvoti. Bišopas tiesiog norėjo pasėdėti vienas ir surikiuoti mintis.

Zomšiniai „laiveliai" stovėjo ant grindų. Vaikščioti su kojinėmis gal ir per šilta, tačiau elgdamasis pernelyg atsainiai jis parodytų nepagarbą Ketei. Todėl atsisėdo ant lovos, užsitraukė blyškiai melsvas kojines ir tik tada apsiavė batus. Lauke, viename iš galinių sodelių, į kurį atsivėrė kambario langas, plepėjo žmonės, šurmuliavo vaikai, grojo muzika, kartkartėmis nuskambėdavo juokas.

Į duris kažkas pabeldė.

Atidarydamas jas Bišopas neabejojo, kad pamatys kambarinę, ketinančią pakloti lovą. Tačiau išvydo du policijos pareigūnus, kurie pirmieji pranešė žinią apie Ketės mirtį.

Juodaodis iškėlė pažymėjimo kortelę.

— Detektyvas seržantas Brensonas ir detektyvas konsteblis Nikolas. Ar galime užeiti, sere?

Bišopui nepatiko jų išraiškos.

— Taip, žinoma, — atsakė jis ir žengtelėjo atbulas, kad praleistų atėjūnus. — Turite man naujienų?

— Brajanai Desmondai Bišopai, — prabilo Brensonas. — Atsižvelgdami į gautus naujus įkalčius, suimame jus dėl ponios Ketrinos Bišop nužudymo. Kalbėti neprivalote, bet jei per apklausą neatskleisite detalių, kurias vėliau paminėsite per teismo procesą, tai gali pakenkti jūsų gynybai. Viską, ką pasakysite, traktuosime kaip parodymus. Aišku?

Bišopas akimirkai prarado žadą.

— Juokaujate? — pagaliau išspaudė.

— Mano kolega Nikolas jus apieškos.

Beveik automatiškai iškėlęs rankas, jis leidosi detektyvo konsteblio apčiupinėjamas.

— At... atleiskit, bet man reikia paskambinti advokatui.

— Deja, sere, ne dabar. Tokią galimybę jums suteiks kardomajame kalėjime.

— Bet kaip mano teisės...

Brensonas kilstelėjo plačius delnus.

— Sere, mes žinome jūsų teises. — Nuo diržo jis atsisegė antrankius. — Rankas už nugaros.

Ir taip pablyškęs Bišopo veidas galutinai prarado spalvą.

— Meldžiu, nerakinkite manęs! Aš niekur nebėgsiu. Įvyko nesusipratimas. Čia kažkas ne taip. Mes kartu išspręsime visus klausimus.

— Rankas už nugaros, sere.

Apimtas panikos, jis akimis pašaudė po kambarį.

— Bet man reikalingi daiktai. Švarkas... piniginė... prašau leisti apsivilkti švarką.

— Kurį, sere? — paklausė Nikolas.

Bišopas bedė pirštu į drabužinę.

— Rusvą, kupranugario spalvos. — Tuomet pamojo į mobilųjį ir „BlackBerry“ telefonus, gulinčius ant naktinio staliuko. Nikolas aptapšnojo švarką, Brensonas savo ruožtu palaukė, kol įtariamasis apsirengs ir į kišenes susigrūs telefonus bei skaitomuosius akinius, ir vėl pareikalavo sudėti už nugaros rankas.

— Klausykit, ar taip elgtis išties būtina? — įniko melsti Bišopas. — Aš jausiuos klaikiai nejaukiai. Juk mes eisime per viešbutį.

— Administratorius leido mums pasišalinti pro šoninį atsarginį išėjimą. Ar jūsų plaštaka pagijo, sere? — pasiteiravo Brensonas, spragtelėjęs pirmuoju antrankių žiedu.

— Jei būtų pagijusi, jos neklijuočiau sumautu pleistru, — atrėžė Bišopas. Vėl apsidairęs po kambarį, baimingai paklausė: — Kur mano nešiojamasis kompiuteris?

— Deja, sere, jį konfiskuosime.

Nikas Nikolas prigriebė „Bentley“ raktus.

— Sere, automobilį palikote stovėjimo aikštelėje?

— Taip, taip. Galėčiau sėstis už vairo... o jūs prisijungtumėte prie manęs.

— Atleiskit, bet jis irgi bus konfiskuotas, — atsakė Brensonas. — Automobilį perduosime teismo ekspertams.

— Neįtikėtina! Kas per sušiktos nesąmonės!

Iš pareigūnų jis nesulaukė jokios užuojautos. Palyginti su penktadienio rytu, kai porelė pranešė tragiškas naujienas, jų elgsena drastiškai pakito.

— Klausykite, aš privalau paskambinti draugams. Perduoti, kad neatvyksiu vakarienės.

— Su jais susisieks kas nors iš kardomojo kalėjimo.

— Bet jie man gamina valgyti. — Bišopas dūrė smiliumi į telefoną. — Prašau.... užtruksiu tik pusę minutės.

— Atleiskit, sere, su jais susisieks kas nors iš kardomojo kalėjimo, — kaip automatas pakartojo Brensonas.

Brajaną Bišopą staiga užliejo baimė.

84

Pilko, jokiais ženklais nepažymėto policijos automobilio „Vectra" salone Bišopas atsisėdo ant užpakalinės sėdynės, greta detektyvo konsteblio Nikolo. Laikrodis rodė vos po aštuonių vakaro, ir lauke dar buvo šviesu.

Kitapus automobilio langų, lyg nebylaus filmo kadruose, pro šalį slinko miestas, iš pirmo žvilgsnio kitoks nei tas, kurį jis pažinojo visą savo gyvenimą. Gatves, namus, parduotuves, medžius, parkus Bišopas tarytum matė pirmą kartą. Nė vienas iš pareigūnų nepratarė žodžio. Tylą drumstė tik protarpiais pasigirstantys, iš siųstuvo-imtuvo sklindantys statinių trikdžių traškesys ir dispečerio burbuliavimas. Jis pasijuto ateiviu, reginčiu paralelinę visatą, kuriai pats nepriklausė.

„Vectra" nelauktai ėmė mažinti greitį ir pasuko žalių, į šoną slystančių grūdinto plieno vartų link. Dešinėje pusėje stiebėsi aukšta dantyta tvora, už jos stūksojo didžiulis, pilkai rusvas mūrinis statinys.

Trijulė pastovėjo prie ženklo mėlynu fonu ir boluojančiu užrašu BRAITONO KARDOMASIS KALĖJIMAS. Kai prasivėrė ganėtinai platus tarpas, automobilis nuriedėjo stačion įkalnėn. Kurį laiką važiavo mūrinės struktūros užnugaryje, palei nišas, primenančias fabriko pakrovimo skyrius, pagaliau Brensonas susuko vairą kairėn ir nukreipė „Vectra" į vieną iš ertmių. Salonas kaipmat aptemo. Priešakyje Bišopas pamatė uždarytas žalias duris su įstiklintu langeliu.

Išjungęs variklį juodaodis detektyvas seržantas žengė laukan. Automobilyje užsižiebė švieselė, tačiau ji beveik neprasklaidė niaurios, salone pakibusios prieblandos. Brensonas atidarė užpakalines dureles ir mostu liepė suimtajam išlipti.

Bišopas už nugaros surakintomis rankomis nerangiai pasistūmėjo iki tarpdurio ir nuleido ant betono dangos kojas. Brensonas įsikibo jam į dilbį, kad padėtų atsistoti. Po kelių sekundžių prasivėrė įėjimas į pastatą, ir policininkai nusivedė įtariamąjį į tuščią, siaurą — penkiolikos pėdų ilgio ir aštuonių pėdų pločio — kambarį, kurio tolimajame gale žaliavo dar vienos durys su įstiklintu langeliu.

Patalpoje nebuvo matyti jokių baldų, išskyrus kietą, per visą jos ilgį nutįsusį suolelį.

— Prisėskite, — tarė detektyvas seržantas.

— Mieliau pastovėsiu, — įžūliai atšovė Bišopas.

— Mums gali tekti palaukti.

Atgijo Bišopo mobilusis. Jis pasimuistė užmiršęs, kad riešus pančiojo antrankiai.

— Gal atsilieptumėte už mane?

— Atleiskit, sere, bet tai draudžiama, — atsakė Nikolas, jo kišenėje sugraibęs telefoną ir nutraukęs skambutį. Jaunasis detektyvas patyrinėjo aparatą, išjungė ir grąžino į vietą.

Brajanas Bišopas įsispoksojo į plastikinį, laminuotą, keturiomis skaidraus pleistro juostelėmis prie sienos prilipdytą skelbimą. Po mėlyna antrašte BAUDŽIAMOSIOS TEISĖS DEPARTAMENTAS jis perskaitė:

KIEKVIENĄ SULAIKYTĄJĮ NUODUGNIAI APIEŠKOS
KARDOMOJO KALĖJIMO PAREIGŪNAS.
JEIGU ATSINEŠĖTE DRAUDŽIAMUS DAIKTUS,
NEDELSDAMI INFORMUOKITE KARDOMOJO KALĖJIMO ARBA
JUS AREŠTAVUSIUS PAREIGŪNUS.

Kitas ženklas, priklijuotas virš antrų žaliųjų durų, įspėjo:

ĮKALINIMO ĮSTAIGOJE NELEIDŽIAMA
NAUDOTIS MOBILIAISIAIS TELEFONAIS.

Trečiasis skelbė:

JŪS SUIMTAS. PAREIGŪNAI JUS NUFOTOGRAFUOS,
PAIMS PIRŠTŲ ATSPAUDUS IR DNR PAVYZDĮ.

Detektyvai atsisėdo. Bišopas liko stovėti. Nors ir užvaldytas įniršio, suprato, kad bendrauja su dviem robotais. Nieko doro nepeš praradęs savitvardą. Kol kas reikėjo susitaikyti su esama padėtimi.

— Ar galite pasakyti, ką visa tai reiškia? — kreipėsi jis į porelę. Nespėjus užbaigti sakinio, į šoną nuslydo durys. Brensonas žengė per slenkstį. Nikolas mostu nurodė įtariamajam sekti iš paskos.

— Prašom eiti čia, sere.

Kai Bišopas atsidūrė erdvioje, apskritoje patalpoje, jam į akis krito centre iškilęs kokono formos sektorius, dėl savo stebinančios futuristinės išvaizdos panašus į „Žvaigždžių kelio“ vadavietę. Jis buvo suręstas iš pilko, blizgaus, taškeliais nusėto medžiagų mišinio, primenančio granitinius stalviršius, kuriuos Ketė parinko beprotiškai brangiai kainavusiai jų virtuvei. Atskiruose, aplink paaukštinimą įrengtuose postuose sėdėjo keletas vyrų ir moterų, policininkai bei apsaugos personalo darbuotojai, dėvintys baltus uniforminius marškinius juodais antpečiais. Nepaprastai ryškiai apšviesto kambario perimetre nestigo žalių, tvirtų durų, pro vieną kitą vidinį langelį buvo matyti laukiamieji.

Aplinkui viešpatavo ramybė ir organizuotumo atmosfera. Bišopas atkreipė dėmesį, kad kiekvieną postą supo iš platformos kyšančios, tam tikrą privatumą suteikiančios sienelės. Viename punkte tarp dviejų uniformuotų policininkų stovėjo prislėgtas, išsitatuiravęs ir plikai nusiskutęs jaunuolis apsmukusiais drabužiais. Vaizdas atrodė visiškai siurrealistinis.

Bišopą palydėjo ligi centrinės pakylos, nurodė atsistoti marmuru dengtame grindų plote, priešais langelį, atsivėrusį sulig žmogaus kaklu. Už jo sėdėjo vienmarškinis, apkūnus, ežiuku apsikirpęs individas. Juodą storulio kaklaraištį puošė auksinis Anglijos regbio komandos segtukas, kurį Brajanas Bišopas, turintis „Tvikenhamo“ klubo akcijų, atpažino.

Melsvame monitoriaus ekrane, įmontuotame į platformos šoną, aukščiau akių lygio, Bišopas pamatė užrašą:

BRAITONO SULAIKYTŲJŲ PRIEŽIŪROS CENTRAS

NELEISKITE, KAD JUS PERSEKIOTŲ PRAEITIES NUSIŽENGIMAI.

POLICIJOS PAREIGŪNAS PASIŪLYS

JUMS PRISIPAŽINTI DĖL KITŲ ĮVYKDYTŲ NUSIKALTIMŲ.

Įkalinimo įstaigos darbuotojui Brensonas glaustai nupasakojo, kokiomis aplinkybėmis buvo suimtas Brajanas Bišopas. Vienmarškinis vyriškis iš savo paaukštinimo kreipėsi į sulaikytąjį prabildamas monotonišku, bejausmiu balsu:

— Pone Bišopai, aš esu kardomojo kalėjimo pareigūnas. Jūs girdė-

jote, kas buvo pasakyta. Gerai, kad jus areštavo, kaip pridera pagal nustatytas taisykles. Sankcionuosiu sulaikymą, leisdamas policijai apsaugoti surinktus įrodymus ir jus apklausti ryšium dėl pateikto kaltinimo.

Bišopas linktelėjo, trumpam netekęs amo.

Storulis jam įteikė sulenktą, geltoną A4 formato lapą su antrašte: SASEKSO POLICIJA, SUIMTO ASMENS TEISĖS.

— Šitai jums pravers, sere. Galėsite perduoti mums, ką informuoti apie jūsų areštą, ir pasimatyti su advokatu. Pageidausite, kad iškviestume budintį, ar jau esate nusisamdęs teisininką?

— Prašau paskambinti ponui Glenui Mišonui ir pranešti, kad negalėsiu su juo pavakarieniauti.

— Koks numeris?

Bišopas jį padiktavo ir pridūrė:

— Noriu pasišnekėti su savo advokatu Robertu Vernonu iš „Eliso, Čerilo ir Anselo“ kontoros.

— Būtinai su visais susisieksiu. Dabar įgalioju detektyvą seržantą Brensoną jus apieškoti. — Kardomojo kalėjimo pareigūnas atkišo du žalius plastikinius padėklus.

Brajaną Bišopą perliejo siaubas pamačius, kad Brensonas užsitraukia latekso pirštines. Juodaodis policininkas suskato jį plekšnoti pradėdamas nuo galvos. Iš vidinės švarko kišenės ištraukė akinius, kuriuos padėjo ant vieno padėklo.

— Ei! Man jie reikalingi! Be akinių negalėsiu skaityti!

— Atleiskit, sere, — tarė Brensonas, — bet turėsiu juos paimti dėl jūsų paties saugumo.

— Nekvailiokit!

— Vėliau kardomojo kalėjimo pareigūnas galbūt jums grąžins akinius, bet kol kas jie bus laikomi jūsų daiktų maišelyje.

— Ar jums protas pasimaišė? Aš neketinu žudytis! Ir kaip, velniai griebtų, man skaityti dokumentą? — jis pamostagavo A4 formato lapu.

— Jeigu dėl to kils problemų, sere, atrasiu žmogų, kuris surašytas teises jums perskaitys balsu.

— Nagi, būkit supratingas!

Nepaisydamas nuolat kartojamo prašymo atiduoti akinius, Bren-

sonas iš kišenių iškrapštė viešbučio kambario raktą, piniginę, mobilųjį, „BlackBerry" telefoną ir visus juos padėjo ant padėklo. Vienmarškinis storulis pasižymėjo kiekvieną daiktą, suskaičiavo piniginėje rastus grynuosius ir užsirašė sumą.

Detektyvas seržantas nuėmė vestuvinį Bišopo žiedą, „Mark Jacobs" rankinį laikrodį, dešinįjį riešą juosiančią varinę apyrankę. Visa tai irgi nukeliavo ant padėklo.

Kardomojo kalėjimo pareigūnas įteikė blanką su išvardytų jo daiktų sąrašu ir tušinuką, kuriuo suimtasis turėjo palikti savo autografą.

— Klausykit, — nenoriai pasirašydamas tarė Bišopas, — aš neprieštarauju, kad mane čia atvedėte. Mielai pagelbėsiu jūsų tyrimams. Bet tai jau panašu į absurdą. Jūs privalote atiduoti mano darbo įrankius. Man reikalinga elektroninio pašto dėžutė, telefonas ir akiniai, dėl Dievo meilės!

Nuleidęs jo žodžius negirdom, Glenas Brensonas kreipėsi į kardomojo kalėjimo pareigūną.

— Atsižvelgdami į nusikaltimo rimtumą ir tikimybę, kad jį įvykdė įtariamasis, prašome leisti konfiskuoti šito asmens drabužius.

— Leidžiu.

— Kokį šūdą čia išdarinėjate! — užrėkė Bišopas. — Ką jūs...

Įsistvėrę suimtajam į rankas, Brensonas ir Nikolas nuvedė jį pro tamsiai žalias duris. Trijulė patraukė nuožulniai kylančiomis grindimis, per visą vienos kreminės spalvos sienos ilgį driekėsi raudona pavojaus signalo juosta, netrukus apėjo geltoną stulpelį su trikampiu perspėjimo ženklu, kuriame buvo pavaizduota krentanti figūra, ir didžiulėmis raidėmis užrašyti žodžiai VALOMOS GRINDYS. Pasukę už kampo, pateko į kamerų koridorių.

Kai akiratyje pasirodė vienučių eilė, Bišopas supanikavo.

— Aš... mane kankina klaustrofobija...

— Sere, jus stebės kiaurą parą, — švelniai patikino Nikas Nikolas.

Jie pasislinko į šoną praleisdami moterį, kuri stūmė vežimėlį, nukrautą pigiomis, apšiurusiomis knygomis, ir pagaliau sustojo prie iš dalies pravertų durų.

Glenas Brensonas atidarė jas plačiau ir nėrė į vidų. Pavymui nusekė Nikolas, įsikibęs sulaikytajam į ranką.

Į kamerą įžengusį Bišopą visų pirma pribloškė stiprus, šleikštus dezinfekcinių priemonių tvaikas. Jis sutrikęs apžvelgė pailgą kambarėlį. Padėbsojo į kreminės spalvos sienas, rudas grindis, kietą suoliuką, niekuo nesiskiriantį nuo matyto laukiamajame, padengtą granito imitacija, kaip didžiojoje patalpoje riogsanti platforma, ir užklotą plonyčiu mėlynu čiužiniu. Dirstelėjo į grotuotą, apšviestą pertvaros langelį, pro kurį nieko nebuvo matyti, į nepasiekiamą, lubose įtvirtiną, link durų pasuktą stebėjimo veidrodį, į apsaugos kamerą, taip pat sumontuotą aukštybėse, nukreiptą tiesiai į jį, tarytum Brajanas Bišopas būtų „Didžiojo brolio" laidos dalyvis.

Modernios išvaizdos tualetą papildė tariamai granitinė sėdynė, mygtukas sienoje, nuleidžiantis vandenį, ir stebėtinai šiuolaikiška praustuvė, taip pat pagaminta iš dėmėto medžiagų mišinio. Bišopo žvilgsnis nuslydo vidaus ryšio garsiakalbiu su dviem apvaliomis valdymo rankenėlėmis paskui, po tinkleliu slypinčia orlaide ir stikliniu durų langeliu.

Jėzau Kristau. Jo gerklėje, regis, užstrigo gumulas.

Nikas Nikolas pamažu išvyniojo glėbyje laikomą ryšulį, ir Bišopas pamatė mėlyną vienkartinį kombinezoną. Tarpduryje pasirodė jaunuolis, vos įkopęs į trečią dešimtmetį, apsirengęs juodomis kelnėmis ir baltais marškiniais su apsaugos pareigūno emblema. Iš jo perėmęs rudus įkalčių maišelius, Glenas Brensonas uždarė duris.

— Pone Bišopai, — prabilo detektyvas seržantas, — prašau nusivilkti drabužius, įskaitant kojines ir apatinius.

— Aš noriu advokato.

— Kardomojo kalėjimo pareigūnas jau bando su juo susisiekti. — Brensonas mostelėjo į garsiakalbio groteles. — Jam prisiskambinęs, sujungs judu per vidaus ryšio sistemą.

Bišopas po truputį nusitraukė visus drabužius. Kiekvieną iš jų Nikolas įkišo į atskirą maišelį, išskyrė netgi kojinių porą. Kai suimtasis liko visiškai plikas, Brensonas jam padavė vienkartinį kombinezoną ir juodus sportinius batelius be raištelių.

Vos tik Bišopas apsirengė ir užsisegė sagas, sutraškėjo vidinio ryšio sistema, ir jis išgirdo ramų, padrąsinantį, tačiau nerimą išduodantį Roberto Vernono balsą.

Apimtas palengvėjimo ir sąmyšio, Brajanas basomis nušlepsėjo iki garsiakalbio.

— Robertai! — sušuko. — Neįsivaizduoji, koks esu tau dėkingas už skambutį.

— Ar gerai jautiesi? — pasiteiravo advokatas.

— Ne, prastai.

— Klausyk, Brajanai, aš suprantu, kad tu prislėgtas. Pašnekėjau su kardomojo kalėjimo pareigūnu, bet, aišku, visų faktų nesužinojau.

— Gali mane iš čia išvaduoti?

— Kaip tavo draugas, padarysiu viską, ką įstengsiu, bet šioje teisės srityje man stinga kompetencijos, o tau reikia specialisto. Mūsų firmoje tokio žmogaus nėra. Laimė, pažįstu geriausią ekspertą visame mieste, Leitoną Loidą, turintį itin gerą vardą.

— Robertai, kiek laiko užtruksi, kol jį surasi? — Bišopas staiga suvokė stovįs vienas uždarytoje kameroje.

— Pamėginsiu Leitonui paskambinti tuojau pat. Tikėkimės, jis neatostogauja. Policija ruošiasi pradėti tavo apklausą jau šį vakarą. Esi suimtas tiktai dėl kvotos, būsi laikomas ne ilgiau kaip parą. Jei neklystu, areštą įmanoma pratęsti dar dvylikai valandų. Su niekuo nesikalbėk ir nieko nedaryk, kol pas tave neprisistatys Leitonas.

— O jeigu jis išvykęs? — supanikavo Bišopas.

— Nesijaudink, rasiu kitų profesionalų.

— Robertai, man būtinas geriausias. Pats geriausias. Pinigai — ne problema. Tai absurdas. Aš neturėčiau sėdėti kalėjime. Kažkokia nesąmonė. Nesuprantu, kokia velniava čia vyksta.

— Brajanai, mums metas baigti šnekėti, — atžarokai tarstelėjo advokatas. — Privalau imtis žygių.

— Žinoma. — Bišopas padėkojo, ir vidaus ryšio įrenginys nuščiuvo. Jis liko vienui vienas, durys buvo užrakintos.

Kameroje tarsi garsui nepralaidžioje dėžėje tvyrojo mirtina tyla.

Atsisėdęs ant čiužinio, jis įsispyrė į sportinius batelius. Šie pasirodė besą per maži ir spaudė kojų pirštus. Pokalbis su Robertu Vernonu sužadino miglotą nerimą. Advokatas, rodės, netryško užuojauta. Sprendžiant iš tono, kone tikėjosi, jog taip atsitiks.

Kodėl?

Durys atsivėrė, ir Bišopą nuvedė į kambarį, kur pareigūnai jį nufotografavo, liepė įspausti pirštus į elektroninę plokštelę, iš burnos paėmė DNR analizei reikalingą tepinėlį. Paskui parvedė atgal į kamerą.

Atgal į chaotiškų minčių sūkurį.

85

Vieniems pareigūnams karjera policijoje žadėjo nuolatines, ne visada prognozuojamas permainas. Iš uniformuotų patrulių rato juos galėjo perkelti į vietinės operatyvinės pagalbos komandą, kad padėtų suimti nusikaltėlius ir malšintų riaušes, arba komandiruoti į priedangoje dirbančią narkotikų skyriaus grupę ir perrengti civiliniais drabužiais, o vėliau išsiųsti į Getviko oro uostą, kur reikėtų pasinerti į bagažo vagysčių tyrimus. Kiti, atradę sau tinkamą vietą, kaip urvelyje susiranganti gyvatė ar dambos plyšyje besislapstantis galvakojis iš jos nesitraukdavo visus tris dešimtmečius, po kurių išeidavo į užtarnautą poilsį ir nuo kabliuko nusigriebdavo masalą — labai padorią pensiją.

Savo nišą buvo aptikusi ir detektyvė seržantė Džeinė Pakston. Neišraiškingo veido stambi keturiasdešimtmetė, rudais glotniais plaukais, stačiokiškomis, dalykiškomis manieromis dirbo kvotų koordinatore.

Ji tapo moteriško personalo numylėtine, kai prieš kelerius metus, pasak legendos, Normanui Potingui skėlė antausį. Nelygu pašnekovas, galėjai išgirsti pustuzinį įvykio variantų. Greisui, tarkim, pasakojo, esą per susitikimą su policijos viršininko pirmtaku Potingas nuleido ranką po stalu ir priglaudė delną prie detektyvės seržantės šlaunies.

Nūnai Džeinė Pakston sėdėjo vyresniojo detektyvo kabinete, kitapus apskrito stalo. Dėl plačios palaidinukės susidarė įspūdis, tarsi jos galva būtų kyšojusi pro palapinės stogą. Moterį supo Nikas Nikolas ir Glenas Brensonas. DS Pakston gėrė vandenį. Vyrų trijulė gurkšnojo kavą. Jau buvo po pusės devintos vakaro, ir visi keturi žinojo, kad jiems pasiseks, jeigu iš kriminalinio skyriaus ištrūks prieš vidurnaktį.

Kol advokato laukiantis Brajanas Bišopas kameroje mąstė apie savo bėdas, pareigūnų komanda rezgė jo kvotos strategiją. Apklausų

serijoje dalyvaus Brensonas ir Nikolas, apmokyti tardymo metodų. Rojus Greisas su Džeine Pakston stebės pokalbius iš apžvalgos kambario.

Pagal vadovėlinę procedūrą per sulaikymo parą įtariamiesiems reikėjo surengti tris nuoseklias, iš anksto paruoštas apklausas. Per pirmąją, įvyksiančią šįvakar, kai atvyks kaltinamojo advokatas, daugiausia kalbės Bišopas. Jį paragins išsipasakoti apie save ir šeimą, pasakyti, ką tiksliai veikė visas dvidešimt keturias valandas prieš žmonos mirtį. Antroji prasidės ryte, ir tuomet policininkai pateiks konkrečius klausimus, susijusius su faktais, kuriuos Bišopas dėstė per pirmąjį pokalbį. Bendraus pagarbiai ir konstruktyviai, bet pasižymės kiekvieną prieštaringą smulkmeną. Po pertraukos — kai tyrėjai įvertins visus duomenis — bus suorganizuota trečioji kvota; kaip tik tada, atsisakę mandagybių, pareigūnai nurodys, kur įtaria jį meluojant, ir griežtai pareikalaus pasiaiškinimų.

Jie vylėsi, kad trečiajai apklausai artėjant į pabaigą išgautos informacijos ir turimų įkalčių — pavyzdžiui, DNR atitikimo — užteks, idant vienas iš prokurorų, įsikūrusių Daiko kelyje, Karališkosios prokuratūros valdyboje, pripažintų įkalčių svarbą ir leistų oficialiai apkaltinti įtariamąjį.

Sėkmingą tardymo baigtį nulemdavo pateikiami klausimai ir, kas labai svarbu, duomenys, kuriuos derėdavo nuslėpti. Visi keturi sutarė, jog žinią apie pastebėtą, prieš pat ponios Bišop žmogžudystę į Braitoną važiuojantį „Bentley" būtina išsaugoti trečiajam pokalbiui.

Kurį laiką kolegos ginčijosi, kada pradėti kalbą apie gyvybės draudimą. Greisas priminė, jog policija jau teiravosi apie polisą, ir įtariamasis paneigė ką nors apie tai žinojęs, todėl sugrįžti prie šios temos jie turėtų per pačią pirmąją apklausą — vien tam, kad įsitikintų, ar jis nepakeis parodymų.

Šnektelėti apie dujokaukę detektyvai nusprendė per antrąjį kvotos ratą. Vyrai sutiko su Džeinės Pakston siūlymu įterpti ją į seriją klausimų apie lytinį Bišopo gyvenimą su žmona.

Greisas paprašė Brensono ir Nikolo detaliai nupasakoti, kaip Bišopas elgėsi suimamas, ir bendrais bruožais apibūdinti jo reakciją.

— Sakyčiau, susidūrėme su šaltu tipu, — tarė Brensonas. — Kai mudu su Niku pranešėme naujienas apie rastą negyvą žmoną, ne-

galėjau patikėti tuo, ką išgirdau. — Detektyvas seržantas laukdamas patvirtinimo pažvelgė į Nikolą, ir šis linktelėjo. — O, taip, iš pradžių vyrukas pasielvartavo, bet žinot, ką vėliau išdrožė? — jis paeiliui nužvelgė Greisą ir Pakston. — Pasakė: „Dabar tam ne pats tinkamiausias metas — aš įpusėjau golfo partiją." Įsivaizduojate?

— Atvirai kalbant, toks komentaras jo nedemaskuoja, — paskelbė Greisas.

Trijulė susidomėjusi dirstelėjo į vyresnįjį detektyvą.

— Kokia prasme? — pasitikslino Brensonas.

— Iš to, kiek jį mačiau, Bišopas, regis, per daug protingas, kad švaistytųsi beširdiškomis, potencialiai inkriminuojančiomis replikomis. Labiau tikėtina, jog taip atsakytų visiškai iš vėžių išmuštas žmogus. Kuris neapsimeta patyręs šoką.

— Anot tavęs, jis nekaltas? — įsiterpė Džeinė Pakston.

— Ne, aš noriu pasakyti, kad turime rimtų kaltės įrodymų. Kol kas nenukrypkime nuo faktų. Komentaras praverstų per teismo procesą — prokuroras juo pasinaudotų, kad nuteiktų prisiekusiuosius prieš Bišopą. Per apklausas neverta gilintis į pastabą, nes įtariamasis patikins, atseit klaidingai viską supratome, ir vėliau staigmenos jam nebepadarysime.

— Sutinku. — Taip taręs Nikas Nikolas nusižiovavo ir tučtuojau atsiprašė.

Greisas žinojo, kad jaunąjį tėvelį, kurio namuose laukė kūdikis, iki vėlumos laikyti darbe per žiauru, bet tai buvo ne jo problema. Kvotų serijoje švelnių manierų detektyvas konsteblis įkūnys tobulą kontrastą atšiauriajam Brensonui.

— Kitas sąrašo punktas — Bišopo ryšiai su Sofija Harington, — pratęsė Džeinė Pakston.

— Apie juos prabilsime tik per trečiąją apklausą, — nukirto Greisas.

— Ne, verčiau užsiminkime per antrąją, — paprieštaravo Brensonas. — Dar kartą pasidomėkime, ar jis pažinojo merginą, ir jei taip, kas juodu siejo. Bent pamatysime, ar Bišopas kalba nuoširdžiai. Pažiūrėsime, ar tebetvirtins nieko apie ją negirdėjęs.

— Tavo tiesa. Tik jis žinos, kad analizavome visus skambučius, todėl pasielgs labai kvailai, jeigu nesiliaus tikinęs, neva jos nepažįsta.

— Taip, bet mums vis tiek reikėtų šito paklausti per antrąjį ratą, — neatlyžo Brensonas. — Moteris, gyvenanti priešais Sofijos Harington namą, garantuoja, jog maždaug tuo metu, kai buvo įvykdyta žmogžudystė, matė ne ką kitą, o Bišopą. Per antrąjį susitikimą išsiaiškinkime, kaip jis ginsis dėl telefoninių pokalbių, o per trečiąjį užsiminkime apie liudininkę.

Greisas pažvelgė į Džeinę Pakston. Toji pritardama sulinksėjo.

— Tebūnie, — nusileido vyresnysis detektyvas. — Geras planas.

Suskambo vidaus ryšio telefonas. Jis žengė prie rašomojo stalo ir pakėlė ragelį.

— Rojus Greisas. — Kelias sekundes pasiklausė. — Tvarka. Dėkui. Mes būsime pasiruošę.

Nuleidęs ragelį grįžo prie apskritojo stalo.

— Bišopo advokatas atvyks pusę dešimtos. — Greisas žvilgtelėjo į savo laikrodį. — Po keturiasdešimt penkių minučių.

— Ką nusisamdė? — sukluso Džeinė Pakston.

— Leitoną Loidą.

— Na, žinoma. — Brensonas patraukė pečiais. — Ką gi dar.

Jie pasitarė, ką dabartiniame tyrimo etape atskleisti Loidui ir ką nuslėpti. Galų gale visi išlėkė iš pastato ir pasirinkę trumpiausią kelią pro krūmus, vešančius valdybos užnugaryje, nužygiavo į ASDA prekybos centrą, kur vakarienei įsigijo po sumuštinį.

Dar po dešimties minučių ketvertukas išniro iš parduotuvės ir perėjo gatvę. Brensonas su Nikolu pro šoninius vartus nusigavo iki areštinės. Kardomojo kalėjimo pareigūnai nuvedė abu detektyvus į kvotos kambarį, kuriame jiedu supažindins įtariamojo advokatą su faktais ir pasakys, kodėl suėmė jo ginamąjį. Vėliau į apklausą bus atvestas pats Bišopas.

Džeinė Pakston ir Greisas grįžo į savo kabinetus; per artimiausią pusvalandį vyresnysis detektyvas ketino šiek tiek sumažinti neatsakytų, elektroninį paštą užgrūdusių žinučių skaičių. Atsisėdęs už rašomojo stalo skambtelėjo Kleo, kuri tebeplušėjo morge.

— *Sveikutis!* — nuoširdžiai apsidžiaugusi pasilabino ji.

— Kaip laikaisi?

— Visai nusivariau nuo kojų. Bet malonu, kad paskambinai.

— Man patinka klausytis tavo balso, kai pavargsti. Jis taip žavingai prikimsta!

— Jei dabar mane pamatytum, aš tau nepasirodyčiau žavi. Jaučiuosi kaip šimtametė. O kaip tu? Kas naujesnio?

Greisas glaustai išklojo, ką veikia, pridūrė baigsiąs darbą apie vidurnaktį ir pasiteiravo, ar jam atvažiuoti į Kleo namus.

— Brangusis, mielai su tavimi susitikčiau, bet ištrūkusi iš morgo tenoriu griūti į vonią ir išsitiesti lovoje. Gal užsuk rytoj?

— Sutarta!

— Ar tu gerai valgai? — motiniškai paklausė ji.

— Daugmaž, — vengdamas tiesaus atsakymo sumurmėjo Greisas.

— ASDA parduotuvėje pirkai greitai paruošiamus makaronus?

— Sumuštinį, — prisipažino jis.

— Koks nesveikas maistas! Su kuo buvo sumuštinis?

— Su jautiena...

— Viešpatie, Rojau. Riebi mėsa ir angliavandeniai!

— ... ir salotos lapai.

— Na, tuomet viskas gerai, — sarkastiškai ištarė Kleo. Staiga jos tonas pakito. — Luktelėk sekundėlę. Kažkas šlaistosi prie pastato. — Balse pasigirdo nerimo gaidos.

— Kas tau palaiko draugiją?

— Niekas. Esu viena. Vargšeliai Darenas su Volteriu prisistatė ketvirtą ryto. Jau išsiunčiau abu namo. Klausyk, aš patikrinsiu, kas ten bastosi lauke. Paskambinsiu po minutės.

Ryšys nutrūko.

86

Šįryt gavau laišką iš advokato Lorenso Abramsono, dirbančio Londone, „Harbotlo ir Liuiso" firmoje. Labai nemalonų laišką.

Neseniai parašiau visai kaip aš atrodančiam, savo kompaniją įsteigusiam žmogui. Paaiškinau, jog verslo idėja šovė man — be to, turiu reikalingus dokumentus, gautus iš patentų agento, pono

Kristoferio Peto, kuris atstovauja „Frenkui B. Denui & sūnui", — ir pasiūliau man mokėti procentus nuo pajamų.

Ponas Abramsonas grasina imtis teisminių sankcijų, jeigu vėl kreipsiuos į jo klientą.

Jaučiuosi įsiutęs.

87

Leitonui Loidui, regis, išpuolė sunki diena. Apsirengęs kreminės spalvos marškiniais ir pilku, prabangiu, bet suglamžytu švarku, nuo kurio sklido silpnas tabako kvapas, pasirišęs elegantišką šilkinį kaklaraištį, jis sėdėjo tvankiame, belangiame apklausų kambaryje. Iš odinio, panešioto, greta stovinčio lagaminėlio advokatas išsitraukė juodą, liniuotą, A4 formato bloknotą.

Liesas, bet tvirto sudėjimo, budraus, grobuoniško veido vyriškis trumpai kirptais plaukais Brensonui iš dalies priminė aktorių Robertą Karlailą, kai tas vaidino piktadarį vienoje iš bondiados serijų „Ir viso pasaulio negana". Detektyvas seržantas mėgdavo lyginti teisininkus su pagrindiniais filmų niekšais — tokiu būdu nesileisdavo jų įbauginamas, ypač tada, kai teismo salėje gynybos advokatai pradėdavo kryžminę apklausą.

Daugybė pareigūnų su juristais sutardavo kuo puikiausiai. Į juos žiūrėjo ramiai, aiškino, esą visi dalyvauja tame pačiame žaidime, kuriame gali ir laimėti, ir pralošti. O Brensonas teisininkams puoselėjo antipatiją dėl asmeninių priežasčių. Taip, nusikaltėlių gynėjai tik atlikdavo savo darbą ir reikšmingai prisidėdavo prie to, kad nebūtų pažeistos britų laisvės. Tačiau, prieš įstodamas į teisėtvarkos pajėgas, jis beveik dešimtmetį po kelis vakarus per savaitę dirbo apsauginiu naktiniame klube. Buvo susidūręs ir vaidijosi praktiškai su kiekviena Braitono padugne, pradedant nusitašiusiais pagyrų puodais ir baigiant grėsmingais gangsteriais arba velniškai protingais banditais. Brensonas tvirtai žinojo privaląs padaryti viską, kad jaunesnė karta augtų geresnėje aplinkoje, ne tokioje, kokia buvo jo vaikystės mieste.

Štai kodėl griežė dantį ant žmogaus, sėdinčio priešais, dėvinčio pagal užsakymą siūtą kostiumą, avinčio juodus, kutuotus „laivelius", lauke pasistačiusio BMW, kuris neabejotinai simbolizavo ilgą, mataruojantį advokato pimpalą, ir, savaime suprantama, viename iš snobiškesnių Houvo rajonų įsigijusio nuošalų namą — už būstą, žinia, susimokėti padėjo šunkaros, jo pastangomis iš kalėjimo grįžę į gatves.

Nuotaikos nepakėlė ir ugningas kivirčas su žmona, kuriai Glenas skambtelėjo pakeliui į areštinę. Viso labo norėjo vaikams palinkėti labos nakties, bet Arė dygiai atrėžė, kad mažyliai jau miega. Į savo atsakymą, esą tebedirbti devintą vakaro ne itin malonu, jis sulaukė sarkazmo pliūpsnio. Ginčas veikiai peraugo į rėksmingą barnį, pasibaigusį tuo, kad Arė nutraukė pokalbį.

Nikas Nikolas uždarė duris, prisistūmė kėdę ir atsisėdo priešais Brensoną. Loidas įsitaisė stalo gale, tarsi ruošdamas sceną būsimam savo pasirodymui.

Advokatas šratinuku kažką pasižymėjo juodajame bloknote.

— Na, ponai, kokia informacija pasidalysite? — jis prabilo guviu balsu, kuris skambėjo mandagiai, bet tvirtai. Palubėje vėsų orą suskato pumpuoti triukšmingai veikiantis kondicionierius.

Loido akivaizdoje Brensonas pasijuto nejaukiai. Pasipriešinti nuožmiai fizinei jėgai galėjo be jokių problemų, tačiau klastingi intelektualai jį visada sunervindavo. Advokatas į pareigūnus žvelgė nutaisęs bejausmę, neįskaitomą veido išraišką. Detektyvas seržantas prašneko aiškiai ir lėtai, tarytum bendrautų su vaiku, apgalvodamas kiekvieną savo žodį.

— Kaip įprasta tokiomis aplinkybėmis, kam jūs, manau, neprieštarausite, per pastarąsias keturias dienas mes šnekėjomės su ponu Bišopu siekdami gauti kuo daugiau duomenų apie jį patį ir žmoną. Dalį informacijos, susijusios su tuo, ką įtariamasis veikė ir kur buvo, kai žuvo jo sutuoktinė, aptarsime per pokalbį.

— Aišku, — nekantrokai atsiliepė Loidas, lyg norėdamas pasakyti, kad jam neįdomu klausytis pliurpalų. — Ar galite glaustai apšviesti, kodėl suėmėte mano klientą?

Brensonas atkišo dokumentą su išvardytomis, areštą ir kvotą nulėmusiomis priežastimis.

— Iš pradžių paskaitykite šitai, o paskui mes atsakysime į jums iškilusius klausimus.

Loidas ištiesė virš stalo ranką, paėmė A4 formato lapą ir tylėdamas žvilgsniu patyrinėjo trumpą tekstą. Paskui jo fragmentus perskaitė balsu:

— „Tikėtina, kad auka pasmaugta ligatūra... patologai pratęs tyrimus... atradome DNR, kurią minėsime per apklausas..."

Advokatas kilstelėjo akis, sekundę įsižiūrėjo į abu pareigūnus ir pratęsė ironišku tonu:

— „Mes pagrįstai įsitikinę, kad ponas Bišopas neatskleidė visos tiesos. Todėl norėtume jį apklausti įrašydami pokalbį."

Loidas numetė popieriaus lapą ant stalo.

— Ar galėtumėte papildyti dokumentą? — kreipėsi į Brensoną.

— Kiek informacijos jūs turite?

— Labai mažai. Naujienas apie ponios Bišop žmogžudystę, be abejo, skaičiau laikraščiuose ir stebėjau per žinių laidas. Bet su savo klientu dar nebendravau.

Jis tardė pareigūnus kitas dvidešimt minučių. Iš pradžių paklausė apie valytoją ir nusikaltimo vietą. Brensonas suteikė tik tiek žinių, kiek, jo nuomone, reikėjo. Bendrais bruožais nusakė, kokiomis aplinkybėmis buvo aptiktas Ketės Bišop lavonas, informavo apie patologų apytikriai nustatytą mirties laiką, tačiau dujokaukės neminėjo. Ir griežtai atsisakė gilintis į DNR įkalčius.

Galop advokatas pabandė užuolankomis išgauti, kodėl policija mano, kad Brajanas Bišopas meluoja. Bet Glenas Brensonas ant jauko neužkibo.

— Ar mano klientas pateikė savo alibi?

— Taip, — patvirtino detektyvas seržantas.

— Kaip suprantu, jūsų jis netenkina.

Prieš atsiliepdamas Brensonas sudvejojo.

— Apie tai pakalbėsime per apklausas.

Loidas vėl kažką užsirašė juodajame bloknote ir nusišypsojo pašnekovui.

— Ar šioje tyrimo stadijoje dar ką nors iš jūsų išgirsiu?

Brensonas dirstelėjo į Nikolą ir papurtė galva.

— Gerai. Dabar norėčiau pasimatyti su klientu.

88

Lauke beveik sutemo. Išsiblaškęs Greisas stebeilijosi į kompiuterio ekraną, šiandien užregistruotų įvykių žurnale greitosiomis skaitė vieną puslapį po kito. Ieškojo bet kokios, su abiem bylomis sietinos smulkmenos, bet nieko nerado. Jis peržvelgė elektroninio pašto dėžutę, ištrynė keletą žinučių, kurias pirmiausia nusikopijavo, ir išsiuntė porą paskubomis brūkštelėtų atsakymų. Tada pašnairavo į rankinį laikrodį. Nuo to momento, kai Kleo pažadėjo atskambinti, prabėgo penkiolika minučių.

Skrandyje ūmai susiveržė nerimo mazgelis, nes Greisas pagavo save mąstant, kaip smarkiai dėl jos kraustosi iš proto — mintis, kad mylimai moteriai galėtų kas nors nutikti, buvo tiesiog nepakeliama. Kaip ir Sendė prieš daugelį metų, Kleo pamažu tapo prieplauka, prie kurios prisišvartavo jo gyvenimas. Miela, patikima, graži, sąmojinga, mylinčia, rūpestinga ir išmintinga prieplauka. Tik kartais iš saulėkaitos pasinerianti į šešėlį.

Rojau, čia ne ta moteris, kurią mudu su Lesle pastebėjome anq savaitę. Mes įsitikinę, kad matėme Sendę. Sėkmės. Dikas.

Dieve, pagalvojo Greisas, mano reikalai klostytųsi gerokai paprasčiau, jeigu Dikas būtų patvirtinęs: „Taip, mes matėme šitą moterį." Žinoma, galutinį tašką padėti nepavyktų, tačiau jis bent numotų ranka į Miuncheną. O dabar širdyje vėl kirbėjo noras nukeliauti į Vokietiją. Užtat mintys sukosi apie kitus dalykus. Vyresnysis detektyvas pernelyg aiškiai atsiminė, jog vakar, vidury dienos, prie morgo kažkoks bjaurybė suraižė Kleo MG stogą.

Lavoninė priviliodavo įvairiausius keistuolius ir iškrypėlius, kurių Braitone nestigo. Greisui iki šiol sunkiai sekėsi suvokti, kodėl jai, kaip Kleo teigė, patiko ten dirbti. Aišku, šuo ir kariamas įpranta. Bet tai nereiškia, kad privalai viską *pamėgti.*

Brezentinius automobilių stogus dažniausiai pjaustydavo miesto

gatvėse — arba vagys, užsigeidę apšniukštinėti saloną, arba pro šalį svirduliuojantys, nuo alkoholio ar narkotikų apspangę chuliganai. Žmonės šiaip sau *nevaikštinėdavo* palei morgo stovėjimo aikštelę, ir juolab ne karštomis sekmadienio popietėmis. Iš MG nieko nenudžiovė. Matyt, čia nagus prikišo piktavališkai nusiteikęs vandalas. Galbūt tokių ratų pavyduliaujanti atmata.

Ar dabar aplink morgą slankiojo būtent tas žmogėnas?

Meldžiu, paskambink man.

Jis atsivertė vieną elektroninio laiško priedą ir pabandė akimis permesti darbotvarkę, parengtą kasmetiniam, po kelių savaičių Naujajame Orleane įvyksiančiam simpoziumui, kurį organizavo Tarptautinė žmogžudysčių tyrėjų asociacija. Bet niekaip neįstengė susikaupti.

Staiga sučirškė telefonas. Greisas stvėrė ragelį ir apimtas palengvėjimo šūktelėjo:

— Labas!

Tačiau skambino Džeinė Pakston, kuri pranešė, esą Bišopas netrukus susitiks su advokatu, ir pridūrė, kad pati keliauja į areštinę, ketindama įsitaisyti stebėjimo kambaryje. Kvotų koordinatorė pasiūlė negaišti laiko ir prisistatyti ne vėliau kaip po dešimties minučių.

89

Bišopas vienas sėdėjo tylioje kameroje ir kūprinosi pritūpęs ant gultą atstojančio suolo krašto. Nė neprisiminė, kada gyvenime taip siaubingai jautėsi. Vieną pasaulio dalį, rodės, kažkas iš jo išplėšė, o kita nežinia kodėl prieš jį nusiteikė. Telefonu gana šaltai bendravo netgi švelniabalsis Robertas Vernonas, šiaip jau nelinkęs daryti skubotų išvadų ir kritikuoti žmonių. Kodėl? Ar po miestą jau pasklido gandas, kad iš Brajano Bišopo beliko trūnėsiai? Kurie tave apnuodys, jei nuo jų nesilaikysi atokiau?

Kas dar nuo jo atsiribos? Glenas ir Barbara? Janas bei Terina, su kuriais jis ir Ketė dažnai matydavosi? Kiti žmonės, kadaise laikyti draugais?

Mėlynas vienkartinis kombinezonas veržė ties pažastimis, bateliai taip spaudė, kad Bišopas vos sugebėjo pakrutinti kojų pirštus, bet jam tai buvo nė motais. Čia tik košmaras, jis netrukus atsibus ir išvys Ketę, plačiai besišypsančią, sėdinčią ant lovos, skaitančią *Daily Mail* paskalų skiltį, kurią visada atsiversdavo pirmiausiai, greta pasidėjusią arbatos puodelį.

Rankose laikydamas geltoną popieriaus lapą, prisimerkęs, kad įžiūrėtų miglotus žodžius, Bišopas stengėsi be akinių perskaityti tekstą.

SASEKSO POLICIJA

SUIMTO ASMENS TEISĖS

NEPAMIRŠKITE SAVO TEISIŲ

Kameros duris netikėtai atidarė tešlaveidis, kokių trisdešimties metų vyriškis, visiškai neturintis kaklo, sudėtas kaip kūdikėlio formos guminukas, kitados veikiausiai pumpavęs raumenis, bet pastaruoju metu leidęs jiems aptekti riebalais. Jis vilkėjo apsaugos personalo uniformą — puikavosi baltais marškiniais su monograma ir juodais antpečiais, juodu kaklaraiščiu bei juodomis kelnėmis — ir gausiai prakaitavo.

Pareigūnas prabilo mandagiu, šaižoku balsu, vengdamas žiūrėti sulaikytajam į akis, tarytum atlikdamas standartinę procedūrą, kurią vykdydavo kaskart, kai tekdavo kreiptis į padugnę, nutrenktą už grotuotų kalėjimo durų.

— Pone Bišopai, atvyko jūsų advokatas. Palydėsiu jus iki susitikimo vietos. Prašom eiti priešais mane.

Paklusdamas iš užnugario atsklindantiems nurodymams, Bišopas kursavo tuščiais kreminės spalvos koridoriais, paįvairintais tiktai nesibaigiančia, tarp metalinių apvadų besidriekiančia raudona pavojaus signalo juosta, kol įžengė į apklausos kambarį, iš kurio Brensonas su Nikolu trumpam išėjo, idant įtariamasis galėtų šnektelėti su advokatu akis į akį.

Leitonas Loidas paspaudė jam ranką ir mostu pasiūlė prisėsti. Pats irgi įsitaisė ant kėdės, tik prieš tai patikrino, ar išjungta įrašymo ir stebėjimo įranga.

— Ačiū, kad atvažiavote, — padėkojo Bišopas.

Teisininkas užjaučiamai nusišypsojo, ir suimtasis atvykėliui akimoju pajuto prielankumą, nors suprato, jog dabar su simpatija žiūrėtų ir į huną Atilą, jei tik šis paskelbtų ketinąs jam padėti.

— Toks mano darbas, — atsakė Loidas. — Ar su jumis gerai elgėsi?

— Nelabai turiu su kuo lyginti. — Mėginimą pajuokauti advokatas praleido pro ausis. — Tiesą sakant, dėl vieno dalyko rimtai perpykau — iš manęs atėmė akinius.

— Deja, čia nėra nieko neįprasto.

— Tiesiog nuostabu. Jeigu nešiočiau kontaktinius lęšius, man leistų juos pasilaikyti. Kadangi nusprendžiau pasirinkti akinius, dabar negaliu skaityti.

— Aš pasirūpinsiu, kad jūs kuo greičiau juos atgautumėte. — Jis brūkštelėjo į bloknotą pastabą. — Pone Bišopai, jau vėlu, ir jūs pavargęs. Bet policija nori dar šįvakar jus apklausti — mes, žinoma, stengsimės, kad pokalbis būtų kuo trumpesnis, ir pratęsime kvotą rytojaus rytą.

— Kiek laiko sėdėsiu kalėjime? Ar mane gali paleisti už užstatą?

— Dėl užstato bus įmanoma šnekėti tik tada, kai jus oficialiai apkaltins. Policija turi teisę jus suimti dvidešimt keturioms valandos nepateikusi kaltinimo... na, daugiausia pusantros paros. Paskui privalės jus išleisti, apkaltinti arba kreiptis į teismą, kad šis pratęstų sulaikymo laikotarpį.

— Vadinasi, galiu čia pratūnoti iki trečiadienio ryto?

— Deja, taip.

Bišopas nuščiuvo.

Loidas pakėlė popieriaus lapą.

— Šitame dokumente atrasite areštą ir kvotą nulėmusias priežastis — tai yra trumpą informaciją, kurią policija pasirengusi mums atskleisti dabartinėje tyrimo stadijoje. Jeigu jums reikalingi akiniai, gal norėtumėte, jog tekstą perskaityčiau balsu?

Bišopas linktelėjo. Jautėsi toks prislėgtas ir išsekęs, kad stokojo jėgų atsiliepti.

Advokatas supažindino klientą su dokumento turiniu, vieną kitą

spragą užpildė duomenimis, kuriuos pavyko išgauti iš detektyvo seržanto Brensono.

— Ar viskas aišku? — užbaigęs paklausė.

Užuot atsakęs, Bišopas vėl sukinkavo galva. Besiklausant teisininko, savijauta tiktai prastėjo. Žodžiai grimzdo į sielos gelmes it sunkūs akmenys. Jis dar labiau apsiniaukė. Pasijuto, lyg kiurksotų giliausioje pasaulio šachtoje.

Per artimiausias kelias minutes Leitonas Loidas išvardijo klausimus, kuriuos per pirmąjį tardymo ratą sulaikytajam veikiausiai pateiks policija, ir paaiškino, kaip į juos derėtų atsakyti. Liepė kalbėti glaustai, elgtis paslaugiai, bet netuščiažodžiauti. Jeigu nuskambės klausimai, kurie vienam ar kitam pasirodys netinkami, advokatas įsiterps į kvotą. Be to, Loidas pasidomėjo, ar klientas nesiskundžia sveikata, ar pasiruošęs būsimam išbandymui, o gal jam reikia susitikti su daktaru ir išgerti kokių vaistų? Bišopas užtikrino, kad šia prasme jaučiasi normaliai.

— Paskutinis mano klausimas — ar jūs nužudėte žmoną?

— Ne. Nieko panašaus. Tai absurdas. Aš ją mylėjau. Kokio velnio man žudyti Ketę? Ne, aš to nedariau, garbės žodis. Privalote manimi patikėti. Galva neišneša, kas čia vyksta.

Teisininkas nusišypsojo.

— Gerai. Jūsų tvirtinimo man pakaks.

90

Greisui žingsniuojant degutbetonio taku, kuris užpakalines valdybos duris skyrė nuo kardomojo kalėjimo, praeinant pro šiukšlių konteinerių eilę, jo sąmonėje šmaižė šešėliai. Prie ausies prisiplojo mobilusis, stemplę dar stipriau suveržė nerimo mazgas. Iš jaudulio perdžiūvo burna. Jau prabėgo daugiau nei dvidešimt minučių. Kodėl Kleo nepaskambino? Vietoj pyptelėjimo išgirdęs pranešimą, kad jį sujungia su balso paštu, detektyvas surinko morgo telefono numerį. Kaip ir anksčiau, po trečio ar ketvirto signalo įsijungė atsakiklis. Jis norėjo šokti į automobilį ir lėkti į lavoninę, bet taip elgtis būtų neatsakinga. Kaip ty-

rimui vadovaujantis pareigūnas, privalėjo stebėti įtariamojo apklausą nuo pradžios iki pabaigos.

Jis susisiekė su išteklių centru, prisistatė ir paaiškino, dėl ko nerimauja. Dideliam jo palengvėjimui, dispečeris pranešė, esą šiuo metu tame rajone budi patruliai, kurie bus nusiųsti tiesiai į morgą. Greisas paprašė vėliau paskambinti, arba, pridūrė, tegul su juo ryšį užmezga vienas iš policininkų, kurie nusigaus į vietą.

Vyresnįjį detektyvą kamavo bloga nuojauta. Labai bloga. Nors Kleo visada užrakindavo morgo duris ir ten netrūko apsaugos kamerų, Greisui nepatiko tai, kad naktį ji dirbo viena. Tik ne po vakarykščių įvykių.

Priešais pilką, greta durų įspraustą „Interflex" skenerį pakėlęs tarnybinę savo kortelę, jis nėrė į kardomąjį kalėjimą, apėjo pakylą, kur kaip įprastai registravo kažkokią apgailėtiną padugnę — jauną, liesą rastafarianistą nevalyva liemene, maskuojamosios spalvos kelnėmis bei sandalais, — žengė pro vidines duris su elektronine apsauga ir laiptais užlipo į antrą aukštą.

Ankštame apžvalgos kambarėlyje Džeinė Pakston jau sėdėjo šalia spalvoto, įjungto, bet kol kas nieko nerodančio monitoriaus. Vaizdo ir garso įrašymo prietaisai kurį laiką neveiks, kad prieš oficialią apklausos pradžią Brajanas Bišopas su advokatu galėtų pasikalbėti akis į akį. Kvotų koordinatorė abiem parūpino po butelį vandens. Stabtelėjęs prie laisvos kėdės, Greisas nuleido ant stalviršio bloknotą, trumpam pasišalino į virtuvėlę, įrengtą koridoriaus gale, ir užsikaitė stiprios, bet pigios rūšies kavos. Didžiulė jos skardinė, regis, čia stovėjo jau gana ilgai ir skleidė nemalonų kvapą. Kažkoks mulkis pamiršo į šaldytuvą įdėti pieną, ir tas surūgo, todėl savo kavos jis nebalino.

Nusinešęs puodą atgal į kambarėlį Greisas paklausė:

— Gal norėjai kavos ar arbatos?

— Nei vienos, nei kitos aš *nevartoju*, — manieringai atšovė Pakston, kurios balse nuskambėjo nežymios priekaišto gaidos, tarsi jis būtų pasiūlęs sunkių A kategorijos narkotikų.

Kai Greisas padėjo gėrimą ant stalo, trakštelėjo garsiakalbis ir sumirgėjęs nušvito ekranas. Apklausos kambaryje jis išvydo keturis vyrus — Brensoną, Nikolą, Bišopą ir Loidą. Detektyvai teberyšėjo kaklaraiščius, bet marškinių rankoves buvo atsiraitoję.

Sėdintieji apžvalgos patalpoje galėjo stebėti vaizdą per dvi kameras, ir Greisas įsijungė tą, kuri aiškiausiai rodė suimtojo veidą.

Žiūrėdamas į Brajaną Bišopą, tik retsykiais pagarbiai dirsčiodamas į jo advokatą, Glenas Brensonas pradėjo apklausą nuo standartinės įžangos:

— Pokalbis įrašomas garso ir vaizdo įranga, jį bus galima stebėti iš šalies.

Greisui pro akis nepraslydo šelmiškas, probėgšmais aukštyn mestas bičiulio žvilgsnis.

Brensonas dar sykį įspėjo Bišopą, ir tas linktelėjo.

— Rugpjūčio 7-a, pirmadienis, penkiolika minučių po dešimtos vakaro. Aš esu detektyvas seržantas Brensonas. Kiekvieno prašau prisistatyti, kad įraše būtų aišku, kas kalba.

Brajanas Bišopas, Leitonas Loidas bei Nikolas taip ir padarė.

— Pone Bišopai, ar galite kuo detaliau nupasakoti, ką veikėte visas dvidešimt keturias valandas iki to momento, kai penktadienio rytą mudu su detektyvu konstebliu Nikolu jus aplankėme Šiaurės Braitono golfo klube?

Greisas įdėmiai spoksojo į kalbantį sulaikytąjį. Iš pradžių Bišopas paaiškino, kad dažniausiai ankstyvą pirmadienio rytą traukiniu nukakdavo į Londoną, darbo dienomis nakvodavo bute, įsigytame Noting Hilo rajone, dirbdavo iki vėlumos, neretai vakarais turėdavo su kuo nors aptarti verslo reikalus ir penktadienį grįždavo į Braitoną, kur praleisdavo savaitgalį. Tačiau aną savaitę ankstyvą penktadienio rytą turėjo įvykti golfo turnyras, vienas iš klubo šimtmečio paminėjimų, todėl į Londoną jis išlėkė sekmadienį, sėdęs į automobilį, kuriuo penktadienio rytą ketino nuvažiuoti tiesiai į golfo klubą.

Vyresnysis detektyvas bloknote brūkštelėjo pastabą apie įtariamojo gyvenime nusistovėjusios tvarkos pokyčius.

Bišopas išdėstė, ką veikė darbovietėje, „Tarptautinių tvarkaraščių sprendimų PLC" kompanijoje, įsikūrusioje Hanoverio aikštėje, ir kaip vakare nužingsniavo iki Pikadilio aikštės susitikti su finansų patarėju Filu Teiloru, su kuriuo ruošėsi pavakarieniauti „The Wolseley" restorane.

Filas Teiloras, pridūrė Bišopas, rūpindavosi kasmetiniais asme-

ninių jo pajamų mokesčiais. Po vakarienės jis išėjo iš restorano ir patraukė į savo butą — šiek tiek vėliau nei planavo ir įkaušęs labiau nei ketino. Tąnakt miegojo prastai tiek dėl dviejų didelių kavos puodelių ir brendžio, tiek dėl būgštavimų, kad nesugebės anksti ryte atsibusti, todėl pavėluos į golfo klubą.

Griežtai laikydamasis scenarijaus, Brensonas įniko narstyti pasakojimą ir domėtis konkrečiomis smulkmenomis, ypač susijusiomis su asmenimis, su kuriais Bišopas ketvirtadienį bendravo. Paklausė, ar jis atsimena kalbėjęs su žmona, ir įtariamasis patvirtino, kad maždaug antrą po pietų Ketė skambtelėjo norėdama pasitarti, kokius sodo augalus nupirkti, nes rugsėjo pradžioje, vieną iš sekmadienių, Bišopas planavo surengti pikniką vadovaujančiam savo bendrovės personalui.

Po vakarienės su Filu Teiloru grįžęs namo, susisiekė su „British Telecom" ir paprašė operatoriaus jį prižadinti pusę šeštos ryto.

Kol Greisas rašėsi trumpus komentarus, ėmė brungzti jo mobilusis. Skambino jaunatvišku balsu kalbantis, konstebliu Deividu Kerčiu prisistatęs pareigūnas, kuris pranešė drauge su porininku esąs prie Braitono ir Houvo morgo — pastate šviesos nedegė, o aplinkui tvyrojo ramybė.

Vyresnysis detektyvas išniro į koridorių ir pasiteiravo, ar lauke matyti mėlynas sportinis MG automobilis. Konsteblis Kertis atsakė, kad stovėjimo aikštelė tuščia.

Padėkojęs Greisas nutraukė ryšį. Ir tučtuojau surinko Kleo namų numerį. Ji atsiliepė po antrojo signalo.

— Labutis! — nerūpestingai pasisveikino. — Kaip sekasi?

— Ar tu gerai jautiesi? — išgirdus Kleo balsą, detektyvą užliejo milžiniška palengvėjimo banga.

— Aš? Puikiai! Rankoje laikau vyno taurę ir netrukus nersiu į vonią, — mieguistai tarė ji. — O kaip tu?

— Mirtinai nerimavau.

— Kodėl?

— Kodėl? Jėzau Kristau! Tu sakei, kad kažkas slampinėja aplink morgą. Ir kad man paskambinsi. Aš... aš maniau...

— Ai, viso labo pora girtų tipų. Ieškojo Vudveilo kapinių, vapėjo norintys atiduoti pagarbą savo motinai.

— Nesielk taip su manimi!

— Kaip? — paklausė Kleo, iš balso tikras naivumo įsikūnijimas.

Išsišiepęs jis palingavo galva.

— Man metas grįžti prie darbo.

— Suprantama. Tu esi detektyvų šulas ir narplioji rimtą bylą.

— Nusprendei ant manęs išlieti susierzinimą?

— Viską, ką buvau sukaupusi, jau išliejau tualete. Dabar griūsiu į vonią. Labanakt!

Jis grįžo į stebėjimo kambarį šypsodamasis, truputį sudirgęs, bet aprimęs.

— Ką nors praleidau? — paklausė Džeinės Pakston.

Kvotų koordinatorė krestelėjo galva.

— Brensonas dirba šauniai.

— Būtinai vėliau jį pagirk. Mūsų bičiulį reikia įkvėpti, nes jo ego sumaišytas su žemėmis.

— Ir kodėl vyrams taip rūpi savimeilė? — paklausė moteris.

Greisas nužvelgė jos viršugalvį, kyšantį iš palaidinukės-palapinės, dvigubą pagurklį, sulaižytus plaukus, vestuvinį žiedą ir dar vieną, su brangakmeniu, užmautus ant tvirto piršto.

— O tavo sutuoktinis ego neturi?

— Cha, tik pabandytų prieš mane jį demonstruoti!

91

Apie stimuliuojamąsias tabletes Laiko Milijardierius išmanė viską, bet pats niekada jų nevartojo. Ei, kam reikalingos nuotaiką pakeliančios piliulės, kai pirmadienį vakare grįžti namo ir ant durų kilimėlio randi paštininko pristatytą, 2005-ųjų laidos MG TF sportiniam automobiliui skirtą techninį žinyną, kurį užsisakei šeštadienį?

Nuo 2006-ųjų, kai kompaniją įsigijo kinai, tokio modelio MG nebegamino. Būtent juo važinėjo Kleo Morėj. Tamsiai mėlynu. Nūnai su metaliniu, atitinkamos spalvos stogu — nors lauke svilino karštis, — nes kažkoks pašlemėkas peiliu sudraskė brezentinį viršų. Na, ir kalės vaikas! Prakeiktas šunsnukis! Sušiktas padugnė!

Jau antradienis! Viena iš tų dienų, kai į namus neužsukdavo niurzgi kvėša, nedėkingą dukterį turinti valytoja! Vakar pati jam taip sakė.

Bet geriausia, kad suėmė Brajaną Bišopą. Pirmame puslapyje sensacingas naujienas trimitavo rytinis *Argus* numeris. Žinią paskelbė čionykštės radijo stotys. Ir, be abejo, praneš vietinė televizija. Galbūt ji pasklis net po visą šalį! Ak, koks džiaugsmas! Ką pasėsi, tą ir pjausi! Kaip automobilio stogą! Kleo Morėj automobilio!

Kleo Morėj vairavo aukščiausios klasės TF 160 su 1,8 litro kubatūros, kintančiu vožtuvų valdymu aprūpintu varikliu, kurio stiprėjantis ūžesys šiuo metu maloniai drumstė vėsaus ankstyvo ryto tylą. Dar tik aštunta valanda. Reikia pripažinti, kad jos darbo diena tęsėsi ilgai.

Moteris pajudėjo iš stovėjimo vietos ir nubraukė gatve, per ilgai neperjungdama pirmos pavaros. Gal jai tiesiog patiko klausytis, kaip griaudėja išmetimo vamzdis?

Mėginant prasmukti pro paradinius vartus, sergėjančius Kleo Morėj komplekso kiemą, nekils jokių sunkumų. Jutiklinėje klaviatūros plokštelėje tereikėjo surinkti keturis skaičius. Jis greitai įsidėmėjo kombinaciją, iš jaukaus automobilio salono pro žiūronus stebėdamas, kaip namo grįžta kiti namo gyventojai.

Pats kiemas buvo tuščias. Jei pro žaliuzes vogčiomis žvilgčiojo smalsūs kaimynai, jie viso labo matė vyriškį su segtuvo lentele ir SEEBOARD ženkleliu, prisegtu prie krūtinės, tvarkingai apsirengusį žmogų, kuris čia lankėsi vakar ir dabar grįžo, nes turėjo dar sykį patikrinti dujų skaitiklį. Arba užsiimti panašiais reikalais.

Pasigamintas raktas lengvai kryptelėjo spynoje. Dėkui, Dieve, už tavo pagalbą! Jis žengė vidun, į atviro išplanavimo patalpą, dominuojančią pirmame aukšte, ir uždarė duris. Tyla kvepėjo baldų politūra ir šviežiai sumaltomis kavos pupelėmis. Vos girdimai dūzgė šaldytuvas.

Laiko Milijardierius pasidairė apžvelgdamas būstą, ko negalėjo padaryti vakar, nes už nugaros slankiojo paniurėlė valytoja. Ant kreminės spalvos sienų kabėjo paveikslai su jam nesuvokiamais abstrakčiais vaizdais. Blizgančias ąžuolines grindis dengė šiuolaikiniai kilimėliai. Dvi raudonos sofos, juodi lakuoti baldai, didelis televizorius, brangus muzikinis centras. *Sussex Life* žurnalas, padėtas ant staliuko. Ir ne-

uždegtos žvakės. Gausybė tuzinų, pamautų ant sidabrinių žvakidžių, kyšančių iš matinio stiklo puodelių ir vazų — gal ji kokia religinė pakvaišėlė? Galbūt organizuodavo juodąsias mišias? Štai dar viena rimta priežastis, kodėl Kleo Morėj reikėtų numarinti. Viešpats apsidžiaugs ja nusikratęs.

Ant žemo staliuko jis išvydo kvadratinį akvariumą su auksine žuvele, kuri plaukiojo aplink struktūrą, primenančią miniatiūrinės graikų šventyklos griuvėsius.

— Tave derėtų paleisti, — tarė. — Kalinti gyvūnų negalima.

Priartėjęs prie knygų lentynų, nuo grindų iki lubų užkimštų tomeliais, Laiko Milijardierius pastebėjo Greihamo Grino „Braitono uolą", Džeimso Herberto „Meluoja visi". Natašos Kuper kriminalinį romaną. Keletą Jano Rankino knygų ir istorinį Edvardo Marstono trilerį.

— Tai bent! — šūktelėjo. — Tavo skonis visai kaip mano! Gaila, kad neturėsime progos padiskutuoti apie literatūrą! Žinai, kitomis aplinkybėmis būtume galėję tapti neblogais draugais.

Jis atidarė stalo stalčių, kuriame aptiko elastinius bintus, bloknotą su stovėjimo aikštelės talonais, sulūžusį nuotolinio valdymo pultelį, kuris anksčiau atidarydavo garažo duris, baterijos elementą, vokus. Panaršęs daiktus, tačiau neradęs, ko ieškojo, užtrenkė stalčių. Tuomet vėl apsidairė, pažiūrėjo į kitus du stalčiukus, bet nieko nepešė. Sėkmė neaplankė ir virtuvėje.

Plaštaką tebemaudė. Stiprėjančio peršulio nenumalšino net tabletės. Be to, skausmas ėmė varstyti galvą. Toji nepaliaujamai pulsavo, o kūną krėtė nestiprus karštis, bet nieko baisaus — tokios smulkmenos jam nesutrukdys.

Laiptais aukštyn jis lipo neskubėdamas, nes žinojo, kad Kleo Morėj ką tik išvyko į darbą. Laiko turėjo tiek, kiek šio buvo pasaulyje. Galėjo čia slampinėti ne vieną valandą!

Antrame aukšte aptiko vonios kambarėlį ir darbo kabinetą. Į pastarąjį užsuko. Chaotiškai netvarkingoje patalpoje vėl pamatė knygų lentynas, užgrūstas, regis, filosofijos veikalais. Priešais langą, atsiveriantį jūros pusėn, į Braitono namų stogus, dunksojo rašomasis stalas, apkrautas popierių šūsnimis, kurių viduryje gulėjo nešiojamasis kompiuteris. Jis patyrinėjo stalčius, uoliai perkratė kiekvieno turinį.

Paskui atsidarė ir užtrenkė visus keturis metalinės dokumentų spintelės stalčiukus.

Miegamasis buvo trečiame aukšte, kitapus spiralinių laiptų, iš pažiūros vedančių ant stogo. Užėjęs į kambarį, Laiko Milijardierius apuostė lovą. Atmetė purpurinę lovatiesę, veidu įsikniaubė į pagalves ir giliai įkvėpė per nosį. Nuo kvapų sudilgsėjo slėpsnos. Jis atsargiai nudengė pūkinį apklotą ir suskato uostyti kiekvieną paklodė colį. Vien tik ji! Vien tik ji! Jokio vyresniojo detektyvo Greiso tvaiko. Nė menkiausių spermos dėmelių. Tiktai jos aromatai! Jos vienos! Palikti, kad suteiktų jam džiaugsmo.

Antklodę ir lovatiesę jis grąžino į vietą. Darbavosi uoliai. Niekam nevalia suprasti, kad šiuose namuose lankėsi neprašytas svečias.

Kambaryje stovėjo šiuolaikiškas, juodai lakuotas tualetinis staliukas. Laiko Milijardierius patikrino vieną stalčių ir tarp papuošalų dėželių galiausiai užtiko, ko norėjo. Odinį karulį su auksinėmis, reljefinėmis MG raidėmis. Du nenaudojamus, tviskančius, į žiedą įvertus raktus.

Jis užsimerkė ir kelią parodžiusiam Dievui sukalbėjo padėkos maldelę. Tada iškėlė raktus ir juos pabučiavo.

— Nuostabu!

Uždaręs stalčių, paslėpęs radinį kišenėje, grįžo į pirmą aukštą ir tiesiu taikymu numygo prie akvariumo. Aukštyn trūktelėjo švarko bei marškinių rankoves, įkišo į drungną vandenį ranką. Pasijuto taip, lyg vonioje stengtųsi sugraibyti muilą! Pagaliau nustvėrė slidžią, spurdančią auksinę žuvelę, įkalino kvėšą savo kumštyje.

Ir šveitė į kambarį.

Išeidamas pro paradines duris tebegirdėjo, kaip ji vartėsi ant grindų.

92

Bendras rytinis pasitarimas operacijos „Chameleonas" ir operacijos „Mistralis" klausimais baigėsi netrukus po devintos. Įtariamajam atsidūrus areštinėje, kambaryje vyravo optimistinė nuotaika. Ūpą pa-

kėlė ir liudytoja, senyva, priešais Sofiją Harington gyvenanti moteris, kuri užtikrino, jog maždaug tuo metu, kai įvyko žmogžudystė, prie jos namo vaikštinėjo Brajanas Bišopas. Jei nusišypsos sėkmė, vylėsi Greisas, DNR analizė patvirtins, kad Sofijos Harington makštyje atrasta sperma yra Bišopo. Hantingtonas stengėsi atlikti tyrimus kuo greičiau, todėl rezultatus pavyks gauti dar šiandien.

Bemaž niekas neabejojo, kad abidvi mirtys tarpusavyje susijusios, bet kol kas jie neatskleidė visų smulkmenų spaudai.

Pirmiausia buvo patikrintos žmonių pavardės ir laiko atkarpos, kurias Bišopas paminėjo per pirmąją apklausą; Greisą ypač domino, ar „British Telelecom“ paliudys, esą ketvirtadienio vakarą parsigavęs namo įtariamasis paprašė jį anksti ryte prižadinti. Nors į telekomunikacijų bendrovę, aišku, galėjo paskambinti ir bendrininkas. Žinant, kad dėl apdraustos žmonos gyvybės sutuoktinis praturtės trimis milijonais svarų, reikėtų kruopščiai ištirti tikimybę, kad Bišopui kažkas pagelbėjo — gal net ne vienas sėbras.

Jis smuko iš posėdžių salės, nekantraudamas Eleanorai, savo asistentei, padiktuoti porą laiškų — vieną dėl pasiruošimo teismo procesui, per kurį į kaltinamųjų suolą sės Karlas Veneris, šlykštus tipas, kaltas dėl pastarosios, Greiso tirtos žmogžudystės. Nuskubėjęs koridoriais detektyvas nėrė į žaliu kilimu išklotą, iš dalies atviro išplanavimo patalpą, kur įsitaisydavo vyresnieji kriminalinio skyriaus pareigūnai ir pagalbinis jų personalas.

Kai atsivėrė durys su elektroniniu užraktu, skiriančios erdvųjį kambarį nuo nusikaltimų tyrimo kabineto, didelei savo nuostabai, jis išvydo gausų, aplink rašomąjį stalą susibūrusių žmonių spiečių, įskaitant Garį Vestoną, vyriausiąjį detektyvą ir teoriškai Greiso bosą — nors iš tiesų dažniausiai tekdavo atsiskaityti Alisonai Vosper.

Galbūt jie dalyvauja loterijoje, toptelėjo jam į galvą. O gal mini kažkieno gimtadienį? Prisiartinus prie grupelės paaiškėjo, kad nė vienas nenusiteikęs šventiškai. Visi atrodė pritrenkti, taip pat ir Eleanora, iš kurios veido beveik niekada neišnykdavo nuostabos išraiška.

— Kas nutiko? — jos paklausė Greisas.

— Dar negirdėjai?

— Ko?

— Apie Džanetą Makvirter?

— Mūsiškę Džanetą? Iš PKT skyriaus?

Eleanora, kuri slėpėsi už masyvių akinių, padrąsinamai sulinksėjo, tarsi jam padėdama spręsti šaradą.

Dar prieš keturis mėnesius Džaneta Makvirter valdyboje užėmė atsakingą postą — vadovavo Policijos kompiuterių tinklo skyriui ir nemažam tenykščiam personalui, sudarytam iš keturiasdešimties žmonių. Viena iš pagrindinių jų pareigų buvo rinkti informaciją detektyvams. Tiek iš išvaizdos, tiek iš santūrių manierų Greisui ji panėšėjo į miegapelę.

Balandį Džaneta visus pribloškė atsistatydindama ir paskelbdama, kad norėtų metus pakeliauti. Bet artimiausioms draugėms iš skyriaus slaptai ir droviai prisipažino, kad įsimylėjo. Su būsimu vyru apsimainė sužieduotuvių žiedais ir nutarė emigruoti į Australiją, kur jiedu iškels vestuves.

Į Greisą atsisuko Brajanas Kukas, mokslinio skyriaus galva ir vyresniojo detektyvo draugas.

— Rojau, ją rado negyvą, — pranešė jam būdingu stačiokišku tonu. — Šeštadienio vakarą išplautą į krantą — jūroje Džaneta išbuvo nemažai laiko. Tapatybę nustatėme pagal dantis. Atrodo, vandenyje ji atsidūrė jau mirusi.

Kelias sekundes Greisas tylėjo. Jautėsi sukrėstas. Per daugelį darbo metų pats su Džaneta bendravo dažnai ir jai puoselėjo nuoširdžią simpatiją.

— Prakeikimas, — pagaliau išspaudė.

Akimirką rodės, tarytum anapus langų pakibo tamsus debesis, širdies gilumoje netikėtai ėmė sūkuriuoti šalčio verpetas. Taip, žmonės mirdavo, bet nuojauta tikino, jog dėl Džanetos kažkas buvo neaišku.

— Nepanašu, kad jai pavyko nukakti į Australiją, — sardoniškai pridūrė Kukas.

— Arba iki altoriaus?

Kukas patrūkčiojo pečiais.

— Jos sužadėtiniui kas nors paskambino?

— Naujienas išgirdome vos prieš porą minučių. Kas žino, gal jis irgi negyvas. — Po pauzės Kukas pridūrė: — Tau vertėtų užsukti į jos

skyrių ir pasakyti kelis žodžius vietiniams darbuotojams — kiek suprantu, jie siaubingai susisielos.

— Kai tik rasiu laiko. Kas vadovaus tyrimui?

— Dar nežinau.

Greisas linktelėjo, išsivedė šoko apimtą asistentę ir grįžo į savo kabinetą. Padiktuoti laiškus privalės per dešimt minučių, nes vėliau reikės keliauti į kardomąjį kalėjimą, kur įvyks antra Brajano Bišopo apklausa.

Tačiau iš sąmonės niekaip neiškrito smulkus, neišraiškingas Džanetos Makvirter veidas. Sunku būtų rasti už ją malonesnį ir paslaugesnį žmogų. Kurių galų vargšę nužudė? Ir kas? Plėšikas? Prievartautojas? Gal žmogžudystė kažkaip susijusi su jos darbu?

Penkiolika metų ji išdirba Sasekso kriminalinės policijos valdyboje, susimąstęs sau tarė Greisas, *daugiausia PKT skyriuje, įsimyli vyrą, nusprendžia pakeisti karjerą ir gyvenimo būdą. Atsistatydina iš pareigų. Ir miršta.*

Jis tvirtai tikėjo, kad pirmiausia būtina dairytis akivaizdžių dalykų. Jei vadovautų nusikaltimo tyrimui, tiksliai žinotų, nuo ko pradėti. Bet šiuo momentu Džanetos Makvirter žūtis, nors sukrečianti ir kelianti širdgėlą, buvo ne jo problema.

Bent taip Greisas manė.

93

— Jėėėzau, biče, užkimšk tą sumautą krušeną! Jis žiobia kiaurą rytą! Nejau negali atsiliepti į suknistą skambutį?

Skunkas praplėšė voką, per kurį tarsi kažkas neseniai užvožė plaktuku. Kaip ir per galvą. Negana to, jam dingojos, kad smegenis raižo valas sūriui pjaustyti, o namelis ant ratų siūbuoja išilgai kaip valtis per audrą.

Pryyyp-pryyyp-bnnnzzz-pryyyp-pryyyp-bnnnzzz. Ant grindų šliaužiojo skambantis, žybčiojantis, vibruojantis jo mobilusis.

— Pats atsiliepk, šūdgalvi! — burbtelėjo Skunkas šiandieniniam svečiui — kažkokiam pašlemėkui, su kuriuo po vidurnakčio susipažino

vienoje Braitono landynėje ir kuris įsiprašė pas jį pernakvoti. — Čia tau ne prakeiktas „Hilton" viešbutis. Mes neturime kiaurą parą veikiančios kambarių tarnybos.

— Bičiuk, jei atsiliepsiu aš, telefonas keliaus tiesiai į tavo tiesiąją žarną, taip giliai, kad turėsi grūsti savo šūdinus pirštus į gerklę, norėdamas jį išsikrapštyti.

Skunkas atplėšė kitą akį ir tučtuojau užmerkė, nes ją pervėrė akinama saulės šviesa, kuri pragręžė smegenis su pakaušiu ir įsismelkė iki paties Žemės centro, prikaldama jo galvą prie gumuliuotos, nuo prakaito drėgnos pagalvės it musę skrodžiantis smeigtukas. Nuleidęs ir antros akies voką jis pabandė atsisėsti, tačiau viskas baigėsi tuo, kad viršugalvis įsirėžė į žemą stogą.

— Šūdas!

Antai kokio dėkingumo jis sulaukdavo leisdamas trizniams bastūnams apsistoti savo namuose! Galutinai pabudęs, kone vemdamas, Skunkas ištiesė ranką, regis, atskirtą nuo likusios kūno dalies, tarsi naktį kažkas keliomis gijomis būtų ją prisiuvęs prie peties. Nutirpusiais pirštais įniko grabalioti grindis, kol rado mobilųjį.

Jis pakėlė aparatą virpančiuose gniaužtuose, — drebėjo visas kūnas, — nuspaudė žalią mygtuką ir priglaudė prie ausies telefoną.

— Hrrrm? — suurzgė.

— Klausyk, mulki, kur tave velniai nešiojo?

Skambino Baris Spaikeris.

Bet koks mieguistumas išgaravo, smegeninę užtvindė chaotiškos, vienos į kitas bumbsinčios mintys.

— Po galais, dabar vidurnaktis, — niūriai ištarė jis.

— Nebent tavo planetoje, mešliasnuki. Manojoje — jau vienuolikta ryto. Ir vėl pramiegojai komuniją?

Į galvą staiga dingtelėjo: *Polas Pekeris. Detektyvas konsteblis Polas Pekeris.*

Rytas netikėtai prašviesėjo. Iš migloto, narkotikų ištroškusio, skausmą spinduliuojančio verpeto, kurį įkūnijo Skunko sąmonė, išniro prisiminimai apie sandėrį su pareigūnu. Jis pažadėjo pranešti Pekeriui, kai iš Bario Spaikerio gaus eilinę užduotį. Suvokimą, kad įskųsdamas Spaikerį kerta šaką, ant kurios sėdi, nustelbė pasitenkinimas. Anąkart

tas šunsnukis jį apmovė ir sumokėjo per mažai. O Pekeris užtikrino atsilyginsiąs.

Policija, žinoma, grynųjų šykštėdavo. Bet pasitelkus išradingumą gal pasisektų išpešti pinigėlių ir iš darbdavio, ir iš faro. Tai būtų šaunu!

Dzing. Dzing. Dzing.

Nepaisydamas letenos įtvaro žiurkėnas Elas kaip įprastai turseno ant bėgtakio. Gyvį reikėjo dar sykį parodyti veterinarui. Ir atiduoti skolą Betei. Vienu šūviu jis nušaus du zuikius! Spaikeris ir detektyvas konsteblis Pekeris. Elas ir Betė! Nuspręsta!

— Ką tik grįžau iš mišių, — pasakė Skunkas.

— Gerai. Tau yra darbo.

— Klausausi įtempęs ausis.

— Štai kur tavo problema. Turi tik ausis, o ne smegenis.

— Ko man ieškoti?

Spaikeris jį painstruktavo.

— Prekė man reikalinga šįvakar, — pridūrė. — Bet kuriuo metu. Savo vietoje būsiu visą naktį. Siūlau pusantro šimto, jei atitiks techniniai duomenys. Užduotį atlikti sugebėsi?

— Taip, aš pasirengęs.

— Tik nesusimauk.

Ryšys nutrūko.

Apimtas džiugaus jaudulio, Skunkas atsisėdo. Ir į stogą vos neperskėlė savo kaukolės.

— Eik tu šikt, — nusikeikė.

— Eik pats, pimpiagalvi! — tolimajame namelio ant ratų gale pasigirdo balsas.

94

Glenas Brensonas užbaigė antrąją Brajano Bišopo apklausą dvidešimt minučių po vidurdienio. Kambaryje palikusi įtariamąjį vieną su advokatu, kad jiedu galėtų atsipūsti ir ko nors užkąsti, tardytojų komanda susirinko Greiso kabinete pasitarti.

Detektyvas seržantas laikėsi scenarijaus. Tam tikrą informaciją nuslėpė, svarbiausius klausimus išsaugojo trečiajam, popiet įvyksiančiam pokalbiui.

Kai visi susėdo prie apskrito staliuko, Greisas patapšnojo bičiuliui per nugarą.

— Gerai padirbėjai, Glenai. Ką gi, mano nuomone... — vyresnysis detektyvas pavartojo Alisonos Vosper posakį, kuris jam patiko, — problema bado akis.

Visi trys į jį sužiuro laukdami tęsinio.

— Bišopo alibi, vakarienė Londone, „The Wolseley" restorane su Filu Teiloru. Štai akis badanti problema.

— Na, jo alibi paneigia DNR rezultatai, — pastebėjo Nikolas.

— Aš mąstau apie prisiekusiuosius, — atsakė Greisas. — Daug kas priklauso nuo to, ar Teiloras labai patikimas. Guldau galvą, jog per teismo procesą advokatas išspaus iš alibi, ką tik įstengs. Moksliniai kaprizai prieš sąžiningą pilietį? Kurį galbūt parems skambutis „British Telecom", įrodantis, kad Bišopas, užuot važiavęs į Braitoną, išties vakare grįžo į savo butą ir prašė jį ryte prižadinti?

— Rojau, manau, per trečiąją apklausą privalome įspeisti Bišopą į kampą, — tarė Džeinė Pakston. — Mums netrūksta įrodymų, kuriais jį priremtume prie sienos.

Greisas linktelėjo laužydamas galvą, kol kas neįsitikinęs, kad jie turėjo viską, ko reikia.

Trečiasis kvotos ratas prasidėjo netrukus po antros valandos. Stebėjimo kambaryje Rojus Greisas atsilošė į nežymiai klibančios kėdės atkaltę puikiai suvokdamas, kad po šešių valandų teks paleisti Brajaną Bišopą, nebent jie pratęstų sulaikymą dar pusei paros arba įtariamąjį oficialiai apkaltintų. Žinoma, galima kreiptis į teismą ir paprašyti ilgalaikio suėmimo orderio, bet tokių priemonių vyresnysis detektyvas ketino griebtis tik pačiu blogiausiu atveju.

Alisona Vosper jau skambino ir teiravosi, ar detektyvai dar ilgai darbuosis, kol pateiks kaltinimus. Kai jis išdėstė faktus, policijos viršininko pavaduotoja akivaizdžiai apsidžiaugė. Ligi šiol su Greisu bendravo persijungusi į *švelnųjį* režimą.

Po Ketės Bišop žmogžudystės taip greitai areštavusi įtariamąjį, policija šauniai pasirodė prieš žiniasklaidą, sykiu apramino Braitono ir Houvo gyventojus. Dabar derėtų jį apkaltinti. O tai, be abejo, nė trupučio nepakenktų Greiso karjeros perspektyvoms. Įskaitant teigiamus DNR rezultatus, įrodymų pakako, kad jie sulauktų prokuratūros pritarimo. Vis dėlto vyresniajam detektyvui rūpėjo ne tiek kaltinimai, kiek poreikis būti tikram, kad iš tiesų pavyko suimti žmogžudį.

Bylos nagrinėjimas klostėsi puikiai, ir Greisas žinojo turįs jaustis pakiliai, bet kažkas nedavė jam ramybės — tik sunku pasakyti kas būtent.

Staiga pasigirdo Gleno Brensono balsas, ir po akimirkos pasirodė keturių vyrų, sėdinčių kvotos kambaryje, vaizdas, kuris nušvito monitoriaus ekrane. Brajanas Bišopas iš stiklinės siurbčiojo vandenį ir atrodė piktas kaip širšė.

— Rugpjūčio 8-a, antradienis, trys minutės po antros valandos dienos, — paskelbė Brensonas. — Trečiojoje apklausoje dalyvauja ponas Brajanas Bišopas, ponas Leitonas Loidas, detektyvas konsteblis Nikolas ir aš, detektyvas seržantas Brensonas. — Jo akys smigo įtariamojo pusėn.

— Pone Bišopai, jūs minėjote, kad judu su žmona buvote laimingai susituokusi pora. Ar žinojote, jog ponia Bišop turėjo romaną? Palaikė intymius santykius su kitu vyru?

Greisas neatplėšė žvilgsnio nuo įtariamojo akių. Šios nukrypo kairėn. Iš ankstesnių stebėjimų vyresnysis detektyvas žinojo išgirsiąs tiesą.

Bišopas dirstelėjo į advokatą lyg svarstydamas, ar jam derėtų kaip nors pakomentuoti klausimą, ir vėl atsigręžė į Brensoną.

— Jūs neprivalote atsakyti, — tarė Loidas.

Kelias sekundės Bišopas sėdėjo susimąstęs. Galiausiai iškošė:

— Aš kai ką įtariau. Ji bendravo su tuo dailininku iš Luiso?

Detektyvas seržantas palinksėjo ir su užuojauta nusišypsojo suprasdamas, kaip pašnekovui skaudu.

Veidu įsikniaubęs į delnus įtariamasis nuščiuvo.

— Norėsite pertraukos? — pasiteiravo Loidas.

Bišopas papurtė galvą ir nuleido rankas. Jis verkė.

— Ne, ne, viskas gerai. Tiesiog užbaikime šitą prakeiktą apklausą. Jėzau Kristau. — Trūktelėjęs pečiais, graudžiai įsispoksojo į stalą ir plaštaka nusišluostė ašaras. — Ketė buvo nuostabiausias žmogus, bet jos viduje slypėjo kažkokia varomoji jėga. Tarsi demonas, dėl kurio ji nuolat jausdavo nepasitenkinimą. Aš tikėjausi, kad sugebėsiu duoti žmonai, ko ji trokšta. — Jis vėl pravirko.

— Ponai, mums vis dėlto reikėtų pertraukos, — tarė advokatas.

Visi išėjo iš kambario, palikdami Bišopą vieną, ir pokalbį pratęsė po dešimties minučių. Pirmąjį klausimą pateikė Nikas Nikolas, įsijautęs į *gerojo faro* kailį.

— Pone Bišopai, sakykit, kaip pasijutote įtaręs, kad žmona jums neištikima?

Bišopas sardoniškai dėbtelėjo į detektyvą konsteblį.

— Domitės, ar panūdau ją nužudyti?

— Čia jūsų žodžiai, sere, o ne mūsų, — kirto Brensonas.

Greisui buvo įdomu pamatyti Bišopo emocijas. Galbūt tas paprasčiausiai vaidino prieš tardytojus ir liejo krokodilo ašaras?

— Aš mylėjau Ketę, — lūžtančiu balsu atsiliepė įtariamasis. — Ir niekada netroškau jos mirties. Žmonės *užmezga* nesantuokinius ryšius, toks jau yra pasaulis. Kai mudu su Kete susipažinome, ji buvo ištekėjusi už kito vyro, o aš turėjau kitą žmoną. Mes tapome meilužiais. Turbūt jau anuomet pasąmoningai suvokiau, kad jei mudu susituoksime, ji lygiai taip pat pasielgs su manimi.

— Todėl ir pats buvote jai neištikimas? — pasitikslino Nikolas.

Bišopas atsiliepė tiktai po pauzės.

— Kalbate apie Sofiją Harington?

— Taip.

Jo akys vėl kryptelėjo kairėn.

— Na, mes tik flirtuodavome. Tai paglostydavo mano savimeilę, bet nieko daugiau aš nesiekiau. Niekada su ja nemiegojau, nors panelei Harington patinka... patiko, — pasitaisė Bišopas, — fantazuoti, jog mudu turėjome intymių santykių.

— Jūs nė karto nepermiegojote su panele Harington?

Greisas žvilgsniu gręžė apklausiamo žmogaus akis. Jos vėl šastelėjo į kairę pusę.

— Teisingai. Nė karto. — Bišopo lūpas perkreipė dirgli šypsenėlė. — Nesakau, kad nenorėjau. Bet stengiausi laikytis savo moralės principų. Pripažįstu, elgiausi kvailai, nes merginos dėmesys glostė širdį ir aš mėgavausi jos draugija — tik nepamirškite, kad šitą kelią man jau teko įveikti anksčiau. Pasimylėk su kuo nors, ir tau labai pasiseks, jeigu potyriai bus nė velnio neverti. O jei sėkmė nenusišypsos, tave ant menčių nutrenks pasitenkinimas ir aistra. Tokiu atveju pateksi į rimtą bėdą. Taip nutiko mudviem su Kete — vienas kitą įsimylėjome iki ausų.

— Taigi jūs niekada nesimylėjote su panele Harington, — tebemygo Glenas Brensonas.

— Niekada. Nenorėjau, kad atsitiktiniai ryšiai pakenktų santuokai.

— Todėl nusprendėte ją sutvirtinti iškrypusiais sekso žaidimais?

— Nesupratau? Ką turite omeny?

Brensonas pažiūrėjo į savo užrašus.

— Viena pareigūnė iš mūsų komandos vakar bendravo su ponia Dajana Rend. Jei neklystame, ji buvo geriausia jūsų žmonos draugė. Ar taip?

— Jos šnekėdavo tarpusavyje keturis sykius per dieną. Dievai žino, ką viena kitai pripasakodavo!

— Manau, užtektinai, — rimtai atsakė detektyvas seržantas. — Anot ponios Rend, ponia Bišop nerimavo, kad pastaruoju metu jūs rodėte vis stiprėjantį polinkį į savotiškus lytinius santykius. Gal išplėtotumėte jos mintį?

— Ne, mano klientas šia tema nekalbės, — skubiai ir tvirtai įsiterpė Leitonas Loidas.

— Gerai, bet tegul atsako į vieną svarbų klausimą, — į advokatą kreipėsi Brensonas. Loidas mostelėjo sutikdamas. — Pone Bišopai, ar jūs turite Antrajame pasauliniame kare naudotų dujokaukių analogą?

— Kaip ji susijusi su tyrimu? — sukluso teisininkas.

— Labai tiesiogiai, sere.

Greisas vėl įsistebeilijo Bišopui į akis. Jos šovė dešinėn.

— Taip, — atsakė įtariamasis.

— Ji praversdavo seksualiniame judviejų su ponia Bišop gyvenime?

— Aš neleidžiu klientui atsakyti.

Ramindamas advokatą Bišopas pakėlė ranką.

— Nieko tokio. Taip, aš ją pirkau. — Nurausdamas patraukė pečiais. — Mes eksperimentavome. Skaičiau knygą... kaip kurstyti aistrą. Na, žinote, kai pagyveni su kitu žmogumi, pradinis jaudulys — susižavėjimas naujais santykiais — išblėsta. Todėl įsigijau kelis dalykus pagalvojęs, kad juos vertėtų išmėginti. — Jo veidas įgavo buroko spalvą.

Brensonas sutelkė dėmesį į vakarienę su finansų patarėju Filu Teiloru.

— Pone Bišopai, vienas iš jūsų automobilių yra tamsiai raudonas „Bentley Continental", tiesa?

— Taip, raudonas kaip Ambrijos vynas.

— Registracijos numeris — Lima, Janas, nulis, keturi, namas, viskis, Siera?

Nepratęs prie fonetinės abėcėlės, Bišopas turėjo šiek tiek pagalvoti. Galų gale jis linktelėjo.

— Ketvirtadienio vakarą, likus trylikai minučių iki vidurnakčio, netoli Getviko oro uosto automatinė numerių atpažinimo sistema nufotografavo šią transporto priemonę, važiuojančią į pietus M23 greitkeliu. Ar galite paaiškinti, dėl kokios priežasties automobilis ten atsidūrė ir kas jį vairavo?

Bišopas pažvelgė į advokatą.

— Turite nuotrauką? — paklausė Leitonas Loidas.

— Ne, bet, jei norite, atiduosiu jums kopiją.

Teisininkas kažką užsirašė bloknote.

— Čia kažkokia klaida, — tarė Bišopas. — Neabejotinai.

— Ar tą vakarą kam nors skolinote savo „Bentley"? — pasidomėjo Brensonas.

— Ne. Man reikėjo, kad automobilis būtų Londone, nes ryte ruošiausi keliauti tiesiai į golfo klubą.

— Ar kas galėjo jį pasiskolinti be jūsų leidimo... arba žinios?

— Ne. Hmm, nemanau. Velniškai menkai tikėtina.

— Kas dar, išskyrus jus, sere, turi „Bentley" raktelius?

— Niekas. Bet požeminėje aikštelėje... po mano butu... kažkas buvo įsilaužęs į kelis automobilius.

— Gal kas užsimanė juo pasivažinėti? — įsiterpė Leitonas Loidas.

— Visai įmanoma, — atsakė Bišopas.

— Vagišiai, trumpam nudžiaunantys ratus, paprastai juos grąžina į vietą, — tarstelėjo Greisas stebėdamas, kaip Loidas darbuojasi tušinuku. Gautą informaciją teisininkas išnarstys po kaulelį.

Glenas Brensonas pratęsė:

— Pone Bišopai, mes jau minėjome, kad apieškodami namą, esantį Daiko alėjoje, pažymėtą 97-uoju numeriu, aptikome „Pietinės žvaigždės" kompanijos draudimo polisą. Kaip paaiškėjo, jūsų žmonos gyvybė apdrausta trimis milijonais svarų. O jūs esate vienintelis pinigų paveldėtojas.

Greisas nukreipė žvilgsnį į teisininką. Loido išraiška beveik nepakito, bet pečiai nežymiai nukaro. Brajano Bišopo akys šaudė po visą patalpą, jo savitvarda netikėtai išgaravo.

— Klausykit... aš jau sakiau... kad nieko apie tai nežinau! Visiškai nieko!

— Jūsų nuomone, žmona pati slaptai apsidraudė? — neatlyžo Brensonas. — Nes buvo labai geros širdies?

Greisas išsišiepė didžiuodamasis tuo, kokią pažangą padarė kolega, kuriam pastaruosius kelerius metus negailėjo pamokymų, nes draugui puoselėjo pačius šilčiausius jausmus ir juo tikėjo.

Įtariamasis pakėlė rankas, bet po akimirkos leido joms šleptelėti ant stalo. Jo akys tebešmaižė po kambarį.

— Garbės žodis, aš nieko nenutuokiau apie polisą.

— Kiek suprantu, už trijų milijonų svarų draudimą reikia atseikėti padorias įmokas. Spėju, kad išsiaiškintume, kaip jas mokėjote, patyrinėję jūsų — arba ponios Bišop — banko sąskaitą? O gal jus nusižiūrėjo paslaptingas geradarys?

Leitonas Loidas bejausme išraiška vėl brūkštelėjo į bloknotą ir atsisuko į Bišopą.

— Jei nenorite, galite neatsakyti.

— Aš nežinojau apie draudimą, — maldingai, nuoširdžiai skambančiu balsu pakartojo įtariamasis. — Prisiekiu!

— Mes sukaupėme nemažai faktų, apie kuriuos jūs, pone Bišopai, teigiate nieko nenumanąs, — nesiliovė jį spaudęs Brensonas. — Apie jūsų automobilį, prieš pat sutuoktinės žmogžudystę nuvairuotą į Braitoną. Apie tris milijonus svarų, kuriais buvo apdrausta ponios Bišop

gyvybė likus pusmečiui iki jos žūties. — Detektyvas seržantas nutilo, pasitikrino užrašus ir atsigėrė vandens. — Vakar sakėte, kad paskutinį kartą su žmona turėjote lytinių santykių liepos 30-ą, antradienį. Teisingai?

Bišopas sumišęs kinktelėjo galva.

— Gal paaiškinsite, kodėl per skrodimą, atliktą rugpjūčio 4-ą, penktadienį, ponios Bišop makštyje patologai atrado jūsų spermą?

— Nesąmonės! Tai visiškai neįmanoma!

— Sere, jūs tvirtinate, jog rugpjūčio 3-ią, ketvirtadienio naktį, lytiškai nesantykiavote su ponia Bišop?

Įtariamojo akys smigo kairėn.

— Būtent taip ir tvirtinu. Dėl Dievo meilės, aš nakvojau Londone! — jis atsigręžė į advokatą. — Tai neįmanoma! Po velnių, neįmanoma!

Per daugelį metų Greisas matė užtektinai išraiškų, kurias nutaisydavo teisininkai klausydamiesi įžūlaus klientų melo. Leitono Loido veidas išliko neįskaitomas. Jis taptų puikiu pokerio lošėju, pamanė vyresnysis detektyvas.

Dešimt minučių po penkių, perkratęs visus vakarykščius Bišopo pareiškimus, per antrąjį pokalbį pateiktus klausimus ir užginčijęs mažne kiekvieną jo pasakytą žodį, Brensonas nutarė, kad šioje stadijoje nieko daugiau nepeš.

Įtariamasis nenusileido dėl trijų svarbių punktų: alibi, gyvybės draudimo ir paskutinių lytinių santykių su žmona. Tačiau detektyvas seržantas jautėsi patenkintas — ir visai be jėgų.

Bišopą nuvedė atgal į kamerą, ir dabar policijos pareigūnams draugiją palaikė tiktai advokatas.

Demonstratyviai pažvelgęs į rankinį laikrodį, Loidas kreipėsi į abu vyrus.

— Tikiuosi, jūs žinote, kad maždaug po trijų valandų privalėsite paleisti mano klientą, nebent ruošiatės jį apkaltinti.

— Kur jūs būsite?

— Savo biure.

— Mes jums paskambinsime.

Detektyvai grįžo į Kriminalinės policijos valdybą ir Rojaus Greiso kabinete įsitaisė prie apskrito stalo.

— Puikiai pasirodei, Glenai, — draugą pagyrė vyresnysis detektyvas.

— Tiesiog nuostabiai, — pridūrė Nikas Nikolas.

Džeinė Pakston sėdėjo panirusi į savo mintis. Ji vienintelė susilaikė nuo liaupsių.

— Mums reikės apsvarstyti tolesnių veiksmų planą.

Staiga atsivėrė durys, ir į kambarį įžengė Eleanora Hodgson, nešina susegtų popieriaus lapų šūsnele.

— Atleisk už sutrukdymą, Rojau, — prabilo ji, — bet aš pagalvojau, kad norėsi sužinoti, ką gavome iš Hantingtono laboratorijos.

Asistentė įteikė DNR analizės ataskaitas. Spermos, aptiktos Sofijos Harington makštyje, ir trupinėlio, panašaus į žmogaus odos nuoskutą, kurią Nadiuška De Sanča iškrapštė iš negyvos moters panagės, tyrimų rezultatus.

Abiejų dokumentų išvados patvirtino, kad DNR, be jokių abejonių, priklauso Brajanui Bišopui.

95

Kleo Morėj kartu su Darenu išėjo iš morgo prieš pusę šeštos. Uždariusi laukujes duris, stovėdama fantastiškoje, šiltoje saulėkaitoje, ji paklausė:

— Ką šįvakar veiksi?

— Ketinau ją nusivesti į kino teatrą, bet lauke taip karšta... — jis prisimerkė ir į šefę nukreipė spinduliuojančias akis. — Todėl manau, kad užsuksime į Prieplauką, išlenksime po kelis gėrimus. Norėčiau apsilankyti naujoje šaunioje vietelėje, „Reabilitacijoje“.

Kleo klausiamai į jį žvilgtelėjo. Džiaugsmingo veido dvidešimtmetis juodais stirksančiais plaukais, skustuvo peiliuku padailintais barzdaplaukiais galėjo lengvai prisijungti prie daugybės nevykėlių jauniklių, kurie kasnakt išsibarstydavo po miestą, kiurksodavo ant šaligatvių ir tarpduriuose snūduriuodami, prašydami išmaldos arba puldinėdami praeivius — užtektų tik trumpam nuklysti nuo tiesaus kelio. Laimė,

vyrukas iš prigimties nestokojo ryžto bei atkaklumo. Darenas dirbo uoliai, ir su juo buvo malonu bendrauti. Gyvenime vaikis neprapuls.

— „Reabilitacijoje"?

— Aha, taip vadinasi restoranas su baru. Aukščiausios klasės užeiga. Pasišvaistysiu pinigėliais — dėl savo paukštytės negaila. Pasiūlyčiau tau prisijungti prie mūsų, betgi žinai: kur du, trečias nereikalingas, ir panašiai.

Ji plačiai nusišypsojo.

— Akiplėša! Ir kas tau sakė, kad aš pati šiandieną neisiu į pasimatymą?

— Nejaugi? — Darenas aiškiai dėl jos nudžiugo. — Tuojau atspėsiu su kuo.

— Ne tavo reikalas!

— Jis turbūt nedirba kriminaliniame skyriuje?

— Juk sakiau, kad ne tavo reikalas!

— Tuomet tau nederėtų su juo glamžytis priimamajame, ar ne? — vaikinas mirktelėjo.

— Ką? — sušuko Kleo.

— Pamiršai, kad ten sumontuota stebėjimo kamera?

Išsišiepęs Darenas linksmai pamojo viršininkei ir numynė prie savo automobilio.

— Pasalūnas! — pavymui suriko ji. — Vujaristas! Iškrypėlis!

Pradarydamas mažo raudono „Nissan" dureles, jis atsisuko.

— Beje, mano nuomone, jūsų pora visai žavi!

Kleo jam parodė didįjį pirštą. Ir dėl visa ko pridūrė:

— Tik negerk per daug. Nepamiršk, kad mus šįvakar gali iškviesti į darbą.

— Cha, pažiūrėkite, kas kalba!

Po kelių minučių, kai nuvažiavo žiedu ir įsuko į dengtą „Sainsbury's" stovėjimo aikštelę, jos veide tebespindėjo šypsnis. Galvoje sukosi klausimas, kuo pamaitinti kriminalinio skyriaus pareigūną, su kuriuo *glamžėsi priimamajame*, kaip storžieviškai pareiškė Darenas. Kadangi vakaras nuostabus, reikėtų surengti pikniką ir užsikelti ant stogo terasos kepsninę. Rojui Greisui patiko jūros gėrybės ir žuvis.

Kleo nuvairavo automobilį ten, kur pamatė laisvą vietą. Iš pradžių

ketino apsilankyti prie šviežios žuvies prekystalių, paskui nusipirkti krevečių su kiautais, jei tik jų atras, ir tuno pjausnių. Porą kukurūzų burbuolių. Šiek tiek salotų. Batatų, kurie, paskrudinti ant grotelių, buvo neapsakomai gardūs. Ir butelį neblogo rausvojo vyno. Na, gal *ne vieną* butelį.

Ji nekantravo sulaukti vakarienės ir vylėsi, kad Greisas neužsisėdės darbe iki vėlumos. Nuo tada, kai jiedu kartu praleido vakarą, atrodo, praėjo gana daug laiko, todėl dabar pasitaikė puiki proga atsigriebti už neišnaudotas dienas. Kleo suvokė jo besiilginti — kai Rojaus nebematydavo, ilgesį jausdavo nuolat. Tačiau ramybės iki šiol nedavė Sendės pamėklė ir išvyka į Miuncheną, apie kurią norėjo gauti nuodugnią ataskaitą.

Iš ankstesnių meilės ryšių ji išmoko pamoką: kai jau įtiki, kad gyvenimas klostosi tobulai, šis gali skaudžiai tau įkąsti.

96

— Jo alibi. — Greisas dešiniuoju kumščiu vožė į kairįjį delną. — Privalome imtis kažkokių priemonių. Kaip jau sakiau, problema bado akis.

Pakston, Brensonas ir Nikolas susimąstę tebesėdėjo prie stalo. Džeinė paėmė butelį ir į stiklinę prisipylė vandens.

— Rojau, nemanai, kad mums pakanka įrodymų? — prabilo ji. — Jei rytoj Bišopas tebetūnos kalėjime, tu vaikščiosi ant peilio ašmenų, nebent tuoj pat kreipsimės į teismą, kad sulaikymas būtų pratęstas.

Greisas apgalvojo kolegės žodžius. Bišopas sulaikytas pirmadienį, aštuntą vakaro, vadinasi, jį teks paleisti šiandien vakare. Pratęsti areštą dar dvylikai valandų nesudėtinga, tačiau atokvėpis užsibaigs rytoj aštuntą ryto. Norint, kad įtariamasis liktų už grotų, derėtų užpildyti ilgalaikio suėmimo prašymą, kurį svarstytų magistratas. O šią užduotį būtina atlikti tučtuojau, idant sulig aušra nereikėtų pulti prie telefono ir trukdyti žmones, kurie turėjo teisę ramiai išsimiegoti.

Jis pažiūrėjo į laikrodį. Jau penkios minutės po pusės šeštos. Kilstelėjęs telefoną susisiekė su Kima Merfi.

— Kima, vienas iš tavo komandos žmonių apklausė Bišopo finansų patarėją Filą Teilorą. Gali gauti jo numerį? Ne, verčiau pati jam paskambink ir sujunk su manimi.

Vyresniajam detektyvui lūkuriuojant, visi aptarė naujausius įkalčius. Greisas savo pozicijos nepakeitė.

— Rojau, o kaip Bišopo DNR, aptikta Sofijos Harington kūne? — paklausė Nikas Nikolas. — Nejau įrodymas neįtikinamas?

Greisas jautėsi sudirgęs, tačiau savitvardos neprarado.

— Nikai, negi nesupranti? Jeigu nesugriausime Bišopo alibi, neva jis nakvojo Londone, kai buvo nužudyta žmona, iš DNR įkalčių nieko nepešime — gynybos advokatas paskelbs, neva juos pakišo. Jei pernelyg skubėsime mėgindami susieti abi žmogžudystes, teisėjas, remdamasis tuo pačiu pagrindu atmes ir kitus DNR įrodymus.

Rojus iš karčios patirties žinojo, kad teisingumas esti vingrus, neprognozuojamas ir įgyvendinamas tik labai retais atvejais. Per teismo procesą galėjo įvykti daugybė netikėtumų. Prisiekusiųjų tarybą sudarė visiškai teisės neišmanantys žmonės, kuriuos įmanoma paveikti, apmauti, suvilioti ir išmušti iš vėžių; neretai jie turėdavo išankstinių nusistatymų ar tiesiog stokojo daugiau nei vieno šulo. Kai kuriems bylos nagrinėjimams vadovaudavo persenę arba, regis, iš kitos planetos atsibeldę teisėjai. Rasti šimtaprocentinių, bausmę garantuojančių kaltės įrodymų nepakakdavo. Nuosprendį smarkiai nulemdavo ir sėkmė.

— Liudininkė matė Bišopą prie Sofijos Harington namo, — priminė Džeinė Pakston.

— Ką tu sakai! — susierzinimas nenumaldomai stiprėjo. Dėl dirglumo kalta kaitra? Nuovargis? Tai, kad jis priverstas taikstytis su prakeiktu nuomininku? O gal mintys apie Sendę, kurios graužė lyg druska, paberta ant atviros žaizdos?

— Na... aš manau, kad ji patikima, — teisindamasi atsiliepė kvotų koordinatorė.

— Liudininkei suorganizuosime oficialią atpažinimo procedūrą, bet prieš tai dar sykį patikrinsime visų įvykių eigą. Per kitas kelias dienas galbūt atrasime papildomų įrodymų. Jei oficialiai apkaltinsime Bišopą, artimiausiu metu mūsų bent jau nebespaus laikas dėl panelės Harington tyrimo. Be to, galėsime užkimšti spaudos nasrus.

Subirbė mobilusis. Skambino Kima, kuri pranešė Greisui, kad tuojau jį sujungs su Filu Teiloru. Vyresnysis detektyvas atsisėdo prie rašomojo stalo ir pakėlė stacionaraus telefono ragelį.

Baigęs kalbėti jis vėl atsistojo.

— Teiloras sutiko šįvakar Londone su manimi pasimatyti. Iš balso sudaro atviro, sąžiningo žmogaus įspūdį. — Greisas atsisuko į Brensoną. — Pasirūpinsime, kad Bišopo sulaikymas būtų pratęstas dar dvylikai valandų, ir po pusės septintos pasitarimo važiuosime į Londoną. Norėčiau, kad tu keliautum drauge su manimi.

Jis paskambino Normanui Potingui, liepė susisiekti su budinčiu, už „Policijos ir kriminalinių įkalčių" teisės akto vykdymą atsakingu vyresniuoju inspektoriumi ir pateikti prašymą dėl arešto pratęsimo dvylikai valandų. Galop atsigręžė į trijulę kolegų.

— Gerai, visi susitiksime posėdžių salėje. Lygiai pusę septintos. Dėkui už darbą.

Greisas susmego už rašomojo stalo. Jo laukė dar viena, neką lengvesnė, bet savitai sudėtinga užduotis. Kaip paaiškinti Kleo, kad jis turės išlėkti į Londoną ir pačiu geriausiu atveju namo grįš tiktai prieš vidurnaktį?

Didelei Rojaus nuostabai, išgirdusi naujienas ji nenusiminė. Matyt todėl, kad buvo gerai susipažinusi su policijos darbu, kuris tęsdavosi kiauromis paromis, septynias dienas per savaitę.

— Nieko tokio, — atsiliepė Kleo. — Aš esu „Sainsbury's" prekybos centre, su glėbiu šviežių krevečių ir geldelių stoviu prie kasos. Būtų gaila jas išmesti, todėl viską suvalgysiu pati.

— Man velniškai gaila.

— Nesigraužk. Žmogžudystės yra svarbiau už kelias krevetes. Bet kai parsigausi į Braitoną, nedelsdamas važiuok pas mane!

— Manau, jau būsiu užkandęs — ko nors sukrimsiu automobilyje.

— Aš kalbu ne apie maistą.

Greisas pakštelėjo į ragelį.

— Siunčiu tau dešimt kartų daugiau bučinių, — atsakė ji.

Kai ryšys nutrūko, vyresnysis detektyvas su palengvėjimu nusišypsojo. Kleo, rodos, kuriam laikui išmetė Miuncheną iš galvos.

O jis pats?

Na, daug kas pareis nuo to, kokią informaciją atkapstys Marselas Kulenas. Staiga Greisas pirmąsyk pajuto kone besitikįs, kad vokiečių komisaro tyrimas neduos jokių rezultatų.

97

Gatvėje, nutįsusioje palei jos namų vartus, laisvų stovėjimo vietų dažniausiai nebūdavo, todėl Kleo teko sukti ratus ieškant tuščio plotelio tarp automobilių. Laiko Milijardierius slinko įkandin išlaikydamas saugų atstumą, stebėdamas mėlynąjį MG, kuris sužybčiojo dešiniuoju posūkio signalu ir pranyko už kampo. Jis išsišiepė.

Ir padėkojo Dievui.

Šita gatvė daug geresnė! Iš dešinės dunksojo aukštos belangės sienos. Statūs raudono mūro skardžiai. Kairėje pusėje, per visą kelio ilgį, stiebėsi statybvietės tvora su užrakintais vartais. Virš jos kyšojo jau suręstas dešimties pėdų aukščio masyvas, tarytum menininko skulptūra — prašmatnių apartamentų ir parduotuvių darinys — su reklaminiu ženklu, išdidžiai skelbiančiu:

VAKARINIS LAUKAS —
TAI NE ŠIAIP KOMPLEKSAS,
O MIESTIETIŠKO, EKOLOGIŠKO
GYVENIMO BŪDO ĮSIKŪNIJIMAS!

Kleo Morėj aptiko laisvą vietą ir dabar bandė atbulomis į ją įvažiuoti. Nuostabu!

Jis įsmeigė akis į raudonąsias šviesas, kurios, rodės, vis ryškėjo. Raudona reiškė pavojų, raudona reiškė sėkmę, raudona reiškė seksą! Jam patikdavo žiūrėti į žibintus, nutviskančius tuo momentu, kai vairuotojas paspausdavo stabdį. Šie užburdavo Laiko Milijardierių lygiai taip pat, kaip kitus žmones pakerėdavo laužo liepsnos. Apie lemputes, įmontuotas Kleo automobilyje, jis išmanė viską. Žinojo dydį, stiprumą, kaip jas pakeisti, kaip prijungti prie MG elektros sistemos ir uždiebti.

Susipažino su *kiekviena* jos transporto priemonės detale. Kiaurą naktį skaitė techninių duomenų žinyną ir braidžiojo po interneto platybės. Štai kuo praverčia pasaulinis žiniatinklis. Kad ir kokiu paros metu prie jo prisėsdavai, bet kada galėjai surasti kokį apgailėtiną entuziastą, kuris apie 2005-ųjų laidos MG TF 160 užrakto mechanizmą sugebėtų papasakoti daugiau negu patys gamintojai.

Ji išlipo iš salono! Mūvėjo džinsus, užsibaigiančius ties blauzdomis. Buvo įsispyrusi į sportinius batelius. Apsirengusi baltais trumparankoviais marškinėliais. Iš bagažinės ištraukė tris pirkinių maišelius iš „Sainsbury's" prekybos centro, per petį persimetė didžiulę drobinę rankinę.

Prariedėjęs pro šalį jis nusigavo iki sankryžos ir pasuko dešinėn. Neilgai trukus įveikė kitus du dešinius posūkius ir artėdamas prie Kleo namo fasado išvydo ją, stovinčią priešais vartus, į jutiklinę klaviatūros plokštelę įvedančią skaitmenų kodą, sykiu mėginančią išlaikyti prekių maišus. Galų gale moteris smuko į kiemą, ir vartai užsitrenkė jai už nugaros.

Beliko tikėtis, kad šįvakar Kleo Morėj nesiruošė keliauti į miestą. Reikės rizikuoti. Bet jam, žinoma, pagelbės Viešpats.

Laiko Milijardierius antrą kartą apvažiavo ratą norėdamas įsitikinti, kad ji automobilyje nepamiršo kokių daiktų ir negrįžo jų pasiimti. Moterims neretai taip atsitikdavo.

Dar po dešimties minučių nusprendė, kad pavojus nebegresia. Todėl pastatė savo „Toyota Prius" greta dulkėto, paukščių išmatomis apdrabstyto „Volvo", prie kurio vairo iš pirmo žvilgsnio jau ilgokai niekas nesėdėjo. Gatvę trumpam užblokavo, bet, laimei, šiuo metu jokia transporto priemonė nesiartino. Jis atrakino MG, pajudėjo iš vietos ir svetimą automobilį kelioms minutėms sustabdė lygiagrečiai kitų ratų. Tuomet šoko atgal į tojotą, kurią įvairavo į atlaisvintą plotą, tarp „Volvo" ir mažučio „Renault".

Užduotis atlikta.

Tiksliau, pirmoji darbo dalis.

Kaip gaila, kad MG uždengtas metaliniu stogu, pamanė jis nurūkęs savo garažo link. Tokį malonų vakarą daug smagiau važiuoti kabrioletu.

98

Vos tik pasibaigė pusę septintos surengtas pasitarimas, Greisas čiupo raktus nuo policijos automobilio, kurį jam suorganizavo Tonis Keisas, ir drauge su Glenu Brensonu išskubėjo į požeminę stovėjimo aikštelę.

— Ei, seni, leisk man sėstis prie vairo!

— Juk žinai, kad tavo vairavimas mane gąsdina, — atšovė Greisas. — Ne, leisk perfrazuoti — kai tu įsikimbi vairą, man iš siaubo susuka vidurius.

— Tikrai? Nieko keista, kad taip šneki. Nes pats vairuoji lyg mergiotė. Tiksliau sakant, lyg sukriošęs vėpla — beje, toks ir esi!

— O tu neseniai susikirtai per aukštesnio lygio vairavimo egzaminą!

— Nes pasitaikė pusgalvis egzaminuotojas. Instruktorius sakė, jog turiu *įgimtų gabumų* automobiliais persekioti nusikaltėlius. Aš vairuoju kaip dievas!

— Jį derėtų išmesti iš darbo pagal Psichinės sveikatos nutarimą.

— Šunkara!

Jiems artėjant prie jokiais skiriamaisiais ženklais nepažymėto „Ford Mondeo", Greisas švystelėjo raktelius bičiuliui.

— Tik nemėgink man padaryti įspūdžio.

— Ar matei „Greitus ir įsiutusius" su Vinu Dyzeliu?

— Iš visų aktorių, jis turi kvailiausią pavardę.

— Eik tu! Abejoju, ar jam patiktų taviškė.*

Vyresnysis detektyvas pats nelabai suprato, koks proto aptemimas paskatino atiduoti raktus Brensonui. Galbūt vylėsi, kad Glenas sutelks dėmesį į kelią ir jį išvaduos nuo nesibaigiančių diskusijų — veikiau monologo — apie santuokos problemas. Vakar, po Bišopo apklausos grįžus namo, tris valandas teko kentėti draugo sielograužą. „Glenfiddich" viskio butelis, kurį abu ištuštino, tik iš dalies apmalšino skausmą. Ryte, kai skutosi ir prausėsi, vėl buvo priverstas klausytis Gleno. Taip pat ir prie pusryčių stalo, kai kirto dribsnius jausdamas, kaip nuo pagirių, papildomo slegiančio faktoriaus, švelniai pulsuoja galva.

* Angl. *grace* — malonė.

Jo džiaugsmui, Brensonas nespaudė akceleratoriaus iki galo, išskyrus vieną nuokalnę, šalia Hendkroso kaimelio, kur bičiulis leido įsibėgėti fordui iki 130 mylių per valandą, užsimanęs parodyti, kaip dvejuose staigiuose įkalnės vingiuose nukerta kampus.

— Svarbiausia, senučiuk, užsiimti teisingą poziciją kelyje ir tinkamai reguliuoti droselį, — tarė Glenas.

Greisui, neabejojančiam, kad jo skrandis tuojau išlįs pro gerklę, labiau rūpėjo neįsirėžti į aukštus, drūtus medžius, kurie stūksojo abipus vingių. Kai jie pasiekė M23 greitkelį, vyresnysis detektyvas dar sykį perspėjo kolegą saugotis greičio matuoklių ir kelių policijos, dievinančios bausti kitus pareigūnus.

Laimė, Brensonas nenuleido patarimo negirdom. Jis sumažino tempą... ir pabandė prisiskambinti į namus, pasitelkęs laisvųjų rankų įrangą.

— Na, ir kalė! — suurzgė. — Nekelia ragelio! Aš turiu teisę bendrauti su vaikais, ar ne?

— Tu turi teisę gyventi savo namuose, — priminė Greisas.

— Gal taip jai ir pasakytum? Na, žinai, išklotum oficialų policijos požiūrį.

Vyresnysis detektyvas pakratė galvą.

— Padėsiu, kuo įstengsiu, bet tavo mūšiuose kautis negaliu.

— Taip, suprantama. Atleisk, man nederėjo prašyti.

— Kas nutiko žirgui?

— Na, kai mudu šnekėjomės, ji vėl nukreipė kalbą šia tema. Nusprendė norinti išmėginti jojimą su kliūtimis. Čia jau kvepia rimtais pinigais.

O Greisas nusprendė, kad Arei reikėtų susitikti su psichologu, bet nuomonės jis garsiai neišsakė.

— Manau, jums praverstų apsilankyti pas šeimyninių santykių konsultantą.

— Jau sakei.

— Kada?

— Antrą nakties. Ir užvakar. Senučiuk, tu kartojies. Pradedi bičiuliautis su Alcheimeriu?

— Žinai, kokia tavo problema?

— Neskaitant juodo gymio? Pliko viršugalvio? Ir neprivilegijuotos kilmės?

— Aha, neskaitant to.

— Ne. Rėžk.

— Tu rodai per mažai pagarbos savo partneriams.

Brensonas nuo vairo atplėšė ranką.

— Atiduodu pagarbą! — kuo mandagiausiai ištarė.

— Taip daug geriau.

Netrukus po devynių Brensonas sustabdė „Ford Mondeo" ties geltona Arlingtono gatvės linija, iš karto už „Ritz" viešbučio, priešais „Caprise" restoraną.

— Gražūs ratai, — pasakė, kai jiedu, žingsniuodami įkalnėn, apėjo stovintį „Ferrari". — Tau irgi reikėtų tokius nusipirkti. Jie kur kas smagesni negu mėšlinas „Alfa", kuriuo tu puškuoji. Pagerintų įvaizdį.

— Nepamiršk vienos nereikšmingos smulkmenos — nuo ferario mane skiria šimtas tūkstančių svarų, — atkirto Greisas. — Žinant, kad į savo komandą turėjau priimti tave, vargu ar mano atlyginimui lemta šauti į padanges.

Gatvės gale jie įsuko į Pikadilio aikštę. Ir dešinėje pusėje akimoju pamatę įspūdingą, žvilgsnį traukiantį, juoda ir aukso spalvomis nudažytą pastatą. Pro gigantiškus, skliautinius langus veržėsi skaisti šviesa, o viduje, rodės, šurmuliavo tuntai žmonių. Ant sienos kabėjo puošnus ženklas su užrašu „The Wolseley".

Juos perdėtai džiugiai pasitiko durininkas su livrėja ir cilindru.

— Labas vakaras, ponai. — Žodžius jis tarė su nežymiu airišku akcentu.

— Čia „The Wolseley" restoranas? — paklausė Greisas, kuris jautėsi šiek tiek ne savo rogėse.

— O, taip! Labai malonu jus matyti! — prilaikydamas atidarytas duris šveicorius mostu pasiūlė jiems įeiti.

Brensono lydimas vyresnysis detektyvas žengė pro tarpdurį. Aplink priimamąjį spietėsi būrelis žmonių. Pro šalį nuskubėjo padėklu su kokteiliais nešinas padavėjas, kuris drožė į milžinišką, sausakimšą,

elegantiškomis balta ir juoda spalvomis išmargintą salę su balkonais ir kupolinėmis lubomis. Ausis užgulė triukšmingas ūžesys. Greisas akimirką pasidairė. Restoranas spinduliavo gražiosios epochos didybę, bet tuo pat metu atrodė neapsakomai šiuolaikiškas. Padavėjai vilkėjo dailius juodus drabužius, dauguma klientų buvo pasipuošę prašmatniais apdarais. Jis nusprendė, jog šita vieta Kleo patiktų. Gal kada su ja užsuks į Londoną ir čia apsilankys. Tik iš pradžių reikės pasidomėti vietinėmis kainomis.

Pareigūnams nusišypsojo jauna registratorė, paskui prie jų prisiartino aukštas vyriškis rausvai gelsvais, madingai ilgais ir sutaršytais plaukais.

— Labas vakaras, ponai. Kuo galėčiau padėti?

— Mes susitinkame su ponu Teiloru.

— Ponu Filu Teiloru?

— Taip.

Aukštaūgis parodė į baro sektorių, įrengtą atokiau nuo restorano.

— Jis sėdi ana ten. Pirmas staliukas iš dešinės! Tuojau jus nuvesime.

Atsidūręs bare Greisas išvydo penktą dešimtį pradėjusį, į jį lūkuriuojamai žiūrintį vyriškį geltonais polo marškinėliais ir chaki spalvos kelnėmis.

— Pone Teilorai?

— Aha! — vyriškis pusiau atsistojo. — Vyresnysis detektyvas Greisas? — jis kalbėjo aiškia Jorkšyro tartimi.

— Taip. Ir detektyvas seržantas Brensonas. — Greisas probėgšmais nužvelgė Teilorą, pabandė apie jį susidaryti nuomonę pasiremdamas pirmuoju įspūdžiu.

Bišopo finansų patarėjas buvo neblogos fizinės formos, tik gal truputį linkęs į apkūnumą, elgėsi laisvai, be jokių susikaustymo požymių, buvo malonaus atviro veido, nosis nudegusi saulėje, plaukai šviesūs, retėjantys, o akys budrios ir itin skvarbios. Jo lengvai neprigautum, dingtelėjo Greisui. Ant staliuko, greta aukštos taurės su bespalviu kokteiliu ir žalia mėtos šakele, gulėjo rakteliai, kurio karulyje žvilgėjo „Ferrari“ emblema.

— Malonu su jumis susipažinti, ponai. Prisėskit. Gal ko išgersite?

Rekomenduoju „Mohito" kokteilius, jie nuostabūs. — Jis mostu pakvietė padavėją.

— Aš vairuoju, todėl pasitenkinsiu dietine kokakola, — tarė Brensonas.

— Man to paties, — pridūrė Greisas, nors žinodamas, kad jo laukia košmariškas pasivažinėjimas su bičiuliu, mielai būtų išlenkęs visą pintą viensalyklio viskio. — Mes užmokėsime už gėrimus, sere. Džiugu, kad iš anksto neįspėtas sutikote su mumis pasimatyti.

— Jokių problemų. Kuo galėčiau pagelbėti?

— Kiek laiko pažįstate Brajaną Bišopą? — prabilo Brensonas, ant stalo pasidėjęs bloknotą.

Greisas savo ruožtu spitrijosi susimąsčiusiam pašnekovui į akis.

— Kokius šešerius metus... taip, lygiai šešerius metus.

Detektyvas seržantas užsirašė pastabą.

— Čia oficiali kvota? — pusiau rimtai, pusiau juokais pasiteiravo Filas Teiloras.

— Ne, — atsakė Brensonas. — Mes atvykome patikslinti tam tikrų laiko momentų.

— Aš viską išklojau jūsų pareigūnams. Kas nors ne taip? Ar Brajanui kilo bėdų?

— Kol kas nenorėtume atskleisti per daug informacijos, — atsakė Greisas.

— Kaip su juo susipažinote? — pratęsė Brensonas.

— Per P1 sueigą.

— P1?

— Tai automobilių gerbėjų klubas, kuriam vadovauja Deimonas Hilas — lenktynininkas, buvęs pasaulio čempionas. Sumoki metinį mokestį, ir gali naudotis įvairiais sportiniais automobiliais. Mudu susitikome per vieną iš kokteilių vakarėlių.

Žvilgtelėjęs į raktelių karulį, Glenas Brensonas pasidomėjo:

— Į restoraną atvažiavote ferariu, kuris stovi Arlingtono gatvėje?

— 430-uoju? Taip... tik jis ne mano.

— Tikras gražuolis.

— Aha, bet juo būtų kur kas smagiau važinėti, jei keliuose netykotų prakeikti greičio matuokliai!

— Pone Teilorai, ar galite papasakoti apie save, — įsiterpė Greisas, neužkibęs ant jauko.

— Apie save? Na, aš įgijęs licencijuoto buhalterio kvalifikaciją. Penkiolika metų praleidau valstybinių mokesčių departamente, didžiumą laiko darbavausi specialiųjų tyrimų grupėje. Daugiausia gilinausi į suktybes su mokesčiais. Pamatęs, kiek uždirba NFP, nepriklausomi finansų patarėjai, nutariau prisijungti prie jų bendruomenės. Įkūriau „Teiloro finansinio planavimo" bendrovę. Ir atgal nebesigręžiojau. Gana greitai susipažinau su Brajanu. Jis tapo vienu iš pirmųjų mano klientų.

— Kaip jūs apibūdintumėte poną Bišopą? — paklausė Brensonas.

— Kaip apibūdinčiau? Aukščiausia klasė. — Pamąstęs Teiloras pridūrė: — Sąžiningumo įsikūnijimas. Protingas, patikimas, dalykiškas.

— Ar esate jam kada suorganizavęs gyvybės draudimą?

— Ponai, mūsų pokalbis krypsta į kliento konfidencialumo sritį.

— Suprantu, — linktelėjo Greisas. — Bet mes pateiksime tik vieną klausimą. Jei norėsite, galėsite į jį neatsakyti. Ar jūs kada nors rūpinotės, kad būtų apdrausta Brajano Bišopo žmonos gyvybė?

— Galiu užtikrinti, jog niekada.

— Dėkui.

— Pone Teilorai, ar tiesa, kad rugpjūčio 3-ią, ketvirtadienį, judu su ponu Bišopu vakarieniavote šitame restorane? — pakeitė temą Greisas.

— Taip. — Rodės, kad finansininkas užėmė gynybos poziciją.

— Čia lankotės dažnai? — pasitikslino Brensonas.

— Man patinka „The Wolseley" susitikti su klientais.

— Ar pamenate, kada apytikriai išėjote iš restorano?

— Ne šiaip pamenu, — mažumėlę pūsdamasis atsakė Filas Teiloras. Iš švarko, padėto ant suoliuko, išėmė piniginę, panaršė ją ir surado sąskaitos kvitą.

Greisas jį permetė akimis. Bišopas nemelavo, sau tarė vyresnysis detektyvas pamatęs, kiek vyrai išgėrė. Du „Mohito" kokteiliai. Dų vyno buteliai. Keturios brendžio taurės.

— Atrodo, neblogai pavakarojote, — pastebėjo. Podraug atkreipė dėmesį į kainas, kurios buvo ne didesnės negu padoriuose Braitono restoranuose. Jis išgalės atsivežti Kleo į „The Wolseley". Jai čia patiks.

— Aha, jūs teisus.

Greisas mintyse atliko skaičiavimus. Jeigu abu vyrai išlenkė daugmaž vienodą kiekį, Bišopas buvo per daug įkaušęs, kad sėstų už vairo. Ar girtumas pakurstė įniršį dėl žmonos neištikimybės? Ir įkvėpė drąsos beatodairiškai vairuoti automobilį?

Dar sykį patyrinėjęs kvitą, viršutiniame dešiniajame kampe jis aptiko, ko ieškojo. *LAIKAS 22.54.*

— Koks jums pasirodė Brajanas Bišopas ano ketvirtadienio vakarą? — pasiteiravo Greisas.

— Puikiai nusiteikęs. Nepaprastai linksmos nuotaikos. Mudu šauniai pabendravome. Kitą rytą jis ketino vykti į Braitoną ir dalyvauti golfo turnyre, todėl nenorėjo sėdėti iki vėlumos arba prisigerti — bet mes vis tiek sugebėjome prisisiurbti. — Filas Teiloras suprunkštė.

— Ar pamenate, kada išėjote gavę sąskaitą?

— Nedelsdami. Mačiau, kad Brajanas nekantrauja parsigauti namo, nes jam reikėjo labai anksti keltis.

— Todėl sėdo į taksi.

— Aha. Jį iškvietė Džonas, šveicorius. Leidau jam važiuoti pirmam.

— Maždaug vienuoliktą?

— Taip, apytikriai. Tiksliai nepasakysiu. Galbūt be kelių minučių vienuoliktą.

Greisas sumokėjo už kolą, tuomet detektyvai padėkojo Teilorui ir atsisveikino. Užsukę už kampo, grįžo į Arlingtono gatvę. Greisas žingsniavo tylėdamas, pasinėręs į aritmetinius skaičiavimus. Kai jiedu prisigretino prie „Ford Mondeo", jis šiltai paplekšnojo Brensonui per nugarą.

— Kartais šventė ateina į kiekvieno namus!

— Ką tai turėtų reikšti?

— Įsivaizduok, bičiuli, kad vienu metu švęsi visus savo gimtadienius!

— Atleisk, senučiuk, bet aš nenutuokiu, kur tu lenki!

— Kalbu apie tavo vairavimo įgūdžius. Suteiksiu tau progą juos pademonstruoti. Pirmiausia leistinu greičiu nukaksime į Noting Hilą, kur darbo dienomis gyvena Bišopas. Iš ten lėksi kaip įkirptas. Patikrinsime, per kiek laiko Bišopas galėjo pasiekti Braitoną.

Detektyvas seržantas palaimingai išsišiepė.

99

Kas per šūdas? Vakar metus lazdą bet kokia kryptimi, ji garantuotai būtų pataikiusi į MG TF modelį. O dabar Braitone nematyti nė vieno. Skunkas, kiurksantis mažajame Betės motinos „Peugeot", piktai dėbsojo pro priekinį langą.

— Patenkink mane! — paprašė Betanė.

— Atsiknisk. Surask man prakeiktą MG. — Moterys. Kad jas kur velniai nujotų!

Laikrodis rodė po pusės dešimtos vakaro. Jie apsuko visas įprastines stovėjimo aikšteles. Deja, nieko nepešė. Bent jau nerado to, kas atitiktų Bario Spaikerio reikalavimus, o po paskutinio pokalbio su vogtų automobilių prekeiviu jie nė kiek netroško vėl suklysti ir pristatyti ne tą modelį. MG TF 160. Mėlynas. Bet kokie techniniai duomenys. Aiškiau nebūna.

Skunkas jautėsi kaip ant adatų. Poreikis rudiems milteliams nenumaldomai stiprėjo. Planą jis parengė prieš dvi valandas. Detektyvas konsteblis Pekeris sumanymui pritarė. Nudžiautas automobilis keliaus tiesiai pas Spaikerį. Pekeris luktelės, kol Skunkas gaus grynuosius ir pranyks iš garažo. Darbas bus padarytas lyg iš natų. Detektyvas sumokės rytoj. Šįvakar kvaišalų jis nusipirks už Spaikerio pinigus.

Bet dabar atlygiui iškilo grėsmė. Mėlyni MG TF 160 išgaravo kaip dūmas. Visi iki vieno. Tarsi būtų nušluoti nuo planetos paviršiaus.

Jiedu važiavo Širlės alėja, vienu iš centrinių, prabangiausių Houvo kelių. Vietoj kraujo klanų čia akis rėždavo turtai. Ištaigingi, elegantiški namai, ant įvažiavimo takų stovintys, žadą atimantys ratai. Įvairiausi modeliai, kokius tik pasvajodavai įsigyti laimėjęs loteriją. Bemsai, mersai, poršai, bentliai, ferariai, reindžroveriai — kas tik nori. Aplinkui, kiek akys užmatė, vien tiktai tviskantis, brangus, kreditines korteles ištuštinantis metalas.

— Suk dešinėn, — nurodė jis.

— Bent pamalonink mane pirštu!

— Aš užsiėmęs. Nematai, kad dirbu?

— Tau nederėtų taip ilgai tūnoti kontoroje, — suniurnėjo Betė.

— Nejaugi? Klausyk, ką pasakysiu. Atkapstyk man tą mašiną, ir aš tave krušiu kiaurą naktį. Nupirksiu miltelių, kuriuos abu suvartosim.

Pasvirusi Betanė pakštelėjo jam į veidą. Skruostą pakuteno į lūpą įvertas žiedas.

— Tikiuosi, žinai, kad tave dievinu?

Skunkas nužvelgė merginą. Žiūrint tam tikru kampu, riestanosė juodais, trumpai kirptais plaukais atrodė gana simpatiška. Jo širdies gelmėje kažkas sukirbėjo. Nieko panašaus jis nejautė per visą mėšliną vaikystę, todėl nūnai neišmanė, kaip reaguoti į užplūdusias emocijas. Giliai įkvėpęs pabandė nuslopinti ašaras.

— Bete, vienintelis geras dalykas, atsitikęs mano gyvenime, yra pažintis su tavimi. — Trūktelėjo pečiais ir pridūrė: — Aš kalbu rimtai. Noriu, kad žinotum. O dabar užsikimšk ir vairuok. Metas prie darbo.

Jai pasukus į dešinę, Skunkas pasviro į priekį, iš džiaugsmo net spirgėdamas. Saugos diržas jį negailestingai sustabdė ir privertė atsilošti.

— Spausk akceleratorių! Greičiau!

Betanė perjungė aukštesnę pavarą, ir pežukas pralėkė palei dailius Onslou kelio kotedžus artėdamas prie užpakalinių kito automobilio žibintų. Netrukus jie pasivijo MG, kuris laukė spragos eismo sraute, pasirengęs nerti dešinėn į Daiko kelią.

Priešakinės „Peugeot" šviesos kuo aiškiausiai nutvieskė mažąjį MG. Taip, čia tamsiai mėlynas TF 160 su metaliniu stogu. Galva neišnešė, kodėl nuostabų vasaros vakarą vairuotojas atsisakė nudengiamo brezentinio viršaus, bet tai jau ne jo problemos. O Spaikeris neabejotinai nudžiugs. Metalinis stogas taps papildomu privalumu.

MG pajudėjo iš vietos.

— Sek iš paskos! Žiūrėk, kad mūsų nepamatytų, bet tik nepaleisk jo iš akių!

— Kas čia vyksta, Meškuti? — Betė jį vadino Meškučiu, nes jai nepatiko Skunko pravardė.

— Aš dirbu. Liaukis mane tardžiusi.

Betanė, kurią pralinksmino keistas jo elgesys, nusišypsojo ir šastelėjo pro pat kito automobilio pirmagalį. Žybčioti įniko akinančios ilgosios šviesos, sucypė stabdžiai, užbliovė signalas.

— Kokių drignių priėdei? Vairuoji kaip sumauta beprotė!

— Pats sakei sekti iš paskos!

— Tik stenkis, kad mūsų nepastebėtų.

Ji sumažino greitį. Priešakyje rūkstantis MG sustojo prie šviesoforo. Betanė prisiartino prie užpakalinio jo buferio. Skunkas įžvelgė vairuotojo pakaušį. Ilgus, tamsius plaukus. Turbūt moters.

— Kada man paaiškinsi, kuo mes užsiimame? — griežtai paklausė Betė.

— Tiesiog važiuok įkandin. Ir laikykis atstumo.

Užnugaryje švytintys priešakiniai žibintai pakurstė Laiko Milijardieriui nerimą. Ar tas automobilis sekė pavymui? Ten policininkai? Kai užsidegė žalia šviesoforo šviesa, jis paspaudė akceleratorių, bet leistino 30 mylių per valandą greičio neviršijo. Lengviau atsiduso pamatęs, kad įtartina mašina liko dunksoti sustingusi. Bet po akimirkos ji labai lėtai nuslinko pirmyn. Ir prie kito šviesoforo, ties sankryža su Senuoju Šorehamo keliu, vėl jį prisivijo. Stabtelėjo stačiai po gatvės žibintu, kuris nutvieskė seną mažutį „Peugeot 206" kledarą. Ne, čia ne policijos transporto priemonė. Už vairo sėdėjo kažkokia kekšė, vežanti pašlemėką vaikiną. Nėra, ko jaudintis.

Dar po penkių minučių Laiko Milijardierius įsuko į gatvę, besidriekiančią palei Kleo Morėj namą, ir sustojo greta paukščių išmatomis nusėto „Volvo". Iš savo vietos patraukė „Toyota Prius" ir į atlaisvintą plotą įvairavo MG. Darbas atliktas nepriekaištingai! Toji kalė ničnieko neįtars.

Skunkas stypsojo gatvės gale ir iš šešėlių susidomėjęs stebėjo keistus manevrus. Jis visiškai nenumanė, kas čia vyko. Ir nenutuokė, kodėl moteris taip ilgai krapštosi MG salone, numodama ranka į „Toyota", kuris užblokavo kelią.

Pagaliau moteris išniro laukan, ir jis suprato klydęs, nes ilgaplaukė figūra priklausė barzdotam tipeliui. Skunkui bežiūrint, vyrukas sėdo į „Toyota" ir nuriedėjo šalin.

Jis grįžo į „Peugeot", pastatytą netoliese, ir surinko detektyvo konsteblio Pekerio numerį.

— Sveikas, bičiuli, — pasilabino Pekeris. — Kas naujesnio?

— Radau reikalingus ratus.

— Tvarka. Kelias valandas užtruksiu — mane iškvietė į darbą. Luktelėsi?

— Ar ilgai?

— Daugiausia porą valandų.

Skunkas nukreipė akis į pežo laikrodėlį. Jau be dešimties minučių vienuolikta.

— Bet tik tiek. Ilgiau laukti negaliu.

— Klok, kur esi. Aš viskuo pasirūpinsiu.

Jis pasakė gatvės pavadinimą. Išjungė telefoną ir atsisuko į merginą.

— Maukis kelnaites.

— Nė nebuvau jų užsitempusi! — pareiškė Betanė.

100

Greisas pažvairavo į rankinį laikrodį. Septynios minutės po vienuoliktos. Jis žvilgtelėjo į spidometrą. „Mondeo" lėkė stabiliu 135 mylių per valandą greičiu. Už langų šmėkščiojo žibintų švieselės, iš priekio plūdo tamsa. Vyresnysis detektyvas stengėsi sutelkti dėmesį į pirma jų važiuojančius automobilius. Kai prie kiekvieno prisiartindavo, pamėgindavo įžiūrėti, ar transporto priemonė priklauso policijai. Užduotis nebuvo lengva, nes šituo greitkelio ruožu patruliai dažniausiai kursuodavo neženklintomis mašinomis, tačiau Greisas numanė, kokių išdavikiškų požymių turėtų dairytis — dviejų figūrų salone, švaraus, naujo keturviečio modelio ir išorinių antenų, — sykiu žinojo, jog naktį kelių policija mieliau rinkdavosi žymėtus automobilius, kad vairuotojai juos matytų ir nekrėstų kvailysčių.

Šiaip ar taip, jam reikės patimpčioti už tam tikrų virvelių — nors tuo sudėtinga užsiimti dėl nuolatinio stiprėjančio dėmesio, kurį visuomenė rodydavo policijai, — idant pagelbėtų Brensonui išvengti baudos

taškų, nes pakeliui iš Londono juos blykstėmis nutvieskė „Gatso" fotoaparatai. Kiekvienas iš keturių greičio matuoklių Glenui uždirbs po tris baudos taškus, gal net daugiau, žinant, kokį tempą „Ford Mondeo" išvystė rūkdamas pro porą. Mažiausiai dvylika balų. Bičiulis kaipmat prarastų vairuotojo pažymėjimą.

Jis nusišypsojo įsivaizduodamas, kaip Glenas protestuotų.

— Kas tave prajuokino? — užstaugė Brensonas, kad perrėktų Bubos Sparkso repavimą, maksimaliu garsu griaudėjantį iš radijo imtuvo. — Iš ko vaipaisi?

Greisas toleravo triukšmą, nes draugas paaiškino, neva muzika jam padeda *nugrimzti į transą*, kuris būtinas, kai spaudi akceleratorių iki galo.

— Iš savo gyvenimo, — atsakė.

Aštuonios minutės po vienuoliktos. 8-oji sankirta liko toli užnugaryje, bet kuriuo momentu priešais pasirodys 9-oji. Jis įsispoksojo į tamsų kelią, žvilgsniu ieškodamas ženklų.

— Tikrai? Aš maniau, kad tavo gyvenimas liūdnas. Nė negalvojau, kad jis primena komediją.

— Vairuok nepliurpdamas! Nuo tada, kai išvažiavome iš Noting Hilo, mane kamuoja... kaip ten vadinasi... *priešmirtiniai potyriai*. Kada prieš akis prabėga visas gyvenimas.

Priešakyje išaugo mėlynas įspūdingo dydžio ženklas su baltais Getviko oro uosto ir 9-osios sankirtos užrašais. Kai jie nušvilpė pro šalį, netoliese vyresnysis detektyvas įžvelgė viaduko šešėlį.

Dar po trisdešimties sekundžių, kai tiltas atsidūrė už nugaros, Greisas atplėšė akis nuo laikrodžio ir pažiūrėjo į hodometrą.

— Gerai, jau gali sumažinti greitį!

— Nė už ką!

Buba Sparksas liovėsi repavęs, dideliam Greiso palengvėjimui. Jis palinko į priekį norėdamas pritildyti radijo imtuvą, tačiau Brensonas užprotestavo:

— Ei, seni, tuojau gros „Mobb Deep". Tokia muzika, žinoma, ne tavo nosiai, bet man ji patinka.

— Jei nepradėsi važiuoti lėčiau, įjungsiu Klifo Ričardo dainą! — pagrasino vyresnysis detektyvas.

Linguodamas galva draugas nežymiai atleido akceleratoriaus pedalą.

Pasistengęs iš smegeninės išvyti Brensoną ir jo pamėgtą repą, Greisas minutę kitą susitelkė į aritmetiką. Nuo Bišopo apartamentų Noting Hile, Vestburno Giraitės gatvėje, jie įveikė dvidešimt aštuonias mylias, važiuodami per apstatytus miesto kvartalus, dviejų juostų keliu ir autostrada.

Bišopas galėjo išsirinkti vieną iš keliolikos maršrutų, nors jo sprendimą, bėgant laikui, atskleis greičio matuoklių bei stebėjimo kamerų analizė. Iš Londono plūsdavo nuolatiniai eismo srautai, ir Greisas žinojo, kad užstrigti spūstyje įmanoma bet kada, nes judėjimo sąlygos kisdavo atsižvelgiant į savaitės dieną arba konkretų paros metą.

Šįvakar dvidešimt aštuonias mylias pavyko sukarti per trisdešimt šešias minutes. Važiuojant leistinu greičiu, kelionė truktų beveik valandą. Brensonas driuokė su vėjeliu; tikras stebuklas, kad fordo niekur nesustabdė. Jei kelių nebūtų užgrūdę automobiliai arba jeigu jie būtų pasirinkę kitą maršrutą, laiko sąnaudos sumažėtų nuo penkių iki dešimties minučių. Galimas daiktas, kad Bišopui užteko vos dvidešimt šešių minučių.

Suprantama, darant išvadas, atsižvelgti derėjo į pačius įvairiausius veiksnius. Filo Teiloro pamėgtame restorane išduotas kvitas bylojo, kad sąskaita apmokėta ketvirtadienio vakare, be šešių minučių vienuoliktą. O kas, jei laikrodis, įmontuotas į kreditinės kortelės skaitytuvą, veikė netiksliai, tarkim, keliomis minutėmis skubėjo arba vėlavo? Na, gerai, tebūnie atsilikinėjo penkiomis minutėmis, pagalvojo Greisas, nusprendęs šią aplinkybę vertinti Bišopo naudai. Taigi įtariamasis atsisveikino su restoranu daugmaž vienuoliktą vakaro. Pasivažinėjimas taksi tęsėsi apytiksliai penkiolika minučių, su sąlyga, kad kelio neužtvėrė eismo grūstys. Dar pora minučių praėjo, kol Bišopas išvairavo „Bentley“ iš požeminės, po jo daugiabučiu įrengtos stovėjimo aikštelės.

Sakykime, iš Vestburno Giraitės gatvės jis pajudėjo be dešimties minučių pusę dvyliktos. ANAS aparatas, iškilęs virš 9-osios sankirtos tilto, užfiksavo bentlį be trylikos minučių dvyliktą.

Kelionė užtruktų dvidešimt septynias minutes, o jie sugaišo

trisdešimt šešias. Tačiau Bišopas turėjo gerokai galingesnį automobilį. Sparčiausią sedaną visame pasaulyje.

Vėlgi nereikia manyti, jog šimtaprocentiniu tikslumu pasižymi ir Automatinė numerių atpažinimo sistema. Šitoje laiko sekoje apstu miglotų faktorių. Abejonių nekilo tiktai dėl vieno dalyko: ketvirtadienio vakarą Bišopas *galėjo* nukakti į Braitoną.

Jis išjungė radijo imtuvą.

— Ei! — pasipiktino Brensonas.

— Ir nebandyk tokios muzikos klausytis mano namuose, antraip ištremsiu į vištidę.

— Tu neturi vištidės.

— Nusipirksiu ryte.

— Savo jėgomis vis tiek jos nesuręstum. Juk pats nieko nemoki daryti.

— Ką gi, tikėkis, kad lauke nelis. — Surimtėjęs Greisas paprašė: — Įvertink Filą Teilorą kaip liudininką.

— Mano nuomone, jis kalba nuoširdžiai. Na, dar dievina prabangą — matei, kokius ratus vairuoja? Visiškai savimi pasitiki.

— Galbūt pridengia klientą? Bendrininkauja su Bišopu, nes gviešiasi draudimo pinigų?

Brensonas papurtė galvą.

— Nepanašu. Anksčiau dirbo Valstybinių mokesčių departamente, specialiųjų tyrimų grupėje, ar ne? Piktadariu, aišku, gali būti kiekvienas, nors man jis pasirodė normalus. Eilinis vyrukas. Bet kokiu automobiliu lakioja, šunsnukis! Vien už tai nusipelno mano neapykantos!

— Man irgi susidarė įspūdis, kad jis sąžiningas. Liudydamas teisme, prisiekusiesiems kels pasitikėjimą.

— Ir ką?

— Tu įveikei kelią per trisdešimt šešias minutes. Mano skaičiavimais, Bišopas turėjo jį sukarti maždaug per dvidešimt septynias.

— Aš galėjau važiuoti greičiau.

Greisas krūptelėjo vien nuo tokios minties.

— Ne, spaudei, kaip pridera.

— Kas toliau?

— Mes jį apkaltinsime.

Vyresnysis detektyvas iš kišenės išsitraukė mobilųjį ir paskambino į namus prokuratūros teisininkui Krisui Binsui, su kuriuo palaikė ryšį pastarąsias kelias dienas ir kurio sankcijos reikės, norint Bišopui pateikti oficialų kaltinimą. Jis informavo Binsą apie šiandieninio tyrimo rezultatus ir paaiškino, jog trumpalaikis įtariamojo areštas varžo pareigūnų veiklą.

Jiedu sutarė pasimatyti Kriminalinės policijos valdyboje pusę septintos ryto.

101

Kleo gulėjo išsitiesusi ant sofos pirmo aukšto svetainėje, ant grindų nuleidusi beveik išgertą rožinio vyno butelį ir visiškai tuščią taurę. Per platų televizoriaus ekraną žiūrėjo DVD „Geišos išpažintis", nors sunkiai įstengė išsilaikyti neužsimerkusi.

Šįvakar bet kada gali iškviesti į darbą, — be to, teks parašyti esė iš filosofijos kurso, — todėl alkoholio vartoti išvis nederėjo, tačiau ant grindų radusi Žuvį ji rimtai susisielojo. Keista, kad pajėgdavo emociškai atsiriboti nuo kasdien regimų žmonių palaikų, išskyrus vaikus, bet nesugebėjo sutramdyti jausmų antplūdžio išvydusi Žuvį, kuri gulėjo ant šono pačiame kambario kampe, tarp dviejų ąžuolinių grindjuosčių. Ryškiai auksinė jos spalva priblėso iki dulsvo bronzinio atspalvio, o sustiklėjusi akutė žiūrėjo į šeimininkę tarsi kaltindama: *kodėl anksčiau negrįžai namo ir manęs neišgelbėjai?*

Ir kaip, velniai rautų, gyvis ištrūko iš akvariumo? Jeigu tai būtų nutikę vakar, ji tikriausiai būtų apkaltinusi Mariją, nes atgrubnagė valytoja nuolat ką nors sudaužydavo arba sulaužydavo. Tačiau serbė antradieniais neateidavo. Galbūt į kambarį prasibrovė katinas? Paukštis? O gal vargšė Žuvis nutarė išbandyti ekstremalią mankštą?

Ji pastvėrė butelį, susipylė vyno likučius ir ištuštino taurę. Ekrane pagrindinę veikėją, geišą, mokė vyrų tenkinimo meno. Kleo įdėmiai stebėjo kadrus ūmai išsibudinusi, įgavusi antrąjį kvėpavimą. Filmą įsijungė vildamasi, kad išmoks kelis naujus dalykus, kuriuos galės išmėginti su Rojumi.

Štai kodėl po šilkiniu chalatėliu vilkėjo atvirus, prie kūno tobulai priglundančius apatinius — kreminės spalvos nėrinius, už pasibaisėtiną kainą įsigytus vienoje iš specializuotų Braitono parduotuvių. Visą vakarą planavo, kaip elgsis jam pasirodžius. Pravers duris, pabučiuos Rojų ir atšlijusi leis prasiskleisti chalato skvernams.

Kleo troško pamatyti jo reakciją! Kartą skaitė, kad vyrus įkaitindavo iniciatyvios moterys. Jai pačiai dažnėjo pulsas vien gulint su nėriniuotais apatiniais ir mąstant apie susitikimą. Vaizdo grotuvo laikrodukas rodė aštuonias minutes po vidurnakčio. Kurgi tu, Rojau?

Lyg atsakydamas į klausimą suskambo namų telefonas. Kleo čiupo belaidį ragelį. Traškančiu mobiliuoju skambino Greisas.

— Labas, — pasisveikino jis. — Kaip laikaisi?

— Neblogai. Kur tu esi, vargšeli?

— Už penkių minučių kelio nuo valdybos. Prieš rytojaus rytą privalau sutvarkyti kelis reikalus. Pas tave užsukčiau po pusvalandžio. Ar nebus per vėlu?

— Ne, nieko panašaus! Atlėk, kada galėsi. Tavęs lauks gėrimas. Kaip sekėsi?

— Gerai. Netgi puikiai. Kelionė nuvargino, bet važiuoti vertėjo. Tu tikrai nieko prieš, kad atvykčiau?

— Tikrai, brangusis, garbės žodis. Glamonėtis dviese kur kas smagiau nei vienai!

Vos tiktai ryšys nutrūko, ausis pasiekė *užlaikyto skambučio signalas*. Telefonas akimoju sučirškė.

— Alio? — atsiliepė Kleo.

Prakeikimas, nusivylė išgirdusi balsą, kuris atsklido iš kito laido galo. *Velnias, velnias, velnias! Kodėl būtent dabar?*

102

Dzingtelėjęs mobilusis pranešė apie gautą žinutę. Skunkas išsipainiojo iš perpus nuogos Betanės glėbio, desperatiškai bandydamas susiorientuoti aplinkoje. Jam bemiegant, raumenis sutraukė mėšlungis. Atsibu-

dus niekaip nepavyko rasti nelemto telefono. Be to, kūną stipriai krėtė drebulys.

— Oi! — aiktelėjo Betė, kai Skunkas pakišo ranką po jos šlaunimi.

— Tik ieškau savo mobiliojo.

— Man regis, aš susilaužiau nugarą, — krizendama išspaudė mergina.

— Gašli karvė!

Jis užtiko aparatą ant grindų, po priekine keleivio sėdyne. SMS atsiuntė detektyvas konsteblis Polas Pekeris:

jau vietoj. pasirengęs?

Skunkas atrašė:

taip

Pasak ekrano laikrodžio, buvo keturiolika minučių po vidurnakčio.

Nerangiai pasimuistęs, išklausęs priekaištingų Betanės reikalavimų jos netraiškyti, Skunkas užsitempė treningo kelnes. Sportinių batelių nė nebuvo nusiavęs. Jis pakštelėjo Betei į skruostą.

— Iki!

— Ką tu darai? Kur išsiruošei?

— Su kai kuo susitiksiu savo kontoroje!

— Su kuo?

— Man reikia eiti.

Pastangos išlipti laukan atėmė daug jėgų, nes raumenis tebemaudė, o virpulys neatlėgo. Skunkas sustingo šešėlyje, vieną ranką nuleidęs ant automobilio, kitą įrėmęs į statybvietės tvorą. Iš gerklės veržėsi švokštimas, krūtinėje įnirtingai tvinkčiojo širdis, ir jis akimirką neabejojo tuojau išsivemsiąs. Veidu ir kūnu sruvo prakaito upeliai. Iš salono žvelgė sunerimusi Betė, kuri gatvės žibinto šviesoje panėšėjo į vaiduoklį.

Skunkas žengė į priekį į ir pajuto, kad jam svaigsta galva. Pasvyravęs vos neišsitiesė ant žemės, bet laiku spėjo įsikibti į pežo šoną. *Tu privalai susidoroti su užduotimi,* tarė sau. *Privalai susidoroti, pakentėk*

truputį, judėk pirmyn, nesusimauk. Privalai atlikti darbą, privalai. Privalai!

Jis užsitraukė plonos striukės gobtuvą ir pajudėjo pirmyn. Padvelkus vėjeliui, tyliai subarškėjo tvora. Abipus kelio dunksojo nebylūs automobiliai, panirę į oranžinį, natrio atspalvio švytėjimą, kuris sklido nuo gatvės žibintų. MG stovėjo vos už penkiasdešimties jardų.

Skunkas suvokė svyruojąs. Ir jautė, kad jį stebi. Nė nenutuokė, kur tie žmonės slepiasi, bet žinojo, kad jie tikriausiai tūno viename iš čionykščių lengvųjų automobilių arba furgonų. Jis praslinko palei juodą „Toyota Prius". Pro „Citroën 2CV". Artėjant prie vienatūrio „Mitsubishi", šis nugrimzdo į miglą, bet netrukus vėl įgavo apibrėžtą pavidalą. Pykinimas stiprėjo. Kairiuoju dilbiu, rodės, nurėpliojo vabaliukas, ir Skunkas neprašytą svečią priplojo delnu. Staiga per kūną suskato lakstyti pulkai vabzdžių, odą tarytum smaigstė aštrios, miniatiūrinės kojelės. Jis įniko pliaukšėti per krūtinę, pakėlė ranką ir užtvojo sau per sprandą. Galiausiai per pilvą.

— Atsikniskit, — iškošė.

Į galvą atėjo mintis, kad jis užmiršo prigriebti savo svertų komplektą, ir širdį sustingdė panika. Galbūt įrankiai iškrito iš automobilio? O gal juos paliko namelyje ant ratų?

Skunkas paeiliui perkratė kišenes. *Ne! Velnias, ne!*

Vėl kiekvieną patikrino. O, štai kur jie, dešinėje striukės kišenėje, uždaryti tvirtame, plastikiniame dėkle.

Tvardykis!

Nusigavus iki užpakalinio MG buferio, jį netikėtai perliejo ryški balta šviesa. Pasigirdo variklio riaumojimas, ir Skunkas nėrė į šoną. Įjungusi pirmąją pavarą, griaudėdama pro šalį, Betanė pamojo ir mygtelėjo garso signalą.

Kvaila karvė! Jis nusišypsojo. Žvilgsniu palydėjo nutolstančias užpakalinės šviesas. Sukruto pasijutęs kur kas geriau — nes pagaliau atsidūrė prie savo tikslo — iš kišenės iškrapštė svertų rinkinį, stvėrė pasirinktą įnagį į įkišo galiuką į durelių spynelę. Užraktą įveikė per kelias sekundes. Tuoj pat įsijungė signalizacija: kurtinantis pypsėjimas, sumišęs su žybčiojimu.

Jis išliko ramus. Šiuolaikinius ratus ne taip jau lengva nušvilpti.

Automobiliai turėjo smūgio jutiklius ir imobilizatorius. Tačiau dalis svarbiausių laidų slypėjo po prietaisų skydeliu. Tereikėdavo vieną „užtrumpinti", kad neutralizuotum daviklius ir imobilizatorių, o paskui jį sujungti su kitu, idant užvestum variklį.

Salone maloniai kvepėjo naujais odiniais apmušalais ir vos užuodžiamu moters aromatu. Skunkas įsirangė vidun palikdamas praviras dureles, kad neišsijungtų interjero apšvietimas, pakišo galvą po skydeliu ir kaipmat rado, ko ieškojo. Dar po dviejų sekundžių signalizacija nuščiuvo.

Ūmai nuskambėjo šūksnis. Tūžmingai klykiantis moters balsas:

— EI, ŠUNSNUKI! ČIA MANO AUTOMOBILIS!

Jausdama, kaip užverda kraujas, Kleo visu greičiu bėgo gatve. Ją kaip reikiant suerzino vien tai, kad kruopščiai planuotą vakarą, kurį sujaukė nelaukta Rojaus išvyka į Londoną, galutinai sužlugdė iškvietimas paimti negyvo, Pysheiveno autobusų stotelėje drybsančio girtuoklio kūno. Išvydusi padugnę, kuris mėgino nudžiauti MG, ji užsigeidė tam išperai nuplėšti rankas ir kojas.

Užsitrenkė durelės. Suurzgė variklis. Įsijungė užpakaliniai žibintai. Jai suspaudė širdį. Prakeiktas šunsnukis tuojau paspruks. Bet kai Kleo prisigretino prie „Volvo", stovinčio už jos automobilio, MG vidus staiga akinamai nušvito, tarytum kas būtų uždiebęs milžinišką elektros lemputę.

Niekas nedriokstelėjo. Joks sprogimas nenugriaudėjo. Saloną paprasčiausiai užtvindė nebyliai plazdenančios liepsnos. Lyg šviesos efektai.

Ji sustojo kaip įbesta, nustėrusi įsistebeilijo į ugnį, vieną sekundės dalelę bemaž įtikėjo, kad pašlemėkas tebuvo vandalas, kuriam viso labo knietėjo padegti automobilį. Tačiau šunkara vis dar kiurksojo mašinoje.

Kleo metėsi pirmyn, pripuolė prie vairuotojo durelių ir pro langą pamatė išsekusį, nevilties perkreiptą veidą. Jis įnirtingai pabarškino vidine rankenėle, visu svoriu tėškėsi į dureles, tarsi šios būtų užstrigusios, galop kumščiu ėmė talžyti langą, nuo jo neatplėšdamas maldauja-

mų akių. Ugnies liežuviai jau laižė striukės gobtuvą. Ir vyruko antakius. Iš vidaus atvilnijo karščio banga. Kleo paniškai įsitvėrė ir į save trūktelėjo durelių rankeną. Bet pastangos nuėjo perniek.

Lyg iš niekur prie jos išdygo du policijos pareigūnai juodais kombinezonais ir apsauginėmis liemenėmis, kresnas plikis su augesniu, ežiuku apkirptu kolega.

— Panele, prašau atsitraukti, — paliepė žaliūkas. Abiem rankomis įsikibo į rankeną ir ją trūktelėjo, tuo tarpu antras policininkas apibėgo MG ir pabandė atšauti kitas dureles.

Salone žmogaus figūra degančia striuke kaip paklaikusi sukiojo galvą, iš siaubo ir skausmo perkreipė plačiai pražiotas lūpas. Kleo aiškiai matė, kaip vaikino veidą nusėjo pūslės.

— Atidaryk dureles! Skunkai, dėl Dievo meilės, atidaryk dureles! — užkriokė kresnas pareigūnas.

Liepsnojantis vaikinas kažką sužiopčiojo.

— Čia mano automobilis! — Kleo šoko į priekį, kyštelėjo į spynelę raktą, bet neįstengė jo pasukti.

Policininkas porą sekundžių drebino raktelį, deja, nieko nepešė. Sugraibęs savo lazdą įsakė Kleo:

— Panele, traukitės atgal! Tučtuojau! — jis trenkė per langą, ir šis įskilo. Po antro smūgio pajuodęs stiklas išlinko. Pareigūnas kirto trečią sykį, šėrė kumščiu, šukėmis apipildamas spiegiančią, salone įkalintą žmogystą, nepaisydamas pro angą pliūptelėjusių liepsnų, dvokiančių dūmų, kurių tumulai virto nuo degančio plastiko. Jis sugriebė rėmus ir kaip pašėlęs suskato trūkčioti dureles.

Jokių rezultatų.

Giliai įkvėpęs plikagalvis perpus sulindo į ertmę, stačiai į pragarą, apkabino figūrą ir, padedant kolegai, labai lėtai — pernelyg lėtai, kaip jai pasirodė — ištempė žviegiantį vargšelį laukan. Nelaimėlio drabužiai skendėjo ugnyje, degė net sportbačių raišteliai. Jis rangėsi ant žemės, blaškėsi ir vaitojo, apimtas klaikiausios agonijos, kokią Kleo teko regėti.

— Paridenkite jį, — suriko moteris, desperatiškai mėgindama kaip nors padėti nudegėliui. — Apverskite, kad užgestų liepsnos.

Abu pareigūnai linktelėję priklupo ir nuritino vyruką toliau nuo

liepsnojančio automobilio; kresnas policininkas nė nekreipė dėmesio į savo nusvilusius antakius ir apdegusį veidą arba kol kas nejuto skausmo.

Pliskantis gobtuvas iš dalies įsilydė į aukos galvą ir veidą, treningo kelnės mirtinai prilipo prie kojų. Ištirpusio plastiko tvaiką akimirkai užgožė gundantis keptos kiaulienos aromatas, kurį savo ruožtu nustelbė pykinimo jausmas, sutraukęs skrandį, vos tik Kleo perprato, kas skleidžia kvapą.

— Vandens! — sušuko ji prisiminusi žinias, sukauptas prieš porą metų, kai lankė pirmosios pagalbos kursus. — Jam reikalingas vanduo ir apklotas — apsauga nuo sąlyčio su oru.

Nuo siaubingos kančios apimto žmogaus Kleo nukreipė akis į automobilio saloną laužydama galvą, kokius vertingus dalykus laikė dėtuvėje arba bagažinėje, nors, žinoma, vis tiek nebūtų drįsusi pripulti nei prie vieno, nei prie kito.

— Bagažinėje yra antklodė! — prisiminė. — Pikniko pledas... privalome jį įsupti... kad neliktų sąlyčio su oru...

Vienas iš pareigūnų nuskuodė keliu. Moteris nudūrė žvilgsnį į pajuodusią, besiraitančią figūrą. Žmogus drebėjo ir vibravo it prijungtas prie elektros lizdo. Išsigandusi, kad jis merdėja, Kleo atsiklaupė greta. Norėjo suimti jo delną, kaip nors paguosti vargšą, tačiau juosvą plaštaką neabejotinai varstė sopuliai.

— Tu pasveiksi, — švelniai pratarė. — Pamatysi. Greitoji pagalba jau atvažiuoja. Tave pagydys.

Jis vartė galvą į šonus, praplėšęs pūslėtas lūpas ir gailiai krenkšdamas.

Paaiškėjo, kad ant asfalto guli jaunikl is. Turbūt nė nesulaukęs dvidešimties.

— Kuo tu vardu? — romiu balsu paklausė Kleo.

Jam sunkiai sekėsi išlaikyti žvilgsnį, įbestą į moters veidą.

— Tave būtinai pastatys ant kojų!

Policininkas atlėkė nešinas dviem apsiaustais.

— Padėkite jį įsupti.

— Bet kūną dengia išsilydęs audinys. Gal pirmiau nulupkime prilipusius drabužius? — paklausė Kleo.

— Ne, tik apvyniokime jį šitais. Ir kuo standžiau.

Tolumoje pasigirdo tylus, tačiau sparčiai skardėjantis sirenos kauksmas. Prie jo prisijungė antras. Ir trečias.

Iš tamsaus „Toyota Prius“ salono Laiko Milijardierius matė, kaip Kleo Morėj ir abu pareigūnai priklumpa. Ausis pasiekė sirenų garsai. Akiratyje šmėstelėjo mėlynas švyturėlis. Į nelaimės vietą prisistatė policijos automobilis. Įkandin atvažiavo dvi ugniagesių komandos. Neilgai trukus jas papildė trečia. Atrūko ir greitoji pagalba.

Jis sekė įvykius nuo pradžios iki pabaigos. Šiąnakt vis vien neturėjo kur leisti laiko. Tebelindėjo tojotoje net ir auštant, kai pasirodė autovežis, kuris kranu pakėlė ir išvežė MG apanglėjusiu salonu, bet per daug, atsižvelgiant į aplinkybes, neapgadinta išore.

Gatvėje netikėtai įsivyravo tyla. Tačiau savo automobilyje sėdintis Laiko Milijardierius kunkuliavo iš įniršio.

103

Žadintuvas buvo nustatytas pusei šeštos, bet likus kelioms minutėms iki skambučio Rojus Greisas jau gulėjo plačiai atsimerkęs, klausėsi apyaušrio garsų ir mąstė. Nemiegojo ir Kleo. Kiekvieną sykį, kai ji mirktelėdavo, į pagalvę sučežėdavo blakstienos.

Jiedu tysojo ant šonų, susiglaudę kaip du šaukšteliai. Greisas savo glėbyje tvirtai spaudė nuogą jos kūną.

— Aš tave myliu, — pašnibždomis ištarė jis.

— Ir aš — tave, — baimės sklidinu balsu sukuždėjo Kleo. — Be galo.

Pirmą nakties vyresnysis detektyvas tebesėdėjo darbo kabinete ir ruošėsi pasimatymui su prokuratūros teisininku, kai ji paskambino ir pranešė naujienas. Sprendžiant iš tono, jautėsi siaubingai sukrėsta. Greisas nulėkė tiesiai į mylimos moters namus ir, nepaisant pastangų ją paguosti, didesnę dalį kitos valandos praleido telefonu mėgindamas surasti porelę teisėtvarkos atstovų, kurie pirmieji atvyko į nelaimės vietą. Galų gale užmezgė ryšį su Trevoru Salisu, priedangoje dirban-

čiu detektyvu konstebliu iš automobilių vagysčių skyriaus, ir sužinojo, kad tenykščiai pareigūnai bandė paspęsti pinkles vienos gaujos vadeivai.

Anot Saliso, su policija sutiko bendradarbiauti vietinis padugnė. Taip jau atsitiko, kad jis nusižiūrėjo Kleo automobilį. Bandydamas sujungti paleidimo laidus, matyt, padarė kažkokią lemtingą klaidą. MG TF modeliai, atrodo, garsėjo savo gera apsauga nuo vagių.

Paaiškinimas apramino Kleo. Tačiau incidentas Greisui pakurstė miglotą nerimą, kurio priežasties niekaip nesisekė suvokti. Nevykėlis vagis pateko į Sasekso grafystės Karališkąją ligoninę, — Viešpatie, toje vietoje vyrukui prireiks visos tavo pagalbos, dingtelėjo jam, — atsidūrė intensyviosios terapijos palatoje, iš kur bus perkeltas į Ist Grinstedo nudegimų skyrių, jei, žinoma, išgyvens kelias artimiausias valandas. Kitą policininką, Polą Pekerį, paguldė į tą pačią ligoninę. Saliso kolega rimtai apdegė, bet jo gyvybei pavojus negrėsė.

Kodėl automobilis užsiliepsnojo? Nes kažkoks pašlemėkas krapštydamas laidus, kurių paskirties nesuprato, pažeidė kuro vamzdelį?

Nuovargio nualintose smegenyse tebesūkuriavo mintys, kai ėmė pypsėti žadintuvas. Parsigauti namo, nusiprausti duše, apsirengti naujais marškiniais — šįryt teks dalyvauti eilinėje spaudos konferencijoje — ir grįžti į darbovietę reikėjo lygiai per vieną valandą.

— Pasidaryk sau išeiginę, — tarė Greisas.

— O, kad galėčiau!

Jis pabučiavo Kleo ir atsisveikino.

Krisas Binsas, Ketės Bišop bylai paskirtas prokuratūros teisininkas, Greiso nuomone, kuriai pritarė nemažai kitų pareigūnų, buvo pasipūtęs kaip gaidys. Praeityje jiedu matėsi galybę kartų ir vienas kitam simpatijos nepuoselėjo.

Greisas manė tarnaująs padoriam visuomenės sluoksniui, dirbąs iš esmės tam, kad sugautų ir į teismą patrauktų nusikaltėlius. Binsas visų pirma jautė pareigą apsaugoti prokuratūrą nuo nepateisinamai daug išlaidų reikalaujančių bylų, kurių nagrinėjimas nebūtinai baigdavosi apkaltinamuoju nuosprendžiu.

Nors rytas buvo ankstyvas, į Greiso kabinetą įžengęs Binsas atrodė šviežutėlis — ir kvepėjo — lyg ką tik nuskinta rožė. Aukštas, puikios fizinės formos, ketvirtą dešimtį įpusėjęs vyriškis puikavosi papūsta šukuosena ir turėjo masyvią erelišką nosį, veidui suteikiančią karingą plėšraus paukščio išraišką. Teisininkas vilkėjo tamsiai pilką, dailiai sukirptą švarką, — Greiso įsitikinimu, per storą tokiam karštam metų laikui, — užsimetęs jį ant baltų marškinių, ryšėjo elegantišką kaklaraištį ir avėjo juodus pusbačius, kuriuos veikiausiai blizgino kiaurą naktį.

— Malonu jus matyti, Rojau, — sau būdingu arogantišku balsu ištarė jis ir glebiais, drėgnais pirštais paspaudė vyresniojo detektyvo delną. Tuomet prisėdo už apskritojo staliuko, ant grindų nuleido juodą, iš veršenos pasiūtą portfelį ir rūsčiai dirstelėjo į savo turtą, tarytum žvelgdamas į šunytį, kuriam liepė pritūpti. Atsegęs jį, išsitraukė storą užrašų knygą kietais viršeliais, o vidinėje švarko kišenėje susirado „Montblanc“ plunksnakotį.

— Dėkui, jog taip anksti atvykote. — Greisas pasistengė užgniaužti žiovulį; iš nuovargio lipo akių vokai. — Ko nors išgersite? Arbatos, kavos, vandens?

— Gal arbatos. Su pienu, be cukraus.

Vyresnysis detektyvas pakėlė telefono ragelį ir paprašė Eleanoros, kuri jo pageidavimu į darbą atvyko anksčiau, atnešti puodelį arbatos ir kiek įmanoma stipresnės kavos.

Minutėlę paskaitęs savo užrašus Binsas kilstelėjo galvą.

— Taigi jūs suėmėte Brajaną Desmondą Bišopą pirmadienį, aštuntą vakaro?

— Teisingai.

— Ar galite glaustai išdėstyti sulaikymo priežastis? Paminėti bet kokias smulkmenas, į kurias mums derėtų atkreipti dėmesį?

Nesigilindamas į detales, Greisas išvardijo pagrindinius įkalčius, informavo apie Bišopo DNR, aptiktą spermoje, kuri liko žmonos makštyje, gyvybės draudimo polisą, prieš pusmetį užregistruotą Ketės Bišop vardu, ir jos neištikimybę. Pridūrė, esą Brajanas Bišopas du kartus teistas dėl žiauraus elgesio su moterimis. Užsiminė, jog įtariamojo alibi iškėlė tam tikrų klausimų, bet tuojau pat parodė vakar,

grįžus iš Londono, išspausdintą įvykių eigos grafiką, kuris bylojo, kad Bišopas vis dėlto galėjo parlėkti į Braitoną, nužudyti žmoną ir sugrįžti į Londoną.

— Penktadienio rytą golfo aikštėje jis turėjo jaustis šiek tiek nuvargęs, — abejingai pratarė Binsas.

— Kiek žinau, žaidė lyg iš natų, — atsakė Greisas.

Teisininkas pakėlė antakį, ir vyresnysis detektyvas sunerimo, kad Binsas ims blusinėti, reikalaudamas pateikti žmonių, kurie su Bišopu lošė golfą, liudijimus. Tačiau, dideliam jo palengvėjimui, svečias tepridūrė:

— Galimas daiktas, suveikė adrenalinas. Kuris jį užliejo po žmogžudystės.

Greisas nusišypsojo. Laimė, bent kartą tas tipas nusprendė palaikyti jo pusę.

Prokuratūros atstovas atitraukė rankovę, pademonstruodamas auksines, elegantiškas sąsagas, nukreipė žvilgsnį į rankinį laikrodį ir susiraukė:

— Na, ir kuo dabar užsiimame?

Per visą pašnekesį Greisas akies krašteliu stebėjo laikrodį. Šis rodė be penkių minučių septintą.

— Pasitarę po vakarykščio pokalbio, susisiekėme su Bišopo advokatu, kuris su klientu pasimatys lygiai septintą. Oficialų kaltinimą pateiks detektyvas seržantas Brensonas ir detektyvas konsteblis Nikolas.

Pusę aštuntos Glenas Brensonas, Nikas Nikolas ir juos atlydėjęs seržantas iš kardomojo kalėjimo įžengė į apklausos kambarį, kur susitiko su Brajanu Bišopu ir jo advokatu.

Įtariamasis vilkėjo vienkartinį kombinezoną, jo akis temdė juodi ratilai, oda spėjo įgauti kalinio blyškumą. Bišopas apsiskuto, bet, matyt, švarinosi prastai apšviestoje patalpoje arba labai skubėdamas, nes ant smakro juodavo keli nenugrandyti lopinėliai, o plaukai nebeatrodė taip tvarkingai sušukuoti kaip anksčiau. Vos po pusantros paros jis tapo panašus į seną katorgininką. Glenas žinojo, kad dėl permainų

kaltinti derėtų įkalinimo įstaigą. Žmonės prie šios įprasdavo greičiau, nei patys galėjo įsivaizduoti.

Leitonas Loidas pažiūrėjo į abu detektyvus.

— Labas rytas, ponai. Tikiuosi, atėjote išleisti mano klientą.

— Deja, sere, po vakarykštės kvotos mes sukaupėme užtektinai įrodymų, kad jūsų klientą oficialiai apkaltintume.

Bišopas sukežo visu kūnu; jis nukorė žandikaulius ir pritrenktas atsigręžė į advokatą.

Loidas pašoko nuo kėdės.

— O kaip jo alibi?

— Mes atsižvelgėme į visus faktorius, — užtikrino Brensonas.

— Kas per absurdas! — užprotestavo teisininkas. — Mano klientas su jumis bendravo visiškai atvirai. Atsakė į kiekvieną jūsų klausimą.

— Teismas būtinai sužinos apie jo bendradarbiavimą, — atsakė detektyvas seržantas. Nevilkindamas laiko, kreipėsi į Bišopą: — Brajanai Desmondai Bišopai, jūs kaltinamas, kad šių metų rugpjūčio 4-ąją Braitone, Rytų Sasekso grafystėje, nužudėte Ketriną Margaretą Bišop. Kalbėti neprivalote, bet jei per apklausą neatskleisite detalių, kurias vėliau paminėsite per teismo procesą, tai gali pakenkti jūsų gynybai. Viską, ką pasakysite, traktuosime kaip parodymus. Aišku?

Kaltinamasis vėl dirstelėjo į advokatą ir atsigręžė į Brensoną.

— Taip, — sušnibždėjo.

Brensonas savo ruožtu atsisuko į Leitoną Loidą.

— Mes pasirūpinsime, kad antrą popiet jūsų klientas stotų prieš Braitono magistratų teismą, kurio prašysime suimtąjį grąžinti kardomajam kalinimui.

— Mes pateiksime prašymą išleisti jį už užstatą, — ryžtingai atšovė teisininkas ir šyptelėjo Bišopui mėgindamas jį padrąsinti. — Mano klientas yra gerbiamas bendruomenės narys ir visuomenės šulas. Esu tikras, kad jis mielai sutiks atiduoti savo pasą ir galės sumokėti laidą, kurio iš jo pareikalaus.

— Sprendimą priims magistratai, — pasakė Brensonas. Jiedu su Niku Nikolu grįžo į Kriminalinės policijos valdybą, palikę Bišopą advokato ir kalėjimo prižiūrėtojo globai.

104

Kai prokuratūros atstovas pasišalino, Greisas vidaus ryšio telefonu paskambino savo draugui ir kolegai Brajanui Kukui, mokslinių tyrimų skyriaus vadovui, ir pasiteiravo, ką jis išsiaiškino apie sudegusį, vakar naktį į policijos aikštelę pristatytą MG.

— Rojau, apžiūrėti automobilį dar nenurodžiau nė vienam nusikaltimo vietos tyrėjui, — atsakė jis. — Daug mano žmonių atostogauja, kiti nusivarė nuo kojų plušėdami prie dviejų žmogžudysčių bylų. O ką, galvoji aptikęs kokią nors sąsają?

— Ne, man tik įdomu, kas atsitiko. — Nors Glenas Brensonas mėgo laidyti liežuvį, apie jo artimus ryšius su Kleo Morėj iki šiol beveik niekas nežinojo, ir Greisas nenorėjo viešinti savo santykių būgštaudamas, jog kai kuriems asmenims — kad ir kas nulemtų jų požiūrį — toks elgesys pasirodytų neprofesionalus.

— Jei neklystu, MG priklausė Kleo Morėj iš morgo?

Bičiulio balse lyg ir pasigirdo kažkokios užuominos, bet Greisas dėl to nebuvo tikras. Išsklaidydamas bet kokias abejones, Kukas nedviprasmiškai pridūrė: — Ji tavo draugė, ar ne?

— Aha, mudu esame *draugai*.

— Taip man ir sakė. Šaunuolis! Klausyk, prižadu tau pranešti naujienas. Vienas iš pareigūnų atsidūrė ligoninėje, kur guli nudegėlis, prijungtas prie gyvybės palaikymo aparatūros, todėl man reikės parengti nuodugnią ataskaitą. Tik padvigubink mano biudžetą ir parūpink dar dešimt nusikaltimo vietos tyrėjų!

Greisas padėkojo ir akimis permetė pasitarimui skirtus užrašus, kuriuos išspausdino Eleanora. Baigęs skaityti, „BlackBerry“ aparate atsidarė dienotvarkės skyrelį ir peržvelgė šiandienos darbų tvarkaraštį. Bent tiek gerai, jog per rytinę spaudos konferenciją jie galės reporteriams pateikti geras žinias. Antrą dienos dėl visa ko teks dalyvauti bylos nagrinėjime, per kurį bus svarstoma, ar paleisti Bišopą už užstatą. Pusę septintos įvyks vakarinis pasitarimas, o po jo bus galima keliauti namo, jei tik neužgrius kokie rimti netikėtumai. Greisui verkiant reikėjo išsimiegoti, nes jam nusiplūkus pasipils klaidos. Vyresny-

sis detektyvas jautė, kad pavojingo nuovargio būsena nenumaldomai artėja.

Teismo rūmuose Edvardo gatvėje, trečiojoje salėje, savo vietose įsitaisė trys magistratai — dvi moterys ir vyras. Ankštoje, neišvaizdžioje patalpoje stovėjo medinių, pakopomis išdėstytų kėdžių eilės, jos šone buvo palikta erdvė visuomenės ir žiniasklaidos atstovams. Jei ne Jungtinės Karalystės herbas su užrašu „Dievas ir mano teisė", oriai kabantis ant užpakalinės sienos, kambarys labiau primintų mokyklos klasę, o ne iškilmingesnes, kituose Sasekso regionuose įrengtas teismo sales, kur viešpataudavo inkvizicijos atmosfera.

Brajanas Bišopas, vėl apsirengęs savais drabužiais, su polo marškinėliais, rusvu švarku ir laisvomis, tamsiai mėlynomis kelnėmis, stovėjo teisiamųjų vietoje ir tebeatrodė visiškai sugniuždytas.

Priešais magistratus sėdėjo prokuroras Krisas Binsas, kaltinamojo advokatas Leitonas Loidas, Greisas ir Brensonas, o pastariesiems iš šono grūdosi apytiksliai trisdešimt žurnalistų.

Vyresnysis detektyvas nusivylė pamatęs, kad teisėjams pirmininkauja peroksidinė, brangia suknele išsipusčiusi Hermiona Kventin. Iš visų miesto magistratų nuoširdžiai nemėgo vien tiktai jos, nes šįmet jau buvo su Kventin susidūręs toje pačioje salėje, kai ji visiškai nelogiškai - ir, jo požiūriu, keldama grėsmę visuomenei — atsisakė įkalinti įtariamąjį, kurį Greisas prašė sulaikyti. Nejau taip pasielgs ir šiandieną?

Procesas ilgai neužtruko. Leitonas Loidas suskėlė emocingą ir įtikinamai skambančią kalbą, kodėl Bišopą reikėtų paleisti už užstatą. Krisas Binsas didžiumą jo argumentų sutrupino į šipulius. Prieš prabylant Hermionai Kventin, magistratai pasitarė vos kelias akimirkas.

— Prašymas dėl užstato atmestas. — Ji prašneko išdidžiai, kiekvieną žodį tardama aiškiai tarsi iškalbos mokytoja, paeiliui kreipdamasi į Bišopą ir jo advokatą. — Nes kaltinimas pernelyg rimtas. Išlieka tikimybė, jog ponas Bišopas mėgins pabėgti iš šalies. Mes žinome, kad policija tiria antrą sunkų nusikaltimą, todėl įkalintas ponas Bišopas negalės paveikti liudininkų. Mūsų manymu, svarbiausia yra apsaugoti

visuomenę. — Tarsi darydama jam milžinišką paslaugą, pirmininkė pridūrė: — Jūs esate vietinis, tad visiems būtų naudinga, jeigu bylos nagrinėjimo lauktumėte Luiso kalėjime. Kardomajam kalinimui jus grąžiname iki kito pirmadienio, kai vėl turėsite pasirodyti prieš šį teismą.

Ji pakėlė plunksnakotį ir kažką užsirašė.

Teismo salė pamažu ėmė tuštėti. Greisas patenkintas atsistojo. Bet eidamas pro teisiamųjų suolą išgirdo Bišopo balsą:

— Vyresnysis detektyve, ar galėčiau su jumis šnektelėti?

Loidas pašoko iš savo vietos ir tučtuojau tarp jų įsispraudė.

— Taip elgtis nerekomenduoju, — įspėjo klientą.

— Reikėjo pačiam geriau atlikti savo darbą, — piktai atrėžė Bišopas ir vėl atsigrįžo į Rojų Greisą. — Klausykit, aš to nepadariau. Prašau manimi patikėti, — įniko melsti. — Abi moteris nužudė kažkas kitas. Mano brangią žmoną ir gerą draugę. Nesiliaukite ieškoję tikro nusikaltėlio vien todėl, kad mane uždarėte už grotų. Maldauju!

— Pone Bišopai! — priekaištingai sušuko Loidas. — Nieko daugiau nesakykite.

Paliekant teismo salę, Greisui ausyse tebeskambėjo įtariamojo žodžiai. Iš garantuotai prasikaltusių piktadarių lūpų ne kartą teko girdėti desperatiškas paskutinės minutės maldas.

Vis dėlto širdies gilumoje jis netikėtai pajuto išsikerojantį nerimą.

105

Brendanas Duiganas perspėjo Rojų Greisą apie problemas, kurios gali iškilti bendrame, pusę septintos rengiamame pasitarime dėl operacijų „Chameleonas“ ir „Mistralis“.

Taigi iš karto po įžangos ir dienos įvykių suvestinės vyresnysis detektyvas informavo pagrindinius, posėdžių salę užgrūdusius abiejų tyrimo grupių narius, kad kilo klausimų dėl laiko aspektų, Brajaną Bišopą siejančių su Sofijos Harington žmogžudyste. Detektyvės kons-

teblės Korbin, priklausančios Duigano komandai, jis paprašė pateikti ataskaitą.

Žemaūgė, tvirto sudėjimo Adriana Korbin, dėvinti oranžinius trumparankovius marškinėlius ir džinsinį kombinezoną, iš išvaizdos panėšėjo į nutrūktgalvę mergiotę. Dvidešimt aštuonerių metų detektyvė plaukus kirposi vyriškai ir buvo apskrito, suploto veido, kuris Greisui priminė mopso snukį. Nors iš pirmo žvilgsnio atrodė karingai, iš tiesų agresyvumu netryško, be to, į gausų klausytojų ratą kreipėsi stebėtinai baikščiai.

— Ką Brajanas Bišopas veikė rugpjūčio 4-os, penktadienio, popietę ir vakarą, nustačiau į visumą sujungusi informaciją, gautą iš Šeimos centro pareigūnės Baklėj, Houvo „Streamline" bendrovės taksisto pono Marko Takvelo, stebėjimo kamerų, kurių filmuotą medžiagą parūpino Braitono kontrolinis policijos centras, taip pat iš civilinių šaltinių, tai yra Bišopo skambučių registro ir mobiliojo ryšio bokštelių išsidėstymo — „British Telecom" suteikti duomenys nurodo, kur konkrečiai judėjo Bišopo telefonas.

Ji nutilo rausdama ir gausiai prakaituodama. Greisas užjautė pareigūnę. Jei esi geras detektyvas, tai dar nereiškia, kad sugebėsi užtikrintai postringauti prieš auditoriją. Moteris atvertė atgal vieną bloknoto puslapį lyg kažką pasitikrindama ir pratęsė:

— Kalbant apie operaciją „Chameleonas", nuo rugpjūčio 3-ios, ketvirtadienio, vienuoliktos valandos dvidešimties minučių vakaro, iki rugpjūčio 4-os, penktadienio, šeštos valandos trisdešimt šešių minučių ryto, Bišopo mobilusis niekur nebuvo pajudėjęs.

— Kokia išvada peršasi? — paklausė Greisas. — Tuo metu Bišopas niekur nekeliavo, o gal išvyko be telefono arba jį paprasčiausiai išjungė?

— Kiek suprantu, jei mobilusis veikia parengties režimu arba yra naudojamas, jis nuolat mainosi signalais su artimiausia GSM bazine stotimi — iš esmės *bendrauja* su ja, perduoda, kur esąs. Serija signalų, kuriuos perėmė Londone sumontuoti ryšio bokšteliai, liudija, kad tą vakarą, maždaug nuo vienuoliktos iki be penkiolikos pusės dvyliktos, Bišopas traukė iš Pikadilio aikštės į Noting Hilą. Vienuoliktą valandą dvidešimt minučių paskutinį signalą užfiksavo bazinė stotis, sumon-

tuota Beisvoteryje, vakarinėje Londono dalyje, netoli Noting Hilo. Ta pati stotis užregistravo ir po pertraukos atsinaujinusius signalus, pusę septynių ryto, sere.

Informacija sutapo su tuo laiku, kada, pasak Filo Teiloro, finansų patarėjo, Bišopas paliko „The Wolseley“ restoraną, bet iš jos nebuvo didelės naudos. Įtariamasis galėjo tiesiog išjungti telefoną, kad vidurnakčio išvykos į Braitoną ir kelionės atgal nedemaskuotų mobiliojo ryšio bokšteliai, o per apklausą paskelbti, esą taip pasielgė, nes norėjo netrukdomas išsimiegoti. Vis dėlto tolesnis Adrianos Korbin pasakojimas privertė vyresnįjį detektyvą atsisėsti tiesiau.

— Rugpjūčio 4-ą, penktadienį, iki be penkiolikos septintos vakaro fiksuotas mobiliojo judėjimas sutampa su Bišopo parodymais ir mūsų žiniomis. Pasak signalų, iš Šiaurės Braitono golfo klubo jis nuvažiavo tiesiai į Sasekso kriminalinės policijos valdybą, iš kur persikraustė į „Vyno“ viešbutį. Nuo dvyliktos valandos dvidešimt aštuonių minučių iki antros valandos septyniolikos minučių, regis, telefoną buvo išjungęs. Tuo metu, kai dingo iš „Vyno“ viešbučio, anot pareigūnės Baklėj.

Detektyvė konsteblė vėl patylėjo ir apžvelgė nuščiuvusį kambarį. Susitelkę, užsirašę pastabas, bendradarbiai nuo jos nenuleido įdėmių žvilgsnių. Padrąsindamas Greisas nusišypsojo Adrianai Korbin, ir ji pratęsė:

— Per tą patį laikotarpį Bišopą nufilmavo trys stebėjimo kameros. Ties Hercogų skersgatvio ir Laivo gatvės sankryža, visai šalia „Vyno“ viešbučio, paskui Londono kelyje, priešais Šventojo Petro bažnyčią, ir Karalių Promenadoje, priešais Braitono jūros tiltą. Aiškindamas, kodėl savavališkai pasišalino, jis teisinosi, neva norėjo pakvėpuoti grynu oru.

— Sakyčiau, keistoka, — įsiterpė Normanas Potingas, — kad abu kartus prieš pranykdamas Bišopas neužmiršo išjungti telefono.

Susimąstęs Greisas linktelėjo ir mostu paprašė Adrianos Korbin kalbėti toliau.

— Rupjūčio 4-ą, nuo antros valandos septyniolikos minučių iki be trylikos minučių septintos vakaro, telefono signalai išliko statiški ir sklido tiktai iš viešbučio kambario. Vėlgi parodymai sutampa su Šeimos centro pareigūnės Lindos Baklėj pranešimu, kad Bišopas grįžo

į savo apartamentus maždaug antrą valandą dvidešimt minučių ir ten prasėdėjo iki be penkiolikos septintos, kai ji paskutinį sykį paskambino įtariamajam vidaus ryšio telefonu. Vėliau, sprendžiant iš mobiliojo ryšio signalų, Bišopas per pusantros mylios pasistūmėjo į vakarus — kaip detektyvei konsteblei Pamelai Baklėj pasakė taksistas Markas Takvelas, apytikriai tuo laiku jis nuvežė Brajaną Bišopą į „Lansdowne" viešbutį. Kiek suprantu, vairuotojo žodžius patvirtino įrašas Houvo „Streamline" registrų žurnale. — Ji nukreipė akis į Pamelą Baklėj.

— Teisingai, — atsiliepė detektyvė konsteblė.

Korbin atvertė kitą puslapį.

— Bišopas užsiregistravo „Lansdowne" penkios minutės po septintos — praėjus trims valandoms nuo tada, kai į registratūrą paskambino nepažįstamas vyriškis, kelioms artimiausioms naktims Bišopo pavarde užsakęs kambarį, — perskaitė ji.

Greisas skubiai pervertė savuosius užrašus.

— Bišopas tikino sulaukęs kriminalinio skyriaus pareigūno skambučio, kuris pranešė, kad jį perkrausto į kitą viešbutį ir kad taksi lauks prie užpakalinių durų, nes tik taip pavyks išvengti prie „Vyno" viešbučio tykančių žurnalistų. Su juo susisiekęs asmuo prisistatė detektyvu seržantu Keningu, tačiau mes patikrinome darbuotojus ir Sasekso policijoje neradome nė vieno pareigūno, pavarde Keningas.

— Adriana, ar tiesa, kad iš Bišopo mobiliojo neskambinta į „Lansdowne"? — pasiteiravo Duiganas.

— Taip, sere, toks skambutis užregistruotas nebuvo. — Korbin pridūrė: — Be to, „Vyno" administracija užtikrino, kad Bišopui viešint su „Lansdowne" niekas nebandė susisiekti ir viešbučio telefonais.

— Nes jis skambtelėjo išėjęs laukan! — staiga užsidegęs pareiškė Normanas Potingas. — Vaikštinėdamas per pietus, galėjo įsigyti mobilųjį su išankstinio mokėjimo kortele, kuriuo vėliau atsikratė. Gal jį nusipirko būtent dėl tų skambučių — ir kitų, apie kuriuos dar nežinome.

— Įdomi mintis, — pripažino Greisas. — Taikliai pastebėta, Normanai.

— „Lansdowne" stovi arčiau Sofijos Harington namų negu „Vyno" viešbutis, — tarė Duiganas. — Nenustebčiau, jeigu šita smulkmena būtų reikšminga.

— Norėčiau pridėti dar kai ką, — pasakė Greisas. — Visai įmanoma, kad tąnakt, kai buvo nužudyta ponia Bišop, įtariamajam alibi parūpino bendrininkas. Kuris susijęs ir su persikėlimu į kitą viešbutį.

— Rojau, sėbro variantas, žinoma, tikėtinas, nes ponios Bišop gyvybė apdrausta didele suma. Bet ar mes turime pagrindą manyti, jog tas pats bendras prisidėjo ir prie Sofijos Harington mirties? — paklausė Duiganas.

— Ne. Tačiau tyrimas tik prasidėjo.

Detektyvas vyresnysis inspektorius pakinkavo galva ir brūkštelėjo į bloknotą pastabą.

Adriana Korbin pratęsė ataskaitą apie įvykių eigą.

— Maždaug pusę aštuntos viešbučio personalas pastebėjo Bišopą išeinantį į lauką. Iš mobiliojo signalų sužinojome, kad jis pajudėjo į vakarus. Jų rodmenis patvirtino prie Vakarų gatvės ir Karalių Promenados sankirtos sumontuota apsaugos kamera, kuri jį nufilmavo be penkių minučių aštuntą.

Priblokštas Greisas įsispoksojo į moterį. Sekundę kitą įtikėjo, kad jį apgavo ausys.

— Nuo „Lansdowne" Bišopas patraukė „Vyno" viešbučio link? — priekabiai pasitikslino. — Į priešingą pusę nuo tos vietos, kur gyveno Sofija Harington?

— Taip, sere, — atsakė ji.

Duiganas atsistojo ir įjungė vaizdo monitorių.

— Manau, tai pamatyti derėtų visiems, — paskelbė jis.

Pirmame spalvotame kadre žiūrovai išvydo Karalių Promenadą ir Brajaną Bišopą, kurio užnugaryje kulniavo keletas praeivių ir riedėjo autobusas. Supainioti jo veidą su kitu nebuvo įmanoma. Įtariamasis vilkėjo drabužius, kuriuos Greisas matė tą patį vakarą, kai jį apklausė — juodą bluzoną ant baltų marškinių ir mėlynas kelnes. Ant dešinės plaštakos bolavo pleistras.

— Kada liudininkė regėjo Bišopą prie Sofijos Harington namų? — paklausė vyresnysis detektyvas.

— Prieš pat aštuntą, — atsiliepė Duiganas. — Ji atsiminė laiką, nes buvo ką tik prasidėjusi televizijos laida, kurią ketino žiūrėti.

— Oficialiai jį atpažino?

— Taip, šiandien popiet užsuko ir dalyvavo akistatos procedūroje. Ji garantuota, kad gatvėje pastebėjo būtent Bišopą.

— Kaip, pasak liudininkės, jis buvo apsirengęs?

— Kažkokiu tamsiu sportiniu, lyg ir nailoniniu kostiumu.

Greisas padėbsojo į ekrane nušvitusį Bišopo atvaizdą.

— Na, ką manote? Ar galima juodą bluzoną ir medvilnines kelnes sumaišyti su treningu?

— Bišopą ji pastebėjo aštuntą valandą vakaro, — tarė Alfonsas Zaferonė. — Prastai apšviestoje aplinkoje senyvi žmonės ne itin gerai skiria tamsias spalvas. Man rodos, tuo paros metu liudininkė bluzoną lengvai galėjo palaikyti viršutine treningo dalimi.

— Arba, — pridūrė Gajus Bečeloras, — Bišopas užsitempė sportinį kostiumą ant drabužių, kad juos apsaugotų.

— Jūsų abiejų mintys neblogos, — kolegas pagyrė Greisas ir vėl sutelkė dėmesį į aptariamų įvykių eigą bei laiką. — Karalių Promenadoje sėdęs į taksi, iki panelės Harington namų jis galėjo nusigauti per dešimt minučių.

Duiganas spustelėjo mygtuką nuotolinio valdymo pultelyje, ir monitoriuje pasirodė antras Brajano Bišopo kadras. Dabar jis stypsojo netoli jūros, o fone aiškiai buvo matyti dalis Skliautų, priešais vieną kurių, ant pastolių, gulėjo kelios baidarės.

Detektyvė konsteblė Korbin vėl suskato skaityti iš savo užrašų:

— Aštuntą valandą keturiolika minučių Bišopą užfiksavo priešais Skliautus esanti stebėjimo kamera. Iš signalų, kuriuos perėmė mobiliojo ryšio bokštelis, akivaizdu, kad įtariamasis vienoje vietoje išbuvo keturiasdešimt penkias minutes ir galų gale pasuko į vakarus, savo viešbučio kryptimi. Pora „Akmenėlių“ baro darbuotojų patvirtino, kad Bišopas sėdėjo užeigoje apytikriai nuo aštuntos valandos dvidešimties minučių iki be dešimties minučių devintos. Gėrė alų, espreso kavą ir atrodė gerokai išsiblaškęs. Porą sykių atsistojo, pavaikštinėjo ir vėl atsisėdo. Padavėjai baiminosi, kad jis gali pasprukti nesusimokėjęs.

Kai Adriana Korbin padarė pauzę, savo nuomonę išsakė Bela Moj:

— Rojau, labai panašu, kad įtariamasis sąmoningai stengėsi į save atkreipti dėmesį.

— Taip, galimas daiktas, — sutiko Greisas. — Bet taip dažniausiai elgiasi ir itin susijaudinę žmonės.

Duiganas vėl čiupo nuotolinio valdymo pultelį. Ekrane įsivyravo prieblanda. Bišopą primenantis vyriškis buvo nufotografuotas iš užpakalio, bet toje pačioje vietoje, kaip ir ankstesnėje nuotraukoje — prie Skliautų.

— Aštuntą valandą penkiasdešimt keturios minutės, — tęsė detektyvė konsteblė Korbin, — Brajaną Bišopą įamžino apsaugos kamera, į kurios akiratį jis pateko ir aštuntą valandą keturiolika minučių, tik šįsyk įtariamasis keliavo į priešingą pusę. Iš mobiliojo ryšio bokštelio gavome informaciją, kad jis nužingsniavo į vakarus, „Lansdowne“ linkme. Registratūros darbuotoja atsiminė, jog Bišopas grįžo į viešbutį maždaug be penkių minučių pusę dešimtos, nes ji turėjo perduoti svečiui žinutę nuo vyresniojo detektyvo Greiso. — Adriana Korbin pakėlė akis į Greisą. — Pusę dešimtos jis paskambino jums.

— Taip.

— Paskui išvažiavo į Sasekso kriminalinės policijos valdybą, kur jį apklausė vyresnysis detektyvas Greisas ir detektyvas seržantas Brensonas. Pokalbis prasidėjo be aštuonių minučių pusę vienuoliktos. Anot signalų, perduotų į mobiliojo ryšio bokštelį, iš viešbučio Bišopas išėjo tiktai be vienuolikos minučių dešimtą.

— Pakeliui į valdybą pralėkė beveik pro Sofijos Harington būsto duris, — įsiterpė Glenas Brensonas.

— Kelionė į kriminalinį skyrių užtruko ne trumpiau kaip penkiolika minučių, — pastebėjo Greisas. — Aš pats gyvenu vos už pustuzinio gatvių nuo „Lansdowne“. Važinėju į darbą kasdien. Bet kuriuo paros metu sugaištu nuo penkiolikos iki dvidešimties minučių. Vadinasi, nužudyti Sofiją Harington jis privalėjo per aštuoniolika minučių. O tai neįmanoma, turint omeny, kiek skylučių išgręžta moters nugaroje. Per tokį laiką Bišopas nebūtų spėjęs taip jos sudoroti ir apsikuopti.

— Sutinku, — tarstelėjo Duiganas.

— Paprasčiau kalbant, mums kilo problema, — padarė išvadą Greisas. — Arba Bišopas nežudė Sofijos Harington, arba turėjo bendrininką. Arba...

Jis prikando liežuvį.

106

Po pasitarimo Greisas nužygiavo palei savo kabinetą, pro detektyvų skyriaus stalus, dauguma iš kurių stovėjo tušti, ir įkišo galvą į Brajano Kuko kambarį. Lengviau atsiduso pamatęs, jog mokslinių tyrimų vadovas tebedirbo.

Bičiulis dudeno telefonu, aiškiai buvo įsitraukęs į asmeninį pokalbį, vis dėlto jis mostu pasikvietė vyresnįjį detektyvą, džiugiai tarė pašnekovui neužmiršiąs, jog tas prisiekė pastatyti išgerti, ir padėjo ragelį.

— Rojau, ar Džonas Pringlas jau skambino dėl Kleo Morėj automobilio? — paklausė.

— Ne.

— Liepiau jam ištirti MG ir tau pateikti ataskaitą.

— Ačiū, Brajanai. — Greisas pakeitė temą: — Klausyk, ką tu žinai apie dvynių DNR?

— Ką konkrečiai norėtum iš manęs išgirsti?

— Ar identiškų dvynių DNR tarpusavyje gali būti labai panašios?

— Tapačios.

— Visiškai?

— Šimtu procentu. Įdomiausia, kad pirštų atspaudai skirsis. Bet ne DNR.

Padėkojęs vyresnysis detektyvas grįžo į savo kabinetą. Žengė per slenkstį, uždarė duris, minutę kitą tylėdamas pasėdėjo prie rašomojo stalo, kruopščiai apsvarstė kalbą ir tik tada paskambino mobiliuoju.

— Leitonas Loidas. — Advokatas atsiliepė ryžtingu, kovingu balsu, tarytum būtų tiksliai žinojęs, iš ko sulaukė skambučio.

— Pone Loidai, čia vyresnysis detektyvas Greisas. Ar mes galėtume pašnekėti neoficialiai?

Teisininkas nė kiek nenustebo.

— Taip. Gerai. Gavote naujos informacijos?

— Mums iškilo tam tikrų klausimų, — atsakė Greisas neprarasdamas budrumo. Advokatu iki šiol nepasitikėjo. — Gal kartais žinote, ar jūsų klientas turėjo brolį dvynį?

— Jis nieko neminėjo. Paaiškinsite išsamiau, kas jums rūpi?

— Ne šioje tyrimo stadijoje. Bet mums visiems praverstų, jeigu nustatytumėte jo giminystės ryšius. Ar galite nedelsdamas paklausinėti Bišopą?

— Lankymo valandos jau baigėsi. Perduosite į Luiso kalėjimą, kad man leistų telefonu šnektelėti su klientu?

— Bus padaryta. Tuojau pat.

— Su jumis susisiekti dar šį vakarą?

— Būčiau dėkingas.

Nutraukus ryšį, mobilusis beveik iš karto suskambo vėl.

— Rojus Greisas, — atsiliepė jis.

— Vyresnysis detektyve, čia Džonas Pringlas, — pasigirdo rimtas, mąslus balsas. — Man, kaip nusikaltimo vietos tyrėjui, nurodė apžiūrėti sudegusį MG automobilį, kurį šįryt pristatė į policijos aikštelę. Brajanas Kukas prašė išvadas pranešti jums.

— Taip, ačiū, jis minėjo, kad skambinsite.

— Ką tik užbaigiau transporto priemonės apžiūrą, sere. Saloną smarkiai nuniokojo ugnis, ir kai kurie elektros laidai išsilydė, todėl aš negalėsiu pateikti nuodugnios ataskaitos.

— Suprantu.

— Aišku tik tiek, sere, kad automobilį padegė ne vagis ir ne vandalas. — Stojo ilga tylos pauzė.

Spausdamas telefoną prie ausies Greisas susikūprino virš rašomojo stalo.

— Aš klausausi. Kodėl jis užsiliepsnojo?

— Kažkas pasiknaisiojo po vidines transporto priemonės sistemas. Be jokių abejonių, surengė diversiją. Įmontavo papildomus kuro purkštukus, kurie turėjo aptaškyti vairuotojo pėdas, vos tik užsives variklis. Starterio laidai taip sujungti, kad spynelėje pasukus raktelį po kojomis pasipiltų kibirkštys. Nedrįstu garantuoti, nes, kaip minėjau, nemaža dalis instaliacijos išsilydė, bet man susidarė įspūdis, tarsi būtų pakoreguota ir centrinio užrakto sistema, kad nepavyktų atidaryti užsitrenkusių durelių.

Greisas pajuto, kaip nugara nuėjo šalti pagaugai.

— Darbą atliko itin galvotas asmuo, tiksliai žinantis, ką daro.

Mano įsitikinimu, jis siekė ne sunaikinti automobilį, o nužudyti vairuotoją.

Vyresnysis detektyvas sėdėjo ant vienos iš dviejų didžiųjų raudonų sofų, stovinčių pirmame Kleo namo aukšte, prie jo šono jaukiai glaudėsi mylima moteris, ant staliuko riogsojo jokių žuvų nebeturintis, bet vandens pilnas akvariumas. Viena ranka jis laikė apglėbęs Kleo, kita gniaužė masyvų stiklą su „Glenfiddich" viskiu ir ledukais. Nuo jos vilnijo ką tik išplautų plaukų aromatas. Kūnas skleidė šilumą ir gyvybę — tokią stulbinamai nuostabią... ir tokią pažeidžiamą.

Greisas velniškai dėl jos persigando.

Iš grotuvo kolonėlių pleveno Žoržo Bizė „Perlų žvejų" operos garsai. Muzika gal ir rafinuota, bet dabar ji kurstė liūdesį. Greisas troško tylos arba to, kas pakeltų nuotaiką, tik pats nenutuokė, ko būtent. Staiga suvokė nieko nebeišmanąs. Žinojo tik tiek, kad iš visos širdies mylėjo šitą dailią, šiltą, smagią, jam į glėbį įsikniaubusią būtybę. Nė neįsivaizdavo, kad po Sendės galės taip karštai ką nors pamilti. Šiaip ar taip, žmoną reikės paleisti, idant jos šešėlis nesugadintų dabartinių santykių.

Iš galvos niekaip neiškrito mintis, kas būtų atsitikę, jeigu apgailėtinas smulkus piktadarys, kuris tebesvyravo ant mirties slenksčio, nebūtų pabandęs nuvaryti Kleo automobilio.

Jei toje vietoje nebūtų budėję policininkai, niekas nebūtų jos ištraukęs laukan.

Stingdantis šiurpas nupurtydavo vien apie tai pagalvojus. Kažkoks psichopatas rimtai paplušėjo planuodamas jos žmogžudystę.

Kas?

Kodėl?

Ar po pirmo nesėkmingo bandymo tas asmuo mėgins įgyvendinti kėslus dar kartą?

Jis prisiminė, kaip sekmadienį pamatė perpjautą brezentinį MG stogą. Čia sutapimas, ar tiedu įvykiai vis dėlto susiję?

Rytoj vienas iš detektyvų drauge su Kleo peržvelgs sąrašą žmonių, kuriuos galėjo įsiutinti jos darbas. Aukų giminės neretai niršdavo, kad

jų artimiesiems atliekami skrodimai — savo pyktį nuolat išliedavo ant patologo, o ne ant koronerio, priėmusio tokį sprendimą.

Iš pradžių Kleo išklausė žinią skeptiškai, bet, praėjus pusvalandžiui nuo Greiso atvykimo, ji pagaliau įsisąmonino naujienas ir jautėsi sukrėsta.

Pasilenkusi moteris prigriebė vyno taurę ir ją ištuštino.

— Man neaišku tik... — Kleo užsičiaupė viduryje sakinio, tarsi žadą būtų atėmusi mintis, kuri netikėtai toptelėjo į galvą. — Kodėl automobilio gadintojai nebandė pavaizduoti sprogimo, kaip nelaimingo įvykio? Jie turėjo žinoti, kad teismo ekspertai iščiupinės kiekvieną jo detalę. Rodos, tie žmonės nė nesistengė slėpti savo užmačių.

— Tu teisi. Kad ir kas dėl to kaltas, jis arba ji parodė užmojus visiškai akivaizdžiai. Nors vargu ar išvis galėjo užmaskuoti pakeitimus instaliacijos sistemoje. Aš nesu mechanikas, bet, kiek žinau, čia nebūtų užtekę sujungti poros laidelių. — Be to, darbą atliko žiaurus sadistas, mintyse pridūrė Greisas. Kol kas jai neprasitarė, jog automobilis įgavo nusikaltimo vietos statusą, o įvykį, jau priskirtą sunkių nusikaltimų kategorijai, įniko narplioti tyrimo komanda.

Atsigręžusi Kleo į jį įbedė apskritas, nerimo kupinas akis.

— Nė nenumanau, kas galėjo prie automobilio prikišti nagus.

— Kaipgi tavo buvęs mylimasis?

— Ričardas?

— Taip.

Ji pakratė galvą.

— Ne, Ričardas nebūtų taip toli nuėjęs.

— Bet nuo tavęs neatstojo ištisus mėnesius. Pati minėjai, jog paliko ramybėje tik tada, kai pagrasinai teismu. Kai kurie persekiotojai niekada nenuleidžia rankų.

— Nors užmušk, netikiu, kad jis sugebėtų taip pasielgti.

— Kiek atsimenu iš tavo pasakojimų, Ričardas dalyvaudavo automobilių lenktynėse?

— Aha, ligi kol savaitgalius okupavo Viešpats.

Suzirzė Greiso mobilusis. Jis pastatė stiklą, atsitraukė nuo Kleo ir iš kišenės iškrapštė telefoną. Dirstelėjęs į ekranėlį pamatė, kad skambina Loidas.

— Rojus Greisas, — atsiliepė.

— Aš kalbėjau su klientu, — pranešė advokatas. — Jis pranešė buvęs įsūnytas. Apie tikruosius gimdytojus nieko nežino.

— O apie savo kilmę?

— Apie įvaikinimą išsiaiškino tiktai po tėvų mirties. Kai į kapą atgulė motina, mano klientas peržiūrėjo jos dokumentus ir aptiko gimimo metrikų originalą. Patyrė šoką.

— Ar mėgino surasti tikruosius tėvus?

— Sakė neseniai pradėjęs planuoti paieškas, bet dar nieko nenuveikė.

Greisas akimirką pamąstė.

— Gal kartais užsiminė, kur padėtas gimimo liudijimas?

— Taip. Daiko alėjoje esančiame name, kabineto spintelėje. Aplanke, pažymėtame „Asmeninių dokumentų“ pavadinimu. Nenorėtumėte man atskleisti daugiau smulkmenų?

— Ne šioje stadijoje, — atsakė vyresnysis detektyvas. — Bet ačiū už pagalbą. Jei kas paaiškės, būtinai jus informuosiu.

Jis baigė pokalbį ir nedelsdamas surinko numerį telefono, kuris stovėjo darbo kambaryje, priskirtame operacijos „Chameleonas“ komandai.

107

Nors ir nusikamavęs, Greisas miegojo budriai — atsibusdavo nuo menkiausio bilstelėjimo ir vėl sumerkdavo akis tik tada, kai įsitikindavo, kad garsas atsklido ne iš Kleo namų, o iš lauko.

Galvoje chaotiškai šmėkščiojo slogūs vaizdiniai. Degantis MG. Tatuiruotė. Dujokaukė. Į Braitono paplūdimį išplautas lavonas, nuo kurio ritosi krabai. Džiugi, besišypsanti, kompiuterių tinklo skyriuje sėdinti Džaneta Makvirter.

Žiūrėk sau po kojomis.

Tarytum siūbuodami ant bangų, sąmonėje sūkuriavo jo globėjo ir mokytojo, neseniai į pensiją išėjusio vyriausiojo detektyvo Deivo Gei-

loro žodžiai. Kai jiedu susipažino, dvylika metų už jį vyresnis Geiloras dar buvo detektyvas inspektorius. Jauniausias DI visame Sasekse. Didelę dalį savo žinių Greisas perėmė iš jo. Padėdamas Glenui Brensonui, tam tikra prasme siekė jas perleisti kitai kartai.

Žiūrėk sau po kojomis. Tai senas kriminalinio skyriaus posakis. Geiloras nuolat primindavo, kaip svarbu įdėmiai patyrinėti nusikaltimo vietą. Pro akis nepraleisti jokios smulkmenos, kad ir kokia nereikšminga ji pasirodytų tuo momentu. Jeigu *jauti*, kad kažkas ne taip, aiškino jis, vadinasi, taip ir yra.

Nuojauta Greisui tvirtino — Džanetos Makvirter mirties aplinkybės, be jokių abejonių, įtartinos.

Po smegenis ėmė šmirinėti viena iš jo asmeninių mantrų. *Priežastis ir pasekmė. Priežastis ir pasekmė. Priežastis ir pasekmė.*

Penkiolika metų išdirbusi policijos kompiuterių tinklo skyriuje, Džaneta Makvirter įsimyli. Nusprendžia atsisakyti karjeros teisėtvarkos pajėgose, pakeisti gyvenimo būdą ir persikraustyti į Australiją. Ar permainas nulėmusi *priežastis* tapo pažintis su vyriškiu? O *pasekmė* buvo jos mirtis?

Šitie klausimai jį rimtai neramino.

Už lango brėško. Greisas niekada nesibaimino tamsos, netgi vaikystėje, galbūt todėl, kad žinojo kitame kambaryje atrasiantis tėtį policininką, kuris jį apsaugos. Tačiau pastarosios nakties tamsybėje praleistos valandos kurstė dirglumą. Būgštavimus, kad kažkas slapstosi lauke panūdęs nuskriausti Kleo. Tik kas? Ričardas, beprotiškai pavydus buvęs sužadėtinis?

Ričardas Nortropas Terneris.

Jis atkakliai ir vis nuožmiau persekiojo mylimąją, kol ji pagrasino kreiptis į teismą. Tuomet vyras pranyko iš akiračio, bent taip atrodė. Ričardas Nortropas Terneris dalyvaudavo lenktynėse ir pats remontuodavo automobilį. Kleo užtikrino netikinti, jog buvęs sužadėtinis ryžtųsi ją pribaigti, bet Greisas apsisprendė iš pat ryto, kai su ja atsisveikins, susisiekti su pasikėsinimo tyrimui vadovaujančiu pareigūnu, savo darbą puikiai išmanančiu detektyvu inspektoriumi Rodžeriu Poulu, ir paraginti sutelkti dėmesį į Ričardą Nortropą Ternerį kaip į pagrindinį įtariamąjį.

Kleo sukruto, ir jis pakštelėjo mylimai moteriai į kaktą, sykiu užuosdamas šiltą, gaižoką jos burnos kvapą. Greisui norėjosi artimiausioms kelioms dienoms ją perkraustyti į savo būstą. Idealiai susiklosčius aplinkybėms, gal net įstengtų atsikratyti nuomininko. Kelias sekundes jis svarstė, ar pavyktų suorganizuoti mainus. Lai čia apsistoja Glenas Brensonas — kaip sargybinis, kol Kleo viešės jo namuose.

Tačiau pasiūlymas, kurį Greisas išsakė rengdamasis, jos anaiptol nesužavėjo.

— Man negresia joks pavojus. Patekti į kiemą ir išeiti į gatvę galima tiktai pro priešakinius vartus. Čia jaučiuosi saugi.

— O kai būsi lauke? Kiek dar naktų tave gali iškviesti į darbą?

— Visą savaitę.

— Jei turėsi važiuoti į morgą vidurnaktį, aš prie tavęs prisijungsiu.

— Koks tu mielas. Dėkui.

— Ką pasakysi apie saugumą lavoninėje?

— Durys būna užrakintos. Man nuolat draugiją palaiko Darenas, dažniausiai ir Volteris Hordernas.

— Naktimis ten budėti nusiųsiu kelis papildomus patrulius. Liepsiu jiems ypač atidžiai stebėti morgą. Ar turi naujesnių Ričardo nuotraukų?

— Aibę, — atsakė Kleo. — Kompiuteryje.

— Vieną persiųsk į mano elektroninio pašto dėžutę — pageidautina portretinę. Atspausdinsiu ją ir išdalysiu kopijas vietiniams policininkams. Gal kur nors jį pastebės.

— Gerai.

— Kaip šiandien nusigausi į darbą?

— Mane paims Darenas.

— Tvarka.

Greisas prižadėjo jai pristatyti kiniško maisto ir butelį vyno, kai tik ištrūks iš kontoros. Atsisveikindama Kleo jį pabučiavo ir pasakė mananti, jog planas labai neblogas.

Pro laukujes duris jis išniro be penkiolikos šeštą; laiko vos užteko parlėkti namo, nusiprausti po dušu, apsiskusti ir persirengti. Į koridorių Greisas įžengė kaip įmanoma tyliau, nenorėdamas prižadinti Gleno Brensono — ne tiek baiminosi sudrumsti detektyvui seržantui būtiną

grožio miegą, kiek vengė eilinio kankinančios sielograužos raundo.

Kaip įprastai svetainėje Glenas paliko jovalą. Kad ir kur pažiūrėsi, visur mėtėsi iš dėklų išpurtyti kompaktiniai ir DVD diskai. Kilimas ir ant jo padėtas padėklas buvo apšnerkšti kažkokio gatavo, į foliją suvynioto, pakartotinai šildyto maisto — iš kvapo, žuvų apkepo — liekanomis, dvi tuščios kokakolos skardinės ir ledų dėžutė.

Greisas paskubomis smuko laukan, bet prieš tai stabtelėjo, į svetainėje stovintį grotuvą įkišo kompaktinį negirdėto reperio diską ir paleido jį tokiu garsu, kad šis galėjo išpurtyti per penkias mylias nutolusio žmogaus plombas.

Nuvažiuodamas vyresnysis detektyvas negirdėjo Gleno Brensono riksmų ir prakeiksmų, nes juos nustelbė muzikos griausmas.

108

Prieš septynias įėjęs į savo kabinetą, Rojus Greisas ant rašomojo stalo išvydo rudą voką ir prie jo prilipdytą Belos Moj žinutę — ji informavo atnešusi prašytus Brajano Bišopo metrikus. Ir pridėjo pavardę bei telefono numerį įtėvių šeimų konsultantės, kuri, anot jos, anksčiau padėjo vietinei policijai įveikti kliūtis, trukdančias gauti duomenis apie įvaikintus žmones.

Voke gulėjo du pailgi, perlenkti dokumentai — kokių šešių colių ilgio ir pėdos pločio. Ant geltono popieriaus raudonavo spausdintos raidės ir juodu plunksnakočiu brūkštelėtos detalės. Jis praskleidė pirmą, antrašte **PATVIRTINTAS GIMIMO LIUDIJIMO NUORAŠAS**, po kuria Greisas pamatė eilę skilčių.

Kada ir kur gimęs: *1964 m. rugsėjo 7 d., 03.47, Sasekso grafystės Karališkoji ligoninė, Braitonas*

Vardas: *Desmondas Viljamas*

Lytis: *vyras*

Tėvo vardas ir pavardė:

Motinos vardas ir mergautinė pavardė: *Eleanora Džouns*

Tolimiausiame dešiniajame krašte jis rado prierašą *Įvaikintas* ir parašą *Albertas Houlas, vyresnysis registratorius*.

Greisas atvertė antrą dokumentą: **REGISTRŲ BIURO ARCHYVO PATVIRTINTAS NUORAŠAS**. Lapo apačioje buvo papildymas: **PATVIRTINTAS NUORAŠAS IŠ ĮVAIKIŲ REGISTRO**.

Jis permetė akimis visas skiltis.

Įrašo data: *1964 m. rugsėjo 19 d.*

Įvaikio vardas: *Brajanas Desmondas*

Įvaikio lytis: *vyras*

Įvaikintojo arba įvaikintojų vardas ir pavardė, adresas, profesija: *Ponas Rodnis ir ponia Airina Bišopai, Braitonas, Brangvino kelias 43. Bendrovės direktorius.*

Vaiko gimimo data: *1964 m. rugsėjo 7 d.*

Įvaikinimo data ir leidimą išdavęs teismas: *Braitono grafystės teismas.*

Įrašą patvirtinančio, vyriausiojo registratoriaus įgalioto asmens parašas: *Albertas Houlas.*

Greisas dar sykį perskaitė abu dokumentus, įsimindamas kiekvieną smulkmeną. Paskui žvilgtelėjo į rankinį laikrodį. Skambinti įtėvių šeimų konsultantei dar per anksti, pagalvojo ir nusprendė, kad su ja susisieks po pusės devintos pasitarimo.

— Loreta Lebernait, — šiltu, gergždžiančiu balsu atsiliepė moteris.

Vyresnysis detektyvas prisistatė ir glaustai paaiškino, ko ieškąs.

— Jums rūpi sužinoti, ar tas Brajanas Bišopas turi dvynį?

— Teisingai.

— Kokią informaciją apie jį galite pateikti?

— Esu gavęs gimimo metrikus ir, regis, įvaikinimo liudijimą.

— Gimimo metrikai nuodugnūs ar ne?

Greisas apibūdino dokumentą.

— Gerai, jie gana išsamūs — duomenų yra pakankamai. Jai vaikas atėjo į pasaulį Anglijoje arba Velse, atsakyti į jūsų klausimą bus nesudėtinga.

— Jis gimė Braitone.

— Perskaitykit, kas parašyta *Kada ir kur gimė* skiltyje?

Greisas pakluso.

— *1964 m. rugsėjo 7 d., 03.47?* — pasitikslino moteris.

— Taip.

— Kokioje, sakėt, vietoje?

— Braitone. Sasekso grafystės Karališkoje ligoninėje.

— Pas jus pažymėta visa, kas reikalinga, — džiugiai paskelbė ji.

— Išties.

— Anglijoje ir Velse gimimo laikas pridedamas prie datos tik tuo atveju, jei gimdyvė išnešioja daugiau nei vieną vaiką. Vyresnysis detektyve, iš jūsų pateiktų duomenų galima šimtu procentu garantuoti, kad Brajanas Bišopas turi dvynį.

109

Kelios minutės po dešimtos ryto, kai atsidarė Braitono informacinė biblioteka, Nikas Nikolas prasmuko pro skenerio stulpelius ir atsidūrė dailioje, pasteline mėlyna spalva nudažytoje patalpoje. Popieriaus, išdirbtos odos ir medienos kvapai priminė mokyklą, tačiau po eilinės, faktiškai bemiegės nakties, už kurią reikėtų padėkoti sūneliui Benui, į aplinką jis beveik neatkreipė dėmesio. Prisiartinęs prie informacijos stalo, bibliotekininkui parodė policininko dokumentus ir paaiškino, ko norįs.

Po penkių minučių jaunasis detektyvas jau sėdėjo po skliautinėmis tinkuotomis lubomis, priešais vieną iš mikrokortų skaitytuvų, rankoje laikydamas stačiakampę, iš viršaus raudona juostele pažymėtą mikrofilmų kortą su registru žmonių, gimusių Jungtinėje Karalystėje 1964-ųjų trečią ketvirtį. Tris sykius ne tuo galu ją įstatė į aparatą, kol pagaliau susivokė, kaip šis veikia. Tuomet ėmė krapštytis su trūkčiojančia valdymo rankenėle, mėgindamas peržvelgti vardus, surašytus po pavardėmis smulkiu, neryškiu, sunkiai įskaitomu šriftu — bent jau taip atrodė pavargusioms Nikolo akims.

Kaip ir nurodė paslaugioji įtėvių šeimų konsultantė Loreta Lebernait, jis ieškojo netekėjusių motinų iš *Džounsų* giminės. Aiškiausias rodiklis būtų vaikas su mergautine gimdytojos pavarde. Pasak bibliotekininko, Anglijoje gyveno daugybė Džounsų, todėl registre galėjo pasitaikyti susituokusių, prieš vedybas tą pačią pavardę turėjusių asmenų.

Ant medinės lentos didžiulėmis auksinėmis raidėmis užrašyti žodžiai skelbė PRAŠOM TYLOS, bet jis girdėjo, kaip užnugaryje smalsiam, skardžiabalsiam berniukui kažką aiškino tėvas. Nikas sau prisiekė neleisiąs sūnui garsiai kalbėti bibliotekoje. Tiesą sakant, jau buvo bepametąs skaičių pažadų dėl erzinančių smulkmenų, kurias draus daryti vaikui, kai tas paūgės. Savo kūdikį beprotiškai mylėjo, tačiau pati tėvystė ėmė rimtai jį gąsdinti. Ir kodėl niekas nesiteikė įspėti, kad vaiko auginimas neatsiejamas nuo kankinančios miego stokos? Negi jiedu su Džena kadaise mylėdavosi? Didžiuma seno bendro gyvenimo dabar asocijavosi su tolima praeitimi.

Netoliese dūzgiantis ventiliatorius pasisuko ant stovo, sušnarino priešais padėtą popieriaus lapų šūsnį ir vėl nusigrįžo. Tamsiame ekrane sparčiai slinko baltomis raidėmis užrašytos pavardės. Pagaliau jis aptiko *Džounsus.*

Belinda. Bernardas. Beverlė. Bretas.

Nerangiai pakraipęs plokščią metalinę rankenėlę, Nikas akimirkai kažkur nutrenkė Džounsų sąrašą. Jį rasti padėjo ne tiek įgūdžiai, kiek įžvalgumas.

Dafnė. Danielė. Deividas. Deivis. Delija. Denis. Denizė. Pastebėjęs *Desmondą*, detektyvas sustabdė vaizdą. Desmondas buvo Bišopo vardas, paminėtas gimimo liudijime.

Desmondas. Mergautinė motinos pavardė — Trevors. Gimęs Remforde.

Ne tas.

Desmondas. Mergautinė motinos pavardė — Džouns. Gimęs Braitone.

Desmondas Džounsas. Mergautinė motinos pavardė — Džouns.

Tiesiai į dešimtuką!

Dabar tereikėjo pasižymėti dar vieną sutampančią motinos vardo ir mergautinės pavardės porą. Deja, šįkart jis susidūrė su rimtesne problema, nes tokių pat derinių rado net dvidešimt septynis. Nikas užsira-

šė kiekvieną, išėjo iš bibliotekos ir nuskubėjo vykdyti kitos užduoties. Rojui Greisui paskambino, vos tiktai išlėkė laukan.

Nutaręs, jog kelią greičiau sukars, jei paliks automobilį stovėjimo aikštelėje, jis patraukė pėstute — praėjo pro Karališkąjį paviljoną ir Karališkąjį teatrą, kirto kampus siauromis Skersgatvių kvartalo gatvelėmis, daugiausia apsuptomis juvelyrinių dirbinių komisų, ir išniro priešais impozantišką pilką rotušės pastatą.

Dar po penkių minučių Nikas įžengė į ankštą Registrų biuro laukiamąjį, apstatytą kietomis, pilkomis kėdėmis, išklotą parketinėmis grindimis, papuoštą milžinišku akvariumu su tropinėmis žuvimis. Neilgai trukus prie jo prisijungė Greisas — įtėvių šeimų konsultantė patarė pokalbyje dalyvauti aukštesnio rango pareigūnui, jeigu jiems tikrai maga išgauti reikiamą informaciją.

Į kambarį įpuolė aukštas, rafinuotų manierų, bet, regis, rūpesčių apniktas, maždaug penkiasdešimties metų vyriškis elegantiška eilute bei kaklaraiščiu. Tiek dėl karščio, tiek, ko gero, dėl spartaus pasivaikščiojimo jį mušė prakaitas.

— Sveiki, ponai, — pasilabino atėjūnas. — Aš esu Klaivas Reivensbornas, vyresnysis registratorius. Norėjote pasimatyti su manimi, o ne su vienu iš mano kolegų?

— Dėkui, kad iš anksto neperspėtas sutikote su mumis pasikalbėti, — tarė Greisas.

— Atleiskit, bet ilgai bendrauti su jumis negalėsiu. Po dešimties minučių privalau sutuokti jaunavedžius. — Jis pažvairavo į rankinį laikrodį. — Tiksliau, po devynių minučių.

— Aš paaiškinau jūsų asistentei, kokiu reikalu atvykome. Ar ji perdavė jums žinią?

— Taip, taip, atvažiavote dėl žmogžudystės tyrimo.

Nikolas įteikė jam sąrašą su dvidešimt septyniais tą pačią dieną gimusiais Džounsais.

— Mes ieškome dvynio, — pasakė. — Tai yra pageidautume iš jūsų išgirsti, ar kuris nors iš šitų berniukų yra... — jis bedė pirštu į vieną vardą, — Desmondo Viljamo Džounso brolis dvynys.

Sekundei Reivensborną, rodės, apėmė panika.

— Kiek čia pavardžių?

— Dvidešimt septynios. Peržvelkite archyvus, pažiūrėkite, kurio iš jų duomenys sutampa su informacija apie Desmondą Viljamą. Mes įsitikinę, kad vienas iš jų yra dvynys, ir privalome kuo skubiau jį surasti.

Registratorius vėl dirstelėjo į laikrodį.

— Aš neturiu lai... minutėlę, manau, procedūrą galėtume supaprastinti. — Jis palinkčiojo galva tarsi pritardamas savo mintims. — Ar turite Desmondo Viljamo Džounso metrikus?

— Gimimo ir įvaikinimo liudijimų kopijas, — atsakė Nikolas.

— Užteks gimimo. Dokumentas bus pažymėtas indekso numeriu.

Iš voko išėmęs popieriaus lapą, detektyvas konsteblis padavė jį Reivensbornui. Tas praskleidė liudijimą ir permetė akimis įrašus.

— Ana, matot? — parodė į kairįjį dokumento kraštelį. — Truputėlį palaukite. Tuojau grįšiu.

Jis pranyko tarpduryje, grįžo po kelių minučių nešinas storu, tamsiai raudonu, oda aptrauktu registracijos tomu ir sustingo kambaryje. Atvertė knygą daugmaž per vidurį, skubiai pervertė keletą puslapių ir pagaliau šiek tiek atsipalaidavo.

— Štai! Desmondas Viljamas Džounsas, motina — Eleanora Džouns, gimęs Sasekso grafystės Karališkoje ligoninėje 1964-ųjų rugsėjo 7-ą, be trylikos minučių ketvirtą ryto. Ir čia parašyta: *įvaikintas.* Jūsų vyrukas?

Greisas ir Nikolas sutartinai linktelėjo.

— Gerai. Ką gi, puslapio apačioje pažymėtas Frederikas Rodžeris Džounsas, motina — Eleanora Džouns, gimęs Sasekso grafystės Karališkoje ligoninėje 1964-ųjų rugsėjo 7-ą, penkios minutės po ketvirtos ryto. Taip pat įsūnytas. — Registratorius nusišypsojęs pakėlė galvą. — Kaip tik tai, ko reikia. Pasaulį išvydo aštuoniolika minučių vėliau. Antai jūsų brolis dvynys. Frederikas Rodžeris Džounsas.

Greisą užliejo džiaugsmingo jaudulio banga.

— Ačiū, jūs nepaprastai mums padėjote. Gal dar suteiktumėte kokią papildomą informaciją?

Reivensbornas ryžtingai užvertė knygą.

— Atleiskit, bet niekuo nebegaliu pagelbėti. Įvaikinimo dokumentai saugojami rimčiau negu karūnos brangakmeniai. Turėsite suremti ietis su Socialine tarnyba. Linkiu jums sėkmės!

Greisas suprato, ką registratorius norėjo pasakyti, tik po dešimties minučių, nes didžiumą jų praleido rotušės vestibiulyje, mobiliuoju bendraudamas su Socialinės tarnybos skyriais, siuntinėjančiais jį nuo vieno valdininko prie kito. Dar po penkių minučių, kai ausis išūžė pasikartojanti senovinės „Žaliarankovės" dainos melodija, kurios teko klausytis, kol jį sujungs, vyresnysis detektyvas buvo pasirengęs ką nors nužudyti.

110

Po dvidešimties minučių, tebestovint prie didžiųjų paradinių rotušės durų, jam pavyko užmegzti ryšį su Socialinės tarnybos direktoriumi. Tramdydamas susierzinimą — vargais negalais — Greisas išdėstė, kokios priežastys nulėmė prašymą peržvelgti įvaikinimo bylą.

Pašnekovas jo klausėsi su užuojauta.

— Vyresnysis detektyve, jūs, be abejo, suvokiate, kad mes būtume priversti padaryti labai rimtą išimtį iš savo taisyklių, — pedantiškai pastebėjo direktorius. — Išduodamas tokią informaciją, aš turėsiu pagrįsti savo veiksmus. Ir gauti garantijas, kad ją panaudosite tiktai jūsų nupasakotiems tikslams. Kai kurie žmonės nė nenutuokia, jog buvo įvaikinti. Naujienos jiems galėtų sukelti traumą.

— Bet ne didesnę nei dviem moterims, kurias per šią savaitę nužudė mūsų mieste, — atkirto Greisas. — Arba kitoms aukoms iš maniako sąrašo.

Trumpam pakibo tyla.

— Jūs tikrai manote, kad brolis dvynys gali būti žudikas?

— Kaip jau minėjau, toks variantas tikėtinas. Jei tai tiesa, jis tikriausiai vėl griebsis smurto. Mano nuomone, dabar galimą emocinę žalą vidutinio amžiaus vyriškiui nusveria poreikis apsaugoti visuomenę.

— Jei vis dėlto suteiksime duomenis, kurie pagelbės surasti reikalingą asmenį, kaip planuojate elgtis jo atžvilgiu?

— Kaip planuoju? Žinios man būtinos tik tam, kad kuo greičiau jį rasčiau, apklausčiau ir išbraukčiau iš įtariamųjų rato.

— Arba suimtumėte?

— Aš nesiruošiu spėlioti, kaip klostysis įvykiai. Jeigu po apklausos turėsime pagrindą manyti, kad tas žmogus susijęs su itin žiauriomis dviejų nekaltų moterų žmogžudystėmis, tuomet taip, mes jį areštuosime.

Šįkart tylos pauzė užsitęsė. Vėl suirzęs Greisas juto, kad jo nervai įsitempia nelyginant pasaitėlis, kurį traukia tatuiruotas pitbulis terjeras. Ir minėtas saitas pamažu dilo.

— Mums nelengva priimti sprendimą.

— Suprantu. Bet jei gyvybę praras trečias asmuo, o dvynys pasirodys besąs žmogžudys, arba paaiškės, kad jis būtų mus nuvedęs pas žudiką... kaip jausitės žinodamas, jog būtumėte galėjęs tam užkirsti kelią?

— Palauksite penkias minutes, kol susisieksiu su mūsų teisės departamentu ir kai ką pasitikslinsiu?

— Man reikia apsispręsti, grįžti į darbovietę ar likti miesto centre, — atsakė Greisas. — Užtruksite tik penkias minutes ar vis dėlto ilgiau?

— Vyresnysis detektyve, prižadu, kad labai greitai jums paskambinsiu.

Per pertraukėlę Greisas skambtelėjo Rodžeriui Poului, vadovaujančiam pasikėsinimo į Kleo Morėj tyrimui, ir išklausė naujienas. Šįryt pora pareigūnų važiavo į Čičesteryje įkurtą juridinių konsultacijų kontorą, kur kalbėjosi su buvusiu jos sužadėtiniu Ričardu Nortropu Terneriu. Atrodo, advokatas turėjo alibi. Kolegos nė nebaigė šnekėtis, kai Greiso mobiliojo pypsėjimas pranešė apie kitą skambutį. Padėkojęs Poului, jis spustelėjo telefono mygtuką ir vėl išgirdo Socialinės tarnybos direktoriaus balsą.

— Tebūnie, vyresnysis detektyve. Įtėvius konsultuojančiai socialinei darbuotojai visko aiškinti nereikės — nurodysiu jai atnešti bylą ir suteikti jus dominančią informaciją. Ar jums užtektų sužinoti pavardes žmonių, kurie įsūnijo Frederiką Rodžerį Džounsą?

— Tai būtų geras atspirties taškas, — tarė Greisas. — Ačiū.

*

Kitapus lango, įstiklinto nedidelėje, mažai baldų turinčioje posėdžių salėje, pirmame savivaldybės pastato aukšte, nuburzgė autobusas. Greisas pro žaliuzes pažiūrėjo į rausvą, po viršutiniu aukštu priklijuotą plakatą, kuris reklamavo televizinį serialą „Pametusi galvą dėl Saldutės". Jiedu su Niku Nikolu kiurksojo prakeiktame kambaryje ilgiau nei ketvirtį valandos, tačiau niekas nepasiūlė nei kavos, nei vandens. Rytas artėjo į pabaigą, bet jie, laimei, padarė šiokią tokią pažangą. Vyresnysis detektyvas jautėsi siaubingai sudirgęs. Jis stengėsi sutelkti dėmesį į savo tyrimus, deja, mintis drumstė nuolatinis nerimas dėl Kleo.

— Kaip tavo vaikis? — paklausė jaunojo detektyvo konsteblio, kuris žiovavo ir buvo išblyškęs, nors už lango tvieskė karšta vasaros saulė.

— Tikras šaunuolis! Benas nuostabus. Tik prastai miega.

— Jau išmokai keisti vystyklus?

— Tampu aukščiausios klasės profesionalu.

Ant stalo gulėjo skrajutė su antrašte: *Braitono ir Houvo savivaldybė, vaikų, šeimų ir mokyklų direktoratas*. Sienas dengė plakatai su žaviais, besišypsančiais įvairių rasių mažyliais.

Galų gale atsidarė durys, ir ant slenksčio išdygo jauna, kokių trisdešimt penkerių metų moteris, suerzinusi Greisą anksčiau nei prasižiojo — vien savo išvaizda bei rūsčia veido išraiška.

Nepažįstamoji buvo liesa kaip žarsteklis, smailianosė, lankelio formos lūpos apvedžiotos raudonu lūpdažiu, ryškia fuksijų spalva dažytų plaukų lakuotos sruogos stirksojo tarsi grėsmingi spygliai. Vilkėjo ilgą, beveik grindis siekiančią muslino suknelę, avėjo, kaip Greisui dingojosi, veganiškus sandalus ir nešėsi bylų aplanką su priklijuotu lipniu lapeliu.

— Judu iš policijos? — šaltu balsu, pietų Londono tartimi paklausė ji, pro akinius smaragdo atspalvio rėmeliais įsispiginusi į tarpą, kuris skyrė detektyvus.

Greisas atsistojo, kolegos pavyzdžiu pasekė ir Nikolas.

— Aš esu vyresnysis detektyvas Greisas, čia — detektyvas konsteblis Nikolas. Mes atvykome iš Sasekso kriminalinio skyriaus.

Moteris nė nesiteikė prisistatyti.

— Direktorius man perdavė, kad norite žinoti, kas įsūnijo Frede-

riką Džounsą, gimusį 1964-ųjų rugsėjo 7-ą. — Ji įsispoksojo į Greisą tebespinduliuodama priešiškumą.

— Taip, teisingai. Ačiū už pagalbą.

Socialinė darbuotoja nuo aplanko nuplėšė lapelį ir jį įteikė vyresniajam detektyvui, kuris perskaitė gražia rašysena brūkštelėtus žodžius: *Derekas ir Džoana Tripvelai.*

Greisas parodė raštelį Nikui Nikolui ir nukreipė akis į bylos aplanką.

— Ar galite dar kaip nors padėti?

— Atleiskit, bet nesu įgaliota, — pareiškė moteris, vėl vengdama akių kontakto.

— Jūsų direktorius nepaaiškino, kad mes tiriame žmogžudystę?

— Nepamirškit, kad šnekame apie asmeninį kitų žmonių gyvenimą, — atrėžė ji.

— Mudviem tereikia įtėvių adreso. — Greisas perskaitė, kas buvo užrašyta geltoname popierėlyje: — Dereko ir Džoanos Tripvelų. — Linktelėjęs aplanko pusėn pridūrė: — Esu tikras, kad jį turite.

— Man liepė pranešti pavardę. Ir nieko daugiau.

Greisas ją pervėrė niršiu žvilgsniu:

— Kaip matau, jūs nesuvokiate, apie ką aš kalbu — gali būti, kad pavojus gresia ir kitų moterų gyvybėms.

— Vyresnysis detektyve, judu su kolega privalote sergėti Braitono ir Houvo gyventojus. Aš gi privalau apsaugoti įvaikius. Aišku?

— Įsidėkite į galvą, ką dabar pasakysiu, — tarė Greisas pašnairavęs į Nikolą, vos tramdydamas pyktį. — Jei mieste dar ką nors nudobs ir jeigu paaiškės, kad slėpėte informaciją, kuri būtų mums pagelbėjusi užkirsti kelią žmogžudystei, aš asmeniškai nudirsiu jums kailį.

— Nekantraudama lauksiu mūsų susitikimo. — Taip atšovusi ji išėjo iš kambario.

111

Greiso vairuojamas „Alfa“ riedėjo įkalnėn, palei ASDA prekybos centrą ir „British Bookstores“ knygyną. Prieš neriant pro Kriminalinės policijos valdybos vartus, paskambino Pamela Baklėj. Jis nuspaudė stabdį.

— Vyresnysis detektyve, nesu tikra, geros mano naujienos ar blogos, — prabilo moteris. — Aš patikrinau telefono abonentų knygą ir rinkėjų sąrašus. Braitone ir Houve jokių Tripvelų neradau. Praplėtusi paiešką, vieną porą aptikau Horšame, vėliau sužinojau, kad dar dvi apsistojusios Sautamptone, ketvirta įsikūrusi Doveryje, penkta — Gilforde. Pastarųjų sutuoktinių vardai yra Derekas ir Džoana.

— Sakyk, kur tiksliai jie gyvena.

Jis užsirašė adresą. *Spenserio alėja 18.*

— Gali man nurodyti kelią?

Gilfordo centre, nusprendė Greisas, gatves projektavo haliucinogeninių grybų prisirijusi beždžionė, kuri degutbetoniu bandė nukopijuoti Hamptono teismo rūmų labirintą. Anksčiau Gilforde jis pasiklysdavo nuolat, taip atsitiko ir šįsyk, todėl teko du kartus sustoti ir pasitikrinti žemėlapį. Vyresnysis detektyvas sau prisiekė, jog pasitaikius pirmai progai būtinai įsigys palydovinę navigacinę sistemą. Po kelių erzinančių minučių, per kurias stiprėjo ne vien pyktis, bet ir išsiblaškymas, jis pagaliau įsuko į Spenserio alėją, netoli katedros nutiestą aklagatvį.

Abipus siauro kelio, iškilusio ant stačiašlaištės kalvos, stovėjo transporto priemonės. Nedidukai statiniai dunksojo tiek iš dešinės, aukščiau jo, tiek iš kairės, po „Alfa" ratais. Toje pusėje ant žemos tvoros pastebėjęs numerį 18, Greisas šiek tiek pavažiavo į priekį, rado laisvą vietą, sustabdė automobilį ir pėstute grįžo atgal.

Jis laiptais nusileido iki laukųjų durų, vedančių į mažutį, sublokuotą namą, kurio priešakinį kiemą puošė tvarkingas sodelis. Pakeliui vos neužkliuvo už juodos su balta spalvos katino, nurūkusio skersai takelio.

Spustelėjus skambutį, ilgai laukti nereikėjo, nes po kelių sekundžių duris atvėrė smulki žilaplaukė moteris berankoviais marškinėliais, duksliais džinsais, guminiais batais ir sodininko pirštinėmis.

— Sveiki, — džiugiai pasilabino namų šeimininkė.

Jis atkišo policininko pažymėjimą.

— Vyresnysis detektyvas Greisas iš Sasekso kriminalinio skyriaus.

Jos lūpos nusviro žemyn.

— O, varge, jūs dėl Loros?

— Loros?

— Ji vėl prisidirbo? — miniatiūrinė moters burna Greisui priminė arbatinuko snapelį.

— Atleiskit, jei atėjau ne tuo adresu. Aš ieškau pono Dereko ir ponios Džoanos Tripvelų, kurie 1964-ųjų rugsėjį įsūnijo Frederiką Džounsą.

Žilaplaukės veidą ūmai perkreipė sielvartas, jos akys ėmė šaudyti į visas puses.

— Ne, jūs nesuklydote, — po pauzės atsakė. — Gal užeisite? — moteris kilstelėjo rankas. — Nepykit dėl mano išvaizdos — svečių nelaukiau.

Sekdamas įkandin, Greisas patraukė siauru koridorėliu, kuris atsidavė suplėkusiais senukų ir kačių kvapais, ir veikiai nusigavo į svetainę-valgomąjį. Didžiumą bendrojo kambario užėmė trijų dalių minkštų baldų komplektas ir milžiniškas televizorius, šiuo metu rodantis kriketo rungtynes. Priešais ekraną, viename iš fotelių kiūtojo senyvas vyras žilais, retais, pasišiaušusiais plaukais, į ausį įsistatęs klausos aparatą, kojas užsidengęs languotu vilnoniu apklotu. Jis miegojo, nors iš veido spalvos atrodė kaip tikras lavonas.

— Derekai, pas mus užsuko svečias. Policijos pareigūnas.

Vyriškis praplėšė vieną voką.

— O... — nutęsė ir vėl užsimerkė.

— Išgersite arbatos? — pasiteiravo ji.

— Ačiū, būtų labai malonu, jei tik nepridarysiu jums rūpesčių.

Moteris mostu pasiūlė įsitaisyti ant sofos. Jai pranykstant tarpduryje, Greisas peržengė snūduriuojančio retaplaukio kojas ir atsisėdo. Nekreipdamas dėmesio į kriketą, apžiūrėjo kambarį, žvilgsniu surado keletą nuotraukų. Vienoje buvo matyti gerokai jaunesni Džoana su Dereku, du berniukai ir paniurusi mergaitė. Kitoje, su sidabriniais rėmeliais, kuri stiebėsi virš įstiklintos, porcelianinėmis „Capodimonte" figūrėlėmis užpildytos spintelės, priešais fotoobjektyvą akivaizdžiai nenoriai pozavo paauglys ilgais, tamsiais plaukais, su kostiumu ir kaklaraiščiu. Vaikinukas iš veido, be jokių abejonių, panėšėjo į jauną Brajaną Bišopą.

Iš televizoriaus atsklido džiaugsmingi šūksniai ir plojimo garsai. Įbedęs akis į ekraną, Greisas pamatė šalmuotą, nuo linijos nueinantį mušėją, kurio užnugaryje liko atgal išlinkęs vidurinis vartelių kuolelis.

— Smūgį derėjo blokuoti, — tarė neva snaudžiantis senis. — O tas idiotas bandė numušti kamuoliuką kiaurai priedangą. Kriketu domitės?

— Nelabai. Aš mėgstu regbį.

Derekas Tripvelas suurzgė ir nutilo.

Į kambarį grįžo moteris, nešina padėklu su porcelianiniu arbatiniu, pieno ąsotėliu, cukraus indeliu, puodukais ant lėkštučių ir biskvitais. Sodininko pirštines buvo nusitraukusi, o guminius batus pakeitusi šlepetėmis su bumbulais.

— Derekai, arbatos gersi? — pakėlusi balsą kreipėsi į vyrą.

— Į mūsų namus atklydo regbio-šmegbio gerbėjas, — burbtelėjo jis ir vėl, regis, užmigo.

— Pieno ir cukraus? — nuleisdama padėklą, paklausė ponia Tripvel. Vyresnysis detektyvas godžiai nužvelgė biskvitus suvokęs, kad jau pietų metas, o jis net per pusryčius mažai ką valgė.

— Prašyčiau su pienu, bet be cukraus.

Ji įteikė lėkštę, prikrautą trupininių pyragaičių, šokoladinių „Pingvino“ biskvitų ir zefyrų. Greisas dėkingas paėmė „Pingviną“ ir nuvyniojo popierėlį.

Moteris įpylė arbatos, padavė puodelį ir pirštu dūrė į nuotrauką sidabriniuose rėmeliuose.

— Mums niekada nepatiko Frederiko vardas, ar ne, Derekai?

Pro senio lūpas ištrūko tyli, pritarianti dejonė.

— Todėl berniuką pervadinome Ričardu.

— Ričardu, — aidu išstenėjo Derekas Tripvelas.

— Ričardo Čemberleno, aktoriaus iš „Daktaro Kildero“, garbei. Ar jums teko matyti „Daktarą Kilderą”?

— Jis dar nebuvo gimęs, velniai griebtų, — suburbuliavo jos vyras.

— Serialą atsimenu, bet gana miglotai, — prisipažino detektyvas. — Jis patiko mano mamai. — Greisas pamaišė arbatą nekantraudamas pereiti prie reikalo esmės.

— Mes įsivaikinome du mažylius, — pasakė Džoana Tripvel. — Vėliau vienas gimė ir mums. Džefris. Sūnui sekasi puikiai — jis atlieka mokslinius tyrimus farmacinėje „Pfizer" kompanijoje. Užsiima vaistais nuo vėžio.

Greisas nusišypsojo.

— Šaunu.

— Problemų sukelia Lora. Todėl ir pagalvojau, kad atėjote dėl jos. Duktė amžinai papuola į bėdą. Dėl narkotikų. Šiek tiek ironiška, ar ne? Abiejų vaikų gyvenimai susiję su cheminėmis medžiagomis, tik Džefris dirba vaistų bendrovėje, o Lora blaškosi po prieglaudas ir vis pakliūva į policijos rankas.

— Kaip einasi Ričardui? — pasiteiravo Greisas.

Ponia Tripvel kietai sučiaupė siauras lūpas, akimis vėl įniko šmaižyti aplinkui, ir vyresnysis detektyvas sumojo palietęs opią vietą. Ji įsipylė arbatos ir pasaldino gėrimą dviem cukraus gabalėliais, kuriuos sidabrinėmis žnyplėmis sužvejojo indelyje.

— Kodėl jums taip parūpo Ričardas? — moters balsą ūmai atmiešė įtarimo gaidos.

— Aš tikėjausi, kad jūs pasakysite, kur jį rasti. Mudviem būtinai reikia pasikalbėti.

— Pasikalbėti? — apstulbo ji.

— 12 eilė, 437 sklypas, — pratarė senis.

— Derekai! — priekaištingai sušuko Džoana Tripvel.

— Argi jis ne ten, velniai rautų? Kas tau daros, moteriške?

— Atleiskit dėl mano vyro elgesio. — Namų šeimininkė elegantiškai suėmė už ąselės puoduką. — Jis iki šiol neatsikvošėjo nuo sukrėtimo. Turbūt kaip ir mes visi.

— Nuo kokio sukrėtimo? — kaip įmanoma švelniau paklausė Greisas.

— Ričardas į pasaulį atėjo neišnešiotas, kaip ir vargšelis jo brolis. Gimė su įgimta yda — prastai išsivysčiusiais plaučiais, kurie iki galo taip ir nesusiformavo. Jo krūtinė buvo silpna, suprantat? Vaikystėje sūnų nuolat kamavo infekcijos. Ir kankino astma.

— Ką žinote apie brolį? — pokalbis taip įtraukė Greisą, kad jis užmiršo atsikąsti „Pingvino".

— Mažulis pasimirė inkubatoriuje. Bent taip mums sakė.

— O motina?

Moteris palingavo galva.

— Socialinės tarnybos šykšti informacijos.

— Galit nepasakoti, — karčiai pritarė detektyvas.

— Mes užtrukome nemažai laiko, kol išsiaiškinome, kad vaikus pagimdė vieniša mama — anais laikais į tokius žmones žiūrėdavo kreivai. Ji žuvo per autoavariją, bet visų smulkmenų sužinoti nepavyko.

— Ar Frederiko... atsiprašau, Ričardo... — pasitaisė Greisas, — ar Ričardo brolis išties miręs?

— Pasikliauti socialinių tarnybų žodžiais gal ir neverta. Bet būtent taip anuomet mums tvirtino.

Vyresnysis detektyvas su užuojauta linktelėjo. Nuo televizoriaus vėl atvilnijo griausmas. Greisas trumpam nukreipė žvilgsnį į ekraną ir pamatė pakartojimą epizodo, kuriame arti vartelių stovintis žaidėjas sugavo kamuoliuką.

— Ar galite pasakyti, kur man ieškoti jūsų sūnaus Ričardo?

— Taigi minėjau, po paraliais, — urgztelėjo Derekas Tripvelas. — 12 eilėje, 437 sklype. Ji kasmet ten lankosi.

— Mano vyras bando paaiškinti, kad jūs pavėlavote dviem dešimtmečiais.

— Pavėlavau? — Greisą apėmė negera, iš vėžių išmušanti nuojauta.

— Kai jam buvo dvidešimt vieneri, — tarė žilaplaukė, — Ričardas išvyko į vakarėlį, bet užmiršo pasiimti „Ventolin“ inhaliatorių, kurį visuomet nešiodavosi. Jį užklupo itin stiprus astmos priepuolis. — Pašnekovės balsas sudrebėjo. Ji šniurkštelėjo ir nusišluostė akis. — Širdis smūgio neatlaikė.

Greisas spoksojo į moterį priblokštas.

Džoana Tripvel pabrėžtinai pridūrė, tarytum jo veide būtų išskaičiusi abejonę:

— Vargšelis numirė. Taip ir nespėjo susikurti gyvenimo.

112

Atgal jis parvažiavo per valandą. Itin prislėgtos nuotaikos Rojus Greisas užsuko į nusikaltimų tyrimo kabinetą Nr. 1 ir informavo operacija „Chameleonas“ užsiimančią komandą apie savo atradimus, paskui prisėdo ir peržvelgė visus prieš Brajaną Bišopą turimus įkalčius.

Neabejodamas, kad Džoana Tripvel sakė tiesą, vyresnysis detektyvas susidūrė su tarpusavyje nederančiomis anomalijomis. Atrodė, kad jis bando plaktuku įkalti dėlionės detales, kurios turėjo lipti viena prie kitos, tačiau buvo ne visai tinkamų formų.

Nerimą kurstė smulkmenos apie dvynį, kurias perskaitė registratorius. Greisas dar kartą peržiūrėjo rotušėje užsirašytas pastabas, dar kartą patikrino Bišopo gimimo ir įsūnijimo dokumentus. Ketės Bišop vyras išvydo pasaulį rugsėjo 7-ą, be trylikos minučių ketvirtą ryto — aštuoniolika minučių anksčiau už brolį, Frederiką Rodžerį Džounsą, kuris buvo pervadintas Ričardu ir mirė sulaukęs dvidešimt vienerių.

Tad kodėl socialinės tarnybos sumelavo Džoanai Tripvel, kad brolis dvynys neišgyveno?

Jis paskambino įtėvių šeimų konsultantei Loretai Lebernait. Šioji guviai paaiškino, kad anais laikais socialinių tarnybų darbuotojai taip pasielgti galėjo kuo lengviausiai. Išskirti dvynių niekas nenorėdavo, tačiau sąrašas žmonių, siekiančių įsivaikinti mažylius, buvo ilgas net ir anuomet. Jeigu vienas gimdavo silpnas ir gan ilgai pragulėdavo inkubatoriuje, jie apsispręsdavo pasiūlyti įvaikinti sveikąjį ir, išgyvenus antram, pasitelkdavo nekaltą melą, kad patenkintų žūtbūtinį kitos poros troškimą auginti sūnų arba dukrą.

Taip nutiko jai pačiai, pridūrė konsultantė. Ji turėjo dvynę seserį, apie kurią Loretos įtėviams socialinės tarnybos nesiteikė pranešti.

Žinant, su kokia ragana ne taip seniai teko bendrauti, galima patikėti, kad jos sugebėtų prikrėsti bet kokių šunybių.

Greisas monitoriuje įjungė stebėjimo kameros filmuotą medžiagą, peržvelgė ją ir sutikrino su mobiliųjų signalų ataskaita, kurią parengė detektyvė konsteblė Korbin. Vyras ekrane buvo Brajanas Bišopas. Be

jokių abejonių. Nebent ten stovėjo tobulas dubleris. Iš mobiliojo ryšio bokštelio atsiųsti duomenys liudijo, kad jis iš tiesų pasišalino iš „Lansdowne“ viešbučio, į kurį vėliau sugrįžo, todėl atsitiktinio, reikiamu metu ir reikiamoje vietoje išdygusio antrininko variantas prilygtų per dideliam, visiškai neįtikimam sutapimui.

Savo bloknote jis užsirašė žodį *bendrininkavimas*, kurį papildė riebiu klaustuku.

Nejau kažkas nutarė pasidaryti kosmetinę operaciją, kad taptų panašus į Brajaną Bišopą? Ir nežinia kokiu būdu gavo jo spermą?

Apmąstymus nutraukė žmogus, pakvietęs jį vardu. Greisas pasuko galvą ir išvydo barzdotą Džordžą Eridžą iš fotografijų skyriaus. Eridžas, kuris visada atrodė kaip nuotykių ieškotojas, ką tik grįžęs iš ekspedicijos, džiugiai artinosi, nešinas fotografinio popieriaus lapų pluošteliu.

— Rojau, vakar man davei stebėjimo kameros medžiagą iš Sasekso grafystės Karališkosios ligoninės. Pameni barzdočių tamsintais akiniais ir ilgais plaukais, kuris sekmadienį ten pakėlė triukšmą?

Greisui jis beveik iškrito iš galvos.

— Taip?

— Mes šį tą aptikome! Apdorojau kadrus programa, sukurta Dingusių asmenų pagalbos linijai. Numatančią žmonių išvaizdos pokyčius — tai yra, kaip jie galėtų atrodyti po penkerių, dešimties ar dvidešimties metų. Supranti? Plaukuoti, pliki, užsiželdinę barzdas ar švariai jas nusiskutę ir taip toliau. Vis mėginu įtikinti Tonį Keisą, kad į tokią programinę įrangą verta investuoti ir mums.

— Tęsk, — paragino jį Greisas.

Eridžas nuleido pirmąją nuotrauką. Vyresnysis detektyvas pamatė vyriškį tankia barzda ir ūsais, ilgais, sutaršytais, kaktą dengiančiais plaukais, didžiuliais akiniais nuo saulės, apsmukusiais, virš tinklinių berankovių susegtais marškiniais, laisvomis kelnėmis ir sandalais.

— Kompiuteris pašalino ilgus plaukus, barzdą ir akinius.

— Aišku, — atsakė Greisas.

Ant rašomojo stalo Eridžas tėkštelėjo antrą fotografiją.

— Atpažįsti?

Iš nuotraukos žvelgė Brajanas Bišopas.

Kelias sekundes Greisas sėdėjo be žado. Pagaliau atsiliepė:

— Po šimts, puikiai padirbėjote, Džordžai. Kaip, velniai rautų, pavyko įžiūrėti akis?

Pašnekovas išsišiepė.

— Mums pasisekė. Apsaugos kamera sumontuota ir tenykščiame vyrų tualete. Jūsiškis žmogus nusiėmė akinius, kad juos pasišluostytų. Ir į kameros objektyvą pateko jo akys!

— Ačiū, — padėkojo Greisas. — Darbas tiesiog meistriškas!

— Taip ir perduok sumautam šykštuoliui Toniui Keisui. Mums verkiant reikia tos programos. Jeigu būtume ją turėję valdyboje, analizės rezultatus būčiau pateikęs jau vakar.

— Perduosiu. — Greisas atsistojo ir pasidairė Adrianos Korbin, jaunosios detektyvės konsteblės, kuri tyrė mobiliojo judėjimą. Į nieką konkrečiai nesikreipdamas, jis paklausė:

— Ar kas žino, kur yra Korbin?

— Pasidarė pertrauką, Rojau, — atsakė Bela Moj.

— Gali ją surasti? Tegul kuo greičiau sugrįžta.

Jis atsisėdo, susimąstęs paeiliui įsižiūrėjo į kiekvieną nuotrauką. Transformacija stulbino. Mandagus, išvaizdus vyriškis patyrė drastišką metamorfozę ir virto tipeliu, kurio vengdamas pereitum į kitą gatvės pusę.

Sekmadienis, kirbėjo mintis Greiso galvoje. Bišopas lankėsi ligoninėje vėlyvą sekmadienio rytą. Taigi jis sukinėjosi mieste.

Būtent tada, kai kažkas peiliu suraižė Kleo automobilio stogą.

Vyresnysis detektyvas pavartė įvykių eigos ir laiko momentų ataskaitą, kol atrado sekmadienio priešpietę. Per pirmąjį kvotos ratą apklausiamas Bišopas tikino, esą visą rytą praleido viešbučio kambaryje, elektroninio pašto dėžutėje mažindamas neperskaitytų ir neatsakytų laiškelių skaičių, paskui iškeliavo papietauti pas bičiulius. Su draugais, Robinu ir Sju Braunais, policija susisiekė, o jie patvirtino, kad Bišopas atvyko pusę dviejų ir pasiliko iki ketvirtos. Tuodu gyvena Glindo kaimelyje, nuo kurio iki Sasekso grafystės Karališkosios ligoninės, Greiso vertinimu, važiuoti reikėjo ne ilgiau kaip penkiolika ar dvidešimt minučių.

Pirmoje nuotraukoje stebėjimo kamera jį įamžino be dviejų minu-

čių pirmą. Laiko apribojimai varžė, bet juose išsitekti buvo įmanoma. Netgi labai įmanoma.

Greisas akimis permetė įvykius, užfiksuotus tą rytą. Budinčioji pareigūnė iš Šeimos centro Linda Baklėj informavo, kad įtariamasis tūnojo viešbučio kambaryje iki vidurdienio, vėliau išriedėjo savo „Bentley", pranešęs, kad ruošiasi papietauti su draugais. Pasak jos įrašų, Bišopas grįžo be penkiolikos minučių penktą.

Detektyvą vis stipriau graužė nerimas. Brajanas Bišopas lengvai galėjo pakeisti maršrutą, nukakti į ligoninę, o pakeliui užsukti į morgą. Bet kurių galų? Kokį, po velnių, tikslą būtų pasiekęs? Koks jo motyvas?

Vėlgi kol kas visiškai neaišku, dėl kokios priežasties buvo nužudyta Sofija Harington.

Į kambarį įpuolė Adriana Korbin, nuo fizinės įtampos pūkšdama ir žliaugdama prakaitu; stambiam, kresnam jos kūnui sunkiai sekėsi prisitaikyti prie karšto oro.

— Sere, jūs mane kvietėte?

Greisas atsiprašė, kad sutrumpino poilsio minutes, ir paaiškino, kokie mobiliojo ryšio bokštelių bei apsaugos kamerų duomenys jam reikalingi. Vyresnysis detektyvas paprašė nustatyti, kur tiksliai judėjo Bišopas nuo sekmadienio vidurdienio, kai išvyko iš viešbučio, iki to momento, kai sustabdė automobilį Glinde, prie draugų namų.

— Ei, senučiuk? — netikėtai prabilo Brensonas, kuris tyliai sėdėjo prie savo darbo stalo.

— Ką?

— Jei Bišopą aplopė greitosios pagalbos skyriuje, iš pradžių vyrukas turėjo pasirašyti registracijos žurnale, ar ne?

Staiga Greisas suvokė esąs nepaprastai išsekęs — dėl nuovargio galvoje viskas painiojosi. Po šimts, kaip jis pro akis praleido tokį dalyką?

— Žinai, ką? — atsiliepė.

— Klausausi įtempęs ausis.

— Kartais man rodos, kad tavo smegenyse vis dėlto yra vingių.

113

Rasti reikiamą kelią socialinių tarnybų labirinte tebuvo vieni juokai, palyginti su telefoninių pokalbių maratonu, kuriame teko dalyvauti bendraujant su Braitono sveikatos centru. Gleną Brensoną varinėjo nuo vieno tarnautojo prie kito, jis turėjo lūkuriuoti, kol žmonės grįš iš posėdžių, bet galiausiai detektyvui seržantui pavyko užmegzti ryšį su vienu iš administratorių, įgaliotu suteikti konfidencialią paciento informaciją. Vis dėlto duomenis gavo tik tada, kai jų įniko melsti ragelį stvėręs Greisas.

Kriminalinio skyriaus darbuotojai susidūrė su dar viena problema: sekmadienį greitosios pagalbos priimamajame nesilankė joks asmuo, pavarde Bišopas, tačiau dėl sužalotos rankos į gydytojus kreipėsi septyniolika žmonių. Laimė, šiandien skyriuje budėjo daktaras Radžas Singas, todėl Greisas vildamas, jog tas atpažins Bišopą, liepė Brensonui prigriebti atspausdintus stebėjimo kamerų kadrus ir keliauti į ligoninę.

Po pusės penktos jis išniro iš nusikaltimų tyrimo kabineto ir paskambino Kleo. Tik norėjo sužinoti, kaip jai sekėsi.

— Dienelė rami. — Iš balso ji atrodė pavargusi, bet neblogos nuotaikos. — Nuo ryto man draugiją palaikė du detektyvai, kurie tyrinėjo registracijos žurnalą. Mudu su Darenu apsitvarkysime, ir jis mane parveš namo. Kaip tavo reikalai?

Jis išklojo, apie ką kalbėjosi su detektyvu inspektoriumi Poulu.

— Aš ir nemaniau, kad čia Ričardo darbas, — atsiliepė Kleo su keistu, erzinančiu palengvėjimu. Greisas suprato, kad nervinasi visai be reikalo, tačiau kai užsimindavo apie buvusį mylimąjį, jos balse pasigirsdavo šiltos gaidos, kurios nedavė jam ramybės. Susidarė įspūdis, tarytum jųdviejų santykiai nutrūkę... bet ne iki galo. — Dirbsi iki vėlumos?

— Dar nežinau. Žinosiu po pusės septintos, kai įvyks pasitarimas.

— Ko norėtum vakarienei?

— Tavęs.

— Su kokiu garnyru?

— Pageidautina, kad būtum nuoga, na, gal dar su salotos lapu.

— Tuomet pasistenk atlėkti kuo anksčiau. Man reikia tavo kūno.

— Aš tave myliu.

— Na, tu man irgi patinki! — atsakė ji.

Nusprendęs išnaudoti atokvėpio akimirkas, pirmąsias per visą dieną, Greisas nužingsniavo į tolimąjį pastato galą — patraukė į policijos kompiuterių tinklo skyrių, kur tiek metų išdirbo vargšelė Džaneta Makvirter.

Paprastai erdvioje kontoroje, kurioje daugumą sudarė civiliniai kompiuterių specialistai, vyraudavo veiklos šurmulys, bet šiandieną čia tvyrojo slogi atmosfera. Jis pabeldė į vieną iš uždarų kabinetų. Anksčiau jis priklausė Džanetai Makvirter, dabar, pasak lentelės ant sienos, į kambarį persikraustė Lorna Bakster, PKT informacijos tiekimo skyriaus vadovė. Senai savo pažįstamai, kaip ir Džanetai, vyresnysis detektyvas nuoširdžiai simpatizavo.

Jis atvėrė duris nelaukdamas atsakymo.

Sprendžiant iš apvalaus nėščios, ketvirtą dešimtį įpusėjusios moters pilvo, ji turėtų gimdyti artimiausiu metu. Ilgus rudus plaukus Lorna nusikirpo trumpai ir šukuoseną padailino nelygiais vienuolio kirpčiukais, išryškinančiais putlumo, kurį prarado skruostai, stygių. Nors vilkėjo lengvą, laisvą, gėlių raštais išpuoštą suknelę, ją akivaizdžiai slėgė kaitra.

Telefonu kalbanti Lorna džiugiu gestu pakvietė jį užeiti ir mostelėjo į kėdę, pastatytą priešais rašomąjį stalą. Uždaręs duris Greisas atsisėdo.

Kvadratiniame ankštame kabinete stovėjo jos stalas su krėslu, pora kėdžių svečiams, aukšta metalinė dokumentų spinta ir rietuvė dėžių, beveik sausakimšai užgrūstų bylų segtuvais. Ant sienos, jam iš dešinės, kybojo Barto Simpsono plakatas, spalvoti piešinukai bei popieriaus lapas, kuriame puikavosi milžiniška, kreidele papaišyta širdis ir žodžiai: MAMYTE, AŠ TAVE MYLIU!

Ji padėjo ragelį.

— Labas, Rojau! — pasisveikino. — Malonu tave matyti. — Trūktelėjusi pečiais pridūrė: — Koks bjaurus reikalas, tiesa? — Lorna pra-

gyveno Anglijoje dvylika metų, bet iki šiol šnekėjo ryškia Pietų Afrikos tartimi.

— Turi omeny Džanetą?

Moteris susiraukė.

— Mudvi buvome geros draugės.

— Kas tiksliai atsitiko? Kiek girdėjau, ji įsimylėjo ir nutarė persikelti į Australiją, kur ruošėsi ištekėti už sužadėtinio.

— Taip. Džaneta atrodė tokia laiminga! Žinai, ji buvo trisdešimt šešerių, bet rimtus santykius užmezgė pirmą kartą. Turbūt galvojo, kad liks vieniša iki gyvenimo pabaigos. Susipažinusi su tuo vyruku, pametė dėl jo galvą. Per kelias savaites pati visiškai pasikeitė.

— Kokia prasme?

— Kalbu apie išvaizdą. Plaukus, aprangą, kitką. Ji aiškiai jautėsi kaip devintame danguje.

— Be galų gale buvo nužudyta.

— Panašu, kad taip.

— Ką tu — ar kas nors iš vietinių darbuotojų — žinai apie jos sužadėtinį?

— Nedaug ką. Džaneta nemėgo atvirauti. Pažinojau ją ne blogiau už aplinkinius, deja, mūsų bičiulė buvo labai uždara. Jau gana ilgai palaikė artimus ryšius su tuo žmogumi, kol pagaliau išdrįso man atskleisti, jog su kai kuo susitikinėja. Apie jį daug nepasakojo, tik tiek, kad gyvena kaip turtuolis. Turi didelį namą Braitone, butą Londone. Ir — tai *svarbiausia* — žmoną. Bet ketino ją palikti.

— Dėl Džanetos?

— Anot jo.

— Ir ji patikėjo?

— Šimtu procentų.

— Numanai, kuo jis užsiima?

— Programine įranga, — atsakė Lorna. — Lyg ir susijusia su tvarkaraščių sudarymu. Kiek suprantu, jos sužadėtinio bendrovė klestėjo. Jis ketino atidaryti filialą Australijoje ir ten pradėti naują gyvenimą — su Džaneta.

Tvarkaraščiai. Greisas palaužė galvą. *Tvarkaraščiai.* Tokį verslą buvo įsukęs Bišopas.

— Ar Džaneta kada minėjo, kuo jis vardu?

— Nė sykio. Vis kartojo negalinti atskleisti vardo, nes mylimasis susituokęs, o ji prisiekė išlaikyti jųdviejų santykius paslaptyje.

— Vargu ar Džaneta galėjo ką nors šantažuoti, — tarė Greisas. — Ir nemanau, kad buvo pasiturinti.

— Ne, daug pinigų neturėjo. Į darbą važinėdavo senu „Vespa" motoroleriu.

— Kas gi sužadėtinį paskatino jos atsikratyti — su sąlyga, kad čia nagus prikišo jis?

— Gal nužudė juos abu? Bet mes radome tik vieną kūną?

— Galimas daiktas. Kažkas siekė jį nudobti, o Džaneta netinkamu metu atsidūrė netinkamoje vietoje? Na, taip yra nutikę ne kartą. Tyrėjų grupė pranešė kokių naujienų?

— Ne, kol kas į priekį juda lėtai. Bet sužinojau vieną įdomią smulkmeną.

— Kokią?

— Šiandieną mačiausi su Rėjumi Pekemu iš Pažangių technologijų nusikaltimų skyriaus.

— Taip, aš jį pažįstu. Vyrukas galvotas.

— Rėjus tikrino teismo ekspertizės programą, įdiegtą į Džanetos kompiuterį, ir aptiko elektroninę užrašų knygutę, iš kurios prieš išvažiuodama ji pašalino visus duomenis.

Kažkas pabeldė į duris ir įžengė į kabinetą. Kilstelėjęs galvą Greisas pamatė jauną, iš matymo pažįstamą vietinio skyriaus darbuotoją. Lorna taip pat nukreipė žvilgsnį į atėjusįjį.

— Atleisk, Dermotai, tavo reikalas skubus?

— Ne, ne, aš galiu palaukti. Iki rytojaus.

Jaunuolis nėrė per slenkstį ir uždarė duris.

— Kur aš baigiau? — sumišusi paklausė ji.

— Džanetos užrašų knygelė, — priminė Greisas.

— O, taip. Rėjus atrado prieš devynis mėnesius į ją įtrauktą vardą, kurio nė vienam iš mūsų neteko girdėti. Pernykščio gruodžio vakarui buvo pažymėta: *Išgert su Brajanu.*

— Brajanu?

— Taip.

Vyresnįjį detektyvą ūmai nukratė virpulys. *Brajanas. Tvarkaraščių sudarymas. Didelis namas Braitone. Butas Londone. Nužudyta moteris.*

Bet koks nuovargis išgaravo, ir jo protas ėmė veikti visu pajėgumu. Ar todėl atsibudo vidurnaktį mintydamas apie Džanetą Makvirter? Nes smegenys bandė paaiškinti, kad jos mirtis susijusi su kitomis žmogžudystėmis?

— Kaip matau, Rojau, naujiena tau pasirodė svarbi.

— Galbūt. Kam pavedė Džanetos bylą?

— Detektyvui inspektoriui Vinteriui. Jis įsitaisęs antrajame nusikaltimų tyrimo kabinete.

Greisas padėkojo Lornai ir išskubėjo į nurodytą kabinetą, kur informavo Vinterį, jog Makvirter ir kitų moterų mirtys galimai tarpusavyje susijusios.

Grįždamas į savo komandos kabinetą, jis vos neatsitrenkė į triumfuojantį Gleną Brensoną, kuris faktiškai bėgte išbėgo iš už kampo.

— Pričiupom tą tipą! — paskelbė detektyvas seržantas, kišenėje sugraibęs ir praskleidęs popierėlį. — Išsiaiškinau pavardę ir adresą!

Leidęs draugui pirmam užeiti į kambarį, Greisas nusekė jam iš paskos.

— Tai Normanas Džeksas.

Greisas įsmeigė akis į suglamžytą, liniuotą, nuo bloknoto spiralės nelygiai nuplėštą lapelį. Perskaitė įrašą: *Houvas, Sekvilio kelias 262B.*

Jis pakėlė akis į Brensoną.

— Čia ne Bišopo adresas.

— Teisingai. Bet sekmadienio rytą greitosios pagalbos priimamajame pildydamas blanką jį užrašė žmogus, kuris apsimeta Brajanu Bišopu. Gal įtariamojo gyvenimas dvilypis?

Vyresnysis detektyvas spoksojo į popieriaus lapuką apimtas blogos nuojautos. Viduriuose tarsi ėmė sūkuriuoti juodas debesis. Ar Brajanas Bišopas turėjo antrus, slaptus, namus? Ir slaptą gyvenimą?

— Adresas tikras?

— Bela peržiūrėjo rinkėjų sąrašus. Ten išties apsistojęs Normanas Džeksas.

Jausdamas, kaip kraujagyslėmis paplūdo adrenalinas, Greisas dirstelėjo į rankinį laikrodį. Buvo dešimt minučių po šeštos.

— Mesk iš galvos pasitarimą, — tarė bičiuliui. — Paskambink budinčiam magistratui ir gauk kratos orderį. Paskui susisiek su vietinės operatyvinės pagalbos komanda. Mes aplankysime Normaną Džeksą. Kai tik galėsime.

Greisas tekinas leidosi koridorių labirintu, atgal į kompiuterių tinklo skyrių. Kai jis atbėgo į vietą, Lorna jau ruošėsi išeiti pro duris.

— Lorna, palauksi sekundėlę? — uždusęs paklausė.

— Privalau pasiimti vyresnėlę iš plaukimo treniruočių. — Ji žvilgtelėjo į savo laikrodį. — Darbas greitas?

— Užtruksi kelias minutes — tai labai svarbu. Atleisk, kad tave gaišinu. Ar aš teisus manydamas, kad Džaneta Makvirter turėjo oficialų leidimą įvesti duomenis į policijos kompiuterių tinklą?

— Taip. Ji vienintelė.

— Pati? Be priežiūros.

— Taip.

— Ar galėtum man kai ko paieškoti duomenų bazėje?

Moteris nusišypsojo.

— Kaip matau, tau manęs prireiks ilgiau nei porai minučių. Aš tik pasirūpinsiu, kad Klerę kas nors nuvežtų namo, — pasakė iš rankinės išsitraukusi mobilųjį.

Jiedu užėjo į Lornos kabinetą ir prisėdo. Prisijungdama prie sistemos, ji subarbeno per klaviatūrą.

— Gerai, — tarė. — Rėžk.

— Noriu, kad patikrintum vieno žmogaus teistumą. Kokia informacija tau reikalinga?

— Užteks pavardės, amžiaus ir adreso.

Greisas išklojo Brajano Bišopo duomenis. Kol Lorna rašė detales, jis klausėsi klavišų taukšėjimo.

— Brajanas Desmondas Bišopas, gimęs 1964-ųjų rugsėjo 7-ą?

— Teisingai.

Ji pasviro arčiau ekrano.

— 1979-aisiais Braitono teismas jį nuteisė dvejus metus kalėti nepilnamečių pataisos namuose už keturiolikmetės išprievartavimą, — perskaitė. — 1985-aisiais Luiso Karališkasis teismas skyrė lygtinę poros metų bausmę už moters užpuolimą ir sunkų kūno sužalojimą. Malonus vaikinas, — pakomentavo Lorna.

— Ar įraše neįžiūri jokių anomalijų?

— Anomalijų? Apie ką tu šneki?

— Prie jo galėjo kas nors prikišti pirštus?

— Na, vieną smulkmeną pastebėjau... tiesa, ji nėra kuo nors išskirtinė. — Moteris pažvelgė į vyresnįjį detektyvą. — Paprastai tokie seni įrašai niekam neberūpi, jie paliekami byloje, ir viskas. Informacija peržiūrima tik tuo atveju, kai ją reikia papildyti — kartais dėl naujų įkalčių, anuliuoti senus nuosprendžius, ištaisyti klaidą ar atlikti panašius darbelius.

— Sugebėtum pasakyti, ar ją kas keitė?

— Be abejo! — Lorna pabrėžtinai sulinkčiojo. — Po kiekvieno pakeitimo lieka elektroninis pėdsakas. Kaip, pavyzdžiui, čia.

Greisas atsisėdo tiesiai it strėlė.

— Radai pėdsaką?

— Pareigūnai, kuriems oficialiai leista įvesti į sistemą duomenis, turi individualų prieigos kodą. Jeigu juos koreguojame, tas kodas ir data matyti mūsų pėdsake.

— Vadinasi, pajėgtum nustatyti, kam jis priklauso?

Lorna šyptelėjo.

— Man nė nebūtina tikrinti. Ir taip žinau, kad šituo kodu naudojosi Džaneta. Įrašą ji taisė... — palinkusi prie monitoriaus pareigūnė pridūrė: — ... šių metų balandžio 7-ą.

Greisas pajuto, kad adrenalinas užtvindė visą kūną.

— Taisė?

— Aha. — Lorna suraukė antakius, pabaksnojo per klaviatūrą, vėl įsispitrijo į ekraną. — Hmm, įdomu... — nutęsė. — Tai buvo paskutinė jos darbo diena mūsų kontoroje.

114

Po pusantros valandos, veik prieš aštuonias, Niko Nikolo vairuojamas, iš išorės niekuo neišsiskiriantis policijos „Vauxhall Vectra“ nuslinko Sekvilio keliu. Greisas sėdėjo salono priekyje, po švarku užsivilkęs ne-

peršaunamą liemenę. Ją vilkėjo ir užnugaryje įsitaisęs Glenas Brensonas. Abu vyrai ant purvinų, sujungtų, Edvardo laikais iškilusių namų skaičiavo numerius. Jiems iš paskos sekė du skiriamaisiais ženklais pažymėti policijos „Ford Transit" furgonai su uniformuotais pareigūnais iš vietinės operatyvinės pagalbos komandos.

— Du penki keturi! — skaitė Glenas Brensonas. - Du penki aštuoni. Du šeši nulis. Du šeši du! Mes jau vietoje!

Nikas Nikolas sustabdė automobilį greta dulkėto „Ford Fiesta", likusios transporto priemonės stabtelėjo užnugaryje.

Greisas radijo telefonu liepė antram VOP furgonui apvažiuoti pastatą, nusigauti iki užpakalinio įėjimo ir pranešti, kada vyrai užims pozicijas.

Po dviejų minučių jį informavo, jog visi pasirengę.

Detektyvai išlipo. Greisas įsakė nusikaltimo vietos tyrėjui trumpam likti automobilyje, pats drauge su dviem kolegomis, kurie drožė pavymui, nusileido betoniniais laipteliais, apėjo dvi šiukšlių dėžes ir patraukė palei suodiną erkerį užtrauktomis dieninėmis užuolaidomis. Nors sparčiai vakarėjo, sutemos dar neužslinko, todėl neapšviesti langai nebūtinai reiškė, kad butas tuščias.

Pilkas, apsilaupusias laukujes duris su dviem matinio stiklo langeliais verkiant reikėjo perdažyti, o plastikinis skambučio mygtukas aiškiai buvo matęs geresnius laikus. Vis dėlto Greisas jį paspaudė. Jokio garso. Spustelėjo antrąsyk. Tyla.

Vyresnysis detektyvas energingai pabeldė į durų langelį. Ir sušuko:

— Policija! Atidarykite!

Į raginimą nesulaukė nė menkiausios reakcijos.

Jis pabarbeno garsiau.

— Policija! Atidarykite! — pasisukęs į Nikolą, jaunajam detektyvui nurodė perduoti vietinės operatyvinės pagalbos komandai pristatyti taraną.

Po kelių akimirkų šalia trijulės išdygo du pečiuiti VOP pareigūnai, vienas jų laikė pailgą geltoną cilindro formos daužiklį.

— Pradėt, šefe? — paklausė Greiso.

Tas linktelėjo.

Policininkas taranu vožė į vieną langelį. Didelei visų nuostabai, įnagis šastelėjo atgal. Atšoko ir po kito, galingesnio, smūgio.

Brensonas ir Nikolas jį nužvelgė suraukę antakius.

— Vaikystėje per mažai valgei špinatų? — pajuokavo žaliūko partneris.

— Kas per velniava!

Aštrialiežuvis, dar stambesnio sudėjimo kolega perėmė instrumentą ir juo užsimojo. Po sekundės pareigūno veidą irgi perkreipė sąmyšio išraiška, nes taranas vėl atšoko nuo stiklo plokštės.

— Prakeikimas! Čia šarvaplokštė! — konsteblis daužikliu tėškė į spyną, bet durys beveik nepajudėjo. Trenkė antrą, trečią kartą ir apsipylęs prakaitu atsigręžė į Greisą. — Rodos, jam nepatinka įsilaužėliai.

— Akivaizdu, kad būsto šeimininkas paklausė patarimo, kurį išgirdo iš vietinio nusikaltimų prevencijos pareigūno, — pašmaikštavo Nikas Nikolas, nors šiaip sąmojus laidydavo itin retai.

Konsteblis gestu paprašė detektyvų atsitraukti ir taranavo vidurinę apatinę durų dalį. Toji išlinko, į prieangį išspjaudama medienos nuoplaišas.

— Armuota, — niūriai pakomentavo uniformuotas policininkas. Dar po dviejų smūgių medienos danga pagaliau sueižėjo ir po ja pasirodė plienas. Prireikė papildomų keturių dūžių, kol pavyko tiek atlaužti metalo plokštę, kad pro atsivėrusią ertmę sugebėtų įlįsti žmogus.

Pirmieji per slenkstį nuropojo šeši VOP komandos pareigūnai, idant nustatytų, ar viduje išties nieko nėra. Po kelių minučių vienas iš jų atrakino apgadintas duris ir išniro į lauką.

— Butas tuščias, sere.

Greisas padėkojo konstebliams ir paprašė jų išeiti — norėjo, kad patalpose, kurias apieškos ekspertai, būtų kuo mažiau žmonių.

Užsitempęs latekso pirštines vyresnysis detektyvas įžengė į ankštą, niaurioje prieblandoje skendintį pusrūsio kambarį. Bemaž kiekvieną nutrinta kilimine danga apklotų grindų colį buvo okupavę iš dalies išnarstyti kompiuteriniai įrenginiai, šūsnys žurnalų apie automobilius ir techniniai transporto priemonių žinynai. Šnerves rietė drėgmės kvapas.

Tolimajame patalpos gale stūksojo darbo stalas su kompiuteriu ir klaviatūra. Visa tenykštė siena buvo apklijuota laikraščių iškarpomis ir diagramomis, panašiomis į struktūrines genealoginių medžių schemas. Dešinėje, už atvirų durų, juodavo koridorius.

Jis perėjo kambarį, atsargiai vinguriuodamas tarp daiktų, išdrabstytų ant kilimo, prisiartino prie senos, nutriušusios sukamosios kėdės. Pamatė, kas prisegta prie sienos.

Ir sustingo kaip įkaltas.

— Šūūūdas, — nutęsė Glenas Brensonas, prisiartinęs prie draugo.

Galeriją sudarė iš *Argus* ir kitų šalies dienraščių iškirpti arba išplėšti puslapiai — dauguma juose išspausdintų straipsnių, regis, sekė Brajano Bišopo karjerą. Pasitaikė ir kelios nuotraukos, įskaitant vestuvių su Kete fotografiją. Greta jos kabojo rausvas *Financial Times* puslapis, kuriame buvo aprašytas stulbinantis jo kompanijos „Tarptautinių tvarkaraščių sprendimų PLC" suklestėjimas — pernai *Sunday Times* ją įtraukė į sparčiausiai augančių Jungtinės Karalystės bendrovių šimtuką.

Greisas miglotai juto Brensoną ir kitus žmones, judančius pro šalį, užsimaunančius gumines pirštines, atidarančius ir užtrenkiančius duris bei stalčius, bet jo dėmesį prikaustė kitas straipsnis, lipnia permatoma juostele priklijuotas prie sienos. Titulinis pirmadienį išleisto *Argus* puslapis su milžiniška Brajano Bišopo ir jo žmonos fotografija, ir mažesne, paties Greiso nuotrauka. Vienoje iš apatinių skilčių žodį „niekšą" įrėmino raudonai nubrėžtas ratilas.

Jis perskaitė visą pastraipą:

„Mes susidūrėme su ypač atgrasiu nusikaltimu, — pasakė tyrimui vadovaujantis vyresnysis detektyvas Greisas. — ... dirbsime kiauromis paromis, kol sugausime ir nubausime jai gyvybę atėmusį niekšą."

Staiga jam prieš nosį plonyčiu popieriaus lapu, iš pirmo žvilgsnio oficialiu dokumentu, pamojavo Nikas Nikolas.

— Radome nuomos sutartį. Jis apsirūpinęs garažu! Netgi dviem — Vestburn Vilas alėjoje.

— Skambink į skyrių, — paliepė Greisas. — Lai kas nors atspausdina naują kvotos orderį, nuneša jį tam pačiam magistratui, o paskui pristato čia. Ir liepk paskubėti!

Greisui vėl įbedus akis į raudonai apvedžiotą žodį „niekšą", ausis pasiekė nerimastingas Gleno Brensono šūksnis:

— Ei, bose, tau vertėtų pamatyti, ką aptikome.

Įveikęs trumpą koridorių vyresnysis detektyvas atsidūrė belangiame, drėgname ir šaltame miegamajame. Kambarį teapšvietė silpna,

aukštai po lubomis pritvirtinta lemputė, kuri kybojo virš lovos, tvarkingai uždengtos kreminės spalvos frotine lovatiese. Ant šios gulėjo rudas ilgaplaukis perukas, ūsai, barzda, juoda beisbolo kepuraitė ir akiniai nuo saulės.

— Jėzau! — išspaudė jis.

Glenas Brensonas tylėdamas dūrė pirštu į šoną. Greisas atsisuko nurodyta kryptimi. Ir pajuto, kaip žvarba persmelkė kiekvieną kūno ląstelę.

Sieną dengė trys padidintos nuotraukos — apie fotografijos meną jis išmanė nedaug, bet spėjo, kad kiekvienas kadras įamžintas teleobjektyvu.

Pirmasis atvaizdas buvo Ketės Bišop, dėvinčios bikinį, nugara atsirėmusios į jachtos kubriko turėklą. Jį bjaurojo didžiulis, raudonai pakeverzotas kryželis. Antroje nuotraukoje matėsi stambiu planu nufotografuotas Sofijos Harington veidas, už kurio driekėsi Londono gatvė išskydusiais kontūrais. Jaunos moters portretą taip pat bjaurojo kryželis.

Trečiame kadre Greisas išvydo Kleo Morėj, nusigręžiančią nuo paradinių morgo durų.

Raudoni kryžmi dryžiai jos neraižė.

Detektyvas iš kišenės iškrapštė mobilųjį ir surinko Kleo namų telefono numerį. Moters balsas pasigirdo po trečio signalo.

— Kleo, kaip tu laikaisi? — paklausė jis.

— Puikiai. Kaip niekad gerai.

— Paklausyk manęs. Aš kalbu labai rimtai.

— Aš klausausi, vyresnysis detektyve Rojau Greisai, — suvogravo ji. — Kiekvieno tavo žodžio.

— Privalai nedelsdama užrakinti lauko duris. Ir nepamiršk grandinėlės.

— Užrakinti lauko duris, — aidu atsiliepė Kleo. — Nepamiršti grandinėlės.

— Tučtuojau, gerai? Kol mes kalbamės telefonu.

— Kartaiššš, vyresnysis detektyve, tu elgieššši taip valdingai! Tiek to, aš keliuosi nuo sofos ir žygiuoju prie durų.

— Tik užkabink grandinėlę.

— Taip ir darau!

Greisas išgirdo, kaip sužvangėjo metalinės grandys.

— Nieko neįsileisk, supratai? Palauk, kol pas tave atvažiuosiu, aišku?

— Nieko neįsileisti, kol tu pas mane atvažiuosi. Tvarkelė.

— O kaip durys į stogo terasą?

— Jos visada užrakintos.

— Patikrinsi?

— Einu, — atsakė ji ir juokais pakartojo instrukcijas: — Užlipti į stogo terasą. Patikrinti, ar durys užrakintos.

— Jokių papildomų lauko durų tavo name nėra?

— Bent jau nebuvo, kai paskutinį kartą žvalgiausi.

— Pasistengsiu kuo greičiau pas tave atlėkti.

— Tikiuosi! — suburbėjo Kleo.

— Tau davė labai gerą patarimą, — iš užnugario atsklido balsas.

115

Kleo apėmė jausmas, kad venas užtvindė į ledą stingstantis vanduo. Išsigandusi ji atsisuko.

Vos už kelių colių stiebėsi aukšta, plaktuku mosikuojanti figūra. Žmogysta vilkėjo gelsvai žalsvą, apsauginį, nuo galvos iki kojų kūną dengiantį kombinezoną, kuris dvokė plastiku, buvo užsimovusi latekso pirštines ir užsidėjusi dujokaukę. Ji visiškai neįžiūrėjo veido. Tematė du apskritus tamsius stiklus, įpraustus į pilką, dukslią medžiagą, ir juodą, metalinį, ties smakru atsikišusį, į knyslę panašų filtrą. Neprašytas svečias atrodė kaip mutavęs plėšrus vabzdys.

Kitapus stiklų vos pavyko įžvelgti akis. Jos nebuvo nei Ričardo, nei jokio kito pažįstamo žmogaus.

Basa ir visiškai bejėgė Kleo žengė atgal. Iš galvos išdulkėjo visas girtumas, kūną nukratė virpulys, kažkur ryklės gelmėje užstrigo klyksmas. Ji dar per žingsnį pasitraukė atbula, sykiu žūtbūt stengėsi surikiuoti mintis, bet jautė, kad jos trūkinėja. Nugara prisispaudusi prie durų pasvarstė, ar spėtų atlapoti duris ir šūksniu iškviesti pagalbą.

Bet argi ji ką tik neužkabino prakeiktos grandinėlės?

— Nejudėk, ir aš tavęs neskriausiu. — Iš balso atėjūnas priminė dusliai kalbantį daleką.*

Na, žinoma, pagalvojo Kleo, *tu stovi mano namuose, laikai plaktuką, bet nė neplanuoji manęs žaloti.*

— Kas... kas... kas... — žodžiai veržėsi pro lūpas šaižiais trykštelėjimais. Akiduobėse suspurdėjo akys, kurios, ieškodamos ginklo, nuo maniako šovė į grindis ir smigo į sienas. Ji netikėtai suvokė tebelaikanti belaidžio telefono ragelį. Praeityje keletą kartų per klaidą buvo paspaudusi vidaus ryšio mygtuką, dėl to miegamajame sužviegdavo kitas telefonas. Desperatiškai mėgindama atsiminti, kokioje klaviatūros vietoje reikėtų jo ieškoti, Kleo pirštu vogčiomis bedė į vieną mygtuką. Nieko neįvyko.

— Tau, kekše, pasisekė išvengti staigmenos automobilyje, ar ne? — žemas, prislopintas balsas skambėjo pagiežingai.

— Kas... kas... — Kleo jaute drebanti per stipriai. Nervai susiraizgė į mazgelius, todėl, mėginant prabilti, gerklė mėšlungiškai patrūkčiodavo, tarytum ją veržtų ligatūros gija.

Ji išbandė kitą mygtuką. Viršutinį aukštą kaipmat perskrodė veriantis čirškimas, dėl kurio kaukėtasis sekundę išsiblaškė ir pažvelgė į lubas. Tuo momentu Kleo šoko į priekį ir telefono rageliu iš visų jėgų šėrė jam per galvą. Po triokštelėjimo išgirdo, kaip nuostabos ir skausmo apimtas tipas sustenėjo, pamatė, kaip sverdi, ir akimirkai įtikėjo, kad jis drėbsis neišsilaikęs ant kojų. Iš pirštų išslydęs plaktukas nubildėjo ant ąžuolinių grindų.

Apsvaigęs, traukdamasis atbulas Laiko Milijardierius suprato, kad žvalgytis pro dujokaukės stiklus nelengva. Jis padarė klaidą. Prarado periferinį regėjimą. Neįžiūrėjo nelemto plaktuko. Tematė kekšę, iškeltoje rankoje laikančią telefono ragelio šipulius. Staiga moteris metėsi ant grindų — jis pastebėjo plieninę plaktuko galvutę, tvykstelėjusią priešais namų šeimininkę.

* Dalekai — ateiviai kiborgai iš britų „Daktaro Kas“ serialo.

Nė nesvajok!

Jis nėrė link dešiniosios moters kojos, įsikibo į pliką kulkšnį, kyšančią iš džinsų klešnės, ir timptelėjo į save. Stipri, liekna, bet raumeninga auka muistėsi ir priešinosi nelyginant stambi žuvis. Plaktukas pasirodė akiratyje ir vėl išgaravo. Metalo žvilgesys ūmai sublyksėjo prie pat veido, o kairįjį petį nudegino sopulių pliūpsnis.

Toji sūtrauka jam smogė.

Laiko Milijardierius paleido jos nuo koją, pariedėjo pirmyn, čiupo ilgų, šviesių plaukų sruogas ir jas patraukė savo pusėn. Kalė užbliovė, suklupo ir pasisuko mėgindama išsivaduoti. Jis trūktelėjo stipriau, privertė Kleo Morėj taip atmesti galvą, kad, rodės, lūžo kaklas. Iš skausmo ir pykčio moteris vėl sustūgo, veidu atsigręžė į užpuoliką. Tas kakta pylė jai į smilkinį. Išvydo plaktuką, kuris nuslydo grindimis sukdamasis tarsi vilkelis. Pabandė per ją nuropoti, — kaip ir anksčiau, turėjo tenkintis susiaurėjusiu regėjimo lauku, — bet pajuto, kaip kairįjį riešą nutvilkė žadą atimantys dūriai. Suknista kekšė įkando.

Jis užsimojo dešiniuoju riešu, trenkė į kažkurią jos kūno dalį. Iš peties vožė antrą kartą, trūks plyš stengdamasis išvaduoti įkalintą dilbį. Tėškė trečiąsyk. Ir ketvirtą, pats užkriokęs iš skausmo.

Rojau, mintyse desperatiškai sušuko Kleo, dar giliau suleidusi dantis į ranką, siekdama ją, po velnių, nukąsti. *Rojau, meldžiu, ateik! O, Viešpatie, juk mes kalbėjomės telefonu. Jei būtume šnekėję bent sekundę ilgiau. Bent sekundę...*

Smūgis nusvilino kairiąją krūtinės dalį. Paskui veidą. Užpuoliko pirštai įsistvėrė į ausį ir ėmė ją sukti, sukti, sukti... Dieve, kokia kančia. Tas išgama ją nuplėš!

Kleo suspigo, paleido jo riešą, kaip galima sparčiau nusirideno šalin ir ropomis pajudėjo plaktuko link.

Kulkšnį supančiojo gniaužtai. Energingai patraukta atgal, ji veidu nugremžė grindis. Atsigręždama, ketindama atremti puolimą, įžvelgė artėjantį šešėlį, pajuto triuškinantį, akinantį, agoniškai skausmingą smūgį ir sudribo ant nugaros. Priešais apdujusias akis šastelėjo išskydusios palubės lemputės.

Atgavęs plaktuką jis priklupo ant vieno kelio, atsitūpė ir pabandė išsitiesti stačias. Bet Kleo neketino pasiduoti, neketino žūti savo namuose nuo bepročio rankos. Tik ne dabar, kai gyvenime ėmė sektis ir ji įsimylėjo iki ausų...

Ginklas.

Kambaryje turėtų būti koks nors ginklas.

Vyno butelis prie sofos.

Jis pagaliau atsistojo.

Kleo tysojo šalia lentynų. Ji sugraibė tomą kietais viršeliais ir sviedė į kaukėtąjį. Nepataikė. Stvėrė kitą — sunkius, storus Konano Doilio raštus, — vienu judesiu atsiklaupė ir šveitė knygą. Toji plojosi jam į krūtinę, privertė susvyruoti ir žengtelėti atgal. Tačiau plaktuko išsigimėlis nepaleido. Jis vėl nuslinko pirmyn.

Skausmą ir įniršį nelauktai nustelbė baimė. Kleo suskato dairytis paklaikusiu žvilgsniu, ant stalo staiga pamatė tuščią Žuvies akvariumą. Liuoktelėjo į priekį, griebė stiklinį indą ir pakėlė jį aukštyn. Velnišką sunkenybę su teliūskuojančiu vandeniu vos pajėgė išturėti rankose. Užsimojo ir visą turinį — kelis galonus vandens bei miniatiūrinį graikišką statinį, — bloškė ant užpuoliko. Nuo vandens svorio tas susiūbavo ir pasitraukė atatupstas. Sukaupusi jėgas Kleo metė akvariumą. Šis pataikė užpuolikui į kelius, įsirėžė tarsi į kėglį. Kimiai, tūžmingai riaumodamas jis parvirto ant grindų.

Kažkaip sugebėjęs išlaikyti plaktuką žmogus ėmė stotis. Kleo persigandusi apsižvalgė, mintyse skubiai apmąstė galimus išsigelbėjimo variantus. Virtuvėje rastų peilius, bet iš pradžių turėtų jį apeiti.

Trečias aukštas, dingtelėjo į galvą. Jei nedelsdama paraitytų kulnus, įsibrovėlis jos pasivyti nespėtų. Nulėkusi į viršų, užsirakintų miegamajame. O ten buvo telefonas!

Laiko Milijardierius kilo nuo grindų klupčiodamas, bet nepaisydamas siaubingo skausmo, nekreipdamas dėmesio į savo alsavimo aidą, kurio besiklausant rodėsi, kad jis atsidūrė barokameroje. Nors jautė vien tik akinančią neapykantą, ant laiptatakio pranykstančias plikas aukos kulkšnis ir pėdas stebėjo su tam tikru pasitenkinimu.

Ir papilvę raižančiu geiduliu.

Brangute, viršuje nieko doro nepeši.

Jis pažinojo kiekvieną namo colį. Po apsauginiu kombinezonu, kelnių kišenėje, dzingsėjo raktai nuo stogo durų ir trigubų langų užraktų. Moters mobilusis gulėjo ant sofos, šalia atversto aplanko su kažkokio projekto dokumentais, prie kurių ji veikiausiai dirbo.

Kūną užplūdo geismas. Auka grūmėsi su užsidegimu, visai kaip Sofija Harington, ir atkaklus pasipriešinimas kurstė aistrą. Laiko Milijardierius šyptelėjo atsiminęs visas naktis, kai miegojo su Sofija, kuri visiškai neabejojo, kad viena lova dalijosi su Brajanu Bišopu.

Bet dabar jis įsiaudrino kaip niekad stipriai. Žinojo po kelių minučių į lovą pargriausiąs vyresniojo detektyvo Greiso moterį.

Niekšas.

Kitąsyk, vyresnysis detektyve Greisai, gerai pagalvosi prieš vadindamas kitą žmogų NIEKŠU.

Jis nušlubčiojo į priekį jausdamas skausmo dūrius, draskančius kairiąją blauzdą, priklupo ir iš belaidžio telefono pagrindo ištraukė kištuką. Vėl atsistojęs, po kairiuoju keliu įžvelgė dantytą pjūvį ir kraujo srovelę. Bet šiuo metu neturėjo galimybių rūpintis žaizda.

Laiko Milijardierius prisigretino prie laiptatakio, tačiau ant pirmosios pakopos lipo labai atsargiai, nes sau po kojomis neką tematė. Maža to, pastarąsias porą dienų lengvai prarasdavo pusiausvyrą. Kūną tebekrėtė karštis, o ištinusiai plaštakai, regis, nepadėjo prirašyti vaistai. Šiaip ar taip, nutaręs užsimaskuoti, jis priėmė nuostabų sprendimą. Visų pirma maloniai nuteikė supratimas, kad kekšė pašiurps iš siaubo. Beje, kai policija aptiks trečią auką su dujokauke, vyresnysis detektyvas Greisas, suėmęs nekaltą žmogų, pasirodys kaip tikras kvailys — štai kas smagiausia.

Tokia perspektyva nepaprastai džiugino.

Tiesą sakant, sumanęs pasinaudoti dujokauke, jis atliko meistrišką ėjimą. Reikėtų tarti ačiū Brajanui, kadangi ją rado spintelėje, šalia Bišopų lovos, ieškodamas žaisliukų, kuriais užimtų Ketę.

Per visą savo gyvenimą dėkoti broliui galėjo tik už tai.

*

Pernelyg tankiai ir giliai alsuodama, Kleo užtrenkė miegamojo duris. Užvaldyta kone aklos panikos, iki slenksčio nuvilko lovūgalyje stovėjusią karalienės Viktorijos laikų medinę skrynią. Tuomet prišoko prie didžiulės lovos, įsikibo į kojelę ir pamėgino ją trūktelėti. Tačiau baldas nepakrutėjo iš vietos. Nesėkme baigėsi ir antras bandymas.

— Judinkis, šunkara!

Jos akys pašmaižė po kambarį ieškodamos daiktų, kurie tiktų barikadai. Prie skrynios Kleo nutempė juodą, lakuotą tualetinį staliuką, o tarp jo ir lovos įspraudė kėdę. Užtvara ne kažin kokia, bet ji turėtų atlaikyti, kol pavyks susisiekti su Rojumi arba pagalbos tarnyba. Taip, iš pradžių surinks šios numerį — 999, tada paskambins Rojui.

Bet nuspaudusi telefono mygtuką ji išgąstingai suinkštė. Ragelyje viešpatavo tyla.

Plieninė durų rankena jau sukosi. Lėtai. Neįtikimai lėtai. Tarytum sulėtintuose filmuotuose kadruose, kurie pamažu keitė vienas kitą.

Ausis užgulė griausmingas *BUM BUM BUM*, bylojantis, kad neprašytas svečias įniko spardyti duris arba jas daužyti plaktuku. Iš baimės jai sutraukė skrandį. Durys nežymiai krustelėjo. Pasigirdo skylančios medienos traškesys, ir Kleo su siaubu suvokė, kad po truputėlį eižėja skrynia bei kėdė.

Įvaryta į neviltį, ji pripuolė prie lango. Iš trečio aukšto iššokti įmanoma. Vis geriau, nei tūnoti čia. Bent jau nusigautų į kiemą, kur būtų saugi, net jei ir susižeistų. Staiga jos oda nuėjo pagaugais.

Langas pasirodė besąs užrakintas, paties rakto niekur nebuvo matyti.

Kleo paklaikusiu žvilgsniu įniko dairytis kokio sunkaus daikto, nužvelgė kosmetikos buteliukus, plaukų lako flakonus, batus. Ką paimti? Ką? Ką? O, Dieve, ką?

Ant naktinio staliuko riogsojo metalinis šviestuvas. Ji griebė už viršaus stalinę lempą ir užsimojo plokščiu, apskritu pagrindu. Bet tas atšoko nuo lango.

Per kiemą dviratį stūmė vienas iš kaimynų, su kuriuo ji retsykiais apsimainydavo mandagiais žodeliais, jaunas vyrukas, nūnai įsitraukęs į pokalbį mobiliuoju. Vaikinas žvalgėsi lyg mėgindamas išsiaiškinti, iš kur sklido beldimas. Kleo kaip pašėlusi sumostagavo rankomis. Jis

linksmai pamojo ir šnekėdamas telefonu nuvairavo dviratį priešakinių vartų link.

Jai už nugaros vėl nuskardėjo *BUM BUM BUM.*

Ir brakštelėjo mediena.

116

Po Normano Džekso čiužiniu atrastą „Nokia“ telefoną su išankstine mokėjimo kortele Brensonas padavė Greisui, kuris sudirgęs žvilgčiojo į laikrodį, rodantį beveik devynias vakaro. Vyresnysis detektyvas vis labiau nerimavo, kad Kleo namuose sėdi vienui viena, nors tenykštį būstų kompleksą ir sergėjo tvora.

— Įmesk į maišelį, — išsiblaškęs paliepė. Galvoje sukosi mintis, kad pas Kleo reikėtų nusiųsti patrulio automobilį.

Nuo tada, kai Nikas Nikolas prisiskambinęs į skyrių paprašė atspausdinti kratos orderį Normano Džekso garažams ir nunešti jį tam pačiam magistratui, kuris suteikė leidimą apieškoti šitą butą, praėjo trys ketvirčiai valandos. Užpildyti prakeiktus dokumentus galima per dešimt minučių, dar penkiolikos prireiktų nukakti pas magistratą, o pati pasirašymo procedūra tebuvo dešimties sekundžių formalumas. Kelionė į Sekvilio kelią užtruktų papildomas penkiolika minučių. Greisas, be abejo, suprato nekantraująs, todėl neatsižvelgiąs į trukdžius — eismo spūstis ar kitokias kliūtis, — bet jam tai buvo nė motais. Širdį spaudė baimė dėl Kleo. Ją kažkas persekiojo. Žmogus, kurį jis tarėsi įgrūdęs į Luiso kalėjimą.

Žmogus, kuris išniekino moterį tokiais klaikiais subjaurojimais, kokius retai kada teko regėti.

NES TU JĄ MYLI.

Brensonui ruošiantis užantspauduoti maišelį, vyresnysis detektyvas atsiminė išsakytas prielaidas apie mobilųjį su išankstinio mokėjimo kortele.

— Ne, Glenai, palauk. Duokš jį apžiūrėti.

Pagal naujausias direktyvas, užuot tyrinėjus, konfiskuotus telefo-

nus derėjo tučtuojau nusiųsti į Sasekso kriminalinės policijos valdybą, telekomunikacijų skyrių. Bet Greisas neturėjo laiko tokiems žaidimams, kaip ir pusei naujų taisyklių, kurias sufantazuodavo strategijas kurpiantys, tikro pasaulio visiškai nepažįstantys idiotai.

Pirštinėtomis rankomis jis paėmė aparatą, įjungė ir lengviau atsiduso, kai mobilusis nepareikalavo PIN kodo. Kurį laiką bandė perprasti valdymą, bet galiausiai pasidavė ir įteikė telefoną Brensonui.

— Tu esi technomaniakas, — tarstelėjo. — Gal atrasi paskutinių rinktų numerių sąrašą?

Detektyvas seržantas pabarbeno per mygtukus ir po kelių sekundžių parodė ekranėlį.

— Juo skambinta tik tris kartus.

— Tik *tris?*

— Aha. Vieną numerį atpažįstu.

— Ir?..

— Čia Houvo „Streamline" taksi — 202020.

Greisas užsirašė kitus du ir paskambino į telefonų tinklo informacijos biurą. Pirmasis buvo „Vyno" viešbučio, antrasis — „Lansdowne" viešbučio.

— Panašu, kad Brajanas Bišopas galėjo mums sakyti tiesą, — mąsliai ištarė.

Netikėtai sušuko juos į butą atlydėjęs nusikaltimo vietos tyrėjas:

— Vyresnysis detektyve, manau, jums vertėtų tai pamatyti.

Greta tarpdurio, vedančio į virtuvę, Greisas pamatė tamsų, šepečiams skirtą kambarėlį. Šioje patalpoje jau seniai niekas nelaikė šluotkočių. Ji priminė miniatiūrinį kontrolės punktą. Ant sienų, virš prietaisų skydo, sukamosios kėdės ir įrašymo aparatūros rietuvės, kabėjo dešimt mažučių išjungtų monitorių.

— Kokia čia velniava? Dalis saugumo sistemos? — paklausė Greisas.

— Butas teturi tris įėjimas — nesuprantu, kodėl jam reikia dešimties monitorių, — atsiliepė pareigūnas. — Beje, nei lauke, nei viduje neaptikau jokių stebėjimo kamerų.

Kaip tik tuo momentu į kambarį įžengė Alfonsas Zaferonė, rankoje laikantis pasirašytą kratos orderį Normano Džekso garažams.

*

Po dešimties minučių, palikę Niką Nikolą ir nusikaltimo vietos tyrėją toliau krėsti pusrūsį, Greisas ir Brensonas sustingo nedideliame sandėlių kvartale, nugrūstame už plačios gatvės, kurią supo prabangūs gyvenamieji, pavieniai ir sublokuoti, karalienės Viktorijos laikų namai. Rajone veikė kelios smulkios, nakčiai jau užsidariusios įmonės — pora autoremonto dirbtuvių, dizainerių studija, programinės įrangos bendrovė — ir driekėsi garažų virtinė. Pasak aptiktų dokumentų, Normanas Džeksas išsinuomojo pažymėtus numeriais 11 ir 12. Ant abejų medinių, mėlynai dažytų durų kybojo svarios spynos.

Žaliūkas, kuris išlaužė buto duris, ir keturi jo partneriai iš vietinės operatyvinės pagalbos būrio stovėjo pasirengę bet kokiems netikėtumams. Dangus veik sutemo, ir kvartale tvyrojo šiurpoka tyla. Greisas juos įspėjo, kad niekas neitų vidun, jei atidarius garažus tie pasirodys besą tušti, — o tai buvo labai tikėtina, — nes patalpas reikia išsaugoti teismo ekspertizės specialistams.

Po akimirkos geltonas taranas rėžėsi į durų vidurį, aplink velkę suskaldydamas medieną, ant grindų kartu su dantytu medgaliu nutrenkdamas pakabinamą spyną. Pro ertmę smigo keletas spindulių, šovusių iš žibintuvėlių, vieną kurių gniaužė ir Greisas.

Didžiąją dalį garažo užėmė po apdangalu paslėptas automobilis. Tuščia, nebyli buveinė kvepėjo variklio alyva ir sena šikšna. Ties užpakaline siena sužvilgo ir užgeso du raudoni žiburiukai. Turbūt pelės arba žiurkės akys, pagalvojo Greisas. Gestu liepęs visiems lukteléti, nuslinko per slenkstį ir pasidairė šviesos jungiklio. Kai jį surado, palubėje užsižiebė pribloškiančiai skaisčios lemputės.

Tolimajame gale vyresnysis detektyvas išvydo darbastalį, ant kurio pamatė agregatą, primenantį raktų dirbtuvėse regėtą įrangą. Už prietaiso iškilusią sieną margino įvairūs neapdirbti, tvarkingai sukabinti rakteliai. Kitas sienas dailino kruopščiai surūšiuoti įrankiai. Patalpa buvo nepriekaištingai švari. Per daug švari. Labiau panaši į instrumentų parodos stendą negu į garažą.

Ant grindų gulėjo palaikis lagaminėlis. Greisas atšovė skląsčius. Viduje rado senus tamsiai geltonus bylų aplankus, korporacijų dokumentus, laiškus, ant paties dugno aptiko mėlyną moksleivišką „Letts“

užrašų knygą su 1976-ųjų metų kalendoriumi. Jis uždarė lagaminą — vėliau turinį nuodugniai išanalizuos komandos nariai.

Padedant Brensonui, vyresnysis detektyvas nutraukė automobilio apdangalą ir atidengė tviskantį, lyg mėnulio akmuo baltą 1962-ųjų laidos „Jaguar Mark 2", 3.8 litrų variklio kubatūros. Dėl savo idealios būklės jis atrodė kaip naujas. Tarytum iš fabriko perkeltas tiesiai į garažą, ratais nė karto neprisilietęs prie purvino kelio.

— Tikras gražuolis, — neslėpdamas susižavėjimo paskelbė Brensonas. — Senučiuk, tau derėtų įsigyti tokį automobilį. Taptum panašus į inspektorių Morsą, karšinčių detektyvą iš serialo.

— Ačiū už komentarą. — Greisas atidarė bagažinę — tuščią ir iš pažiūros naujutėlę, kaip ir jaguaro išorė, — užtrenkė ją, nupėdino į užpakalinę garažo dalį ir įbedė akis į raktų šlifavimo aparatą. — Įdomu, kam žmogui reikalinga ši įranga?

— Raktams gaminti? — veikiau ironiškai nei paslaugiai spėjo Brensonas.

— Kokiems?

— Nuo spynų, kurias norėtųsi atrakinti.

Greisas nurodė pareigūnams iš vietinės operatyvinės pagalbos būrio sutelkti dėmesį į gretimas duris. Kai šias išlaužė, žibintuvėlis visų pirma nušvietė į sieną atremtus automobilio numerius. Vyresnysis detektyvas numygo tiesiai prie jų ir priklupo. Ant kiekvieno buvo ta pati skaičių ir raidžių kombinacija: LJ 04 NVS.

Brajano Bišopo „Bentley" numeris.

Kurį ketvirtadienio naktį veikiausiai nufotografavo netoli Getviko sumontuotas ANAS greičio matuoklis.

Jis įjungė šviesą.

Kaip ir pirmame garaže, čia viešpatavo švara ir tvarka. Viduryje grindų riogsojo hidraulinis keltuvas, gebantis pakelti visą automobilį. Kiti įrankiai dailiomis grupelėmis kabėjo ant sienų. Nusigavęs iki galinės sienos ir pamatęs, kas guli ant darbastalio, Greisas sustojo it įbestas. Priešais save regėjo MG TF 160, Kleo automobilio, techninį žinyną.

— Manau, mums kliuvo aukso puodas, — niūriai pasakė Brensonui. Iš kišenės išsitraukė mobilųjį ir surinko jos namų telefono numerį.

Tikėjosi, kad Kleo kaip įprastai atsilieps po kelių signalų. Bet išgirdo keturis pyptelėjimus... šešis, aštuonis. Dešimt.

Keista. Atsakiklis turėjo įsijungti po šešto. Kodėl neįsijungė? Greisas paskambino į mobilųjį. Po aštunto signalo išgirdo ją, pristatančią balso paštą.

Kažkas čia ne taip. Nusprendęs perskambinti po dviejų trijų minučių — galbūt Kleo tualete arba vonios kambaryje, — Greisas nukreipė žvilgsnį į MG eksploatavimo vadovą.

Keletą puslapių ženklino geltoni lipnūs lapeliai. Viename prasidėjo skyrius apie centrinį užraktą. Kitame buvo aprašomas kuro įpurškimas. Jis vėl pabandė užmegzti ryšį su Kleo namais. Signalo klausėsi ištisą amžinybę. Pamėgino prisiskambinti į mobilųjį. Po aštunto pyptelėjimo buvo sujungtas su balso paštu. Apimtas kas sekundę stiprėjančio nerimo, Greisas paliko žinutę, kurioje paprašė nedelsiant su juo susisiekti.

— Galvoji tą patį, ką ir aš? — paklausė Brensonas.

— Ką?

— Kad už grotų tikriausiai pasodinome nekaltą žmogų?

— Ko gero.

— Nieko nesuprantu. Juk tu mateisi su Bišopo dvynio tėvais. Minėjai, esą jie pasirodė nuoširdūs.

— Graudulį kelianti senukų porelė... abejoju, jog tuodu man būtų melavę.

— Ir jie tvirtino, kad įsūnis, Bišopo brolis, miręs?

— Taip.

— Net nurodė kapavietės numerį?

Greisas linktelėjo.

— Kaip mieste gali sukiotis numirėlis? Negi ieškome vaiduoklio? Čia tavo sritis, teisingai? Kalbu apie antgamtinius reiškinius. Tavo nuomone, mes susidūrėme su šmėkla? Nerimstančia siela?

— Man dar neteko girdėti, kad vaiduoklis ejakuliuotų sėklą, — pastebėjo Greisas. — Arba vairuotų automobilius. Arba elektriniais grąžtais tatuiruotų žmones. Arba užsuktų į greitąją pagalbą, norėdamas išsigydyti sužalotą plaštaką.

— To nedaro ir negyvėliai, ar ne?

— Ne, kiek žinau iš savo patirties.

— Tuomet kodėl šitas taip elgiasi?

Vyresnysis detektyvas trumpam susimąstė.

— Nes jis dar neišleidęs paskutinio kvapo, — po pauzės atsakė.

117

Barikada šiaip taip atlaikė smūgių krušą, bet vargu ar galėjo ilgam sutūrėti įsibrovėlį. Griausmingas dūžis dar šiek tiek pastūmė duris. Kėdė jau spėjo subyrėti į dalis, todėl Kleo užėmė jos vietą, atsiremdama į lovos kojūgalį, kurios rėmas skausmingai įsirėžė į nugarą, kojomis įsispirdama į tualetinio staliuko stalčius.

Stalelis tvirtumu nepasižymėjo. Jis traškeno pamažėl irdamas ties sujungimo vietomis. Bet kuriuo momentu sutrupės, kaip ir kėdė. Kai taip atsitiks, maniakas pradarys duris ne mažiau kaip per aštuoniolika colių.

Rojau! Po velnių, kur tu prapuolęs? Rojau! Rojau! Rojau!

Pirmame aukšte tyliai suzvimbė jos mobilusis. Po aštunto skambučio jis nutilo.

BUM BUM BUM, drebėjo durys.

Vos girdimas dvigubas mobiliojo pyptelėjimas pranešė apie gautą žinutę, iš kurios, aišku, nebuvo jokios naudos.

BUM BUM BUM.

Nuo durų atskilo medienos nuoplaišos. Kleo pajuto naują siaubo viją, spirale nuvinguriavusią jos viduje.

BUM BUM BUM.

Pasipylė šipuliai, ir pro plyšį duryse išniro plaktuko galvutė.

Ji stengėsi suvaldyti panišką, per daug tankėjantį alsavimą. *Kąmandaryt,o,Dieve,kąmandaryt?*

Pajudėjusi teturės kelias sekundes, po kurių jis atlapos duris. Jei pasiliks vietoje, praeis dar pora minučių, kol neprašytas svečias duryse iškals ertmę, pakankamai plačią, kad vidun prakištų rankas. Ar net pats įsiropštų į kambarį.

Rojau,meldžiu,Rojau,ateik,Rojau,kurtu,o,Viešpatie,Rojau!

Po eilinio trenksmo ir atplaišų lietaus anga praplatėjo iki trijų keturių colių skersmens. Prie jos prisispaudė dujokaukės lęšis, už kurio suvirpėjo vos įžiūrimas akies šešėlis.

Vieną akimirką Kleo pamanė tuojau pratrūksianti vemti. Galvoje greitai pralėkė žmonių vaizdai. Sesuo, Čarlė, motina su tėvu, Rojus — visi, kuriuos jai turbūt nebelemta išvysti.

Ne, aš čia nemirsiu.

Ausis nutvilkė čaižus, į šūvį panašus pokštelėjimas. Iš pradžių ji manė, kad tas tipas paleido šūvį. Bet po sekundės, dideliam savo siaubui, perprato, kas įvyko. Dešinysis apatinis stalčius sueižėjo, ir koja prasmego kiaurymėje. Kleo ištraukė galūnę ir įrėmė ją į viršutinį stalčiuką. Tas atrodė tvirtas. Deja, griūti ėmė visas tualetinis stalelis.

Ak, kaip jis smaginosi! Jausmas toks, lyg bandytum atidaryti sunkiai įveikiamą sardinių skardinę, kai po šiek tiek atplėštu dangteliu matai žuveles, varvini seilę, nes dar negali jų nei paliesti, nei paragauti. Bet žinai, jog po kelių minučių mėgausies maisto skoniu!

O moteriškė pasitaikė linkusi į vaidus! Šiuo momentu Laiko Milijardierius spoksojo į raudoną jos veidą, išpūstas akis, nuo prakaito sulipusius ir išsitaršiusius plaukus. Su ja bus fantastiška mylėtis! Pirmiausia, suprantama, teks pikčiurną apraminti arba supančioti. Tik ne per stipriai.

Jis atsitraukė per kelis žingsnius ir metalu kaustyto, darbininkiško bato padu tris sykius tvojo į duris. Jos pasistūmėjo į priekį per colį! Kol kas toliausiai per vieną mėginimą! Dabar viskas eisis kaip iš pypkės! Dangtelis tuoj atsidarys! Dar viena kita minutė, ir auka atsidurs jo glėbyje!

Laiko Milijardierius aplaižė savo lūpas. Kone jautė jos skonį.

Numojęs ranka į plaktuką, vėl atsivėdėjo koja ir spyrė.

Staiga išgirdo veriantį durų skambučio čirškimą. Ir pamatė, kaip pasikeitė kalės mina.

Nesijaudink, aš nieko neįleisiu. Juk nenorėtume, kad mūsų meilės lizdelio ramybę drumstų pašaliniai, ar ne?

Jis pasiuntė oro bučinį, kurio kekšė, žinoma, nepastebėjo.

118

Paradinį įėjimą į Kleo namus supo langai, tačiau ji buvo nuleidusi ir taip pakreipusi vertikalias žaliuzes, kad pati aiškiai matytų kiemą, o stovintieji lauke kambarių niekaip neįžiūrėtų. Greisas, dirgliai mindžikuojantis priešais laukujes duris, trečią kartą nuspaudė skambutį. Ir dar pabarbeno į langą.

Kodėl ji neatsiliepia?

Vyresnysis detektyvas vėl surinko jos mobiliojo numerį. Kažkur iš namo atsklido prislopintas aparato garsas. Pirmame aukšte.

Nejau Kleo kažkur išvyko ir paliko telefoną? Panoro nusipirkti maisto arba alkoholio? Jis pažvairavo į laikrodį. Jau pusė dešimtos vakaro. Žengęs atbulas Greisas kilstelėjo galvą ir viename iš viršutinių langų pabandė įžvelgti nors kokius judesius. Galbūt ji užsikorė į stogo terasą, nutarusi ten pastatyti kepsninę, ant kurios grotelių keps mėsą, ir todėl negirdėjo skambučio? Jis atšlijo dar per porą žingsnių ir susidūrė su jaunu plikagalviu vyruku, užsitempusiu laikros šortus su marškinėliais, stumiančiu kalnų dviratį.

— Oi, atleiskit, — atsiprašė Greisas.

— Nieko tokio.

Vaikino veidas atrodė kažkur matytas.

— Jūs čia gyvenate?

— Aha! — jaunuolis pirštu dūrė į namą, stūksantį už kelių pastatų. — Jūs irgi esate porą sykių pakliuvęs į mano akiratį. Draugaujate su Kleo, teisingai?

— Taip. Gal kartais šį vakarą ją matėte? Mudu tarėmės susitikti, bet jos, regis, nėra namuose.

Dviratininkas palinksėjo.

— Tiesą sakant mačiau — šiek tiek anksčiau. Ji man pamojavo pro antro aukšto langą.

— Pamojavo?

— Aha. Išgirdau triukšmą ir pakėliau akis spėliodamas, iš kur jis atsklido. Viename lange stoviniavo Kleo. Bet ji tiesiog kaimyniškai pasisveikino.

— Kokį triukšmą?

— Keistą pykštelėjimą. Lyg šūvį.

Greisas įsitempė.

— *Šūvį?*

— Bent man taip pasirodė. Žinia, niekas čia nešaudė.

Vyresniojo detektyvo smegenyse nuaidėjo visi pavojaus varpai.

— Jūs rakto, be abejo, neturite?

Jaunuolis pakratė galvą.

— Ne, turiu tik nuo 9 numerio. Deja, Kleo savojo man nedavė. — Nukreipęs žvilgsnį į rankinį laikrodį pridūrė: — Nepykit, bet aš privalau lėkti.

Greisas padėkojo. Vaikinui nustūmus dviratį šalin, iš viršaus atvilnijo duslūs, bet aiškiai girdimi pokšėjimai. Detektyvą graužiantis nerimas ūmai užleido vietą siaubingai panikai.

Besižvalgant kokio sunkaus daikto, akys užkliuvo už mėlynu brezentu palaidai apdengtų, greta priešais stovinčio namo sukrautų plytų.

Greisas perlėkė kiemą, stvėrė vieną plytą, bėgdamas atgal nusimetė švarką, į jį įsupo radinį ir smogė į kairįjį Kleo būsto langą. Jei vis dėlto nieko baisaus nenutiko, ir ji netikėtai grįš iš parduotuvės, dėl nuniokojimų teks pasiaiškinti. Bet verčiau suklysti negu rizikuoti, pamanė Greisas, išdaužęs stiklo likučius. Laisvąja ranka jis praskyrė porą žaliuzių skersinių.

Ir pajuto, kaip širdį užlieja stingdanti ledinė baimė — sujauktame kambaryje telkšojo vanduo, gulėjo apverstas žemas staliukas, aplinkui buvo matyti akvariumo duženos ir išmėtytos knygos.

— KLEO! — iš visų plaučių užstaugė. — KLEEEEEOOOOO! — pakreipęs galvą išvydo jaunąjį dviratininką, kuris liovėsi rakinti savo namo duris ir pritrenktas į jį įsispitrijo. — Skambinkit policijai! — suriko Greisas.

Tuomet, nepaisydamas dantytų, iš rėmų kyšančių šukių, jis prisitraukė ant palangės, galva žemyn nėrė į kambarį, rankomis atsitrenkė į grindis, nusirideno, nerangiai, bet kaip įmanoma greičiau atsistojo ir paklaikusiu žvilgsniu apsidairė.

Į akis krito grindlentes išteptioję, link laiptų nutįsę kraujo pėdsakai. Persigandęs dėl Kleo, jis nuskuodė laiptatakiu į antrą aukštą.

Aikštelėje sustojo, pro atvirą tarpdurį pasižiūrėjo į tuščią darbo kabinetą ir vėl ją pašaukė vardu.

Prislopintas, įtampos sklidinas moters balsas nuskambėjo tiesiai virš galvos.

— ROJAU, BŪK ATSARGUS! JIS ČIA!

Detektyvas žvilgtelėjo į trečio aukšto aikštelę. Kleo miegamasis įrengtas dešinėje, svečių kambarys — kairėje. Siauras laiptatakis vedė viršun į stogo terasą. Bent tiek gerai, kad ji gyva! Ačiū Dievui! Greisas sulaikė kvapą.

Jokio judėjimo. Ir jokio garso, neskaitant jo paties širdies stuksenimo: *dunkst dunkst dunkst.*

Išsikviesti pagalbą derėtų nieko nedelsiant, bet Greisas norėjo įsiklausyti į menkiausius krepštelėjimus. Lėtai įveikdamas vieną pakopą po kitos, kuo tyliau kilnodamas kojas — nors buvo apsiavęs batus guminiais padais — jis užlipo į trečią aukštą. Prieš pat aikštelę sustingo, iš kišenės vėl išsiėmė mobilųjį ir nuspaudė 999.

— Kalba vyresnysis detektyvas Greisas. Man tučtuojau reikalinga pagalba...

Regėjimo lauke sušmėžavo šešėlis. Kažkas jį taranavo nelyginant sunkvežimis.

Kitą akimirką Greisas atbulas nuskriejo apačion. Kelias sekundes, kurios užsitęsė iki begalybės, kūliavirsčia bildėjo laiptais, kol išsitiesė antro aukšto aikštelėje, kojas užmetęs ant pakopų, jausdamas, kaip krūtinę varsto aštrūs skausmo dūriai – matyt, įskilo arba lūžo šonkaulis, į galvą dingtelėjo miglota mintis. Jam tebedrybsant, akiratyje pasirodė Brajano Bišopo fizionomija.

Bišopas leidosi laiptatakiu, apsirengęs kombinezonu, vienoje rankoje gniauždamas plaktuką, kitoje laikydamas dujokaukę. Bet šitas žmogus negalėjo būti Brajanas Bišopas, priminė Greisui apdujęs jo protas. Įtariamasis pasodintas už grotų. Luiso kalėjime.

Tiek vyriškio veidas, tiek šukuosena niekuo nesiskyrė nuo suimto našlio, tačiau pastarasis, kiek detektyvas atsiminė, niekada nedemonstravo tokios išraiškos. Iš neapykantos perkreiptų lūpų. Tai Normanas Džeksas, susiprotėjo jis. Neabejotinai Džeksas. Tuodu panašūs kaip du vandens lašai.

Džeksas nusileido dar per vieną pakopą iškeldamas plaktuką, spinduliuodamas tūžmingą žvilgsnį.

— Tu mane apšaukei *niekšu*. Vadinti mane *niekšu* neturi teisės. Vyresnysis detektyve Greisai, privalai būti apdairesnis, kai kalbi apie kitus žmonės. Jų pravardžiuoti negalima.

Greisas į jį spoksojo ir sykiu svarstė, ar mobilusis tebeveikė. Vildamasis, jog ryšys su pagalbos tarnybos operatoriumi nenutrūko, visa gerkle sustugo:

— Braitonas, Sodininko Kiemas, 5-asis namas!

Vyriškio akys dirgliai pašaudė į šalis.

Trečiame aukšte šaižiai sudžeržgė mediena.

Normanas Džeksas vieną sekundės dalelę pasisuko, sunerimęs dirstelėjo per petį.

Greisas kaipmat išnaudojo savo progą. Alkūnėmis įsirėmė į grindis ir kiek leido jėgos dešiniąja koja spyrė jam į tarpkojį.

Džeksas dusliai sušvokštė ir iš skausmo susirietė dvilinkas; iš rankos išslydęs, į laiptus atsitrenkęs plaktukas nudunksėjo palei Greiso galvą. Detektyvas vėl užsimojo koja, pasirengęs antram spyriui, bet vyras su kombinezonu, nors ir kęsdamas dieglius, tūžmingai sugriebė pėdą ir pabandė ją išnarinti. Kulkšnį nutvilkė liepsnos, tačiau Greisas staigiai apsivertė sūkio kryptimi, idant nelūžtų kaulas, laisvąja galūne smogė į kažkokį kietą paviršių ir išgirdo skaudulingą krioktelėjimą.

O, štai kur plaktukas! Vyresnysis detektyvas metėsi prie įrankio. Tačiau nespėjo atsistoti, nes Džeksas ant jo užgriuvo ir prispaudė riešą. Greisas iš paskutiniųjų vožė alkūne, nusikratė svorio ir vėl apsivertė. Taip pat nusiridenęs užpuolikas kumščiu šėrė jam į skruostą, antru smūgiu pašventino sprandą. Veidu į grindis prislėgtas Greisas į šnerves traukė medienos lako kvapą ir juto, kaip gerklę surakino svetimos rankos.

Jis kirto alkūne, bet dusinantis spaudimas kas sekundę stiprėjo. Detektyvui vis sunkiau sekėsi įkvėpti orą.

Gniaužtai netikėtai atsileido. Jį pritrėškęs žmogus pašoko. Ir Greisas netrukus suprato kodėl.

Pro langą ropštėsi du policininkai.

— Ar jums nieko nenutiko, sere? — sušuko konsteblis.

Jausdamas, kaip dešiniąją koją ir krūtinę degina skausmas, vyresnysis detektyvas papurtė galvą, šiaip ne taip pakilo nuo grindų ir puolė ant laiptatakio. Užsikoręs iki aikštelės, peržengė dujokaukę. Džeksas dingo be pėdsakų. Greisas nuslinko per trečią aukštą ir pastebėjo mėlynėmis nusėtą Kleo veidą, kuris išniro iš už prakiurdytų, iš dalies atvertų durų — jos kaktą vagojo kraujuojantis pjūvis, akyse atsispindėjo baikštus žvilgsnis.

— Tu sveika? — išspaudė jis.

Kleo linktelėjo, akivaizdžiai ištikta šoko.

Viršuje pasigirdo trenksmas. Numojęs ranka į skausmą, Greisas užlingavo laipteliais aukštyn ir pamatė iki sienos atlapotas stogo duris. Kai šlubčiodamas nėrė į medine danga išklotą terasą, blėstančioje dienos šviesoje įžiūrėjo ties atsarginiu išėjimu, kuris buvo įrengtas priešingame namo gale, šmėstelint gelsvai žalsvą kombinezoną.

Pasileidęs tekinas jis aplenkė dengtą kepsninę, staliukus, kėdes bei augalus ir nudundėjo stačiomis metalinėmis pakopomis. Džeksas jau skuodė kiemo viduriu ir artėjo prie vartų.

Šie užsitrenkė Greisui prieš pat nosį, kai jis pagaliau nusileido į apačią. Nekreipdamas dėmesio, kas vyksta aplinkui, vos pradvėsuodamas, bet nelaukdamas, kol iš paskos atskubės pora konsteblių, vyresnysis detektyvas nuspaudė raudoną mygtuką, į save timptelėjo sunkius vartus ir išklupčiojo į gatvę. Per šimtą jardų nutolęs bėglys, nors ir raišavo, dūmė visu greičiu — palei virtinę uždarytų antikvariatų, barą, iš kurio griaudėjo džiazo kompozicija, geriančius, šaligatvį ir dalį kelio okupavusius žmones.

Greisas nudriuokė įkandin, pasirengęs sučiupti prakeiktą šunsnukį. Prieš save tematė tikslą, visas kitas mintis buvo išmetęs iš galvos.

Džeksas pasuko į Jork Pleiso gatvę. Tas išpera turėjo eiklias kojas. Jėzau, koks jis greitas. Detektyvas bėgo sutelkęs visas jėgas, jusdamas, kaip liepsnoja krūtinė, o plaučius tarytum traiško akmens luitai. Juodu skiriantis atstumas nemažėjo, bet, laimė, ir nedidėjo. Greisas pralėkė pro Šventojo Petro bažnyčią, stūksančią dešinėje pusėje, iš kinų maistą išsinešti siūlančią, jam iš kairės veikiančią užkandinę, prie kurios grūdosi begalinė vora nakčiai uždarytų parduotuvių su apšviestomis vitrinomis. Šalimais važiavo autobusai, furgonai, lengvieji automobi-

liai, taksi. Jis šonu aplėkė pulkelį jaunuolių, neatplėšdamas akių nuo gelsvai žalsvo kombinezono, kuris, Jork Pleiso gatvei užleidžiant vietą Londono keliui, vis spėriau liejosi su tirštėjančiomis sutemomis.

Normanas Džeksas pasiekė sankryžą Prestono aikštėje. Degė raudona šviesoforo šviesa, ir priešais slinko automobilių srautas, bet jis nukūrė per gatvę, tiesiai į Londono kelią. Greisas turėjo sustoti ir praleisti sunkvežimį, kurį lydėjo nenutrūkstama transporto srovė. O, susimildami, greičiau! Jis dirstelėjo per petį ir pamatė atsilikusius konsteblius. Tuomet, nuo dilginančių prakaito lašų bemaž apakęs, nurūko per kelią. Nepaisė nei ryškių autobuso šviesų, nei tūžmingo signalo.

Greisas nuolat bėgiodavo, todėl buvo puikios fizinės formos, bet dabar nežinojo, kiek dar sugebės ištempti.

Jau per du šimtus jardų atitolęs Džeksas sumažino tempą, pasuko galvą, išvydo detektyvą ir vėl paspartino tempą.

Po šimts, kur jis lėkė?

Dešinėje kelio pusėje vešėjo parkas, kairėje stiebėsi namai, paversti biurų kompleksais ir daugiabučiais. Kokia ironiška akimirka, pagalvojo Greisas supratęs, jog dumia pro Braitono ir Houvo savivaldybę, vaikų, šeimų ir mokyklų direktoratą, kur šiandieną lankėsi.

Džeksai, neilgai trukus tavo jėgos išseks. Niekur tu nepasislėpsi. Nemanyk, kad nuskriausi mano brangiąją Kleo ir sugebėsi išsisukti nuo bausmės.

Bėglys nuskuto palei garažą, per kitą kelių sankirtą, pro eilinę parduotuvių gretą.

Galų gale užnugaryje orą perskrodė kurtinamas sirenos kauksmas. *Pačiu metu, velniai rautų,* dingtelėjo vyresniajam detektyvui. Dar po kelių sekundžių privažiavo patrulinis automobilis, nusileido keleivio langelis, ir jis išgirdo iš radijo stotelės paplūdusius statinius trikdžius, kuriuos veikiai pakeitė dispečerio balsas.

Vos atgaudamas kvapą Greisas iškošė jaunam konstebliui:

— Priekyje... vyras su žalsvu kombinezonu... sustabdykit jį bet kokiomis priemonėmis!

Automobilis nuriaumojo pirmyn sužybčiojęs ant stogo pritvirtintu mėlynu švyturėliu, aplenkė Džeksą ir sustojo kelkraštyje. Keleivio durelės atsidarė anksčiau, nei bėglys sustingo.

Džeksas apsisuko, šovė persekiojančio detektyvo kryptimi, bet už kelių jardų nėrė dešinėn, Prestono Parko geležinkelio stoties link.

Ausis pasiekė dar vienos artėjančios sirenos staugimas. Pastiprinimo daugėjo. Gerai.

Jis nusivijo Džeksą atkakliai kopdamas stačiu, namais apsuptu keliu. Priešais stūksojo aukšta mūrinė siena, kurioje atsivėręs tunelis vedė į peronus ir kitą gatvę. Ten pat stovėjo du taksi automobiliai.

Šalia stoties pora taksistų lūkuriavo keleivių, į dešinę tįso neužbaigtas, per porą šimtų jardų lygiagrečiai geležinkeliui nusidriekęs kelias.

Būtent ten Džeksas ir pasuko.

Pirmasis patrulinis automobilis, sekdamas įkandin nusikaltėlio, prašvilpė pro Greisą. Bėglys ūmai stabtelėjo, grįžo atgal, smuko į tunelį ir laipteliais užskuodė ant pietinės platformos, pakeliui prasibrovęs pro jauną moterį su lagaminu ir kostiumuotą vyriškį.

Pavymui bėgantis, tarp kitų keleivių manevruojantis Greisas pamatė, kaip Džeksas nutolo peronu. Pro paskutines atviras vagono duris išniro palydovas, kuris iškėlė signalinį žibintą. Traukinys pajudėjo iš vietos.

Džeksas šoko nuo platformos ir pradingo iš akiračio. Negi patraukė bėgiais?

Kai palydovas praslinko pro šalį, detektyvas išvydo raudonąsias greitį didinančio traukinio šviesas. Ir bėglį, užsikabinusį už paskutinio vagono turėklo, rizikingai įrėmusį kojas į buferį.

Greisas sustugo:

— Policija, stabdykite traukinį! Jo gale kabo žmogus!

Sekundę kitą palydovas, išstypęs jaunuolis prastai prie kūno derančia uniforma, pritrenktas į jį žiopsojo, o traukinio greitis didėjo.

— Policija! Aš esu policininkas! Sustooookiiiiit!

Juos skiriantis atstumas išaugo iki keliolikos jardų, bet vaikinas šūksnį išgirdo. Jis nėrė į vagoną, ir gana greitai traukinys, sucypęs stabdžiais, ėmė mažinti greitį. Kai virpčiodamas sustojo už penkiasdešimties jardų nuo perono galo, iš priverstinės stotelės atsklido suslėgto oro šnypštimas.

Vyresnysis detektyvas pasileido tekinas nuožulnia platforma, galop strykteléjo ant paties geležinkelio, stengdamasis laikytis atokiau

nuo pakylėto, įelektrinto bėgio, klupčiodamas per birią, piktžolėmis nusėtą skaldą ir žuolius.

Prie jo pripuolė iš traukinio išlipęs, įjungtą žibintą laikantis palydovas.

— Kur jis?

Greisas parodė. Baimingu žvilgsniu varstantis laidininką, kuris driekėsi po kojomis, Džeksas pamažu nustypseno iki dešiniojo buferio ir šoko apačion, bet šuolis buvo per trumpas, ir dešinė pėda užkabino antro įelektrinto bėgio viršų. Sąlytį palydėjo mėlynas žybsnis, traškesys, dūmų debesėlis ir Džekso riksmas. Jis su trenksmu nutūpė ant skaldos, viduryje šiaurinės geležinkelio linijos, parvirto, galva dusliai pokštelėjo į plieno siją ir sustingo.

Žibintuvėlio spindulys nutvieskė kairiąją koją, iškreiptą nenatūraliu kampu, todėl Greisas akimirką pamanė, kad vyriškis atsisveikino su gyvybe. Ore pakibo aitrus degėsių tvaikas.

— Ei! — paniškai sužvigo palydovas. — Atvažiuoja traukinys! Jis prisistato į peroną be dešimties minučių dešimtą!

Geležinkelio linija užgaudė tarytum kamertonas.

— Tai ekspresas! Iš Viktorijos stoties! O, Viešpatie! — jaunuolis taip drebėjo, kad vos pajėgė išlaikyti žibintuvėlį, nukreiptą į Džeksą, kuris įsitvėręs į bėgį mėgino stumtis pirmyn.

Greisas apžergė laidininką ir ant skaldos pastatė koją. Jis norėjo, kad tas šunsnukis liktų gyvas.

Bėglys kruvinu veidu staiga pabandė atsistoti, bet iš skausmo užkriokęs tėškėsi ant žemės.

— Ne! — užrėkė palydovas. — Ten negalima eiti!

Detektyvas girdėjo, kaip artinasi traukinys. Nepaisydamas vaikino įspėjimo, perkėlė antrą koją, stabtelėjo tarp dviejų geležinkelio linijų ir pažiūrėjo į kairę. Tiesiai į ekspreso šviesas, draskančias tamsą ir smingančias jo pusėn. Iki susidūrimo beliko sekundės.

Kitapus gretimų bėgių erdvės turėtų užtekti, pamanė Greisas ir žaibiškai apsisprendęs peršoko antrąjį laidininką. Stvėrė storapadį, iš dalies išsilydžiusį batą, kuriuo buvo apauta sulaužyta koja, artimiausia Džekso kūno dalis, ir iš visų jėgų jį patraukė į save. Ryškūs žibintai grėsmingai artėjo. Traukinio signalą perrėžė agoniškas sužeistojo spie-

gimas. Žemė vibravo, plieninių sijų gaudesys tapo kurtinamas. Vėjas kaukė. Greisas vėl trūktelėjo vyriškį, negirdom ir nuleisdamas palydovo šūkavimus bei traukinio maurojimą, susverdėjo ir kaip įmanydamas greičiau nutempė sunkenybę per tolimąjį bėgį.

Detektyvas netikėtai paslydo, šonu dribo ant kietos žemės, veidu bemaž palietė geležinkelį. Ir išgirdo siaubingą žmogaus klyksmą.

Ekspresui bildant pro šalį, drabužius ir plaukus taršė vėjo gūsių sūkuriai, o nuo ratų žvangesio plyšo ausų būgneliai.

Šuorai ūžtelėjo paskutinį sykį. Įsivyravo tyla.

Jo veidą aptaškė kažkokia lipni šiluma.

119

Tyla tęsėsi amžinybę. Godžiai orą ryjantį Greisą akimirką apakino žibintuvėlio spindulys. Skruostus vėl apipurškė šiltas, lipnus skystis. Šviesos ruožas nuslydo į šoną, ir jis pamatė pilką, siaurą, raudonais dažais trykštantį vamzdelį.

Greisas tik po sekundės susivokė regįs ne dažus, o kraują. Ir ne vamzdį, o dešinįjį Normano Džekso dilbį. Bėgliui nukirto plaštaką.

Detektyvas nerangiai atsiklaupė. Džeksas tysojo, virpėjo ir ištiktas šoko dejavo. Žaizdą reikėjo tučtuojau aptvarstyti, kad sužeistasis per porą minučių mirtinai nenukraujuotų.

Greta jųdviejų išdygo palydovas.

— Jėzau, — išlemeno jis. — Jėzau. O, Jėzau. — Prie jo prisijungė du policijos pareigūnai.

— Kvieskit greitąją pagalbą! — sušuko Greisas. Pamatęs veidus, prisispaudusius prie sustabdyto traukinio langų, pridūrė: — Paieškokit gydytojo vagonuose!

Jaunuolis spoksojo į Džeksą, nepajėgdamas nuo jo atplėšti akių.

— ČIUPKIT RADIJO STOTELĘ IR IŠKVIESKIT GREITĄJĄ PAGALBĄ! — konstebliams suriko Greisas.

Palydovas nubėgo link telefono, pritvirtinto prie signalinio stulpelio.

— Jau padaryta, sere, — atsakė vienas iš pareigūnų. — Ar jūs nenukentėjote?

Vyresnysis detektyvas pakratė galvą, ligi šiol vos atgaudamas kvapą, įtemptai svarstydamas, ką panaudoti vietoj turniketo.

— Lai kas nors nuvažiuoja į Sodininko Kiemą 5 padėti Kleo Morėj. — Ranka jau siekė švarko, kai prisiminė, kad šis liko Kleo namuose. — Duokit savo švarką! — šūksniu kreipėsi į palydovą.

Vaikinas taip nustebo, jog nė nesigilino į prašymo motyvus — tiesiog pribėgo, leido detektyvui nutraukti viršutinę savo uniformos dalį ir vėl paraitė kulnus. Greisas atsistojo ir nuplėšė abi rankoves. Viena kaip galima stipriau apvyniojo Džekso dilbį, netoli sužalotos vietos. Kitą sumaigė į gumulą ir priplojo prie bigės nelyginant kaištį.

Palydovas grįžo sunkiai dvėsuodamas.

— Pasirūpinau, kad išjungtų elektros tiekimą. Mane patikino, kad po kelių sekundžių čia bus saugu.

Nakties tamsą ūmai sudrebino kauksmų kakofonija. Rodėsi, tarytum visame Braitono ir Houvo mieste sutartinai užkaukė sirenos, įmontuotos į kiekvieną avarinių tarnybų automobilį.

Po penkių minučių Greisas, jam pačiam primygtinai reikalaujant, jau važiavo greitosios pagalbos furgone kartu su Džeksu, pasiryžęs asmeniškai pristatyti šunsnukį į ligoninės palatą ir užsitikrinti, kad jis niekaip negalėtų pabėgti.

Tiesą sakant, šiuo momentu tokia grėsmė buvo menkai tikėtina. Džeksas gulėjo pririštas diržais, prijungtas prie vamzdelių, faktiškai be sąmonės. Jį atidžiai stebintis felčeris užtikrino, esą sužeistajam, tegul ir netekusiam daug kraujo, pavojus gyvybei negrėsė. Tačiau greitosios pagalbos automobilis rūko visu greičiu spiegdamas sirena ir nemaloniai kratėsi per kelio nelygumus. Vis dėlto Greisas rizikuoti neketino: tiek iš priekio, tiek iš užnugario draugiją jiems palaikė policijos patruliai.

Pasiskolinęs bendrakeleivio mobilųjį, Greisas vieną po kito surinko abu Kleo numerius, bet jokio atsakymo nesulaukė. Medikas stvėrė radijo stotelę ir užmezgė ryšį su dispečere. Toji pranešė detektyvui, kad

greitoji pagalba jau prisistačiusi į Sodininko Kiemą. Du felčeriai rūpinasi paviršutinėmis Kleo Morėj žaizdomis, nes ji norėjo likti namuose ir atsisakė važiuoti į ligoninę.

Pats Greisas susisiekė su patrulių automobiliu, stovinčiu priešais Kleo namą, liepė porelei konsteblių nejudėti iš vietos ir kuo greičiau surasti stiklių, kad šis sutvarkytų išdaužtą langą.

Jam bebaigiant dalyti nurodymus, furgonas pasuko į kairę, užkilo šlaitu ir sustojo prie įėjimo į greitosios pagalbos skyrių.

Kai vyresnysis detektyvas išlipo pro užpakalines duris, — nuo Džekso akių nenuleido nė sekundei, nors sužeistasis, iš visko sprendžiant, pagaliau prarado sąmonę, — užnugaryje kaukdama sustojo antroji patrulinė mašina. Išlipo jaunas, išblyškęs, regis, bloguojantis konsteblis, kuris pribėgo kažkuo nešinass kruvinoje nosinėje.

— Sere! — kreipėsi jis į Greisą.

— Kas čia?

— To žmogaus plaštaka, sere. Galbūt gydytojai ją prisiųs. Mes tik neradome kelių pirštų. Juos, ko gero, sutraiškė traukinio ratai.

Greisas vos susitvardė nemestelėjęs replikos, kad, jam susidorojus su Normanu Džeksu, pastarajam iš pirštų nebebus daug naudos.

— Pasielgėte protingai, — viso labo niūriai ištarė.

Iš operacinės Džeksą išvežė netrukus po vidurnakčio. Ligoninės administracija neįstengė prisiskambinti ortopedijos specialistui, kuriam ne sykį pavyko prijungti nukirstas galūnes, o budintis chirurgas, ką tik baigęs lopyti motociklininką, nutarė, kad plaštaka pernelyg sumaitota.

Į tvarsliavą įsuptą rankos dalį Greisas paprašė nunešti į šaldytuvą — bent jau tam, kad vėliau ją ištirtų teismo ekspertai. Tada pasirūpino,kad Džeksą įkurdintų asmeninėje palatoje, įrengtoje penktame aukšte, saugiame, miniatiūrinį langelį turinčiame kambaryje, iš kurio nevedė joks atsarginis išėjimas, ir dviem konstebliams liepė pamainomis jį saugoti visą parą.

Galų gale, nebejausdamas jokio nuovargio, budrus kaip niekada, linksmas ir įsiaudrinęs, podraug užvaldytas palengvėjimo, Greisas nuvažiavo į Kleo namus. Kulkšnį perverdavo siaubingo skausmo dūriai

kiekvieną kartą, kai tekdavo nuspausti sankabą. Jį pradžiugino gatvėje, priešais būstų kompleksą, stovintis tuščias policijos automobilis ir tai, jog langas jau buvo įstiklintas. Prišlubčiojęs iki laukujų durų, išgirdo dulkių siurblio ūžesį. Ir bedė pirštu į skambučio mygtuką.

Vidun jį įleido pati Kleo. Jos kaktos šoną dengė pleistras, vieną akį supo pajuodęs tinimas. Pora konsteblių, sėdinčių ant sofos, gėrė kavą, dulkių siurblys gulėjo ant šono.

Kleo veidą nušvietė blausi šypsena, kurią bemat pakeitė baimės išraiška.

— Rojau, brangusis, tu sužeistas!

Greisas atsiminė, kad jo drabužius išterliojo Džekso kraujas.

— Ne, ne, aš sveikas gyvas. Man tereikia persirengti.

Kambaryje įsitaisę pareigūnai išsišiepė. Tačiau tuodu jam nerūpėjo. Greisas žvelgė į Kleo ir neapsakomai džiaugėsi, kad jai nieko blogo neatsitiko. Pagaliau apkabino moterį, pabučiavo į lūpas ir stipriai suspaudė glėbyje, nė už ką nenorėdamas jos paleisti.

— Aš tave myliu, — sukuždėjo. — O, Dieve, kaip aš tave myliu.

— Ir aš — tave, — kimiu, silpnu, vaikišku balsu išlemeno Kleo.

— Man buvo velniškai baisu, jog tau...

— Ar tu jį pričiupai?

— Didžiąją jo dalį.

120

Normanas Džeksas niauriai stebeilijosi į Greisą. Jis drybsojo lovoje, stovinčioje ankštoje palatoje; dešinysis dilbis, nuo alkūnės iki pridengto strampo, iš kurio anksčiau kyšojo plaštaka, slėpėsi po tvarsčiu. Ant kairiojo riešo buvo prisegta oranžinė ligoninės kortelė su jo vardu ir pavarde. Blyškų veidą margino mėlynės bei nubrozdinimai.

Šalia vyresniojo detektyvo stoviniavo Glenas Brensonas, koridoriuje sėdėjo du konstebliai.

— Normanas Džeksas? — paklausė Greisas.

Kalbėdamas su žmogumi, identišku Brajanui Bišopui visais at-

žvilgiais, netgi savo šukuosena, jis jautėsi siaubingai keistai. Tarytum našlys būtų nutaręs iškrėsti pokštą ir sugebėjęs vienu metu atsidurti dviejose vietose.

— Taip.

— Tai pilnas jūsų vardas?

— Ne. Aš Normanas *Džonas* Džeksas.

Greisas užsirašė pastabą bloknote.

— Normanai Džonai Džeksai, aš esu vyresnysis detektyvas Greisas, o čia — detektyvas seržantas Brensonas. Atsižvelgdamas į gautus naujus įkalčius, suimu jus dėl panelės Sofijos Harington ir ponios Ketrinos Bišop nužudymo. Kalbėti neprivalote, bet jei per apklausą neatskleisite detalių, kurias vėliau paminėsite per teismo procesą, tai gali pakenkti jūsų gynybai. Viską, ką pasakysite, traktuosime kaip parodymus. Aišku?

Džeksas per porą colių kilstelėjo kairiąją ranką ir nelinksmai nusišypsojęs pareiškė:

— Vyresnysis detektyve Greisai, ar tik nesusidursi su problema, mėgindamas mane surakinti antrankiais?

Greisą pribloškė parodytas įžūlumas, bet jis atšovė:

— Jūs teisus. Laimė, bent taip galėsime jus atskirti nuo brolio.

— Visas pasaulis lengvai mane atskirdavo nuo brolio, — su kartėliu atrėžė Normanas Džeksas. — Kokie sunkumai kyla tau?

— Jūs pasirengęs su mumis bendrauti, ar prašysite, kad apklausoje dalyvautų advokatas?

Sužeistasis vyptelėjo.

— Aš kalbėsiu. Kodėl gi ne? Laiko turiu į valias. Kiek jo pageidausi?

— Tiek, kiek skirsite.

Džeksas papurtė galvą.

— Ne, vyresnysis detektyve Greisai, abejoju, ar išties to norėtum. Patikėk, mano sukauptas laikas tau apkarstų.

Raišuodamas Greisas prisigretino prie kėdės, stovinčios prie pat lovos, ir atsisėdo.

— Ką turėjote omeny sakydamas, kad visas pasaulis lengvai jus atskirdavo nuo brolio?

Normano Džekso lūpas perkreipė gąsdinantis šypsnis, kuris darkė veidą ir tada, kai Kleo namuose, nusileidęs nuo laiptų, jis puolė Greisą.

— Nes Brajanas gimė po laiminga žvaigžde. O aš... žinai, po kuo aš gimiau? Po plastikiniu kvėpavimo vamzdeliu, sugrūstu man į gerklę.

— Ir kaip tai nulėmė išorinius jūsų skirtumus?

— Brajanas iš pat pradžių gavo viską, ko tik galėtų užsigeisti. Gerą sveikatą, pasiturinčius tėvus, išsilavinimą privačioje mokykloje. Kas kliuvo man? Neišsivystę plaučiai, dėl kurių pirmuosius gyvenimo mėnesius praleidau šitos ligoninės inkubatoriuje. Ironiška, ar ne? Daugelį metų mane kamavo skausmai krūtinėje. O kur dar mėšlini tėvukai. Tau aišku, apie ką šneku?

— Jei atvirai, ne. Man jie pasirodė malonūs.

Džeksas jį pervėrė atšiauriu žvilgsniu.

— Tikrai? Ką apie juos žinai?

— Vakar su abiem mačiausi.

Nusikaltėlis vėl išsiviepė.

— Abejoju, vyresnysis detektyve. Čia kažkoks suktas klausimas? Mano tėvas nusibaigė 1998-aisiais, tesupūdo Viešpats jo sielą, motina mirė dvejais metais vėliau.

Greisas akimirką patylėjo.

— Atleiskit, bet aš kai ko nesuprantu.

— Ko čia nesuprast? — atkirto Džeksas. — Bišopas turi nuostabius namus, yra puikiai išsimokslinęs, kuria savo gyvenimą nuo geriausių įmanomų pamatų, be to, pernai bendrovę, kurią jis įsteigė *pavogęs mano idėją*, „Sunday Times" įtraukė į sparčiausiai augančių Jungtinės Karalystės kompanijų šimtuką. Žodžiu, tapo tikru šulu! Turtuoliu! Tu esi detektyvas, bet neįstengi įžiūrėti skirtumų?

— Kokią jūsų idėją jis pasisavino?

Džeksas krestelėjo galva.

— Ai, nesvarbu.

— Nejaugi? Kodėl man susidaro kitoks įspūdis?

Nuleidęs ant pagalvės pakaušį Džeksas užsimerkė.

— Manau, pasakiau užtektinai, ir be advokato nebekalbėsiu. Beje, štai dar vienas skirtumas. Brajanui padeda aukščiausios klasės gynėjas,

kokį tik galima nusisamdyti už pinigus, man gi teks tenkintis antrarūšiu nevykėliu iš teisinės pagalbos tarnybos. Teisingai?

— Puikių advokatų, kurių paslaugomis galėsite naudotis nemokamai, pas mus netrūksta, — patikino Greisas.

— Aha, pliurpk toliau, — neatsimerkdamas sumurmėjo Džeksas. — Dėl manęs nesijaudink, vyresnysis detektyve. Niekam aš nerūpiu. Net ir Dievui. Viešpats apsimetė mane mylįs, bet iš tiesų visuomet mylėjo Brajaną. Verčiau keliauk burkuoti pas Kleo Morėj. — Jis praplėšė vokus, pabrėžtinai mirktelėjo ir lediniu balsu pridūrė: — *Nes tu ją myli.*

Penktadienį, per rytinį pasitarimą, sausakimšame kambaryje vyravo nekantraus laukimo atmosfera.

Metęs akį į savo užrašus Rojus Greisas paskelbė:

— Aš apibendrinsiu, kaip vakar, prieš Normano Džono Džekso areštą, klostėsi esminiai įvykiai. — Jis nudūrė žvilgsnį į bloknotą. — Ketės Bišop žmogžudystės tyrimą papildė svarbus punktas — šįryt iš odontologo Kristoferio Gento, kuris specializuojasi teismo ekspertizėje, sulaukėme patikimo įrodymo, kad įkandimo žymę ant nupjautos dešiniosios Normano Džekso plaštakos paliko Ketė.

Jis luktelėjo, kol klausytojai įsisąmonins informacijos svarbą, ir pratęsė:

— Detektyvas seržantas Bečeloras išsiaiškino, jog dvejus metus, iki šių metų kovo mėnesio, Normanas Džeksas, atitinkantis mūsų ieškomo žmogaus apibūdinimą, dirbo programuotuoju „Pietinės žvaigždės“ draudimo kompanijoje, programinės įrangos gamyba užsiimančiame skyriuje. Mums rūpi laiko faktorius, nes Džeksas išėjo iš darbo praėjus keturioms savaitėms nuo tos dienos, kai Bišopas minėtoje bendrovėje tariamai apdraudė žmonos gyvybę trimis milijonais svarų. Mes paprašėme banko perduoti visus duomenis apie Brajano Bišopo sąskaitas siekdami nustatyti, ar iš jų buvo atskaityta kokia nors įmoka. Įtariu, kad jis iš tikrųjų nieko apie tai nenutuokė. — Greisas atsigėrė kavos.

— Pamela ir Alfonsas nesiliovė tikrinę žinias apie Bišopo teistu-

mą, bet nei vietiniuose, nei šalies laikraščiuose, išleistuose, kai buvo įvykdyti nusikaltimai ir maždaug tada, kai teismas paskelbė nuosprendžius, nerado jokių žinučių apie smurtinį jo elgesį.

Vyresnysis detektyvas atsivertė kitą puslapį.

— Vakar vakare, per Džekso išsinuomotų garažų kratą, aptikome Bišopui priklausančio „Bentley" numerių dublikatus. Apieškant butą, esantį Houve, Sekvilio kelyje, paaiškėjo, kad Džeksą kamuoja — bent mums *pasirodė*, — liguista manija, susijusi su dvyniu Brajanu Bišopu. Be kitų dalykų, apie ją liudijo monitoriai, kuriems internetiniu ryšiu vaizdo medžiagą persiųsdavo stebėjimo kameros, paslėptos Bišopų poros name ir Londono bute. Šįryt, kai mudu su Glenu Brensonu apklausėme Džeksą, prieš tai įspėję apie galimas parodymų pasekmes, jis prisipažino nekenčiąs brolio.

Greisas išvardijo, ką rado Džekso buveinėje, bet nutylėjo apie tris rinktus numerius mobiliajame su išankstinio mokėjimo kortele, nes jiems nederėjo tyrinėti aparato, kurį teko perleisti telekomunikacijų skyriui.

Jam baigus skaityti užrašus, Normanas Potingas pakėlė ranką.

— Rojau, žinau, kad šita byla ne visai mūsų, bet vakar popiet skambtelėjau į vietines kelionių agentūras ir pasidomėjau, ar pernai balandį dėl skrydžio Australijon į kurią nors iš jų kreipėsi Džaneta Makvirter. Tokia Lena iš „Aossa" kompanijos atkapstė Džanetos užpildytą apklausos blanką. Į „Kelionės bendražygio" skiltį ji įrašė Normaną Džeksą.

Po pasitarimo Greisas grįžo į savo kabinetą. Iš pradžių paskambino pareigūnui, vadovaujančiam Makvirter mirties tyrimui, ir perdavė, ką sužinojo Potingas. Paskui susisiekė su Krisu Binsu, prokuratūros atstovu, paskirtu tirti Ketės Bišop bylą, ir jam suteikė naujausią informaciją.

Įkalčių prieš Brajano Bišopo brolį vis daugėjo, bet išlaisvinti dabartinį įtariamąjį būtų per anksti ir per daug beatodairiška. Pirmadienio rytą našlys privalėjo pasirodyti teisme, kur bus pakartotinai svarstoma galimybė paleisti jį už užstatą. Abu vyrai sutarė dėl strategijos. Krisas Binsas kreipsis į Bišopo advokatą, kuriam praneš, kad dėl gautų naujų įkalčių prokuratūrai gali kilti tam tikrų problemų. Jeigu įtaria-

masis sutiks nuolat informuoti policiją, kur esąs, ir atiduos savo pasą, pirmadienį prokuroras neprotestuos prašymo sumokėti užstatą.

Rojus Greisas baigė kalbėti telefonu ir ilgam nugrimzdo į tylą. Jam iki šiol stigo vienos dėlionės dalies. Didelės ir svarbios dalies. Tarp dokumentų, suverstų ant rašomojo stalo, detektyvas susirado Brajano Bišopo ir jo brolio gimimo bei įsūnijimo liudijimus.

Atsivėrė durys, ir į kabinetą galvą kyštelėjo Glenas Brensonas.

— Pasidariau pertraukėlę, senučiuk, — tarė jis.

— Ko taip švyti? — paklausė Greisas.

— Ji man leido šįvakar į lovas suguldyti vaikus!

— Oho. Pažanga! Vadinasi, artimiausioje ateityje atgausiu savo namus?

— Nežinau. Viena kregždė — dar ne pavasaris.

Greisas vėl pažiūrėjo į įvaikinimo pažymėjimus. Brensonas teisus. Viena kregždė tikrai nereiškia pavasario. Kaip ir du suimti žmonės — galvosūkio sprendimo.

Ryte Normanas Džeksas minėjo pirmuosius gyvenimo mėnesius praleidęs inkubatoriuje. Ir pridūrė, esą jo tėvai mirę. Nors pastarieji tvirtino, kad kape gulis jis.

Kodėl jie melavo vieni apie kitus?

121

Pirmą kartą per klaikiai užsitęsusią savaitę Greisas išsitiesė lovoje prieš vidurnaktį. Tačiau miegojo budriai ir atsibudęs stengėsi kuo mažiau judėti, kad nepržadintų nuogos, šiltos Kleo, kuri glaudėsi prie jo kūno ir pūtė į akį lyg kūdikis.

Galbūt jis atsipalaiduos, kai Normanas Džeksas atsidurs už grotų. Toks klastingas tipas lengvai sugebėtų ištrūkti iš Sasekso grafystės Karališkosios ligoninės, nors jį sergėjo policininkai. Ir dabar bet kokį nepažįstamą, nakties tylą drumsčiantį garsą galėjo skleisti Džekso žingsniai.

Nuotaiką abiem labiausiai sugadino elektrinis „Black&Decker“ grąžtas, kurį Kleo rado šluotų spintoje. Ji gyvenime neturėjo panašaus

instrumento, o pastaruoju metu šiame name nesilankė jokie darbininkai. Atrodė, tarsi Džeksas po savo viešnagės nusprendė palikti suvenyrą, atminimo dovanėlę.

NES TU JĄ MYLI.

Grąžtas persikraustė įkalčių maišelin, tas savo ruožtu nukeliavo į saugyklą, priskirtą nusikaltimų tyrimo kabinetams. Bet tai, ką simbolizavo įrankis, ir žodžiai, kuriuos šiandieną iš ligoninės lovos sukuždėjo Džeksas, dar ilgai neduos jam ramybės.

Greisas susimąstė apie Sendę. Ir Diko Poupo tvirtinimus, kad Miunchene jiedu su Lesle matė būtent ją.

Na, gerai, jeigu žmona iš tiesų paspruko nuo buvusių bičiulių, kokios prielaidos piršosi? Kad ji susikūrė naują gyvenimą ir siekė, jog ryšiai su senuoju nutrūktų visiems laikams? Kažkokia nesąmonė. Jiedu buvo tokie laimingi kartu — bent jau Greisas taip galvojo. Gal Sendė patyrė nervinį išsekimą? Tuomet Kuleno pasiūlymas perkratyti Miuncheno daktarų kabinetus, ligonines ir klinikas tikriausiai duotų naudos. O kas paskui?

Ar jis mėgintų atkurti bendrą gyvenimą žinodamas, jog sykį sutuoktinė pabėgo ir galėtų vėl taip pasielgti? Ar išdrįstų sugriauti santykius su Kleo?

Be abejo, atmesti tikimybės, kad Poupai apsipažino, nederėtų. Kas, jeigu draugai pastebėjo kitą moterį, viso labo primenančią Sendę, kaip toji, kurią jis nusivijo per *Englischer Garten*? Praėjo devyneri metai. Žmonės keičiasi. Protarpiais Greisui netgi sunkiai sekdavosi mintyse atkurti jos veidą.

Tiesa ta, jog dabar jo gyvenime svarbiausia buvo Kleo.

Viena diena Miunchene tarp jų vos nepasėjo nesantaikos. Pastangos nuodugniai iššukuoti miestą atimtų daug jėgų ir laiko, be to, kas žino, kokią reakciją jos sukeltų. Greisas devynerius metus tuščiai vaikėsi šešėlius. Gal jau metas liautis?

Jis užmigo nusprendęs, kad pabandys susitaikyti su praeitimi.

Ir pakirdo po dviejų valandų jausdamas, kaip kūną purto drebulys, kurį sukėlė pasikartojantis, kas porą mėnesių aplankantis košmaras. Sendės balsas, klykiantis iš tamsos. Maldaujantis pagalbos.

Prabėgo kone valanda, kol vėl pavyko sumerkti akis.

*

Šeštą ryto jis grįžo namo, persirengė sportiniais drabužiais ir patraukė į pajūrį. Maudė beveik kiekvieną raumenį, o kulkšnį varstantys diegliai trukdė risnoti, todėl Greisas apsiribojo tuo, kad nušlubčiojo pasivaikščiojimo taku ir lygiai taip pat neskubėdamas parsigavo atgal. Gaivus oras padėjo praskaidrinti galvą.

Truputį vėliau, nėręs iš dušo kabinos ir stvėręs rankšluostį, vyresnysis detektyvas išgirdo, kaip atsidarė Brensono miegamojo durys ir pakilo klozeto dangtis. Dar po kelių sekundžių, kai jis putomis išsimuilino veidą, draugas paleido čiurkšlę tarytum supertankeris, iš savo triumų pumpuojantis susikaupusį skystį.

Galų gale žvangtelėjo bakelis, ir ausis pasiekė nutekančio vandens garsai. Brensonas sušuko:

— Arbatos ar kavos?

— Ar aš gerai nugirdau? — paklausė Greisas.

— Taip, taip, nutariau įsijausti į atsidavusios žmonos kailį.

— Užkaisk arbatos. Vedybas atidėkim, gerai?

— Arbatėlė bus po akimirkos!

Plumpsėdamas laiptais žemyn Brensonas linksmai niūniavo, ir Greisas nejučia paspėliojo, kokių piliulių draugas prisirijo. Tada vėl nukreipė dėmesį į skutimosi procedūrą ir į problemą, kurios ligi šiol nepajėgė išspręsti. Nors naktį kažkuriuo metu susivokė, nuo ko pradėti.

Netrukus po dešimtos, nešinas aplanku su dokumentais, jis prisistatė į Braitono rotušę ir įžengė į ankštą, už gardelį neką didesnį Registrų biuro priimamąjį.

Vos po kelių minučių kambaryje pasirodė Klaivas Reivensbornas, aukštaūgis, malonių manierų vyresnysis registratorius. Jis paspaudė svečiui ranką — šįkart atrodė gerokai labiau atsipalaidavęs nei prieš kelias dienas, kai jiedu bendravo, ir apimtas šiokio tokio smalsumo.

— Vyresnysis detektyve, kaip malonu jus vėl matyti. Kuo galėčiau pagelbėti?

— Dėkui, kad sutikote atvažiuoti šeštadienį.

— Nėr už ką. Man šeštadienis tėra eilinė darbo diena.

— Mane čia atvedė ta pati žmogžudystė, dėl kurios jus sutrukdžiau ketvirtadienį, — paaiškino Greisas. — Jūs maloniai suteikėte informaciją apie dvynį. Reikia, kad patvirtintumėte, ką sakėte, nes tai itin svarbu tyrimui. Nesueina kai kurių smulkmenų galai.

— O, taip, — atsakė Reivensbornas, — padėsiu, kuo tik įstengsiu.

Greisas atsivertė aplanką ir parodė Brajano Bišopo gimimo metrikus.

— Pamenat, teiravausi apie šitą vyriškį, Desmondą Džounsą, prašiau nustatyti, ar jis turi dvynį, ir jei taip, koks brolio vardas. Galimų variantų sąraše buvo dvidešimt septyni kūdikiai ta pačia pavarde. Jūs pasakėte, kad nereikia tikrinti kiekvieno, nes surasti reikalingą įrašą įmanoma pagal indekso numerį, pažymėtą gimimo metrikuose.

Reivensbornas pabrėžtinai linktelėjo.

— Teisingai.

— Ar galėtumėte dar kartą peržiūrėti archyvus?

— Žinoma.

Vyresnysis registratorius paėmė gimimo liudijimą ir išėjo iš kambario. Grįžo po minutės kitos, rankose laikydamas storą, tamsiai raudoną knygą odiniais viršeliais. Nuleido ją ant stalo, greta padėjo metrikus ir nekantriais judesiais įniko versti puslapius. Staiga sustingęs metė žvilgsnį į Greiso atneštus dokumentus.

— Desmondas Viljamas Džounsas, motina — Eleanora Džouns, gimęs Sasekso grafystės Karališkoje ligoninėje, 1964-ųjų rugsėjo 7-ą, be trylikos minučių ketvirtą ryto. Ir čia parašyta: įvaikintas. Jūsų vyrukas?

— Taip, jo duomenys sutampa. Kitaip nei dvynio brolio.

Reivensbornas nudūrė akis į atverstą knygą.

— Frederikas Rodžeris Džounsas? — perskaitė. — Motina — Eleanora Džouns, gimęs Sasekso grafystės Karališkoje ligoninėje, 1964-ųjų rugsėjo 7-ą, penkios minutės po ketvirtos ryto. Taip pat įsūnytas. — Jis pakėlė galvą. — Čia jūsų dvynys. Frederikas Rodžeris Džounsas.

— Tikrai? Ar kur nors neįsivėlė klaida?

Registratorius apsuko tomą, kad Greisas pats peržvelgtų įrašus. Iš viso penkis.

— Jūs pateikėte gimimo metrikų kopiją. Originalas yra šitoje knygoje. Suprantate?

— Taip, — atsakė detektyvas.

— Tai tiksli kopija. O čia — originalas. Puslapyje telpa penki įrašai. Matot? Apačioje pažymėti jūsų vyrukai, Desmondas Viljamas Džounsas ir Frederikas Rodžeris Džounsas.

Lyg norėdamas pademonstruoti savo teisumą, Reivensbornas atvertė naują puslapį.

— Štai kiti penki... — jis prikando liežuvį viduryje sakinio ir skubiai pavartė tą patį lapą. — O, varge, — sumurmėjo. — Dieve, man nė neatėjo į galvą! Kiek prisimenu, kai jūs pasirodėte, aš labai skubėjau. Atradau dvynį... jūs juk ieškojote dvynio... nė nesusimąsčiau...

Kito puslapio viršuje, užrašyti dailiu, pakrypusiu braižu, juodavo žodžiai: *Normanas Džonas Džounsas, motina — Eleanora Džouns, gimęs Sasekso grafystės Karališkoje ligoninėje, 1964 m. rugsėjo 7 d., 04.24.*

Vyresnysis detektyvas pažiūrėjo į Reivensborną.

— Ar įrašas reiškia tai, ką galvoju?

Registratorius energingai sulinksėjo — jo reakciją lygiomis dalimis nulėmė sąmyšis ir susijaudinimas.

— Taip. Gimęs po devyniolikos minučių. Ta pati motina. Be jokių abejonių!

122

Pro Rojaus Greiso akis sparčiai slinko seni *Argus* numeriai. Jis sėdėjo Braitono ir Houvo informacinėje bibliotekoje, kūprinosi prie mikrokortų skaitytuvo, prasukdamas mikrofilmą su 1964-ųjų leidiniais, retsykiais sumažindamas greitį ir dirstelėdamas į datas. Balandis... birželis... liepa... rugpjūtis... rugsėjis.

Vyresnysis detektyvas sustabdė aparatą, kai ekrane nušvito viduriniai 1964 m. rugsėjo 4 d. išleisto laikraščio puslapiai. Lėtai pajudėjo į priekį, kol pasiekė rugsėjo 7-os leidinį. Tačiau jokios svarbios informacijos neaptiko. Jis patyrinėjo naujienas, bet vis tiek nieko nerado.

Rugsėjo 8-os leidinys prasidėjo nuo sensacingos žinios apie skandalą vietiniame žemėtvarkos skyriuje. Įveikus dar du puslapius, prieš akis iššoko nuotrauka.

Trijų, po stikliniu inkubatoriaus gaubtu miegančių naujagimių atvaizdą papildė nediduko, sumaitoto automobilio fotografija. Antraštė skelbė: „Laimės kūdikiai išgyvena siaubingą autokatastrofą." Iš trečios pridėtos nuotraukos į skaitytojus žvelgė simpatiška, tamsiaplaukė, kokių dvidešimt penkerių metų moteris. Greisas du kartus perskaitė kiekvieną straipsnio žodį. Įsižiūrėjo į mažylius inkubatoriuje, nukreipė akis į jaunos moters veidą, pažvelgė į automobilį, vėl susitelkė į pastraipas, nekreipdamas dėmesio į rėksmingus būdvardžius, viso labo gilindamasis į faktus.

Policija ėmėsi tirti, kodėl ankstyvą rugsėjo 6-os vakarą, pilant stipriam lietui, „Ford Anglia" nučiuožė skersai A23 magistralės ir atsidūrė sunkvežimio kelyje... Eleanora Džouns, vieniša motina, gamtos mokslų mokytoja... manė nešiojanti dvynukus... gydėsi nuo depresijos... pastojusi prieš aštuonis su puse mėnesio... neišnešiotus, per Cezario pjūvį gimusius vaikus paguldė į intensyviosios terapijos skyrių... motina mirė per operaciją...

Greisas išjungė aparatą, grąžino mikrofilmą į dėklą, kurį atidavė bibliotekininkui. Ir kone tekinas leidosi išėjimo pusėn.

Važiuodamas atgal į Sasekso policijos valdybą, vyresnysis detektyvas vos tramdė jaudulį. Jam knietėjo pamatyti bendradarbių veidus, kada visi susirinks į vakarinį pasitarimą, bet labiausiai norėjo pranešti naujienas Kleo. Perduoti, kad jie suėmė reikiamą žmogų.

Vis dėlto iš pradžių Greisas ketino kreiptis į paslaugiąją įtėvių šeimų konsultantę Loretą Lebernait ir kai ką pasitikslinti. Pasitelkęs laisvųjų rankų įrangą, jau rinko jos numerį, kai subirbė mobilusis.

Skambino Rodžeris Poulas, pasikėsinimą į Kleo Morėj tiriantis detektyvas, kuris padėkojo už informaciją apie Normano Džekso garaže rastą techninį MG TF žinyną ir pridūrė, kad jo byloje Džeksas tapo pagrindiniu įtariamuoju.

— Kitų galite nebeieškoti, — tarė Greisas pasukdamas į kelkraštį

ir sustabdydamas savo „Alfa“. — Beje, kaip laikosi vargšas šunkara, mėginęs nušvilpti jos automobilį? Klausiu tik dėl įdomumo.

— Tebeguli Ist Grinstedo reanimacijos skyriuje. Apdegė 55 procentai kūno paviršiaus, bet gydytojai tikisi, kad išgyvens.

— Gal jam nusiųsti gėlių už tai, kad išgelbėjo Kleo?

— Kiek girdėjau, jis labiau apsidžiaugtų gavęs vieną ar porą maišelių heroino.

Greisas nusišypsojo.

— O kaip pareigūnas iš Automobilių vagysčių skyriaus?

— Detektyvas konsteblis Pekeris? Rimtai nusidegino veidą ir rankas, bet jį jau išleido iš ligoninės.

Padėkojęs Greisas susisiekė su Loreta Lebernait. Kai jai išklojo šiandienos įvykius, moteris užjaučiamai nusijuokė.

— Esu su tuo susidūrusi anksčiau, — pasakė.

— Mane neramina vienas dalykas, — prisipažino Greisas. — Kalbu apie pirmuosius du vardus, *Normaną Džoną*. Kai mudu šnekėjomės pirmąsyk, jūs užsiminėte, kad įtėviai suteikia atžaloms naujus vardus arba pirmąjį paverčia viduriniu. Šiuo atveju nė vienas vardas nepakeistas. Ar tai ką nors reiškia?

— Ničnieko, — užtikrino Lebernait. — Dauguma tėvų keičia vardus, bet kai kurie to nedaro. Ilgėliau neįvaikintą mažylį apgyvendina pas globėjus, ir jis paprastai išsaugo tikrąjį vardą.

Žingsniuodamas į savo kabinetą Greisas kaktomuša susidūrė su Glenu Brensonu.

— Ko toks patenkintas, senučiuk? — pasiteiravo draugas.

— Sulaukiau gerų žinių. Ei, tu ir pats šiandieną pakiliai nusiteikęs.

— Aš irgi turiu puikių naujienų.

— Pasakok.

— Tu pirmas.

Greisas patrūkčiojo pečiais.

— Pameni bjaurią socialinę darbuotoją iš įvaikinimo tarnybos?

— Rausvaplaukę ryškiai žaliais akiniais? Ir dvėsenos fizionomijos?

— Tą pačią.

— Sutarei dėl pasimatymo? O ji būtų karšta pupytė. Jei tik ant galvos užsimaukšlintų popierinį maišelį.

— Taip, pasimatymas įvyks. Ir su rausvaplauke, ir su jos bosu. Trečią dienos. Atsimeni, kaip prižadėjau nudirti kailį, jeigu ji nuslėps informaciją, kuri galėtų mums padėti?

Brensonas linktelėjo.

— Aha. Būtent taip ir pasielgsiu. Nudirsiu prakeiktai nuokrušai kailį.

— Nors tikrai nesi kerštingas.

— Aš? Kerštingas? Ne-e. — Greisas pašnairavo į savo laikrodį. — Ką tik svečiavausi rotušėje ir informacinėje bibliotekoje, kur sužinojau įdomių smulkmenų. Tau jos labai patiks. Manau, visos strėlės krypsta į Normaną Džeksą, tad jo dainelė sudainuota. Norėtum daugiau sužinoti prie alaus bokalo?

— Mielai, bet privalau bėgti.

— Na, kokios tavo geros naujienos?

Detektyvas seržantas nušvito:

— Spėju, kad jos pasirodys neblogos ir tau.

— Susimildamas, nežinomybė mane žudo.

Glenas jį apdovanojo plačia, džiaugsminga šypsena, kokios draugo veide Greisas nebuvo regėjęs daugelį mėnesių, ir atsakė:

— Susitinku su vienu žmogumi. Tarsiuos dėl žirgo.

Tą naktį, kai Brajanas Bišopas nužudė žmoną, jis miegojo savo lovoje už šešiasdešimties mylių nuo nusikaltimo vietos. Bent jau su tokiomis keistomis aplinkybėmis susiduria vyresnysis detektyvas Rojus Greisas, tiriantis keistą, iškrypėlišką jaunos Braitono aukštuomenės damos Ketės Bišop žmogžudystę.

Netrukus Greisas padaro išvadą, kad Bišopas, atlikdamas iš pirmo žvilgsnio neįmanomą misiją, sugebėjo vienu metu būti dviejose vietose. Kažkas pasisavino jo tapatybę ar policija tiesiog susidūrė su išradingu melagiu? Mėginant išsiaiškinti, kas slypi po padoraus Bišopų gyvenimo išore, ima aiškėti, kad ne viskas yra taip, kaip atrodo. Greisas pasikapsto šiek tiek per giliai ir staiga susivokia, kad grėsmė kilo jo paties asmeniniam gyvenimui ir artimiausiam žmogui.

Knyga kupina sąmojingų dialogų, simpatiškų personažų ir epizodinių, vaizdingai aprašytų, tamsesnę Braitono gyvenimo pusę atspindinčių veikėjų. – The Times

---

Jungtinėje Karalystėje labiausiai gerbiamas kriminalinių romanų rašytojas sukūrė dar vieną pribloškiantį trilerį. – Daily Mirror

www.jotema.lt

ISBN 978-9955-13-289-9

9 789955 132899